TAM TẠNG SONG NGỮ PĀḶI - VIỆT

VESAK 2550

Buddhist Cultral Center
125, Anderson Road,
Nedimala, Dehivala,
Sri Lanka

Sabbadina Vdhammadina Vjin Bi.
S b ; thí Pháp vãt trên t 't c çcác s b ; thí.

Thí Ch £: _____

_____

_____

Dâng # ñ: _____

_____

_____

M e Nguy fn: _____

_____

H • i h N ng # ñ: _____

_____

TAM T NG SONG NG S P –LI - VI +T - T P 33

SUTTANTAPITAKE KHUDDAKANIKĀYE

JĀTAKAPĀḶI

DUTIYO BHĀGO

TẠNG KINH - TIỂU BỘ

BỔN SANH

TẬP HAI

PHẬT LỊCH 2561 **DƯƠNG LỊCH 2017**

In l œn th ¥ nhat:
PL 2561 - DL 2017 S • L N ÿg 600 cu •n

ISBN: 978-955-1604-87-2

@**Buddhist Cultural Centre**
125 Anderson Road
Nedimala, Dehiwala - Sri Lanka

Tel: 94-11-2734256, 2728468
Fax: 94-11-2736737
Email: bcc@sri.lanka.net
Website: www.buddhistcc.com

Printed by: **Ajith Printers (Pvt) Ltd.**
342 Old Kesbewa Road
Ratanapitiya, Borelesgamuwa,
Sri Lanka.
Tel: 94-11-251 7269

M ¥C L ¥C T • NG QUÁT

M ¡c L ¡c T 'ng Quát	iii
L ™T -a - Sinhala và Vi fit ng «	v - xiv
V Ân B _n c £a B •Tôn Giáo - Anh và Vi fit ng «	xv - xvi
Thành Ph cn Nhân S -	xvii
L N ở Í • Tam T]ng	xviii - xix
L ™Gi –i–Thi fu	xxiii - xxviii
Các Ch « Vi{t T kt	xxix
M gu T - P Ài þ Sinhala	xxx - xxxi
M ¡c L ¡c B 'n Sanh - T ip Hai	xxxiii - xxxv
V Ân B _n P Ài þvà V Ân B _n Ti {ng Vi fit	02 - 441
Th N M¡c Câu K fP Ài þ	443 - 469
Th N M¡c Danh T § Riêng	471 - 475
Th N M¡c T § Í sc Bi fit	477 - 482
Ph N tng Danh Thí Ch £	483 - 489

--ooOoo--

“Tath Àgatappavedito dhammavinayo, bhikkhave, viva e virocati, no pa ecchanno.”

“Này các t âkh Nu, Pháp và Lu nt #ã # Nc công b’ b i # ªc Nh NLai là b šc l š, chói sáng, không che gi fu.”

***

(A guttaranik Àya Tikanip Àtap Ài þKusinaravagga Pa `ichannasutta, Pariv Àtap Ài þEkuttarikanaya Tikav Àra - B • T Âng Chi, Ch N ng Ba Pháp, Ph em Kusin Àr À, Kinh Í N Ÿc Che Gi u; Lu it T ip Y {u, Ch N ng T Âng Theo T §ng Bic, Nhóm Ba).

m%ia;djkd

i;d ixLHd l,am ,CIhla uf kda mqKsOdk mqrd" kjdixLHD l,am ,CIhla jdla m%KsOdk mqrd ldrdixLH l,am ,CIhla ldh jdla m%KSOdk mqrd" ïïud iïnqÿjreka úis y;r kulf.ka ksh; újrK ,nd ls%'mQ' 623 § muK nqoaO;ajhg m;aj" nrKei ñ.odfha § O¾u pl%h meje;a jQ ;eka mgka kaid,sia jila ;=< foaYkd lrk ,o O¾uh ;:d.; O¾uh kï fjhs' ta ;:d.; O¾uh Ouu-OuuXll- ioOuu Ouuúkh" n%yaupßh' idk- mdjpk - wd§ kduhkf.ka y÷kajd § we;' fuu ioaO¾uhu wdkkaoh udf.a wejEfuka f;dmf.a Ydia;D jkafka hhs ;:d.;hka jykafia úiskau mßks¾jdKfha § jodrd we;' thska fmfkkafka nqÿka jod< O¾uhu NsCIQka f.a u¾f.damfoaYlhd jQ j.hs' tfia ;sìh§;a nqoaO mßks¾jdKfhka miqj iqNø kï NsCIqjf.a u;h jQfha ;:d.;hka jykafia ke;s ksid ;u ;ukag jqjukd mßÈ NsCIQkag Ôj;aùug mq¿jka njhs' iqNø NsCIqj ;:d.; mßks¾jdKh .ek is;d we;af;a lrorhlska ñÿKq wjia:djla f,ihs' iuyr úg fjk;a u; m%lg kqjQjo ;j;a NsCIQka w;r fujeks úkdYldÍ u;s u;dka;r mj;skakg we;' i¾j{hka jyka fia ðj;a j isáh§u foajo;a; iqklaL;a;" wßgG" id;s" wd§ NSCIqyq fujeks u; Wmojk ,oy'

O¾uh iïnkaOj .eg¨jla u;=jQfha l,;=rlska jQjo" nqoaO O¾ufha msßisÿ nj ta whqßka Ydia .ekSfï wjYH;djh" nqoaO mßks¾jdKfhka miqj Ydik NdrO dÍ jQ uyd ldYHm" Wmd,s wd§ uyry;ka jykafia,dg meyeÈ,s úh' Wkajykafia,d nqoaO mßks¾jdKfhak isjqjk ui fojkod rc.ykqjr fjydr m¾j; m%dka;fha ima; m¾KS .=ydoajdßfhycdi;a rcq úiska ;rjk ,o uKavmhg /ia jQ mkaishhla uy ry;ka jykafia,df.a iyNd.s;ajfhka m<uqjk O¾u ix.S;sh meje;ajqy'

O¾u úkhOr wkqnoaO uydldYHm" O¾u NdKavd.dßl wdkkao" w.% úkhOr Wmd,s wd§ isõms<sisôhd m;a uyry;ka jykafia,d úiska mj;ajk ,o fuu ix.dhkdj fiiq ish¨ ix.dhkdjkag mdol jQ nj;' iuia ; fn!oaO NsCIq ix>hd úiskau ms<s.kakd ,o nj;a wÜGl:djk ays i|yka fjhs' fuu m%:u ix.dhkdj lmamshd lmamsh fCLdmo mekùu;a Lqoodkq Lqool YsCIdmo úksYaph;a ksodkfldg mj;ajk ,o neúka m[pi;sl úkh ix.S;s hk kñka th y÷kajhs' nqoaO jpkh ke;skï YS% ioaO¾uh msgl jifhka' fnÿfõ; ta ta msgl tla tla iX> mrïmrdj,g ÿkafka;a fuu ix.dhkdfõ §h'

m%:u O¾u ix.dhkdfjka jir ishhla blau .sh miq l,dfYdl rcq oji úYd, uykqjr jeis jÊð NsCIqka úiska úkh úfrdaë jia;= oyhla úkhdkql+, lsÍug W;aidyhla .;ay' fuu oi jia;= ms<sfj; kS;shg mgyeks fukau iodpdrd;aul fkdjk njo

m%ldYs;hy' jÊð NsCIqkaf.a fuu úkh úfrdaë W;aidyfhka nqoaO O¾uh /l .ekSu i|yd foje ks ix.dhkdj meje;aùñ'

ldlKav m%;; hi kï uyry;ka jykafia" iínldó" f¾j;" id<ay" LqÊc fidaNs; jdiN .dó" iquk" idKjdiS ïïN+; hk ry;ka jykafia,d idlÞdlr fuu ix.dhkdj mj;ajk ,È' i;a ishhla ry;ka jykafia,d úiska f uu ix.dhkdj mj;ajk ,oy' i;; i;; úkh ix.S;s kñka hk kñka y÷kajk fuu ix.dhkdfõ§ pq,a,j.a.fha ix.S ;s LJO fol" uqKvrdc iQ;%h" fißiail úudk l:d W;a;rjdo" fm a;jF:q wdÈh msl md,shg l;= l<y'

úúO ksldhka yg .ekSu;a ta ta ksldhhkaj, whs;sjdislï" b.ekaùï" yd j;a ms<sfj;a u.ska nÿj oyu ls,sáùu;a' ÿYaYS,hka jeä ùu;a" ta ksidu is,aj;=ka úkh l¾u isÿ fkdlr isàu;a' úkhOr nyqY%e; iqfmaY, ysCIdldó ry;ka jykafia,d .ï okõ w;yer jkjdiS ùu;a hk wjia:d nqÿka ms ßksù foishmka;sia jir jk úg olakg ,enqks' fuu ;;ajfhka ïïnqoaO O¾uh wdrCIdlr .ekSu i|yd nqoaO j¾l foish mka;sia jekafka § wfYdal wêrdchdf.a odhl;ajfhka me<¨ma kqjr § ;=kajk ix.dhkdj meje;aùh' fuu ix.dhkdj mj;ajk ,oafoa fu d.a.,s mq;; ;siai uy ry;ka jykafiaf.a m%Odk;ajfhka ry;=ka jykafia,d odyla ïïnkao fjñka" wfYdalrdu fha§h' l:d jF:qmmlrKH fuys§ ix.S;s úh' l:djF:qmmlrKh ix.dhkd lr we ;af;a ïïñ;sh" f.dal=,sl wd§ ksldhhka úiska jerÈ lreKq f. k ú.%y lrk ,o O¾u lreKq ksjerÈ fldg msßisÿ nqoaO O¾uh /l.kq i|ydh' kj uilska ksu jQ fuu ix.dhkdj idyiais l kñka y÷kajhs'

Wmd,s ry;ka jykafiaf.a YsIH mrïmrdj úiska úkh msglh o" wdkkao mrmqfrys §>NdKl" idßmq;; mrmqfrys uÊCêu NdKl" uydldYHm mrmqfrys ixhq;; NdKl wkqreoaO mrmqfrys wx.=;a;r Ndl wd§ka úiska iQ;% msg lh ÿ'dßmq;% YsIH mrmqßka wNsO¾u msglho fuu ix.dhkdj fj; mj;ajdf.k wdy'

NdKlhkaf.a m%Njh -

ïïnqoaO mßks¾jdKfhka f;uilg miq uyd ldYHm uy ry;kaf.a m%Odk;ajfhka rc.ykqjr § mj;ajk ,o m%:u ix.dhkdfõ§ O¾uh lshdj msglj,g fldgiaj,g fn¥y' ta tla tla O¾u fldÜGdYhla tla tla NsCIq msßilg Ndr lSÍu WÑ; hhs fuys È l,amkd lr we;' lg mdvufka ;:d.; O¾uh wdrCId lsÍfï wjYH;djh ksid fuf ,i jev fnod.ekSfï Wjukdj we;súh' ta ta O¾u fldgia Ndrfok ,oafoa ta ta fldgia ms<sn|j m%ùk;ajhla ±la jQ NsCIq msßj;gh' WodyrK jifhka úkh msglh Ndrfok ,oafoa úkh ms<sn| w.%ia:dkh fyn jQ Wmd,s ry;ka jykafia m%uqL mrmqrgh' iQ;% msglh Ndr§ we;af;a O¾u

NdKavd.dßl wdkkao ry;ka jykafi af.a msßigh' wNsO¾uh Ndr § we;af;a O¾u fiakdm;s ießhq;a y;ka jykafiaf.a mrmqrgh'

§> NdKl - ucCêu NdKl - ixhqla; NdKl - wx.=;a;r NdKld cd;l

NdKl" Ouumo NdKl" WNf;da úNX. Ndkl" uyd wßhjxi NdKl wd§ jifhka fuu YsIH mrïmrd È.ska È.gu msßisÿ nqoaO O¾uh /lf.k wdy' fuu NdKl mrïmrdj, wjidk mqrela ,xldfõ úiQy' NdKl jifhka ;s %msgl nqoaO jpkh lg mdvñka /lf.k wd fuu msßia w;r iq;;k; sld - úkhOrd - wNsOuúld - OuuOrd wgGlÓld - ;smsgld - p;=ksldhsld wd§ jYfhkao ta ta O¾u fldgia lg mdvñka f.k wd NsCIQka jykafia,d jQy'

;=kajk O¾u ix.dhkdfjka miqj' oUÈj f:arjdodpßh mrïmrdfõ wjidk mqrel jQ fu d..,s mq;a; ;siai uyry;ka jykafiaf.a mdodjk; w.% YsIHhd jQ ñys÷ uy ry;ka jykafia úiska ix.dys; f:rjd§ nqoaO O¾uh ,laÈjg f.k wdy'

f:rjdo -

f:r hkqfõk ye¢kafjk msßi jeäuy,a,ka ia:úrhka jifhka .efka' tkï jeäuy,a,kaf.a wdh;khg f:rjdohg wh;a idudðlfhdah' fuys f:ar hkqf jka y÷kajkafka m%:u oaú;Sh" ix.dhkdj,g iyNd.s jQ uyd ldYHm" Wmd,s - hi" wd§ jQ uyry;ka jykafia,d úiska ix.dhk d l< md,s O¾uh f:arjdo kï fõ' zzfoj iX.S;fhda wdrE<y md,sfha fjF: f:rjdfod-;s fnÈ;nnx - idysuyd liim N+;S;x uyd f:rdkx jdo;;d f:rjdofld;s jqpp;sZZ hkqfjka irF: §mkS àldfjys ths' f:ßld hkqfjka y÷kajk f:arjd§yq u.OH iy cchsksh uQ,ia:dk lr .;ay' fuhska ,xldjg meñKsfha WcchskS YdLdjhs' f:arjdo Ydikfha mS;DDjre jQfjda fmdkfhda fj;s' fm dardKfhda jQl,s iïNdjkSh wdpd¾h msßila jQ w;r f:arjdo Ydikh we;sùfï§ yd ;yjqre lsÍfuys § jeo.;a ;ekla .;a nj fmfka'

;=kajk O¾u ix.dhkdfjka miqj ñys÷ yry;ka jykafia úiska ,xldjg f.k tk ,oafoa f:arjd§ ;s%msglhhs' uyskaod.ukfhka miqj ,x ldfõ YS% ,dxlsl NsCIq msßila we;s jQy' Wkajykafia,d ta ;s%msglh yod<y' isxyf,ka wgqjd WhQy' foajdkïmsh;siai rcqf.a m%Odk wud;Hhl= jQ wßgG meúÈ ù ry;aje Wkajykafiaf.a m%Odk;ajfhka foajdkï msh;siai rdc iufha ^ls%'mQ' 247-207& § ,xldfõ m<uqjk ix.dhkdj lr we;' fuu ix.dhkdjg iegoyila ry;ka jykafi a,d iyNd.S jQ nj i|ykah' i;afofkl=f.a hq;a YsIHkq YsIH mrïmrdjg wkqj ñys÷ uy ry;ka jykafiaf.a m%:u YsIHhd jQfha wgG f;rekah' wkqrdOmqrfhys" :Qmdrdufha fuu ix.dhkdj mj;ajd we;'

O¾ufYdal rcqf.a fufyhùfu ka ,xldjg nqÿ iuh f.k wd ñys÷ ysñhka Wfoid wkqrdO mqrfhys bÈ jQ b;d jeo.;a jQo b;d úYd, jQo wdrduh uyd úydrhhs' fuu úydrfhys jev isá NsCIQka jykafia,d iuHla oDIaál f:arjd§yq jQy' f:arjdoh wdrCId jQfha fuu úydrfha§h'

f:arjd§ nqoOYdikhg wd n,mEï -

f:rjd§ nqoaOYdikh flfrys jßkajr hï hï u;jdÈj, n,mEï o we;súh' thska tlla kï nqÿka w;sudkqIslhhs úYajdi l< f,daflda;a;r jdohhs' fY%aIaGYdia;Djrekaf.a wNdjfhka miqj wkq.dñlhka úiska Tyqf.a ñksia nj wu;l fldg Tyq foaj;ajfhka ie,lSu iajdNdúlh' Tjqka tfia lrkafka Ydia;Djrhd flfrys ±ä Nla;sh ksidh' tfy;a f:arjd§yq ta w;ska jeäÿr .sfha ke;' Tjqka nqoaO ldh foi h:d ;;ajfhka neÆ nj fmfka' thg wu;rj ffj;=,Hjdo" kS,mg o¾Yk" .+ <yjdo wd§ kïj,ska f:arjdo ;s%msglhg wh;a fkdjQ úfYaIdxìys jQjo f:arjdo nqÿ iuh úiska tajd neyer lrk ,È' fï wd§ jifhka ffj;=,H jd§kaf.ka we;sjqKq fkdfhla Wmøj j,ska f: arjdoh uyd úydßl NsCIQka úiska n,j;a ÿIalr;d ueo wdrCId lrk ,È' wkHjd§ O¾uhka f:arjdohg we;=,ajkq j<lajkq i|yd f:ar jd§yq yeu whqßkau igka l<y' uydfiak rdcH iufha§ fuu igyk m%lgj flreKq úg f:arjd§yq ch .;ay' fuu uyd úydrh ms<sn|j lS¾;srdjh yeu ;eku me;sr mej;sK' ks¾u, O¾ uh ,nd .ekSu i|yd úfoaYslfhda ,xldjg wdy' úYdL mS;su,a," nqoaO f>dI hk wh bka iuyfrls'

fmdF:l ix.S;sh -

ñys÷ ysñhka úiska ,xldjg f.k tk ,o ;s%msgl O¾uh jir ydrishhla muK lg mdvñka meñKs uyd úydßl NsCIQka jykafia,d ta msßisÿ f:arjdoh mr mqfrka mrmqrg f.khdfï Wodr jQ o mú;% jQo fÉ;kdfjka nqoaO j¾440-454 w;r ld,fha j<.ïnd rcq oji fmd;aj, ,shùh' j<.ï nd rcq oji f,aLkdrEV lf<a rc.y - fõid,S - mdg,S mq;% - k. rj, meje;a jQ O¾u ix.dhkdjka ys § f;dard fírdf.k ix.%y l< ;s%msglhhs' f,dalfha m%:u jrg isxy, ry;=ka úiska lrk ,o fuu fmdF:l ix.S;sfhka miqj" nqoaO Y%djlhka w;=frka b;d Wiia úkh Orhd jQ Wmd,s f;rekaf.ka mej; tkafka hhs i<lk f:arjd§ md,s ;s%msglh ishï" ldïfndac" nqreu wd§ ol=Kq È. rgj, me;sr .shy'

pïmd ^úhÜkduh& -

bkaÿ Ök w¾O oAùmfha kef.kysr m%dka;fha ol=Kq fldgi jk j;auka úhÜkduh we;' w;S;fha pïmd kñka y÷kajd we;' nqÿ iuh ls%'j' 3 jeksish jfia§ muK fuys ;yjqre jkakg we;ehs is;sh yelsh' ls%'j' 605 § pïmd w. k.rh Ökqka úiska wdl%uKh fldg fn!oaO jia;+ka Ökhg f.k.sh nj Ök ,shú,s j, i|ykaj we;' fuhska meyeÈ,s jkafka ls%'j' 7 jk ishji g fmr j¾;udk úhÜ kdufha nqÿ oyu m%p,s;j mjis njhs' pïmdks fn!oaOhka

fmdÿ jifhka wd¾h ïïñ;sh ksldhg wh;a jQ w;r i¾jdia;s ksldfha iaj,am fokl= o isá njhs' ls%'j' 8 jeks ishjfia Ys,d f,aLkhlska fmkS hkafka pïmd ks uydhdk nqÿ oyu n,j;aj meje;s nj;a'' iuyr rcjrekaf.a o wdYs¾jdoh ,o nj;ah' miq ld,hl § uydhdkfhka leã wd ;ka;%hdkh o tys jq nj meyeÈ,sh'

ls%'j' 15 jk ishjfia§ W;=f ¾ wkakïjreka úiska rg w,a,d .kakdf;la uydhdk iajrEmfha nqoaOd.u pïmdks ^úhÜkdufha& Ôjudk n,fõ.hla úh' miqj pï mdks merKs wd.u fjkqjg Ök iajrEmfhka hq;a nqÿ iu. tys n,mj;ajd we;'

úhÜkdu cd;sl NsCLq bkaopkao -

úhÜkdu cd;sl bkaopkao NsCIQka jykafia jir lSmhlg fmr ,xldjg jevujd'' fldaÜfÜ isß chj¾Okdrdufha jev isáñka isxy, NdIdj lshùugo md<sNdIdjo yodrd we;' fn!oaO ixialD;sl uOHia:dkh u.ska uqøs; nqoaOchka;s ;s%msgl .%ka: iuQyh mßYS,kh l< fuu yduqÿrefjda md,sfhka we;s ;s%msglh isxyf,ka yodrd úhÜkdï Ndidjg mßj¾;kh lr we;' úhÜkdu b;sydih foi;a ;s%msglfha b;sydih foi;a neÆ úgth b;d jeo.;a m%d;syd¾huh lghq;a;ls' uq¿ f:arjd§ ;s%msgu úhÜkdu nig mßj¾;kh lsÍu Wkajykafiaf.a W;aidyhhs' n,dfmdfrd;a;=jhs' th tfia jQ úg th j¾;udk úhÜ kdufha iuHla oDIaáh f:arjd§ ;s%msglh m%p,s; ù f:arjd§ fn!oaOhka we;s ùug fya;=jla jkq we;' ta wkqj úhÜkdu foaYhg f:arjd§ ;s%msglh f.k .sh O¾u¥;hd bkaopkao NsCIqj jifhka úhÜkdu b;sydifh a;a ,xld b;sydifha;a b;sydi .;jkq ksh;h'

Wkajykafia f.a fÉ;kdj Wodr;rh' wm%;sy; ffO¾hh úYauh cklh' Wkajykafiaf.a fuu i;a ls%hdjg ,xldfõ;a - úhÜkdufha;a fn!oaOfhda iyfhda.h ±laúh hq;=h' úhÜkduhg f:arjdoh f.khk O¾u ¥;hd Wkajykafia jk neúks'

Wkajykafia bgd.;a ld¾h h ksremøs;j bgq lrkakg wdfrda.H iqjh;a'' wd¾ÓI ïïm;;a ,efíjdhs æ b;s is;ska m;aïy'

lsru úu,fcda;s ia:úr
wOHCI
fn!oaO ixialD;sl uOHia:dkh
keÈud,
foysj,
2550 kslsKs ui

L • I T ±A

(L ™d ¢th Vi ƒt c £a b_n ti {ng Sinhala)

*****

Í ¥c Ph it c £a chúng ta sau khi tr_i qua vô s • ki {p th -c hành các pháp toàn h_o và l œn l N tŸti {p nh in s - th ‰ký c £a hai mN iLb •n v ‡ Ph it ti }n nhi ƒm r •i #ã ch ¥ng qu_Toàn Giác vào n Âm 623 tr N e—Tây L ¢th. Ngài #ã thuy {t gi _ng bài Pháp # œu tiên, t ¥c là bài Kinh Chuy•n Pháp Luân, › t]i Migad Àya thành B Àr À asá L ™gi _ng d]y c £a # ¥c Ph it # NcŸbi {t # ƒn v —i—nhi }u tên g ‰ Giáo Pháp, Chánh Pháp, Pháp và Lu it, Ph]m H]nh là m •t s • tên g ‰ #ã # NcŸnói # ƒn. Í ¥c Ph it #ã nói v —i—v ‡tr N»ng lão ¿nanda rœng: "Sau khi ta Ni {t Bàn, chính các Pháp và Lu it #ã # NcŸta gi _ng d]y s ylà th œy c £a các ngN iL" Í i }u ¤y có ngh ßa là Giáo Pháp c £a # ¥c Ph it s ylà kim ch .nam cho các v ‡t â kh Nu tu tip. Tuy nhiên, ngay sau s - ra #i c £a # ¥c Ph it v ‡t âkh Nu tên Subhadda #ã có quan #i •m r œng: "B ›i vì # ¥c Ph it #ã không còn, các # ƒt © c£a Ngài có th• s •ng cu •c s •ng theo nh N N e—mu •n c £a mình." Và còn có nh «ng v‡t â kh Nu khác nhN Devadatta, Sunakkhatta, Ari ` `ha ngay lúc #c¥Ph it còn t]i ti }n c ng #ã có các suy ngh ßnh N v‡ t âkh Nu Subhadda.

Tuy nhiên, khi v ¤n # }liên quan # ƒn Giáo Pháp c £a # ¤ng Toàn Giác v §a m—i—n _y sanh, các v ‡A-la-hán h • trì Giáo Pháp nh N Ngài Mah ÀKassapa và Ngài Up Àli #ã ngh ß# ƒn s - c œn thi {t c £a vi ƒc b _o v ƒ tính ch at thu œn khi {t c £a Giáo Pháp. Do #ó, vào ngày th ¥ hai c £a tháng th ¥ tN sau khi # ¥c Ph it Ni {t Bàn, cu •c K {t T ip l œn th ¥ nhat #ã # NcŸth -c hi ƒn v —i—s - tham d - c £a nÂm tr Âm v ‡A-la-hán t]i hang # •ng Sattapa ád N i—s - b _o tr Ÿc £a # ¥c vua Aj Àtasattu (A-xà-th {). Cu •c K {t T ip Giáo Pháp # NcŸti {n hành b ›i các v ‡t âkh Nu Mah Àkassapa, ¿nanda, Up Àli, và các v ‡Thánh A-la-hán khác #ã là n }n t _ng cho các cu •c k {t t ip v } sau. Chú Gi _i # }c ip rœng cu •c K {t T ip Giáo Pháp này #ã # NcŸt at c _các v ‡t âkh Nu th §a nhin. Cu •c K {t T ip Giáo Pháp l œn th ¥ nhat này còn # NcŸg ‰là Cu •c K {t T ip v } Lu it c £a n Âm tr Âm v ‡vì có liên quan # ƒn các #i }u h ‰nh ‹ nh st và ít quan tr ‰ng (khudd Ànukhuddakasikkh À. Giáo Pháp c £a # ¥c Ph it #ã # NcŸ phân chia thành T]ng (Pi `aka) trong cu •c k {t t ip này.

Cu •c K {t T ip l œn th ¥ nhì #ã # NcŸt ‘ ch ¥c vào kho _ng m •t tr Âm n Âm sau l œn th ¥ nhat vào th ™tr ‡vì c £a # ¥c vua K Àasoka. Cu •c k {t t ip này d -a trên n }n t _ng c £a "MN ï™S - vi ƒc không # NcŸphép." Các v ‡t âkh Nu x¥ Vajj áfã ra s ¥c vin # •ng # •h Ÿp th ¥c hóa mN ï™S - vi ƒc

xét ra có b_n ch at không #úng v –i–Lu it. Cu •c K {t T ip l cn th ¥ nhì #ã # NcŸti {n hành b mg hình th ¥c h•i th _o gi «a các v ‡t âkh Nu A-la-hán Sabbak Àm á Revata, S Àriputta, Ujjasobhita, V Àsabhag Àmika, Sambh ta S À avà á Yasa K Àka ÷akaputta, và Sumana. B _y tr Âm v ‡A-la-hán #ã tham d - cu •c K {t T ip này. Cu •c K {t T ip Giáo Pháp l cn th ¥ nhì này còn # NcŸg %olà Cu •c K {t T ip v } Lu it c £a b_y tr Âm v ‡. Trong cu •c K {t T ip này, hai ch Nhng v } K {t T ip › Cullavagga (Lu it Ti •u Ph em), bài kinh Mu ÷ar Àjasutta, Serissaka Vim Àvakath À Uttarav Àda, Petavatthu, v.v... #ã # NcŸcông nh in vào Chánh T]ng P Ài.þ

Do s - xu at hi fn c £a nhi}u b • phái, tính ch at #úng # kv } giáo l ý và s › hành c £a các b• phái chính b ‡suy gi _m, các v ‡t âkh Nu chân chánh # ju lui vào r §ng › en. Nh mn b _o v fph em ch at c £a Giáo Pháp # ¥ Ph it trong tình tr]ng này, vào kho _ng hai tr Âm ba m Nil Ân sau th ™k â # ¥ Ph it Ni {t Bàn cu •c K {t T ip l cn th ¥ ba ñã # NcŸt ‘ ch ¥c › t]i ¿sok ÀÀna do # ¥ vua Asoka. Cu •c K {t T ip này #ã # NcŸti {n hành b ›i v ‡t âkh Nu A-la-hán Moggaliputta Tissa cùng v–i–m •t ngàn v ‡A-la-hán. Í sc bi fc b • Kath Àvatthupakara a #ã # NcŸtrùng t ¡ng nh mn ch nh # •n nh«ng sai l cm #ang # NcŸth -c hành b ›i các b • phái. Cu •c K {t T ip này #ã hoàn t at sau chín tháng và #ã # NcŸg %olà cu •c K {t T ip c £a m•t ngàn v ‡.

Sau cu •c K {t T ip l cn th ¥ nhat, T]ng Lu it #ã # NcŸduy trì do các v ‡t âkh Nu thu•c nhóm c £a v‡Thánh A-la-hán Up Ài, T]ng Kinh g •m có Tr Nïng B • do nhóm c £a ngài ¿nanda, Trung B •do nhóm c £a ngài S Àriputta, T Nhng Mng do nhóm c £a ngài Kassapa, T Âng Chi do nhóm c £a ngài Anuruddha, và T]ng Vi Di fu Pháp do nhóm c £a ngài S Àriputta .

S ² thành l np các nhóm trì t¦ng (bh À aka):

Sau Cu •c K {t T ip l cn th ¥ nhat, Giáo Pháp #ã # NcŸphân chia thành nhi }u ph cn và các ph cn chính y {u #ã # NcŸgiao cho các v ‡t â kh Nu tinh thông v} lãnh v -c ay có nhi fm v ¡ duy trì và ph ‘ bi {n. M •t s • nhóm trì t¡ng chính là nhóm Trì T¡ng Tr Nïng B • (D ghabh À aka), nhóm Trì T¡ng Trung B • (Majjhimabh À aka), nhóm Trì T¡ng T Nhng Mng (Sa yuttabh À aka), nhóm Trì T¡ng T Âng Chi (A guttarabh À aka), nhóm Trì T¡ng Kinh B ‘n Sanh (J Àakabh À aka), nhóm Trì T¡ng Kinh Pháp Cú (Dhammapadabh À aka), nhóm Trì T¡ng hai B • Lu it (Ubhato Vibha gabh À aka), nhóm Trì T¡ng b • Í]i S © v} Thánh Nhân (Mah À Ariyava sa), v.v... Các v ‡# fc © này ã#làm phong phú và gìn gi « Giáo Pháp b mg ph Nhng ti fn trùng t ¡ng b mg trí nh –.Nhóm cu •i cùng c £a các v ‡trì t ¡ng này #ã s •ng t]i Sri Lanka. Sau cu •c K {t T ip l cn

th ¥ ba, Giáo Pháp c£a # ¥ Ph it #ã # NcŸtruy }n sang Sri Lanka do công c £a TrN ng Lão Mahinda là v ‡# ft © c£a ngài t âkh Nu A-la-hán Moggaliputta Tissa.

Therav Àda: Ý ngh ß c £a t§ "Thera" là "TrN ng Lão." Các thành viên c £a TheravÀda là các v ‡tr N ng lão. Các v ‡t âkh Nu MahÀkassapa, Up Àli, Yasa, v.v... #ã tham d - cu •c K {t T ip Giáo Pháp l cn th ¥ nhat và th ¥ nhì #ã trùng t ¡ng Chánh T]ng, và các l ™trùng t ¡ng ay # NcŸ g ‰là Therav Àda. S —gi i tên S Àratthad pan á _láÀcó # }c ip r mg: "Sabba therav Àdanti dve sa g táiyo Àru þ Àp Àiyþevettha therav Àdo ti veditabb À S Àhi mah Àkassapapabhut áa mah Àther Àna v Àdatt À therav Àdo ti vuccati." Các v ‡Therav Àda còn # NcŸg ‰là Therika (thu •c v } các v ‡Tr N ng Lão). Các v ‡này s •ng ch £ y{u › Magadhya và Ujjayini. Trong s • các v ‡này, nhóm Ujjayin á#ã # ¡n Sri Lanka. Các v ‡ tr N ng th N ŸŸg "Por À a" c £a Giáo H•i Therav Àda là nh «ng v‡th cy l "i l]c và #ã #óng vai trò vô cùng quan tr ‰ng trong vi fc thành l ip Giáo H •i Therav Àda.

Sau cu •c K {t T ip l cn th ¥ ba, ngài t âkh Nu Mahinda #ã #em Tam T]ng c £a TheravÀda # ¡n x ¥ s› Sri Lanka và #ã chuy •n hóa # NcŸr at #ông ng N i™xu at gia theo Ph it Giáo. Các v ‡ay #ã h ‰t ip Tam T]ng và #ã vi {t Chú Gi i b mg ti {ng Sinhala. Cu •c K {t T ip Giáo Pháp # cu tiên › Sri Lanka #ã # NcŸth -c hi fn b ›i v ‡t âkh Nu A-la-hán Arì `ha tr N e—#ây là v ‡quan # ] th cn c £a # ¥ vua Dev Ànampiya Tissa (247-207 tr N e—Tây L ¢th). Í ã có sáu m N i Lngàn v ‡A-la-hán tham d -. T â kh Nu Arì `ha chính là v ‡# ft © # cu tiên c £a ngài Mahinda. Cu•c K {t T ip #ã # NcŸt ' ch ¥c t]i tu vi fn Th p Àr Àna › Anur Àdhapura.

Tu vi fn Mah ÀVih Àra #ã # NcŸxây d -ng cho ngài Mahinda và #ã có m •t v ‡trí vô cùng l —n lao và quan tr ‰ng # •i v—i Giáo H •i Therav Àda. Lúc b ay gi ™#ã x y ra nhi }u s - ki fn có liên quan # ¡n l ™ Giáo Hu an c £a # ¥ Ph it, s - ki fn Lokuttarav Àda là m •t. M sc d cu có nhi }u khó kh Ân ph i # •i phó nhNng các v‡t âkh Nu › Mah ÀVih Àra #ã b o v f # NcŸs - thu cn khi {t c £a Giáo Pháp và #ã # NcŸkh kp n Li bi {t ti {ng. Do #ó, nhi }u ng N i™ngo]i qu •c #ã # ¡n Sri Lanka # •ti {p thâu Ph it Giáo, trong #ó có Vi Àkha, P táimalla, Buddhaghosa, v.v...

S ² K €t T np thành sách:

Tam T]ng Giáo Pháp do Ngài Mahinda #em # ¡n và gi ng d]y cho các v ‡t âkh Nu › Mah ÀVih Àra #ã # NcŸduy trì b mg trí nh —trong b •n tr Âm n Âm. Vào th ™tr ‡vì c £a # ¥ vua Va þgamba (440-454 theo Ph it L ¢th), Tam T]ng #ã # NcŸghi l]i thành các t ip sách. Sau #ó, Tam T]ng P Ài þnày #ã # NcŸtruy }n sang các n N e—nh N là Thái Lan, Cambodia, và Mi {n Í i fn.

Champa (Vi ˆt Nam):

Í N Ÿ bi {t Champa là vùng # ta › v } phía #ông nam c £a bán #o_ Í ông D N ng, hi fn nay là Vi ft Nam. Í i }u # NcŸph ‹ng #oán là tri {t h ‰Ph it Giáo #ã # NcŸthi {t l ip t]i x ¥ này vào kho_ng th { k ±th ¥ 3 sau Tây L ¢h. Vào kho _ng n Ân 605 sau Tây L ¢h, th £ #ô Champa #ã b ±chi {m #óng b ›i ng N ï™Trung Qu •c và h ‰#ã du nh ip Ph it Giáo vào Trung Qu •c; #i }u này # NcŸghi l]i trong v Ân ki fn c £a Trung Qu•c. Í i }u rõ r ft là Ph it Giáo #ã # NcŸph ‘ bi {n t]i Vi ft Nam tr N e—th { k ± th ¥ b_y sau Tây L ¢h và Ph it Giáo Champa là chánh y {u và # NcŸi ft kê vào b • phái Arya Sammiti là m •t nhóm nh ‹ thu •c b • phái Sravasti. T N liƒc £a th{k ±th ¥ tám sau Tây L¢h # NcŸghi l]i trên bia #á ch ¥ng t‹ r mg Ph it Giáo Mah À À a #ã hi fn di fn › Vi ft Nam và Tantray À a phát xu at § Mah À À a c ng có m st.

Vào th {k ±th ¥ 15 sau Tây L¢h, ng N ï™Annam › phía b kc #ã ki •m soát x ¥ s› và Ph it Giáo mang # s #i •m c £a Mah À À a #ã có s - tác # •ng. V} sau, Ph it Giáo mang # s #i •m c £a Trung Qu•c #ã tác # ng # fn x ¥ s› này thay vì Ph it Giáo Champa tr N e—#ây.

V ‡t âkh Nu Indacanda ng N ï™Vi ft Nam #ã # fn Sri Lanka trong nh «ng n Âm g cn #ây và #ang ng ¡ t]i tu vi fn Sri Jayawardhanaramaya khu v -c Kotte. V ‡này #ã h ‰P Ài và #ã s © d¡ng Tam T]ng P Ài þan b _n Buddha Jayanti do Buddhist Cultural Centre an hành. V ‡này #ã h ‰Tam T]ng và sau #ó d ¢h sang ti {ng Vi ft Nam. Khi xem xét # fn l ¢h s © c £a n N e—Vi ft Nam và l ¢h s ©c £a Tam T]ng, chúng tôi nh in th ay r mg s - n “l -c và N e—nguy fn th -c hi fn Tam T]ng Song Ng « c£a v ‡này th it là phi th N ™g. N {u vi fc làm ay # NcŸthành t -u thì s - hi •u bi {t v } Tam T]ng c £a Therav À a › Vi ft Nam s y # NcŸph ‘ bi {n và Ph it Giáo Therav À a › Vi ft Nam s ythêm ph cn phát tri •n. Khi ay, v ‡ t âkh Nu Indacanda sylà ng N ï™ ¥ gi_có công #óng góp cho s - ho mg Pháp c £a Phit Giáo Therav À a › Vi ft Nam và #i }u này s y # NcŸghi nh in b ›i l ¢h s © c £a hai n N e—Vi ft Nam c ng nh N c£a Sri Lanka.

Ý #nh c £a v ‡t âkh Nu này thit l —n lao, và s - n “l -c c £a v ‡này th it #áng khâm ph ¡c. Ch N Phit t © s•ng › Sri Lanka và Vi ft Nam hãy nên h “tr Ÿt âkh Nu Indacanda trong công vifc d an thân này.

Chúng tôi phúc chúc cho t âkh Nu Indacanda # NcŸs ¥c kh‹e, s •ng lâu, và #] # fn s - thành công # •i v—i—#i }u N e—nguy fn c £a mình.

Venerable Kirama Wimalajothi
Giám Í •c Buddhist Cultural Centre
Nedimala, Dehiwala, Sri Lanka
Tháng Nikini 2550.

ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය
மத விவகார அமைச்சு
MINISTRY OF RELIGIOUS AFFAIRS

මගේ අංකය
எனது இல
My No

ඔබේ අංකය
உமது இல
Your No

24th May, 2006

This is to certify that the bilingual Tripitaka in Pali and Sinhala in connection with the 2550th Buddha Jayanthi Commemoration is the correct version of the Pali Text. The Pali text in Roman Characters has its equivalence in content and validity to the original in Sinhala characters.

B.N.Jinasena
Secretary
Ministry of Religious Affairs

115, විජේරාම මාවත, කොළඹ 07, ශ්‍රී ලංකාව. 115, விஜேராம மாவத்தை, கொழும்பு 07, ශ්‍රී லங்கா. 115, Wijerama Mawatha, Colombo 07, Sri Lanka.

කාර්යාලය காரியாலயம் Office 94-11-2690896
ෆැක්ස් பெக்ஸ் Fax 94-11-2690897
නියෝජ්‍ය අමාත්‍යතුමා பிரதி அமைச்சர் Deputy Minister 94-11-5375128 94-11-2690898
ලේකම් செயலாளர் Secretary 94-11-2690736

Ministry of Religious Affairs

--ooOoo--

Ngày 24 tháng 05 n Âm 2006

Xác nh in r mg Tam T]ng song ng « Pali và Sinhala an t •ng vào d ‡p l • k ±ni fm Buddha Jayanthi l cn th ¥ 2550 là chính xác v} ph cn Pali v Ân. Ph cn Pali v Ân # NcŸphiên âm sang m gu t - Roman có giá tr ‡ t Nhg # Nng v }n •i dung so v –i v Ân b _n g •c b mg m gu t - Sinhala.

B. N. Jinasena
Th N Ký
Chánh v Ân phòng

Í ‡a Ch :.115 Wijerama Mawatha, Colombo 07, Sri Lanka
Office: 94-11-2690896 Fax: 94-11-2690897
Deputy Minister: 94-11-5375128, 94-11-2690898
Secretary: 94-11-2690736

THÀNH PH gN NHÂN S ±:

C CEV `N DANH D ¬

Ven. Devahandiye Paññ Àsekara N Àyaka Mah Àthera
President of the Thimbirigasyaya Religious Association
"Sasana Arakshaka Mandalaya"
Tu Vi fn Tr Nng Tu Vi fn Sri Jayawardhanaramaya Colombo

C CEV `N TH ¬C HI , N

Ven. Kirama Wimalajothi N Àyaka Mah Àthera
Giám Í •c nhà xu at b _n Buddhist Cultural Centre

C CEV `N PHIÊN D tCH

Ven. Kadurupokune Nandaratana Mah Àthera
C -u Gi _ng Viên Í]i H ‰Ph it H ‰Anur Àdhapura - Sri Lanka
C -u Hi fu Tr Nng Tr Nng Siri Nandana Tipi `aka Dhamm Àyatana
Malego ÷a, Pay Àgala - Sri Lanka

****

Í I |U HÀNH T •NG QUÁT

T âKh Nu Indacanda

PH TRÁCH PHIÊN ÂM & PHIÊN D tCH:

- T âKh Nu Indacanda (Tr Nng Í ình D ng)

PH TRÁCH VI TÍNH:

- T âKh Nu Í ¥c Hi }n (Nguy •n Í Ân g Khoa)

PH TRÁCH IN `N & PHÁT HÀNH:

- T âKh Nu Tnh Í]t (Hu ânh Minh Thu in)

- Tu N « M³ Thúy (Hu ânh Kim Lan)

TIPI dAKAP ¿ I - TAM T aNG P ¿ I

Pi aka	T ng	Tên P–i p	T Pa Vi &Ng N	S 0 tt.
V I N A Y A	L U T	P r jikap i p	Phân Tích Gii T äKh Èu I	01
		P cittiyap i hpnikkhu	Phân Tích Gii T äKh Èu II	02
		P cittiyap i hpnikkhun¯	Phân Tích Gii T äKh Èu Ni	03
		Mah vaggap i l p	i Ph m I	04
		Mah vaggap i l p	i Ph m II	05
		Cullavaggap i l p	Ti 'u Ph m I	06
		Cullavaggap i l þ	Ti 'u Ph m II	07
		Pariv rap i l p	T p Y u I	08
		Pariv rap i l þ	T p Y u II	09
S U T T A N T A	K I N H	D ghanik ya I	Tr Èng B8 I	10
		D ghanik ya II	Tr Èng B8 II	11
		D ghanik ya III	Tr Èng B8 III	12
		Majjhimanik ya I	Trung B8 I	13
		Majjhimanik ya II	Trung B8 II	14
		Majjhimanik ya III	Trung B8 III	15
		Sat yuttanik ya I	T Èng Çng B8 I	16
		Sat yuttanik ya II	T Èng Çng B8 II	17
		Sat yuttanik ya III	T Èng Çng B8 III	18
		Sat yuttanik ya IV	T Èng Çng B8 IV	19
		Sat yuttanik ya V (1)	T Èng Çng B8 V (1)	20
		Sat yuttanik ya V (2)	T Èng Çng B8 V (2)	21
		A guttaranik ya I	T ng Chi B8 I	22
		A guttaranik ya II	T ng Chi B8 II	23
		A guttaranik ya III	T ng Chi B8 III	24
		A guttaranik ya IV	T ng Chi B8 IV	25
		A guttaranik ya V	T ng Chi B8 V	26
		A guttaranik ya VI	T ng Chi B8 VI	27

Pi aka	T ng	Tên P i p		T Pa Vi & Ng N	S 0 tt.
		K	Khuddakap ha •	Ti 'u T Dng	28
		H	Dhammapadap i p	Pháp Cú	-
		U	Ud nap i p	Ph t T P Thuy t	-
		D	Itivuttakap i p	Ph t Thuy t Nh È V y	-
		D	Suttanip tap i p	Kinh T p	29
		A	Vim navatthup i p	Chuy & Thiên Cung	30
		K	Petavatthup i p	Chuy & Ng Qu T	-
S		A	Theragath p i p	Tr È ng Lão K&	31
U		N	Ther g th p i p	Tr È ng Lão Ni K&	-
T	K	I	J takap i I p	B 4n Sanh I	32
T	I	K	J —takap i II m	B 4n Sanh II	33
A	N	–	J takap i III p	B 4n Sanh III	34
N	H	Y	Mah niddesap i p	i Di $ n Gi i	35
T		A	Cullaniddesap i p	Ti 'u Di $ n Gi i	36
A			Pa isambhid magga I	Phân Tích o I	37
		*	Pa isambhid magga II	Phân Tích o II	38
			Apad nap i I p	Thánh Nhân Ký S P I	39
		T	Apad nap i II p	Thánh Nhân Ký S P II	40
		I	Apad nap i III p	Thánh Nhân Ký S P III	41
		!	Buddhava t sap i p	Ph t S L	42
		U	Cariy pi akap i p	H nh T ng	-
			Nettipakara a	(ch È a d ch)	43
		B	Pe akopadesa	(ch È a d ch)	44
		7	Milindapañh p i p	Milinda V n o	45
			Dhammasa gani pakara a	B 8 Pháp T D	46
	V		Vibha gapakara a I	B 8 Phân Tích I	47
A	I		Vibha gapakara a II	B 8 Phân Tích II	48
B			Kath vatthu I	B 8 Ng N Tông I	49
H	D		Kath vatthu II	B 8 Ng N Tông II	50
I	I		Kath vatthu III	B 8 Ng N Tông III	51
D	%		Dh tukath—	B 8 Cht Ng N	-
H	U		Puggalapaññattip i p	B 8 Nhân Ch nh	52
A			Yamakapakara a I	B 8 Song i 0 I	53
M	P		Yamakapakara a II	B 8 Song i 0 II	54
M	H		Yamakapakara a III	B 8 Song i 0 III	55
A	Á		Patth napakara a I	B 8 V Trí I	56
	P		Patth napakara a II	B 8 V Trí II	57
			Patth napakara a III	B 8 V Trí III	58

SUTTANTAPI dAKE KHUDDAKANIK ¿YE

J ¿TAKAP ¿ I

DUTIYO BH ¿GO

T aNG KINH - TI *f*U B ™

B • N SANH

T ™P HAI

T Àni ca sutte ot Àriyam Àn Àni vinaye sandassiyam Àn Àni sutte ceva otaranti vinaye ca sandissanti, ni e eham ettha gantabba: ‘Addh Àida tassa bhagavato vacana , tassa ca therassa suggahitan’ti.

(D ghanik Àya II, Mah Àparinibb Ànasutta).

Các #i,u fy (nh °ng l ži #ã # Nc¤nghe thuy €t gi dng) c hm # Nc¤ # i chi €u Kinh, c hm # Nc¤xem xét Lu rt, và ch Škhi nào chúng hi ˆn di ˆn Kinh và # Nc¤th fy Lu rt, th ži #i,u k €t lu m có th „ rút ra #ây là: “ Í i ,u này ch pc ch pn là l ži gi dng d by c ¨a # ªc Th €Tôn và #ã # Nc¤v Œ N ng lão fy ti €p thâu #úng # pn.

(Tr N ng B • II, Kinh Í] i Bát-Ni {t-Bàn).

L • I GI › I THI ‡U

--ooOoo--

Í ây là t ip J Àtaka p Ài - B –n Sanh II (tr ‰ b • 3 t ip) thu •c Khuddakanik Àya - Ti „u B š Suttantanik Àya - T bng Kinh, g •m có 41 J Àtaka (B ‘n Sanh), v –i–1992 k f ngôn (g Àth À), # NcŸs kp x {p theo b _ nhóm t §V áatinip Àto - Nhóm Hai M N LK ^ Ngôn cho # ñ As tánip Àto - Nhóm Tám M N LK ^ Ngôn, và là t ip s • 33 c £a Tam T]ng Song Ng « PÀi þ - Vi ft (TTPV t ip 33). š L ™Gi –i–Thi fu c £a tip J Àtakap Ài - B –n Sanh I, chúng tôi # ã nh an m]nh r mg # ây là v Ân b _n P Ài thu •c Chánh T]ng, ch £ y {u g •m các k f ngôn (g Àth À)[1] ch ¥a # ›ng ph cn c •t lõi c £a s - vi fc # ã x _y ra và # NcŸm sc nhiên công nh in là nh «ng l ™ # NcŸth •t ra t § kim khe u c £a # ¥ Th { Tôn. š ph cn gi –i–thi fu c £a tip J Àtakap Ài - B –n Sanh II này, chúng tôi s ytrình bày nh «ng ki {n th ¥c c Ân b _n v } Chú Gi d B –n Sanh có tên là J Àtaka e ehakath À, hay còn có tên g ‰ khác n «a là J Àtaka e ehava an À, ngõ h cu giúp cho # •c gi _có th • nh in ra s - khác bi ft v } hai v Ân b _n Chánh T bng và Chú Gi d c £a b• Kinh J Àtakap Ài - B –n Sanh này.

1. Tác gi _c £a J Àtaka e ehakath À- Chú Gi d B –n Sanh:

L ™ Nói Í cu (ganth Àrambhakath À) c £a tài li fu Chú Gi _i này là m •t bài k fcho bi {t r mg tác gi _là m •t v ‡s N› Sri Lanka. V ‡s N này # ã thu it l]i th • theo l ™ yêu c cu c £a ba v ‡tr N ›ng lão tên là Atthadass á Buddhamitta, và Buddhadeva. Cách th ¥c trình bày # NcŸd -a theo ph N ung pháp c £a các v ‡s N cN ngi t]i Mah Àvih Àra (Í]i T -).[2] Nh Nng v Ân b _n này # ã không ghi l]i danh tánh c £a tác gi _c ng nh N th ™ gian th -c hi fn t ip Chú Gi _i này. Truy }n th •ng Ph it Giáo c £a Sri Lanka ghi nh in r mg b _n Chú Gi _i J Àtaka e ehava an À là do công c £a Ngài Buddhaghosa biên so]n vào th { k ‡th ¥5 sau Tây L ‡ch; tuy nhiên # i }u này # ã không # NcŸm •t s • h ‰ gi _ tán # •ng.[3] H ‰ gi _Rhys Davids và Burlingame l Nu ý rng Chú Gi _i c £a hai t ip J Àtaka và Dhammapada có nhi }u khác bi ft # áng k • so v –i–các Chú Gi _i # ã # NcŸth -c hi fn b ›i Ngài Buddhaghosa xét v } ph N ung di fn ngôn ng « và phong cách hành v Ân. Còn h ‰ gi _Winternitz k {t lu in › t ip sách History or Indian Literature c £a ông là ngài Buddhaghosa không th • nào là tác gi _c £a hai tip Chú Gi _i này.[4]

---

[1] Ngo]i tr § B ‘n Sanh 536, Ku Àlaj Àtaka - B –n Sanh Chim Chúa Ku Àla còn có thêm ph cn v Ân xuôi, và ch có m “i câu chuy fn B ‘n Sanh này là ngo]i l f.

[2] JaA. i, 1.

[3] Oliver Abeynayake, A Textual and Historical Analysis of The Khuddaka Nik Àya, Colombo: University of Kelaniya, 1984, trang 43.

[4] N. A. Jayawickrama, The Story of Gotama Buddha (J Àtaka-nid Àna), Oxford: The Pali Text Society, 1990, Intro. trang xii.

2. N•i dung c£aJÀaka e ehakathÀ- Chú Gi d B –n Sanh:

K{ ti{p bài k ƒm › # n (ganth Àkambhakath À) là ph n Gi _ng Gi _i v} C Ân Nguyên (nid Ànakath À) # }c ip # ƒn nh «ng s- ki ƒn t § lúc # ƒp s ß Sumedha phát nguy ƒn tr › thành Ph it Chánh Í ong Giác cho # ƒn th ™ #i•m thành t -u Vô D N Ni{t Bàn c£a # ¥ Ph it Gotama › ki{p s •ng cu •i cùng. Ph n Gi _ng Gi _i v} C Ân Nguyên (nid Ànakath À) # NcŸchia làm ba ph n:

a. D renid Àna (C Ân Nguyên Xa): š ph n này, # ƒp s ßSumedha – ti }n thân c£a B •Tát Siddhattha (S ß# ƒ-ta) – #ã phát nguy ƒn tr › thành Ph it Chánh Í ong Giác, thay vì xu at gia tr › thành t âkh Nu trong th ™k â giáo pháp c£a # ¥ Ph it D ƒa kara # •r •i ch ¥ng # k qu _v ‡A-la-hán và t ¢th di ƒt Ni{t Bàn vào lúc ch am d ¥t ki{p s •ng ay. K •t § lúc nói lên l ™ phát nguy ƒn (abhin á Àa) › chân c£a # ¥ Ph it D ƒa kara, # ƒp s ß Sumedha và các v ‡B •Tát tái sanh trong nh «ng ki{p k{ ti{p #ã tu n t - # ƒ # NcŸs - chú nguy ƒn c£a hai mNi Lb •n v ‡Ph it quá kh ¥ bk t # n v –i– # ¥ Ph it D ƒa kara[1] và #ã th -c hành các pháp Toàn H _o (p Àkamit À) trong kho _ng th ™gian dài b •n a-t Ân g-k âvà m •t tr Ân ngàn # ƒ ki{p.[2]

b. Avid renid Àna (C Ân Nguyên Không Xa): Thu it l]i nh «ng s- ki ƒn t § lúc chN Thiên thnh. c n # ¥ B •Tát giáng sanh t § cõi Tr ™ Í eu- su at xu •ng cõi nhân lo]i # •t { # • chúng sanh. Í ¥c B •Tát #ã quán xét v} n Ân y {u t • quan tr %ng: th ™k â, x ¥ s», gia t •c, ng Ni ™m u và tu ‘i th %o £a ng Ni ™m u Ph n này #ã ghi l]i các s - ki ƒn t § lúc #¢¥B •Tát nh ip thai, # n sanh, l –n lên, nhìn th ay b •n # }m báo hi ƒu: m •t ng Ni ™già, m •t ng Ni ™b ƒnh, m •t ng Ni ™ch {t, và m •t v ‡xu at gia. Í {n khi # ¥ con trai R Àula # NcŸsanh ra, thái t© Siddhattha ã# quy {t #nh ra # tìm con # Nn ™gi _i thoát, tr _i qua sáu n Ân tu kh ‘ h]nh, th %ành -c bát c Lm s «a do nàng Suj À Àdâng cúng, r •i #ã #ánh b]i Ma V Nlng cùng v –i– # ƒp quân binh và ch ¥ng # k qu _v ‡Toàn Tri (sabbaññut À) › b _o t %o Chi{n Th kng › d Ni–e •i cây B • Í } l ¢th s ©.

c. Santikenid Àna (C Ân Nguyên G n): Sau khi thành t -u qu _v ‡Giác Ng •, # ¥ Ph it #ã ng •i ki{t già liên t ¡c b _y ngày › d Ni–e •i cây Í]i B • Í } và ba tu n k{ ti{p › khu v -c lân c in. Vào tu n l •th ¥ 5, Ma VNlng và ba ng Ni ™con gái c£a Ma VNlng là Ta h À, Arat á, và Rag À#ã th at b]i trong vi fc phá qu ay và cám d “ b ic #ã thành t -u Í]o Qu _. Tu n l •th ¥ 6, Ngài ng •i › c •i cây Mucalinda v –i–s - che ch › c£a R •ng Chúa Mucalinda. Và tu n l •th ¥ b _y, Ngài #ã ng •i an h Nlng ni }m an l]c c£a s- gi _i thoát › c •i cây R À Àyatana; t ‘ng c •ng tròn # £49 ngày. Các s - ki ƒn # NcŸtu n t - thu it l]i g •m có: Í ang Ph]m Thiên Sahampati th nh c n # ¥ Ph it thuy {t

---

[1] B _n liƒt kê theo tu n t - danh tánh c£a 24 v ‡Ph it quá kh ¥: D ƒa kara, Ko ÷añña, Ma gala, Sumana, Revata, Sobhita, Anomadass á Paduma, N Ârada, Padumuttara, Sumedha, Suj Àta, Piyadass á Atthadass á Dhammadass á Siddhattha, Tissa, Phussa, Vipass á Sikh á Vessabh , Kakusandha, Ko Ågamana, và Kassapa.

[2] M Ni ™ pháp Toàn H _o (p Àkamit À) là: d Ànap Àkamit À(b • thí), s ákap Àkamit À(trì gi –i–), nekkhammap Àkamit À(xu at ly), pañña Àp Àkamit À(trí tu ƒ), viriyap Àkamit À(tinh t an), khantip Àkamit À(nh gn n]i), saccap Àkamit À (chân th it), adhi e Ân ap Àkamit À(quy {t #nh), mett Àp Àkamit À(t § ái), và upekkh Àp Àkamit À(hành x _).

Pháp, vì các Thánh Tôn đã ngự đến Migadavana (Vườn Nai) ở thành Bà-la-nại (Ba-la-nại) để chuyển vận bánh xe Pháp và tại đây có nhóm năm vị tỳ-kheo Nu, với các thanh niên Yasa và 54 người bạn, với các tại đây có 30 vương tử © nhóm Bhadda, với các thần thông đã hóa độ số đông người và 1.000 đạo sĩ, với các tại đây có vua Bimbisāra (Bình-sa Vương) và tại khu vườn Trúc Lâm (Veḷuvana), với các đệ tử đắc lực là hai du sĩ Sāriputta (Xá-lợi-phất) và Moggallāna (Mục-kiền-liên), với các Thánh Tôn và thân quyến ở thành Kapilavatthu (Ca-tỳ-la-vệ), với các xuất gia theo Thánh Tôn của vương tử Nanda và Rāhula (La-hầu-la), và với các phú gia Anāthapiṇḍika (Cấp Cô Độc) y cứ kinh Thánh Tôn, sau đó cúng dường khu vườn Jetavana để xây dựng tu viện.

Những tư liệu về các vị trưởng Giáo Hội Tăng Già Nguyên (Nidānakathā) này cũng đã cố gắng tìm thấy ở các văn bản của Tam Tạng Pāḷi, cũng thể hiện là những chi tiết ở phần Tiền Thân Phật Nguyên Xa (Dīpaṅkara) đã phát triển từ hai tập Kinh Buddhavaṃsa - Phật Sử và Cariyāpiṭakapāḷi - Hạnh Tạng thuộc Khuddakanikāya - Tiểu Bộ Câu chuyện Bồ-Tát Siddhattha nhìn thấy bốn hiện tượng (nimittā) và sau đó là cuộc ra đi vĩ đại (mahābhinikkhamana) của Ngài Phật Nguyên Không Xa (Avidūrenidānā) đã có những thể hiện câu chuyện xuất gia của Thánh Phật quá khứ Vipassī qua bài Mahāpadānasutta - Kinh Đại Duyên của Đức Phật Tỳ-bà-thi-Ca - Trường Bộ Ngoài ra đó, một số kiện trong đời sống hoạt hàng ngày của Ngài cũng tìm thấy từng câu chuyện xuất gia Mahākhandhaka - Phẩm Trường Yếu, Mahāvaggapāḷi - Đại Phẩm, của Vinayapiṭaka - Tạng Luật. Và những chi tiết liên quan đến tuổi thọ của Thánh Phật, có thể nói rằng phần Tiền Thân Phật Nguyên này là tài liệu đầy đủ phần Tiền Thân của Ngài, chỉ trừ những đoạn ngắn dài khác nhau trong thời gian Ngài tinh tấn tu viện Jetavana.

Tiếp theo sau phần Giảng Giải Nguyên (nidānakathā) là phần giảng giải chi tiết của Thắng Sanh Tử, bắt đầu với Thắng Sanh Không Lượng (Apaṇṇakajātaka) của Nhóm Một Kệ Ngôn (Ekanipāta) cho đến Thắng Sanh Vessantara Vương Tử (Mahāvessantarajātaka) là Thắng Sanh cuối cùng trong số 547 Thắng Sanh của Chánh Tạng. Trong khoảng thời gian dài đằng đẵng và trải qua nhiều kiếp số, Bồ-Tát đã có những lúc sanh làm thú như là: khỉ, cá, voi, ngựa, hay là loài rồng chúa (nāga), hoặc là thần cây, và ngay cả trong những kiếp làm người, Ngài cũng đã có sanh ra trong nhiều gia tộc có giai cấp cao thấp khác nhau và cũng đã thực hành những pháp hạnh khác nhau. Tuy vậy, Bồ-Tát vẫn một lòng kiên trì thực hành các pháp Toàn Hảo (pāramī) và đã thể hiện các đức tánh cao thượng của một vị Phật Chánh Đẳng Giác trong từng kiếp.

Mỗi một Thắng Sanh được trình bày gồm có bốn phần chính:
- Paccuppannavatthu : chuyện hiện tại,
- Atītavatthu : chuyện quá khứ,
- Veyyākaraṇa: giải thích từng câu kệ ngôn,

- Samodh Àna: s - liên h ƒgi «a các nhân vit trong quá kh ¥ và hiƒn t]i.[1]

V }ph cn v Âu xuôi c £a v Âu b _n Chú Gi _i, chúng tôi có nh «ng nhin xét nh N sau: V–i–nh «ng B'n Sanh ch .có s • l N ÿng k ƒngôn ít ‹i, ph cn v Âu xuôi thêm vào nh «ng chi ti{t v }nhân v it, n Li ch •n, hoàn c _nh x _y ra c £a câu chuy ƒn; trong khi ‡ó, › nh «ng B'n Sanh dài v –i–các k ƒngôn d gn chuy ƒn và các k ƒngôn ‡ •i thoJi gi «a các nhân vit có liên quan thì t - thân các B 'n Sanh ay ‡ã t]o nên ‡ NcŸm •t câu chuy ƒn t N ng ‡ i hoàn ch nh giúp cho ng N i™‡ ‰c có th hi •u ‡ NcŸnh «ng gì ‡ang x _y ra. C ng c cn nói thêm r mg › nhi }u n Li, ph cn v Âu xuôi ch .tóm l N ÿl]i n •i dung c £a các k ƒngôn và h cu nh N không có thêm t N ƒu gì m –i– Nh Nng có nhi }u ch " n {u không có ph cn v Âu xuôi thì khó có th • n km ‡ NcŸý ngh ã c £a s- vi ƒc ‡ang ‡ NcŸtrình bày. Í • ch am d ¥t phcn trình bày v } J Àaka e ehakathÀ- Chú Gi d B –n Sanh, chúng tôi m]o mu •i nh kc l]i r mg: V Âu b _n ch .có các k ƒngôn (g Àth À) ‡ NcŸg ‰là Chánh T]ng c £a J Àakap Ài - B –n Sanh, còn v Âu b _n có các câu chuy ƒn hi ƒn t]i và quá kh ¥, v–i–các ph cn chú thích t § ng«, và l ™xác ‡ nh ti }n thân c £a các nhân v it › hi ƒn t]i ‡ NcŸg ‰là Chú Gi _i c £a t ip Kinh, có tên là J Àaka e ehakathÀhay J Àaka e ehava an À.

B • J Àakap Ài - B –n Sanh thu •c Công Trình `n T •ng Tam T]ng Song Ng « PÀi þ Vi ƒt ‡ NcŸphân chia thành 3 t ip nh N sau:

- J Àakap Ài - B –n Sanh I: t § Nhóm M •t K ƒNgôn ‡ ƒn Nhóm Linh Tinh g •m có 496 J Àaka - B –n Sanh.
- J Àakap Ài - B –n Sanh II : t § Nhóm Hai MN iLK ƒNgôn ‡ ƒn Nhóm Tám M N iLK ƒNgôn g •m có 41 J Àaka - B –n Sanh.
- J Àakap Ài - B –n Sanh III : ch .m "i Nhóm L –n g •m có 10 J Àaka - B –n Sanh.

*****

V Âu b _n P Ài ‡ NcŸtrình bày › t ip Kinh này ‡ã ‡ NcŸphiên âm l]i t § v Âu b _n P Ài - Sinhala, an b _n Buddha Jayanti Tripitaka Series c £a n N e–qu •c giáo Sri Lanka. Chúng tôi xin thành tâm tán d N ng công ‡ ¥ c £a Venerable MettÀvih Àr á‡ã hoan h ±cho phép chúng tôi s © dng v Âu b _n ‡ã ‡ NcŸphiên âm s qn ‡ang ph ' bi {n trên m]ng internet . Í i •m ‡óng góp c £a chúng tôi trong vi ƒc th -c hi ƒn v Âu b _n P Ài Roman này là dò l]i k ³ l N ng v Âu b _n ‡ã ‡ NcŸphiên âm và so sánh ki •m tra nh «ng ‡i •m khác bi ƒt v } v Âu t - › Tam T]ng c £a các nN e–Thái Lan, Mi {n Í i ƒn, và

[1] B _n dch Chuy ˆn Ti ,n Thân Í ª c Phrt c £a Viƒn Nghiên C ¥u Phit H ‰c Vt Nam d ch l]i t § b_n dch ti {ng Anh The J Àaka or Stories of the Buddha's Former Births c £a hiƒp h •i PTS - Anh Qu •c nên thi {u ‡i ph cn Nid Ànakath À(Gi _ng Gi_i v} C Ân Nguyên) và ph cnVeyy Àkara a (gi _i thích t§ ng« › các k ƒngôn) so v –i–v Ân b_n Chú Gi _i B'n Sanh (J Àaka ehakath Àhay J Àaka e ehava an À); vì th {, b _n d ch ay không th •phân lo]i vào h ƒth •ng các b _n dch c £a Chánh T]ng, mà nên ‡ NcŸ‡ Nvào h ƒth •ng Chú Gi _i v –i–tên g ‰i theo s x {p lo]i là Chú Gi _i B'n Sanh (trích d ch).

Anh Qu•c # NcŸghi › ph©n c Ne–chú, # •ng th™b ‘ sung thêm m •t s • #i •m khác bi fft #ã phát hi fn # NcŸtrong lúc so sánh các v Âu b _n v –inhau. C ng c©n nói thêm là s - sai sót trong vi fc #ánh s • th ¥ t- các câu k f › t ip II và III c £a Tam T]ng P Ài - Sinhala #ã # NcŸ#i }u ch nh.

V } ph N¤ng di fn d ¢th thu it và trình bày v Âu b _n ti {ng Vi ft, chúng tôi #ã ghi ngh ßVi ft c £a các k fngôn b mg v Âu xuôi nh mm di •n t _tr ‰v un ý ngh ßc £a vÂu b _n g •c. Trong ph©n nhi }u các tr N¤ng h Ÿp, hai dòng k f ngôn g •m b •n p Àla là # NcŸhoàn ch nh v } ý ngh ß. Nh Nng có m•t vài tr N¤ng h Ÿp, ý ngh ß # NcŸn •i t § k fngôn này sang k fngôn khác, thì chúng tôi d ¢th gom chung các k fngôn có liên quan l]i v –inhau. Ng N¤Ÿ l]i, › m •t s • n Li khác, n {u th ¥ t- s kp x {p các #o]n d ¢th Vi ft là thu in ti fn cho vi fc tách r ™, thì chúng tôi s © dµng d au g]ch ngang (—) › cu •i k f ngôn tr Ne–và › # ©u k fngôn sau # •báo hi fu s - ti {p n •i. Trong tr N¤ng h Ÿp m •t s • các k fngôn P Ài g •m 3 ho sc 4 dòng có ý ngh ß # NcŸtách bi ft theo t §ng dòng m•t, chúng tôi ng kt câu d ¢th Vi ft thành t §ng dòng riêng bi ft t N¤ng ¥ng v–i–t §ng câuP Ài # •ti fn vi fc # •i chi¥i, so sánh, tìm hi •u, và h ‰h ‹i.

V } v Âu phong c £a l ™d ¢th, chúng tôi ch £ trN¤ng ghi l]i l ™ti {ng Vi ft sát theo v Âu b _n g •c và c • g kng không b ‹ sót t § nào không d¢th. L ™v Âu ti {ng Vi ft c £a chúng tôi có ch¥a # ±ng nh «ng mau ch •t giúp cho nh «ng ai có ý thích nghiên c ¥uP Ài th ay ra # NcŸc au trúc c £a lo]i ngôn ng « này, # •ng th™t]o s - thu in ti fn cho công vi fc hi fu #¤nh trong t N¤ng lai. Vi fc làm này c £a chúng tôi không h©n #ã # NcŸhoàn h _o, d gu sao c ng là b Ne–kh ›i # ©u nh mm thúc # ye phong trào nghiên c ¥u c‘ ng « Phit H ‰ c £a ngN i™Vi ft Nam. Tuy nhiên, m •t s • sai sót trong quá trình phiên d ¢th # N¤ng nhiên không th • tránh kh ‹i, chúng tôi xin ch tu hoàn toàn trách nhi fm v } trình # • có h]n.

Nhân #ây, chúng tôi c ng xin chân thành ghi nh in s - quan tâm ch Âm sóc tr -c ti {p ho sc gián ti {p # •i v–i–công tác phiên d ¢th c £a chúng tôi v} ph N¤ng di fn v it th -c b •i d N¤ng và thu •c men ch «a b fnh c £a các v‡h «u ân sau: Gia ±inh Ph it t © Ph]m Tr ‰ng Í • & Ngô th ‡Liên, Ph it t © Ph]m Thu H N¤ng, Ph it t © Tr©m Ng ‰Linh, Ph it t ©Nguy •n Th ‡Mai Th _o, Ph it t ©Í “ Th ‡Vi ft Hà, Ph it t ©Í sng Thu Trang, cùng m •t s • Ph it t © gần xa #ã h “ tr Ÿvà quan tâm # fn s ¥c kh‹e c £a chúng tôi trong th™gian qua, ti {c r mg không th •li ft kê ra t at c _vì quá dài. Nói rõ h Ln, công vi fc so]n th _o này # NcŸthông su •t, không b ‡gián #o]n, chính là nh ™có s - h “ tr Ÿ nhi ft tình và quý báu c £a quý v‡Thành tâm c ©u chúc quý v ‡luôn gi « v «ng ni }m tin và thành t -u # NcŸnhi }u k {t qu _trong công vi fc tu t ip gi _i thoát.

Bên c]nh #ó, chúng tôi c ng không quên ghi nh in s - nhi ft tình c £a Ph it t © Í ào Th ‡Di •m Tuy {t, Ph it t © Í sng Thu Trang, Ph it t © Pañ ñavara Tu f Ân, và Ph it t © Pañ ñadî `hi Nguy•n Anh Tú #ã s kp x {p

th ™gian # • # ‰c]il b _n th _o m •t cách k ³l N ¤ng và #ã #óng góp nhi }u ý ki {n sâu s ¦c giúp cho chúng tôi tránh # NcŸm •t s • #i •m v ¡ng v } trong vi fc s © d¡ng t § ng« ti{ng Vi ft.

Chúng tôi c ng xin thành tâm tùy h ±và tán d N ¤ng công # ¥ c £a các thí ch £ #ã nhi ft tâm #óng góp tài chánh giúp cho Công Trình `n T •ng Tam T]ng Song Ng « PÀi þ Vi ft # NcŸt •n t]i và phát tri •n. Mong sao ph N e—báu Pháp thí này luôn d ¤n d ¦t quý v ‡vào con # Nng™ tu t ip #úng theo Chánh Pháp, thành t -u Chánh Trí, ch ¥ng ng• Ni {t Bàn, không còn luân h •i sanh t © n «a.

Chúng tôi xin thành kính tri ân công # ¥ c £a Ngài Hòa ThN ¤Ÿg Devahandiye Paññ Àsekara N Àyaka Mah Àthera, tu vi fn tr N ¤ng tu vi fn Sri Jayawardhanaramaya Colombo 8 - Sri Lanka, #ã cung c ap trú x ¥ và các v it d ¡ng c ¤n thi {t giúp cho chúng tôi có th • t ip trung toàn th ™gian cho công vi fc th -c hi fn t ip Kinh này.

Cu •i cùng, ng N ¤ng mong ph N e—báu phát sanh trong công vi fc so]n th _o t ip Kinh này # NcŸthành t -u # {n th ¤y t ‘, song thân, và t at c _chúng sinh trong tam gi —i. Nguy fn cho h {t th _y # }u # NcŸan vui, s ¥c kh‹e, có trí tu f, và tinh t an tu t ip ngõ h ¤u thành # ¦t c ¥u cánh gi _i thoát, ch am d ¥t kh‘ #au.

Kính bút,
Ngày 08 tháng 3 n Âm 2017
T âKh Nu Indacanda (TrN ¤ng #inh D ng)

CÁC CH ¯ VI •T T oT:

V Ân B ơn P Ài:

Ma	: Maramma Cha ` `hasag ấi Pi `akapotthaka (T]ng Mi {n Í i ƒn k âk {t t ip l ơn th ¥ 6)
PTS	: Pali Text Society Edition (T]ng Anh)
Sy À	: Sy Àmakkhara Mudditapotthaka (T]ng Thái Lan)

V Ân B ơn Ti €ng Viˆt:

ND	: Chú thích c £a NgN ïTD ¢th
PTS	: Nhà Xu ất B _n Pali Text Society (Anh Qu •c)
S #d.	: Sách #ã d ơn
JaA.	: S ắalakkhara muddita J Àtaka ` `hakathÀ
TTPV	: Tam T]ng P Ài þ Vi ƒt

M kU T ± P ¿ I - SINHALA

NGUYÊN ÂM

w a wd À b i B á W u W! t e T o

PH ÂM

l ka	L kha	. ga	U gha	X a
p ca	P cha	c ja	® jha	[ña
g à	G ha	v ÷a	V ÷ha	K a
; ta	: tha	o da	O dha	k na
m pa	M pha	n ba	N bha	u ma

h ya r ra , la j va i sa y ha < þa x
l ka ld k À ls ki lS k á l= ku l+ k fl ke fld ko
L kha Ld kh À Ls khi LS kh á Lq khu LQ kh fL khe fLd kho
. ga .d g À .s gi .S g á .= gu .+ g f. ge f.d go

PH ÂM LIÊN K zT

ll kka	[[ññ a	;% tra	uM mpha
lL kkha	Ky ha	oo dda	un mba
lH kya	[p ñca	oO ddha	uN mbha
ls% kri	[P ñcha	o% dra	uu mma
Cj kva	[c ñja	oj dva	uy mha
LH khya	[® ñjha	Oj dhva	hh , hH yya
Lj khva	gg ``a	k; nta	hy yha
.. gga	gG `ña	J: ntha	,, lla
.> ggha	vv ÷÷a	Jo, | nda	,H lya
Xl ka	vV ÷÷ha	JO ndha	,y lha
.% gra	KK a	;; nna	jh vha
XL kha	Kg à	;y nha	ii ssa
X. ga	KG ha	mm ppa	iu sma
X> gha	Kv ÷ a	mM ppha	ij sva
pp cca	;; tta	nn bba	yu hma
pP ccha	F: ttha	nN bbha	yj hva
cc jja	Fj tva	n% bra	<y þha
c® jjha		um mpa	

-d À -si -Sá e q u E Q f- e f-d o

V ÁN B ^N Í CH CHI zU
P ¿ ýI - SINHALA & P¿ ýI - ROMAN

kfud ;iai N.jf;d wryf;d ïïudiïnqoaOiai
Namo tassa bhagavato arahato samm Àsambuddhassa.

nqoaOx irKx .ÉPdñ
Buddha sara a gacch Àmi.
Oïux irKx .ÉPdñ
Dhamma sara a gacch Àmi.
iX>x irKx .ÉPdñ
Sa gha sara a gacch Àmi.
ÿ;shïms nqoaOx irKx .ÉPdñ
Dutiyampi buddha sara a gacch Àmi.
ÿ;shïms Oïux irKx .ÉPdñ
Dutiyampi dhamma sara a gacch Àmi.
ÿ;shïms iX>x irKx .ÉPdñ
Dutiyampi sa gha sara a gacch Àmi.
;;shïms nqoaOx irKx .ÉPdñ
Tatiyampi buddha sara a gacch Àmi.
;;shïms Oïux irKx .ÉPdñ
Tatiyampi dhamma sara a gacch Àmi.
;;shïms iX>x irKx .ÉPdñ
Tatiyampi sa gha sara a gacch Àmi.

mdKd;smd;d fjruKS islaLdmox iudoshdñ
P À tÀp À Àverama ásikkh Àpada sam Àdiy Àmi.

woskakdodkd fjruKS islaLdmox iudoshdñ
Adinn Àd À Àverama á sikkhÀpada sam Àdiy Àmi.

ldfuiqñÉPdpdrd fjruKS islaLdmox iudoshdñ
K Àmesu micch À À Àverama ásikkh Àpada sam Àdiy Àmi.

uqidjdod fjruKS islaLdmox iudoshdñ
Mus Àv Àd Àverama ásikkh Àpada sam Àdiy Àmi.

iqrdfurhucA®mudoÜGdkd fjruKS islaLdmox iudoshdñ
Sur Àmerayamajjhapam Àda ` `hÀ Àverama á sikkhÀpada sam Àdiy Àmi.

J ¿TAKAP ¿ I - DUTIYO BH ¿GO

B • N SANH - T mP HAI

VISAYAS CI - M ¥C L ¥C

XV. V àSATINIP ¿TO - NHÓM HAI M N LI K ‡ NGÔN

1. [497] M Àa gaj Àaka - B ‘n Sanh dn S MM Àa ga 02
2. [498] Cittasambh taj Àaka - B ‘n Sanh Citta và Sambh ta 08
3. [499] Sivij Àaka - B ‘n Sanh Í ¥c Vua Sivi 14
4. [500] Sirimandaj Àaka - B ‘n Sanh Uy Quy }n và K wNgu 20
5. [501] Rohantamigaj Àaka - B ‘n Sanh Nai Rohanta 26
6. [502] C aha saj Àaka - Ti •u B ‘n Sanh Thiên Nga 32
7. [503] Sattigumbaj Àaka - B ‘n Sanh Chim Két Sattigumba 36
8. [504] Bhall Àiyaaj Àaka - B ‘n Sanh Vua Bhall À `iya 42
9. [505] Somanassaj Àaka - B ‘n Sanh Hoàng T © Somanassa 48
10. [506] Campeyyaj Àaka - B ‘n Sanh R •ng Chúa Campeyya 54
11. [507] Palobhanaj Àaka - B ‘n Sanh S - Cám D “ L –n 64
12. [508] Pañcapa ütapañho - Câu H ‹i Dành Cho N Ân B ic Nhân S ß 70
13. [509] Hatthip Àaj Àaka - B ‘n Sanh V N ng T © HatthipÀa 76
14. [510] Ayogharaj Àaka - B ‘n Sanh Tòa Nhà S kt 82

***

XVI. TI SATINIP ¿TO - NHÓM BA M N LI K ‡ NGÔN

1. [511] Ki chandaj Àaka - B ‘n Sanh Mong Mu •n Gì 88
2. [512] Kumbhaj Àaka - B ‘n Sanh Cái Bình R N ü 94
3. [513] Jayaddisaj Àaka - B ‘n Sanh Vua Jayaddisa 100
4. [514] Chaddantaj Àaka - B ‘n Sanh Voi Chúa Chaddanta 110
5. [515] Sambhavaj Àaka - B ‘n Sanh B ic Trí Sambhava 118
6. [516] Mah Àkapij Àaka - B ‘n Sanh Con Kh .V. ßÍ]i 126
7. [517] Dakarakkhasapañho - Câu H ‹i c £a Th£y Thc n 134
8. [518] Pa üarakaj Àaka - B ‘n Sanh R •ng Chúa Pa ÷araka 140

9. [519] Sambul À Àaka - B ‘n Sanh Hoàng H iu Sambul À 150
10. [520] Gandhatindukaj Àaka -
B ‘n Sanh Th cn Cây Tinduka 156

***

XVII. CATT ¿ àSANIP ¿TO - NHÓM B ‘ N M N LI K ‡ NGÔN

1. [521] Tesaku aj Àaka - B ‘n Sanh Ba Con Chim 166
2. [522] Sarabha gaj Àaka -
B ‘n Sanh Í]i dn S ßSarabha ga 174
3. [523] Alambus À Àaka - B ‘n Sanh Tiên N «Alambus À 186
4. [524] Sa khap Àaj Àaka -
B ‘n Sanh Long V N ng Sa khap Àa 194
5. [525] Cullasutasomaj Àaka - Ti •u B ‘n Sanh Sutasoma 206

***

XVIII. PAÑÑ ¿SANIP ¿TO - NHÓM N ÁM M N LI K ‡ NGÔN

1. [526] Nalinik À Àaka - B ‘n Sanh Công Chúa Nalinik À 218
2. [527] Umm Àdant ¡ áÀaka -
B ‘n Sanh M ³Nhân Umm Àdant á 230
3. [528] Mah Àbodhij Àaka -
B ‘n Sanh B ic Í]i Nhân Mah Àbodhi 246

***

XIX. SA d dHINIP¿TO - NHÓM SÁU M N LI K ‡ NGÔN

1. [529] So akaj Àaka - B ‘n Sanh Ph it Í •c Giác So aka 260
2. [530] Sa kiccaj Àaka - B ‘n Sanh dn S ßSa kicca 272

***

XX. SATTATINIP ¿TO - NHÓM B cY M N LI K ‡ NGÔN

1. [531] Kusaj Àaka - B ‘n Sanh Í ¥c Vua Kusa 286
2. [532] So anandaj Àaka - B ‘n Sanh So a và Nanda 304

***

XXI. AS ãTINIP ¿TO -
NHÓM TÁM M N LI K ‡ NGÔN

1. [533] Cullaha saj Àtaka - Ti •u B ‘n Sanh Thiên Nga 322
2. [534] Mah Àna saj Àta - Í] i B ‘n Sanh Thiên Nga 336
3. [535] Sudh Àbhojanaj Àtaka -
   B ‘n Sanh Th ¥c Án C£a Thcn Tiên 354
4. [536] Ku Àlaj Àtaka - B ‘n Sanh Chim Chúa Ku Àla 378
5. [537] Mah Àsutasomaj Àtaka - Í] i B ‘n Sanh Sutasoma 412

--ooOoo--

SUTTANTAPI dAKE KHUDDAKANIK ¿YE

J ¿TAKAP ¿ I

DUTIYO BH ¿GO

&

T aNG KINH - TI ƒU B ™

B • N SANH

T mP HAI

SUTTANTAPI dAKE KHUDDAKANIK ¿YE

J ¿TAKAP ¿ I

DUTIYO BH ¿GO

Namo tassa bhagavato arahato sammÀsambuddhassa.

XV. V àSATINIP ¿TO

1. M ¿TA GAJ ¿TAKA

2219. Kuto nu Àgacchasi rummav Às á[1]
otallako pa supis Àcakova,
sa k Àraco pa pa ìmucca[2] ka `he
ko re tuva hohisi[3] adakkhi eyyo.

2220. Anna tava ida[4] pakata yasassá[5]
ta khajjare bhuñjare piyyare ca,
j Àn Àsi ma tva[6] paradatt paj ú ai[7]
utti `h`api ÷a labhata sap Àko.

2221. Anna mama ida[8] pakata br Ànma Àna
attatth Àya saddahato mamayida ,[9]
apehi etto[10] kimidha `h`itosi
na m Àdis Àtuyha dadanti jamma.

2222. Thale ca ninne ca vapanti bj á a
an pakhette phalam Àsas Àn À,[11]
et Àya saddh Àya dad Àni d Àna
appeva Àr Àdhaye dakkhi eyye.

2223. Khett Àni mayha vidit Àni loke
yes Àna b j á Àni pati `h`apemi,
ye br Ànma Àj Àimant papann À
t Àn ádha khett Àni supesal Àni.

---

[1] dummav Às á - Ma, Sy À;
rummav Àsi - PTS.
[2] pa ìmuñca - Ma, Sy À.
[3] hosi - Ma, Sy À.
[4] taveda - Ma;
tavayida - Sy À.
[5] yasassi - Ma, PTS;
yasassina - Sy À.
[6] j Àn Àsi tva - PTS.
[7] paradatt paj ú á - Sy À.
[8] mameda - Ma;
mamayida - Sy À.
[9] mameda - Ma;
mama ida - PTS.
[10] ettho - PTS.
[11] phalam Àsam Àn À - Ma;
phalam Àsi sam Àn À - Sy À;
phalam Àsas Àna - PTS.

T aNG KINH - TI ƒU B ™

B • N SANH

T mP HAI

Kính l • # ¥ Th { Tôn, b ic A-la-hán, # ng Chánh Bi {n Tri!

XV. NHÓM HAI M N LI K ‡ NGÔN

1. B • N SANH i N S ‡M ¿TA GA

(L ™ trao # i gi « a thanh niên Ma ÷ avya và en s ßM À a ga)

2219. “Th { lão t § # âu # i # ¡n mà Ân m sc d L dáy, t • i tàn, t -a nh N loài yêu tinh sanh › n Li d L b en? Lão là ai mà bu • c trên c ‘ m _nh v _i l N Ÿ m t § # • ng rác? Lão sykhông # N cŸ cúng d N ™ ng.”

2220. “Này ng N i ™ có danh v % ng, v it th -c này c £ a c iu # N cŸ chu en b ‡ s qn; m % ng N i ™ nhai nó, Ân nó, và u • ng nó. C iu bi {t r mng tôi có cu • c s • ng n N Lng vào s - b • thí c £ a ng N i ™ khác. V iy hãy cho ng N i ™] ti ƒn nh in lãnh mi {ng Ân còn th § a l]i.”

2221. “V it th -c này c £ a ta # N cŸ chu en b ‡ s qn cho các v ‡ Bà-la-môn. V it th -c này là c £ a ta, c £ a ng N i ™ có # ¥ tin, nh mm s - t an hóa cho b _n thân. Lão hãy tránh xa n Li này. Vi ƒc gì mà lão # ¥ ng › # ây? Này kwhèn h], nh « ng ng N i ™ nh N ta không b • thí cho lão.”

2222. “Nh « ng ng N i ™ mong m « i v } thành qu _(s y) gieo h]t gi • ng › # ta b mng, › # ta tr ng, và › cánh # • ng # gn n N c; (t N Lng t - nh N th { ay,) c iu hãy ban phát v it thí v – i – ni }m tin ay, có l y c iu s y th n. m ™ # N cŸ các bic x ¥ ng # áng cúng d N ™ ng.”

2223. “Các th © a ru • ng › th { gian # ã # N cŸ ta bi {t # ¡n, ta s y # ts các h]t gi • ng › các n Li ay. Nh « ng v ‡ Bà-la-môn nào thành t -u v } dòng dõi và các chú thu it, nh « ng v ‡ ay là các th © a ru • ng vô cùng m cu m • › th { gian này.”

2224. J Àtimado[1] ca atim Ànit Àca
lobho ca doso ca mado ca moho,
ete agu Àyesu vasanti[2] sabbe
t Àn áha khett Àni apesal Àni.

2225. J Àtimado[1] ca atim Ànit Àca
lobho ca doso ca mado ca moho,
ete agu Àyesu na santi sabbe
t Àn áha khett Àni supesal Àni.

2226. Kvettha gat Àupajotiyo ca
upajjh Àyo[5] athav Àbha ÷akucchi,[6]
imassa da ÷añca vadhañca datv À
gale gahetv Àkhalay Àha[7] jamma .

2227. Giri nakhena kha asi ayo dantena[8] kh Àdasi,
j Àtaveda padahasi yo isi paribh Àsasi.

2228. Ida vatv Àna m Àra go isi saccaparakkamo,
antalikkhasmi pakk Àmi br Àhma Àna udikkhata .

2229. ¿ve hita[9] pi `hito uttama ga
b Àha[10] pas Àseti akammaneyya ,
set Àni akkh áni yath Àmatassa
ko me ima puttamak Àsi eva .

2230. Idh Àgam Àsama o rummav Às á[11]
otallako pa supis Àsakova,
sa k Àsaco ha pa ìmucca[12] ka he
so te ima puttamak Àsi eva .

2231. Katama disa agam Àbh ripañño
akkh Àha me m Àr Àv Àetamattha ,
gantv Àna ta pa ìkiriyemu[13] accaya
appeva na putta[14] labhemu j áita .

2232. Veh Àsaya agam Àbh ripañño
pathaddhuno pa araseva[15] cando,
apic Àpi so purima disa[16] agacchi
saccappaiñño isi s Àdhur po.

---

[1] j Àtáado - PTS.
[2] atim Ànat À- Sy À.
[3] yesu ca santi - Ma, Sy À,
yesu va santi - PTS.
[4] kvattha gat À- Sy À,
katth' eva bha `h À- PTS.
[5] upajjh Àyo ca - Ma.
[6] ga ÷akucchi - Ma.
[7] galay Àha - Sy À.
[8] dantehi - Ma; dantebhi - Sy À.
[9] Àvellita - Ma, Sy À.
[10] b Ànu - Ma, Sy À.
[11] dummav Às á- Ma, Sy À,
rummav Àsi - PTS.
[12] pa ìmuñca - Ma, Sy À.
[13] pa ìkaremu - Ma, Sy À, PTS.
[14] putta - Ma.
[15] pannaraseva - Ma, PTS.
[16] purimadisa - Ma.

2224. “S - kiêu hãnh v } dòng dõi, s - ngã m]n thái quá, tham lam, sân h in, kiêu c Âng, và si mê, ta c _các tánh x au này hi fn h «u › nh «ng v ‡nào, nh «ng v ‡ay là các th @a ru •ng không m cu m • › th { gian này.

2225. S - kiêu hãnh v } dòng dõi, s - ngã m]n thái quá, tham lam, sân h in, kiêu c Âng, và si mê, ta c _các tánh x au này không hi fn h «u › nh «ng v ‡nào, nh «ng v ‡ay là các th @a ru •ng vô cùng m cu m • › th { gian này.”

2226. “Các ng Ni™M(gác c‘ng) › n Li này, Upajotiya và Upajjh Àya, hay là Bha ÷akucchi, #ã # #âu r •i? Các ng NiLhãy cho lão này m •t tr in #ôn và s - tr §ng ph]t, hãy n km l ay k whèn h] › c ‘ và t •ng kh ¥lão #.”

2227. “C iu t - #ào b –i –ng ‰ núi b mg móng tay (c £a mình), nhai s kt c ¡c b mg r Âng, và nu •t vào ng ‰l @a, khi c iu m kng nhi {c b ic en s ß?

2228. Sau khi nói # }u này, M Àa ga, v ‡en s ßcó s - chân th it và n “ l -c, #ã b N e–# › trên không trung # •cho các v ‡Bà-la-môn chiêm ng N •ng.

2229. “Cái # cu #ã b ‡v sn ng N Ÿv } phía sau. Nó x ¡i cánh tay không còn ho]t # •ng. Các con mkt tr kng dã gi •ng nh Nc £a ng Ni™Mch {t. K wnào #ã làm cho # ¥a con trai này c £a ta tr › nên nh Nv iy?”

2230. “Có v ‡Sa-môn #ã # #fn Li này. V ‡ay Ân m sc d Ld áy, t •i tàn, t -a nh Nloài yêu tinh sanh › n Li d Lb en, và #ã bu •c trên c ‘ m _nh v _i l N Ÿt § # •ng rác. V ‡ay #ã làm cho # ¥a con trai này c £a bà tr › nên nh Nv iy.”

2231. “B ic có trí tu fuyên bác #ã # v } h N •ng nào? Này các thanh niên Bà-la-môn, các ng NiLhãy nói v –i –ta v } vi fc ay. Chúng ta hãy # # fn (g sp v ‡en s ßs và s @a ch «a l]i l “i l cm ay, có l ychúng ta synh in # NcŸ]i m]ng s •ng cho # ¥a con trai ay c £a ta.”

2232. “B ic có trí tu fuyên bác #ã # theo # Nn™M h Nkhông, t -a nh Nm st tr Âng › vào gi «a cu •c hành trình trong ngày r mm. H Ln n «a, v ‡en s ßcó l ™M h ¥a h un v –i –s - chân th it, có dáng vóc t •t # pu ay, #ã # v } h N •ng #ông.”

2233. ¿ve ìhita [1] pi `ìhito uttama ga
b Àna [2] pas Àreti akammaneyya ,
set Àni akkh ái yath Àmatassa
ko me ima puttamak Àsi eva .

2234. Yakkh Àhave santi mah Ànubh Àv À
anv Àgat Àisayo s Àdhur p À,
te du `ìhacitta kupita viditv À
yakkh Àhi te puttamaka su eva .

2235. Yakkh Àca me puttamaka su eva
tvaññeva me m Àkuddho brahmac Àri, [3]
tumheva p Àde sara a gat Àsmi
anv Àgat Àputtasokena bhikkhu.

2236. Tadeva hi etarahi ca mayha
manopadoso na mamatthi [4] koci,
putto ca te vedamadena matto
attha na j Àn Àti adhicca vede.

2237. Addh Àhave bhikkhu muhuttakena
sammuyhateva purisassa saññÀ,
ek Àpar Àdha khama bh ripañña
na pa ÷it Àkodhabal Àbhavanti.

2238. Imañca [5] mayha utti `ìhapi ÷a
ta [6] ma ÷avyo bhuñjatu appapañño,
yakkh Àca te na [7] na vihe ìhayeyyu
putto ca te hohiti [8] so arogo.

2239. Ma ÷avya b Àosi parittapañño
yo puññakkhett Àna akovidosi,
mahakkas Àvesu dad Àni [9] d Àna
kili `ìhakammesu asaññatesu.

2240. Ja ` Àca kesÀajin Ànivatth À [10]
jar dap Àna va mukha par pa ,
paja ima passatha rummar pi [11]
na ja ` jÀna t Àyate [12] appapañña .

---

[1] Àvellita - Ma, Sy À.
[2] b Ànu - Ma, Sy À.
[3] brahmac À á - Sy À.
[4] mama n' atthi - PTS.
[5] idañca - Ma, Sy À, PTS.
[6] tava - Ma, Sy À, ta - itisaddo PTS potthake na dissate.
[7] te putta - Sy À.
[8] hessati - Ma, Sy À.
[9] dad Àsi - Ma, Sy À, PTS.
[10] ajin Àni vatth À - PTS.
[11] dummar pa - Ma.
[12] t Àyati - Ma, PTS.

(L ™trao # i gi ‹a ng N i™h uc £a thanh niên Ma ÷avya và en s ßM Àa ga)

2233. “Cái # u #ã b ‡v sn ng N ÒŸ v } phía sau. Nó x ¡i cánh tay không còn ho]t # •ng. Các con mkt tr kng dã gi •ng nh Nc £a ng N i™ch {t. K wnào #ã làm cho # ¥a con trai này c £a thi {p tr › nên nh Nv iy?”

2234. “Qu _th it, có các D]-xoa có # i] n Âng l -c, #ã #i # ¡n tháp tùng theo các v ‡en s ßcó vóc dáng t•t # pu (#ã thành t -u # ¥e h]nh). Chính các D]-xoa ay, sau khi bi {t # NcŸ(con trai nàng có) tâm x au xa, b -c b •i, #ã làm cho con trai c £a nàng tr › nên nh Nv iy.”

2235. “Và các D]-xoa #ã làm cho con trai c £a thi {p tr › nên nh Nv iy. Th Na b ic hành Ph]m h]nh, riêng ngài xin ch —gi in d « v –i—thi {p. Thi {p #i # ¡n n N Lng nh ™hai bàn chân c £a chính ngài. Th Na v ‡t âkh Nu, thi {p #ã #i # ¡n vì n “i s cu mu •n v } # ¥a con trai.”

2236. “ Í •i v –i—ta, #úng ngay vào lúc ay và bây gi ™,không có chút nào sân h in trong ý ngh ßc £a ta. Và con trai c £a nàng b ‡say sNa do s- kiêu hãnh v } Kinh V f- #à; nó #ã h %o thu •c Kinh V f- #à nh Nng không hi •u bi {t ý ngh ßa.”

2237. “Th it v iy, th Na v ‡t âkh Nu, # Nng nhiên s - nh in bi {t c £a con ng N i™ c ng b ‡mê m ™trong ch •c lát. Th Na b ic có trí tu f uyên bác, xin ngài hãy tha th ¥cho m •t s - sai trái. Các bic sáng su•t không có n Âng l -c c £a s - gi in d «”

2238. “Và #ây là mi {ng Ân còn th §a l]i c £a ta. Hãy cho Ma ÷avya thi •u trí Ân v it ay. Các D]-xoa sykhông qu ay nhi •u con trai c £a nàng, và # ¥a con trai ay c £a nàng sykh ‹i b fnh.”

2239. “Này Ma ÷avya, con th it là ngu si, thi •u trí, con không rành r yv } các th©a ru •ng ph N c.—Con ban phát vit thí › nh «ng k wcó khuy {t #i •m l –n, › nh «ng k wcó hành # •ng b ‡ô nhi •m, › nh «ng k w#ã không t - ch { ng -.

2240. Nh «ng k wcó tóc # NcŸb fn l]i, m sc y ph ¡c b mng da dê, râu m %o dài › mi fng t -a nh Ncái gi {ng n N c—c k ³. Con hãy nhìn xem kwnày, có s- Ân m sc d Ldáy. Không nên h• # •k wtóc b fn, m sc y da dê, nhNng thi •u trí.

2241. Yesa r Àgo ca doso ca
avijj Àca vir Àjit À,
kh á sav Àarahanto
tesu dinna mahapphala .

2242. Upahacca mana mejjho m Àta gasmi yasassine,[1]
sap Àtisajjo ucchinno mejjh Àaññha [2] tad Àah ”ti.[3]
M Àta gaj Àtaka .

2. CITTASAMBH TAJ ¿TAKA

2243. Sabba nar Àna saphala suci a
na kamman Ài kiñcana moghamatthi,
pass Àmi sambh ta mah Ànubh Àva
sakamman À puññaphal papanna .

2244. Sabba nar Àna saphala suci a
na kamman Ài kiñcana moghamatthi,
kaccinnu cittassapi evameva
iddho mano tassa yath Àpi mayha .

2245. Sabba nar Àna saphala suci a
na kamman Ài kiñcana moghamatthi,
citta vij Àn Àmi[6] tatheva deva
iddho mano tassa yath Àpi tuyha .

2246. Bhava nu citto sutamaññato te
ud Ànu te kocina [7] etadakkh À,
g Àh Àsug á Àna mamatthi ka kh À
dad Àmi te g Ànavara satañca.

2247. Na c Àna citto sutamaññato me
is á ca me etamattha asa si,
gantv Àna rañño pa ìg Àmi[8] g Àha
api te[9] vara attamano dadeyya.

2248. Yojentu ve r Àjarathe sukate cittasibbane,
kaccha n Àg Àna bandhatha g áveyya pa ìmuñcatha.

---

[1] upahañña m Àne mejjh À- PTS.
[2] mejjharañña - Sy À PTS.
[3] Marammapotthake aya g Àh Àna disasti.
[4] na kammun À- Ma.
[5] sakammun À- Ma.
[6] cittampi j Àn Àmi - Ma, Sy À.
[7] koci na - Ma, Sy À PTS.
[8] pa ìg Àyi - Sy À.
[9] api nu te - Sy À

2241. Í •i v –i–nh «ng v ‡nào có s- luy {n ái, sân h in, và vô minh #ã # NcŸ d ¥t tr §, nh «ng b ic A-la-hán có các liu ho sc #ã # NcŸc]n ki ƒt, s - b • thí › nh «ng v ‡ay có qu _báu l –n lao."

2242. "Sau khi có tâm ý x au xa v –i–v ‡en s ßM Àa ga có danh ti {ng, vua x ¥ Mejjha cùng toàn b • x ¥s › #ã b ‡tiêu di ƒt. T § #ó, #ã có khu r §ng Mejjha."

B 'n Sanh dn S ßM Àa ga. [497]

2. B • N SANH CITTA VÀ SAMBH TA

2243. "M %ovi ƒc làm c £a con ng N i™# }u có qu _báo và khéo # NcŸtích l y. Không có b at c ¥m •t nghi ƒp nào g %ola r "ng không (không có qu _báo). Tr gm nhìn th ay Sambh ta có #]l n Âng l -c, #ã # NcŸthành t -u qu _ph N c–do nghi ƒp c £a b _n thân.

2244. M %ovi ƒc làm c £a con ng N i™# }u có qu _báo và khéo # NcŸtích l y. Không có b at c ¥m •t nghi ƒp nào g %ola r "ng không (không có qu _báo). Ph _i ch Âng # i• v –i–v ‡ay c ng t N nLg t - y nh Nv iy, ý c £a v ‡ay #ã # NcŸthành t -u c ng gi •ng nh Nc £a tr gm?"

2245. "M %ovi ƒc làm c £a con ng N i™# }u có qu _báo và khéo # NcŸtích l y. Không có nghi ƒp nào là r "ng không (không có qu _báo). Tâu b ƒh], xin b ƒh] hãy nh in bi {t v } v ‡Citta t N nLg t - y nh Nv iy. Ý c £a ng N i™ay #ã # NcŸthành t -u c ng gi •ng nh Nc £a b ƒh]."

2246. "Ph _i ch Âng khanh #ã nghe t § chính v ‡t - x Nng là Citta? Hay là ng N i™nào #ó #ã nói v } #i }u ay cho khanh? Câu k ƒngôn #ã # NcŸngâm nga khéo léo; không có s- hoài nghi # i• v –i–tr gm. Tr gm ban cho khanh ân hu ƒ là m •t tr Âm ngôi làng."

2247. "Th cn không ph _i là Citta. Th cn #ã không nghe t § chính v ‡ay nói. M •t v ‡en s ß#ã bày t < #i }u ay cho th cn r mng: 'Ng N iLhãy #i # {n g sp và ngâm nga câu k ƒngôn cho # ¥e vua nghe. Thim chí # NcŸhoan h ±, # ¥e vua c ng có th • ban cho ng N iLân hu ƒ.'"

2248. " Í úng v iy, hãy cho th kng ng -a vào c" v N nLg xa #ã khéo # NcŸki {n t]o, có các tam th _m may nhi }u màu s kc. Các khanh hãy bu•c dây #ai, hãy #eo vòng trang s ¥c › c ' cho các con voi.

2249. ¿hañ ñantu[1] bherimudi gasa khe[2]
s ágh Àni y Àn Àni ca yojayantu,
ajjevaha assama ta[3] gamissa
yattheva dakkhissa isi nisinna .

2250. Suladdhal Àbho vata me ahosi
g Àth Àsug á Àparis Àya majjhe,
soha[4] isi s ávat papanna
disv Àpat á o sumanohamasmi.

2251. ¿sana udaka pajja patiga h Àu no bhava ,
agghe bhavanta pucch Àma aggha kurutu no bhava .

2252. Rammañca te Àvasatha karontu
n Àg á a ehi paric Àyassu,
karohi ok Àsamanuggah Àya
ubhopima[5] issariya karoma.

2253. Disv Àphala duccaritassa r Àja
atho suci assa mah Àvip Àka ,
att Ànameva[6] pa ìsañ ñamissa[7]
na patthaye putta pasu[8] dhana v À.

2254. Dasevim Àvassadas Àmacc Àna idha j á ita ,
appattañ ñeva ta odhi na þ chinnova sussati.

2255. Tattha k Ànandi k Àkhi ÷ ÷ lÀ Àrat á k Ádhanesan À,
kimme puttehi d Àrehi r Àja muttosmi bandhan À.

2256. So aha suppaj Àn Àni[9] maccu me nappamajjati,
antaken Ádhipannassa k Àrat á k Ádhanesan À.

2257. J Àti nar Àna adham Àjaninda
ca ÷ lÀyoni dipad Àka i `h À,[10]
sakehi kammehi sup Àpakakehi
ca ÷ lÀgabbhe[11] avasimha pubbe.

2258. Ca ÷ lÀ Ànumha avant á u mig Ànerañjarampati,
ukkus Ànammad Àt á e[12] tyajja br Ànma akhattiy À.

---

[1] Ànañ ñare - Sy À,
Ànañ ñaru - PTS.
[2] bherimudi gasa kh À - Sy À.
[3] assamata - Sy À.
[4] sv Àna - Ma.
[5] ubhopi ma - Ma;
ubho p' ima - PTS.
[6] att Ànameva - Ma, Sy À, PTS.
[7] pa ìsa yamissa - Ma, Sy À.
[8] putta pasu - Ma;
puttapasu - Sy À
[9] soha eva paj Àn Àni - Ma, Sy À.
[10] dvipad Àkani `h À - Ma;
dvipadakani `h À - Sy À.
[11] ca ÷ lÀgabbhe - Sy À.
[12] rammad Àt á e - Sy À.

2249. Hãy cho khua lên các tr•ng l –n, tr •ng nh ‹, và các cái c•ng. Và hãy th kng ng -a cho nh «ng c " xe t•c hành. Ngay hôm nay, tr gm s y #i # {n khu en c Nay, ngay t]i n Li mà tr gm s ynhìn th ay v ‡en s ßng •i."

(L ™trao # i gi «a # ¥ vua Sambh ta và en s ßCitta)

2250. "Qu _th it, l Ÿ ích khéo # t] # NcŸ#ã có cho tr gm! Câu k f ngôn #ã # NcŸngâm nga khéo léo › gi «a h •i chúng. Tr gm #ây h –n h › sau khi nhìn th ay v ‡en s ßthành t -u v } gi –i và ph in s -; tr gm # NcŸhài lòng.

2251. Th Na b ic #]o h]nh, xin ngài th ‰nh in ch " ng •i, n N c–r ©a chân, d cu thoa chân c £a chúng tôi. Chúng tôi h ‹i dâng b ic #]o h]nh các v it có giá tr ‡ th Na b ic #]o h]nh, xin ngài hãy làm v wvang cho chúng tôi (b mng s - th ‰ nh in).

2252. Và hãy # •cho b ‰ h ‰làm cho ch " trú ng ¡ c £a ngài tr › nên #áng yêu. Xin ngài hãy # •cho #ám ph ¡ n « h cu h]. Xin ngài hãy t]o cho c L h •i b mng s - nâng # • C _hai chúng ta hãy cai qu _n v N Lg qu •c này."

2253. "Tâu b f h], sau khi nhìn th ay k {t qu _c £a u { h]nh, r •i qu _thành t -u l –n lao c £a vi fc hành thi fn, tôi s yt - ch { ng - b _n thân nh Nv iy, không c cu mong con cái, thú v it, hay tài s _n.

2254. Í ™ s •ng c £a loài ng N i™› th { gian này ch .có m N i™giai #o]n m N i™ n Âm này thôi. Khi gi –i h]n ay v gn còn ch Na # t] # {n, con ng N i™ -a nh Ncây s iy #ã b ‡# •n ngã, khô héo d cn.

2255. š cu •c s •ng ay, cái gì là s- vui v w, cái gì là vi fc vui #ùa, cái gì là s- thích thú, cái gì là s - t cm c cu tài s _n? Í •i v –i tôi, có vi fc gì v –i các con và nh «ng ng N i™ Ÿ? Tâu b f h], tôi #ã thoát ra kh ‹i s - trói bu •c.

2256. Tôi #ây nh in bi {t rõ #i }u ay, Th cn Ch {t không mê ho sc # NcŸtôi. Í •i v –i ng N i™#ã b ‡Th cn Ch {t ch { ng -, thì cái gì là s- khoái l]c, cái gì là s- t cm c cu tài s _n?

2257. Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i,™ vi fc sanh ra › loài ng N i™là th ap th ‹i, dòng dõi c £a h]ng ng N i™] ti fn là kém c ‹i nh at trong s • các loài hai chân. Do các nghi fp vô cùng xau xa c £a b _n thân, chúng ta #ã sanh vào bào thai c £a dòng dõi h] ti fn trong th ™quá kh ¥.

2258. Chúng ta #ã là nh «ng ng N i™dòng dõi h] ti fn › x ¥Avanti, là loài nai › c]nh sông Nerañjar À, là chim Mng › b ™sông Nammad À, chúng ta #ây, hôm nay, là Bà-la-môn và Sát-# {l ¯.

2259. Upan ýati[1] j ýitamappam Àyu[2]
jar pan tássa na santi tÀ ,À
karohi pañc Àla mameta[3]v Àkya
m Àk Àsi kamm Àni dukhudray Àni.[4]

2260. Upan ýati j ýitamappam Àyu
jar pan tássa na santi tÀ ,À
karohi pañc Àla mametav Àkya
m Àk Àsi kamm Àni dukkhapphal Àni.

2261. Upan ýati j ýitamappam Àyu
jar pan tássa na santi tÀ ,À
karohi pañc Àla mametav Àkya
m Àk Àsi kamm Àni rajassir Àni.

2262. Upan ýati j ýitamappam Àyu
va a jar Àhanti narassa j ýato,[5]
karohi pañc Àla mametav Àkya
m Àk Àsi kamma niray papattiy À.

2263. Addh Àhi sacca vacana taveta
yath Àisi[6] bh Àsasi evameta ,
k Àm Àca me santi anappar p À
te duccaj Àm Àdisakena bhikkhu.

2264. N Àgo yath Àpa kamajjhe byasanno
passa [7] thala n Àbhisambhoti gantu ,
eva paha [8] k Àmapa ke byasanno
na bhikkhuno maggamanubbaj Àmi.

2265. Yath Àpi m Àt Àca pit Àca putta
anus Àsare kinti sukh láhaveyya,
evampi ma tva anus Àsa bhante
yam Àcara [9] pecca sukhláhaveyya .

2266. No ce tuva ussahase janinda
k Àme ime m Ànusake pah Àtu ,
dhamma [10] bali pa`hìapayassu rÀja
adhammak Àro ca te[11] m Ànu ra`hìe.

2267. D t Àvidh Àvantu dis Àcatasso
nimantak Àsama abr Àhma Àna ,
te annap Ànena upa`hìahassu
vatthena sen Àsanapaccayena ca.

---

[1] upaniyyati - Sy À.
[2] Àyu - Sy À.
[3] mameva - Sy À.
[4] dukkhudray Àni - Ma, Sy À, PTS.
[5] jiyyato - Ma, Sy À.
[6] is á - Ma, Sy À, PTS.
[7] saya - Sy À.
[8] evamaha - Sy À.
[9] yath Àcira - Ma, Sy À.
[10] dhammi - Ma, Sy À.
[11] adhammak Àro tava - Ma.

2259. M]ng s•ng này b ‡d gn #i, có tu ‘i th %ít ‹i. Í •i v –i–ng N i™b ‡d gn #i b ›i tu ‘i già, các nLi trú en là không có. Này PañcÀa, b ƒh] hãy làm theo l ™ nói này c £a tôi. Ch –t]o các nghi ƒp # Nl # ƒ kh ‘ #au.

2260. M]ng s•ng này b ‡d gn #i, có tu ‘i th %ít ‹i. Í •i v –i–ng N i™b ‡d gn #i b ›i tu ‘i già, các nLi trú en là không có. Này PañcÀa, b ƒh] hãy làm theo l ™ nói này c £a tôi. Ch –t]o các nghi ƒp có k {t qu _kh ‘ #au.

2261. M]ng s•ng này b ‡d gn #i, có tu ‘i th %ít ‹i. Í •i v –i–ng N i™b ‡d gn #i b ›i tu ‘i già, các nLi trú en là không có. Này PañcÀa, b ƒh] hãy làm theo l ™ nói này c £a tôi. Ch –t]o các nghi ƒp khi {n # u b ‡l am b ¡i (ô nhi •m).

2262. M]ng s•ng này b ‡d gn #i, có tu ‘i th %ít ‹i. S - già tiêu h £y s kc # pu c £a ng N i™#ang b ‡già. Này PañcÀa, b ƒh] hãy làm theo l ™nói này c £a tôi. Ch –t]o các nghi ƒp # Nl # ƒ vi ƒc sanh vào #a‡ng ¡c.”

2263. “Qu _ #úng v iy, l ™nói ay c £a ngài là s- th it, gi •ng nh Nv ‡en s ß#ã nói #i }u ay nh Nv iy. Th Na v ‡t âkh Nu, các d ¡c c £a tr gm có v wkhông ít, chúng là khó d ¥t b ‹ b ›i ng N i™h Ntr gm.

2264. Gi •ng nh Ncon voi b ‡lún xu •ng › gi ‹a bãi l cy, trong khi nhìn th ay # tab mng nh Nng không có kh _n Âng # •#i # ƒ; c ng t N Lg t - nh Nv iy, tr gm b ‡ lún xu •ng › bãi l cy d ¡c v %ug, không #i theo con # Nng™c £a v ‡t âkh Nu # NcŸ

2264. C ng gi •ng nh Nng N i™h uvà ng N i™cha ch .d]y # ¥a con trai sao cho nó có th • có s- an l]c, th Na ngài, c ng t N Lg t - nh Nv iy, xin ngài hãy ch .d]y tr gm cách th -c hành nào # •sau khi ch {t, tr gm có th • có s- an l]c.”

2266. “Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i™,n {u b ƒh] không th • n “ l -c # •d ¥t b ‹ các d ¡c này thu •c v } loài ng N i™,tâu b ƒh], b ƒh] hãy thi {t l ip lu it pháp có # £ s ¥c m]nh, và ch –# •l •i hành x ©b at công x _y ra › # tan N c–c £a b ƒh].

2267. Hãy cho các s¥gi _ #i kh kp b •n ph N Lg th nh m ™các v ‡Sa-môn và Bà-la-môn. B ƒh] hãy ph ¡c v ¡ các v ‡ay v –i–c Lm Ân và n N c–u •ng, v –i–y ph ¡c và v it d ¡ng n mm ng •i.

2268. Annena p Ànena pasannacitto
santappaya sama abr Ànma e ca,
datv Àca bhutv Àca yath Ànubh Àva
anindito saggamupehi[1] h Ànma .

2269. Sace ca ta r Àja mado saheyya
n Àga ehi paric Àrayanta ,[2]
imameva g Àtha manas ákarohi
bh Àsesi[3] ce na [4] paris Àya majjhe.

2270. Abbhok Àsasayo jantu vajanty Àkh ápap Àyito,
pariki o sup Ànehi[5] sv Àja r Àj Àni vuccat á.
Cittasambh taj Àtaka .

3. SIVIJ ¿TAKA [6]

2271. D re apassa therova cakkhu y Àcitum Àgato,
ekanett Àbhaviss Ànma cakkhu me dehi y Àcito.

2272. Ken Ànusi `ho idham Àgatosi
va ibbaka[7] cakkhupath Àni y Àcitu ,
suduccaja y Àcasi uttama ga
yam Ànu netta purisena duccaja .

2273. Yam Ànu devesu sujampat á
maghav Àni ta [8] Ànu manussaloke,
ten Ànusi `ho idham Àgatosmi
va ibbako cakkhupath Àni y Àcitu .

2274. Va ibbato[9] mayha va i [10] anuttara
dad Àni me cakkhupath Àni y Àcito,
dad Àni me cakkhupatha anuttara
yam Ànu netta purisena duccaja .

2275. Yena atthena Àgañji[11] yamatthamabhipatthaya ,
te te ijjhantu sa kapp Àlabha cakkh ni br Ànma a.
]
2276. Eka te y Àcam Ànassa ubhay Àni dad Ànmaha
sacakkhum Àgaccha janassa pekkhato,
yadicchase tva ta te[12] samijjhatu.

---

[1] upeti - PTS.
[2] pariv Àyanta - Sy À
[3] bh Àsehi - Sy Ì PTS.
[4] cena - Ma; ceta - Sy Ì c' ena - PTS.
[5] suv Ànehi - Ma, Sy À
[6] s ádir Àj Àtaka - Sy À
[7] vanibbaka - Ma, Sy Ì PTS, evamuparipi.
[8] na - Ma, Sy Ì PTS.
[9] vanibbako - Sy Ì PTS.
[10] vani - Ma.
[11] Àgacchi - Ma; Àgañchi - Sy Ì PTS.
[12] tadate - Ma, Sy Ì tan te - PTS.

2268. V –i–tâm t ‡nh tín, b ƒ h] hãy làm hài lòng các v‡Sa-môn và Bà-la-môn v –i–c Lm Âñ và n Ne–u •ng. Sau khi b • thí và th ¡ h N»ng tùy theo kh _ n Âng, là ng N i™không b ‡chê trách, b ƒ h] s y #] # ñ v ‡th { cõi Tr ™.

2269. Tâu b ƒ h], n {u s - mê # kn kh •ng ch { b ƒ h] trong khi b ƒ h] #ang tiêu khi •n v –i–#ám ph ¡ n «, b ƒ h] hãy chú tâm vào chính câu k ƒ ngôn này và hãy cho gi _ng gi _i nó › gi «a h •i chúng:

2270. ‘Ng N i™Ìào (trong th ™quá kh ¥) có ch “ n mm ng £ › ngoài tr ™, # NcŸ m ucho bú s«a trong lúc m u #ang ph _i di chuy •n, b ‡b ‹ r Li l Ân lóc v –i–nh «ng con chó, ng N i™ay hôm nay # NcŸg ‰là # ¥ vua.’”

B ‘n Sanh Citta và Sambh ta. [498]

3. B • N SANH Í © C VUA SIVI

2271. Chính lão già, trong lúc (b ‡mù) không nhìn th ay, t §n Li xa xôi #ã # # ñ # •c cu xin con m kt (nói r mng): “Chúng ta s ycó (m “i ng N i™m •t con m kt. Í N Ÿ yêu cu, xin b ƒ h] hãy b • thí con m kt # ñ tôi.”

2272. “Này lão Ân mày, # NcŸai ch .b _o mà lão #ã # # ñ n Li này # •c cu xin th ‡giác. Lão cu xin ph cn c Lth • quý giá nh at, là v it khó d ¥t b ‹ vô cùng. Ng N i™ta #ã nói con m kt là v it khó d ¥t b ‹ b ›i loài ng N i™.

2273. “Ng N i™#ã nói # }u ay là ‘Ch •ng c £a nàng Suj À › cõi Tr ™. Ng N i™› tr cn gian #ã g ‰v ‡ay là ‘Maghav À’ Í N Ÿ v ‡ay ch .b _o nên lão Ân mày tôi #ã # # ñ n Li này # •c cu xin th ‡giác.

2274. Trong khi lão #ang van nài # }u c cu xin t •t #nh, xin b ƒ h] hãy b • thí th ‡giác # ñ lão. Í N Ÿ c cu xin, xin b ƒ h] hãy b • thí th ‡giác cao quý # ñ lão. Ng N i™ta #ã nói con m kt là v it khó d ¥t b ‹ b ›i loài ng N i™.

2275. “Trong khi mong m ‹i m ¡c #ích gì thì ng N i™ta #ã # # ñ vì m ¡c #ích ay. Hãy # •cho các ý #nh ay c £a lão # NcŸthành t -u. Này Bà-la-môn, lão hãy nh in l ay hai con m kt.

2276. Trong khi lão c cu xin m •t, tr gm cho lão c _hai. Có m kt r •i, lão hãy # cho dân chúng chiêm ng N»ng. Í i }u nào mà lão mong mu •n, mong r mng # }u ay hãy # NcŸthành t -u tr ‰v un cho lão”

2277. M Àno deva adÀcakkhu m Àno sabbe parÀkari, [1]
dhana dehi mah Àr Àja putt Àve priy Àbah .

2278. Yutte deva rathe dehi Àj Àn ýe cala kate, [2]
n Àge dehi mah Àr Àja hemakappanav Àsase.

2279. Yath Àta sivayo [3] sabbe sayogg Àsarath Àsad À,
samant Àparikireyyu [4] eva dehi rathesabha.

2280. Yo ve dassanti vatv Àna ad Àne kurute mano,
bhumy À so patita p Àsa g ýa Àya [6] pa ìmuñcati.
2281. Yo ve dassanti vatv Àna ad Àne kurute mano,
p Àp Àp Àpataro hoti sampatto yamas Àdhana .

2282. Ya hi y Àce ta hi dade ya na y Àce na ta dade,
sv Àna tameva dass Àni ya ma y Àcati br Àhma o.

2283. ¿yu nu va a nu sukha bala nu
ki patthay Àno nu janinda desi,
katha hi r Àj Àsivina anuttaro
cakkh ni dajj Àparalokahetu.

2284. Nac Ànameta [7] yasas Àdad Àni
na puttamicche na dhana na ra `ìha ,
satañca dhammo carito pur Àno
icceva d Àne ramate [8] mano mama . [9]

2285. Na me dess Àubho cakkh att Àna me na dessiya ,
sabbañ ñuta piya mayha tasm Àcakkhu ad Àsaha . [10]

2286. Sakh Àca mitto ca mam Àsi s ýaka [11]
susikkhito s Àdhu karohi me vaco,
uddhatva [12] cakkh ni mama [13] jigi sato [14]
hatthesu Àvesi [15] va ibbakassa.

2287. Codito sivir Àjena [16] s ýako [17] vacana karo,
rañño cakkh ni uddhatv À [18] br Àhma ass pan Àmayi, [19]
sacakkhu br Àhma o Àsi andho r Àj Àup Àvisi.

---

[1] parakkari - Sy À
[2] Àj Àniye ala kate - Sy À
[3] s ýiyo - Sy À
[4] parikareyyu - Sy À, PTS.
[5] bh mya - Ma, Sy À
[6] g ýa Àya - Ma, Sy À
[7] na v Ànameta - Ma, Sy À, PTS.
[8] ramati - Sy À
[9] mama - Ma, Sy À
[10] ad Àsiha - Sy À Ma potthake aya g Àth Ànatthi.
[11] s ýaka - Ma, Sy À
[12] uddharitv À - Ma, Sy À, laddhatvañ - PTS.
[13] mama - Sy À
[14] jig ýato - Ma.
[15] ìhapehi - Ma, Sy À, PTS.
[16] s ýir Àjena - Sy À
[17] siviko - Ma; s ýiko - Sy À
[18] cakkh nuddhatv À - Ma; cakkh ni uddharitv À - Sy À
[19] br Àhma ass' upan Àmaye - PTS.

2277. “Tâu b ƒh], b ƒh] ch –b • thí con m kt cho chúng th cn, ch –d ¥{ b ‹ t at c _cho chúng th cn. Tâu #]l v Nthg, #]l v Nthg hãy b • thí tài s _n, con cái, và nhi }u ng ‰bích.

2278. Tâu b ƒh], b ƒh] hãy b • thí các c“ xe #ã # NcŸth kng ng -a thu cn ch £ng và #ã # NcŸtrang hoàng. Tâu #]l v Nthg, #]l v Nthg hãy b • thí nh «ng con voi # NcŸhai n tt và ph ¡c s ¥c b mng vàng.

2279. Tâu # ang th £lãnh xa binh, gi •ng nh Ntt at c _dân chúng x ¥Sivi cùng v –i các c“ xe kéo, và các c“ xe ng -a luôn luôn h • t •ng xung quanh b ƒh], b ƒh] hãy b • thí (tài s _n và các vit ngo]i thân) nh Nth { ay.”

2280. “Th it v iy, ng Ni™ào sau khi nói r mng: ‘Tôi s yb • thí,’ r •i có ý #nth không b • thí n «a, ng Ni™ay t - tròng vào c ‘ cái b gy #ã # NcŸ#tstrên m st #ta

2281. Th it v iy, ng Ni™ào sau khi nói r mng: ‘Tôi s yb • thí,’ r •i có ý #nth không b • thí n «a, ng Ni™ay còn x au xa h Ln c _k wx au xa, b ‡# ‰vào lãnh #att c £a Diêm V Nthg.

2282. Nên b • thí v it mà ng Ni™ta c cu xin. Không nên b • thí v it mà ng Ni™ ta không c cu xin. Tr gm #ây syb • thí v it mà ng Ni™Bà-la-môn c cu xin tr gm.”

2283. “Tâu v ‡chúa c £a loài ng Ni¡™trong khi Nc–nguy ƒn # }u gì mà b ƒh] b • thí? Có ph _i là tu ‘i th ‰sk # pn, h]nh phúc, hay s ¥c m]nh? T]i sao # ¥{ vua vô th Nÿg c £a x ¥Sivi l]i b • thí hai con m kt vì nguyên nhân là th { gi –i (tái sanh) khác?”

(L ™ # ¥{ vua Sivi)

2284. “Ta b • thí v it ay không vì danh ti {ng, không vì Nc–mu •n con trai, không vì tài s _n, không vì # tan Nc– Í ây là pháp c‘ x Nta #ã # NcŸth -c hành b ›i các bic thi ƒn nhân, chính vì nh Nth { mà tâm ý c £a tr gm vui thích trong vi ƒc b • thí.”

(L ™bình c £a # ¥{ Th { Tôn trong lúc thu it l]i câu chuy ƒn quá kh ¥)

2285. “Hai con m kt không có b ‡Ta ghét b ‹; b _n thân không có b ‡Ta ghét b ‹; # iv –i Ta qu _v ‡Toàn Giác là yêu quý, vì th { Ta #ã b • thí con m kt.”[1]

(L ™ # ¥{ vua Sivi)

2286. “Này Sáaka, khanh là ng Ni™c •ng s - và là b]n bè c £a tr gm. Là ng Ni™#ã # NcŸh ‰t ip rành r y, khanh hãy th -c hi ƒn t •t # pn l ™nói c £a tr gm. Tr gm mong mu •n khanh hãy móc ra hai con m kt c £a tr gm r •i # tvào › hai bàn tay c £a lão Ân mày.”

2287. Í N Ÿt khuy {n khích b ›i # ¥{ vua Sivi, Sáaka, ng Ni™th -c hi ƒn l ™ nói, #ã móc ra hai con m kt c £a # ¥{ vua r •i trao cho v ‡Bà-la-môn. V ‡Bà-la-môn #ã tr › nên có m kt sáng, còn # ¥{ vua #ã r Li vào c _nh mù lòa.

[1] Câu k ƒ2285 gi •ng câu k ƒ66 c £a Cariy Àpi akap Ài - H bnh T bng (TTPV t ip 42, trang 263).

2288. Tato so katip Ànassa upar ¡pesu cakkhusu,
s ta Àmantay ár Ì Àsiv ńa [2] ra `ìhava ÷ ¬hano.

2289. Yojehi s Àrathi y Àna yuttañca pa ìvedaya,
uyy Ànabh mi gacch Àma pokkharañño [3] van Àni ca.

2290. So ca pokkhara iy Àt ńe [4] palla kena up Àvisi,
tassa sakko pÀurahu devar Ì Àsujampati.

2291. Sakkohamasmi devindo Àgatosmi tavantike,
vara varassu r Ì ái [5] ya kiñci manasicchasi.

2292. Pah ta [6] me dhana sakka bala koso canappako,
andhassa me satod Àni mara aññeva ruccati.

2293. Y Àni sacc Àni dipadinda [7] t Àni bh Àsassu khattiya,
saccante bha am Ànassa puna cakkhu [8] bhavissati.

2294. Ye ma y Àcitum Àyanti n Àn Àgott Àva ibbak Ì,
yopi ma y Àcate tattha sopi me manaso piyo,
etena saccavajjena cakkhumme [9] upapajjatha.

2295. Ya ma so y Àcitu Àga [10] dehi cakkhunti br Ànma o,
tassa cakkh ni p Àd Àsi br Ànma assa va ibbino. [11]

2296. Bhiyyo ma Àvisi p tí somanassañcanappaka ,
etena saccavajjena dutiyamme upapajjatha.

2297. Dhammena bh Àsit Àg Àh Àsiv ńa [2] ra `ìhava ÷ ¬hana,
et Àni tava nett Àni dibb Àni [12] pa ìdissare. [13]

2298. Tiro ku ÷ ¬a tiro sela [14] samatiggayha pabbata ,
samant Àyojanasata dassana anubhontu te.

2299. Kon ńha vitta na dadeyya y Àcito
api visi `ìha supiyampi attano,
tadi gha sabbe sivayo [15] sam Àgat À
dibb Àni nett Àni mamajja passatha.

---

[1] suta Àmantayi - Sy Ì,
s ta Àmantayi - PTS.
[2] s ńa ńa - Sy Ì.
[3] pokkharañña - Sy Ì, PTS.
[4] pokkhara ńa ńe - Ma, Sy Ì.
[5] r Ì isi - Sy Ì.
[6] pahuta - Sy Ì.
[7] dvipadinda - Ma.
[8] cakkhu - Ma, Sy Ì.
[9] cakkhu me - Ma, Sy Ì.
[10] Àg À - Ma, Sy Ì, PTS.
[11] vanibbato - Ma, Sy Ì,
vanibbino - PTS.
[12] diby Àni - Sy Ì.
[13] pa ìdiyyare - PTS.
[14] tiroku `à tirosela - Ma;
tiroku ÷ ¬a tirosela - Sy Ì, PTS.
[15] siviyo - Sy Ì.

2288. Sau #ó vài ngày, khi hai con m kt #ã # NcŸph ¡c h •i, v ‡vua ay, b ic làm h Mng th nh # tan N c–Sivi, #ã b _o ng N i™#ánh xe r mng:

2289. “Này xa phu, khanh hãy th kng ng -a vào c“ xe, và hãy thông báo khi #ã làm xong. Chúng ta sy #i # ¡n khu v N n™gi _i trí, các h • sen, và các khu r §ng.”

2290. Và # ¥ vua #ã #i # ¡n b ™h • b mng chi {c ki fu khiêng. Í ang Thiên V N Lg Sakka, ch•ng c £a nàng Suj À #ã hi fn ra tr N c–# ¥ vua.

2291. “Ta là Sakka, chúa t• c £a ch NThiên, #ã #i # ¡n bên c]nh b fh]. Tâu v ‡ en s ßc £a hoàng gia, xin b fh] hãy ch ‰ m •t ân hu fv } b at c ¥ #i }u gì b fh] mong mu •n › trong tâm.”

2292. “Th Na Sakka, tài s _n c £a tr gm có nhi }u, s ¥c m]nh và kho báu không ph _i là ít. Gi ™#ây, # i• v –i–tr gm, trong khi b ‡mù lòa, ch .có cái ch {t là # NcŸNa thích.”

2293. “Tâu v ‡chúa t • c £a loài ng N i,™nh «ng gì là s - th it, tâu v ‡Sát- # {l ¯, xin b fh] hãy nói ra nh «ng #i }u ay. Trong khi b fh] nói ra s - th it, con m kt s y có tr › l]i cho b fh].”

2294. “Nh «ng ng N i™#i # ¡n c cu xin tr gm là nh «ng k wÂn mày có dòng h ‰ khác nhau. K wnào c cu xin tr gm › t]i n Li ay, tr gm # }u có tâm yêu quý # i• v –i– k way. Do l ™nói chân th it này, mong r mng con m kt hãy sanh lên cho tr gm.

2295. V } vi fc lão Bà-la-môn ay #ã #i # ¡n c cu xin tr gm r mng: ‘Xin b fh] hãy b • thí con m kt,’ tr gm #ã ban cho lão Bà-la-môn Ân mày ay hai con m kt.

2296. Ph .l.]c #ã kh ›i lên › tr gm nhi }u h Ln n «a, s - vui m §ng #ã sanh lên không ph _i là ít. Do l ™nói chân th it này, mong r mng con m kt th ¥ hai hãy sanh lên cho tr gm.”

2297. “Th Na b ic làm h Mng th nh # tan N c–Sivi, các k fngôn #ã # NcŸnói #úng v –i–b _n th •. C sp m kt thu •c cõi Tr ™này # NcŸhi fn ra cho b fh].

2298. Mong r mng b fh] #]t # NcŸvi fc nhìn th ay xuyên qua b ¥c t N n™g, xuyên qua t _ng #á, b Âng qua núi non, và m •t tr Âm do-tu cn › xung quanh.”

2299. “Ng N i™nào › th { gian này, khi # NcŸc cu xin, mà không b • thí c £a c _i, d cu là v it tuy ft v ™nh at, d cu là v it vô cùng yêu quý # i• v –i–b _n thân? Nào, t at c _dân chúng x ¥Sivi #ã t ¡ t ip l]i, các ng N i™hãy nhìn xem c sp m kt thu •c cõi Tr ™c £a tr gm.

2300. Tiro ku ÷a tiro sela [1] samatiggayha pabbata ,
samant Àyojanasata dassana anubhonti me.

2301. Na c Àgamatt Àparamatthi kiñci macc Àna idha j áite,
datv Àm Ànusaka [2] cakkhu laddha me cakkhu am Ànusa .

2302. Etampi disv Àsivayo detha d Àn Àni bhuñjatha
datv Àca bhutv Àca yath Ànubh Àva
anindit Àsaggamupetha h Ànanti.
Sivij Àtaka .

4. SIRIMANDAJ ¿TAKA [3]

2303. Paññ Àyupeta siriy Àvih áa
yasassinañv Àpi apetapañña ,
pucch Àmi ta senaka etamattha
kamettha seyyo kusal Àvadanti.

2304. Dh áÀca b Àh Àca have janinda
sipp papann Àca asippino ca,
suj Àtimantopi aj Àtimassa
yasassino pessakar Àbhavanti,
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño nih áo sirim Àva[5] seyyo.

2305. Tavampi[6] pucch Àmi anomapañña
mahosadha kevaladhammadassi,
b Àla yasassi pa ÷ita appabhoga
kamettha seyyo kusal Àvadanti.

2306. P Àp Àni kamm Àni karoti b Àlo[7]
idameva[8] seyyo iti mañña m Ànno,[9]
idhalokadass áparaloka adass á
ubhayattha b Àlo kalimaggahesi,
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño va seyyo na yasass Àlo.

[1] tiroku `à tirosela - Ma;
tiroku ÷a tirosela - Sy À, PTS.
[2] datv Àna m Ànusa - Ma, Sy À
[3] sir ámantaj Àtaka - Ma.
[4] pesakar À- Ma, Sy À
[5] sir ám Àva - Ma.
[6] tuvampi - Ma, Sy À, PTS.
[7] karonti b Àl À- Sy À
[8] idhameva - Ma, PTS.
[9] mañña m Àn À- Sy À

2300. Tr gm #] # NcŸvi fc nhìn th ay xuyên qua b ¥c t N iTM, xuyên qua t _ng #á, b Âng qua núi non, và m •t tr Âm do-tu cn › xung quanh.

2301. Không có b at c ¥vi fc gì cao hLn s - vi fc x _thí › n Li này, › cu •c s •ng c £a con ng N i™Sau khi b • thí con m kt thu •c nhân lo]i, tr gm nh in # NcŸcon m kt thu •c cõi Tr ™!

2302. Này các ng N i™dân x ¥Sivi, sau khi nhìn th ay vi fc này, các ng N iL hãy b • thí các v it thí, các ng N iLhãy th ¡ h N ›ng. Sau khi b • thí và th ¡ h N ›ng tùy theo kh _n Âng, là nh «ng ng N i™không b ‡chê trách, các ng N iLs y #] # fn v ‡ th { cõi Tr ™!"

B ‘n Sanh Í ¥c Vua Sivi. [499]

4. B • N SANH UY QUY • N VÀ K { NGU

(L ™ # ¥c vua)

2303. "Ng N i™có trí tu f nh Nng thi {u v } uy quy }n, hay là ng N i™có danh v %ng mà không có trí tu f, này Senaka, trgm h ‹i khanh v } s - vi fc này, các bic thi fn x _o nói ng N i™nào trong hai ng N i™này là t •t h Ln?"

(L ™v ‡Senaka)

2304. "Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i;™th it v iy, nh «ng b ic trí và nh «ng k w ngu, nh «ng ng N i™có ki {n th ¥c và không có ki {n th ¥c, d cu cho có dòng dõi cao quý, c ng tr › thành nh «ng ng N i™làm công vi fc ph ¡c v ¡ cho k wkhông có dòng dõi cao quý nh Nng có danh v %ng. Sau khi nhìn th ay # }u ay, th cn nói r mng: Ng N i™có trí tu f th ap kém nh Nng có uy quy }n là t •t h Ln."

(L ™ # ¥c vua)

2305. "Này Mahosadha, v ‡có trí tu f hoàn h _o, có s- nhìn th ay t at c _các pháp, tr gm c ng h ‹i luôn c _khanh n «a, gi «a ng N i™ngu có danh v %ng và ng N i™trí có ít c £a c i, các bic thi fn x _o nói ng N i™nào trong hai ng N i™này là t •t h Ln?"

(L ™b ic sáng su •t Mahosadha)

2306. "K wngu làm các hành # •ng x au xa ngh Ír mng: 'Chính cái này (uy quy }n) là t •t h Ln.' Có s- nhìn th ay # i™này, không nhìn th ay # i™sau, k wngu gánh l ay tai h %o trong c _hai # i™Sau khi nhìn th ay # }u ay, th cn nói r mng: Chính ng N i™có trí tu f là t •t h Ln, không ph _i k wngu có danh v %ng."

2307. Na sippameta vidadh Àti bhoga
na bandhav À na sar á Àvak Àso,[2]
passeḷam ga sukhamedham Àna
sirih áa [3] bhajate gorimanda ,[4]
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño nih áo sirim Àva[5] seyyo.

2308. Laddh Àsukha majjati appapañño
dukkhena phu `ìopi pamohameti
Àgantun Àsukhadukkhena[6] phu `ìo,
pavedhati v Àticarova ghamme
etampi disv Àna aha vad Àmi
paññova seyyo na yasass[1]o Àlo.

2309. Duma yath Às Àduphala araññe
samantato sabbhi caranti[7] pakkh á
evampi a ÷ ÷na sadhana sabhoga ,
bahujjano bhajati [8] atthahetu
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño nih áo sirim Àva[5] seyyo.

2310. Na sÀdhu balav Àb Àlo s Àhasa [9] vindate dhana
kandantameva[10] dummedha ka ÷ ÷hanti niraye [11] bhusa ,
etampi disv Àna aha vad Àmi
paññova seyyo na yasass[1]o Àlo.

2311. YÀk Àci najjo ga gamabhissavanti[12]
sabb Àva t Àn Àmagotta jahanti
ga g Àsamudda pa ìpajjam Àn À
na kh Àyate iddhiparo hi loke, [13]
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño nih áo sirim Àva[5] seyyo.

2312. Yametamakkh Àudadhi mahanta
savanti[14] najjo sabbak Àla asa kha ,[15]
so s Àgaro niccamu ḷrÀvego
vela na acceti mah Àsamuddo.

2313. Evampi b Àassa pajappit Àni
pañña na acceti sir ákad Àci,
etampi disv Àna aha vad Àmi
paññova seyyo na yasass[1]o Àlo.

---

[1] bandhuv À- Ma, PTS.
[2] sar áava o - Ma.
[3] sir áhi na - Ma;
sir á áa - Sy À, PTS.
[4] goravinda - Ma, Sy À.
[5] sir án Àva - Ma, eva sabbattha.
[6] dukkhasukhena - Ma.
[7] samabhisaranti - Ma, Sy À, PTS.
[8] bhajjati - Sy À.
[9] s Àhas À- Ma, PTS.
[10] kandantameta - Ma, Sy À.
[11] niraya - Ma, Sy À.
[12] abhisavanti - Sy À, PTS.
[13] iddhi paññopi loke - Ma;
iddhiparo hi loko - PTS.
[14] payanti - Sy À.
[15] asa khya - Ma, Sy À.

(L ™tranh lu in gi «a v ‡Senaka và bic sáng su•t Mahosadha)

2307. “Không ph _i tài ngh ƒ này #em l]i c £a c _i, không ph _i các thân quy {n, không ph _i Nu th { v } c Lth • (#em l]i c £a c _i). B ƒh] hãy nhìn xem gã Gorimanda ngu d •t #ang tràn tr } h]nh phúc, b ›i vì uy quy }n ph ¡c v ¡ cho gã. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Ng Ni™có trí tu ƒ thì b ‡h] th ap, chính k wcó uy quy }n là t •t h Ln.”

2308. “Sau khi #t] # NcŸh]nh phúc, k wthi •u trí b ‡say mê. Luôn c_ng Ni™ b ‡tác # •ng b ›i kh ‘ #au, c ng #i # ¡n s - mê mu •i. B ‡tác # •ng b ›i ni }m h]nh phúc hay n “i kh ‘ #au #ã x _y # ¡n, con ng Ni™un r ey t -a nh Nloài th £y t •c giãy gi ¡a › n Li nóng b ¥c. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Chính ng Ni™có trí tu ƒ là t •t h Ln, không ph _i k wngu có danh v %ng.”

2309. “Gi •ng nh Ncây có trái ng %o › trong r §ng, các con chim lanh l Ÿ lai vãng › xung quanh, c ng t Nlng t - nh Nth {, nhi }u ng Ni™ph ¡c v ¡ k wgiàu sang, có tài s _n, có c £a c _i, vì nguyên nhân l Ÿ l •c. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Ng Ni™có trí tu ƒ thì b ‡h] th ap, chính k wcó uy quy }n là t •t h Ln.”

2310. “Ch ong t •t lành gì vi ƒc k wngu có quy }n th { tìm ki {m tài s _n b mng b]o l -c. Các viên quan canh gi« #a‡ ng ¡c kéo lôi k wngu mu •i còn #ang than khóc vào #a‡ ng ¡c vô s• k •. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Chính ng Ni™có trí tu ƒ là t •t h Ln, không ph _i k wngu có danh v %ng.”

2311. “M %o dòng sông # }u ch _y vào sông Ga g À, t at c _các dòng sông ay # }u t § b ‹ danh x Nng và g •c gác. Trong khi #t] # ¡n bi •n c _, sông Ga g À không còn # NcŸbi {t # ¡n. B ›i vì k wkhác có quy }n l -c hi ƒn di ƒn › trên # ï,™ (nên ng Ni™trí không còn # NcŸbi {t # ¡n). Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Ng Ni™có trí tu ƒ thì b ‡h] th ap, chính k wcó uy quy }n là t •t h Ln.”

2312. “Bi •n c _to l –n mà v ‡Senaka #ã nói # ¡n ay có các dòng sông luôn ch _y vào không k • xi {t, bi •n c _ ay, là # i] d Nlng, th Nng™ xuyên có l -c # ye kh £ng khi {p, nh Nng không tràn qua b ™.

2313. C ng t Nlng t - nh Nv iy, nh «ng l ™nói l _m nh _m c £a k wngu (không qua m st # NcŸng Ni™trí); uy quy }n không bao gi ™v NtŸh Ln trí tu ƒ. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Chính ng Ni™có trí tu ƒ là t •t h Ln, không ph _i k wngu có danh v %ng.”

2314. Asañña to cepi[1] paresamattha
bha Àni sanh Àgat Àyasass á
tasseva ta r hati ñ Àimajjhe
sirih áa [3] t Àayate[4] na paññ À[5]
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño nih áo sirim Àva seyyo.

2315. Parassa v Àattano v Àpi hetu
b Àho mus Àbh Àsati appapañño,
so nindito hoti sabh Àya majjhe
pecc Àpi[6] so duggatig Àmi hoti,
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño va seyyo na yasass Àbo Ào.

2316. Atthampi ce bh Àsati bh ripañño
an Àhiyo[7] appadhano da liddo,[8]
na tassa ta r hati ñ Àimajjhe
sir áca paññ Àavato na hoti,
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño nih áo sirim Àva seyyo.

2317. Parassa v Àattano v Àpi hetu
na bh Àsati alika bh ripañño,
so p jito hoti sabh Àya majjhe
pecca ca[9] so suggatig Àmi hoti,
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño va seyyo na yasass Àbo Ào.

2318. Hatth ágav Àss À[10] ma iku –al Àca
n Àniyo[11] ca iddhesu kulesu j Àt À,
sabb Àva t Àupabhog Àbhavanti
iddhassa posassa aniddhimanto,
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño nih áo sirim Àva seyyo.

2319. Asa vihitakammanta
b Àla dummantamantina ,[12]
sir ájahati dummedha
ji a va urago taca ,
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño va seyyo na yasass Àbo Ào.

---

[1] ce va - PTS.
[2] sandh Àgato - Ma;
sa h Àgato - Sy À PTS.
[3] sir áni na - Ma; sir ká áa - Sy À PTS.
[4] k Àayate - Ma, Sy À PTS.
[5] pañña - Sy À
[6] pacch Àpi - Ma, Sy À pecca pi - PTS.
[7] an Àyo - Sy À an Àyo - PTS.
[8] daliddo - Ma, Sy À PTS.
[9] pacch Àpi - Ma, Sy À
pecca pi - PTS.
[10] hatth ágavass À - Ma;
hatthigavass À - Sy À
[11] thiyo - Ma; nariyo - PTS.
[12] dummedhamantina - Ma;
dummantimantina - Sy À

2314. “N {u k wcó danh v %ng #ã #]t # NcŸ #a‡ v ‡trình bày s - vi fc cho nh «ng ng N i™khác, d cu cho không có gi–i–h]nh, l ™nói c £a chính k way v gn có giá tr ‡› gi «a các thân quy{n; chính uy quy }n giúp cho gã ay v N tŸlên, không ph _i trí tu f. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Ng N i™có trí tu f thì b ‡h] th ap, chính k wcó uy quy }n là t •t h Ln.”

2315. “D gu cho vì nguyên nhân c£a ng N i™khác hay c£a b _n thân, k wngu, kém trí tu f, nói l ™d •i trá, k way b ‡chê bai › gi «a h •i chúng. Th im chí sau khi ch {t, k way còn b ‡#i # n{ ch •n kh ‘ #au. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Chính ng N i™có trí tu f là t •t h Ln, không ph _i k wngu có danh v %ng.”

2316. “N {u ng N i™có trí tu f uyên bác, không dNd _, có ít tài s _n, nghèo khó, trình bày s - vi fc, l ™nói c £a ng N i™ay không có giá tr ‡› gi «a các thân quy {n; và uy quy }n không thu •c v } ng N i™có trí tu f. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Ng N i™có trí tu f thì b ‡h] th ap, chính k wcó uy quy }n là t •t h Ln.”

2317. “D gu cho vì nguyên nhân c£a ng N i™khác hay c£a b _n thân, ng N i™ có trí tu f uyên bác không nói l ™sai trái, ng N i™ay # NcŸtôn vinh › gi «a h •i chúng. Và sau khi ch{t, ng N i™ay # NcŸ#i # n{ ch •n an vui. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Chính ng N i™có trí tu f là t •t h Ln, không ph _i k wngu có danh v %ng.”

2318. “Các con voi, bò, ng-a, các bông tai ng%o ma-ni, và các n« nhân # NcŸsanh lên › các gia t•c giàu có; toàn b• t at c _các th¥ ay # }u là v it s › h «u. Nh «ng ng N i™không có quy }n th { là thu •c v } ng N i™có quy }n th {. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Ng N i™có trí tu f thì b ‡h] th ap, chính k w có uy quy }n là t •t h Ln.”

2319. “Uy quy }n t §b ‹ k wngu mu •i, là k wcó vi fc làm không # NcŸs kp x {p, ngu d •t, có suy ngh ßx au xa, t -a nh Ncon r kn t §b ‹ l –p- da #ã b ‡già c“i. Sau khi nhìn th ay #i }u ay, th cn nói r mng: Chính ng N i™có trí tu f là t •t h Ln, không ph _i k wngu có danh v %ng.”

2320. Pañca pa ÷it Àmaya bhadante
sabbe pañjalik Àupa `hìt À,
tva no abhibhuyya issarosi
sakko bh tapat áva[1] devar Àj À,
etampi disv Àna aha vad Àmi
pañño nih áno sirim Àva seyyo.

2321. D Àso va paññassa yasasáb Àlo
atthesu j Àtesu tath Àvidhesu,
ya pa ÷ito nipu a sa vidheti
sammoham Àpajjati tattha b Àlo,
etampi disv Àna aha vad Àmi
paññova seyyo na yasassáb Àlo.

2322. Addh Àhi paññ Àva sata pasatth À
kant Àsir ábhogarat Àmanuss À,
ñ À añca buddh Ànamatulyar pa
pañña na acceti sir ákad Àci.

2323. Ya ta apucchimha akittay áno
mahosadha[2] kevaladhammadassi,
gava sahassa usabhañca nÀga
Àjaññayutte ca rathe dasa ime,
pañhassa veyyÀkara ena tu `hìo
dad Àmi te g Àmavar Àni so pas À"ti.

Sirimandaj Àtaka .[3]

5. ROHANTAMIGAJ ¿TAKA [4]

2324. Ete y th Àpa ìyanti[5] bh tá Àmara assa[6] cittaka,
gaccha tuvampi m Àka khi j áissanti tay Àsaha.

2325. N Àna rohanta[7] gacch Àmi hadayamme avakassati,[8]
na ta aha jahiss Àmi idha hess Àmi[9] j áita .

2326. Te hi n na marissanti andh Àaparin Àyak À,[10]
gaccha tuvampi m Àka khi j áissanti tay Àsaha.

2327. N Àna rohanta[6] gacch Àmi hadayamme avakassati,[7]
na ta baddha[11] jahiss Àmi idha hess Àmi[8] j áita .

2328. Gaccha bhá u pal Àyassu k è baddhosmi[12] Àyase,
gaccha tuvampi m Àka khi j áissanti tay Àsaha.

---

[1] bh tapati - Ma;
bh tappati - Sy À.
[2] mahosadha - PTS.
[3] sir ámantaj Àtaka - Ma.
[4] roha amigaj Àtaka - Ma;
rohanamigaj Àtaka - Sy À.
[5] patiyanti - Ma; pat áyanti - PTS.
[6] mara À - Sy À.
[7] roha a - Ma;
rohana - Sy À, eva sabbattha.
[8] avaka ÷ hati - PTS.
[9] hiss Àmi - Ma.
[10] apari Àyak À - Ma, Sy À,
aparin Àyik À - PTS.
[11] bandha - Sy À.
[12] bandhosmi - Sy À.

(L ™v ‡Senaka)

2320. “Tâu b ic tôn kính, n Âm ng Ni™sáng su•t chúng th on, t at c _ # ju ch kp tay h cu c in. Ngài #ã khu at ph ¡c chúng th on và là v ‡chúa t•, t -a nh N Sakka là ng Ni™th £ qu _n c £a các sanh linh, v ‡chúa c £a ch NThiên. Sau khi nhìn th ay #} u ay, th on nói r mng: Ng Ni™có trí tu ƒ thì b ‡h] th ap, chính k wcó uy quy }n là t•t h Ln.”

(L ™b ic sáng su•t Mahosadha)

2321. “K wngu có danh v %ng t -a nh Ngã nô l ƒc £a ng Ni™trí. Khi các công vi ƒc thu •c lo]i nh Nth { ay sanh kh ›i, ng Ni™sáng su•t x {p # ts công vi ƒc m•t cách khéo léo, trong tr N ng h Ÿp ay k wngu # # {n s - r •i lo]n. Sau khi nhìn th ay #} u ay, th on nói r mng: Chính ng Ni™có trí tu ƒ là t•t h Ln, không ph _i k w ngu có danh v %ng.

2322. Th it v iy, b ›i vì chính trí tu ƒ #ã # NcŸcác bic thi ƒn nhân ca t ¡ng; còn loài ng Ni™Na thích c £a c _, thì uy quy }n # NcŸchúng yêu m {n. Và trí c £a ch NPh it là không th •sánh b mng. Uy quy }n không bao gi ™v N tŸh Ln trí tu ƒ.”

(L ™# ¥ vua)

2323. “ Í i }u mà chúng ta #ã h ‹i khanh, khanh #ã tr _l ™cho chúng ta. Này Mahosadha, v ‡có s- nhìn th ay t at c _các pháp, # NcŸhài lòng v –i –vi ƒc gi _i thích câu h ‹i, ta ban cho khanh m•t ngàn bò cái, m•t bò m •ng, và m•t con voi, v –i –m Ni™“ xe kéo #ã # NcŸth kng vào nh «ng con ng -a thu on ch £ng này, và ân hu ƒ là m Ni™Sáu ngôi làng.”

B ‘n Sanh Uy Quy }n và K wNgu. [500]

5. B •N SANH NAI ROHANTA

2324. “Này Cittaka, b oy h Nu này kinh s Ÿs - ch {t, nên b ‹ #. Em c ng hãy # #, ch –nghi ng]i. B oy h Nu s sys •ng v –i –em.”

2325. “Anh Rohanta, em không #. Trái tim em níu em l]i. Em s ykhông lìa b ‹ anh. Em s ybuông b ‹ m]ng s •ng › #ây.”

2326. “B ›i vì m uvà cha thì mù lòa, không ng Ni™d gn d kt, có l yh %s yph _i ch {t. Em c ng hãy # #, ch –nghi ng]i. M uvà cha sys •ng v –i –em.”

2327. “Anh Rohanta, em không #. Trái tim em níu em l]i. Em s ykhông lìa b ‹ anh #ang b ‡trói bu •c. Em s ybuông b ‹ m]ng s •ng › #ây.”

2328. “Này em gái nhút nhát, em hãy # #, hãy t eu thoát #. Anh b ‡trói ch st vào cái cùm sk r •i. Em c ng hãy # #, ch –nghi ng]i. (Ba ng Ni™)h %s y s •ng v –i –em.”

2329. N Àna rohanta gacch Àmi hadayamme avakassati,[1]
na ta aha jahiss Àmi idha hess Àmi[2] j úita .

2330. Te hi n na marissanti andh Àaparin Àyak À,[3]
gaccha tuvampi m Àka khi j úissanti tay Àsaha.

2331. N Àna rohanta gacch Àmi hadayamme avakassati,[2]
na ta baddha[4] jahiss Àmi idha hess Àmi[3] j úita .

2332. Aya so luddako eti ruddar po[5] sah Àvudho,
so[6] no vadhissati ajja usun Àsattiy Àpi.[7]

2333. S Àmuhutta pal Àyitv Àbhaya ` `[8] Àbhayatajjit À,
sudukkara akar Àbh úu mara Àyupanivattatha.

2334. Kinnu te me[9] mig Àhonti mutt Àbaddha[5] up Àsare,
na ta cajitumicchanti j úitassapi k Àra À.

2335. Bh Àraro honti me ludda sodariy À[10] ekam Àuk À,
na ma cajitumicchanti j úitassapi k Àra À.

2336. Te hi n na marissanti andh Àaparin Àyak À,[4]
pañcanna j úita dehi bh Àara muñca luddaka.

2337. So vo aha pamokkh Àmi m À Àpettibhara miga ,
nandantu m À Àpitaro mutta disv Àmah Àmiga .

2338. Eva luddaka nandassu saha sabbehi ñÀibhi,
yath Ànamajja nand Àmi mutta disv Àmah Àmiga .

2339. Katha[11] pamokkho Àsi upan úasmi[12] j úite,
katha putta amocesi k ` Àp Àsamh À[13] luddako.

---

[1] avaka ÷ hati - PTS.
[2] hiss Àmi - Ma.
[3] apari Àyak À - Ma, Sy À;
aparin Àyik À - PTS.
[4] bandha - Sy À.
[5] luddar po - Ma, Sy À.
[6] yo - Ma, Sy À.
[7] sattiy Àpi - Ma.
[8] bhaya ` ñ À - PTS.
[9] teme - Ma, Sy À;
te 'me - PTS.
[10] saudariy À - PTS.
[11] katha tva - Ma, Sy À.
[12] upan úasmi - Ma, Sy À.
[13] k Àp Àsamha - Ma, PTS;
k Àp Àsamh À - Sy À.

2329. “Anh Rohanta, em không #ª. Trái tim em níu em l]i. Em s ykhông lìa b ‹ anh. Em s ybuông b ‹ m]ng s •ng › #ây.”

2330. “B ›i vì m uvà cha thì mù lòa, không ng Ni™Ì gn d kt, có l yh ‰s yph _i ch {t. Em c ng hãy #ª #ª, ch —nghi ng]i. M uvà cha sys •ng v –i–em.”

2331. “Anh Rohanta, em không #ª. Trái tim em níu em l]i. Em s ykhông lìa b ‹ anh #ang b ‡trói bu •c. Em s ybuông b ‹ m]ng s •ng › #ây.”

2332. “Gã th Ÿs Ân kia #ª #ñn kìa, v –i–dáng v wd «t Ÿn, có v khí. Hôm nay, gã ay s ygi {t ch {t chúng ta b mng g Nitn, th im chí b mng giáo.”

2333. B ‡thành h] vì n “i s Ÿhãi, b ‡kinh hoàng vì n “i s Ÿhãi, con h Nlu cái nh ‹ #ã b ‹ ch]y m •t ch •c lát, r •i #ã quay tr › l]i ch ap nh in cái ch {t; nó #ã làm m •t vi fc vô cùng khó làm.

2334. “Hai con nai này #ª NcŸt - do, l]i lu en qu en › bên con nai b ‡m kc b gy, ph _i ch Ângng chúng không mu •n b ‹ r Li con nai ay, th im chí vì lý do c £a m]ng s •ng?”

2335. “Này th Ÿs Ân, chúng là hai #ª ¥a em có cùng xua tx ¥, có chung m •t m uv –i–ta. Chúng không mu •n b ‹ r Li ta, th im chí vì lý do c £a m]ng s •ng.”

2336. “B ›i vì m uvà cha thì mù lòa, không ng Ni™Ì gn d kt, có l yh ‰s yph _i ch {t. Này th Ÿs Ân, xin ông hãy tha m]ng s •ng cho n Ân ng Ni¡™xin ông hãy phóng thích anh trai c £a ta.”

2337. “Ta #ây sy phóng thích con nai #ang ph ¡ng d Nn•ng m ucha. Mong r mng nai m uvà nai cha #ª NcŸvui m Šng, sau khi nhìn th ay con nai v ß#i] #ª NcŸ t - do.”

2338. “Này th Ÿs Ân, mong r mng ông #ª NcŸvui m Šng nh Nv iy cùng v –i–t at c _thân quy {n, gi •ng nh Nta hôm nay #ª NcŸvui m Šng, sau khi nhìn th ay con nai v ß#i] #ª NcŸt - do.”

2339. “Làm th { nào con có #ª NcŸs - phóng thích khi m]ng s •ng #ã b ‡td gn d kt #? Này con trai, t]i sao ng Ni™th Ÿs Ân #ã gi _i thoát cho con kh ‹i cái cùm, kh ‹i cái b gy?”

2340. Bha a ka asukha v Àca hadaya ga hadayanissita ,[1]
subh Àsit Àni v Àc Àni cittako ma amocayi.

2341. Bha a ka asukha v Àca hadaya ga hadayanissita ,
subh Àsit Àni v Àc Àni sutan Àma amocayi.

2342. Sutv Àka asukha v Àca hadaya ga hadayanissita ,
subh Àsit Àni sutv Àna luddako ma amocayi.

2343. Eva Ànandito hotu saha d Àrehi luddako,
yath Àmayajja nand Àma disv Àrohantam Àgata .

2344. Nanu tva avac À[2] ludda migacamm Àni Ànari ,
atha kena nu va ena migacamm Àni n Ànari.

2345. ¿gam Àceva[3] hatthattha k `ap Àsañca so migo,
abajjhi tañca[4] migar Àja tañca mutt Àup Àsare.

2346. Tassa me ahu sa vego abbhuto lomaha sano,
ima c Àna miga haññe ajja hess Àmi j ávita .

2347. K ális Àte mig Àludda k ális Àdhammik Àmig À,
katha va Àkatha s áÀb Àhpa kho te[5] pasa sasi.

2348. Od Àtasi g Àsuciv À bj Àar patac pam À,
p Àd Àlohitak Àtesa añjitakkh Àmanoram À.

2349. Edis Àte mig Àdeva edis Àdhammik Àmig À,
m À Àpettibhar Àdeva na te so abhih Àrayu .[6]

2350. Dammi nikkhasata ludda thullañca[7] ma iku ÷ala ,
catuddasañca[8] palla ka umm Àpupphasirinnibha .[9]

---

[1] hadayassita - Ma, Sy À.
[2] avaca - Ma, Sy À.
[3] Àgamañceva - Sy À.
[4] abajjhi ta - Ma, Sy À.
[5] ne - Ma, Sy À.
[6] abhih Àritu - Ma; abhih Àrayi - Sy À,
abhih Àraya - PTS.
[7] th lañca - Ma, Sy À.
[8] catussadañca - Ma, PTS; caturassañca - Sy À.
[9] um Àpupphasarinnibha - Ma.

2340. “Trong khi th •t lên l ™Ÿnói êm tai, th œm vào trái tim, l ›kng #Ÿ%g › tim, Cittaka #ã gi _i thoát cho con b œng nh «ng l ™Ÿnói #NcŸkhéo nói.

2341. Trong khi th •t lên l ™Ÿnói êm tai, th œm vào trái tim, l ›kng #Ÿ%g › tim, Sutan À#ã gi _i thoát cho con b œng nh «ng l ™Ÿnói #NcŸkhéo nói.

2342. Sau khi l ›kng nghe l ™Ÿnói êm tai, th œm vào trái tim, l ›kng #Ÿ%g › tim, sau khi l ›kng nghe nh «ng l ™Ÿkhéo nói, ng Ni™Ÿth ŸsÂn #ã gi _i thoát cho con.”

2343. “Mong r œng ng Ni™Ÿth ŸsÂn #NcŸvui m Šng nh Nv iy cùng v –i–nh «ng ng Ni™Ÿv Ÿ, gi •ng nh Nchúng ta hôm nay #NcŸvui m Šng, sau khi nhìn th ay Rohanta tr › v }.”

2344. “Này th ŸsÂn, ch œng ph _i khanh #ã nói r œng: ‘Th œn s ymang v }con nai ho sc t œm da nai’? V iy thì vì lý do gì mà khanh #ã không mang v }con nai hay t œm da nai?”

2345. “Con nai ay #ã › trong tay, và nó th it s - #ã #i vào cái cùm, cái b ay. Nó #ã b ‡b kt, và nó là con nai chúa. Hai con khác, #NcŸt - do, #ã lu en qu en › bên con nai ay.

2346. S - ch œn #•ng, s - d -ng #¥¥ng lông ch Na t Šng có #ã x _y ra › th œn #ây. Và n{u th œn gi {t ch {t con nai này, th œn s y buông b ‹ m]ng s •ng ngày hôm nay.”

2347. “Này th ŸsÂn, nh «ng con nai ay là nh Nth { nào, các con nai có #]p #¥¢ nh Nth { nào, màu skc ra sao, tánh h]nh ra sao mà khanh ca ngŸi chúng l km th {?”

2348. “Chúng có c sp s Šng tr ›kng sáng, chùm lông #uôi s]ch s y, làn da t -a nh Nvàng, các móng chân màu #‹s gm, hai con m kt long lanh, #áng yêu.

2349. Tâu b ƒh], các con nai ay là nh Nth { ay, là các con thú có #]p #¥¢ nh Nth { ay. Tâu b ƒh], chúng #ang ph ¡ng d N•ng m ucha. Th œn #ây #ã không b kt chúng #em #i.”

2350. “Này th ŸsÂn, tr gm s yban th N¤ng m •t tr Âm ti }n vàng l –n, bông tai ng ‰ ma-ni lo]i l –n, ki ƒu khiêng b •n bên #]u lót n ƒm có màu skc r -c r • gi •ng nh Nmàu hoa c£a cây bông v _i, –

2351. Dve ca sÀdisiyo bhariy Àusabhañca gava sata ,
dhammena rajja k Àressa bahuk Àro mesi[1] luddaka.

2352. Kasáva ijj Èi ad Àna uñch Àcariy Àya[3] luddaka,
etehi[4] d Àna posehi m Àp Àpa akar Àpunan ”ti.[5]

Rohantamigaj Àtaka .

6. C AHA SAJ ¿TAKA [6]

2353. Ete ha s Àpakkamanti vakka g Èbhayamerit À,
harittaca hemava a k Àma sumukha pakkama.

2354. Oh Àya ma ñ Àiga Àeka p Àsavasa gata ,
anapekkham Àn Àgacchanti ki eko avahásasi.[8]

2355. Pateva patata se`ha natthi baddhe sah Àyat À[9]
m Àan égh Àya h Àpesi k Àma sumukha pakkama.

2356. N Àma dukkhaparetoti dhatara`ha tuva [10] jahe,
j áita mara a v Àme tay Àsaddhi bhavissati.

2357. Etadariyassa kalyÀa ya tva sumukha bh Àsasi,
tañca v áma sam Àoha [11] patateta [12] avassaji .

2358. Apadena pada y Èi antalikkhe caro [13] dijo,
Èk Àp Àsa na bujjhi tva ha s Àma pavaruttamo.[14]

2359. Yad Àpar Àbhavo hoti poso j áitasa khaye,
atha j Àañca p Àsañca Àsajj Àpi na bujjhati.

---

[1] mesa - SyÀme si - PTS.
[2] kasiv Àijj À- Ma;
kasiva ijj À- SyÀ
[3] uñch Àcariy Àca - Ma, SyÀ
[4] etena - Ma, SyÀ
[5] akar ápun Èi - Ma, Sy À
[6] ha saj Àtaka - SyÀ
[7] va ka g À- SyÀ
[8] avahiyyasi - Ma, SyÀ
[9] sah Àyak À- SyÀ
[10] tava - PTS.
[11] v áma sam Èn Àma - SyÀ
[12] patate ta - SyÀ,
pata te ta - PTS.
[13] antalikkhacaro - Ma, Sy À
[14] pavaruttama - Ma, SyÀ

2351. – thêm hai ng N iTM Ÿt N Lg x ¥ng, cùng v –i –bò m •ng và bò cái m •t tr Âm con. Này th Ÿs Ân, khanh là ng N iTM có nhi }u công # ¥ # i v –i –tr gm. Tr gm s ytr ‡vì v N Lg qu •c m •t cách công minh.

2352. Này th Ÿs Ân, có các ngh} tr •ng tr %o buôn bán, cho vay n Ÿ, l N Ÿm l st # •m Nu sinh, khanh hãy c ap d N •ng v Ÿb mng các ngh} ay, ch –có làm # }u ác n «a."

B 'n Sanh Nai Rohanta. [501]

6. TI ƒU B • N SANH THIÊN NGA

(L TM trao # í gi «a thiên nga chúa Dhatara `h`a và chim t N –ng Sumukha)

2353. "Các con thiên nga ay bay # i r •i, các con chim run r ey vì s Ÿhãi. Này Sumukha có lông vàng, có sk c vàng, khanh hãy bay # i nh Ný mu •n.

2354. Í ám thân quy {n #ã b ‹ l]i ta, ra # i không ch TM# Ÿ, khi m •t mình ta #ã b ‡r Li vào b gy, vi fc gì m •t mình khanh còn › l]i?

2355. Này v ‡cao c_c £a loài chim, khanh ph _i bay # i thôi! Không có tình b]n › ng N iTM b ‡giam c cm. Khanh ch –b ‹ l • c Lh •i khi ch Na b ‡nguy kh •n. Này Sumukha, khanh hãy bay # i nh Ný mu •n."

2356. "Th Na chim chúa Dhatara `h`a, (ngh ßr mng): 'Ngài b ‡dày vò b›i kh ' #au,' th cn không th • b ‹ r Li ngài. Th cn s ycùng s •ng hay cùng ch{t v –i –ngài."

2357. "Này Sumukha, # i }u khanh nói là l TM nói t •t lành c £a ng N iTM cao th N Ÿg. Và trong khi xem xét v } khanh, ta #ã nói l TM nói này: 'Khanh hãy bay # i.'"

(L TM trao # í gi «a ng N iTM h Ÿs Ân và hai con chim)

2358. "Loài chim di chuy •n › không trung, ti {n t –i –m •t b N c –không ph _i dùng chân. Ng N iLlà Nu tú nh at trong s • các con chim thiên nga, t]i sao t § # mg xa ng N iL #ã không phát hi fn ra cái b gy?"

2359. "Khi con ng N iTM có s - tiêu vong, › vào giai #o]n cu •i c £a m]ng s •ng, th im chí #ã # n g cn bên l N i –gi Âng và b gy s ip c ng không nh in bi {t."

2360. Ete ha s Àpakkamanti vakka g Àbhayamerit Ą
harittaca hemava a tvañca ta [2] avah ýasi.[3]

2361. Ete bhutv Àpivitv Àca[4] pakkamanti viha gam Ą
anapekkham Àn Àvakka ga[5] tvaññeveko[6] up Àsasi.

2362. Kinnu t Àya [7] dijo hoti mutto baddha up Àsasi,
oh Àya saku Àyanti ki eko avah ýasi.[3]

2363. R Ąjo me so dijo mitto sakh Àp Àasamo ca me,
neva na vijahiss Àmi y Àva k Àassa pariy Àya .

2364. Yo ca tva sakhino hetu[8] p Àa cajitumicchasi,
so te sah Àya muñc Àmi hotu r Ą Àtav Ànugo.

2365. Eva luddaka nandassu saha sabbehi ñÀibhi,
yath Ànamajja nand Àmi mutta disv Ądij Ądhipa .

2366. Kaccinnu[10] bhoto kusala kacci bhoto an Ąmaya ,
kacci ra `hamida ph ta dhammena manus Àsasi.[11]

2367. Kusala ceva me ha sa atho ha sa an Ąmaya ,
atho ra `hamida ph ta dhammena manus Àsaha .

2368. Kacci bhoto amaccesu doso koci na vijjati,
kacci Ą Àamitt Àte ch Ày Ądakkhi atoriva.

2369. Athopi me amaccesu doso koci na vijjati,
atho Ą Àamitt Àte ch Ày Ądakkhi atoriva.

2370. Kacci te s Ądis ábhariy Àassav Àpiyabh Àin á
puttar payas pet Àtava chandavas Ąnug Ą.

2371. Atho me s Ądis ábhariy Àassav Àpiyabh Àin á
puttar payas pet Àmama chandavas Ąnug Ą.

---

[1] va ka g À- Sy À
[2] tvañña - Ma, Sy Ą, tvañca na - PTS.
[3] avahiyyasi - Ma, Sy À
[4] bhutv Àca pitv Àca - Ma, Sy À
[5] vakka g À- Ma, PTS; va ka g À- Sy À
[6] tvañceveko - Sy Ą, tva ñev' eko - PTS.
[7] ty Àya - Ma.
[8] hotu - PTS.
[9] disv Àmutta - Ma, Sy À
[10] kacci nu - Sy À
[11] dhammena anus Àsasi - Sy Ą, dhammena-m-anus Àsasi - PTS.

2360. “Các con thiên nga ay bay #i r •i, các con chim run r ey vì s Ÿhãi. Này chim có lông vàng, có skc vàng, có ph i ng N iL › l]i v –i chim kia?

2361. Này chim, các con chim ay, sau khi Ân và u •ng xong, bay #i không ch ™# Ÿ, ch .còn m •t mình ng N iLh cu c in.

2362. V iy con chim này là gì # i• v –i ng N iL? Ng N iL # NcŸt - do, sao l]i h cu c in k wb ‡giam c cm? Các con chim #ã b ‹ l]i r •i ra #i, t]i sao m •t mình ng N iL còn › l]i?”

2363. “Chim ay là vua, b]n bè, thân h ‹u c £a tôi, và sánh b mng m]ng s •ng c £a tôi. Tôi s ykhông bao gi ™ ™b ‹ chim ay cho # n cu •i cu •c # i.™

2364. “Vì nguyên nhân b]n bè mà ng N iLmu •n t §b ‹ m]ng s •ng, ta #ây tr _t - do cho b]n c £a ng N iL Chim thiên nga chúa hãy #i cùng v –i ng N iL”

2365. “Này th Ÿs Ân, mong r mng ông # NcŸvui m §ng nh Nv iy cùng v –i t at c _thân quy {n, gi •ng nh Nta hôm nay # NcŸvui m §ng, sau khi nhìn th ay chim chúa # NcŸt - do.”

(L ™trao # i gi ‹a thiên nga chúa Dhatara `hìa và # ¥ vua)

2366. “Ph i ch Âng b ƒh] # NcŸan khang? Ph i ch Âng b ƒh] # NcŸvô s-? Ph i ch Âng # tan N c –này # NcŸph •n th nh và b ƒh] lãnh # o m •t cách #úng # k?”

2367. “Này chim thiên nga, tr gm # NcŸan khang. Và này chim thiên nga, tr gm # NcŸvô s-. Còn # tan N c –này # NcŸph •n th nh, và tr gm lãnh # o m •t cách #úng # k.”

2368. “Ph i ch Âng b at c ¥l “i l cm nào # u không tìm th ay › các quan # i] th cn c £a b ƒh]? Ph i ch Âng các kwthù # u tránh xa b ƒh], t -a nh Nbóng n kng không chi {u v } phía nam?”

2369. “B at c ¥l “i l cm nào c ng # u không tìm th ay › các quan # i] th cn c £a tr gm. Và các kwthù # u tránh xa tr gm, t -a nh Nbóng n kng không chi {u v } phía nam.”

2370. “Ph i ch Âng ng N i™ Ÿt N nLg x ¥ng v –i b ƒh] có s- vâng l ™, có l ™nói #áng yêu, có sanh con trai, có skc # pu, có danh ti {ng, và tuân theo ý mu •n và quy }n uy c £a b ƒh]?”

2371. “Còn ngN i™ Ÿt N nLg x ¥ng v –i tr gm có s- vâng l ™, có l ™nói #áng yêu, có sanh con trai, có skc # pu, có danh ti {ng, và tuân theo ý mu •n và quy }n uy c £a tr gm.”

2372. Kacci te bahavo putt Àsuj Àt Àra `hìava ÷ hana,
paññ Àjavena sampann Àsammodanti tato tato.

2373. Sata eko ca me putt Ádhatara `hìa may Àsut À,
tesa tva kiccamakkh Àni n Àvarajjhanti [1] te vaco.

2374. Upapannopi ce hoti j Àtiy Àvinayena v À,
atha pacch Àkurute yoga kicce [2] Àp Àsu [3] s Ádati.

2375. Tassa sa h Ádapañña ssa vivaro j Àyate mah À,
nattamandhova [4] r p Àni thull Àni manussati. [5]

2376. As Àe s Àayogañña mati natveva vindati,
sarabhova giriduggasmi antar Àyeva s Ádati.

2377. H Áajaccopi ce hoti u `hì Àt Ádhitim Ànaro,
Àc Àras Ásampanno nise aggha bh Àsati.

2378. Eta me [6] upama katv Àputte vijj Àsu v Àsaya, [7]
sa vir petha medh Àv Ákhettab Ája va [8] vu `hìy À"ti.
C paha saj Àtaka . [9]

7. SATTIGUMBAJ ¿TAKA

2379. Migaluddo mah Àt Àj Àpañc Àv Àna rathesabho,
nikkhanto saha sen Àya oga o vanam Àgam À.

2380. Tatthaddas À[10] arañña smi takkar Àna ku ì kata ,
tass À[11] ku iy Ànikkhamma suvo ludd Àni bh Àsati.

[1] n Àvarujjhanti - Ma, Sy À.
[2] kicche - Ma.
[3] Àv Àsu - Sy À.
[4] rattimandhova - Ma, Sy À.
[5] th l Àni manupassati - Ma, Sy À,
phull Àni-m-anupassati - PTS.
[6] ve - Sy À, PTS.
[7] h Àpaya - Sy À.
[8] khette b Ája va - Ma, Sy À.
[9] ha saj Àtaka cha `hìa - Sy À.
[10] tatthaddasa - Sy À.
[11] tasm À- Sy À.

2372. “Tâu b ic làm h Nng th ¡nh # tan N c, ph i ch Âng b f h] có nhi }u con trai có dòng dõi cao sang, # NcŸthành t -u trí tu f nh]y bén, và thân thi fn › m ‰n Li?”

2373. “Này chim chúa Dhatara `h`a, tr gm có m •t tr Âm l wm •t ng N i™con trai, # NcŸn ‘i ti {ng nh ™vào tr gm. Ngài hãy nói v } ph in s - c £a chúng, chúng không xao lãng l ™nói c £a ngài.”

2374. “D cu #ã # NcŸsanh ra v –i dòng dõi hay tánh h]nh, mà th -c hành vi fc rèn luy fn ch im tr • thì s y # cu hàng khi có khó kh Ân, khi có các s- b at h]nh.

2375. Í • i v –i ng N i™có trí tu f b ‡suy gi m ay, ngh ¢th c nh n y sanh # NcŸ quan tr ‰ng hóa, gi •ng nh Nng N i™b ‡quáng gà, vào ban #êm nhìn th ay các hình th • # NcŸphóng #]l.

2376. Ng N i™cm t N ›ng c •t lõi › #i }u không ph i c •t lõi ch ong bao gi ™#]l # NcŸs - hi •u bi {t, t -a nh Nnai r §ng gánh l ay tai h ‰ › khe núi hi •m tr ›.

2377. D cu có dòng dõi th ap kém, mà là ng N i™s •t s kng, có ngh ‡l -c, # yc # £ h]nh ki •m và gi –i lu it, v gn t ‹a sáng t-a nh Nng ‰ l @a trong bóng #êm.

2378. Hãy s ©d ¡ng ví d ¡ ay c £a chim tôi và cho các con h‰ t ip các ki {n th ¥c. Ng N i™thông minh có th • tr N ›ng thành, t -a nh Nh]t gi •ng › th @a ru •ng v –i c Ln m Na.”

Ti •u B ‘n Sanh Thiên Nga. [502]

7. B • N SANH CHIM KÉT SATTIGUMBA

2379. V ‡#]l v N ıLg, # ng th £ lãnh xa binh c £a x ¥ Pañc Àa, thích s Ân b kt nai, trong khi xu at hành cùng v –i #oàn quân, #ã r ™ #ám #ông #i vào khu r §ng.

2380. š n Li ay, trong khu r §ng, # ¥e vua #ã nhìn th ay c Ân chòi #ã # NcŸ d -ng lên c £a b ‰ c N p. T §trong c Ân chòi ay, có con két b N c –ra và nói nh «ng l ™hung d «

2381. Sampannav Ànano poso yuv Àsamma `h`aku ÷alo,[1]
sobhati lohitu h áo div Àsuriyova bh Àsati.

2382. Majjhantike [2] sampa ìke[3] sutto r Àj Àsas Àrathi,
handass Àbhara a sabba ga h Àma sahas Àmaya .

2383. Nis tathepi[5] rahod Àni sutto r Àj Àsas Àrathi,
Àd Àya vattha ma iku ÷alañca hantv Àna s Àkh Àni apatthar Àma.[6]

2384. Kinnu ummattar pova sattigumba pabh Àsasi,
dur Àsad Àhi r Àj Àno aggi pajjalito yath À.

2385. Atha tva patiko lamba[7] matto thull Àni gacchasi,[8]
m Àtari mayha[9] nagg Àya kinnu tva vijigucchase.

2386. U `h`ehi samma taram Àno ratha yojehi s Àrathi,
saku Àme na ruccanti[10] añña gacch Àma assama .

2387. Yutto ratho mah À Àja yutto ca balav Ànano,
adhiti `h`a mah À Àja añña gacch Àma assama .

2388. Konu meva gat Àsabbe ye asmi paric Àrak À,
esa gacchati pañc Àlo mutto tesa adassan À.

2389. Koda ÷ak Àni ga hatha sattiyo tomar Àni ca,
esa gacchati pañc Àlo m Àvo muñcittha j áita .[11]

2390. Ath Àparo pa ìnandittha suvo lohitatu ÷ako,[12]
sv Àgata te mah À Àja atho te adur Àgata ,
issarosi anuppatto ya idhatthi pavedaya.

2391. Tinduk Àni[13] piy À Àni madhuke k Àsum Àriyo,
phal Àni khuddakapp Àni bhuñja r Àja vara vara .

2392. Idampi p Àn áya s ta Àbhata girigabbhar À,
tato piva mah À Àja sace tva abhika khasi.

---

[1] ku ÷al á - Sy À.
[2] majjhanhike - Ma.
[3] sampatike - Ma, Sy À.
[4] s Àhas À - Ma.
[5] nissivepi - Sy À.
[6] avatthar Àma - Ma, Sy À, PTS.
[7] patikolamba - Ma, PTS; patikolumba - Sy À.
[8] gajjasi - Ma, Sy À, PTS.
[9] mayha - Ma.
[10] saku o me na ruccati - Ma, Sy À, PTS.
[11] j áata - Ma.
[12] lohitatu ÷iko - Sy À.
[13] ti ÷uk Àni - Sy À, PTS.

(L ™chim két Sattigumba và k wc N p–Patiko ‚amba)

2381. “Ng N i™ Nam, còn tr wtu ‘i, có c“ xe hoàn h_o, có bông tai # NcŸ#ánh bóng, có kh Ân # i• # u màu # ‚ t ‹a sáng, t-a nh Nm st tr ™chi {u sáng vào ban ngày.

2382. Bây gi ™, vào lúc gi‹a tr Na, vua v–i–ng N i™#ánh xe #ã ng £ Nào, chúng ta hãy dùng b]o l -c #o]t l ay t at c _ # •trang s ¥c c £a ng N i™ Này.

2383. Bây gi ™v kng v wc ng nh Nlúc n @a #êm, vua v–i–ng N i™#ánh xe #ã ng £ Chúng ta hãy l ay #i y ph ¡c và bông tai b mng ng %o ma-ni, r •i gi {t ch {t h %o và vùi l ap b mng nh ‹ng cành cây.”

2384. “Này chim két Sattigumba, ng N iLnói cái gì nh Nlà k wb ‡#iên khùng v iy? B ›i vì, các v ‡vua là khó l]i g cn, gi •ng nh Nng %o l @a #ã bùng cháy.”

2385. “Này Patiko ‚amba, gi ™ng N iLl]i say s Na, nói n Âng thô tháo. Trong khi m uc £a chúng ta b ‡thi {u th •n, v iy ng N iLcòn ghê t ›m #i }u gì?”

(L ™ # ¥e vua và ng N i™ Xa phu)

2386. “Này khanh, hãy mau d iy #i. Này xa phu, hãy th kng ng -a vào c“ xe. Các con chim không làm ta vui thích. Chúng ta hãy #i # ¡n ch •n en c N khác.”

2387. “Tâu # i] v N ıLg, c“ xe #ã # NcŸth kng ng -a, # i• quân và #oàn xe #ã # NcŸs qn sàng. Tâu # i] v N ıLg, xin ngài b N c–lên. Chúng ta #i # ¡n ch •n en c N khác.”

(L ™chim két Sattigumba)

2388. “Nh ‹ng k wnào s•ng › n Li này, t at c _b %o ay #ã #i #âu r •i? Vua x ¥ Pañc Àa ay ra #i t - do, thoát kh ‹i t cm nhìn c £a chúng r •i.

2389. Các ng N iLhãy c cm l ay các cây cung, các g N ıLm #ao, và các cây giáo. Vua x ¥Pañc Àa ay ra #i r •i. Ch —# •gã thoát kh ‹i các ng N iL, còn s •ng sót.”

2390. R •i, m •t con chim két khác, có m ‹ # ‚ #ã vui m §ng #ón ti {p: “Tâu # i] v N ıLg, chào m §ng ngài #ã ng - # ¡n, và vi fc #i # ¡n t •t lành c £a ngài! Là b ic quân v N ıLg, b fh] #ã ng - # ¡n, có vi fc gì › n Li này xin b fh] hãy cho bi {t.

2391. Tâu b fh], có các lo]i trái cây tinduka , piy Àa, madhuka , k Àsam Àr á ng %o nh Nm it ong, xin b fh] hãy th N ›ng lãm các trái ngon nh at.

2392. C ng có n N c–u •ng mát l]nh này # NcŸmang l]i t § hang núi, tâu # i] v N ıLg, xin b fh] hãy u •ng n N c–#ã mang l]i ay n {u b fh] mu •n.

2393. Arañña uñch Àya gat Àye asmi paric Àrak À,
saya u `h Àya ga havho hatth Àme natthi d Àtave.

2394. Bhadrako[1] vata ya [2] pakkh ádvijo[3] paramadhammiko,
atheso itaro pakkh ásuvo ludd Àni bh Àsati.

2395. Eta hanatha bandhatha m Àvo muñcittha j áuita ,[4]
icceva vipalantassa sotthi [5] pattosmi assama .

2396. Bh Àtarosma mah Àr Àja sodariy Àekam Àtuk À,
ekarukkhasmi [6] sa va ÷ h Àn Àn Àkhettagat Àubho.

2397. Sattigumbo ca cor Àna ahañca isána idha,
asata so sata aha tena dhammena no vin À.

2398. Tattha[7] vadho ca bandho ca nikatávañcan Àni ca,
Àopasahas Àk Àr À t Àni so tattha sikkhati.

2399. Idha saccañca dhammo ca ahi s Àsaññamo[9] damo,
Àsan dakad Ày ána a ke vaddhosmi[10] bh Àrata.[11]

2400. Ya ya hi r Àja bhajati sata [12] v Àyadi v Àasa ,
s láavanta vis láa v Àvasa tasseva gacchati.

2401. Y Àdisa kurute mitta y Àdisañc pasevati,
sopi t Àdisako hoti sahav Àso hi[13] t Àdiso.

2402. Sevam Àno sevam Àna samphu `h`o samphusa para ,
saro diddho[14] kal Àpa va Àittamupalimpati,
upalepabhay À[15] dh áo neva p Àpasakh Àsiy À.

---

[1] bhaddako - Ma, Sy À.
[2] vataya - Ma; vat Àya - Sy À,
vat' aya - PTS.
[3] dijo - Ma, Sy À, PTS.
[4] j áuata - Ma.
[5] sotth á - Sy À.
[6] ekarukkhasmi - Sy À.
[7] yattha - Sy À.
[8] Àop Às Àas Àk Àr À - Ma, Sy À, PTS.
[9] sa yamo - Ma, Sy À.
[10] va ÷ hosmi - Sy À.
[11] bh Àradha - Ma.
[12] santa - Ma, Sy À.
[13] sahav Àsopi - Sy À.
[14] du `h`o - Sy À.
[15] upalimpabhay À - Sy À.

2393. Nh «ng ng Ni™• ng › n Li này #ã #i vào r §ng nh st trái cây. Xin b ƒh] hãy t - mình # ¥ng d iy và ch‰ l ay, th cn không có tay # •dâng lên."

2394. "Con chim này qu _th it là hi }n thi ƒn! Là con chim có #]p # ¥ tuy ft v ™. Còn con chim ay › n Li kia, con chim két nói nh «ng l ™hung d «r mng:

2395. 'Các ngNiLhãy gi {t ch {t gã ay, hãy b kt l ay gã. Ch—# •gã thoát kh ‹i các ngNiL còn s •ng sót.' Trong khi nó l _m nh _m nh Nv iy, tr gm #ã # ƒn # NcŸ ch •n en c Nnày m •t cách bình yên."

2396. "Tâu #]i v Nhng, c _hai chúng tôi là anh em, có cùng xut x ¥, có chung m •t m u, #ã # NcŸ –n lên › cùng m •t thân cây, r •i #ã # # ƒn hai m _nh # takhác nhau.

2397. Sattigumba › v –i–b ‰c Np–, còn th cn › n Li này v –i–các v ‡en sß Nó › gi «a nh «ng k wx au, th cn gi «a nh «ng ng Ni™ •t, nên không th • không b ‡_nh h Nng b ›i t Ncách cfa nh «ng ng Ni™ay.

2398. T]i n Li ay, có s- gi {t chóc, s- b kt b —, s- gian l in, và các s- l N™g g]t, s - c Np–gi it và các bi •u hi ƒn b]o l -c; Sattigumba h ‰theo các # }u ay › n Li ay.

2399. š n Li này, có s- chân th it, có thi ƒn pháp, và s- không hãm h]i, có s - thu thúc, có s - rèn luy ƒn. Tâu v ‡cai qu _n # tan Nc—, th cn #ã # NcŸ –n lên trong s - b _o b ‰c fa nh «ng ng Ni™có thói quen b • thí ch " ng •i và n Nc–u •ng cho khách l].

2400. Tâu b ƒh], b ›i vì khi h Ÿp tác v –i–ng Ni™ào, là ng Ni™ •t hay x au, có gi –i–h]nh hay không có gi –i–h]nh, ta s ych tt s - _nh h Nng cfa chính ng Ni™ ay.

2401. Khi k {t b]n v –i–ng Ni™nh Nth { nào, và thân cin v –i–ng Ni™nh Nth { nào, ta #ây c ng tr › thành ng Ni™nh Nth { ay; b ›i vì s - c •ng trú là nh Nth {.

2402. Ng Ni™# NcŸph ¡c v ¡ làm ô nhi •m ng Ni™#ang ph ¡c v ¡ mình, ng Ni™ # NcŸti {p xúc làm ô nhi •m ng Ni™khác #ang ti {p xúc v –i–mình, ví nh Nm i tên t em # ec làm ô nhi •m túi tên còn ch Na b ‡nhi •m # ec. Do n "i s Ÿhãi s - ô nhi •m, b ic sáng trí không nên có b]n bè x au xa.

2403. P timaccha kusaggena yo naro upanayhati,
kus Àpi p ti[1] v Àyanti eva b Àl pasevan Àl.

2404. Tagarañca pal Àsena yo naro upanayhati,
patt Àpi surabhi[2] v Àyanti eva dh rá pasevan Àl.

2405. Tasm Àphala[3]pu àsseva ñatv Àsamp Àkamattano,
asante nopaseveyya[4] sante seveyya pa ÷ito,
asanto niraya nenti santo p Àpenti suggatin ”ti.
Sattigumbaj Àtaka .

8. BHALL ¿ dYA[5] J ¿TAKA

2406. Bhall Àiyo n Àma ahosi r Àj À
ra `ha[6] pah Àya migava ac Àri so,
agam Àgirivara gandham Àdana
sampupphita[7] kimpuris Ànuci a .

2407. S Àl rasa ghañca[8] nisedhayitv À
dhanu kal Àpañca[9] so nikkhipitv À,
up Àgami vacana vattuk Àmo
yattha `hit Àkimpuris Àahesu .

2408. Himaccaye hemavat Àya t ée
kimidha `hit Àmantayavho abhi ha ,
pucch Àmi vo m Ànusadehava e
katha vo[10] j Ànanti manussaloke.

2409. Malla giri[11] pa ÷araka tik à
s ékodiy À[12] anuvicar Àma najjo,
mig Àmanusas Àva nibh Àsava À
j Ànanti no kimpuris Àti[13] ludda.

2410. Sukicchar pa paridevayavho
Àti gito c Àsi piyo piy Àya,
pucch Àmi vo m Ànusadehava e
kimidha vane rodatha appat ét Àl.

---

[1] p t á- PTS.
[2] surabh á- Sy À, PTS.
[3] patta - Ma;
pal Àsa - Sy À
[4] n paseveyya - Sy À, PTS.
[5] bhall Àiya - Ma, Sy À, eva sabbattha.
[6] rajja - PTS.
[7] supupphita - Ma, Sy À
[8] s À lpasa ghañca - Ma.
[9] dhanukal Àpañca - Sy À, PTS.
[10] katha nu - Ma.
[11] mallagiri - Sy À
[12] s ékodak À- Ma, Sy À
[13] kimpuris Àca - PTS.

2403. Ng N i™ Mào bao b ‰ con cá th•i b mng ng ‰ c ‹, các ng ‰ c ‹ c ng toát ra mùi hôi th •i; t N Lng t - nh Nv iy, do vi fc thân c in v –i –nh «ng k wngu d •t (s y b ‡t ‘n h]i danh ti {ng).

2404. Ng N i™ Mào bao b ‰ g “ th Lm b mng lá cây, các chi{c lá c ng t ‹a ra mùi th Lm; t N Lng t - nh Nv iy, do vi fc thân c in v –i –các b ic sáng trí (s y #]t # NcŸti {ng t •t).

2405. Vì th {, sau khi bi {t # NcŸh iu qu _dành cho b _n thân t N Lng t - nh N k {t qu _c £a chi {c lá và vit ch ¥a # –ng, ng N i™ sáng su •t không nên thân c in nh «ng k wác nhân, nên ph ¡c v ¡ các b ic thi fn nhân. Nh «ng k wác nhân d gn l •i vào # a‡ng ¡c, các bic thi fn nhân giúp cho #]t # NcŸc _nh gi –i –an vui.”

B ‘n Sanh Chim Két Sattigumba. [503]

8. B • N SANH VUA BHALL ¿ dYA

2406. X Na có v ‡vua tên là Bhall Àiỳa. V ‡vua ay # ã b ‹ bê # tan N c –r •i # i s Ân thú. Í ¥c vua # ã # i # n ng ‰ núi cao quý Gandham Àdana, n Li # NcŸtr ‘ # yc hoa, # NcŸlai vãng b ›i loài nhân # i •u.

2407. Í ¥c vua # ã ng Ân l]i b cy chó s Ân, # ã # ts cây cung và bó tên xu•ng, r •i # ã # i # n g cn n Li có hai nhân # i •u # ang # ¥ng v –i –ý # n‡th nói l ™ th Ân h ‹i (r mng):

2408. “Khi mùa # ông # ã qua # i, có ph _i hai ng N iLth N n™ g # ¥ng tâm s - › # ây, bên b ™ sông Hemavat À? Ta h ‹i hai ng N iL nh «ng k wcó c L th • và dáng vóc c £a con ng N i™ š th { gi –i –nhân lo]i, ng N i™ ta nh in bi {t hai ng N iLnh N th { nào?”

2409. “Th Na th Ÿs Ân, chúng tôi # i du ngo]n # n núi Malla, # n các con sông Pa ÷araka và Tik à có n N c –mát l]nh. Chúng tôi là loài thú, có b } ngoài và dáng vóc t-a nh N con ng N i™ ng N i™ ta nh in bi {t chúng tôi là ‘loài nhân # i •u.’”

2410. “Là ng N i™ yêu # NcŸng N i™ yêu ôm ap, mà hai ng N iLthan van có v w vô cùng kh ‘ s ›. Ta h ‹i hai ng N iL nh «ng k wcó c L th • và dáng vóc c £a loài ng N i™ vi fc gì hai ng N iLl]i £r , khóc lóc › # ây, trong khu r §ng?

2411. Sukicchar pa paridevayavho
Àli gito c Àsi piyo piy Àya,
pucch Àmi vo m Ànusadehava e
kimidha vane vilapatha appat tá À.

2412. Sukicchar pa paridevayavho
Àli gito c Àsi piyo piy Àya,
pucch Àmi vo m Ànusadehava e
kimidha vane socatha appat tá À.

2413. Mayamekaratti [1] vippavasimha ludda
ak Àmak Àaññamañña sarant À,
tamekaratti [2] anutappam Àn À
soc Àma s Àratti puna na hessati.

2414. Yamekaratti [3] anutappatheta
dhana va na`h`a pitara va peta ,
pucch Àmi vo m Ànusadehava e
katha vin Àv Àsamakappayittha.

2415. Yayima [4] nadi passasi sághasota
n Àn Àdumacchadana [5] selak `a ,[6]
tamme piyo uttari vassak Àle
mamañca mañña [7] anubandhat tá.

2416. Ahañca a kolaka ocin Àmi
atimuttaka sattaliyothikañca,[8]
piyo ca me hohiti[9] m Àabh Àr á
ahañca na m Àin [10] á ajjhupessa .

2417. Ahañcida kuravaka ocin Àmi
udd Àak Àp Àalisinduv Àrak À,[11]
piyo ca me hohiti m Àabh Àr á
ahañca na m Àin á ajjhupessa .

2418. Ahañca s Àassa[12] supupphitassa
oceyya pupph Àni karomi m Àa ,
piyo ca me hohiti m Àabh Àr á
ahañca na m Àin á ajjhupessa .

---

[1] mayekaratta - Ma, Sy À,
mayekaratti - PTS.
[2] tamekaratta - Ma, Sy À.
[3] yamekaratta - Ma, Sy À.
[4] yamima - Ma, Sy À, PTS.
[5] ch Àdana - Ma;
ch Àdana - Sy À.
[6] selak la - Ma, Sy À.
[7] maññe - Sy À.
[8] adhimuttaka sattaliyodhikañca - Sy À.
[9] hehiti - Ma, Sy À, eva sabbattha.
[10] m Àini - Sy À, eva sabbattha.
[11] p Àalisindhuv Àrak À - Ma;
pÀali sinduv Àrit À - Sy À,
pÀalisinduv Àrit À - PTS.
[12] s Àissa - PTS.

2411. Là ngN i™yêu # NcŸng N i™yêu ôm ap, mà hai ng N iLthan van có v wvô cùng kh ‘ s ›. Ta h ‹i hai ng N iL nh ‹ng k wcó c Lth • và dáng vóc c a loài ng N i™ vi fc gì hai ng N iL]i £r , k • l • › #ây, trong khu r Sng?

2412. Là ngN i™yêu # NcŸng N i™yêu ôm ap, mà hai ng N iLthan van có v wvô cùng kh ‘ s ›. Ta h ‹i hai ng N iL nh ‹ng k wcó c Lth • và dáng vóc c a loài ng N i™ vi fc gì hai ng N iL]i £r , s cu mu •n › #ây, trong khu r Sng?”

2413. “Th Na th Ÿs Â, chúng tôi #ã mi •n c N•ng s •ng xa nhau m •t #êm. Trong khi nh —nhung l gn nhau, trong khi h •i ti {c m •t #êm ay, chúng tôi s cu mu •n (N e–r mg): ‘ Í êm ay s ykhông x _y ra l cn n ‹a.’”

2414. “Hai ng N iLti {c nu •i m •t #êm ay t -a nh Nhai ng N iLti {c nu •i tài s _n b ‡m at mát, hay ti {c nu •i ng N i™ha #ã qua # i.™Ta h ‹i hai ng N iL nh ‹ng k wcó c Lth • và dáng vóc c a loài ng N i™nh Nth { nào hai ng N iL #ã ph _i ch tu cu •c s •ng xa cách?”

2415. “Ngài hãy nhìn xem con sông này, có dòng mN e–ch _y xi {t gi ‹a hai b ™#á, có s- che khu at b ›i nhi }u lo]i cây c •i. Vào lúc tr ™m Na, ng N i™yêu c a thi {p #ã v NŸqua con sông ay, trong lúc ngh ßv } thi {p r mg: ‘Nàng ay b N e–theo sau.’

2416. Còn thi {p b in thu hái các lo]i hoa a kolaka này, hoa atimuttaka , hoa sattali , và hoa yothika , (ngh ßr mg): ‘Ng N i™yêu c a ta s y #eo tràng hoa, và ta c ng s y #eo tràng hoa r •i #i # n bên chàng.’

2417. R •i thi {p thu hái các lo]i hoa kuravaka , hoa udd Àaka , hoa p Àadi , hoa sinduv Àaraka , (ngh ßr mg): ‘Ng N i™yêu c a ta s y #eo tràng hoa, và ta c ng s y #eo tràng hoa r •i #i # n bên chàng.’

2418. Và sau khi thu hái các bông hoa c a cây s Àa khéo # NcŸn › r •, thi {p làm tràng hoa, (ngh ßr mg): ‘Ng N i™yêu c a ta s y #eo tràng hoa, và ta c ng s y #eo tràng hoa r •i #i # n bên chàng.’

2419. Ahañca s Àssa supupphitassa
oceyya pupph Àni karomi bh Àra ,
idañca no hohiti santharattha
yatthajjama [1] vihariss Àmu [2] ratti .

2420. Aha ca kho agap [3] candanañca
sil Àya pi s Àmi pamattar p À,
piyo ca me hohiti rosita go
ahañca na rosit Àajjhupessa .

2421. Ath Àgam Àsalila s ágahasota
nuda s Àe sala [4] ka ik Àe,
ap ratha [5] tena muhuttakena
s Àya nad á Àsi may Àsuduttar À.

2422. Ubhosu t ásu maya tad Àhit À
sampassant Àubhayo añña mañña ,
sakimpi rod Àma saki has Àma
kicchena no agam Àsa var ás À.

2423. P Àto ca [8] kho uggate s riyamhi
catukka nadi uttariy Àma ludda,
Ài giy Àañña mañña maya ubho
sakimpi rod Àma saki has Àma.

2424. T á naka satta sat Àni ludda
yamidha maya vippavasimha pubbe,
v Àsekima [9] j áta bh mip Àra
kon á ha kant Àya vin Àvaseyya.

2425. ¿yuñca vo k áatako nu samma
sacepi j Àn Àha vadetha Àyu ,
anussav Àvaddhato [10] Àgam Àv À
akkh Àha me ta avikampam Àn À.

2426. ¿yuñca no vassasahassa [11] ludda
na cantar Àp Àpako atthi rogo,
appañca [12] dukkha sukhameva bhiyyo
av á ar Àg Àvijah Àma j áta .

2427. Idañca sutv Àna am Àmus Àna
bhall Àiyo ittara [13] j áitanti,
nivattatha na migavadha ac Àri [14]
ad Àsi d Àn Àni abhuñji bhoge.

---

[1] yatthajjima - Ma, Sy À.
[2] vihariss Àma - Ma, Sy À.
[3] aggalu - Sy À, akalu - PTS.
[4] salale - Sy À.
[5] Àp ratha - Ma;
Àp rathe - Sy À.
[6] Àgam À - Ma.
[7] sa bar á Sy À.
[8] p Àova - Ma.
[9] vassekima - Ma, Sy À.
[10] vu ÷ hato - Ma, Sy À.
[11] vassasahassa - Sy À, PTS.
[12] appa va - Sy À.
[13] ittara - Ma.
[14] migava acari - Ma, Sy À,
migava ac Àri - PTS.

2419. Và sau khi thu hái các bông hoa c£a câys Àla khéo # NcŸn › r •, thi {p làm thành # •ng (ngh ßr mng): ‘Cái này sydùng làm t am tr _i cho chúng ta, là n Li mà hôm nay chúng ta sys •ng qua #êm này.’

2420. Và thi {p nghi }n qu { và tr cm h N Lg › t _ng #á cho # ¡n khi nát v ¡n, (ngh ßr mng): ‘Ng N iTMyêu c £a ta sycó thân th • # NcŸt em h N Lg, và ta c ng sy # NcŸt em h N Lg r •i #i # ¡n bên chàng.’

2421. Sau #ó, thi {p #ã #i # ¡n con sông có dòng nN c–ch _y xi {t, mang theo các lo]i bông hoa s Àla, hoa sala a, hoa ka ik Àla. Trong kho _nh kh kc ay, con sông này #ã tràn # yc; nó #ã tr › nên vô cùng khó v N tŸqua # i• v –i–thi {p.

2422. Khi ay, c _hai chúng tôi # Ÿng › hai bên b ™sông, ng N iTMnày nhìn ng N iTMkia. Th im chí, chúng tôi #ã cùng khóc, chúng tôi #ã cùng c N i.™Í •i v –i– chúng tôi, #êm ay #ã qua #i m •t cách khó kh Ân.

2423. R •i vào bu ‘i sáng, khi m st tr ™ #ã m %o lên, sau khi v N tŸqua con sông c]n khô, th Na th Ÿs Ân, c _hai chúng tôi #ã ôm ap l gn nhau. Th im chí, chúng tôi #ã cùng khóc, chúng tôi #ã cùng c N i.™

2424. Th Na th Ÿs Ân, thi {u ba n Âm n ‹a là # £b _y tr Âm n Âm, › n Li này, tr N c–#ây chúng tôi #ã s •ng xa nhau. Tâu # ng h • qu •c, v iy ng N iTMnào › n Li #ây có th • s •ng cu •c s •ng này thi {u v kng ng N iTMV Ÿm •t n Âm?”

2425. “Này các b]n, v iy tu ‘i th %c £a các b]n là bao nhiêu? N {u các b]n bi {t, xin các b]n hãy nói v } tu ‘i th %(c £a các b]n) theo truy }n thuy {t, hay do s - truy }n th §a t §b ic tr N ›ng th N iŸg. Xin các b]n hãy tr _l ™cho tr gm #i }u ay, không ph _i run s Ÿ.”

2426. “Th Na th Ÿs Ân, tu ‘i th %c £a chúng tôi là m •t ngàn n Âm, trong kho _ng th ™gian ay không có tai h %o, không có b fnh ho]n, ít kh ‘ #au, còn h]nh phúc thì v N tŸtr •i. Chúng tôi lìa b ‹ m]ng s •ng, v –i–s - luy {n ái còn ch Na v Li.”

2427. Và sau khi nghe # NcŸ#i }u này c £a hai phi nhân, # Ÿe vua Bhall Àiỳa (ngh ßr mng): “M]ng s •ng là ng kn ng £i,” r •i #ã quay tr › v }, #ã không #i s Ân thú, #ã ban phát các vit thí, #ã th %ln N ›ng các c £a c _i.

2428. Idañca sutv Ànna am Ànus Ànna
sammodatha m Àkalaha akattha,
m Àvo tap áattakamm Àpar Àdho
yath Àpi te kimpurisekaratti .[2]

2429. Idañca sutv Ànna am Ànus Ànna
sammodatha m Àviv Àda akattha,
m Àvo tap áattakamm Àpar Àdho
yath Àpi te kimpurisekaratti .

2430. Vividha[3]-adhiman Àsu omaha
vacanapatha tava[4] atthasa hita ,
muñca[5] gira nudaseva me dara
sama a sukh Àvaha j áa me ciranti.
Bhall Àiy Àj Àtaka .

9. SOMANASSAJ ¿TAKA

2431. Ko ta hi sati he ìheti
ki [6] dummano socasi appat áo,
kassajja m Àt Àpitaro rudantu
kvajja setu nihato pathavy À.

2432. Tu `ìhosmi deva tava dassanena
cirassa pass Àmi [7] ta bh mip Àa,
ahi sako re umanuppavissa
puttena te he ìhayitosmi deva.

2433. ¿yantu dov Àik Àkhaggabaddh À
k Às Àviy Àyantu antepura ta ,[9]
gantv Ànna[10] ta somanassa kum Àra
chetv Ànna s áa varam Ànarantu.

2434. Pesit Àr Àjino d t Àkum Àra etadabravu ,
issarena viti osi vadhappattosi[11] khattiya.

2435. Sa r Àjaputto paridevayanto
dasa guli añjali paggahetv À
ahampi icch Àmi janinda da `ìhu
j áa panetv À[12] pa ìdassay Àìha.[13]

[1] tappi - Sy À
[2] ekaratta - Ma, Sy À
[3] vividha - Ma, PTS.
[4] vata - Sy À tavam - PTS.
[5] muñca - Ma, Sy À
[6] kinnu - PTS.
[7] cirassa pass Àmi - Ma, Sy À
cirass' apass Àmi - PTS.
[8] bandh À - Ma, Sy À
[9] antepuranta - Ma, Sy À
antepuran ta - PTS.
[10] hantv Ànna - Ma, Sy À PTS.
[11] vadha pattosi - Ma, Sy À
[12] j áa ma netv À - Ma, Sy À
[13] pa ìdassayetha - Ma, Sy À PTS.

(L ™ # ¥ Th { Tôn)[1]

2428. “Và sau khi nghe # NcŸ# }u này c £a hai phi nhân, các v ‡hãy thân thi ƒn v –i–nhau, ch –gây ra s- cãi c ‰Các v ‡ch –có s- h •i ti {c, ch –có l “i l cm › hành # •ng c £a b _n thân. Các v ‡c ng ch –có gi •ng nh Ncâu chuy ƒn m •t #êm (xa cách) c £a loài nhân # •u.

2429. Và sau khi nghe # NcŸ# }u này c £a hai phi nhân, các v ‡hãy thân thi ƒn v –i–nhau, ch –gây ra s- tranh cãi. Các v ‡ch –có s- h •i ti {c, ch –có l “i l cm › hành # •ng c £a b _n thân. các v ‡c ng ch –có gi •ng nh Ncâu chuy ƒn m •t #êm (xa cách) c £a loài nhân # •u.”

(L ™ hoàng h iu Mallik À)

2430. “Thi {p chú tâm l kng nghe ph N ıLg th ¥c trình bày c £a Ngài, có tính #a d]ng, liên h ƒ # ı{n l Ÿ ích. Trong khi c at lên gi ‰ng nói, Ngài #ã xua # n “i lo l kng c £a thi {p. Th Na v ‡Sa-môn, th Na b ic #em l]i s - an l]c cho thi {p, c cu mong Ngài s •ng lâu.”

B ‘n Sanh Vua Bhall Àiỳa. [504]

9. B • N SANH HOÀNG T - SOMANASSA

(L ™ # ¥ vua)

2431. “Ng N i™ Mào hãm h]i và xúc ph]m ngài? T]i sao ngài l]i có v wbu •n bã, £r , và s cu mu •n? Hôm nay, cha m uc £a ng N i™ Mào ph _i khóc lóc? Hôm nay, ng N i™ Mào b ‡#ánh # ip, ph _i n mm dài › m st # ta?”

(L ™ v ‡#]p s ßgi _hi ƒu)

2432. “Tâu b ƒh], th cn # NcŸvui m §ng do vi ƒc nhìn th ay b ƒh]. Tâu # ng h • qu •c, lâu nay th cn không g sp b ƒh]. Tâu b ƒh], th cn là ng N i™ Không hãm h]i, mà Re u, con trai c £a b ƒh], #ã # t nh ip và xúc ph]m th cn.”

2433. “Các ng- lâm quân mang g N ıLm hãy l]i #ây. Các #ao ph £hãy # i # ı{n n •i cung ay. Các ng N iLhãy gi {t ch {t hoàng t ©Somanassa ay, hãy ch st # ¥cái # cu cao quý r •i mang l]i.”

2434. Các s¥gi _c £a # ¥ vua # NcŸphái # i #ã nói # i }u này v –i–v ‡hoàng t © “Tâu v ‡Sát- # {-l ¯, ngài #ã b ‡chúa th N ıŸg ph { b ‹, ngài #ã ph]m t •i ch {t.”

2435. V ‡hoàng t © ay, trong lúc than khóc, #ã ch kp l]i m N i™ Mgón tay # Na lên (nói r mng): “Ta c ng mu •n g sp v ‡chúa c £a loài ng N i.™ Các ng N iLhãy d gn ta # i trong lúc ta còn s •ng. Các ng N iLhãy # •ta di ƒn ki {n ph ¡ v N ıLg.”

[1] Hai câu k ƒk { ti {p là l ™ nh kn nh £c £a # ¥ Th { Tôn # ı{n # ¥ vua Pasenadi và hoàng h iu Mallik À thông qua câu chuy ƒn liên quan trong th ™ quá kh ¥(JaA. iv, 437 - 444).

2436. Tassa ta vacana sutv Àrañño putta adassayu ,
putto ca pitara disv Àd ratovajjhabh Àsatha.

2437. ¿gañchu [1] dov Ànik Àkhaggabaddh À
k Às Àviy Àhantu [2] mama janinda,
akkh Àni me pucchito etamattha
apar Àdho konidha [3] mamajja atthi.

2438. S Àyañca p Àto udaka saj Àti
aggi sad Àparicaratappamatto, [4]
ta t Àdisa sa yata brahmac Àni
kasm Àtuva br si gahapat ti. [5]

2439. T Àca m l Àca phal Àca deva
pariggah Àvividh Àsantimassa,
te rakkhati gopayatappamatto
br Àhma o gahapati tena hoti. [6]

2440. Sacca kho eta vadasi kum Àra
pariggah Àvividh Àsantimassa,
te rakkhati gopayatappamatto
br Àhma o [7] gahapati tena hoti.

2441. Su antu mayha paris Àsam Ägat À
sanegam Àj Ànapad Àca sabbe,
b Àl Àya b Àlassa vaco nisamma
ahetun Ägh Àtayate [8] janindo.

2442. Da hasmi m le visate vir pe
dunnikkhayo [9] ve pa pas Àkhaj Àto,
vand Àmi p Àd Àni tava [10] janinda
anuj Àna ma pabbajiss Àmi deva.

2443. Bhuñjassu bhoge vipulaphale [11] kum Àra
sabbañca te issariya dad Àmi,
ajjeva tva kuruna [12] hohi r Àj À
m Àpabbaji [13] pabbajj Àhi dukkh Àya.

2444. Kinn dha deva tavamatthi bhogo [14]
pubbevaha devaloke ramissa ,
r pehi saddehi atho rasehi
gandhehi phassehi manoramehi.

---

[1] Ägacchu - Ma, Sy À;
Ägañchu - PTS.
[2] hantu - Sy À.
[3] ko nidha - Ma; kon dha - Sy À, PTS.
[4] p Àicaratappamatto - Ma;
paricara appamatto - PTS.
[5] gahappat ti - Ma, Sy À.
[6] tasm Àaha br mi gahappat ti - Ma, Sy À.
[7] sa br Àhma o - Ma.
[8] gh Àtayate ma - Ma, Sy À.
[9] dunnikkayo - Ma.
[10] tava - Ma, Sy À.
[11] vipule - Ma, Sy À, PTS.
[12] kur na - Ma, Sy À.
[13] pabbaj ti - Ma, PTS.
[14] bhog À - Ma, Sy À, PTS.

2436. Sau khi nghe l ™nói ay c £a v ‡hoàng t ©, h ‰ #ã # •cho hoàng t ©g sp # ¥ vua. Và ngN i™con trai, sau khi nhìn th ay vua cha, t § # mg xa #ã th Na r mg:

2437. “Các ng- lâm quân mang g N Lm và các #ao ph £ #ã #i # ¡n # •gi {t ch {t con. Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i,™ # NcŸh ‹i, xin cha hãy gi i thích vi fc ay cho con. Hôm nay, con có l“i l cm gì › #ây?”

2438. “Là ng N i™sáng và chi }u l •i xu •ng n N c –(r ©a t •i), luôn luôn th ™ ph N ŸŸg ng ‰ l ©a, không xao lãng, vì sao con]i g ‰ v ‡ay, b ic #ã thu thúc, có Ph]m h]nh nh Nth { ay, là ‘gia ch £?”

2439. “Tâu ph ¡ v N Lg, các rau c i, các r • c £, và các trái cây là các vit s › h ‹u nhi }u lo]i c £a ng N i™này. Gã b o v f, gìn gi ‹ chúng, không xao lãng; vì vi fc ay, v ‡Bà-la-môn tr › thành ng N i™gia ch £”

2440. “Này hoàng t ©, #i }u con nói ay qu _là s - th it. Ng N i™này có các vit s › h ‹u nhi }u lo]i. Gã b o v f, gìn gi ‹ chúng, không xao lãng; vì vi fc ay, v ‡Bà-la-môn tr › thành ng N i™gia ch £”

2441. “Này các # •chúng #ã t ¡ t ip l]i, cùng các th ‡dân, và t at c _dân chúng, các ng N i™hãy l kng nghe ta: ‘Ng N i™này là k wngu; sau khi nghe theo l ™nói c £a k wngu, v ‡chúa c £a loài ng N i™a l fnh gi {t h]i không có nguyên nhân.

2442. Khi ph cn r • # NcŸv ‹ng ch kc, #ã # NcŸlan r •ng, #ã # NcŸl –n m]nh, cây tre #ã m ‰ nhánh thì khó d ™ #i. Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i,™con xin # nh l • các bàn chân c £a ng N i.™Tâu b f h], xin cha hãy cho phép con. Con s yxu at gia.”

2443. “Này hoàng t ©, con hãy h N ng th ¡ các c £a c i có hi fu qu _l –n lao, và tr gm ban cho con toàn b • v N Lg quy }n. Ngay hôm nay, con hãy là # ¥ vua c £a x ¥Kuru. Con ch –có xu at gia, b ›i vì xu at gia là kh ‘.”

2444. “Tâu b f h], v iy có cái gì › n Li này là v it h N ng th ¡ c £a b f h]? Tr N c –#ây, › th { gi –i ch NThiên, con #ã vui s N –ng v –i các s kc, v –i các thinh, r •i v –i các v ‡, v –i các h N Lg, v –i các xúc, v –i các pháp làm thích ý.

2445. Bhutt Àme[1] bhog Àtidivasmi[2] deva
pariv Àrit À[3] acchar Àna[4] ga ena,
tuvañca[5] b Àla paraneyya viditv À
na t Àdise r Àjakule vaseyya .

2446. Sacc Àna[6] b Àlo paraneyyohamasmi[7]
ek Àpar Àdha khama putta mayha ,
pun Àpi[8] ce edisaka bhaveyya
yath Àmati somanassa[9] karohi.

2447. Anisamma kata kamma anavatth Àya cintita ,
bhesajjasseva vebha go vip Àko hoti p Àpako.

2448. Nisamma ca kata kamma samm Àvatth Àya cintita ,
bhesajjasseva sampatti vip Àko hoti bhadrako.

2449. Alaso gih á Àmabhog á na s Àdhu
asañño pabbajito na s Àdhu,
r Àj Àna s Àdhu anisammak Àr á
yo pa ÷ito kodhano ta na s Àdhu.

2450. Nisamma khattiyo kayir Àn Ànisamma dipampati,
nisammak Àino r Àja yaso kitti ca va ÷ Ihati.

2451. Nisamma da ÷a pa ayeyya issaro
veg Àkata tapate[10] bh mip Àla,
samm Àpa idhi[11] ca narassa atth À
an Ànutapp Àte bhavanti pacch À.

2452. An Ànutapp Àni hi ye karonti
vibhajja kamm Àyatan Àni loke,
viññuppasatth Àni[12] sukhudray Àni
bhavanti vaddh Ànumat Àni[13] t Àni.

2453. ¿gañchu[14] dov Àrik Àkhaggabaddh À
k Às Àviy Àhantu[15] mama janinda,
m Àu ca[16] a kasmi[17] aha nisinno
Àka ÷ Ihito sahas Àtehi deva.

---

[1] bhutt Àca me - Ma, Sy À
[2] tidivasmi - Ma, Sy À
[3] pariv Àrito - Sy À
[4] acchar Àsa - Sy À, PTS.
[5] tavañca - PTS.
[6] sacc' Àna - PTS.
[7] paraneyyo asmi - Ma, Sy À
paraneyy' Àham asmi - PTS.
[8] punapi - Ma, Sy À, PTS.
[9] yath Àmati somanassa - Ma, Sy À
yath Àmati somanassa - PTS.
[10] veg Àkata tappati - Ma, Sy À
[11] samm Àpa á dh á - Ma;
samm Àpa idh á - Sy À
[12] viññ pasatth Àni - Sy À, PTS.
[13] buddh Ànumat Àni - Ma, Sy À
[14] Ägacchu - Ma, Sy À
Ägañchu - PTS.
[15] hantu - Sy À
[16] m Àuñca - Ma;
m Àucca - PTS.
[17] a kasmi - PTS.

2445. Tâu b ƒh], › cõi Tr ™, con #ã h N ›ng th ¡ các c£a c _i # NcŸvây quanh b ›i #oàn tiên n « Và sau khi bi {t # NcŸquy }n l -c c£a b ƒh] có th • b ‡ng N i™ khác lèo lái, con không nên s•ng › gia #ình vua chúa nh Nth { ay."

2446. "N {u tr gm là k wngu, n {u tr gm là có th • b ‡ng N i™ khác lèo lái, này con trai, hãy tha th ¥cho tr gm m •t l cn l cm l "i. N {u vi ƒc nh Nth { này x _y ra l cn n «a, này Somanassa, con hãy làm theo ý ngh ßc £a con."

2447. "Hành # •ng #ã # NcŸlàm không suy xét tr N c, #ã # NcŸsuy ngh ß không cân nh kc, t -a nh Ns - th at b]i c £a ph N ıg thu •c, k {t qu _ #] # NcŸlà x au xa.

2448. Và hành # •ng #ã # NcŸlàm sau khi suy xét, #ã # NcŸsuy ngh ßsau khi cân nh kc #úng # kn, t -a nh Ns - thành công c £a ph N ıg thu •c, k {t qu _ #] # NcŸlà t •t # pu.

2449. Ng N i™]i gia bi {ng nhác có s- th %a N ›ng các d ¡c, là không t •t.
B ic xu at gia không t - ch { ng -, là không t •t.
V ‡vua có hành # •ng không suy xét, là không t •t.
Ng N i™ sáng su •t có s - ph gn n •, vi ƒc ay là không t •t.[1]

2450. V ‡Sát- # {l ¯ nên suy xét r •i m –i– hành # •ng. B ic chúa t • m •t ph N ıg không th • không suy xét. Tâu b ƒh], ng N i™ hành # •ng sau khi suy xét có danh v %ng và ti {ng t Âm t Âng tr N ›ng.

2451. Tâu # ng h • qu •c, v ‡quân v N ıg nên suy xét r •i m –i– an #nth hình ph]t. V ‡vua có th • h •i h in v } vi ƒc #ã # NcŸlàm m •t cách v •i vã. Và các quy {t #nth #úng # kn vì l Ÿ ích c £a con ng N i™ s ykhông là các n "i h •i ti {c cho b ƒh] v } sau này.

2452. B ›i vì nh «ng ng N i™ hào, sau khi #ã phân tích các lo]i nghi ƒp › th { gian, r •i làm các vi ƒc không gây ra s- h •i ti {c, các vi ƒc ay # NcŸkhen ng Ÿ b ›i nh «ng v ‡hi •u bi {t, là các ngu •n t]o ra s - an l]c, # NcŸtán thành b ›i các b ic tr N ›ng th N ŸŸg.

2453. Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i™, các ng - lâm quân mang g N ım và các #ao ph £ #ã #i # ƒn # •gi {t ch {t con. Và tâu b ƒh], con #ang ng •i bên c]nh m gu h iu thì #ã b ‡b %o chúng lôi #i b mng b]o l -c.

[1] Hai câu k ƒ2449 và 2450 gi •ng hai câu k ƒ634 và 635 c £a J Àtakap Ài - B –n Sanh I (TTPV t ip 32, trang 189).

2454. Ka ùkamhi[1] samb Àdha sukicchapatto[2]
madhura piya[3] j váita laddhu[4] r Àja,
kicchen Àna[5] ajja vadh Àpamutto[6]
pabbajjamev Àbhimanohamasmi.

2455. Putto tav Àya[7] taru o sudhamme
anukampako somanasso kum Àro,
ta y Àcam Àno na labh Àmi sajja[8]
arah Àsi[9] na y Àcitave tuvampi.

2456. Ramassu bhikkh Àcariy Àya putta
nisamma dhammesu paribbajassu,
sabbesu bh tesu nidh Àya da ÷a
anindito brahmamupehi[10] ìh Àna .

2457. Acchariyar pa[11] vata y Àdisañca
dukkhita ma dukkh Àpayase sudhamme,
y Àcassu putta iti vuccam Àn À
bhiyyova uss Àhayase kum Àra .

2458. Ye vippamutt Àanavajjabhojino,[12]
parinibbut Àlokamima caranti,
tamariyamagga pa ìpajjam Àna
na ussahe vÀrayitu kum Àra .

2459. Addh Àhave sevitabb Àsapaññ À
bahussut Àye bahu ìh Ànacintino,
yes Àya sutv Àna subh Àsit Àni
appossukk Àv táasok Àsudhamm À"ti.
Somanassaj Àtaka .

10. CAMPEYYAJ ¿TAKA

2460. K Ànu vijjuriv Àbh Àsi osadh áviya t Àrak À,
devat Ànusi gandhabb ána ta maññ Àmi m Ànusi .[13]

2461. Namhi dev ána gandhabb ána mah Àr Àja m Ànus á,
n Àgakaññamhi[14] bhaddante[15] atthenamhi idh Àgat À.

---

[1] ka ùkañhi - Ma;
ka ùka hi - Sy À, PTS.
[2] sukiccha patto - Ma, Sy À.
[3] madhurampi ya - Ma.
[4] laddha - Ma, PTS; laddha - Sy À.
[5] kicchenaha - Ma, PTS.
[6] vadh Àya mutto - Sy À.
[7] vat Àya - PTS.
[8] svajja - Ma, Sy À.
[9] arahasi - Ma, Sy À.
[10] upeti - PTS.
[11] acchera r pa - Ma.
[12] bhogino - Ma.
[13] m Ànus á - Sy À.
[14] n Àgakaññ Àsmi - Ma, Sy À.
[15] bhadante - PTS.

2454. Tâu b ƒh], con #ã g sp ph _i s - tr › ng]i cay # kng, vô cùng #au # –n, # • #]i # NcŸm]ng s •ng ng ‰ngào, yêu quý. Hôm nay, con # NcŸthoát kh ‹i cái ch {t m •t cách khó kh Ân. Con có ý d¥ khoát v } vi ƒc xu at gia."

2455. "Này hoàng h iu Sudhamm À, ng N i™con trai này c £a nàng, hoàng t© Somanassa, còn trw và có lòng th Ntng xót. Hôm nay, trong khi nó c cu xin # }u ay, tr gm #ây không ch ap nh in. Nàng c ng thích h Ÿp # •thuy {t ph ¡c con (b ‹ ý #nth xu at gia)."

2456. "Này con trai, con hãy vui thích vi ƒc th -c hành kh at th -c. Sau khi suy xét v } các pháp, con hãy xu at gia. Sau khi d up b ‹ hình ph]t # •v –t at c _ chúng sanh, con không b ‡chê trách, con hãy ti {n # fn v ‡th { Ph]m thiên."

2457. " Í i }u nh Nth { này có vwk âl] th it # ya! Này hoàng h iu Sudhamm À, tr gm #ang kh ', nàng l]i khi {n cho tr gm ph _i kh '. Trong khi # NcŸnói r mng: 'Nàng hãy thuy {t ph ¡c con trai (b ‹ ý #nth xu at gia),' nàng còn khuy {n khích hoàng t ©thêm n «a."

2458. "Các v ‡nào #ã # NcŸgi _i thoát, có s - th %ha N»ng không b ‡chê trách, #ã # NcŸhoàn toàn di ƒt t kt, #ang s •ng › th { gian này, thi {p không ra s ¥c # • ng Ân c _n hoàng t ©th -c hành #]p l • cao th NŸng c £a các v ‡ay.

2459. Qu _th it, #úng v iy, nên thân c in các b ic có trí tu ƒ, các b ic #a v Ân, là nh «ng v ‡có suy ngh ßv } nhi }u lãnh v -c. Sau khi l kng nghe các l ™thi ƒn thuy {t c £a nh «ng v ‡này, thi {p #ây ít ham mu •n, không còn s cu mu •n, có thi ƒn pháp."

B 'n Sanh Hoàng T ©Somanassa. [505]

10. B • N SANH R " NG CHÚA CAMPEYYA

2460. "Ng N i™n « nào chi {u sáng t -a nh Ntia ch –p, t -a nh Nngôi sao osadh â? Có ph _i nàng là v ‡Thiên nhân, hay n « Càn-thát-bà? Tr gm không ngh ßr mng nàng là loài ng N i™

2461. "Th Nda #]i v Ntng, thi {p không ph _i là Thiên n «, không ph _i n «Càn-thát-bà, không ph _i loài ng N i™Th Nda b ic # ¥ #, thi {p là con gái c £a loài r •ng. Vì công vi ƒc mà thi {p #ã # fn n Li này."

2462. Vibbhantacitt Àkupitindriy Àsi
nettehi te v Àriga Àsavanti,
kinte na `h`a kimpana patthay Àn À
idh Àgat Àn Àri tadi gha br hi.

2463. Yamuggatejo uragoti c Àhu
n Àgoti ta [1] Àhu jan Àjaninda,
tamaggah ápuriso j ávikattho
ta bandhan Àmuñca pat ámameso.

2464. Katha nvaya balaviriy papanno
hatthattha m Àgañchi[2] va ibbakassa,[3]
akkh Àhi me n Àgakaññe tamattha
katha [4] vij Àhemu gah tán Àga .

2465. Nagarampi n Àgo bhasma kareyya
tath Àhi so balaviriy papanno,
dhammañca n Àgo apac Àyam Àno
tasm Àparakkamma tapo karoti.

2466. C Àtuddasi pa arasiñca[5] r Àja
catuppathe sammati n Àgar Àj À,
tamaggah ápuriso j ávikattho
ta bandhan Àmuñca pat ámameso.

2467. So Àpsitth [6]ásahass Àni Àmuttama iku ÷al À,
v Àrigehasay Àn Àr át Àpi ta sara a gat À.

2468. Dhammena mocehi as Àhasena
g Àmena nikkhena gava satena,
ossa`h`ak Àyo urago car Àtu
puññatthiko muccatu [7] bandhanasm À.

2469. Dhammena mocemi as Àhasena
g Àmena nikkhena gava satena,
ossa`h`ak Àyo urago car Àtu
puññatthiko muccatu bandhanasm À.

2470. Dammi nikkhasata ludda thullañca[8] ma iku ÷ala ,
catussada ca[9] palla ka umm Àpuppha[10] siri nibha .[11]

2471. Dve ca sÀdisiyo bhariy À
usabhañca gava sata ,
ossa`h`ak Àyo urago car Àtu
puññatthiko muccatu bandhanasm À.

---

[1] na - Ma, Sy À.
[2] hatthatta m Àgacchi - Ma;
hatthattham Àgacchi - Sy À.
[3] vanibbakassa - Ma, Sy À, PTS.
[4] kata - Sy À.
[5] pañcadasi ca - Ma; pannarasiñca - PTS.
[6] so Àpsitthi - Ma, PTS.
[7] muñcatu - Ma, Sy À, PTS, eva sabbattha.
[8] th lañca - Ma, Sy À.
[9] caturassañca - Sy À.
[10] um Àpuppha - Ma;
umm Àrapuppha - Sy À.
[11] sarinnibha - Ma;
sannibha - Sy À,
sirinnibha - PTS.

2462. “Nàng có tâm b‡t _n mác, các giác quan b‡# ™# g. Nh «ng dòng l ƒ tuôn trào t § hai con m kt c £a nàng. Nàng #ã b‡m at mát cái gì? H Ln n «a, trong khi N c–nguy ƒn #i }u gì mà nàng #ã #i # {n n Li này? Nào, h•i cô n N ng, nàng hãy nói ra #i }u ay.”

2463. “Tâu v‡chúa c £a loài ng N i,™ng N i™a #ã g ‰con v it có oai l -c d « d m là ‘r kn’ và #ã g ‰chàng ay là ‘r •ng.’ Gã #àn ông #ã b kt l ay chàng ay vì m ¡c #ích ki {m s •ng. Hãy gi _i thoát cho chàng ay kh ‹i s - trói bu •c. Chàng ay là ch •ng c £a thi {p.”

2464. “V iy làm th { nào mà con r •ng # NcŸsanh ra v –i–s ¥c l -c và d ng mãnh này #ã r Li vào bàn tay c £a k wcùng kh ‘? H •i nàng con gái c £a loài r •ng, nàng hãy gi _i thích ý ngh ƒa ay cho tr gm. Làm th { nào chúng tôi có th • nh in bi {t v } con r •ng #ã b ‡b kt?”

2465. “R •ng chúa có th • làm cho c _thành ph • tr › thành tro b ¡i, b ›i vì chàng ay # NcŸsanh ra v –i–s ¥c l -c và d ng mãnh nh Nth { ay. Và trong khi tôn kính pháp tu t ip, vì th { r •ng chúa #ã n “ l -c (ki }m ch {) và th -c hành h]nh kh kc kh ‘.

2466. Tâu b ƒ h], vào ngày m N i™b •n và m N i™ Âm, r •ng chúa t ‡nh c N › ngã t N # Nng™. Gã #àn ông #ã b kt l ay chàng ay vì m ¡c #ích ki {m s •ng. Hãy gi _i thoát cho chàng ay kh ‹i s - trói bu •c. Chàng ay là ch •ng c £a thi {p.

2467. M N i™sáu ngàn n «nhân có các bông tai b mng ng ‰trai và ng ‰ma-ni, các nàng có nhà › d N i–n N c–, các nàng ay #ã # {n n N ng t -a › chàng.

2468. B ƒ h] hãy gi _i thoát cho r •ng chúa #úng theo pháp, không b mng b]o l -c, b mng ngôi làng, b mng ti }n vàng l –n, b mng m •t tr Âm bò cái. Hãy # • cho r •ng chúa ra #i v –i–thân th • # NcŸc ›i trói. Hãy # •cho ng N i™t cm c cu ph N c–thi ƒn # NcŸthoát kh ‹i s - trói bu •c.”

2469. “Tr gm s ygi _i thoát cho r •ng chúa #úng theo pháp, không b mng b]o l -c, b mng ngôi làng, b mng ti }n vàng l –n, b mng m •t tr Âm bò cái. Hãy # •cho r •ng chúa ra #i v –i–thân th • # NcŸc ›i trói. Hãy # •cho ng N i™t cm c cu ph N c–thi ƒn # NcŸthoát kh ‹i s - trói bu •c.

2470. Này th Ÿs Âm, tr gm s yban th N ›ng m •t tr Âm ti }n vàng l –n, bông tai ng ‰ma-ni lo]i l –n, ki ƒu khiêng b •n bên # }u lót n ƒm có màu s kc r -c r • gi •ng nh N màu hoa c £a cây bông v _i,[1] –

2471. – thêm hai ng N i™v Ÿt N ng x ¥ng, cùng v –i–bò m •ng và bò cái m •t tr Âm con. Hãy # •cho r •ng chúa ra #i v –i–thân th • # NcŸc ›i trói. Hãy # •cho ng N i™t cm c cu ph N c–thi ƒn # NcŸthoát kh ‹i s - trói bu •c.”

[1] Câu k ƒ2470 và n ©a câu k ƒk { ti {p gi •ng nh N câu k ƒ2350 và n ©a câu k ƒ2351 › các trang 31 và 33.

2472. Vin Àpi d Àn Àtava vacana janinda,
muñcemu ta [1] uraga bandhanasm À,
ossa`hìak Àyo urago car Àtu
puññatthiko muccatu bandhanasm À.

2473. Mutto campeyyako n Àgo r Àj Àna etadabravi,
namo te k Àsir Àjatthu namo te k Àsiva ÷ ÷hana,[2]
añjali te paga h Àmi [3] passeyyamme nivesana .

2474. Addh Àhi dubbissasametam Àhu
ya m Àhuso vissase am Àhusamhi,
sace ca ma y Àcasi etamattha
dakkhemu te n Àga nivesan Àhi.

2475. Sacehi[4] v Àto girim Àvaheyya
cando ca suriyo ca cham Àpateyyu ,[5]
sabb Àva[6] najjo pa ìsota vaheyyu [7]
na tvevaha r Àja mus Àbha eyya .

2476. Nabha phaleyya udadh pái susse[8]
sa va`àya [9] bh tadhar Àvasundhar À,
siluccayo meru sam lamubbahe[10]
natvevaha r Àja mus Àbha eyya .

2477. Addh Àhi dubbissasametam Àhu
ya m Àhuso vissase am Àhusamhi,
sace ca ma y Àcasi etamattha
dakkhemu te n Àga nivesan Àhi.

2478. Tumhe khottha ghoravis Àu þrÀÀ
mah Àtej Àkhippakop áca hotha,
mama k Àra À[11] bandhanasm Àpamutto
arahasi no j Àhit Àye[12] kat Àhi.

2479. So paccata niraye ghorar pe
m Àk Àyika s Àtamalattha kiñci,
pe þyÀa baddho mara a upetu
yo t Àdisa kamma kata na j Àhe.

2480. Saccappaìññ Àtavamesa hotu
akkodhano hohi an pan Àn á,[13]
sabbañca te n Àgakula supa À
aggi va gimh Àsu[14] vivajjayantu.

---

[1] na - Ma, Sy À, PTS.
[2] k Àsivaddhana - PTS.
[3] pagga h Àmi - Ma, Sy À.
[4] sacepi - Ma, Sy À.
[5] cham Àpateyyu - Ma, Sy À, PTS.
[6] sabb Àca - Ma, Sy À, PTS.
[7] vajeyyu - Ma, Sy À, PTS.
[8] udadhi visusse - Sy À.
[9] sa va`àye - Ma;
sa vatteyya - Sy À.
[10] sam lamuppate - Ma.
[11] ma k Àra À - Ma.
[12] j Àhituye - Ma;
jÀhitave - Sy À, j Àhitaye - PTS.
[13] anupan Àn á - Ma.
[14] gimhesu - Ma.

2472. “Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i;™ch .v. –i–l ™nói c £a b ƒh] thì kh ‹i c ơn v it ban th N»ng, chúng th ơn s ygi i thoát cho r •ng chúa ay kh ‹i s - trói bu •c. Hãy # •cho r •ng chúa ra # v –i–thân th • # NcŸc ›i trói. Hãy # •cho ng N i™t ơm c ơu ph N e–thi ƒh # NcŸthoát kh ‹i s - trói bu •c.”

2473. Í N Ÿt - do, r •ng chúa Campeyyaka #ã nói v –i– # ¥ vua # }u này: ‘Tâu # ¥ vua x ¥K Às i, hãy # •th ơn kính l • ngài! Tâu b ic làm h Nng th ‡nh x ¥ K Às i, xin kính l • ngài! Th ơn xin ch kp tay l]i chào b ƒh]. Th ơn có th • nhìn ng km cung # ƒh c £a th ơn.”

2474. “Qu _ #úng v iy, ng N i™# i™#ã nói vi ƒc ay là khó tin, là vi ƒc con ng N i™ có th • # ts ni }m tin vào h]ng phi nhân. Và n {u ngài yêu c ơu tr gm (tin t N»ng) # }u ay, này r •ng chúa, hãy # •chúng tôi nhìn th ay các cung # ƒh c £a ngài.”

2475. “B ›i vì, n {u nh N làn gió có th • d ™ # ng ‰ núi, m st tr Âng và m st tr ™có th • r Li xu •ng trái # ta, và t at c _các con sông có th • ch _y ng N Ÿ dòng, nh Nng tâu b ƒh], th ơn không bao gi ™có th • nói l ™d •i trá.

2476. (D gu cho) b ơu tr ™có th • v • tan, th im chí bi •n c _có th • khô c]n, trái # ta c Nu mang chúng sanh và cat gi « c £a c _i t - cu •n tròn, ng ‰ núi #ã Meru có th • nh ‘ lên luôn c _g •c, nh Nng tâu b ƒh], th ơn không bao gi ™có th • nói l ™d •i trá.”

2477. “Qu _ #úng v iy, ng N i™# i™#ã nói vi ƒc ay là khó tin, là vi ƒc con ng N i™ có th • # ts ni }m tin vào h]ng phi nhân. Và n {u ngài yêu c ơu tr gm (tin t N»ng) # }u ay, này r •ng chúa, hãy # •chúng tôi nhìn th ay các cung # ƒh c £a ngài.

2478. Qu _th it, các ngài › #ây là có cha t # c d « d •i, có uy th {, có quy }n l -c l –n- lao, và có s- n ‘i gi in mau chóng. Nh ™vào tr gm mà ngài # NcŸthoát ra kh ‹i s - trói bu •c, ngài c ơn ph i nh in bi {t nh «ng vi ƒc #ã # NcŸlàm c £a chúng tôi.”

2479. “K wnào không nh in bi {t hành # •ng #ã # NcŸlàm nh Nth { ay, k way hãy b ‡nung n au › # at ng ¡c có hình th ¥c ghê r Ÿn, ch ơng # ‡ # NcŸb at c ¥ khoái l]c nào thu •c v } thân, và # ‡ # ‰n cái ch {t khi b ‡giam c ơm trong cái gi ‹.”

2480. “Mong r mng # }u ay c £a ngài là l ™h ¥a h un v –i–s - chân th it. Mong r mng ngài không gi in d «, không thù h m. Mong r mng các linh # •u lánh xa t at c _gia t •c loài r •ng c £a ngài, t -a nh N(loài ng N i)™ánh xa ng ‰ l ©a vào các mùa nóng n -c.”

2481. Anukampas á n Àgakula janinda
m Àt Àyath Àsuppiya ekaputta ,
aha ca te n Àgakulena saddhi
k Àm Àmi veyy Àva ìka u þr Àt .

2482. Yojentu ve r Àjarathe sucitte
kambojake assatare sudante,
n Àge ca yojentu suva akappane
dakkhemu n Àgassa nivesan Àni.

2483. Bheri muti g Àpa av Àca sa kh À
Àvajjisu [2] uggasenassa rañño,
p Àv Àsi r Àj Àbahusobham Àno
purakkhato n Àga assa majjhe.

2484. Suva acitaka [3] bh mi addakkhi k Àsivaddhano,[4]
sova amaye ca p Às Àde[5] ve þriyaphalakatthate.

2485. Sa r Àj Àp Àvisi vyambha campeyyassa nivesana ,
Àdiccava panibha [6] ka savijjupabhassara .

2486. N Àm Àukkhehi sañchanna n Àm Àgandhasamerita ,[7]
so p Àvekkhi k Àsir Àj Àcampeyyassa nivesana .

2487. Pavi `hamhi [8] k Àsiraññe campeyyassa nivesana ,
dibb Àturiy Àvajji su[9] n Àgakaññ Àca naccayu .[10]

2488. Ta n Àgakaññ Àcarita ga ena
anv Àruh á k Àsir Àj Àpasanno,
nis á i sova amayamhi p á hè
s Àpassaye candanass Àlitte.

2489. So tattha bhutv Àca atho ramitv À
campeyyaka k Àsir Àj Àavoca,
vim Ànase `h Àni im Àni tuyha
Àdiccava Àni pabhassar Àni,
net Àdisa atthi manussaloke
kimatthiya [11] n Àga tapo karosi.

---

[1] bher á mudi g À - Ma, Sy À;
bher á muti g À - PTS.
[2] Àvajjayi su - Ma, Sy À, PTS;
avajjayi su - katthaci.
[3] cittaka - Sy À
[4] k Àsiva ÷ hano - Ma, Sy À
[5] sova amayap Às Àde - Ma;
sova aye ca p Às Àde - PTS.
[6] Àdiccava asannibha - Ma, Sy À;
Àdiccava upanibha - PTS.
[7] sam á ita - Ma, Sy À
[8] pavi `hasmi - Ma, Sy À
[9] t riy Àpavajji su - Ma;
turiy Àpavajji su - Sy À
[10] naccisu - Ma, Sy À
[11] ki patthaya - Ma.

2481. “Tâu v ‡chúa c £a loài ng Ni ¸™b ƒh] #ã có lòng th Nµg t N»ng # ¶n gia t •c loài r •ng, gi •ng nh Nng Ni ¸™m u # ¡i v –i– # ¥a con trai # ¢c nh at vô cùng yêu quý. Th ¢n cùng v –i–gia t •c loài r •ng s ylàm công vi ƒc ph ¡c v ¡ xu at s kc # ¶n b ƒ h].”

2482. “Các khanh hãy th kng các con la x¥Kamboja khéo # NcŸnu an luy ƒn vào các c“ v Nµg xa khéo # NcŸs Ln ph {t, và hãy th kng các yên cNµg b mng vàng cho các con voi; chúng ta hãy vi[ng th Âm các cung # ƒn c £a r •ng chúa.”

2483. Các tr •ng l –n, các tr •ng nh ‹, các tr •ng con, và các tù và v× •c #ã vang lên chào #ón # ¥¢ vua Uggasena. Í ¥c vua #ã ti {n # ¶n, vô cùng r -c r •, # NcŸtôn vinh › gi «a m •t #oàn n «nhân.

2484. B ic làm h Nµg th ¤nh x ¥K Às i #ã nhìn th ay khu # ta # NcŸtr _i lên b mng cát vàng và các tòa lâu#ài làm b mng vàng, # NcŸkh _m ng %‰bích và ng%‰ pha-lê.

2485. V ‡vua ay #ã ti {n vào cung # ƒn, n Li trú ng ¡ c £a r •ng chúa Campeyya, có s- chói sáng r -c r • t -a nh Ntia ch –p phát ra t § #ám mây #en, t Nµg t - màu s kc c £a m st tr ™¶.

2486. V ‡vua x¥K Às i ay ti {n vào n Li trú ng ¡ c £a r •ng chúa Campeyya, # NcŸche ph £b ›i nh «ng cây c •i #a d]ng, # NcŸph _ng ph at v –i–các h Nµg th Lm khác lo]i.

2487. Khi # ¥¢ vua x¥K Às i ti {n vào n Li trú ng ¡ c £a r •ng chúa Campeyya, các nh]c c ¡ Thiên #ình #ã t au vang, và các nàng con gái c £a loài r •ng #ã nh _y múa.

2488. N Li trú ng ¡ ay # NcŸlui t –i–b ›i các nàng con gái c £a loài r •ng theo t §ng nhóm. Í N Ÿ¢c an tâm, # ¥¢ vua x¥K Às i #ã b Nc–ti {p lên, và #ã ng •i xu •ng › cái gh { làm b mng vàng, có ch“ t -a # ¤u, #ã # NcŸthoa d ¤u c £a lõi tr ¢m h Nµg.

2489. Sau khi #ã th %‰h N»ng r •i vui thích › n Li ay, # ¥¢ vua x¥K Às i ay #ã nói v –i–r •ng chúa Campeyyaka rmng: “Các cung # ƒn tuy ƒt v ™¶ này c £a ngài có màu s kc c £a m st tr ™¶, có s- chói sáng r -c r •. š th { gi –i–loài ng Ni ¸™không có nh Nth { này. Này r •ng chúa, vì m ¡c #ích gì mà ngài th -c hành h]nh kh kc kh ‘?

2490. T Àkambukey ra[1]dhar Àsuvatth À
va `à gul átambatal papann À,
paggayha p Àyenti anomava À
net Àdisa atthi manussaloke
kimatthiya [2] n Àga tapo karosi.

2491. Najjo ca tem À[3] puthulomamacch À
À `[4] Àsakunt Àbhirud Àsutitth À,
net Àdisa atthi manussaloke
kimatthiya n Àga tapo karosi.

2492. Koñc Àmay r Àdiviy Àca ha s À
vaggussar Àkokil Àsampatanti,
net Àdisa atthi manussaloke
kimatthiya n Àga tapo karosi.

2493. Amb Àva[5] s À Àtilak Àca jambuyo
udd Àak Àp Àa `jy o ca phull À,
net Àdisa atthi manussaloke
kimatthiya n Àga tapo karosi.

2494. Im Àca te pokkharañño[6] samantato
divy Àca[7] gandh Àsatata sampatanti,[8]
net Àdisa atthi manussaloke
kimatthiya n Àga tapo karosi.

2495. Na puttahetu na dhanassa hetu
na Àyuno c Àpi[9] janinda hetu,
manussayoni abhipatthay Àmo
tasm Àparakkamma tapo karomi.

2496. Tva lohitakkho vihatantara so
ala kato kappitakesamassu,
surosito lohitacandanena
gandhabbar Àj Àva dis Àpabh Àsasi.

2497. Deviddhipattosi mah Ànubh Àvo
sabbehi k Ànehi sama gibh to,
pucch Àmi ta n Àgar Àetamattha
seyyo ito kena manussaloko.

---

[1] kambuk Ày ra - Ma, Sy À, PTS.
[2] ki patthaya - Ma.
[3] khem À - PTS.
[4] Àsi À - Sy À, ad À - PTS.
[5] amb Àca - Ma.
[6] pokkharañ À - Sy À
[7] dibb Àca - Ma;
diby Àca - Sy À,
diviy Àca - PTS.
[8] pav Àyanti - Ma;
sampav Àyanti - Sy À.
[9] v Àpi - PTS.

2490. Các nàng ay mang các vit trang s ¥c b mng vàng, có y ph¡c # pu, có ngón tay tròn tr ta, # NcŸthành t -u lòng bàn tay và bàn chân màu # ‹th km, có s kc # pu hoàn h _o, #fi #em l]i th cn th £y m ™tr gm u •ng. š th { gi –Ioài ng Ni;™ không có nh Nth { này. Này r •ng chúa, vì m¡c #ích gì mà ngài th -c hành h]nh kh kc kh ‘?

2491. Và các dòng sông này £a ngài có loài cá l –n, có ti {ng hót c £a loài chim À e, Àó b {n t km # pu. š th { gi –Ioài ng Ni;™ không có nh Nth { này. Này r •ng chúa, vì m¡c #ích gì mà ngài th -c hành h]nh kh kc kh ‘?

2492. Các con cò, các con công, các chim thiên nga, và các con chim cu cu v –i ti {ng hót ng %ngào bay nh y. š th { gi –Ioài ng Ni;™ không có nh Nth { này. Này r •ng chúa, vì m¡c #ích gì mà ngài th -c hành h]nh kh kc kh ‘?

2493. Các cây xoài, các cây s Àa, các cây h%a mè, các cây min # ¿
các cây udd Àaka, và các cây hoa kèn # NcŸn › r •.
š th { gi –Ioài ng Ni;™ không có nh Nth { này.
Này r •ng chúa, vì m¡c #ích gì mà ngài th -c hành h]nh kh kc kh ‘?

2494. Các h• sen này c £a ngài › kh kp n Li và có các mùi hNng c £a cõi Tr ™th Nng xuyên ph _ng ph a. š th { gi –Ioài ng Ni;™ không có nh Nth { này. Này r •ng chúa, vì m¡c #ích gì mà ngài th -c hành h]nh kh kc kh ‘?”

2495. “Không vì nguyên nhân con trai, không vì nguyên nhân tài s _n,
và c ng không vì nguyên nhân tu ‘i th %d âu v ‡c chúa c £a loài ng Ni;™
trong khi N e–nguy fn v } b _n th • loài ng Ni;™
vì th { th cn #fi n “ l -c (ki }m ch {) và th -c hành h]nh kh kc kh ‘.”

2496. “V –i–m kt # ‹ng cu, v –i–b ™vai r •ng,
#fi # NcŸtrang # •m, có râu tóc #fi # NcŸch Âm sóc,
#fi khéo # NcŸthoa tr cm h Nng # ¿
ngài t ‹a sáng các phNng t -a nh Nv ‡vua c £a các Càn-thát-bà.

2497. Ngài #fi # l # NcŸth cn thông c £a ch NThiên, có #]oai l -c,
NcŸphú cho t ta c _các d¡c.
Này chúa r •ng, tr gm h ‹i ngài ý ngh Ša này,
th { gi –Ioài ng Ni™ •t h Ln n Li này b ›i # }u gì?”

2498. Janinda n Àññatra manussalok À
suddh ácaa[1] sa vijjati sa yamo ca,[2]
ahañca laddh Àna manussayoni
k Àn Àmi j Àtimara assa anta .

2499. Addh Àhave sevitabb Àsapaññ À
bahussut Àye bahu h Ànacintino,
n Àriyo[3] ca disv Àna tava ca[4] n Àga
k Àn Àmi puññ Àni anappak Àni.

2500. Addh Àhave sevitabb Àsapaññ À
bahussut Àye bahu h Ànacintino,
n Àriyo ca disv Àna mamañca r Àja
karohi puññ Àni anappak Àni.

2501. Idañca me j Àtar pa pah ta
r Às ásuva assa ca tÀamatt À,
ito haritv Àsova aghar Àni k Àraya
r piyassa ca pÀk Àra karontu.[5]

2502. Mutt Àñañca[6] v Àhasahass Àni pañca
ve þriyamiss Àni ito haritv À,
antepure bh miya santharantu
nikkaddam Àhohiti[7] n ráaj Àca.

2503. Et Àdisa Àvasa r À Àse`h`a
vim Àhase`h`a bahusobham Àna ,
b À À asi nagara iddhaph tá[8]
rajjañca k Àrehi anomapaññ À"ti.
Campeyyaj Àtaka .

11. MAH ¿PALOBHANAJ ¿TAKA

2504. Brahmalok Àcavitv Àna devaputto mahiddhiko,
rañño putto udap Àdi sabbak Àmasamiddhisu.

2505. K Àm Àv Àk Àmasaññ Àv Àbrahmaloke na vijjati,
yv Àssa[9] t Àyeva saññ Àya k Àmehi vijigucchatha.

---

[1] va - Ma, Sy À.
[2] v À - Ma, Sy À.
[3] nariyo - PTS.
[4] tuvañca - Ma, Sy À.
[5] ito haritv Àna suva aghar Àni, karassu r piyap Àk Àra karontu - Ma.
[6] mutt Àca - Ma, PTS.
[7] hehiti - Ma, Sy À.
[8] iddha ph tá - Ma, Sy À.
[9] sv Àssu - Ma, Sy À, PTS.

2498. “Tâu v ‡chúa c£a loài ng N i,™ngo]i tr §th { gi –i–loài ng N i,™
không n Li nào khác # NcŸtìm th ay s - trong s]ch và s - t - ki }m ch {.
Và th œn sau khi #]l # NcŸb _n th • loài ng N i,™
s yth -c hi fn vi fc ch am d ¥t sanh t ©”

2499. “Qu _th it, #úng v iy, nên ph ¡ng s - các bic có trí tu f, các bic #a v Ân, các v ‡có nh «ng suy ngh ßthi {t th -c. Này r •ng chúa, sau khi nhìn th ay ngài và các nàng con gái c£a loài r •ng, tr gm s y làm các vi fc ph N c–thi fn không ph _i là ít.”

2500. “Qu _th it, #úng v iy, nên ph ¡ng s - các bic có trí tu f, các bic #a v Ân, các v ‡có nh «ng suy ngh ßthi {t th -c. Tâu b f h], sau khi nhìn th ay th œn và các nàng con gái c£a loài r •ng, b f h] hãy làm các vi fc ph N c–thi fn không ph _i là ít.

2501. Vàng này c£a th œn có nhi }u, và các # •ng vàng có s• l N ŸŸg nhi }u nh Ncây th •t n •t. B f h] hãy mang #i kh ‹i #ây r •i cho xây d -ng các cÂn nhà b mng vàng. Và các v ‡hãy xây d -ng t N ŸŸng thành b mng b]c.

2502. Sau khi mang #i kh ‹i #ây n Âm ngàn xe ng %o trai # NcŸtr •n l gn v –i– ng %o bích, các v ‡hãy tr _i trên m st # ta › n •i cung, nh Nv iy s ykhông có bùn và không có b ¡i.

2503. Tâu chúa th N ŸŸg, b f h] hãy c Nng ¡ › cung #i fn h]ng nh at #ang chi {u sáng r -c r • nh Nth { ay, trong thành B À À as ágiàu có, ph •n th ‡nh. Và tâu b ic có trí tu f hoàn h _o, ngài hãy tr ‡vì v N ‡ng qu •c.”

B ‘n Sanh R •ng Chúa Campeyya. [506]

11. B • N SANH S ± CÁM D —L › N

2504. V ‡Thiên t ©có #]l th œn l -c, sau khi ch {t #i t §th { gi –i–Ph]m Thiên, #ã sanh làm con trai c £a m •t v ‡vua có nh «ng s - thành t -u v }t at c _các d ¡c.

2505. D ¡c hay d ¡c t N ›ng không hi fn h «u › th { gi –i–Ph]m Thiên. Nh ™vào t N ›ng v }thi }n #n‡h #ã phát sanh › chính th { gi –i–Ph]m Thiên ay, v ‡hoàng t © ay ghê t ›m # i• v –i–các d ¡c.

2506. Tassa cantepure Àsi jh Àn Àg Àra sum Àpita ,
so tattha patisall ńo eko rahasi jh Àyatha.

2507. Sa rÀj Àparidevesi puttasokena a`ito,
ekaputto caya mayha na ca kÀm Àni bhuñjati.

2508. Konu khettha[1] up Àyo so ko vÀj Àn Àti kiñcana ,
ko[2] me putta palobheyya yath Àk Àm Àni patthaye.

2509. Ah[3] kum Àr ńattheva r pava a[4]sam Àhit À,
kusal Ànaccagńassa vÀdite ca padakkhi À,
s Àtattha upasa kamma r Àj Àna etadabravi.

2510. Aha kho ta[5] palobheyya sace bhatt Àbhavissati,
ta tath Àv Àdini r Àj Àkum Àri etadabravi,
tvaññeva na palobhehi tava bhatt Àbhavissati.

2511. SÀca antepura gantv Àbah[6] k Àm pasa hita ,[7]
hadaya gam Àpema ńy À[8] citrag Àth À[9] abh Àsatha.

2512. TassÀca gÀyam Àn Àya sadda sutv Àna n Àriy À,
k Àmacchandassa uppajji jana so paripucchatha.

2513. Kasseso saddo ko vÀso bha ati ucc Àvaca bahu,[10]
hadaya gama pema ńya atho[11] ka asukha mama.

2514. EsÀkho pamad À[12] deva khi ÷ ÷ eÀs Àanappik À,
sace tva k Àme bhuñjeyya bhiyyo bhiyyo ch Àdeyyu[13] ta .

2515. I gha Àgacchatorena[14] avid ramhi g Àyatu,
assamassa samńamhi santike mayha[15] g Àyatu.

2516. Tiroku ÷ ÷amhi[16] g Àyitv Àjh Àn Àg Àramhi p Àvisi,
bandhi na[17] anupubbena Àraññamiva kuñjara .

2517. Tassa[18] k Àmarasa ñatv Àiss Àdhammo aj Àyatha,
ahameva k Àme bhuñjeyya m Àañño puriso ah .[19]

---

[1] khvettha - Ma, Sy À.
[2] yo - Ma, Sy À.
[3] ahu - Ma, Sy À.
[4] va ar pa - Ma, Sy À.
[5] na - Ma, Sy À.
[6] bahu - Ma, Sy À, PTS.
[7] k Àmupasa hita - Ma;
k Àm pasañhita - Sy À.
[8] peman ńy À - Ma, Sy À, PTS.
[9] citr Àg Àth À - Ma, Sy À.
[10] bahu - Ma, Sy À, PTS.
[11] aho - Ma, Sy À.
[12] pamud À - Sy À.
[13] chandeyyu - Sy À.
[14] Àgaccha corena - PTS.
[15] mayha - Ma.
[16] tiroku `àmhi - Ma.
[17] bandhitu - Sy À.
[18] tass À - Sy À.
[19] ahu - Ma, Sy À, PTS.

2506. Và có m•t thi }n th at #ã khéo # NcŸt]o l ip › n •i cung cho v‡hoàng t©V ‡ay, t]i n Li ay, # NcŸyên t ¡nh, m •t mình, #ã tham thi }n trong s - cô t ¢h.

2507. B‡kh •n kh ' b ›i n "i s œu mu •n v } # ¥a con trai, # ¥e vua ay #ã than vãn r mng: "Ta có m "i m •t # ¥a con trai này, và nó không th %a N ›ng các d¡c.

2508. V iy › #ây có ph N ¡ng th ¥c nào, ho sc ai bi {t # NcŸ#i }u gì #ó, ng N i™ nào có th • cám d " con trai c £a tr gm khi {n cho nó có th • thèm mu •n các d ¡c?"

2509. Ngay t]i n Li (hoàng cung) ay, #ã có m •t thi {u n « # NcŸh •i # £dáng vóc và skc # pu, thi ƒn x _o v } múa ca, và thành th]o v } t au nh]c. Nàng ay #ã #i # ¡n n Li ay và #ã nói v –i – # ¥e vua #i }u này:

2510. "Ti ƒn n « ch kc ch kn có th • cám d " # NcŸhoàng t©n {u hoàng t©s y tr › thành ch •ng (c £a thi {p). Í ¥c vua #ã nói v –i –ng N i™thi {u n « có l ™nói nh N th { ay #i }u này: "Chính nàng hãy cám d " hoàng t©hoàng t©s y tr › thành ch •ng c £a nàng."

2511. Và sau khi #i # ¡n n •i cung, nàng ay, v –i –nhi }u ki •u cách liên h ƒ # ¡n d ¡c, #ã nói lên nh «ng k ƒngôn hoa m³, #áng yêu, th am vào trái tim.

2512. Và sau khi lkng nghe âm thanh c £a ng N i™ph ¡ n « ay trong khi nàng ay #ang ca hát, N c –mu •n v } d ¡c #ã sanh kh ›i # ¡n v ‡hoàng t©V ‡ay #ã h ‹i ng N i™ œu r mng:

2513. "Âm thanh ay là c £a ng N i™ào? Ai là ng N i™nói v –i –ta nhi }u l ™nói tr œm b 'ng, th am vào trái tim, #áng yêu, êm tai viy?"

2514. "Tâu hoàng t©nàng ay qu _là n « nhân. Nàng ay là thú vui không ph _i t œm th N ¡™g. N {u ngài có th • th %a N ›ng các d¡c, các d¡c có th • khi {n ngài vui s N –ng nhi }u h Ln, nhi }u h Ln n «a.

2515. "Nào, hãy # •nàng # ¡n g œn h Ln, hãy # •nàng ca hát › n Li không xa. Hãy # •nàng ca hát › n Li k {c in thi }n th at, trong s - hi ƒn di ƒn c £a ta."

2516. Sau khi #ã ca hát › bên kia b ¥c t N ¡™g (› phía ngoài), nàng #ã #i vào thi }n th at. Nàng #ã t §t §trói bu •c hoàng t©t -a nh N trói bu •c con voi r §ng.

2517. Sau khi bi {t # NcŸh N ¡ng v ‡c £a d ¡c, v ‡hoàng t©#ã kh ›i lên pháp ganh t ¯(nói r mng): "Ch .có ta m –i –có th • th %a N ›ng các d¡c, ch œng có ng N i™ #àn ông nào khác (# NcŸphép th %a N ›ng)."

2518. Tato asi gahetv Ànna purise hantu upakkami,
ahameva eko[1] bhuñjissa m Àsaññho puriso siy À.

2519. Tato j Ànapad À[2] sabbe vikkandi su sam Àgat À,
putto ty Àya[3] mah Ài Àja jana he hetyad saka .

2520. Tañca r À Àviv Ànesi[4] samh Àra `h Ào[5] khattiyo,
y Àvat Àvijita[6] mayha na te vatthabba[7] t Àvade.

2521. Tato so bhariya Àl Àya samudda upasa kami,
pa as Àa karitv Ànna vana uñch Àya p Àvisi.

2522. Athettha isim Àgañchi[8] samudda upar pari,
so tassa geha p Àvekkhi bhattak Àle upa `h ite.

2523. Tañca bhariy Àpalobhesi passa y Àva sud Ànu a ,
cuto so brahmacariyamh Àiddhiy Àparih Àyatha.

2524. R Àjaputto ca uñch Ào vanam laphala bahu ,
s Àya k Àjena[9] Àl Àya assama upasa kami.

2525. Is Ào[10] ca khattiya disv Àsamudda upasa kami,
veh Àsaya gamissanti s ádate so maha ave.

2526. Khattiyo ca isi disv Às ádam Ànna maha ave,
tasseva anukamp Àya im Àg Ành Àbh Àsatha.

2527. Abhijjam Ànne v Ànismi saya Ägamma iddhiy À,
miss ábh Àvitthiy Àgantv Àsa s ádasi maha ave.

2528. ¿va `àn ámah Ànn Ày Àbrahmacariyavikopan À,
s ádanti na viditv Ànna Ànak Àparivajjaye.

2529. Anal Àmudusambh Às Àdupp r Àt Ànad ádam À,
s ádanti na viditv Ànna Ànak Àparivajjaye.

---

[1] ahameveko - Ma, Sy À
[2] janapad À - PTS.
[3] tyaya - PTS.
[4] niv Ànesi - Sy À, vih Ànesi - PTS.
[5] ra `h Àca - Ma, Sy À
[6] vijit À - Sy À
[7] vattabba - PTS.
[8] isi m Ägacchi - Ma;
isi m Ägañchi - Sy À,
isi-m-Ägañchi - PTS.
[9] k Àsena - PTS.
[10] isi - Sy À

2518. Sau #ó, v ‡hoàng t©#ã c©m l ay thanh g Nm r •i #ã ra s¥c gi {t ch {t nh «ng ng Ni™#ân ông (nói r mg): “Ch .có m •t mình ta m –i–có th •th %a Nng, ch ơng có ng Ni™#ân ông nào khác (# NcŸphép th %a Nng).”

2519. Do #ó, t at c _dân chúng #ã t ¡h •i l]i kêu than r mg: “Tâu #]v Nhg, gã con trai này c £a ngài hãm h]i ng Ni™dân vô t •i.”

2520. Và # ¥c vua, v ‡Sát-# {l ¯, #ã tr ¡c xu at hoàng t©ra kh «i # tan Ne–c £a mình (nói r mg): “Con không # NcŸs •ng › trong lãnh #at c £a tr gn.”

2521. Sau #ó, v ‡hoàng t©ay #ã mang theo ng Ni™Ÿr •i # v }phía b ™bi •n. V ‡ay #ã t]o nên m •t gian nhà lá, r •i #ã # vào r §ng # •thu nh st c £qu _.

2522. R •i có v ‡en s ß#ã l Nt–# › ngay trên m st bi •n và # ñt]i n Li này. V ‡ ay # vào c Ân nhà c £a hoàng t©vào lúc b «a Ân #ã c in k }.

2523. Và ng Ni™Ÿ #ã cám d“ v ‡en s ßay. Hãy nhìn xem vi ƒc làm vô cùng tàn nh gn # ñt ch §ng nào! V ‡ay #ã b ‡lìa kh «i Ph]m h]nh và #ã m at h ơn th ơn thông.

2524. Còn v ‡hoàng t©vào bu ‘i chi }u, #ã dùng gi « #eo vai mang vác nhi }u r •và trái cây r §ng do vi ƒc thu nh st, r •i #ã # v }l]i khu en c Nl

2525. Và v ‡en s ß, sau khi nhìn th ay v ‡Sát-# {l ¯, #ã # v }phía bi •n c _ (ngh ßr mg): ‘Ta s yra # b mg # Nn™ không trung;’ v ‡ay chìm xu •ng › #]d Nhg.

2526. Còn v ‡Sát-# {l ¯, sau khi nhìn th ay v ‡en s ß#ang chìm xu •ng › #]d Nhg, vì lòng th Nhg xót # •v –i–chính v ‡ay, #ã nói nh «ng l ™k ƒ này:

2527. “Sau khi t - mình # # ñt b mg th ơn thông › m st n Ne–không b ‡xao # •ng, sau khi # # ñt tr]ng thái chung ch] cùng v –i–ph ¡n «, ngài chìm xu •ng › #]d Nhg.[1]

2528. Có s¥c quy {n r , có nhi }u x _o trá, có s - làm t ‘n h]i Ph]m h]nh, các nàng ay (s y) # ‰(#at ng ¡c); sau khi bi {t # NcŸ# }u ay, nên lánh xa các nàng.

2529. Các nàng ay có l •i nói m }m m «ng, không h }bi {t # £t -a nh Ndòng sông, khó làm cho tràn # y, các nàng ay (s y) # ‰(#at ng ¡c); sau khi bi {t # NcŸ# }u ay, nên lánh xa các nàng.

[1] Các câu kƒ2527, 2528, và 2529 gi •ng các câu kƒ394, 395, và 392 thu •c Nhóm Ba K ƒNgôn c £a J Àakap Ài - B –n Sanh I (TTPV t ip 32, trang 133).

2530. Ya et Àupasevanti chandasà v Àdhanena v À,
j Àtavedova sa h Àna khippa anudahanti ta .

2531. Khattiyassa vaco sutv Àisissa nibbid Àahu,
laddh Àpor Àaka magga gacchate so vih Àyasa .

2532. Khattiyo ca isi disv Àgaccham Ànna vih Àyasa ,
sa vega alabh ádh éo pabbajja samarocayi.

2533. Tato so pabbajitv Ànna k Ànar Àga vir Àjayi,
k Ànar Àga vir Àjetv Àbrahmalok pago ah ”ti.
Mah Àpalobhanaj Àtaka .

12. PAÑCAPA û ITAPAÑHO [2]

2534. Pañca pa ¬it Àsam Àgat À
pañho[4] me pa ìbh Àti ta su Àtha,
nindiyamattha pasa siya v À
kassev Àvikareyya guyhamattha .

2535. Tva no Àvikarohi[5] bh mip Àa
bhatt Àbh Àsaho tuva vadeta ,[6]
tava chandañca ruciñca[7] sammasitv À
atha vakkhanti janinda pañca dh éa À.

2536. Y Às éavat ásanañña dheyy À
bhattucchandavas Ànug Àman Àp À,[10]
nindiyamattha pasa siya v À
bhariy Àya Àvikareyya guyhamattha .

2537. Yo kicchagatassa Àurassa
sara a hoti gat ápar Àya añca,[11]
nindiyamattha pasa siya v À
sakhinov Àvikareyya guyhamattha .

2538. Je `ho[12] atha majjhimo ka i `ho
so ce s éavato sam Ànito[13] hitatto,
nindiyamattha pasa siya v À
bh Àuv Àvikareyya[14] guyhamattha .

---

[1] nibbido - Sy À.
[2] pañcapa ¬itaj Àtaka - Ma, Sy À, PTS.
[3] sam Àgat Àtha - Ma.
[4] pañh À- Ma.
[5] tva Àvikarohi - Ma, Sy À,
tvam pi Àvikarohi - PTS.
[6] vade ta - Ma; vad' eta - PTS.
[7] chandaruc éi - Ma, Sy À.
[8] s éavat éa - Sy À.
[9] anañña theyy À- Ma, Sy À.
[10] bhattu chandavas Ànug Àpiy Àman Àp À- Sy À.
[11] par Àyanañca - Ma, Sy À, PTS.
[12] yo je `ho - Sy À.
[13] yo ce s éasam Ànito - Ma;
so ce s éasam Ànito - Sy À, PTS.
[14] bh Àuno v Àvik éareyya - Sy À.

2530. Các nàng hcu h] ng N iTMào, d cu do s - mong mu •n hay vì tài s _n, các nàng thiêu h £y ng N iTMay m •t cách mau chóng, t -a nh Nng %o l @a # t cháy nhiên li fu.”[1]

2531. Sau khi lkng nghe l TMnói c £a v ‡Sát- # {l ¯, s - nhàm chán (các d¡c) #ã sanh kh›i # ¡n v ‡en s ßSau khi # t] # NcŸ#]o l • c , v ‡ay ra #i b mng # NngTM không trung.

2532. Còn v ‡Sát- # {l ¯, sau khi nhìn th ay v ‡en s ß#ang ra #i b mng # NngTM không trung, b ic sáng trí #ã # t] # ¡n tr]ng thái ch an # •ng, #ã vui thích vi fc xu at gia.

2533. Sau #ó, khi #ã xu at gia, v ‡ay #ã d ¥t tr §s - luy {n ái › các d¡c. Sau khi #ã d ¥t tr §s - luy {n ái › các d¡c, v ‡ay #ã # t] # ¡n th { gi –i–Ph]m Thiên.

B ‘n Sanh S- Cám D “ L –n. [507]

12. CÂU H • I DÀNH CHO N ÁM B mC NHÂN S Þ

2534. “N Âm b ic nhân s ß#ã t ¡ h •i l]i. Có câu h‹i lóe lên › tr gm, các v ‡hãy l kng nghe #i }u ay. Có nên bày t‹ vi fc c cn ph _i gi au kín # ¡n ng N iTMào khác, cho d cu là vi fc #áng b ‡chê bai hay là vi fc #áng # NcŸkhen ng Ÿ?”[2]

2535. “Tâu # ng h • qu •c, xin b f h] hãy bày t‹ v –i–chúng th cn. B f h] là ch £nhân, là ng N iTMnâng # •gánh n sng cho chúng th cn, xin b f h] hãy nói ra #i }u ay. Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i,TMsau khi n km b kt # NcŸmong mu •n và ý thích c £a b f h], khi ay n Âm v ‡sáng trí s yphát bi •u.”

(L TM # ¥c vua)

2536. “Cho d cu là vi fc #áng b ‡chê bai hay là vi fc #áng # NcŸkhen ng Ÿ, nên bày t‹ vi fc c cn ph _i gi au kín # ¡n ng N iTMV Ÿ, (n {u) nàng là ng N iTMcó gi –i– h]nh, không th • b ‡xúi gi ¡c b›i ng N iTMkhác, chi }u theo s - mong mu •n và m fnh l fnh c £a ch •ng, #áng yêu, và h Ÿp ý.”

(L TMc £a n Âm b ic nhân s ß)

2537. “Cho d cu là vi fc #áng b ‡chê bai hay là vi fc #áng # NcŸkhen ng Ÿ, nên bày t‹ vi fc c cn ph _i gi au kín # ¡n ng N iTMb]n, (n {u) v ‡ay là n Li n N Lg t -a, n Li #i # ¡n, n Li nâng # • # i• v –i–ng N iTMg sp khó kh Ân, # i• v –i–ng N iTMb ‡b fnh.”

2538. “Cho d cu là vi fc #áng b ‡chê bai hay là vi fc #áng # NcŸkhen ng Ÿ, nên bày t‹ vi fc c cn ph _i gi au kín # ¡n anh em trai, là ng N iTManh c _, anh th ¥, hay em út, n {u ng N iTMay có gi –i–h]nh, tr cm t ßh, có b _n tánh kiên #n‡h.”

---

[1] Câu k f2530 gi •ng câu k f396 thu •c Nhóm Ba K f Ngôn c £a J Àtakap Ài - B –n Sanh I (TTPV t ip 32, trang 133).

[2] V ‡vua trong câu chuy fn có n Âm b ic nhân s ßlà: Senaka, Pukkusa, KÀvinda, Devinda, và Mahosadha. Í ¥c vua và b•n v ‡# cu có chung quan #i •m là nên th • l • vi fc bí m it # ¡n ng N iTM thân tín, còn v ‡Mahosadha thì có quan #i •m ng N cŸ l]i là nên gi «kín vi fc ay (JaA. vi, 378 - 389).

2539. Yo ve hadayassa[1]paddhagu[2]
anuj Àto pitara anomapañño,
nindiyamattha pasa siya v À
puttass Àvikareyya guyhamattha .

2540. M Àt Àdipad Àjanindase `ha[3]
y Àta [4] poseti chandas Àpiyena,
nindiyamattha pasa siya v À
m Àtuy Àvikareyya[5] guyhamattha .

2541. Guyhassa hi guyhameva s Àdhu
na hi guyhassa pasattham Àvikamma ,
anipph Àd Àya[6] saheyya dh éro
nipphannattho [7] yath Àsukha bha eyya.

2542. Kinnu tva [8] vimanosi r Àjase `ha[9]
dipadinda [10] vacana su oma neta ,[11]
ki cintayam Àno dummanosi
n na[12] deva apar Àdho atthi mayha .

2543. Pañño[13] vajjho mahosadhoti[14]
À atto me vadh Àya bh ripañña [15]
ta cintayanto[16] dummanosmi
na hi devi[17] apar Àdho atthi tuyha .

2544. Abhidosagato id Àni esi[18]
ki sutv Àkim Àsa kate[19] mano te,
ko te kimavoca bh ripañña
i gha ta vacana [20] su oma br hi meta .

2545. Pañño[13] vajjho mahosadhoti[14]
yadi te mantayita janinda dosa ,
bhariy Àya rahogato asa si
guyha p Àukata suta mameta .

2546. Ya s Àvanasmi senako
p Àpakamma ak Àsi asabbhir pa ,
sakhinova rahogato asa si
guyha p Àukata suta mameta .

---

[1] yo ve pituhadayassa - Ma, Sy À
[2] paddhag - Ma, PTS;
patthag - Sy À
[3] dvipad Àjanindase `ha - Ma;
dvipadajanindase `ha - Sy À
[4] y Àna - Ma, Sy À, yo na - PTS.
[5] m Àtu v Àvikareyya - PTS.
[6] anipphannat À - Ma;
anipphannat Àya - Sy À,
anipp Àd Àya - PTS.
[7] nipphannova - Ma;
nipphannatthova - Sy À,
nippannattho - PTS.
[8] ki tva - Ma, Sy À
[9] r Àja - PTS.
[10] dvipadajaninda - Ma.
[11] meta - Ma;
te ta - Sy À, n' eta - PTS.
[12] na hi - Sy À, PTS.
[13] pa he - Ma; pañhe - Sy À
[14] mahosadho - Sy À
[15] bh ripañño - Ma, Sy À, PTS.
[16] cintayam Àno - Ma, Sy À, PTS.
[17] dev á Ma.
[18] d Àni ehisi - Ma, Sy À
[19] ki sa kate - Ma, Sy À
[20] i gha vacana - Ma;
i gheta vacana - Sy À

2539. “Cho d cu là vi fc #áng b ‡chê bai hay là vi fc #áng # NcŸkhen ng Ÿ, nên bày t‹ vi fc c cn ph _i gi au kín # fn ng N i™tcon trai, là ng N i™tuân ph ¡c s - sai b _o c £a cha, là ngN i™tcon ti {p n •i s - nghi fp c £a cha, là ngN i™có trí tu f hoàn h _o.”

2540. “Tâu v ‡chúa t •i th N ÿg c £a loài ng N i™có hai chân, cho d cu là vi fc #áng b ‡chê bai hay là vi fc #áng # NcŸkhen ng Ÿ, nên bày t‹ vi fc c cn ph _i gi au kín # fn ng N i™h u, là ng N i™h unuôi d N •ng k way v –i–s - mong m ‹i, v –i– s - yêu m {n.”

2541. “Riêng # i•v –i–vi fc c cn ph _i gi au kín, ch .có vi fc gi au kín là t •t, b ›i vì # i•v –i–vi fc c cn ph _i gi au kín, s - bày t‹ là không # NcŸkhen ng Ÿ. Khi vi fc ch Na # NcŸhoàn t at, v ‡sáng trí nên ch tu # •ng; khi vi fc #ã # NcŸhoàn t at, thì có th •nói ra m •t cách tho _i mái.”

(L ™hoàng h iu)

2542. “Tâu chúa th N ÿg, vi fc gì khi {n b f h] Nu t N? Tâu v ‡chúa t •c £a loài ng N i¡b ‰o thi {p không nghe nói gì v } vi fc ay. Trong khi suy ngh ßv } vi fc gì mà ngài phi }n mu •n? Tâu b f h], không l ythi {p có l “i l cm gì ch Âng?”

2543. “‘K wcó trí Mahosadha #áng b ‡gi {t ch {t,’ (nghe v iy) tr gm #ã ra l fnh hành quy {t b ic có trí tu f uyên bác. Trong khi suy ngh ßv } vi fc ay khi {n tr gm phi }n mu •n. Này hoàng h iu, nàng ch ong có l “i l cm gì.”

(L ™trao # i gi ‹a # ¥ vua và v ‡Mahosadha)

2544. “T •i hôm qua khanh #ã ra v }, bây gi ™khanh # i # fn. Khanh #ã nghe # i }u gì? Ý c £a khanh nghi ng ™# i }u gì? Này bic có trí tu f uyên bác, ngN i™hào #ã nói # i }u gì v –i–khanh? Nào, hãy cho chúng ta nghe l ™nói ay. Khanh hãy nói # i }u ay v –i–tr gm.”

2545. “Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i¡h {u # i }u #ã # NcŸnói ra b ›i b f h] t •i hôm qua r mg: ‘K wcó trí Mahosadha #áng b ‡gi {t ch {t,’ r •i b f h] #ã bày t‹ cho ng N i™ Ÿ › n Li kín #áo. (Nh Nth {) vi fc c cn ph _i gi au kín #ã # NcŸph Li bày, (b ›i vì) th cn #ã nghe # NcŸ# }u ay.

2546. Vi fc Senaka #ã làm hành # •ng x au xa, có hình th ¥c không t •t lành, › khu r Sng cây s Àa, r •i #ã bày t‹ cho ng N i™b]n › n Li kín #áo. (Nh Nth {) vi fc c cn ph _i gi au kín #ã # NcŸph Li bày, (b ›i vì) th cn #ã nghe # NcŸ# }u ay.

2547. Pukkusapurisassa te janinda
uppanno rogo ar Àjayutto, [1]
bh Àtucca[2] rahogato asa si
guyha p Àtukata suta mameta .

2548. ¿b Àdhoya asabbhir po
k Àvindo [3] naradevena phu`ho,
puttassa rahogato asa si
guyha p Àtukata suta mameta .

2549. A`hava ka ma iratana u þrÀ
sakko te adad Àpit Àmahassa
devindassa gata tadajja hattha
m Àtucca[5] rahogato asa si
guyha p Àtukata suta mameta .

2550. Guyhassa hi guyhameva s Àdhu
na hi guyhassa pasattham Àvikamma ,
anipph Àd Àya[6] saheyya dhéro
nipphannattho [7] yath Àsukha bha eyya.

2551. Na guyhamattha vivareyya rakkheyya na yath Ànidhi ,
na hi p Àtukato s Àdhu guyho attho paj Ànat À.

2552. Thiy Àguyha na sa seyya amittassa ca pa ito,
yo c Ànisena sa h éro hadayattheno[8] ca yo naro.

2553. Guyhamatthamasa buddha sa bodhayati yo naro,
mantabhedabhay Àtassa d Àsabh to[9] titikkhati.

2554. Y Àvanto purisassattha guyha j Ànanti mantita ,[10]
t Àvanto tassa ubbeg Àtasm Àguyha na vissaje.

2555. Vivicca bh Àseyya div Àrahassa
ratti gira [11] n Àvela pamuñce,
upassutik Àhi su anti manta
tasm Àmanto khippamupeti bhedan ”ti.

Pañcapa itapañho.[12]

---

[1] ar Àjapatto - Sy À.
[2] bh Àuñca - Ma; bh Àuva - Sy À.
[3] k Ànindo - Ma, Sy À.
[4] add À - PTS.
[5] m Àuñca - Ma; m Àu ca - Sy À; m Àuc ca - PTS.
[6] anipphannat À - Ma; anipphannat Àya - Sy À.
[7] nipphannova - Ma; nipphannatthova - Sy À.
[8] hadayatthe no - PTS.
[9] d Àsabh tova - Sy À.
[10] mantina - Ma, Sy À, PTS.
[11] pañcapa itaj Àaka - Ma, Sy À, PTS.

2547. Tâu v‡chúa c£a loài ng N i™ Pukkusa, ng N i™ c £a b ƒ h], #ã b ‡phát kh ›i ch ¥ng b ƒnh (phong cùi), không thích h Ÿp # • # ¥ vua ch]m # ¡n. Lão #ã bày t‹ cho ng N i™ em trai › n Li kín #áo. (Nh Nth {) vi ƒc c cn ph _i gi au kín #ã # NcŸph Li bày, (b ›i vì) th cn #ã nghe # NcŸ# }u ay.

2548. C Ân b ƒnh này có hình th ¥c không t •t lành, K Àvinda b ‡ám _nh b ›i D]-xoa Naradeva. Lão #ã bày t‹ cho ng N i™ con trai › n Li kín #áo. (Nh Nth {) vi ƒc c cn ph _i gi au kín #ã # NcŸph Li bày, (b ›i vì) th cn #ã nghe # NcŸ# }u ay.

2549. Thiên ch £Sakka #ã cho # ¡n ông n •i c £a b ƒ h] viên b _o ng %o ma-ni tuy ƒt h _o, có tám m st. Hôm nay, viên ng %o ay #ã r Li vào tay c £a Devinda. Lão #ã bày t‹ cho ng N i™ m u › n Li kín #áo. (Nh Nth {) vi ƒc c cn ph _i gi au kín #ã # NcŸph Li bày, (b ›i vì) th cn #ã nghe # NcŸ# }u ay.

2550. Riêng # i• v –i–vi ƒc c cn ph _i gi au kín, ch .có vi ƒc gi au kín là t •t, b ›i vì # i• v –i–vi ƒc c cn ph _i gi au kín, s - bày t‹ là không # NcŸkhen ng Ÿi. Khi vi ƒc ch Na # NcŸhoàn t at, v ‡sáng trí nên ch tu # –ng; khi vi ƒc #ã # NcŸhoàn t at, thì có th • nói ra m •t cách tho _i mái.[1]

2551. Không nên b•c l • vi ƒc c cn ph _i gi au kín; nên b _o v ƒ nó nh Nlà c £a chôn gi au. B ›i vì, ng N i™ có s - nh in th ¥c làm rõ ràng vi ƒc c cn ph _i gi au kín là không t •t # pu.

2552. V ‡sáng su•t không nên bày t‹ # }u bí m it cho ph ¡ n «, cho k w# i• ngh tch, là h]ng có th • b ‡mua chu •c b ›i tài v it và là h]ng gi _v ™k {t thân.

2553. Ng N i™ Mào cho bi {t vi ƒc c cn ph _i gi au kín # ¡n k w không khôn ngoan do n "i s Ÿhãi v } chú thu it hay v } s - # 'v • quan h ƒ # i• v –i–k way, thì ph _i ch tu # –ng thân ph in làm nô l ƒ (cho k way).

2554. Càng có nhi}u k w bi {t # NcŸvi ƒc c cn ph _i gi au kín c £a m •t ng N i™ (do) #ã # NcŸth ' l •, thì càng có nhi}u kích # •ng # i• v –i–ng N i™ ay; vì th {, không nên th ' l • # }u bí m it.

2555. Vào ban ngày, nên cách ly •i m –i–nói # }u bí m it,
vào ban #êm không nên th •t ra l ™t •n quá nhi }u th ™gian.
B ›i vì nh «ng k w nghe lén l k ng nghe # }u th ' l •;
vì th {, # }u th ' l • mau chóng # # ¡n vi ƒc rò r ..".

Câu H ‹i Dành Cho N Âm B ic Nhân S ß[508]

[1] Câu k ƒ 2550 gi •ng câu k ƒ 2541 › ph cn # u c £a B 'n Sanh này.

13. HATTHIP¿LAJ¿TAKA

2556. Cirassa vata passÀma brÀhma a devava ina ,
mahÀja à khÀdhara [1] pa kadanta rajassira .

2557. Cirassa vata passÀma isi dhammagu e rata ,
kÀsÀyavatta[2] vasana vÀkac éa pa icchada .[3]

2558. ¿sana udaka pajja patiga hÀu[4] no bhava ,
agghe bhavanta pucchÀma aggha kurutu no bhava .

2559. Adhicca vede pariyesa vitta
putte gehe[5] tÀa pati `hapetvÀ,
gandhe rase paccanubhuyya[6] sabba
araññaÀsÀhu muni so pasattho.

2560. VedÀna saccÀna ca vittalÀbho
na puttalÀbhena jara vihanti,
gandhe rase muñcanamÀhu sante[7]
sakammanÀ hoti phal papatti.

2561. AddhÀhi sacca vacana taveta
sakammanÀ hoti phal papatti,
jiÀca mÀÀpitaro tavayime [9]
passeyyu[10] ta vassasata aroga .[11]

2562. Yassassa[12] sakkh ámara ena rÀja
jar Àya metti[13] naraviriyase `ha,[14]
yo cÀpi jañññÀna marissa kadÀci
passeyyu[10] ta vassasata Àroga .

2563. YathÀpi nÀva puriso dakamhi
ereti cena [15] upaneti t éa ,
evampi vyÀdhi[16] satata jarÀca
upanenti[17] macca [18] vasamantakassa.

2564. Pa ko va[19] kÀm Àpalipoca kÀm À
manohar Àduttar ÀmaccudheyyÀ,
etasmi pa ke palipe vyasannÀ[20]
h éattar pÀna taranti p Àra .

---

[1] bh Àadhara - PTS.
[2] k Às Àyavattha - Ma, SyÀ, PTS.
[3] paricchada - SyÀ.
[4] patigga h Àu - SyÀ.
[5] gahe - Ma.
[6] paccanubhotva - SyÀ.
paccanubhutva - PTS.
[7] santo - Ma, SyÀ, PTS.
[8] sakammun À- Ma, SyÀ.
[9] tav éme - Ma; tava-y-ime - PTS.
[10] passeyyu - Ma.
[11] arogya - SyÀ.
[12] yassassu - SyÀ.
[13] mett á Ma, PTS; mitt á SyÀ.
[14] narav éase `ha - Ma;
naravéa se `ha - SyÀ.
[15] ce na - Ma, PTS.
[16] by Àdh á Ma;
byÀdhi - SyÀ, vyÀdh á PTS.
[17] upaneti - Ma, SyÀ.
[18] maccu - SyÀ.
[19] ca - Ma, SyÀ, PTS.
[20] byasann À- Ma;
visannÀ- SyÀ.

13. B • N SANH V N LNG T - HATTHIP ¿LA

(L ™v N ıng t ©Hatthip À a nói v –i hai v ‡tu s ßà ng N i™cha và vua gi_d]ng)

2556. “Qu _th it #ã lâu l km chúng tôi m –i nhìn th ay v ‡Bà-la-môn có dáng vóc Thiên th cn, có b fn tóc to, #ang mang túi v it d ¡ng, có r Âng b ‡#óng b Ÿn, có # cu l am b ¡i.

2557. Qu _th it #ã lâu l km chúng tôi m –i nhìn th ay v ‡ en s ßth ‹a thích trong # ¥ h]nh c £a thi fn pháp, m sc v _i màu ca-sa, che thân bmng y ph ¡c s Ÿi v ‹ cây.

2558. Th Na #] # ¥, xin ngài hãy th %nh in ch “ ng •i, n N c –r ©a chân, d cu thoa chân c £a chúng tôi. Chúng tôi h ‹i dâng #] # ¥ các vit có giá tr ‡th Na #] # ¥, xin ngài hãy làm v wwang cho chúng tôi (b mng s - th %nh in).” [1]

(L ™ng N i™cha là viên quan t { t -)

2559. “Này con, sau khi #ã h %c các kinh V f - #à, con hãy t cm c cu c £a c _i. Sau khi #ã ‘n #n‡h v } con cái và nhà c©a, sau khi #ã h N ›ng th ¡ các h N ıng, các v ‡và m %th ¥(v it d ¡c), khu r §ng là (s - ch %c l -a) t •t # pu (cho v ‡xu at gia lúc tu ‘i già); v ‡hi }n trí ay # NcŸca ng Ÿi.”

(L ™v N ıng t ©Hatthip À a)

2560. “Các kinh V f - #à không ph _i là chân lý, và s- #] # NcŸc £a c _i c ng không ph _i. Con ng N i™không tránh kh ‹i s - già do vi fc có # NcŸcon cái. Các v ‡hi }n nhân #ã nói v } s - gi _i thoát # i• v –i các h N ıng và các v ‡S - thành t -u qu _báo là do nghi fp c £a b _n thân.”

(L ™ # ¥ vua)

2561. “Qu _th it v iy, l ™nói ay c £a con là s- th it. S - thành t -u qu _báo là do nghi fp c £a b _n thân. M uvà cha c £a con #ã già, mong r mng h %c có th • nhìn th ay con s •ng kh ‹e m]nh # n tr Âm tu ‘i.”

(L ™v N ıng t ©Hatthip À a)

2562. “Tâu b f h], ng N i™ào có th • có tình b]n v –i s - ch {t, (ho sc) có tình thân h ‹u v –i s - già, tâu b ic d ng mãnh h]ng nh at › loài ng N i™, và ng N i™ào l]i có th • bi {t # NcŸr mng mình s ykhông ch {t vào b at c ¥ lúc nào, mong r mng h %c có th • nhìn th ay b f h] s •ng kh ‹e m]nh # n tr Âm tu ‘i.

2563. C ng gi •ng nh N ng N i™ #an ông chèo chi {c thuy }n › trong n N c –và # Na nó # n g cn b ™, c ng t N ıng t - nh N th {, b fnh và già th N ™ng xuyên # Na con ng N i™ # n g cn quy }n l -c c £a Th cn Ch {t.

2564. Các d ¡c t -a nh N # tabùn, và các d ¡c là # cm l cy, h ap d gn, khó v N tŸ qua, là lãnh #a‡ c £a Ma V N ıng. Nh ‹ng ng N i™ b ‡chìm vào # tabùn, # cm l cy này có tr]ng thái tâm h] li ft, không v N tŸqua # n b ™kia.

[1] Câu k f2558 gi •ng nh N câu k f2251 › trang 10.

2565. Aya pure luddamak Àsi kamma
sv Àya gah áo na hi mokkhito me,
orundhiy Àna parirakkhiss Àmi
m Àya puna luddamak Àsi kamma .

2566. G Àva va[1] na `ha puriso yath Àvane
pariyesat ár Àja apassam Ano,
eva na `ho esuk À ámamattho
soha katha na gaveseyyå r Àja.

2567. Hiyyoti h ýáti[4] poso
paretha[5] parih Àyati,
an Ágata netamatth áñatv À
uppanna chanda [6] kopanudeyya[7] dh áo.

2568. Pass Àmi voha dahari [8] kum Àri
matt pama ketakapupphanetta ,
abhuttabhoge[9] pa hame vayasmi
Àl Àya maccu vajate kum Àri .

2569. Yuv Àsuj Ào sumukho sudassano
s Àmo kusumbhapariki amassu,
hitv Àna k Àme pa igacca[10] geha
anuj Àna ma pabbajiss Àmi deva.

2570. S Àkh Àni rukkho labhate samañña
pah áas Àkha pana kh Àum Ànu,
pah áaputtassa mamajja hoti[11]
v Àse `hi bhikkh Àcariy Àya k Ào.

2571. Aghasmi [12] koñc Àva yath Àhimaccaye
tant Àni[13] j À Àni pad Àeyya[14] ha s À,
gacchanti putt Àca pat ára mayha
s Àna katha n Ànuvaje paj Àna .

2572. Ete bhutv Àvamitv Àca pakkamanti viha gam À
ye ca bhutv Àna vami su te me hatthattham Ágat À[15]

[1] gava va - Ma, Sy À, PTS.
[2] anvesat á- Ma;
anvesati - Sy À.
[3] gaveseyya - Ma, Sy À.
[4] hiyyati - Ma, Sy À
[5] pareti - Ma, Sy À, pare ti - PTS.
[6] uppannachanda - Ma, PTS;
uppannacchanda - Sy À.
[7] ko panudeyya - Ma, Sy À, PTS.
[8] dahara - Ma.
[9] abhutv Àbhoge - Sy À,
abhutva bhoge - PTS.
[10] pa ikacca - Ma;
pa igaccha - Sy À, PTS.
[11] bhoti - Ma, Sy À.
[12] aghasmi - Ma, PTS.
[13] kat Àni - Ma, Sy À.
[14] pad Àiya - Ma, PTS;
pad Àeyyu - Sy À.
[15] hatthattam Ágat À - Ma.

2565. B _n thân này tr Nc—ây #ã t]o nghi fp tàn b]o. Qu _thành t -u c£a nghi fp ay con ph _i gánh l ay, không bao gi ™có s- thoát kh ‹i ác nghi fp # iv –i— con. Con sygìn gi «b _n thân k ³l Nmng b mng s- ng Ân ch sn. Ch —# •b _n thân này t]o nghi fp hung b]o n «a.

2566. Tâu b ƒh], gi •ng nh Nng Ni™tìm ki {m ch .m “i con bò b‡l]c m at ›trong r §ng mà không tìm th ay, t Nlng t - nh Nv iy, tâu # ¥e vua Esuk Àá¡m ¡c #ích c£a th cn #ã b‡l]c m at, tâu b ƒh], t]i sao th cn #ây không tìm l]i (và # theo #]p l • c£a các anh trai)?

2567. K wbuông xuôi (ngh ßr mg): ‘ Í • ngày mai,’ r •i buông b ‹(ngh ßr mg): ‘ Í • ngày khác.’ Bic sáng trí, sau khi bi {t r mg: ‘Vi fc gì # •ngày mai, vi fc ay là không có,’ r •i nên xúc ti {n #]u Nc—mu •n #ã # NcŸsanh kh ›i.

2568. Th cn qu _có nhìn th ay ng Ni™thi {u n «tr wtrung #ang say # kn (c Ni™ nói), có c sp m kt (to và dài) nh Nbông hoa ketaka, › vào giai #o]n # uc £a cu •c # ™khi thú vui còn ch Na # NcŸh Nng th ¡, thì Th cn Ch {t #ã #o]t l ay ng Ni™thi {u n «r •i ra #.

2569. Th cn tr wtu ‘i, có dòng dõi cao sang, có khuôn mst thanh tú, có vóc dáng # pu, có làn da vàng sgm, có b • râu tua t£a nh Nnh ¡y bông hoa kusumbha. Tâu b ƒh], th cn s yt §b ‹các d ¡c, lìa xa gia #ình, và xu at gia. Xin b ƒh] cho phép th cn.”

(L ™viên quan t {t - nói v –i—v Ÿ)

2570. “Nh ™vào nh «ng cành cây mà cây c•i #] # NcŸtên g‰riêng; h Ln n «a, khi cành cây b‡ch st b ‹thì ng Ni™ta #ã g‰là g •c cây. Này bà Vàse `h á khi # ¥a con trai #ã d ¥t b ‹(ra #), thì hôm nay là th ™# •m th -c hành h]nh kh at th -c c£a ta.”

(L ™ng Ni™V Ÿ)

2571. “T -a nh Nloài chim di fc di chuy •n › không trung, gi •ng nh Nloài chim thiên nga phá v • các m]ng l Ni—#ã # NcŸgi Âng m kc (b ›i loài nh fn) lúc #ã h {t mùa #ông, các con trai và ngNi™ch •ng c£a ta ra #, t]i sao ta #ây, trong khi nh in bi {t nh Nth {, l]i không # theo h ‰?”

(L ™hoàng h iu nói v –i— # ¥e vua)

2572. “Nh «ng con chim này sau khi Ân, #ã ói ra r •i bay #; còn nh «ng con chim nào sau khi Ân mà không ói ra, chúng # # fn ›trong bàn tay c£a thi {p.

2573. Avam[1] ábr Àhma o k Àme te[2] tva pacc Àvamissasi,
vant Àdo puriso r Àja na so hoti pasa siyo.

2574. Pa keva[3] posa palipe vyasanna
bal áyath Àdubbala uddhareyya,
evampi ma tva udat Àri hoti[4]
pañc Àli g Àth Àni subh Àsit Àni.

2575. Ida vatv Àmah Àr Àj Àesuk Àr ádisampati,
ra `ìa hitv Àna pabbaji[5] n Àgo chetv Àva bandhana .

2576. R Àj Àca pabbajjamarocayittha
ra `ìa pah Àya naraviriyase `ìo,[6]
tuvampi no hohi yatheva r Àj À
amhehi gutta[7] anus Àsa rajja .[8]

2577. R Àj Àca pabbajjamarocayittha
ra `ìa pah Àya naraviriyase `ìo,
ahampi ek Àva[9] cariss Àmi loke
hitv Àna k Àm Àni yathodhik Àni.

2578. Accenti k Àl Àtarayanti rattiyo
vayogu Àanupubba jahanti,
ahampi ek Àva cariss Àmi loke
hitv Àna k Àm Àni manoram Àni.

2579. Accenti k Àl Àtarayanti rattiyo
vayogu Àanupubba jahanti,
ahampi ek Àva cariss Àmi loke
hitv Àna k Àm Àni yathodhik Àni.

2580. Accenti k Àl Àtarayanti rattiyo
vayogu Àanupubba jahanti,
ahampi ek Àva cariss Àmi loke
s tábh t Àsabbamaticca sa gan ”ti.

Hatthip Àlaj Àtaka .

---

[1] avami - Sy À.
[2] so - Ma, Sy À.
[3] pa ke ca - Ma, Sy À.
[4] bhoti - Ma, Sy À, PTS.
[5] pabbajji - Sy À.
[6] narav áase `ìo - Ma, Sy À.
[7] gutt À - Ma, Sy À, PTS.
[8] R Àj Àca pabbajjamarocayittha, ra `ìa pah Àya narav áase `ìo;
ahampi ek Àcariss Àmi loke, hitv Àna k Àm Àni manoram Àni - Ma, Sy À, PTS.
[9] ek À - Ma, Sy À.

2573. V‡Bà-la-môn #ã ói ra các d¡c, không l yb ƒh] s yth ¡ h Nrng các d¡c ay sao? Tâu bƒh], k wÂn vào v it #ã # NcŸói ra b ›i k wkhác, k way không #áng # NcŸkhen ng Ÿ."

(L ™M # ¥c vua)

2574. "Gi •ng nh Nng Ni™Mó s ¥c m]nh v –t–lên ng NiŸ {u #u •i b ‡chìm # kn t §chính v ng bùn › trong # cn l cy, c ng t Nlng t - nh Nv iy, này PañcÀ¿ánàng là ng Ni™M#ã nâng tr gm lên b mng nh «ng k ƒngôn # NcŸth •t ra khéo léo."

2575. Sau khi nói # }u này, v‡ #]l v Nlng Esuk À¿á b ic chúa t• m •t ph Nlng, #ã t §b ‹ # tan Nc–r •i xu at gia, t -a nh Ncon voi #ã gi it # ¥s - trói bu •c r •i ra #.

(L ™Mtri }u th cn nói v –i–hoàng h iu)

2576. " Í ¥c vua #ã Nat thích vi ƒc xu at gia. B ic d ng mãnh h]ng nh at › loài ng Ni™M#ã t §b ‹ # tan Nc–. Í •i v –i–chúng th cn, hoàng h iu c ng gi •ng y nh Nlà # ¥c vua. Hoàng h iu hãy lãnh #]o x ¥s › #ã # NcŸb _o v ƒb ›i chúng th cn." [1]

(L ™Mhoàng h iu)

2577. " Í ¥c vua #ã Nat thích vi ƒc xu at gia. B ic d ng mãnh h]ng nh at › loài ng Ni™M#ã t §b ‹ # tan Nc–. B ‘n cung c ng s y # ln # ec s •ng › th { gian, sau khi #ã t §b ‹ các d¡c còn nguyên vun (không # ng ch]m # fn).

2578. Các th ™Mkh kc (ban ngày) # qua, các #êm t •i trôi qua, các giai #o]n c £a tu ‘i th %‰cn l NtŸt §b ‹. B ‘n cung c ng s y # ln # ec s •ng › th { gian, sau khi #ã t §b ‹ các d¡c quy {n r .

2579. Các th ™Mkh kc (ban ngày) # qua, các #êm t •i trôi qua, các giai #o]n c £a tu ‘i th %‰cn l NtŸt §b ‹. B ‘n cung c ng s y # ln # ec s •ng › th { gian, sau khi #ã t §b ‹ các d¡c còn nguyên vun (không # ng ch]m # fn).

2580. Các th ™Mkh kc (ban ngày) # qua, các #êm t •i trôi qua, các giai #o]n c £a tu ‘i th %‰cn l NtŸt §b ‹. B ‘n cung c ng s y # ln # ec s •ng › th { gian, có tr]ng thái mát m w,sau khi #ã v NtŸqua m %‰s - quy {n luy {n."

B ‘n Sanh V Nlng T ©Hatthip Àa. [509]

[1] š Tam T]ng c £a Mi {n Í i ƒn, Thái Lan, và PTS, có thêm m •t câu k ƒ › gi «a hai câu k ƒ2576 và 2577; câu k ƒnày là l ™Mnói c £a hoàng h iu: " Í ¥c vua #ã Nat thích vi ƒc xu at gia. Í ang t •i th NrŸg d ng mãnh c £a loài ng Ni™M#ã t §b ‹ v Nlng qu •c. B ‘n cung c ng s y # ln # ec s •ng › th { gian, sau khi #ã t §b ‹ các d¡c quy {n r ."

14. AYOGHARAJ¿TAKA

2581. Yamekaratti pa hama gabbhe vasati mÀavo,
abbhu `hitova sayati[1] sagaccha na nivattati.

2582. Na yujjham Àna Àna balena vassitÀ
nar Àna j éanti nav Àpi m ýyare,[2]
sabba hi ta [3] j Àijar Àyupadduta
tamme mat ánoti car Àmi dhamma .

2583. Catura gini sena [4] subhi sar pa
jayanti ra `h Àdhipat ápasayha,
na maccuno jayitu ussahanti
tamme mat ánoti car Àmi dhamma .

2584. Hatth ái assehi rathehi patt ái
pariv Àit Àmuccare[5] ekaceyyÀ,[6]
na maccuno muccitu ussahanti[7]
tamme mat ánoti car Àmi dhamma .

2585. Hatth ái assehi rathehi patt ái
s r Àpabhañjanti padha sayanti,
na maccuno bhañjitu ussahanti
tamme mat ánoti car Àmi dhamma .

2586. Matt Àgaj Àbhinnaga þ ýabhinn À
nagar Àni maddanti jana hananti,
na maccuno madditu ussahanti
tamme mat ánoti car Àmi dhamma .

2587. Iss Àsino katahatth Àpi dh áÀ
d rep Àá akkha avedhinopi,
na maccuno vijjhitu ussahanti
tamme mat ánoti car Àmi dhamma .

2588. Sar Àni kh ýanti saselak Ànan À
sabba hi ta [9] kh ýati d ýghamantara ,
sabba hi ta bhañjare k Àapariya [10]
tamme mat ánoti car Àmi dhamma .

---

[1] so y Àni - Ma, Sy À
[2] na c Àpi miyyare - Ma, Sy Á,
na c Àpi m ýyare - PTS.
[3] hida - Ma.
[4] sena - Sy À
[5] muñcare - Sy À
[6] ekacceyyÀ - Ma, Sy À
[7] muñcitumussahanti - Sy À
[8] v áÀ - Ma, Sy À
[9] sabba pi ta - Sy À
[10] k Àapariy Àya - Ma, Sy Á, PTS.

14. B • N SANH TÒA NHÀ S oT

(L TMc fa v‡hoàng t©nói v –i–vua cha)

2581. “Vi fc # u tiên (c fa s- t ¡c sanh) là m •t #êm (ho sc m •t ngày), bào thai trú › b ¡ng m u Ngay khi #ã # NcŸhình thành, nó (liên t ¡c) phát tri •n. Trong khi ti {n tri •n, nó không d §ng l]i.

2582. Không ph _i trong lúc chi {n # a, không ph _i # NcŸtrông c iy vào s¥c m]nh, mà con ng Ni TMkhông già ho sc th im chí không ch {t. Toàn b • t at c _ # ju b ‡qu ay nhi •u b ›i s - sanh và s- già. Vì th {, con có ý nghßr mg: ‘Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.’

2583. Các v‡lãnh #]o # tan Ne–(có th •) chi {n th kng #àn quân g •m b •n binh ch fng có dáng vwô cùng kh fng khi {p b mg v l -c, nh Ntng không th • nào chi {n th kng #]o binh c fa Th on Ch {t. Vì th {, con có ý nghßr mg: ‘Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.’

2584. Í N Ÿr tháp tùng b ›i các t NŸg binh, k ¯binh, xa binh, và b • binh, m •t s • vua chúa (có th •) # NcŸthoát kh ‹i (k wthù), nh Ntng không th • nào # NcŸthoát kh ‹i #]o binh c fa Th on Ch {t. Vì th {, con có ý nghßr mg: ‘Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.’

2585. Cùng v –i–các t NŸg binh, k ¯binh, xa binh, và b • binh, các d ng sß (có th •) phá tan, tiêu di ft (k wthù), nh Ntng không th • nào phá v • #]o binh c fa Th on Ch {t. Vì th {, con có ý nghßr mg: ‘Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.’

2586. Nh «ng con voi b ‡n ‘i c Ln d ¡c, có d¢th ch at ti {t ra (› trán), b ‡gi in d «, (có th •) d gm nát các thành ph • và gi {t h]i dân chúng, nh Ntng không th • nào d gm nát #]o binh c fa Th on Ch {t. Vì th {, con có ý nghßr mg: ‘Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.’

2587. Nh «ng ng Ni TMb kn cung có cánh tay #ã # NcŸt ip luy fn, sáng trí, có kh _n Ân g b kn xa, có phát b kn nhanh nh Ntia ch –p–, nh Ntng không th • nào #âm th fng #]o binh c fa Th on Ch {t. Vì th {, con có ý nghßr mg: ‘Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.’

2588. Các h • n Ne–cùng v –i–các ng %o núi và các khu r §ng # ju b ‡tiêu ho]i. Toàn b • t at c _ # ju b ‡tiêu ho]i sau m •t th TMgian dài. Toàn b • t at c _ # ju tan v • theo trình t - c fa th TMgian. Vì th {, con có ý nghßr mg: ‘Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.’

2589. Sabbesameva hi nar Ànan Àina [1]
cal Àcala p Àabhunodha j ýita ,
pa òva dhuttassa dumova k lajo
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .

2590. Dumapphal Àneva patanti m Àav À
dahar Àca vuddh Àca sar áabhed À,
n Àiyo [2] nar Àmajjhimaporis Àca
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .

2591. N Àya vayo t Àkar Àjasannibho
yadabbhat ta gatamevad Àni ta ,
ji assa hi [3] natthi rat ákuto sukha
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .

2592. Yakkh Àpis Àc Àathav Àpi pet À
kupit Àpi te [4] assasant á[5] manusse,
na maccuno assasitussahanti [6]
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .

2593. Yakkhe pis Àce athav Àpi pete
kupitepi [7] te nijjhapana karonti,
na maccuno nijjhapana karonti [8]
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .

2594. Apar Àdhake he ùhake d sake ca [9]
r Àj Àno da ÷enti viditva [10] dosa ,
na maccuno da ÷ayitussahanti [11]
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .

2595. Apar Àdhak Àd sak Àhe ùhak Àca
labhanti te r Àjino [12] nijjhapetu ,
na maccuno nijjhapana karonti
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .

2596. Na khattiyoti na pi [13] br Àhma oti
na a ÷ ùhak Àbalav Àtejav Àpi,
na maccur Àjassa apekhamatthi [14]
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .

---

[1] nar ágan Àna - Sy À,
nar Ànar ága - PTS.
[2] nariyo - PTS.
[3] h á- Ma, Sy À, PTS.
[4] kupit Àte - Ma; kuppit Àte - Sy À.
[5] assasanti - Ma, Sy À.
[6] assasitumussahanti - Sy À.
[7] kuppitepi - Sy À.
[8] nijjhapanamussahanti - Sy À.
[9] d sake he ùhake ca - Ma, Sy À, PTS.
[10] viditv Àna - Ma, Sy À.
[11] da ÷ayitumussahanti - Sy À.
[12] r Àj Àno - Sy À.
[13] na ca - Ma, Sy À.
[14] apekkhamatthi - Ma, Sy À,
apekha-m-atthi - PTS.

2589. B ›i vì m]ng s•ng c £a t at c _nh «ng ng N i™ nam và n «, c £a sinh linh › th { gian này là b ap bênh nh Nv iy, t -a nh Nt am v _i choàng c £a k wnghi fn ng ip, t -a nh Ncây c•i sanh tr N ›ng › b ™v -c. Vì th {, con có ý nghß r mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2590. T -a nh Ncác trái › trên cây r ¡ng xu •ng, các chúng sanh, bao g•m các ph ¡ n «, các nam nhân, và nh «ng ng N i™ bán nam bán n «, › tu 'i non tr w và già c _, khi có s - tan rã thân xác #]u ngã xu •ng. Vì th {, con có ý nghß r mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2591. Tu 'i tác này không nh Nm st tr Âng, chúa c £a các vì sao (khuy{t r •i l]i tròn), m •t khi nó #ã trôi qua, thì nó #ã # i qua h on vào khi ay (không còn tr › l]i n «a). Th it s - # i•v –i–ng N i™ già c _, s - vui s N –ng (› các d ¡c) không còn, làm sao có s- khoái l]c? Vì th {, con có ý nghß r mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2592. Các D]-xoa, các yêu tinh, ho sc th im chí các vong nhân, khi #ã n 'i gi in, chúng th 'i h Li (làm mê man) con ng N i,™ nh Nng không th • nào th 'i h Li (làm mê man) #]o binh c £a Th on Ch {t. Vì th {, con có ý nghß r mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2593. Con ng N i™ (có th •) xoa d tu các D]-xoa, các yêu tinh, ho sc th im chí các vong nhân #ã n 'i gi in, nh Nng không th • nào xoa d tu # NcŸ#]o binh c £a Th on Ch {t. Vì th {, con có ý nghß r mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2594. Các v‡vua (có th •) tr §ng tr ‡nh «ng k wph]m t •i, nh «ng k wqu ay r •i, và nh «ng k wh Nh «ng, sau khi bi {t # NcŸt •i l "i (c £a nh «ng k w ay), nh Nng không th • nào tr §ng tr ‡#]o binh c £a Th on Ch {t. Vì th {, con có ý nghß r mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2595. Nh «ng k wph]m t •i, nh «ng k wqu ay r •i, và nh «ng k wh Nh «ng #]l # NcŸvi fc xoa d tu # i•v –i–các v‡vua c £a h ‰nh Nng không th • nào xoa d tu # NcŸ#]o binh c £a Th on Ch {t. Vì th {, con có ý nghß r mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2596. Th on Ch {t không có s - mong m «i › m •t chúng sanh nào, là 'v‡Sát- # {l ¯ c ng không, là 'v‡Bà-la-môn' c ng không, nh «ng ng N i™ giàu có, nh «ng ng N i™ có n Âng l -c, nh «ng ng N i™ có uy quy }n c ng không. Vì th {, con có ý ngh ß r mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2597. Sá Àca vyagghÀca athopi d áiyo
pasayha kh Àdanti vipphandam Àna ,[1]
na maccuno kh Àditu ussahanti
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .
2598. M Àyak Àr Àra gamajjhe karont À
mohenti cakkh ni janassa t Àvade,
na maccuno mohayitussahanti[3]
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .
2599. ¿s áis Àkupit Àuggatej À
÷asanti[5] m Àentipi te manusse,
na maccuno ÷asitu ussahanti[6]
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .
2600. ¿s áis Àkupit Àya ÷asanti
tikicchak Àtesa[7] visa hananti,
na maccuno da`havisa hananti
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .
2601. Dhammantar ávetara ßca bhojo
vis Àni hantv Àna bhuja gam Àna ,
s yanti[9] te k Àakat Àtatheva
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .
2602. Vijj Ådhar Àghoramadh ágam Àn À
adassana osadhehi vajanti,
na maccur Àjassa vajantadassana[10]
tamme mat áhoti car Àmi dhamma .
2603. Dhammo have rakkhati dhammac Àri
dhammo suci o sukham Àvah Ài,
es Ànisa so dhamme suci e
na duggati gacchati dhammac Àr á
2604. Na hi dhammo adhammo ca ubho samavip Àkino,
adhammo niraya neti dhammo p Àpeti suggatinti.

Ayogharaj Àtaka .

*****

TASSUDD ¿NA

M Àra ga sambh ta sivi sirimanto
roha a ha sa santigumbo bhall Àiy Àa,
somanassa campeyya brahma pañca
pa ÷ita cirassa vata ayoghar Àni.

V ßatinip Àto ni eh ßito .

--ooOoo--

[1] viphandam Àna - Sy À
[2] m Ày Àk Àr À - Ma, Sy À, PTS.
[3] mohayitumussahanti - Sy À
[4] kuppit À - Sy À
[5] ÷a santi - Ma.
[6] ÷a situmussahanti - Ma.
[7] tesa - Sy À
[8] vettara á - Ma; vettaru o - Sy À
[9] suyyanti - Ma, Sy À
[10] vajanti adassana - Sy À

2597. Các con sNt © các con c%o, và luôn c _ các con báo (có th•) nhai ng au nghi {n m •t cách tàn b]o con m•i #ang giãy gi¡a, nh Nng không th • nào nhai ng au nghi {n #]o binh c £a Th cn Ch {t. Vì th {, con có ý nghßr mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2598. Nh «ng ng N iTM làm _o thu it, trong khi bi •u di •n › gi «a khán #ài, #ánh l §a các con mkt c £a ng N iTM xem vào lúc ay, nh Nng không th • nào mê ho sc # NcŸ#]o binh c £a Th cn Ch {t. Vì th {, con có ý nghßr mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2599. Các con rkn có n %o # c b ‡n 'i gi in thì có uy l -c hung b]o. Chúng c kn và gi {t ch {t nhi }u ng N i,TM nh Nng không th • nào c kn # NcŸ#]o binh c £a Th cn Ch {t. Vì th {, con có ý nghßr mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2600. Các con r kn có n %o # c b ‡n 'i gi in r •i c kn ng N iTM nào, các th cy thu •c (có th •) tiêu di ƒt n %o # c c £a chúng, nh Nng không th • nào tiêu di ƒt # NcŸn %o # c #ã c kn vào c £a Th cn Ch {t. Vì th {, con có ý nghßr mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2601. Dhammantar á, Vetara á, và Bhoja # NcŸn 'i ti {ng sau khi tiêu di ƒt các n %o # c c £a nh «ng con r kn. H %o #ã qua # iTM N Lg t - y nh Nth {. Vì th {, con có ý nghßr mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2602. Các nhà pháp thu it trong khi h %o th cn chú Ghora (có th •) tàng hình di chuy •n nh TM vào các phN Lg thu •c, nh Nng không th • nào tàng hình di chuy •n # i• v –i–Ma V N Lg. Vì th {, con có ý nghßr mng: 'Ta ph _i th -c hành pháp tu t ip.'

2603. Th it v iy, thi ƒn pháp h • trì ng N iTM có s - th -c hành thi ƒn pháp. Thi ƒn pháp khéo # NcŸth -c hành #em l]i s - an l]c. Í i }u này là qu _báu khi thi ƒn pháp khéo # NcŸth -c hành: Ng N iTM có s - th -c hành thi ƒn pháp không #i # ƒn c _nh gi –i–kh ' #au.[1]

2604. B ›i vì c _hai thi ƒn pháp và phi pháp không có qu _thành t -u gi •ng nhau. Phi pháp d gn # ƒn #a‡ng ¡c, thi ƒn pháp giúp cho #]t # NcŸnhàn c _nh."

B 'n Sanh Tòa Nhà Sk t. [510]

*****

TÓM L N £C NHÓM NÀY

dn s ßM Àa ga, v ‡Sambh ta, # ¥ vua Sivi, v ‡Sirimanda,
nai Roha a, chim thiên nga, két Sattigumba, vua Bhall Àiỳa,
hoàng t ©Somanassa, r•ng chúa Campeyya, s- cám d " l –n–,
n Âm b ic nhân s ßv N Lg t ©Hatthip Àa, và các tòa nhà sk t.

Nhóm Hai M O IMK ˆ Ngôn # O c ch fm d ªt.

--ooOoo--

[1] Câu k ƒ 2603 gi •ng câu k ƒ 1454 c £a J Àtakap Ài - B –n Sanh I (TTPV t ip 32, trang 371), và câu k ƒ 303 c £a Therag Àth Àp Ài - Tr N ng Lão K ˆ (TTPV t ip 31, trang 101).

XVI. TI SATINIP ¿TO

1. KI CHANDAJ ¿TAKA

2605. Ki chando kimadhipp Àyo eko sammasi ghammani,
ki patthay Ànno ki esa kena atthena br Ànma a.

2606. Yath Àmah Àv Ànidharo kumbho suparin Ànav Ą,[1]
tath pama ambapakka va agandharasuttama .

2607. Ta vuyham Ànna sotena disv Àn Ànalamajjhime, [2]
p À há na gahetv Ànna agy Àyatanam Ànari .

2608. Tato kadalipattesu nikkhipitv Àsaya aha ,
satthena na vikappetv Àkhuppip Àsa ah Àsi me.

2609. Soha apetadaratho vyant áh to[3] dukhakkhamo,[4]
ass Àsa n Ànadhigacch Ànni phalesvañ ñesu kesupi.[5]

2610. SosetvÀn na mara a ta mama Àvahissati,
amba yassa phala s Àdu[7] madhuragga manorama ,
yamuddhari vuyham Ànna udadhism Ànmaha ave.

2611. Akkh Àta te may Àsabba yasm Àupavas Ànmaha ,
ramma patinisinnosmi puthulom Àyut Àputhu.

2612. Tva ca kho me[8] akkh Àsi att Ànamapal Àyin á[9]
k Àv Àtvamasi kaly À i kissa v Àtva sumajjhime.

2613. Ruppa[10]pa `àpa bma `h áa[11] vyaggh áa giris Ànuj Ą
y Àsanti n Ànnyo[12] devesu dev Ànna paric Ànik À.

2614. Y Àva[13] manussalokasmi r penatv Àgatitthiyo[14]
r pe te sadis á[15] natthi devesu gandhabbamanussaloke,[16]
phu `h Àsi me c Ànupubba gi br hi
akkh Ànni me n Ànmañca bandhave ca.[17]

2615. Ya tva patinisinnosi ramma br Ànma a kosiki ,
s Ànna bhus Ànay À[18] vutth Àvarav Ànivahoghas À.

2616. N Àn Ànumaga Ànki Àbah t Ą[19] girikandar Ą,
mameva pamukh Ànhonti abhisandanti p Àvuse.[20]

---

[1] supari Ànav À - Ma, Sy À;
supari Ànav À - PTS.
[2] disv Àn' amalamajjhime - PTS.
[3] byant áh to - Ma, Sy Ą;
vyantibh to - PTS.
[4] dukkhakkhamo - Sy À.
[5] kesuci - Ma, Sy Ą; PTS.
[6] sositv À - Sy À.
[7] s Àdu - Ma.
[8] meva - Ma, Sy Ą; PTS.
[9] apal Àyini - Ma, PTS.
[10] r pa - Sy À.
[11] palima `h áa - Ma, PTS; plama `h áa - Sy À.
[12] nariyo - PTS.
[13] y Àca - Ma, Sy Ą; PTS.
[14] r pen Ànv Àgatitthiyo - Ma;
r penanv Àgatitthiyo - Sy Ą; PTS.
[15] r pena te sadis á - Ma, Sy Ą;
r pe te sadis á - PTS.
[16] devagandhabbam Ànuse - Sy À.
[17] br hi n Ànmañca bandhave - Ma, Sy À.
[18] bh s Ànay À - Sy À.
[19] bahuk À - Ma, Sy Ą; PTS.
[20] p Àvuso - PTS.

XVI. NHÓM BA M N LI K ‡ NGÔN

1. B • N SANH MONG MU ‘ N GÌ

(L ™trao # i gi «a v ‡n «th cn và v ‡#]o s ßkh ‘ h]nh tr N c—#ây làm vua)

2605. “Này v ‡Bà-la-môn, ngài m •t mình ng •i › n Li nóng n -c v —i—mong mu •n gì, v —i—ý #n‡h gì, #ang N c—nguy fn #i }u gì, #ang tìm ki {m cái gì, nh mm m ¡c #ích gì?”

2606. “(Ta #ã nhìn th ay) trái xoài chín, có màu s kc, mùi th Lm, và h N nLg v ‡tuy ft v ™i, trông t N nLg t - nh Ncái h # -ng n N c—l —n—, có ki •u dáng # pu.

2607. H •i cô nàng có vòng eo thanh khi{t, sau khi nhìn th ay trái xoài #ang b ‡cu •n trôi b ›i dòng n N c—, ta #ã v —t—l ay nó b mng hai bàn tay, r •i #ã mang nó # n{ ngôi nhà cúng t { th cn l ©a.

2608. Sau #ó, #ích thân ta #ã # ts nó xu •ng › nh «ng m _nh lá chu •i, r •i dùng dao c kt thành mi {ng. Nó #ã làm tiêu tan s - #ói khát c £a ta.

2609. Ta #ây không còn tr]ng thái #u •i s ¥c, và trái xoài chín #ã h {t. Ta có s ¥c ch tu # -ng s - kh •n khó, nh Nng ta không # t] # n{ s - h ¥ng thú › các lo]i trái cây nào khác.

2610. Trái xoài ay là th ¥trái cây ngon, có v ‡ng ‰ # im #à, làm thích ý, mà ta #ã v —t—nó lên trong lúc nó #ang trôi n ‘i t § # cm n N c—› trong bi •n l —n—. Ch ong l ysau khi không có nó # •th ‰d ¡ng, nó s ymang l]i cái ch {t cho ta?

2611. Ta t c _ #ã # NcŸta gi _i thích cho nàng vì sao ta ch tu #ói khát, (m sc dù) ta ng •i bên c]nh dòng sông #áng yêu có nhi }u lo]i cá l —n—.

2612. H •i cô nàng (d]n d]ß không tr •n ch]y, nàng hãy nói v —i—ta v } b _n thân. Này m ³ n «, nàng là ai? H •i cô nàng có vòng eo xinh xkn, vì sao nàng #i # n{ #ây?

2613. Nh «ng ng N i™n « trong s • ch NThiên, các nàng hcu c £a ch NThiên, trông t -a nh Nnh «ng d _i l ¡a vàng bóng loáng, t-a nh Nnh «ng chú c ‰ con (xinh x kn) # NcŸsanh ra › vùng núi non.

2614. Cho # n{ các ph ¡ n « # NcŸphú cho s kc # pu › th { gi —i—nhân lo]i, ng N i™sánh b mng v —i—nàng v } s kc # pu là không có › gi «a ch NThiên, › các Càn-thát-bà, và › th { gi —i—loài ng N i™. H •i nàng có #ôi chân # pu, # NcŸta h «i, xin nàng hãy tr _l ™i. Nàng hãy nói cho ta v } danh tánh và v } các thân quy {n.”

2615. “Này v ‡Bà-la-môn, ngài ng •i bên c]nh dòng sông Kosik á#áng yêu, còn thi {p #ây ng - › dòng ch _y d «t Ÿn v —i—nh «ng dòng n N c—tri }u và n N c—l — .

2616. Nhi }u hang núi # NcŸchen chúc v —i—nh «ng #ám cây c •i khác lo]i tuôn ch _y vào mùa m Na là thu •c quy }n cai qu _n c £a chính thi {p.

2617. Atho bah vanÀtod Àn áav Àivahandhar À,[2]
bahuk Àn Àgacittod À abhisandanti v Àsin À.

2618. T Àambajambulabuj Àn á Àt À Àcudumbar À,[4]
bah ni phalaj À Àni Àvahanti abhi haso.

2619. Ya kiñci ubhato t áe phala patati ambuni,
asa saya ta sotassa phala hoti vas Ànuga .

2620. Etadañña Àya medh Àvi puthupañña su ohi me,
m Àrocayamabhisa ga [5] pa ìsedha jan Àdhipa.

2621. Na cÀna [6] vaddhava [7] mañña ya tva ra `hÀbhivaddhana,[8]
Àceyyam Àno r Àjisi mara a abhika khasi.

2622. Tassa jÀnanti pitaro gandhabb Àca[9] sadevak À,
ye cÀpi isayo loke sañña tatt Àyasassino,[10]
asa sayante[11] j Ànanti vaddhabh t À[12] yasassino.

2623. Eva viditv Àvid sabbadhamma
viddha sana [13] cavana j áitassa,
n Às áati[14] tassa narassa pÀpa
sace na ceteti vadhÀya tassa.

2624. Isip gasamañña Àe eva loky Àvidit Àsati,[15]
anariya[16] parisambh Às e pÀpakamma jigi sasi.[17]

2625. Sace aha mariss Ànti t áe te puthu susso i,
asa saya [18] asiloko mayi pete Àgamissati.

2626. Tasm Àhi p Àpaka kamma rakkhasseva[19] sumajjhime,
m Àta [20] sabbo jano pacchÀpakatth Às i[21] mayi[22] mate.

2627. Añña Àameta avisayhas Ànti
att Àna amba ca dad Ànti te ta ,
yo[23] duccaje k Ànagu e pah Àya
santiñca dhammañca adhi `hitosi.

---

[1] vanatod À- Ma, Sy À, PTS.
[2] vahindhar À- Ma, Sy À, PTS.
[3] n Àgavittod À- Ma, PTS.
[4] nip À Àamudumbar À- Sy À
[5] rocaya abhisa ga - Sy À,
rocaya-m-abhisa ga - PTS.
[6] na v Àna - Ma, Sy À, PTS.
[7] va ÷ hava - Ma, Sy À
[8] ra `hÀbhiva ÷ hana - Ma, Sy À
[9] gandhabb Àva - Sy À
[10] tapassino - Ma, Sy À
[11] asa saya tepi - Ma;
asa sayantepi - Sy À
[12] pa `hÀbh t À- Ma, Sy À
[13] niddha sana - Sy À
[14] na cÀyat á- Ma, Sy À, PTS.
[15] pati - Sy À
[16] anariya - Sy À
[17] jig áasi - Ma.
[18] asa saya ta - Ma;
asasayanta - Sy À
[19] rakkhassu ca - Sy À
[20] tva - Sy À
[21] paku `hÀyi - Ma;
pakvakkhÀsi - Sy À
[22] may á- Sy À
[23] so - Ma.

2617. Và còn có nhi}u ngu •n n Nc–ch _y ra t §các cánh r§ng mang theo dòng n Nc–màu l ¡c, có nhi }u dòng n Nc–# yc màu s kc c £a các con r•ng tuôn ch _y v –i–ngu •n n Nc–(d •i dào).

2618. Các dòng nNc–ay luôn luôn mang theo nhi }u lo]i trái cây nh Ntrái xoài, trái m in # ¸trái sa-kê, trái n áa, trái th •t n •t, và trái sung.

2619. B at c ¥trái cây nào › hai bên b ™r Li r ¡ng xu •ng n Nc–, –ch kc ch kn r mg trái cây ay b ±cu •n trôi theo mãnh l -c c £a dòng n Nc–ch _y.

2620. Th Nta b ic thông minh, th Nta b ic có trí tu ƒbao la, sau khi bi {t rõ # }u ay, xin ngài hãy l kng nghe thi {p. Th Nta b ic quân v Ntng, ch —vui thích s - bám víu (vào tham ái). Hãy ch sn # ¥ng # }u ay.

2621. Th Nta b ic làm h Ntng th ±nh # tan Nc–, th Nta nhà vua en s ßthi {p không ngh ßi mg vi ƒc ngài mong m ‹i cái ch {t trong lúc còn tr wtu ‘i là # }u sáng su •t.

2622. Các bic cha ông, các Càn-thát-bà, luôn c_ ch NThiên, bi {t # NcŸ (b _n tính tham ái) c £a ngài #ây, và th im chí các v ±en s ßcó b _n thân thu thúc, có danh ti {ng › th { gian, và nh «ng ng Ni ™M –n tu ‘i, có danh v %ng, ch kc ch kn r mg nh «ng ng Ni ™ay c ng bi {t.”

2623. “Các bic hi •u bi {t #ã hi •u rõ nh Nv iy v } t at c _các thi ƒn pháp, v } s - tan rã, v } s - tiêu ho]i c £a m]ng s •ng. T •i ác không b ±tích l y cho ng Ni ™am ay, n {u ng Ni ™ay không suy ngh ßv } vi ƒc gi {t h]i k wkhác.

2624. H •i cô nàng # NcŸtôn tr %ng b ›i t ip th • các en s ßtrong khi nàng # NcŸth { gian bi {t # ƒnh Nv iy, nàng l]i mu •n t]o ra ác nghi ƒp › vi ƒc chê bai không thánh thi ƒn.

2625. H •i n «th cn có mông to # pu, n {u nh Nta ch {t › b ™sông c £a nàng, ch kc ch kn r mg ti {ng x au s y # ƒn v –i–nàng khi ta #ã ra #.

2626. Chính vì # }u ay, h •i cô nàng có vòng eo xinh xkn, nàng hãy b _o v ƒ hành # •ng x au xa (c £a ta trong vi ƒc ham mu •n trái xoài). Ch —# •sau này, khi ta #ã ch {t, t at c _m %ng Ni ™]i ph .báng nàng.”

2627. “Th Nta v ±có s - ch tu # •ng vi ƒc không th • ch tu # •ng, # }u ay #ã # NcŸ bi {t rõ. Thi {p s y #ch thân bi {u trái xoài ay # ƒn ngài. Ngài #ây, sau khi d ¥t b ‹ các lo]i d ¡c khó th • t §b ‹, ngài hãy duy trì s - an t ±nh và thi ƒn pháp.

2628. Yo hitv Àpubbasa yoga pacch Àsa yojane `hito,
adhammañceva carati p Àpañcassa pava÷ ÷hati.

2629. Ehi ta p Àpayiss Àmi k Àma appossukko[1] bhava,
up Ànay Àmi s tásmi vihar Àni anussuko.

2630. Ta puppharasamattehi vakka gehi[2] arindama,
koñc Àmay r Àdiviy Àkoya `hìimadhus Àliy À.[3]

2631. K jit Àha sap gehi kokilettha pabodhare,
ambettha vippas nagg À[4] pal Àakhalasannibh À,
kosumbhasalal À[5] n pá Àpakkat Àavilambino.

2632. M Àtiri `[6]ák Ày r ãa gad ácandanassado[8],
ratti tva paric Àresi div Àvedesi vedana .

2633. So Àpsitthisahass Àni y Àtem Àparic Àrik À,
eva mah Ànubh Àvosi abbhuto[9] lomaha sano.

2634. Ki kammamakari pubbe p Àpa attadukh Àvaha ,
ya karitv Àmanussesu pi `hìima s Àni kh Àdasi.

2635. Ajjhen Àni pa ìggayha k Àmesu gathito[10] aha ,
acari d ghamaddh Àna paresa ahit Àyaha .

2636. Yo pi `hìima siko[11] hoti eva ukkacca kh Àdati,
yath Ànamajja kh Àd Àmi pi `hìima s Àni attano ”ti.
Ki chandaj Àtaka .

---

[1] appossuko - Ma, SyÀ, PTS.
[2] va ka gehi - Sy À.
[3] kola `hìimadhus Àilp À- Ma.
[4] vippas Àkhagg À- Ma.
[5] kosambasalal À- Ma;
kosumbasalaþ ÀSy À,
kosumbhasalaþ À PTS.
[6] tir á `- áSy À, PTS.
[7] k Àyur á- Sy À.
[8] candanussado - Ma, SyÀ, PTS.
[9] abbh to - Sy À.
[10] gadhito - Ma;
giddhito - SyÀ.
[11] pi `hìima siyo - PTS.

2628. K wnào sau khi t § b ‹ s - ràng bu •c tr N c—#ây, r •i l]i dính vào s - ràng bu •c sau này, và còn th-c hành phi pháp n «a; s - x au xa gia t Âng cho k w ay.

2629. Ngài hãy # ¡n, thi {p s y giúp ngài #]t # NcŸ# }u mong mu •n. Ngài hãy ít ham mu •n. Hãy # •thi {p # Na ngài #, và ngài hãy trú › n Li (r §ng xoài) mát m w,không còn ham mu •n n «a.

2630. Th Na v ‡thu cn hóa k wthù, n Li ay v –i–nh «ng con chim b ‡say # kn h N Lg v ‡c £a các bông hoa. Có các con cò, các con công, các con{u,và các con chim sáo ng %ngào thu •c cõi Tr ™.

2631. Í N Ÿ c at ti {ng kêu cùng v –i–b cy thiên nga, các con chim cu cu làm th ¥c gi ac ch •n này. š #ây, có nh «ng cây xoài v –i–nh «ng chùm trái tr ß n sng › # cu cành, trông gi •ng nh Nnh «ng bó lúa tr ß h]t, có nh «ng cây kosumbha, cây salala, cây n ¡a, và nh «ng qu cy trái th •t n •t chín treo l £ng l ong.”

(L ™v ‡#]p s ßkh ‘ h]nh h ‹i m •t v ‡th cn s •ng › n Li ay)

2632. “Là ng N i™có vòng hoa, có khÂn # i• # cu, có vòng #eo cánh tay, có vòng #eo c‘ tay, có thoa tr cm h N Lg, ông h N »ng th ¡ vào ban #êm, và c_m nh in th %kh ‘ vào ban ngày.

2633. M N i™sáu ngàn ph ¡ n « này là nh «ng ng N i™h cu h] c £a ông. Nh N v iy, ông có uy quy}n l –n–lao, ông th it phi th N ™g, có s - d -ng # ¥ng lông.

2634. Ông #ã t]o nghi ¡p gì x au xa trong # i™quá kh ¥khi {n nó #em l]i kh ‘ #au cho b_n thân? Sau khi #ã làm nghi ¡p gì › th { gi –i–loài ng N i™khi {n ông ph _i Ân các mi {ng th t‡ › l Mng?”

2635. “Sau khi ti {p thu các môn h %, tôi b ‡tham # kn › các d ¡c. Tôi #ã hành x ©# }u b at l Ÿ # ¡n nh «ng ng N i™khác trong m •t th ™gian dài.

2636. Hôm nay, tôi ng au nghi {n nh «ng mi {ng th t‡ l Mng c £a chính mình nh Nth { nào, thì k wnói x au sau l Mng ng N i™khác s yph _i r ¥t ra (nh «ng mi {ng th t‡ l Mng) r •i nhai t N Lg t - nh Nth { ay.”

B ‘n Sanh Mong Mu •n Gì. [511]

2637. Ko pÀur Àsi tidiv Ànabhamhi
obh Àsaya sa vari candim Ava,
gattehi te rasmiyo niccharanti
saterit À vijjurivantalikkhe.

2638. So chinnav Àa kamasi aghamhi
veh Àsaya gacchasi ti `hasá ca,
iddh ánu te vatthukat Àsubh Àvit À
anaddhagu amapi[2] devat Ànam .

2639. Veh Àsaya kamam Àgamma[3] ti `hasi
kumbha ki Àh Ài yametamattha ,
ko v Àtuva kissa vat Àya[4] kumbho
akkh Àhi me br Àhma a etamattha .

2640. Na sappikumbho napi telakumbho
na ph Àitassa na madhussa kumbho,
kumbhassa vajj Àni anappak Àni
dose bah kumbhagate su Àha.

2641. Galeyya[5] ya p ávi Àpate pap Àa
sobbha guha candaniyo[6]galla ,[7]
bahumpi bhuñjeyya abhojaneyya
tass Àpu a kumbhamima ki Àha.

2642. Ya ve p ávi Àcittasmi[9] anesam Ànno
Àni ¬at ágoriva bhakkhas Àl á[10]
an Àham Ano upag Àyati naccati ca
tass Àpu a kumbhamima ki Àha.

2643. Ya ve p ávi À[11] acelakova[12] naggo
careyya g Àme visikhantar Àni,
samm [p]acitto ativelas Àya á
tass Àpu a kumbhamima ki Àha.

2644. Ya ve p ávi Àvu `h Àya[13] pavedham Ano
s áañca b Ànuñca[14] pas Àayanto,[15]
so naccati d Àuka `allakova
tass Àpu a kumbhamima ki Àha.

---

[1] saterat À¬ Ma, Sy À, PTS.
[2] anaddhag na api - Ma, PTS; anaddhag namasi - Sy À
[3] gammam Àgamma - Ma; kamm Àgamma - Sy À, sa kamm Àgamma - PTS.
[4] v Àt Àya - Ma; vat Àya - Sy À
[5] ga[p]yya - Ma, PTS.
[6] pitv À¬ Ma, Sy À
[7] candaniyoligalla - Sy À, PTS.
[8] ya pitv À¬ Ma, Sy À, ya p ávi À¬ PTS.
[9] cittasmi - PTS.
[10] bhakkhas Àá¬ Ma, Sy À, PTS.
[11] ya ve pivitv À¬ Ma, Sy À, PTS.
[12] acelova - Ma, Sy À, PTS.
[13] u `h Àya - Ma, Sy À
[14] b Ànañca - PTS.
[15] pac Àayanto - Ma, Sy À, PTS.

2. B • N SANH CÁI BÌNH R N £U

2637. “Ngài là ai mà # ñ t § Thiên cung và hi ƒ n ra › trên b œ u tr ™? Ngài #ang chi {u sáng #êm #en t -a nh Nm s t tr Âng. Các hào quang phát ra t § thân th • c £a ngài t -a nh Ntia ch –p Saterit À› không trung.

2638. Ngài #ây l N t –gió b N c –# › b œ u tr ™? Ngài # và # ¥ g › không trung. Ph _ i ch Âng th œ n thông c £a ngài #ã # NcŸt]o thành n }n t _ ng, #ã khéo # NcŸphát tri •n, th im chí không thu •c v } nh «ng khách # # Nn™ xa, mà thu •c v } ch NThiên?

2639. Ngài #ã # # ñ theo # Nn™ không trung r •i # ¥ g l]i. Và ngài nói r œ ng: ‘B ƒ h] hãy mua cái bình.’ Ngài là ai? Cái bình này là c £a ai? Th Na v ‡ Bà-la-môn, xin ngài hãy gi _ i thích ý ngh ©a ay cho tr œ m.”

2640. “Nó không ph _ i là bình b L l «ng, c ng không ph _ i là bình d œ u, không ph _ i là bình m it # Nn™, không ph _ i là bình m it ong. Các # }u #áng chê trách c £a cái bình không ph _ i là ít. B ƒ h] hãy l «ng nghe nhi }u t it x au liên quan # ñ cái bình.

2641. Ng N i™ •ng vào th ¥ c u •ng này thì có th • # lo]ng cho]ng, có th • té ngã vào v -c th œ m, h • rãnh, hang h •c, h œ m phân, và n Li ô u {, th im chí có th • Ân nhi }u th ¥ không nên Ân. Quý v ‡ hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥ a # y th ¥ c u •ng ay.

2642. Th it v iy, ng N i™ •ng vào th ¥ c u •ng này thì không còn làm ch £ tâm trí, t -a nh Ncon bò # lang thang g sm c «; trong lúc không còn t - ch £, l]i còn ve vãn ca hát, và nh _ y múa. Quý v ‡ hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥ a # y th ¥ c u •ng ay.

2643. Th it v iy, ng N i™ u •ng vào th ¥ c u •ng này thì gi •ng nh Nng N i™ Ña th •, không m sc y ph ¡ c, r •i # lang thang › nh «ng # Nn™ l • trong làng, có tâm trí b ‡ mê mu •i, và ng £ quá m ¥ c bình th N n™. Quý v ‡ hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥ a # y th ¥ c u •ng ay.

2644. Th it v iy, ng N i™ u •ng vào th ¥ c u •ng này thì sau khi # ¥ g d iy th N n™ khu ay # •ng, lúc l kc # œ , và vung v ey cánh tay. Ng N i™ ay nh _ y múa t -a nh Nhình nhân múa r •i b œ ng g “. Quý v ‡ hãy mua cái bình này, nó # NcŸ ch ¥ a # y th ¥ c u •ng ay.

2645. Ya ve p tv À aggida ÷ ÷ h À sayanti
atho sig Àehipi kh Àdit Àse,
bandha vadha [2] bhogaj Àniñcupenti
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2646. Ya ve p tv À bh Àseyya abh Àsaneyya [4]
sabh Àyam Às áo apetavattho,
sammakkhito vantagato vyasanno
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2647. Ya ve p tv À ukka `h`o Àvilakkho
mameva sabbapa`hav tá [6] maññati, [7]
na me samo cÀturantopi r À À
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2648. M Àn Àim Àn Àkalah Àni pesun [8] á
dubba in ánaggiyin [9] ápal Àyin á,
cor Àna dhutt Àna [10] gat ániketo
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2649. Dhañña dhana rajata j Àtar pa
khetta gava yattha vin Àsayanti,
ucchedan ávittavata [11] kul Àna
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2650. Iddh Àni ph tá Àni kul Àni assu
anekas Àhassadhan Àni loke,
ucchinnad Àyajjakat Ànim Àya
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2651. Ya p tv À [12] du `h`a [13] r pova poso
akkosati pitara m Àtarañca, [14]
sassumpi ga heyya athopi su ha
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2652. Ya ve p tv À [12] du `h`a [13] r p Àva n À á
akkosati sasura [15] s Àmikañca,
d Àsampi ga he paric Àtakampi
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

---

[1] ya ve pivitv À - Ma, Sy À, PTS.
[2] vacana - Sy À.
[3] ya pitv À - Ma, Sy À, ya p tv À - PTS.
[4] Àbh Àsaneyya - Ma.
[5] ya ve pivitv À - Ma, Sy À,
ya p tv À - PTS.
[6] sabb Àpathav ti - Ma;
sabb Àpa `hav ti - Sy À,
sabb Àputhav ti - PTS.
[7] maññe - Ma, Sy À.
[8] pesu á - Ma, Sy À,
pesu Àni - PTS.
[9] naggayin á - Ma, Sy À, PTS.
[10] por À adhutt Àna - Sy À,
[11] vittagata - Sy À.
[12] ya ve pitv À - Ma, Sy À,
yañ ce p tv À - PTS.
[13] ditta - Ma, Sy À, PTS.
[14] m Àtara pitarañca - Ma.
[15] sassura - Sy À.

2645. Th it v iy, nh «ng ng N i™u •ng vào th ¥c u •ng này thì b ‡ng ‰ l @a thiêu # t, n mm dài, r •i b ‡các con chó r§ng Ân th t, # # ƒn tình tr]ng b ‡giam c œm, t ©hình, và tiêu hao c £a c _. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # œ th ¥c u •ng ay.

2646. Th it v iy, ng N i™u •ng vào th ¥c u •ng này thì có th • nói # }u không nên nói, ng •i › cu •c h •i h ‰ mà không m sc y ph ¡c, t - làm cho lem lu •c, # # ƒn ói m @a, b ‡suy s ¡p. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # œ th ¥c u •ng ay.

2647. Th it v iy, ng N i™u •ng vào th ¥c u •ng này thì kiêu ng]o, m kt b ‡# ‹ ng cu, ngh ßr mng: ‘Toàn b • trái # tathu •c v } m •t mình ta, th im chí v ‡vua cai tr ‡b •n ph N ung c ng không sánh b mng v –i–ta.’ Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # œ th ¥c u •ng ay.

2648. (Th ¥c u •ng này là v it t]o ra) ngã m]n và ngã m]n thái quá, các s- cãi c ‰các vi ƒc nói #âm th ‰, các vóc dáng xau xí, các s- lõa l •, các s- tr •n ch]y; nó là #ích # ƒn, là ch “ trú c £a nh «ng k wtr •m c N p–, c £a nh «ng gã vô l]i. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # œ th ¥c u •ng ay.

2649. B ‡l *thu •c vào th ¥c u •ng này, nhi }u ng N i™làm tiêu tan thóc lúa, tài s _n, b]c vàng, ru •ng v N ‡, trâu bò. Th ¥c u •ng này là s- phá ho]i # i• v –i– nh «ng gia #ình có c £a c _. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # œ th ¥c u •ng ay.

2650. Có nh «ng gia #ình giàu có, ph •n th ‡nh, có tài s _n nhi }u ngàn ti }n vàng › th { gian, b ‡làm cho tiêu ho]i ph cn gia tài th §a k { b ›i vì th ¥c u •ng này. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # œ th ¥c u •ng ay.

2651. Sau khi u •ng vào th ¥c u •ng này, ng N i™làm nh Nlà có dáng vwt •i b]i, m kng nhi {c cha và mu, và có th • c N ung ép m uv Ÿ, r •i luôn c _con dâu. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # œ th ¥c u •ng ay.

2652. Th it v iy, sau khi u •ng vào th ¥c u •ng này, ng N i™l «nh Nlà có dáng v wt •i b]i, m kng nhi {c cha ch •ng và ch •ng, và có th • c N ung ép # œ t —trai, luôn c _ng N i™làm h cu c in. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # œ th ¥c u •ng ay.

2653. Ya ve pivitv Àna[1] haneyya poso
dhamme hita sama a br Àhma a v À,
gacche apÀyampi tato nid Àna
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2654. Ya ve p táv À duccarita caranti
k Àyena v Àc Àya ca cetas Àv À,[3]
niraya vajanti duccarita caritv À
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2655. Ya y Àcam Àn Àna labhanti pubbe
bahu hiraññampi pariccajant À,
so ta pivitv Àalika bha Àti
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2656. Ya ve p táv À[4] pesane pesayanto[5]
acc Àyike kara ýamhi j Àte,[6]
atthampi so nappaj Àn Àti vutto
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2657. Hir ématt Àpi ahir ékabh Àva
p Àtu karonti madan Àya[7] matt À,
dh émÀpi sant Àbahuka bha anti
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2658. Ya ve p táv À ekath p Àsayanti
an Àsak Àtha ÷iladukkhaseyya ,[9]
dubba iya Àyasakyañ[10] cupenti
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

2659. Ya ve p táv À pattakkhandh Àsayanti
g Àvo k àhat Àniva,[11]
nahi v Àtu iy Àvego
narena sussaho[12] riva.[13]

2660. Ya manuss Àvivajjenti[14] sappa ghoravisammiva,[15]
ta loke visasam Àna ko naro p Àtumarahati.[16]

2661. Ya ve p táv À[17] andhakave huputt À[18]
samuddat ée paric Àyant À,
upakkamu musalehañññamañña[19]
tass Àpu a kumbhamima ki Àtha.

---

[1] ya ve pitv Àna - Sy À,yañ ce p táv Àna - PTS.
[2] ya ve pivitv À- Ma; ya ve pitv À- Sy À, yañ ce p táv À- PTS.
[3] cetas Àca - Ma, Sy À, PTS.
[4] ya ve pitv À- Ma, Sy À, ya pivitv À- PTS.
[5] pesiyanto - Ma, Sy À, PTS.
[6] j Àto - PTS.
[7] madir Àya - PTS.
[8] ya ve pitv À- Ma, Sy À, yañ ce p táv À- PTS.
[9] tha ÷iladukkhaseyy À- PTS.
[10] Àyasakkañ - PTS.
[11] ku àhat Àva - Ma.
[12] susaho - Ma, PTS.
[14] vivajjanti - Sy À.
[15] ghoravisamiva - Sy À, PTS.
[17] ya ve pitv À- Ma, Sy À, yañ ce pivitv À- PTS.
[18] andhakave ÷aputt À- Ma, Sy À.
[19] musalehi añññamañña - PTS.
[13] tass Àpu a kumbhamima ki Àtha - itip Àho Ma, Sy Àpotthakesu dissate.
[16] tass Àpu a kumbhamima ki Àtha - itip Àho Sy Àpotthake dissate.

2653. Th it v iy, sau khi u •ng vào th ¥c u •ng này, ng N i™ Mam có th • gi {t h]i v ‡Sa-môn hay v ‡Bà-la-môn #ã trú vào thi ƒn pháp, do nguyên nhân ay có th • # # ƒn c _nh gi –i–kh ‘ #au. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # yz th ¥c u •ng ay.

2654. Th it v iy, sau khi u •ng vào th ¥c u •ng này, nhi }u ng N i™ th -c hành u { h]nh b mg thân, b mg l ™, ho sc b mg ý; sau khi th -c hành u { h]nh thì # # ƒn #at–ng ¡c. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # yz th ¥c u •ng ay.

2655. Tr N c–#ây, trong khi b ‹ ra nhi }u vàng r •i yêu c cu k wnào #ó (nói d •i), nh Nmg không thành công, k way (gi ™#ây), sau khi u •ng th ¥c u •ng ay, li }n nói # }u gi _d •i. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # yz th ¥c u •ng ay.

2656. Th it v iy, sau khi u •ng vào th ¥c u •ng này, k w# NcŸphái # # Nu tin vào lúc có công vi fc c cn làm kh en c ap sanh kh ›i, k way c ng không bi {t ý ngh ßa (l ™nh kn g ›i) khi # NcŸh ‹i # ƒn. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸ ch ¥a # yz th ¥c u •ng ay.

2657. Ngay c_nh «ng ng N i™ có tâm ý g kn bó v –i–s - h ‘ th un, khi b ‡say sNa b ›i ch at say, c ng phô bày b_n tánh không h ‘ th un. Ngay c_các bic sáng trí, trong khi say s Na, c ng nói nhi }u. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # yz th ¥c u •ng ay.

2658. Th it v iy, sau khi u •ng vào th ¥c u •ng này, nhi }u ng N i™ mm m •t # ng › ch “ n mm kh ‘ s › là n }n # tac ¥ng, không Ân u •ng, r •i tr › nên có hình d]ng x au xí và b ‡m at danh ti {ng. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # yz th ¥c u •ng ay.

2659. Th it v iy, sau khi u •ng vào th ¥c u •ng này, nhi }u ng N i™ có thân hình r r N iŸn mm dài, t -a nh Ncon bò b ‡–#ánh b ›i cái búa t] (n mm dài), b ›i vì n •ng # •c fa r N ŸdN mg nh Nkhi {n ng N i™ am không còn kh _n Ângch t ‡ # ng t •t n «a.

2660. Loài ng N i™ tránh xa th ¥c u •ng này nh Nlà tránh xa con r kn có n ‰ # ec d «d •i, v iy ng N i™ am nào › th { gian có kh _n Ângng # •u •ng th ¥n N e–sánh b mg v –i–n ‰ # ec ay?

2661. Th it v iy, sau khi u •ng vào th ¥c u •ng này, nh «ng ng N i™ con trai c fa Andhaka và Ve hu, trong lúc d]o ch Li › b ™ bi •n, #ã #ánh # ip l gn nhau b mg nh «ng cái chày. Quý v ‡hãy mua cái bình này, nó # NcŸch ¥a # yz th ¥c u •ng ay.

2662. Ya ve p ár Àpubbadev Àpamatt À
tidiv Àcut Àsassatiy Àsam Àyy À,[2]
ta t Àdisa majjamima niratthaka
j Àna mah Àr Àja katha pibeyya.[3]

2663. Nayimasmi [4] kumbhasmi dadhi v Àmadhu v À,[5]
eva abhiññ Àya ki Àni r Àja,
eva hi ma [6] kumbhagat Àmay Àte
akkh Àar pa tava sabbamitta.

2664. Na me pit Àv Àathav Àpi m À À
et Àdiso[7] y Àdisako tuva si,
hit Ànukamp áparamatthak Àmo
soha karissa vacana tavajja.

2665. Dad Àmi te g Àmavar Àni pañca
d Às áata satta gava sat Àni,
Àjaññayutte ca rathe das Àime
Àcariyo hosi mamatthak Àmo.

2666. Taveva d Às ásatamatthu r Àja
g Àm Àca g Àvo ca taveva hontu,
Àjaññayutt Àca rath Àtaveva
sakkohamasmi[9] tidas Àmamindo.

2667. Ma sodana sappip Àyañca[10] bhuñja
kh Àdassu ca tva madhum Àsap ve,[11]
eva tuva dhammarato janinda
anindito saggamupehi h Ànanti.

Kumbhaj Àtaka .

3. JAYADDISAJ ¿TAKA

2668. Cirassa vata me udap Àdi ajja
bhakkho mah Àsattamibhattak Àre,
kutosi ko v Àsi tadi gha br hi
Àcikkha j Àni vidito yath Àsi.

---

[1] ya ve pitv À- Ma, Sy À.
yañ ce pár À- PTS.
[2] sam Àya - Ma.
[3] piveyya - Ma, Sy À.
[4] nayimasmi - Sy À, na imasmi - PTS.
[5] dadhi v Àmadhu v À- Ma;
dadhi madhu v À- Sy À.
[6] evañhima - Ma;
evañhi ma - Sy À.
[7] et Àdis À- Ma, PTS.
[8] dasa - Ma, Sy À.
[9] sakkohamasm á- Ma, Sy À, PTS.
[10] sappip Àya Àsa - Ma, Sy À.
[11] kh Àdassu ce tva madhun Àp pe - PTS.

2662. Th it v iy, sau khi u •ng vào th ¥c u •ng này, ch NThiên trong th ™quá kh ¥b ‡say sNa, r •i b ‡lìa kh ‹i cõi Tr ™v ßh vi •n cùng v –i –phép th cn. Tâu #] v N Lg, trong khi bi {t ch at say này là không có lŸ ích gi •ng nh Nth ¥c u •ng ay, làm sao ng N i™ta có th • u •ng # NcŸ?

2663. Tâu b ƒh], trong bình này không ph _i là s ‹a #ông hay m it ong, b ƒ h] ph _i bi {t rõ nh Nv iy r •i hãy mua, b ›i vì th ¥c u •ng ch ¥a # –ng trong cái bình này #ã # NcŸta dành riêng cho b ƒh] là nh Nv iy, #úng theo cách th ¥c #ã # NcŸta gi _i thích cho b ƒh], này Sabbamitta."

2664. "Ngài không ph _i là cha hay là m uc £a tr gm, nh Nng h %nh Nth { nào thì ngài nh Nth { ay; ngài là ng N i™ ‹u ích và có lòng tr kc en, có s - N c –mu •n v } m ¡c #ích t •i th N ŸŸg. Hôm nay, tr gm #ây sylàm theo l ™nói c £a ngài.

2665. Tr gm ban cho ngài ân hu ƒ là n Âm ngôi làng, m •t tr Âm n ‹t â, b _y tr Âm con bò cái, và m N i™c " xe kéo này #ã # NcŸth kng vào nh ‹ng con ng -a thu cn ch £ng. Ngài hãy là th cy d]y h %o có lòng mong m ‹i # ¡n s - l Ÿ ích c £a tr gm."

2666. "Tâu b ƒh], m •t tr Âm n ‹t â là thu •c v } chính b ƒh], các ngôi làng và b cy bò là thu •c v } chính b ƒh], và các c" xe kéo #ã # NcŸth kng vào nh ‹ng con ng -a thu cn ch £ng là thu •c v } chính b ƒh]. Ta là Thiên Ch £ Sakka, chúa c £a ch NThiên cõi Tam Th ip.

2667. B ƒh] hãy th %d ¡ng c Lm th t‡ và c Lm s ‹a. B ƒh] hãy nhai bánh # iu và m it ong. Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i,™ # NcŸvui thích v –i –thi ƒn pháp nh N v iy, b ƒh] là ng N i™ không b ‡chê trách, và sy #] # ¡n v ‡th { cõi Tr ™."

B 'n Sanh Cái Bình R N ŸŸ. [512]

3. B • N SANH VUA JAYADDISA

(L ™trao # i gi ‹a k wÂn th t‡ng N i™ và # ¥e vua Jayaddisa)

2668. "Qu _th it #ã lâu l km m –i –có m •t b ‹a Ân th nh so]n sanh lên cho ta hôm nay, vào b ‹a Ân l cn th ¥b _y. Ng N iLt § #âu # ¡n? Ho sc ng N iLà ai? Nào, hãy nói ra # i }u ay. Hãy khai báo dòng dõi nh Nng N iL #ã # NcŸbi {t."

2669. Pañc Àar Á À migava pavi `ho[1]
jayaddiso n Àma yadissuto te,[2]
car Àmi kacch Àmi van Àmi c Àma
pasadima [3] kh Àda mamajja muñca.

2670. Seneva tva pa asi sassam Àne[4]
mameso[5] bhakkho pasado ya [6] vadesi,
ta kh Àdiy Àna pasada jighañña [7]
kh Àdissa pacch Àna vil Àpak Ào.

2671. Na catthi mokkho mama vikkayena[8]
gantv Àna pacch Ágaman Ày a[9] pa he,[10]
ta sa gara [11] br Àhma assappad Ày a[12]
sacc Ànurakkh á punar Àvajissa .

2672. Ki kammaj Àa anutappat á a [13]
patta sam á a mara assa r Àja,
Àcikkha me ta api sakku emu
anuj Ànitu Ágaman Ày a pa he.[10]

2673. Kat Àmay Àbr Àhma assa dhan Às À
ta sa gara pa ìmokkha [14] na mutta ,
ta sa gara br Àhma assappad Ày a
sacc Ànurakkh á punar Àvajissa .

2674. Ya [15] te kat Àbr Àhma assa dhan Às À
ta sa gara pa ìmokkha na mutta ,
ta sa gara br Àhma assappad Ày a
sacc Ànurakkh á punar Àvajassu.

2675. Mutto ca so puris Àdassa[16] hatth À
gantv Àsaka mandira k Àmak Àm á
ta sa gara br Àhma assappad Ày a
Ànantay á puttamal á asatta .[17]

2676. Ajjeva rajja abhisecayassu[18]
dhammañca ra `hesu janesu c Àpi,[19]
adhammak Ào ca te m Ànu ra `he
gacch Àmaha poris Àdassa ñatte.[20]

---

[1] pavuttho - katthaci.
[2] yadi suto te - Sy À ; yadi-ssuto te - PTS.
[3] pasada ima - Ma, Sy À , PTS.
[4] sassam Àno - Ma, PTS;
sayham Àno - Sy À .
[5] mamesa - Ma, Sy À , PTS.
[6] pasad' Àya - PTS.
[7] ta kh Àdiy Àna pasada dighañña - PTS.
[8] nikkayena - Ma, Sy À , PTS.
[9] pacc Ágaman Ày a - Ma, Sy À , PTS.
[10] pañhe - Sy À .
[11] sa kara - Ma.
[12] br Àhma asappad Ày a - Sy À .
[13] anutappate tva - Ma;
anutappate ta - Sy À .
[14] pa ìmukka - Ma;
paìmokka - Sy À .
[15] y À - Ma, Sy À , PTS.
[16] poris Àdassa - Ma, Sy À .
[17] puttamal á asattu - Sy À ;
putta al á asattu - PTS.
[18] abhisiñcayassu - Ma.
[19] dhamma cara sesu paresu c Àpi - Ma, PTS.
[20] ñante - Sy À .

2669. “Tr gm là vua x¥Pañc Àa tên Jayaddisa #ang #i s Ân thú, n {u ng N iL #ã # NcŸnghe tin. Tr gm lang thang › các # cm l cy và các khu r§ng. Hôm nay, ng N iLhãy Ân th t‡con h N uL này và hãy th_tr gm ra.”

2670. “Trong khi b ‡hãm h]i, ngài #ánh # i m]ng s•ng b mng chính v it s › h ‹u c £a mình. Con h N uL này sylà th ¥c Ân c £a ta là #i }u ngài nói. Ta sy Ân ngài là v it nên Ân (tr N c–), còn con h N uL kém ngon h Ln ta sy Ân sau. Gi ™ không ph _i là lúc nói nh _m.”

2671. “Không có vi fc tr •n tránh # i• v –i–s - #ánh # i c £a tr gm. Tr gm ra #i r •i sau #ó tr › l]i vào sáng s–m ngày mai. Là ng N i™b _o v f s - chân th it, sau khi hoàn thành s - h ¥a h un ay # i• v –i–v ‡Bà-la-môn, tr gm s yt - mình quay tr › l]i.”

2672. “Này # ¥e vua, vi fc gì khi {n ngài h •i ti {c, khi ngài #ã # {n bên c]nh cái ch {t? Hãy nói vi fc ay v –i–ta, th im chí ta có th • cho phép ngài quay l]i vào sáng s–m ngày mai.”

2673. “S - mong m ‹i tài s _n c £a v ‡Bà-la-môn #ã # NcŸth -c hi fn b ›i tr gm, và #i }u h ¥a h un ay còn b ‡v N –ng l]i, ch Na # NcŸtháo g •. Là ng N i™b _o v f s - chân th it, sau khi hoàn thành s - h ¥a h un ay # i• v –i–v ‡Bà-la-môn, tr gm s yt - mình quay tr › l]i.”

2674. “V } vi fc mong m ‹i tài s _n c £a v ‡Bà-la-môn #ã # NcŸth -c hi fn b ›i ngài, và #i }u h ¥a h un ay còn b ‡v N –ng l]i, ch Na # NcŸtháo g •. Là ng N i™b _o v f s - chân th it, ngài hãy hoàn thành s - h ¥a h un ay # i• v –i–v ‡Bà-la-môn, r •i hãy t - mình quay tr › l]i.”

2675. Và v ‡vua ay #ã # NcŸthoát kh ‹i vòng tay c £a k wÂn th t‡ng N i.™
Sau khi #i # {n cung #i fn c £a mình, v ‡có s - ham mu •n các d ¡c,
sau khi hoàn thành s - h ¥a h un ay # i• v –i–v ‡Bà-la-môn,
#ã nói v –i–hoàng t ©Al náasatta r mng:

2676. “N •i trong ngày hôm nay, con hãy làm l • # nÂg quang v N uLg quy }n và lu it pháp › trong các # tan N c–và luôn c _ › n Li các ng N i™dân. Và con ch— có các hành # •ng b at công trong # tan N c–, tr gm s y #i # {n n Li › c £a k wÂn th t‡ng N i.™

2677. Ki kamma kubba tava deva p Àde[1]
n À Àdhayi [2] tadicch Àmi [3] sotu ,
yamajja rajjamhi udassaye tva [4]
rajjampi na iccheyya [5] tay Àvin Àaha .[6]

2678. Na kammun Ãv Àvacas Àva[8] t Àta
apar Àdhitoha tuviya [9] sar Àmi,
sandhiñca[10] katv Àpuris Àdakena
sacc Àanurakkh ápunaha [11] gamissa .

2679. Aha gamiss Àmi idheva hohi
natthi tato j ávato vippamokkho,
sace tuva gacchasiyeva r Àja
ahampi gacch Àmi ubho na homa.

2680. Addh Àhi t Àta sat Ànesa dhammo
mara Àca me dukkhatara tadassa,
kamm Àsap Àdo ta yad Àpacitv À
pasayha kh Àde bhid Àrukkhas le.[12]

2681. P Àena te p Àamaha nimissa
m Àtva ag Àporis Àdassa ñatte;[13]
etañca[14] te p Àamaha nimissa
tasm Àmata j ávitassa varemi.[15]

2682. Tato have dhitim Àr Àputto
vandittha m Àucca pitucca p Àde,[16]
dukhinissa m À Ànipat ápathaby À[17]
pitassa[18] paggayha bhuj Àni kandati.

2683. Ta gacchanta t Àva pit Àviditv À
parammukho vandati pañjal ákaro,[19]
somo ca r Àj Àvaru o ca r Àj À
paj Àpat ácandim Às riyo ca,
etehi gutto puris Àdakamh À
anuññ Àto sotthi paccehi t Àta.

---

[1] deva p Àva - Ma.
[2] n À Àdhay á- Ma.
[3] ta tadicch Àmi - Ma, Sy À.
[4] tuva - Ma, Sy À, PTS.
[5] niccheyya - Ma, PTS;
niccheyya - Sy À
[6] vin Àha - Ma, Sy À.
[7] kamman À- PTS.
[8] vacas Àva - Ma; vacas Àca - Sy À
[9] tuyha - PTS.
[10] saddhiñca - Sy À
[11] pun Àha - Ma.
[12] bhid Àukkham le - Sy À,
hitarukkhas le - PTS.
[13] ñante - Sy À
[14] evañ ca - PTS.
[15] va emi - Ma, Sy À, PTS.
[16] vanditv Àm Àu ca pitu ca p Àde - Ma;
vanditv Àm Àuñca pituñca p Àde - Sy À
[17] nipat Àpathaby À- Ma;
nipat ápa haby À- Sy À,
nipat ápathavy À- PTS.
[18] pit Àssa - Ma.
[19] pañjal áso - PTS.

2677. “Tâu b ƒ h], trong khi làm công vi ƒc gì d N i–quy }n c £a ph ¡ v N ıg, con #ã không làm cho ph ¡ v N ıg hài lòng v } #i }u gì, con mong # NcŸnghe v} #i }u ay? V} vi ƒc hôm nay ph ¡ v N ıg s y # ÀN con lên làm vua, con không mong mu •n ngay c _v N ıg quy }n, khi ph _i thi {u v kng ph ¡ v N ıg.”

2678. “Này con th N ıg, vào lúc này tr gm không nh —# ı{n l “i l cm gì do hành # •ng hay do chính l ™ nói c £a con. Là ng N i™ b _o v ƒ s - chân th it, sau khi th -c hi ƒn #i }u cam k {t v –i–k wÂn th t‡ng N i,™ tr gm s yquay tr › l]i.”

2679. “Con s y #i, ph ¡ v N ıg hãy › l]i t]i n Li này. Không có s- phóng thích # i• v –i–ng N i™ còn s •ng t §n Li k way. Tâu ph ¡ v N ıg, n {u ph ¡ v N ıg #i, con c ng #i n ‹a. Hãy # •c _hai không còn t •n t]i.”

2680. “Này con th N ıg, qu _ #úng th {, #i }u này là b _n th • c £a các hi }n nhân. Vi ƒc ay # i• v –i–tr gm còn kh ‘ s › h Ln là cái ch {t, là vào lúc gã Kamm Àsap Àda xuyên th £ng con › n Li c ‰ g “, n N –g chín, r •i nhai ng au nghi {n m •t cách tàn b]o.”

2681. “Con có th • trao # i m]ng s •ng c £a ph ¡ v N ıg b mng m]ng s •ng (c £a con). Ph ¡ v N ıg ch —#i # ı{n n Li › c £a k wÂn th t‡ng N i.™ Và con có th • trao # i m]ng s •ng này cho ph ¡ v N ıg; vì #i }u ay, con ch ‰ cái ch {t cho s - s •ng còn (c £a ph ¡ v N ıg).”

2682. Th it v iy, sau #ó, v ‡hoàng t ©d ng c _m #ã # nh l • hai bàn chân c £a m gu h iu và ph ¡ v N ıg. Ng N i™ m u, kh ‘ #au, #ã ngã qu ¯xu •ng # ta, còn ng N i™ cha #ã # ÀN hai cánh tay lên, khóc lóc.

2683. Cho # ı{n lúc bi {t # NcŸng N i™ con ay #ang b N c—#i, ng N i™ cha, v –i–m st quay h N –g khác, ch kp tay lên, # nh l • các v ‡ Vua Soma, Vua Varu a, Th cn Paj Àpati, M st Tr Âng, và M st Tr ™. “Này con th N ıg, # NcŸ các v ‡ này b _o v ƒ, # NcŸ cho phép t §k wÂn th t‡ng N i,™ con hãy tr › v } bình yên.”

2684. Ya da ÷ak Àraññagatassa[1] m Àt À
romassak À[2] sotth Àna sugutt À[3]
tante aha sotth Àna karomi,
etena saccena sarantu devÀ
anuññ Àto sotthi paccehi putta.
2685. ¿v áraho v Àpi manopadosa
n Àna sare j Àtumal ánasatte,
etena saccena sarantu devÀ
anuññ Àto sotthi paccehi bh Àta.[4]
2686. Yasm Àca me anadhimanosi sÀmi
nac Àpi me manas Àappiyosi,
etena saccena sarantu devÀ
anuññ Àto sotthi paccehi s Àmi.
2687. Brah Àuj c Àrumukho kutosi
na ma paj Àn Àsi vane vasanta ,
luddañca[5] ma ñatv Àpuris Àdakoti
ko sotthim Àj Ànamidh Àvajeyya.
2688. J Àn Àmi ludda puris Àdako tva
na ta na j Àn Àmi vane vasanta ,
ahañca[6] puttosmi jayaddisassa
mamajja kh Àda pituno pamokkh À.
2689. J Àn Àmi puttoti [7] jayaddisassa
tath Àni vo mukhava o ubhinna ,
sudukkaraññeva[8] kata taveda
yo mattumicche[9] pituno pamokkh À.
2690. Na dukkara kiñcimahettha maññe
yo mattumicche[9] pituno pamokkh À,
m Àtucca hetu[10] paralokagamy À[11]
sukhena saggena ca sampayutto.
2691. Ahañca kho attano pÀpakiriya [12]
Àv áraho c Àpi[13] sare na j Àtu,
sa kh Àtaj Àti[14] mara ohamasmi
yatheva me idha tath Àparattha.
2692. Kh Àdajja ma d Àni mah Ànubh Àva
karassu kicc Àni ima sar ára ,
rukkhassa v Àte papat Àmi agg À
ch Àdayam Àno[15] mayha [16] tvamadesi[17] ma sa .

---

[1] da ÷akirañño gatassa - Ma, SyÀ.
[2] r Àmassak Àsi - Ma, SyÀ,
r Àmass' ak À - PTS.
[3] sugatt À - PTS.
[4] bh Àtika - Ma; bh Àt À - SyÀ, PTS.
[5] ludda - Ma, SyÀ, PTS.
[6] ahampi - PTS.
[7] puttosi - SyÀ.
[8] sudukkarañceva - SyÀ,
sudukkara c' eva - PTS.
[9] maccumicche - PTS.
[10] m Àtu ca hetu - Ma;
mÀt ca het - SyÀ,
mÀtu ca het - PTS.
[11] paraloka gantv À - Ma;
paraloka gamya - PTS.
[12] p Àpakriya - SyÀ.
[13] v Àpi - Ma, SyÀ, PTS.
[14] sa kh Àtaj Àt á - Ma, SyÀ, PTS.
[15] ch Àdam Àno - SyÀ.
[16] me yan - PTS.
[17] tavamadesi - SyÀ.

2684. “S - an lành mà m•t ng Ni™m ukhéo # NcŸb _o v ƒ #ã t]o ra cho Roma (con trai c £a bà) khi Roma # vào khu r §ng Da ÷aka, m usyt]o ra s - an lành ay cho con; do s- chân th it này, mong r mng ch NThiên hãy ghi nh —. Này con trai, # NcŸcho phép, con hãy tr› v } an lành.”

2685. “Tôi nh —m •t cách ch kc ch kn là tôi #ã không có ác ý nào # i•v –i–anh trai Al áasatta (c £a tôi), d cu là l •li •u hay kín #áo; do s- chân th it này, mong r mng ch NThiên hãy ghi nh —. Này anh trai, # NcŸcho phép, anh hãy tr› v } bình yên.”

2686. “Th Na t N–ng công, b›i vì chàng không có ý ph¡ b]c thi {p, và thi {p c ng không có ý nghß không yêu th Nutng chàng; do s- chân th it này, mong r mng ch NThiên hãy ghi nh —. Th Na t N–ng công, # NcŸcho phép, t N–ng công hãy tr › v } bình yên.”

(L ™trao # i gi «a k wÂn th t–ng Ni™và hoàng t ©Al áasatta)

2687. “Ng NiLcao to, ngay th ong, có khuôn m st khôi ngô, ng NiLt §n Li nào # ñ? Ng NiLkhông bi {t lão #ang c Nng¡ › khu r §ng hay sao? Sau khi bi{t # NcŸlão là k wtàn b]o có bi ƒ hi ƒu ‘k wÂn th t–ng Ni;™ng Ni™mà còn quan tâm # ñ s - bình yên, sao l]i có th • # # ñ n Li này?”

2688. “Này k whung b]o, ta bi {t ng NiLlà k wÂn th t–ng Ni.™Không ph _i ta không bi {t ng NiL #ang c Nng¡ › khu r §ng. Và ta là con trai c £a vua Jayaddisa. Vì vi ƒc gi _i thoát cho ng Ni™cha, nên hôm nay, ng NiLhãy Ân th t– ta.”

2689. “Lão bi {t là ‘con trai’ c £a Jayaddisa, b›i vì khuôn m st và vóc dáng c £a c _hai ng Ni™các ng NiLlà gi •ng nhau. Vi ƒc #ã làm này c £a ng NiLqu _là vi ƒc làm vô cùng khó kh Ân, là m •t ng Ni™có th • ch ap nh in cái ch {t vì vi ƒc gi _i thoát cho ng Ni™cha.”

2690. “Ta ngh ßr mng b at c ¥vi ƒc gì › #ây không ph _i là vi ƒc khó làm, là m •t ng Ni™có th • ch ap nh in cái ch {t vì vi ƒc gi _i thoát cho ng Ni™cha và vì nguyên nhân c £a ng Ni™m u (ng Ni™ay) sau khi # # ñ th { gi –i khác, s y # NcŸ k {t n •i v –i–h]nh phúc và cõi Tr ™i.”

2691. Và th it v iy, ta nh —m •t cách ch kc ch kn r mng b _n thân ta không có b at c ¥hành # ng x au xa nào, d cu là l •li •u hay kín #áo. Ta b ±t]o tác b›i sanh và t © š ki {p này, c £a ta là nh Nth { nào thì › ki {p sau sylà nh Nv iy.

2692. Này lão có #]n Âng l -c, lão hãy Ân th t– ta ngày hôm nay, vào lúc này. Lão hãy làm các vi ƒc c on ph _i làm v –i–thân xác này. Hay là ta r Li xu •ng t §chóp #nh c £a thân cây cho lão. Trong khi h ¥ng thú, lão hãy Ân ph on th t– c £a ta.”

2693. Idañca te ruccati r Àjaputta
caj Àsi[1] p Àa pituno[2] pamokkh À,
tasm Àiha tva [3] taram Ànar po
sambhañja ka`hì Àni jalehi aggi .

2694. Tato have dhitim Àr Àjaputto
d À [4] sam Ànatva[5] mahantamaggi ,
Àl ápayitv À pa ìvedayittha
Àl páitod Àni mah Àyamaggi.

2695. Kh Àlajja ma d Àni pasayhak À á
ki ma muhu pekkhasi ha`hìalomo,
tath Àtath Àtuyhamaha karomi
yath Àyath Àma ch Àlayam Àno[7] adesi.

2696. Ko t Àdisa [8] arahati kh Àdit Àye
dhamme hita saccav Àdi vadañña ,
muddh Àpi tassa viphaleyya sattadh À
yo t Àdisa saccav Àdi adeyya.

2697. Ida hi so[9] br Ànma a mañña m Àno
saso av Àsesi sake sam áe,
teneva so candim Àdevaputto
sasatthuto[10] k Ànaduhajja yakkha.

2698. Cando yath Àr Ànumukh Àpamutto
virocate pa araseva[11] bh Ànum À[12]
eva tuva poris Àl Àpamutto
viroca kampilla[13] mah Ànubh Àva,
Ànodaya pitara m Àarañca
sabbo ca te nandatu ñ Àtipakkho.

2699. Tato have dhitim Àr Àjaputto
katañjal ápariyag À[14] poris Àla ,
anuñ Àno sotthi sukh árogo
pacc Àgam À[15] kampillamal ánasatto.[16]

2700. Ta negam Àj Ànapad Àca sabbe
hatth Àroh Àrathik Àpattik Àca,
namassam Àn Àpañjalik Àup Àgamu [17]
namatthu te dukkarak Àkos á'ti.

Jayaddisaj Àtaka .

---

[1] cajesi - Ma, Sy À
[2] pitu - Sy À
[3] tasm Àhi so tva - Ma, PTS.
[4] d Àu - Ma, Sy À
[5] sam Ànatv À - Ma.
[6] sand ápayitv À - Ma, Sy À, PTS.
[7] ch Àlam Àno - Sy À, PTS.
[8] n' et Àdisa - PTS.
[9] inda hi so - PTS.
[10] sasa`hìako - Sy À
[11] pannaraseva - Ma, PTS.
[12] bh Àum À - Ma, Sy À
[13] kapile - Ma;
kapille - Sy À
[14] pariy Àya - Ma;
paggayha - Sy À, PTS.
[15] pacc Àga - PTS.
[16] kapilamal ánasatt À - Ma;
kapillamal ánasatt À - Sy À
[17] pañjalik Àm-up Àgamu - PTS.

2693. “Này hoàng t©, và vi fc này # NcŸng NiL Na thích. Ng NiLt §b ‹ m]ng s•ng vì vi fc gi i thoát cho ng Ni™cha. Vì th {, › #ây ng NiLcó v wg ap gáp. Ng NiLhãy b wgãy các nhánh cfi r •i # tlên ng %l @a.”

2694. Th it v iy, sau #ó, v ‡hoàng t©d ng c_m #ã gom l]i các khúc g“ và # tcháy ng %l @a l –n, r •i #ã thông báo r mg: “Bây gi ™,ng %l @a l –n này #ã # NcŸ# tcháy.

2695. Lão hãy Ân th tta ngày hôm nay, vào lúc này, bmg hành # •ng b]o l -c. Vi fc gì mà lão lén nhìn ta, (s©ng s •t) có lông d -ng # ¥ag? Ta làm cho lão th { này th { n %# •cho lão h ¥ng thú Ân th tta.”

2696. “Ai x ¥ng #áng # •Ân th t ng Ni™#ã trú vào thi fn pháp, có l ™nói chân th it, r •ng l NiŸg nh Nth { ay? K wnào Ân th t ng Ni™có l ™nói chân th it nh Nth { ay, th im chí cái # o c fa k way c ng có th •v •tan thành b _y m _nh.”

2697. “Trong khi ngh ßi mg: ‘Ng Ni™này là Bà-la-môn,’ con th ‹ ay #ã quy {t # nth b •thí thân th •c fa mình; chính vì th {, v ‡Thiên t ©M st Tr Ângay, # NcŸ ng Ÿi khen v } (hình bóng) con th ‹, ngày nay là v ‡D]-xoa có ngu •n ban phát các # }u mong mu •n.”

2698. “Gi •ng nh Nm st tr Âng # NcŸthoát kh ‹i mi fng c fa th on R Àu (nguy ft th -c) chi {u sáng vào ngày rmm, ho sc gi •ng nh Nm st tr ™chi {u sáng, t Nhg t - nh Nv iy, này v ‡hoàng t©có #]n Âng l -c, # NcŸthoát kh ‹i k wÂn th t ng Ni™ngài hãy chi {u sáng x ¥s › Kampilla. Trong lúc làm cha và m uhoan h ±, ngài hãy # •cho toàn b •nhóm thân quy {n c fa ngài vui m Šng.”

2699. Th it v iy, sau #ó, v ‡hoàng t©d ng c_m #ã ch kp tay l]i, # vòng quanh k wÂn th t ng Ni™Í N Ÿc cho phép, hoàng t©Al áasatta #ã tr › v } l]i thành Kampilla bình yên, h]nh phúc, kh ‹e m]nh.

2700. T ac _các th ‡dân và dân chúng c•i ng -a, # xe, và # b •, #ã # fn g on v ‡hoàng t©ay, ch kp tay, bày t ‹ s - tôn kính: “Kính l • # fn ngài. Ngài là ng Ni™ làm công vi fc khó làm.”

B ‘n Sanh Vua Jayaddisa. [513]

4. CHADDANTAJ¿TAKA

2701. Kinnu socasi anucca gi[1] pa÷si[2] varava ini,[3]
mil¥vasi vis¥akkhi[4] m¥¥va parimaddit¥.

2702. Doha¬o me mah¥¥¥a supinantenupaccag¥[5]
na so sulabhar pova y¥¥liso mama doha¬o.

2703. Ye keci m¥nus¥k¥m¥idha lokasmi[6] nandane,
sabbe te pacur¥mayha ahante dammi doha¬a.

2704. Ludd¥deva sam¥¥vantu ye keci vijite tava,
etesa ahamakkhissa y¥¥liso mama doha¬o.

2705. Ime te luddak¥devi katahatth¥vis¥¥ad¥,
vanañña ca migañña ca mamatthe cattaj¤vit¥.

2706. Luddaputt¥nis¥metha y¥¥vantettha sam¥¥gat¥,
chabbis¥a gaja seta addasa supine aha,
tassa dantehi me attho al¥¥bhe natthi j¤vita.

2707. Na no pit¥ na pit¥mah¥¥a
di`ho suto kuñjaro chabbis¥o,
yamaddas¥supine r¥¥aputt¥
akkh¥ni no y¥¥liso hatthin¥¥go.

2708. Dis¥¥catasso vidis¥¥catasso
uddha adho dasadis¥¥im¥¥yo,
katama disa ti`hati n¥¥gar¥¥¥¥
yamaddas¥supine chabbis¥a.

2709. Ito uju uttariya[8] dis¥¥ya
atikkamma so satta gir¥¬brahante,
suva apasso n¥¥ma gir¥¬u¬r¥¥
supupphito[9] kimpuris¥¥nuci o.

2710. ¿ruyha sela bhavana kinnar¥¥na
olokaya pabbatap¥¥¥am la,
atha dakkhas¥megghasam¥¥nava a
nigrodhar¥¬a a`hasahassap¥¥¥a.[10]

---

[1] socasinucca gi - Ma;
socasinucca g¥- Sy¥;
socasi anujja gi - PTS.
[2] pa÷us¥- Sy¥, pa÷u s¥- PTS.
[3] varava in¥- Sy¥.
[4] vis¥¥akkh¥- Sy¥.
[5] supinantenupajjhag¥- Ma, Sy¥.
[6] lokasmi - Ma, Sy¥.
[7] yamaddasa - Sy¥.
[8] uttar¥¥ya - Sy¥.
[9] sa pupphito - Sy¥.
[10] atha sahassap¥¥¥a - Ma.

4. B • N SANH VOI CHÚA CHADDANTA

2701. “Này cô nàng có dL th • t -a nh Nvàng, vì sao nàng sc u mu •n? Này cô nàng có sk c # p u cao quý, vì sao nàng có wx xanh xao? Này cô nàng có #ôi m k t to, vì sao nàng b ‡ héo hon, t -a nh N l q ng hoa b ‡ vày vò?”

2702. “Tâu # i] v N n Lg, thi {p có s- khao khát. Nó # r{ n trong gi ac m L S- khao khát nh N th { ay c £a thi {p d N n™g nh N có v wk không d • dàng # t] # N cŸ”

2703. “Này ái h iu, b at k ânh «ng d ¡c v %ng nào thu •c v } nhân lo]i › th { gian này, t at c _các # i }u ay # }u d •i dào # i • v –i– tr gm. Tr gm s yban cho nàng # i }u khao khát ay.”

2704. “Tâu b ƒ h], hãy cho t ip h %o các th Ÿs Ân l]i, b at k ânh «ng ai #ang › trong lãnh #at c £a b ƒ h]. Thi {p s ynói cho nh «ng ng N i™ay # i }u khao khát c £a thi {p là nh N th { nào.”

2705. “Này ái h iu, nh «ng ng N i™ th Ÿs Ân này là thu •c v } nàng. H %o #ã khéo # N cŸ rèn luy ƒn, t - tin, hi •u bi {t v } r §ng và các loài thú, có m]ng s •ng #ã # N cŸ buông b ‹ cho m ¡c #ích c £a tr gm.”

2706. “H •i các th Ÿs Ân trai tr w #ã # r{ n t ¡ h •i › n Li này, các ng N i™ Mãy chú tâm l k ng nghe. B ‘n cung #ã nhìn th ay con voi sáu ngà màu tr k ng › trong gi ac m L. B ‘n cung có nhu c cu v –i– nh «ng cái ngà c £a nó; n {u không # t] # N cŸ thì không s •ng n ‘i.”

2707. “Tâu l ƒnh bà, các ng N i™ cha, các ng N i™ ông c £a chúng tôi còn ch Na # N cŸ th ay, ch Na # N cŸ nghe v } con voi có sáu ngà. Xin l ƒnh bà hãy nói rõ cho chúng tôi v } con long t N nŸg mà l ƒnh bà #ã nhìn th ay trong gi ac m L là nh N th { nào.

2708. B •n h N –ng chánh, b •n h N –ng ph ¡, h N –ng trên, h N –ng d N i, –trong m N i™ h N –ng này, con long t N nŸg mà l ƒnh bà #ã nhìn th ay trong gi ac m L # Ÿng › h N –ng nào?”

2709. “T § n Li này, th ong lên h N –ng b k c, sau khi v N tŸ qua b _y ng %o núi kh ‘ng l •; (trong s • #ó) ng %o núi n ‘i b it ay có tên là Suva apassa (S N n™ Núi Vàng), # N cŸ khéo n › r • hoa, # N cŸ lai vãng b ›i loài nhân # i •u.

2710. Sau khi trèo lên t _ng núi #á là ch “ ng ¡ c £a các nhân # i •u, ng N iL hãy nhìn xu •ng khu v -c › chân núi, và ng N iL s ynhìn th ay m •t cây #a chúa, v –i– g •c có tám ngàn cành, có hình dáng gi •ng nh N #ám mây.

2711. Tatthacchati kuñjaro chabbis À o
sabbaseto duppasaho parehi,
rakkhanti na a`h`asahassan Àg À
á À dant Àv À tajavappah À kino.

2712. Ti`h`anti te tumula passasant À
kuppanti v À tassapi eritassa,
manussabh ta pana tattha disv À
bhasma kareyyu n À ssa rajopi tassa.

2713. Bah hi me[2] r À jakulamhi santi
pi þandhan À j À tar passa devi,
mutt À ma á ve þriy À may À ca
ki k À nasi dantapi þandhanena,
m À retuk À m À kuñjara chabbis À a
ud À nu gh À tessasi luddaputte.

2714. S À issit À dukkhit À casmi ludda
uddhañca suss À mi anussarant á,
karohi me luddaka etamattha
dass À mi te g À mavar À ni pañca.

2715. Katthacchati katthamupeti `h À na
v á thissa k À nah À nagatassa[3] hoti,
kathañhi so nah À yati[4] n À gar À j À
katha vij À nemu gati gajassa.

2716. Tattheva s À pokkhara á ad re[5]
ramm À sutitth À ca mahodik À ca,
sampupphit À bhamaraga À nuci À
ettha hi so nah À yati n À gar À j À.

2717. S á a nah À to uppalam À adh À r á[7]
sabbaseto pu ÷ar á kattaca g á[8]
À modam À no gacchati santike ta[9]
purakkhatv À mahesi sabbabhadda.

2718. Tattheva so uggahetv À na v À kya
À d À ya t iñca dhanuñca luddo,
vituriya so[10] satta gir á brahante
suva apassa n À ma[11] giri u þr À .

---

[1] tum la passasant À - Ma;
tum lamassasant À - Sy À;
te bhim la passasant À - PTS.
[2] bah hime - Ma; bah h' ime - PTS.
[3] nh À nagatassa - Ma, Sy À.
[4] nh À yati - Ma, Sy À.
[5] avid re - Sy À.
[6] mahodak À - Sy À.
[7] nah À uppala m À abh À r á - Ma;
nah À to uppalam À abh À r á - PTS.
[8] pu ÷arikataca g á - Sy À.
[9] sanniketa - Ma, Sy À;
[san] niketa - PTS.
[10] vituriyati - Ma, Sy À;
vitureyyati - PTS.
[11] suva apassan À ma - Sy À.

2711. Con voi sáu ngà trúe n t]i n Li ay. Nó có toàn thân màu tr kng, khó b ‡ khu at ph ¡c b ›i nh «ng con voi khác. Tám ngàn con voi b_o v ƒ nó. Chúng có ngà nh Ncán cày, có cú#ánh v –i–t •c # •c £a gió.

2712. Chúng # ¥#g, th › ra m •t cách •n ào. Chúng gi in d «, th im chí # i• v –i–làn gió b ‡xao # ng. H Ln n «a, sau khi nhìn th ay bóng dáng con ngN i™› n Li ay, chúng có th • làm thành tro, th im chí h]t b ¡i c £a con ngN i™‹ ng không còn."

2713. "Tâu l ƒnh bà, có quá nhi }u các th ¥ này › hoàng gia, các # •trang s ¥c b mg vàng, các ng‰ trai, các ng‰ ma-ni, và các vit làm b mg ng‰ bích. V –i– N e–mu •n gi {t ch {t con voi sáu ngà, l ƒnh bà s ylàm gì v –i– # •trang s ¥c b mg ngà voi? Hay là l ƒnh bà s ygi {t h]i các th Ÿs Ân trai tr v?"

2714. "Này th Ÿs Ân, b 'n cung #ây b ‡ganh ghét, kh ' #au. Và ta b ‡héo hon trong khi nh —v } quá kh ¥. Này th Ÿs Ân, ng N iLhãy làm vi fc ay cho b 'n cung. B 'n cung s yban cho ng N iLân hu ƒ là n Ân ngôi làng."

2715. "Nó trú › #âu? Nó # # ƒn ch " # ¥#g › #âu? L •i # nào c £a nó khi # t km? Con voi chúa ay t km nh Nth { nào? Làm th { nào chúng th on có th • bi {t # NcŸ# Nn™l •i # l]i c £a con voi?"

2716. "Ngay t]i n Li #ó, h • sen (Chaddanta) ay › không xa, #áng yêu, có b {n t km xinh # p, và có nhi }u n Ne–# NcŸn › r • nhi }u hoa, # NcŸlai vãng b ›i các b cy ong. Chính n Li này, con voi chúa ay t km.

2717. Khi #ã t km xong cái # p, con voi # i• lên vòng hoa sen xanh, toàn thân có màu tr kng, v –i–các ph on thân th • và làn da t -a nh Nhoa sen tr kng. Trong lúc vui thích, con voi # v } n Li trú ng ¡ c £a mình, d gn # p là voi chánh h iu Sabbabhadd À.

2718. Ngay t]i n Li ay, sau khi #ã n km v «ng l ™d sn, gã th Ÿs Ân ay #ã c om l ay túi tên và cây cung. Gã ay #ã v N tŸqua b _y ng‰ núi l –n kh 'ng l •, (trong s • #ó) ng‰ núi n 'i b it có tên là Suva apassa (SN ™Núi Vàng).

2719. ¿ruyha sela bhavana kinnar Ànha
olokay ápabbatap Àdam la ,
tatthaddas Àmeghasam Ànava a
nigrodhar Àja a `ñasahassap Àla .

2720. Tatthaddas Àkuñjara chabbis Àa
sabbaseta duppasaha parehi,
rakkhanti ta [1] a `ñasahassan Àgà À
á Àdant Àv Àajavappah Ànino.

2721. Tatthaddas Àpokkhara i ad re[2]
ramma sutitthañca mahodikañca,[3]
sampupphita bhamaraga Ànuci a
yattha hi so nah Àyati n Àgar Àj À.

2722. Disv Ànan Àgassa gati ñhitiñca[4]
v tthissa y Ànah Ànagatassa hoti,
op Àam Àgañchi[5] anariyar po
payojito cittavas Ànug Àya.

2723. Kha itv Ànam[6] k Àsu phalakehi ch Àdayi
att Ànamodh Àya dhanuñca luddo,
pass Àgata puthusallena n Àga
samappay ádukka à[7]kammak Àr á

2724. Viddho ca n Àgo koñcaman Àdi ghora
sabbeva[8] n Àg Àninnadu [9] ghorar pa ,
ti añca ka `ñhañca cu a [10] karont À
dh Àvi su te a `ña dis Àsamantato.

2725. Vadhissametanti[11] par Ànasanto
k Às Àvamaddakkhi dhaja is ána ,
dukkhena pu `ñassudap Àdi[12] sañ À
arahaddhajo sabbhi avajjhar po.

2726. Anikkas Àvo k Às Àva yo vattha paridahessati,[13]
apeto damasaccena na so kÀs Àvamarahati.

2727. Yo ca vantakas Àvassa sáesu susam Ànito,
upeto damasaccena sa ve kÀs Àvamarahati.

[1] na - Ma, Sy À, PTS.
[2] avid re - Sy À
[3] mahodakañca - Sy À
[4] ñhitañca - Sy À
[5] Àgacchi - Ma, Sy À
[6] katv Ànam - PTS.
[7] dukkata - PTS.
[8] sabbe ca - Ma.
[9] ninn Àdu - Sy À
[10] ra a - Ma, Sy À
[11] vadhissamenanti - Sy À
[12] phu `ñassudap Àdi - Ma, Sy À,
phu Àssudap Àdi - PTS.
[13] paridahissati - Ma, Sy À

2719. Sau khi trèo lên t_ng núi #á là ch“ ng¡ c£a các nhân #•u, gã #ã nhìn xu •ng khu v -c › chân núi, và #ã nhìn th ay t]i n Li ay m •t cây #a chúa, v –i–g •c có tám ngàn cành, có hình dáng gi•ng nh N#ám mây.

2720. Gã #ã nhìn th ay t]i n Li ay con voi sáu ngà có toàn thân màu trkng, khó b ‡khu at ph ¡c b ›i nh «ng con voi khác. Tám ngàn con voi b_o v ƒ nó. Chúng có ngà nhNcán cày, có cú#ánh v –i–t •c # •c £a gió.

2721. Gã #ã nhìn th ay t]i n Li ay h • sen (Chaddanta) › không xa, #áng yêu, có b{n t km xinh # pu, và có nhi }u n Nc—# NcŸn › r • nhi }u hoa, # NcŸlai vãng b ›i các b cy ong. Chính n Li này, con voi chúa ay t km.

2722. Sau khi nhìn th ay # NnTM l •i # l]i và ch“ # ¥ng c£a con voi, gã thŸ sÂn, v –i–b • d]ng không thánh thi ƒn, b ‡gkn bó theo mãnh l -c tâm (c£a hoàng h iu), #ã th -c hi ƒn m •t c]m b cy › l •i # c£a con voi khi nó # t km.

2723. Sau khi #ào m •t cái h • và che # iy b mng các t am ván, gã thŸsÂn #ã en mình và cây cung (› trong cái h •), r •i #ã dùng m i tên l –n– b kn vào con voi khi nó # ngang qua #ó; gã là k w#ã t]o ác nghi ƒp.

2724. Và con voi b ‡#âm th £ng #ã kêu ti {ng r •ng ghê rŸn. Toàn b • t at c _ các con voi #ã r •ng #áp l]i v –i–hình th ¥c ghê rŸn. Chúng #ã ch]y theo tám h Nng› xung quanh, làm cho lá c‹ và cây c•i b ‡nát v ¡n.

2725. (Ngh ßr mng): “Ta s ygi {t ch {t k wnày,” trong lúc ch]m vào (gã thŸ sÂn), con voi #ã nhìn th ay t am v _i màu ca-sa, bi•u hi ƒu c£a các en sßS-nh in bi {t #ã sanh kh ›i # ƒn con voi b ‡xúc ch]m b ›i kh ‘ #au r mng: “Bi •u hi ƒu c£a các bic A-la-hán, theo các bic thi ƒn nhân, là không # NcŸxâm ph]m.”

(LTMcon voi nói v –i–gã thŸsÂn)

2726. “K wnào có u{tr NcŸch Na lìa, sykhoác lên t am v _i ca-sa, (mà) b‹ bê vi ƒc rèn luy ƒn và s- chân th it, k way không x ¥ng v –i–y ca-sa.[1]

2727. Còn v‡nào có u{tr NcŸ #ã # NcŸt ey tr § khéo #nh t ßh trong các gi –i–, g kn bó v –i–vi ƒc rèn luy ƒn và chân th it, ng Ni™ay qu _nhiên x ¥ng v –i–y ca-sa.”

[1] Hai câu k ƒ2726 và 2727 gi•ng hai câu k ƒ9 và 1o c£a Dhammapadap Ài - Pháp Cú (TTPV t ip 28, trang 29).

2728. Samappito puthusallena n Àgo
adu `ñacitto luddaka ajjhabh Àsi,
kimatthaya [1] kissa v Àsamma hetu
mama vadh ákassa v Àya payogo.

2729. K Àsissa rañño mahesâbhadante
s Àp jit Àr Àjakule subhadd À,
ta [2] addas Às Àca mama asa si
dantehi atthoti ca ma [4] avoca.

2730. Bah hi me dantayug Àu þrÀÀ
ye me pit nañca[5] pit Ànah Àma ,
j Àn Ài s Àkodhan Àr Àjaputt á
vadhatthik Àveramak Àsi b ÀÀ

2731. U `ñehi tva ludda khara gahetv À
dante ime chinda pur Àmar Àmi,
vajj Àsi ta kodhana r Àjaputti
n Àgo hato handa imassa dant À.

2732. U `ñ Àya so luddo khara [6] gahetv À
chetv Àna dant Àni gajuttamassa,
vagg subhe appa ìme pathaby À
Àl Àya pakk Àmi tato hi khippa .

2733. Bhayaddit Àn Àgavadhena a` ` À
ye te n Àg Àa `ña dis Àvidh Àvu ,
adisva[9] posa gajapaccamitta
pacc Àgamu yena so n Àgar Àj À

2734. Te tattha kanditv Àroditva[10] n Àg À
s áe sake pa suka okiritv À,
agama su[11] te sabbe saka niketa
purakkhatv Àmahesi sabbabhadda .

2735. ¿d Àya dant Àni gajuttamassa
vagg subhe appa ìme pathaby À,
suva ar Àj ái samantamodare
so luddako k Àsipura up Àgami,
up Ànesi so r Àjakañña Àya dante
n Àgo hato handa imassa dant À.

[1] kimatthiya - Sy À, PTS.
[2] s Àta - Sy À.
[3] addasa - Sy À.
[4] atthoti mama - Sy À.
[5] pitunnam pi - PTS.
[6] khura - PTS.
[8] bhaya `it À - Ma, Sy À.
[9] adisv Àna - Ma, Sy À.
[10] roditv Àna - Ma, Sy À.
[11] Àgami su - Sy À.

2728. B‡m i tên l –n –#âm vào, con voi, v–i–tâm không sân h in, –#ã nói v –i– gã th Ÿs Âm r mng: “Này b]n, b]n –#ang N e–nguy ƒn –# }u gì? Cái ch{t c £a ta là vì nguyên nhân gì? K{ ho]ch này là c £a ai?”

2729. “Th Nøa ngài, chánh h iu c £a –#¥ vua x¥ K Às i, nàng Subhadd À ay –# NcŸtôn vinh › gia –#nh hoàng t •c. Bà ay –#ã nhìn th ay ngài và –#ã gi i thích cho tôi, r •i –#ã nói v –i–tôi r mng: ‘Có nhu c cu v –i–nh «ng cái ngà.’”

2730. “Các cs p ngà cao quý này c £a các cha ông c £a ta là r at nhi }u. Bà hoàng h iu ay bi {t, nh Nøng vì sân h in, ngu d •t, có ý –#nh gi {t h]i, nên –#ã gây ra vi ƒc thù h m.

2731. Này th Ÿs Âm, ng N iLhãy –#¥ng lên, r •i c cm l ay cái c Nøa, và hãy ck t nh «ng cái ngà này tr N e–khi ta ch {t. Ng N iLcó th •nói v –i–hoàng h iu v } s - sân h in ay r mng: ‘Con voi –#ã ch {t. Còn –#ây là nh «ng cái ngà c £a nó.’”

2732. Gã th Ÿs Âm ay –#ã –#¥ng lên, r •i c cm l ay cái c Nøa, và ck t nh «ng cái ngà xinh x kn, –#p –#y không gì sánh b mng › trái –#ac £a con voi t •i th N Ÿg, sau –#ó, c cm l ay chúng r •i v •i vã r ™kh ‹i n Li ay.

2733. B‡th •t ho _ng b ›i n “i s Ÿhãi, b‡thành h] b ›i cái ch {t c £a con voi chúa, các con voi ay –#ã ch]y t _n mác tám ph Nøng. Sau khi không nhìn th ay con ng N i™thù –#ch c £a loài voi, chúng quay tr › l]i n Li con voi chúa ay.

2734. Các con voi ay than van, khóc lóc t]i n Li ay. Sau khi r kc b ¡i tro xu •ng › trên –#u c £a mình, t at c _các con voi ay –#ã –#¥ v } ch “ trú ng ¡ c £a mình, d gn –#u là voi chánh h iu Sabbabhadd À.

2735. Sau khi cm l ay nh «ng cái ngà xinh x kn, –#p –#y không gì sánh b mng › trái –#ac £a con voi t •i th N Ÿg; chúng chi {u sáng › xung quanh v –i– nh «ng tia sáng màu hoàng kim. Gã th Ÿs Âm ay –#ã –#¥ –#ñ thành K Às i. Gã ay –#ã dâng nh «ng cái ngà –#ñ v ‡hoàng h iu (tâu r mng): “Con voi –#ã ch {t. Còn –#ây là nh «ng cái ngà c £a nó.”

2736. Disv Ànna dant Ànni gajuttamassa
bhattuppiyassa[1] purim Àya j Àniy À,
tattheva tass Àhadaya aph Àti
teneva s Àk Àamak Àsi b Àl À.

2737. Sambodhipatto ca[2] mah Ànubh Àvo
sita ak Àsi[3] paris Àya majjhe,
pucchi su bhikkh suvimuttacitt À
n Àk Àa e p Àukaronti buddh À.

2738. Yamaddasà Ànha dahari kum Àri
k Às Àra[4] vattha anag Àriya caranti ,
s Àkho tad Àr Àjakañña Àhosi
aha tad Àn Ägar Àj Àhosi .

2739. ¿d Àya dant Ànni gajuttamassa
vagg subhe appa ìme pathaby À,
yo luddako k Àsipura up Ägami
so kho tad Àdevadatto ahosi.

2740. An Àvas ra cirarattasa sita
ucc Àvaca caritamida pur À a ,
v éaddaro v éasoko visallo
saya abhiññ Àya abh Àsi buddho.

2741. Aha vo tena k Àena ahosi tattha bhikkhavo,
n Ägar Àj Àtad Àhosi [5] eva dh Àetha j Àakanti.
Chaddantaj Àaka .

5. SAMBHAVAJ ¿TAKA

2742. Rajjañca pa ìpannasm À Àdhipacca suc éata,
mahatta [7] pattumicch Àmi vijetu pa ìhavi ima .

2743. Dhammena no adhammena adhammo me na ruccati,
kiccova dhammo carito rañño hoti suc éata.

2744. Idha cev Ànindit Àyena pecca yena aninditÀ,
yasa devamanussesu yena pappem ubr Ànma a.[8]

---

[1] bhattu piyassa - Sy À
[2] sa - Ma; va - PTS.
[3] s éa ak Às éa - Sy À
[4] k Às Àya - Ma, PTS.
[5] tad Àhomi - Ma; tad Àhosi - Sy À, PTS.
[6] pa ìpann Às m À - Ma; pa ìpann' asm À - PTS.
[7] mahanta - Sy À
[8] pappomu - Ma, Sy À, PTS.

2736. Sau khi nhìn th ay nh «ng cái ngà c£a con voi t •i th NÿYg, c£a ng Ni™ ch •ng yêu quý trong ki {p s •ng tr Nc–Ngay t]i n Li ay, trái tim c £a nàng ay #ã v • tan. Chính vì #}u ay, ng Ni™#ân bà ngu si ay #ã t §tr cn.

2737. Và bic #ã #] #ñ qu _v ‡Toàn Giác, có #] loai l -c, #ã n › n ¡ c Ni™› gi «a h •i chúng. Các v‡t âkh Nu có tâm khéo # NcŸgi _i thoát #ã th kc m kc r mng: “Ch NPh it bi •u l • (n ¡ c Ni™không ph _i không có nguyên nhân.”

2738. “Ng Ni™thi {u n «tr wtu ‘i khoác t am v _i màu ca-sa #ang s •ng không nhà mà các ngNiLnhìn th ay, vào lúc b ay gi ™,nàng ay #ã là công chúa (sau tr› thành chánh h iu), còn Ta khi ay #ã là con voi chúa.

2739. Gã thŸs Ân, sau khi c cm l ay nh «ng cái ngà xinh x kn, # pu # ykhông gì sánh b mng › trái # tac £a con voi t •i th NÿYg, r •i #ã # #ñ thành K Às i, lúc b ay gi ™,Devadatta #ã là gã ay.”

2740. Là b ic #ã xa lìa s- lo l kng, b ic #ã xa lìa s- s cu mu •n, b ic không còn m i tên, # ¥ Ph it, sau khi t - mình bi {t rõ, #ã nói v } h]nh ki •m cao th NÿYg và th ap hèn này trong ki {p quá kh ¥, tuy #ã tr _i qua th ™gian dài lâu nh Nmg v gn ch Na phai nh]t.

2741. “Này các tâkh Nu, vào lúc ay, Ta #ã › n Li ay (h • n Nc–Chaddanta). Khi ay, Ta #ã là con voi chúa. Các ngNiLhãy ghi nh —câu chuy fn B ‘n Sanh nh Nv iy.”

B ‘n Sanh Voi Chúa Chaddanta. [514]

5. B • N SANH B mC TRÍ SAMBHAVA

2742. “Này khanh Suc éata, chúng ta #ã #] # NcŸv Nmg qu •c và quy }n th •ng tr ‡Tr gm mu •n #] #ñ b _n th • v ß#i # •cai qu _n trái # tanày –

2743. – b mng công lý không ph _i b mng phi công lý; phi công lý không h ¥ng thú # i v –tr gm. Này Suc éata, công lý # NcŸth -c hành chính là vi fc c cn ph _i làm c £a v ‡vua.

2744. Và nh ™th {, chúng ta không b ‡chê bai › # i™này; nh ™th {, chúng ta không b ‡chê bai › # i™sau; này Bà-la-môn, nh ™th {, chúng ta có th • #] # NcŸ danh ti {ng › ch NThiên và nhân lo]i.

2745. Yoha atthañca dhammañca kattumicch Àmi br Àhma a,
ta tva atthañca dhammañca br Àhma akkh Àhi pucchito.

2746. N Àññatra vidhur Àr Àja etadakkh Àtum [1]arahati,
ya tva atthañca dhammañca kattumicchasi khattiya.

2747. Ehi kho pahito gaccha vidhurassa upantika ,
nikkha ratta [2]suva assa hara gaccha sucétata,
abhih Àta ima dajj À[3] atthadhamm Ànusi `hiy À.[4]

2748. Sv Àdhipp Àyi Àbh Àadv Ào vidhurassa upantika ,
tamaddasa mah Àbr Àhm Àasam Àna sake ghare.

2749. Rañño ha pahito d to koravyassa[5] yasassino,
attha dhammañca pucchesi iccabravi yudhi `hilo,
ta tva atthañca dhammañca vidhurakkh Àhi pucchito.

2750. Ga ga me pidahissanti na ta [6] sakkomi br Àhma a,
apidhetu mah Àsindhu ta katha so bhavissati,
na te sakkomi akkh Àtu attha dhammañca pucchito.

2751. Bhadrak Ào ca me putto oraso mama atrajo,
ta tva atthañca dhammañca gantv Àpucchassu br Àhma a.

2752. Sv Àdhipp Àyi Àbh Àadv Ào bhadrak Àassa santika ,[7]
tamaddasa mah Àbrahm Ànisinna samhi vesmani.

2753. Rañño ha pahito d to koravyassa yasassino,
attha dhammañca pucchesi iccabravi yudhi `hilo,
ta tva atthañca dhammañca bhadrak Àa brav Ài[8] me.

---

[1] tadakkh Àtum - Sy À
[2] nikkhañcima - Ma, Sy À,
nikkham ima - PTS.
[3] dajja - Sy À
[4] atthadhamm Ànusatthiy À - PTS.
[5] korabyassa - Ma, Sy À, PTS.
[6] na - PTS.
[7] bhadrak Àassupantika - Ma, PTS.
[8] pabr hi - Ma, Sy À

2745. Này Bà-la-môn, tr gm #ây mong mu •n th -c hi fn ý ngh ßa và s- vi fc. Này Bà-la-môn, # NcŸh ‹i, khanh hãy nói v } ý ngh ßa và s- vi fc ay."

2746. "Tâu b f h], v } vi fc b f h] mong mu •n th -c hi fn ý ngh ßa và s- vi fc, tâu v ‡Sát- # {l ¯, không có ai ngo]i tr §Vidhura có kh _n Âng nói v } #i }u ay."

2747. "Này Sucáata, # NcŸ £y nhi fm, khanh hãy #i # ¶n khu v -c c £a Vidhura. Khanh hãy #i mang theo t am l kc b mng vàng ròng. Khanh nên trao quà bi {u này vì l ™giáo hu an v } ý ngh ßa và s- vi fc."

2748. V ‡# i] Bà-la-môn Bh Àadv Àa #ã nhanh chóng #i # ¶n khu v -c c £a Vidhura và #ã nhìn th ay v ‡ay #ang th %th -c › nhà c £a mình.

2749. "Tôi là s ¥gi _ # NcŸ £y nhi fm c £a # ¥e vua Koravya có danh ti{ng. V ‡ vua dòng dõi Yudhi `hìla #ã nói nh Nv cy: 'Khanh hãy h ‹i v } ý ngh ßa và s- vi fc.' Này Vidhura, # NcŸh ‹i, ông hãy nói v } ý ngh ßa và s- vi fc ay."

2750. "'Tôi không th • ch in # ¥ng vi fc theo #u 'i các ý ngh ßkhác nhau c £a s • #ông ng N i,™th Na v ‡Bà-la-môn, tôi không th • làm #i }u ay. Tôi không th • ng Ân ch sn con sông l –n Sindhu; làm th { nào sy có c L h •i cho vi fc ay? D cu # NcŸh ‹i, tôi không th • nói cho ông v } ý ngh ßa và s- vi fc.

2751. Này v ‡Bà-la-môn, Bhadrak Àa là con trai c £a tôi, là # ¥a con trai ru •t # NcŸtôi nuôi l –n, ông hãy #i # ¶n và h ‹i nó v } ý ngh ßa và s- vi fc ay."

2752. V ‡# i] Bà-la-môn Bh Àadv Àa #ã nhanh chóng #i # ¶n khu v -c c £a Bhadrak Àa, và #ã nhìn th ay v ‡ay #ang ng •i › ch " c Nng ¡ c £a mình.

2753. "Ta là s ¥gi _ # NcŸ £y nhi fm c £a # ¥e vua Koravya có danh ti{ng. V ‡ vua dòng dõi Yudhi `hìla #ã nói nh Nv cy: 'Khanh hãy h ‹i v } ý ngh ßa và s- vi fc.' Này Bhadrak Àa, con hãy gi _i thích cho ta v } ý ngh ßa và s- vi fc ay."

2754. Ma sak Àya [1] avah Àya godha anupat Àmaha ,
na te sakkomi akkh Àtu attha dhammañca pucchito.

2755. Sañjayo [2] n Àma me bh À Àka i `ho me suc áata,
ta tva athañca dhammañca gantv Àpucchassu br Àhma a.

2756. Sv Àhipp Àya Àbh Àadv Àyo sañjayassa upantika ,
tamaddasa mah Àbrahm Ànisinna samhi vesmani. [3]

2757. Rañño ha pahito d to koravyassa yasassino,
attha dhammañca pucchesi iccabravi yudhi `ho lo,
ta tva atthañca dhammañca sañjayakkh Àni pucchito.

2758. Sad Àma gilat ámaccu s Àya p Ào suc áata,
na te sakkomi akkh Àtu attha dhammañca pucchito.

2759. Sambhavo n Àma me bh À Àka i `ho me suc áata,
ta tva atthañca dhammañca gantv Àpucchassu br Àhma a.

2760. Abbhuto [5] vata bho dhammo n Àya asm Àka ruccati,
tayo jan Àpit Àputt Àtesu [6] paññ Àya no vid .

2761. Na na [7] sakkotha akkh Àtu attha dhammañca pucchit À,
katha nu daharo jaññ Àattha dhammañña pucchito.

2762. M Àna daharoti uñña Àsi [8] apucchitv Àna sambhava ,
pucchitv Àsambhava jañña Àattha dhammañca br Àhma a.

2763. Yath Àpi cando vimalo gaccha Àk Àsadh Àuy À,
sabbe t À Àga e [9] loke Àbh Àya atirocati.

2764. Evampi dahar peto paññ Àyogena sambhavo,
m Àna daharoti uñña Àsi apucchitv Àna sambhava ,
pucchitv Àsambhava jañña Àattha dhammañca br Àhma a.

2765. Yath Àpi rammako m Àso gimh Àna hoti br Àhma a,
atevaññehi m Àsehi dumapupphehi sobhati.

---

[1] ma sak Àca - PTS.
[2] sañcayo - Ma.
[3] parisati - Sy À par áati - PTS.
[4] gilate - Ma, Sy À gilati - PTS.
[5] abbh to - Sy À.
[6] te su - Sy À PTS.
[7] ta - Ma, Sy À PTS.
[8] mañña Àsi - Sy À
[9] t Àaga e - Sy À

2754. “Sau khi b‹ xu •ng m •t gánh th tt, con l]i #u ‘i theo con k â #å.[1] D œu # NcŸh ‹i, con không th • nói cho ông v } ý ngh ßa và s- vi fc.

2755. Th Nøa ông Sucéata, Sañjaya là ngN i™ em trai c £a con. Th Nøa v ‡Bà-la-môn, ông hãy # # fn và h ‹i nó v } ý ngh ßa và s- vi fc ay.”

2756. V ‡#] Bà-la-môn Bh Àadv Àya #ã nhanh chóng # # fn khu v -c c £a Sañjaya, và #ã nhìn th ay v ‡ay #ang ng •i › ch “ c Nng ¡ c £a mình.

2757. “Ta là s¥gi _ # NcŸ£y nhi fm c £a # ¥ vua Koravya có danh ti{ng. V ‡ vua dòng dõi Yudhi `hila #ã nói nh Nv œy: ‘Khanh hãy h ‹i v } ý ngh ßa và s- vi fc.’ Này Sañjaya, # NcŸh ‹i, con hãy nói v } ý ngh ßa và s- vi fc ay.”

2758. “Th Nøa ông Sucéata, cái ch{t luôn luôn nu •t l ay con vào bu‘i t •i và bu ‘i sáng. D œu # NcŸh ‹i, con không th • nói cho ông v } ý ngh ßa và s- vi fc.

2759. Th Nøa ông Sucéata, Sambhava là ngN i™ em trai c £a con. Th Nøa v ‡Bà-la-môn, ông hãy # # fn và h ‹i nó v } ý ngh ßa và s- vi fc ay.”

2760. “Con Li, câu h ‹i qu _th it là phi th N ™g! Í i } u này không làm cho chúng tôi Nøa thích. Ba ngN i™ g •m có ngN i™ cha và hai ngN i™ con trai, h ‰ không hi •u # NcŸb mng trí tu f.

2761. D œu # NcŸh ‹i, h ‰ không th • nói v } ý ngh ßa và s- vi fc ay. V iy làm th {nào # ¥a tr wcon có th • bi {t v } ý ngh ßa và s- vi fc, khi # NcŸh ‹i?”

2762. “Xin ngài ch –xem th N ™g em, (ngh ßr mng): ‘Tr wcon,’ r •i không h ‹i Sambhava. Th Nøa v ‡Bà-la-môn, sau khi h ‹i Sambhava, em có th• bi {t v } ý ngh ßa và s- vi fc.

2763. C ng gi •ng nh Nm st tr Ângng (tròn), trong ng œn, #ang di chuy •n › h N không gi –i, nó v N tŸtr •i t at c _các qu œn th • tinh tú › th {gian v } ánh sáng.

2764. C ng t Nhng t - nh Nv iy, Sambhava d œu là tr wcon, nh Nøng #ã # NcŸ phú cho s- g kn bó v –i trí tu f. Xin ngài ch –xem th N ™g em (ngh ßr mng): ‘Tr w con,’ r •i không h ‹i Sambhava. Th Nøa v ‡Bà-la-môn, sau khi h ‹i Sambhava, em có th • bi {t v } ý ngh ßa và s- vi fc.

2765. Th Nøa v ‡Bà-la-môn, c ng gi •ng nh Ntháng Rammaka thu •c mùa n kng là v N tŸtr •i các tháng khác; nó r -c r • v –i nh ‹ng bông hoa c £a các lo]i cây.

[1] Theo l ™gi _i thích c £a Chú Gi _i, Bhadrak Àa b ‹ bê v Ÿnhà và #eo #u ‘i ng N i™ Œh ¡ n «thu •c quy } n b _o h • c £a ng N i™ khác (JaA. v, 61).

2766. Evampi dahar peto paññ Àyogena sambhavo,
m Àna daharoti uññ Àsi apucchitv Àna sambhava ,
pucchitv Àsambhava jaññ Àattha dhammañca br Àhma a.

2767. Yath Àpi himav Àbrahme pabbato gandham Àdano,
n Àn Àrukkhehi sañchanno mah Àbh taga Àlayo,
osadhehi ca dibbebhi dis Àbh Àti pav Àti ca.

2768. Evampi dahar peto paññ Àyogena sambhavo,
m Àna daharoti uññ Àsi apucchitv Àna sambhava ,
pucchitv Àsambhava jaññ Àattha dhammañca br Àhma a.

2769. Yath Àpi p Àvako brahme accim Àl áyasassim À,
jalam Àno vane gacche analo ka havattan á

2770. Ghat Àsano dh maketu uttam Àhevana daho,
nis tâhe[1] pabbataggasmi pah tedho[2] virocati.

2771. Evampi dahar peto paññ Àyogena sambhavo,
m Àna daharoti uññ Àsi apucchitv Àna sambhava ,
pucchitv Àsambhava jaññ Àattha dhammañca br Àhma a.

2772. Javena bhadra j Àhanti balivaddañca[3] v Àhiye,
dohena dhenu j Àhanti bh Àsam Àhañca pa -ita .

2773. Evampi dahar peto paññ Àyogena sambhavo,
m Àna daharoti uññ Àsi apucchitv Àna sambhava ,
pucchitv Àsambhava jaññ Àattha dhammañca br Àhma a.

2774. SvÀdhipp Àg Àbh Àradv Àjo sambhavassa upantika ,
tamaddasa mah Àbrahm Àk áalp Àna bah ápure.

[1] nissive - SyÀ. [2] bahutejo - SyÀ. [3] balibaddañca - Ma, SyÀ.

2766. C ng t N Lng t - nh Nv iy, Sambhava dcu là tr wcon, nh Mng #ã # NcŸ phú cho s - g kn bó v –i –trí tu f. Xin ngài ch –xem th N ng™ em (ngh ßr mng): 'Tr w con,' r •i không h ‹i Sambhava. Th Na v ‡Bà-la-môn, sau khi h ‹i Sambhava, em có th • bi {t v } ý ngh ßa và s- vi fc.

2767. Th Na v ‡Bà-la-môn, c ng gi •ng nh Nng %ob núi tuy {t Gandham Àdana # NcŸche ph£ b ›i nhi }u lo]i cây khác nhau, là nLi trú ng ¡ c £a t ip th • ch N Thiên. V –i –các lo]i th _o d N ÒŸ c £a cõi Tr ™i, nó chói sáng và t ‹a h N Lng #i kh kp các ph N Lng.

2768. C ng t N Lng t - nh Nv iy, Sambhava dcu là tr wcon, nh Mng #ã # NcŸ phú cho s - g kn bó v –i –trí tu f. Xin ngài ch –xem th N ng™ em (ngh ßr mng): 'Tr w con,' r •i không h ‹i Sambhava. Th Na v ‡Bà-la-môn, sau khi h ‹i Sambhava, em có th • bi {t v } ý ngh ßa và s- vi fc.

2769. Th Na v ‡Bà-la-môn, c ng gi •ng nh Ntr in h ‹a ho]n v –i –nhi }u ng %ob l @a, có s¥c nóng, trong lúc # t cháy, nó di chuy •n › khu r §ng, không h } th ‹a mãn, t]o thành v ft dài #en thui (n Li nào nó #i qua).

2770. Ng %ob l @a t { th cn (cháy b mng b L l ‹ng), có c •t khói là bi •u hi fu, # t cháy khu r §ng lo]i t •t nh at. V –i –nhi }u nhiên li fu, nó r -c sáng trong #êm t •i › trên #nh ng %ob núi.

2771. C ng t N Lng t - nh Nv iy, Sambhava dcu là tr wcon, nh Mng #ã # NcŸ phú cho s - g kn bó v –i –trí tu f. Xin ngài ch –xem th N ng™ em (ngh ßr mng): 'Tr w con,' r •i không h ‹i Sambhava. Th Na v ‡Bà-la-môn, sau khi h ‹i Sambhava, em có th • bi {t v } ý ngh ßa và s- vi fc.

2772. Ng N i™ta bi {t # NcŸng -a t •t b ›i t •c # ; và con bò # -c trong vi fc kéo n sng. Ng N i™ta bi {t # NcŸbò s ‹a do vi fc v kt s ‹a, và bic sáng su •t trong khi v ‡ ay nói.

2773. C ng t N Lng t - nh Nv iy, Sambhava dcu là tr wcon, nh Mng #ã # NcŸ phú cho s - g kn bó v –i –trí tu f. Xin ngài ch –xem th N ng™ em (ngh ßr mng): 'Tr w con,' r •i không h ‹i Sambhava. Th Na v ‡Bà-la-môn, sau khi h ‹i Sambhava, em có th • bi {t v } ý ngh ßa và s- vi fc."

2774. V ‡ # i] Bà-la-môn Bh Àadv Àja #ã nhanh chóng #i # {n khu v -c c £a Sambhava, và #ã nhìn th ay v ‡ay #ang #ùa gi •n › bên ngoài thành ph •.

2775. Raññoha pahito d to koravyassa yasassino,
attha dhammañca pucchesi[1] iccabravi yudhi `hìlo,
ta tva atthañca dhammañca sambhavakkhÀni pucchito.

2776. Taggha te ahamakkhissa yath Àpi kusalo tath À,
r ÀjÀca kho ta j Àn Àti yadi k Àhati v Àna v À.

2777. Ajja suveti sa seyya raññ Àpu `hìo suc áata,
m Àkatv Àavasár ÀjÀatthe j Àte yudhi `hìlo.

2778. Ajjhattaññeva sa seyya raññ Àpu `hìo suc áata,
kummagga na niveseyya yathÀm þo acetaso.

2779. Att Àna n Àtivatteyya adhamma na sam Àcare,
atitthe nappat Àteyya[2] anatthe na yuto siy À.

2780. Yo ca etÀni `h Àn Àni kattu j Àn Àti khattiyo,
sad Àso va÷ ÷hate r ÀjÀsukkapakkheva candim À.

2781. Ñ Àtáañca piyo hoti mittesu ca virocati,
k Àyassa bhedÀsappañño sagga so upapajjat á'ti.
Sambhavaj Àtaka .

6. M ¿H ¿KAPIJ ¿TAKA

2782. B À À assa [3] ahu[4] r ÀjÀk Àsáa ra `hìava÷ ÷hano,
mitt Àmaccaparib þo[5] agam Àsi mig ÀjÀira .[6]

2783. Tattha br Àhma amaddakkhi seta citra kil Àsina ,
viddhasta kovi þrÀ va kisa dhamanisanthata .

---

[1] pucchassu - PTS.
[2] na-pp Àtareyya - PTS.
[3] b À À asya - Ma, Sy À.
[4] ah - Ma, PTS.
[5] pariby þo - Ma, Sy À, paribb þo - PTS.
[6] mig ÀjÀina - Ma, Sy À, migÀcira - PTS.

2775. “Tôi là s¥gi _ # NcŸ£y nhi ƒm c £a # ¥€ vua Koravya có danh ti{ng. V ‡ vua dòng dõi Yudhi `hìla #ã nói nh Nv cy: ‘Khanh hãy h ‹i v } ý ngh ß và s- vi ƒc.’ Này Sambhava, # NcŸh ‹i, con hãy nói v } ý ngh ß và s- vi ƒc ay.”

2776. “Ch kc ch kn r •i, v ‡thi ƒn x _o nói nh Nth { nào thì con c ng s ynói v –i– ông nh Nth { ay. Và # ¥€ vua, # NnLg nhiên hi •u # NcŸ#i }u ay, tuy nhiên # ¥€ vua s ylàm hay không làm (không ph _i là l “i c £a con).

2777. Th Na ông Sucáata, n {u # NcŸ# ¥€ vua h ‹i v } vi ƒc hành thi ƒn trong ngày hôm nay, m •t ng N i™ nào #ó s ybày t ‹ r mng: ‘Hãy # • # ƒn ngày mai,’ (thì nên nói r mng): ‘Khi #i }u l Ÿ ích sanh kh ›i, mong r mng # ¥€ vua Yudhi `hìla ch –làm theo (l ™ nói ay) và ch –s •ng nh Nv iy.’

2778. Th Na ông Sucáata, khi # NcŸ# ¥€ vua h ‹i: ‘Có ng N i™ bày t ‹ r mng ch … có b _n ngã,’ (thì nên nói r mng): ‘Không nên #i vào con # Nng™ sai trái, gi •ng nh Nk wngu si không có tâm t N.’

2779. Không nên v N tŸqua b _n thân, không nên th %trì phi pháp, không nên d gn # ƒn n Li không ph _i b {n # “(d gn # ƒn 62 tà ki {n), không nên g kn bó › #i }u không có l Ÿ ích.

2780. Và v ‡Sát- # {l ¯nào bi {t th -c hi ƒn các công vi ƒc này, v ‡vua ay luôn luôn l –n- m]nh, t -a nh Nm st tr Âng vào th N ŸŸg huy }n.

2781. Và ng N i™ có trí tu ƒ # NcŸyêu quý trong s• các thân quy {n, và sáng chói › gi ‹a b]n bè; do s- ho]i rã c £a thân, v ‡ay s ytái sanh vào cõi Tr ™.”

B ‘n Sanh B ic Trí Sambhava. [515]

6. B • N SANH CON KH %V ÞÍ a I

2782. Í ¥c vua c £a x ¥K Àsi ng ¡ › thành B À À as á là b ic làm h Nng th ‡nh # tan N c.– Í N Ÿ c tháp tùng b ›i các thân h ‹u và các viên quan #] th cn, # ¥€ vua #ã #i # ƒn v N n™ hoa Mig Àira.

2783. T]i n Li ay, # ¥€ vua #ã nhìn th ay m •t v ‡Bà-la-môn b ‡b ƒnh cùi, (làn da) có l •m # •m màu tr kng, có v {t th N Lg b ‡l › loét t -a nh N bông hoa kovi Àa, (có thân th •) g cy •m, n ‘i # ycy gân.

2784. Paramak Àruññata patta disv Àkicchagata nara ,
avaca byamhito r Àj Àyakkh Àna katamonusi.

2785. Hatthap Àd Àca te set Àtato setatara [1] siro,
gatta kamm Àsava ante kil Àsabahulo vasa [2]

2786. Va`àn Àva p[3]sa k Às Àpi `hi te ninnatunnat À,
k Àalpabb Àva[4] te a g Àn Àñña pass Àmi edisa .

2787. Uggha`àp Àdo tasito kiso dhamanisanthato,
ch Àto Àtattar posi[5] kutosi kattha gacchasi.[6]

2788. Duddas áappak Àrosi dubba o bh ámadassano,
janetti y Àpi te m À Àna ta iccheyya passitu .

2789. Ki kammamakar À[7] pubbe ki [8] avajjha agh Àtayi,
kibbisa ya karitv Àna ida dukkha up Àgami.

2790. Taggha te ahamakkhissa yath Àpi kusalo tath À,
saccav Àdi hi lokasmi pasa sant áha pa ÷it À.

2791. Eko cara gogavese[9] m Àpo accasari vane,
arañña ái e[10] vivane[11] n Àn Àkuñjarasevite.

2792. V Àalmig Ànucarite vippana `hosmi k Ànane,
acari tattha satt Àna khuppip Às À[12]samappito.

2793. Tattha tindukam [13]addakkhi visama`hà bubhukkhito, [14]
pap Àtamhi lambanta [15] sampannaphaladh Àrina .

2794. V Àtas tá Àni[16] bhakkhesi t Àni rucci su me bhusa ,
atitto rukkham Àruyha[17] tattha hess Àmi Àsito.[18]

2795. Ekamme bhakkhita Àsi dutiya abhipatthita ,
tato s Àbhañjatha s Àkh Àchinn Àpharasun Àviya.

---

[1] setataro - PTS.
[2] casi - Ma, Sy À, c' asi - PTS.
[3] va`hàn Àvali - PTS.
[4] k Àalpabb Àca - Ma, Sy À,
k À pàbb Àca - PTS.
[5] atittar posi - Sy À.
[6] kuto nu tva agacchasi - PTS.
[7] kammamakara - Ma.
[8] ka - Ma, PTS.
[9] gogaveso - Ma, Sy À, PTS.
[10] ir áe - Ma.
[11] vane - PTS.
[12] khuppip Àsa - Ma, Sy À.
[13] ti ÷ukam - Sy À.
[14] visama`hàbubhukkhito - PTS.
[15] pap Àtamabhilambanta - Ma, Sy À, PTS.
[16] v Àtassit Àni - Ma, Sy À.
[17] rukkham À hi - Ma;
rukkham Àruhi - PTS.
[18] assito - Sy À.

2784. Sau khi nhìn th ay ng N i™ #ân ông b ‡lâm vào c_nh khó kh Ân, #ã # ‡ # ƒ tr]ng thái bi th N Lg t •t # ; # ¥ vua b ‡s ©ng s •t, #ã nói r mg: “Ng N iLlà lo]i nào trong s • các D]-xoa?

2785. Các tay chân c£a ng N iLmàu tr kng, và # u còn tr kng h Ln th { n ‹a. Thân th • c £a ng N iLcó làn da l •m # •m. Ng N iLs •ng v –i–nhi }u b ƒnh ngoài da.

2786. (X N Lg s •ng) l Mng c £a ng N iLl •i lên lõm xu •ng gi •ng nh N m •t chu “i g •m các tr ¡c quay. Tay chân c£a ng N iLt -a nh N các nhánh dây leo màu #en. Tr gm ch Na th ay ng N i™ Mào khác gi •ng nh N th { này.

2787. Ng N iLcó bàn chân b ‡rách t N Lm, run r ey, g cy •m, n ‘i # y c gân, #ói khát, có dáng v wc m c “i. Ng N iLt § #âu # ƒ? Ng N iL # v } #âu?

2788. Ng N iLcó b • d]ng x au xí, không # NcŸbình th N ng™, x au t N –ng, có hình dáng ghê r Ÿn. Th im chí m uc £a ng N iL, là ng N i™ sanh ra ng N iL, c ng không mu •n nhìn th ay ng N iL.

2789. Ng N iL #ã t]o nghi ƒp gì tr N c –#ây? Có ph_i ng N iL #ã gi {t ng N i™ vô t •i, và sau khi gây ra t •i ác ay, ng N iL #ã # # ƒ s - kh ‘ #au này?”

2790. “Ch kc ch kn r •i, th cn s ynói v –i–b ƒh] c ng gi •ng nh N b ic thi ƒn x _o #ã nói. B ›i vì, các b ic sáng su •t › th { gian này khen ng Ÿ ng N i™ có l ™ nói chân th it.

2791. Trong khi m •t mình lang thang cho vi ƒc tìm ki {m các con trâu, th cn b ‡l]c l •i và #ã # vào quá sâu trong khu r §ng, không ng N i™ lai vãng, n Li hoang vu, v kng v w, # NcŸvô s • con voi lai vãng.

2792. Th cn #ã b ‡l]c m at ph N Lg h N –ng › trong khu r §ng r im, n Li các loài thú d «th N ng™ lui t –i–. Th cn #ã lang thang › n Li ay b _y ngày, ph _i ch u # –ng #ói khát.

2793. T]i n Li ay, b ‡#ói vô cùng, th cn #ã nhìn th ay cây tinduka m %o chênh vênh, mang n sng nh «ng trái ngon ng %o #ang treo l £ng l ong › bên v -c th om.

2794. Th cn #ã Ân nh «ng trái b ‡r ¡ng xu •ng b ›i gió, chúng #ã làm cho th cn h ¥ng thú r at nhi }u. Ch Na # NcŸth ‹a mãn, (th cn #ã ngh ßr mg): ‘Sau khi trèo lên cây, ta sy # NcŸÂn › trên #ó.’

2795. Th cn #ã Ân # NcŸm •t trái, và (v –i–tay ra) mong # NcŸtrái th ¥ hai. Do #ó, cành cây ay #ã gãy lìa, t -a nh N b ‡ch st # ¥ b ›i cái rìu.

2796. Soha sah Àva s Àkh Àni uddhap Àdo[1] ava siro,
appati `hìe an Àsambe giriduggasmi [2] p Àpata .

2797. YasmÀca v Àigambh Ìra tasm Àna samapajjasi ,[3]
tattha sesi nir Àhando an Àho[4] dasa rattiyo.

2798. Athettha kapi m Àgañchi[5] gona gu `hìo dar Ìaro,[6]
s Àkh Àni s Àkha vicaranto kh Àdam Àno dumapphala .

2799. So ma disv Àkisa pa ÷u k Àuññamakar Àmayi,
ambho ko n Àma so ettha eva dukkhena a `ìto
manusso amanusso v Àatt Àma me pavedaya.

2800. Tassañjali pa Àmetv Àida vacanamabravi ,
manussoha byasampatto[8] s Àme natthi ito gati,
ta vo vad Àmi bhadda vo tvañca me sara a bhava.

2801. Garusila [9] gahetv Àna vicara [10] pabbate kapi,
sil Àya yogga [11] katv Àna nisabho etadabravi.

2802. Ehi me pi `hìm Àuyha g Ìaa ga h Àni b Àuhi,
aha ta uddhariss Àmi giriduggata vegas À

2803. Tassa ta vacana sutv Àv Àharindassa sir Ìato,
pi `hìm Àuyha dh Ìassa gÌa b Àn Àni aggahi .

2804. So ma tato samu `hì Àsi tejass Ì[12] balav Àkapi,
vihaññam Àno kicchena giriduggata[13] vegasÀ

2805. Uddharitv Àna ma santo nisabho etadabravi,
i gha ma samma rakkhassu passupissa muhuttaka .

2806. S Ìa Àvyaggh À[14] ca d Ìpi Ìa acchakokataracchayo,
te ma pamatta hi seyyu te tva disv Àniv Àraya.[15]

2807. Eva me paritt À na passupi so muhuttaka ,
tad Àna p Àpaka [16] di `hì pa ìlacchi ayoniso.

---

[1] uddha p Àdo - Ma, Sy À
[2] giriduggasmi - Ma, Sy À, PTS.
[3] samapajjisa - Ma, Sy À, PTS.
[4] an n À - Ma, Sy À, PTS.
[5] kapi m Àgacchi - Sy À
kapi-m- Àgañchi - PTS.
[6] gona gulo dar Ìaro - Ma, Sy À, PTS.
[7] akara - Ma, Sy À, PTS.
[8] vasa patto - PTS.
[9] garu sila - Ma, Sy À
[10] vicar Ì - Ma, Sy À,
vicari - PTS.
[11] yotta - Sy À
[12] tejas Ì - Sy À, PTS.
[13] giriduggato - PTS.
[14] s Ìavyaggh À - PTS.
[15] disv Àna v Àraya - PTS.
[16] p Àpika - Ma, Sy À, PTS.

2796. Th cn #ây cùng v–i–các cành cây, chân phía trên # u phía d N i,—#ã r Li xu •ng khe núi hi •m tr ›, không # ¥ng lên # NcŸ không n Li bám víu.

2797. Và b›i vì # •sâu c£a n N c–nên th cn #ã không làm gì # NcŸ Th cn #ã n mn › n Li ay m N i™#êm, không chút vui thích, không gì n N ng t -a.

2798. R •i có con kh ..#ã #i # ¡n n Li này, là loài kh .có #uôi dài nh N #uôi bò, s •ng › hang # •ng. Nó di chuy •n t § cành này sang các cành khác và Ân trái cây.

2799. Nhìn th ay th cn g cy •m, vàng v %o con kh ..#ã có lòng th N ng xót # ¡n th cn (nói r mng): 'Này ông, ông #ây là ai mà ph i b ‡kh •n kh ' b ›i s - # –n–#au nh N v cy? Ông là ng N i™May là phi nhân? Ông hãy cho tôi bi {t v } b n thân.'

2800. Sau khi cúi mình ch kp tay v–i–nó, th cn #ã nói l ™nói này: 'Ta là ng N i,™ta b ‡lâm c nh kh •n cùng. L •i #i ra kh ‹i n Li này không có cho ta. Ta nói #i }u ay cho ng N iL Mong r mng #i }u t •t lành hãy có cho ng N iL Và ng N iL hãy là n Li n N ng nh ™cho ta.'

2801. Trong khi di chuy •n › ng %o núi, con kh ..#ã ch %o l ay m •t t ng #á l –n–. Sau khi th -c hi fn vi fc tính toán v–i–t ng #á, con kh .l.-c l N •ng #ã nói #i }u này:

2802. 'Ông hãy # ¡n, hãy leo lên l Nng tôi và hãy ôm c' tôi b mng hai cánh tay, tôi s ymang ông lên kh ‹i khe núi hi •m tr › m •t cách mau chóng.'

2803. Nghe # NcŸ l ™nói ay c £a con kh .chúa có s- vinh quang ay, th cn #ã leo lên l Nng c £a con kh .sáng su •t và #ã ôm c' nó b mng hai cánh tay.

2804. Con kh .có n Âng l -c và có s¥c m]nh ay, trong lúc b ‡m ft nh %o b ›i s - khó kh Ân, #ã nhanh chóng # Na th cn lên kh ‹i khe núi hi •m tr ›.

2805. Sau khi mang th cn lên, b ‡ki ft s ¥c, con kh .l.-c l N •ng #ã nói #i }u này: 'Nào, ông hãy b o v ftôi c en th in, tôi s yng £trong ch •c lát.

2806. Các con sNt ©, các con c%o, các con báo, và các con gu, chó sói, và chó r §ng, chúng có th • hãm h]i tôi khi tôi #ã ng £say. Ông hãy trông ch§ng và ng Ân ch sn chúng.'

2807. Sau khi #ã t]o s - h • trì b ›i th cn nh N v iy, con kh ..ay #ã ng £trong ch •c lát. Khi ay, th cn #ã có ý nghßx au xa, không #úng # k r mng:

2808. Bhakkho aya manuss Ànaa yath Àcaññe vane mig À,
yann nima vadhitv Ànaa ch Àto kh Àdeyya [1] v Ànara .

2809. Asito [2] ca gamiss Àmi ma sam Àdi Àya sambala ,
kant Ànaa nitthariss Àmi p Àheyya me bhavissati.

2810. Tato sila gahetv Ànaa matthaka sannit Àjyi ,
mama bhatta [3] kilantassa pah Ànto dubbalo ahu.

2811. So ca vegenudappatto kapi rudhira [4] makkhito,
assupu ehi nettehi rodanto ma udikkhati.

2812. M Àyyo ma kari bhaddante tva ca n Ànedisa kari,
tva ca kho n Ànaa d ógh Àyu [5] añña [6] v Ànetumarahasi.

2813. Aho vata re purisa t Àva dukkarak Ànaka,
edis Àvisam Àdugg Àpap Àa Àuddhato [7] may À.

2814. ¿n éto [8] paralok Àva dubbheyya ma amaññatha,
tantena p Àpadhammena p Àpa p Àpena cintita .

2815. M Àheva tva adhamma `ña vedana ka ùka phusi,
m Àheva p Àpakammanta [9] phala ve Þu va ta vadhi.

2816. Tayi me natthi viss Àso p Àpadhammo asaññato, [10]
ehi me pi `ñito gaccha dissam Ànova santike.

2817. Muttosi hatth Àv À Ànaa [11] pattosi m Ànusi pada ,
esamaggo adhamma `ña tena gaccha yath Àsukha .

2818. Ida vatv Àgiricaro ruhira pakkh Àya [12] matthaka ,
ass ni sampamajjitv Àtato pabbatam Àruhi.

2819. Soha ten Àbhisattosmi paril Ànena addito, [13]
¬ayham Ànena gattena v Àni p Àtu up Àgami .

---

[1] kh Àdeyya - Ma, Sy À.
[2] Àsito - PTS.
[3] gatta - Ma; hattha - PTS.
[4] ruhira - Ma, Sy À, PTS.
[5] d ógh Àyu - Ma, Sy À.
[6] añña - PTS.
[7] uddha ò - PTS.
[8] an éto - PTS.
[9] p Àpakamma ta - Ma;
pÞpa kammanta - PTS.
[10] p Àpadhamma asaññata - Ma, Sy À;
pÞpadhamma amaññatha - PTS.
[11] v À hnaÀ - Ma, Sy À, PTS.
[12] rahade pakkhalya - Ma;
ruhira pakkhalya - Sy À.
[13] pari phÞena a `ito - Ma, Sy À.

2808. ‘ Í ây là th ¥c Ân c £a loài ng N i™ gi •ng nh N các con thú khác › trong r §ng. B ‡ #ói l _, có l y ta nên gi {t ch {t và Ân th ‡ con kh .. này.

2809. Và khi #ã Ân no, ta s y ra #i mang theo th ‡ làm th ¥c Ân d - phòng. Ta s y #i ra kh ‹i khu r §ng hoang. Sy có th -c ph em #i # N ng™ cho ta.’

2810. Sau #ó, th cn #ã c cm l ay t _ng #á và #ã #ánh vào # u (con kh).. Trong khi m ft nh ‰ vì (thi {u) th ¥c Ân, cú #ánh c £a th cn #ã là y {u –t.

2811. Và con kh .. ay #ã mau chóng # ¥ng lên, # cn #ia máu me. V –i hai con m kt # gn l f, nó ng N c –nhìn th cn, than khóc r mng:

2812. ‘Th Na tôn ông, ông ch –làm v iy v –i tôi. Ông #ây #ã làm cái vi fc nh N th { này! Và th it v iy, ông #ây l]i có th • ng Ân ch sn ng N i™ khác v } tu ‘i th ‰

2813. Ôi, th it v iy sao, h •i gã #an ông, h •i k w làm công vi fc khó làm # n ch §ng này, ông #ã # N cŸ tôi mang lên t §v -c th om hi •m tr ›, chênh vênh nh N th { ay!

2814. Ông là k w #ã # N cŸ tôi #em v } t § th { gi –i bên kia, v iy mà ông #ã ngh ßr mng tôi c cn ph _i b ‡ gi {t ch {t. Vi fc ác ay #ã # N cŸ suy ngh ßb ›i k w ác có pháp ác ay.

2815. Này k ws •ng theo phi pháp, mong r mng ng N iL ch –có gánh ch ‡ c _m th ‰ cay # kng, ch –có gi •ng nh N k w gánh ch ‡ ác nghi fp ay, t N nLg t - nh N trái › cây tre #ã h]i ch {t cây tre ay.

2816. Không còn s- tin t N ›ng c £a ta › n Li ng N iLn ‹a, này k w có ác pháp không # N cŸ ch { ng -. Ng N iL hãy # n, hãy #i › phía sau l Mng c £a ta, sao cho ng N iL còn # N cŸ nhìn th ay › kho _ng cách không xa.

2817. Ng N iL #ã # N cŸ thoát kh ‹i t cm tay c £a các dã thú, ng N iL #ã #] # n d au v {t c £a loài ng N i™. Này k ws •ng theo phi pháp, #ây là con # N ng™, ng N iL hãy #i theo l •i #ó m •t cách tho _i mái.’

2818. Nói xong #i }u này, con kh .. #ã r ©a s]ch cái # u # gn máu. Sau khi lau s]ch nh ‹ng gi ‰ n N c –m kt, nó #ã t §n Li ay leo lên ng ‰ núi.

2819. Th cn #ây b ‡ con kh .. ghét b ‹, b ‡ hành h] b ›i c Ln s •t, v –i thân th • b ‡ # t • nóng, th cn #ã #i # n g cn (h • n N c) – # •u •ng n N c.

2820. Aggin Àviya santatto rahado rudhiramakkhito, [1]
pubbalohitasa k Àso sabbo me samapajjatha.

2821. Y Àvanto udabind ni k Àyasmi nipati su me,
t Àvanto ga ÷ [2] j Àyetha a ÷ habe [3] pva s Àdis À.

2822. Pabhinn Àpagghari su me ku ap Àpubbalohit À,
yena yeneva gacchàmi g Àmesu nigamesu ca.

2823. Da ÷ahatth Àniv Àrenti itthiyo puris Àca ma ,
oki À [4] p tigandhena m Àssu orena Àgam À. [5]

2824. Et Àdisa ida dukkha satta vassÀnid Àni me,
anubhomi saka kamma pubbe dukka àmattano.

2825. Ta vo vad Àmi bhadda vo [6] y Àvantettha sam Àgat À,
m Àssu mitt Àna [7] dubbhittho mittadubbho hi p Àpako.

2826. Ku `h å kil Às å bhavati yo mitt Àna idhaddubh á, [8]
k Àyassa bhed Àmittaddu [9] niraya so upapajjat á'ti. [10]
Mah Àkapij Àtaka .

7. DAKARAKKHASAPAÑHO [11]

2827. Sace vo vuyham Àn Àna sattanna udaka ave,
manussabalimes Àno n Àva ga heyya rakkhaso
anupubba katha datv Àmuñcesi dakarakkhino. [12]

2828. M Àara pa`hama dajja bhariya datv Àna bh Àara ,
tato sah Àya datv Àna pañcama dajja [13] br Àhma a
cha`h Àna dajjamatt Àna neva dajja mahosadha .

2829. Poset Àte janett á ca d á gharatt Ànukampik À,
chambh á tayi padu`hasmi [15] pa ÷it Àtthadassin á
añña upanisa katv Àvadh Àta parimocayi.

---

[1] ruhiramakkhito - Ma, Sy À, PTS.
[2] ga ÷a - Ma; ga ÷u - Sy À.
[3] addhabeluva - Ma, PTS;
a ÷ haveluva - Sy À
[4] okkit À - Ma, Sy À, PTS.
[5] orena-m- Àgam À - PTS.
[6] bhaddante - Ma, Sy À.
[7] mitt Àna - PTS.
[8] mitt Àidha dubbhati - Ma; mitt Àn á dha dubbhati - Sy À, mitt Àna idha dubhati - PTS.
[9] mittadubbh á - Sy À.
[10] sopapajjat á'ti - Ma.
[11] dakarakkhasaj Àtaka - Ma, Sy À.
[12] dakarakkhas À - Ma, Sy À,
dakarakkhato - PTS.
[13] dajja - Sy À.
[14] chabbh á - Ma; chabbhi - Sy À.
[15] padussati - Ma.

2820. H • n N c, gi •ng nh N b ‡thiêu # t b ›i ng %o l @a, tr › thành b ‡l am lem b ›i máu. T at c _, # i• v –i th cn, #ã tr › nên nh N là m £và máu.

2821. Có bao nhiêu gi%on N c –#ã r Li xu •ng thân th • c £a th cn, thì có b ay nhiêu m ¡t nh %o #ã sanh lên, có kích th N c –b mng m •t n @a trái cây be uva.

2822. B ‡v • ra, các m ¡t nh %or .ra máu m £t §thân th • hôi th •i c £a th cn. Th cn #i # ¡n con # N ng™ nào, › các thôn làng và › các th ‡thành –

2822. – b ‡tràn ng ip b ›i mùi hôi th •i, nh «ng ng N i™ #ân bà và #ân ông, tay c cm g iy g •c, ng Ân ch sn th cn l]i (nói r mng): ‘Ch —# ¡n g cn phía chúng tôi.’

2824. N “i kh ‘ #au nh N th { này c £a th cn # ¡n nay #ã b _y n Âm. Th cn ch ‡u # •ng nghi ƒp c £a mình, là vi ƒc #ã làm sai trái c £a b _n thân tr N c –#ây.

2825. Tôi nói #i }u ay cho quý v ‡Mong r mng #i }u t •t lành hãy có cho quý v ‡h {t th _y nh «ng ng N i™ #ã t ¡ h •i › #ây. Các v ‡ch –có ph _n b •i các b]n bè, b ›i vì vi ƒc ph _n b •i b]n bè là x au xa.

2826. Ng N i™ nào ph _n b •i các b]n bè › # i™ này s y tr › thành k wb ‡cùi, b ‡ gh wl ›, do s - ho]i rã c £a thân, k wph _n b •i b]n bè ay s y tái sanh › #a ‡ng ¡c.”

B ‘n Sanh Con Kh .V. ßÍ] i. [516]

7. CÂU H • I C §A TH §Y TH gN

2827. “N {u trong lúc tìm ki {m v it hi {n t { là con ng N i,™ qu ±th cn s y b kt gi «chi {c tàu g •m b _y ng N i™ c £a b ƒh] #ang lênh #ênh › bi •n c _, thì b ƒh] s y hi {n dâng và trao cho th £y th cn theo th ¥t - nh N th { nào?”

2828. “Tr gm s y hi {n dâng m gu h iu tr N c –tiên, r •i hi {n dâng hoàng h iu, # ¡n em trai, k { #ó hi {n dâng ng N i™ c •ng s -, và th ¥n Âm s y hi {n dâng v ‡Bà-la-môn, th ¥sáu tr gm s y hi {n dâng b _n thân, và s y không bao gi ™ hi {n dâng v ‡Mahosadha.”

2829. “M gu h iu là ng N i™ nuôi d N •ng, là ng N i™ sanh ra, và là ng N i™ có lòng th N Lg xót # ¡n b ƒh] trong th ™ gian dài lâu. Khi b ƒh] b ‡Chambh ánãm h]i, m gu h iu là ng N i™ sáng su •t, quan tâm # ¡n l Ÿ ích, #ã t]o ra ng N i™ khác gi •ng nh N b ƒh] # •th { ch “, và #ã giúp cho b ƒh] thoát kh ‹i cái ch {t.

2830. Tatonisa[1] pādadi orasa gabbhadhāni i,[2]
mātara kena dosena dajjāsi dakarakkhino.[3]

2831. Dahariviya alaṅkāra[4] dhāreti api bandhana,
dovārike anāgacche ativela pajagghati.

2832. Tatopi[5] pariyāna[6] saya dātāni sāsati,
mātara tena dosena dajjāma dakarakkhino.

2833. Itthigumbassa pavarā accantapiyavādin ī[7]
anuggatā sīlavat ācārayuttā anapāyin ī[8][9]

2834. Akkodhan āpaññavat ā[10] patiṭṭhit ātatthadassin ī,
ubbari kena dosena dajjāsi dakarakkhino.

2835. Khiḍḍāratisam āpanna anatthavasam āgata,
sāma sakāna[11] puttāna ayāca yācate dhana.

2836. Soha dadāmi sāhaṭṭho[12] bahu uccāvaca dhana,
suduccaja cajitvāna pacchāsocāmi dummano,
ubbari tena dosena dajjāmi[13] dakarakkhino.

2837. Yenocit ājānapad ā[14] ānāpetā ca pāṇinā,
ābhata pararajjehi abhiṭṭhāya bahu dhana.[15]

2838. Dhanuggahāna pavara sūra tikhi amantina,
bhāṭāta kena dosena dajjāsi dakarakkhino.

2839. Mayocit ā[16] jānapad ā ānāpetā ca pāṇinā,
ābhata pararajjehi abhiṭṭhāya bahu dhana.

2840. Dhanuggahāna pavaro sūro tikhi amanti ca,
mayāya[17] sukhito rājā atimaññati[18] dāsako.

2841. Upaṭṭhānampi me ayye na so eti yathāpure,
bhāṭāta tena dosena dajjāna dakarakkhino.

---

[1] tādisi - Ma, Sya, PTS.
[2] dhāyini - Ma, Sya,
dhāyina - PTS.
[3] dakarakkhato - PTS, evamuparipi.
[4] viyala kāra - Ma, Sya.
[5] athopi - Ma, Sya.
[6] pariyāna - Ma, Sya.
[7] accanta piyabhāṇin ī Ma, Sya.
[8] anubbat ā - Sya.
[9] anupāyin ī - Sya.
[10] puññavat ī Ma, Sya.
[11] sakāna - Ma, Sya.
[12] sāhato - Sya.
[13] dajjāna - Ma, Sya.
[14] janapad ā - Ma.
[15] bahudhana - Sya.
[16] yenocit ā - Ma;
mayāsit ā - PTS.
[17] mayāso - PTS.
[18] iti maññati - Sya.

2830. Ng N iTMph ¡ n «nh Nth { ay #ã ban cho m]ng s•ng, #ã mang n sng bào thai, #ã b•ng qm b ƒh], vì t•i l "i gì mà b ƒh] s yhi {n dâng m gu h iu cho th £y th cn?"

2831. "M gu h iu #eo # •trang #i •m và v it trang s ¥c nh Nlà còn con gái. Bà c N iTM–n ti {ng và quá l•, nh]o báng các quân gác ćng và các lính ng- lâm.

2832. K { #ó, bà còn d]y b _o các s¥ gi _c £a mình #i g sp các v‡vua # i• ngh ¢th. Vì t•i l "i ay, tr gm s yhi {n dâng m gu h iu cho th £y th cn."

2833. "Hoàng h iu là ng N iTM« cao quý trong toán n« nhân, có gi %ng nói vô cùng #áng yêu, không làm b• quý phái, có gi –i–h]nh, không xa cách, t-a nh Ncái bóng, –

2834. – không gi in d «, có trí tu ƒ, là ng N iTMsáng su•t, quan tâm # n{ l Ÿ ích, vì t•i l "i gì mà b ƒh] s yhi {n dâng hoàng h iu cho th £y th cn?"

2835. "Bi {t tr gm say # kn v –i–các vi ƒc vui #ùa cùng nh «ng s- thích thú và ch ¢u s- tác # •ng c £a các trò vô b', hoàng h iu c cu xin tr gm ph cn tài s _n thu •c v } các ng N iTMcon c £a tr gm, không th • cho # NcŸ

2836. B ‡luy {n ái, tr gm #ây ban cho hoàng hiu nhi }u tài s _n cao th ap khác nhau. Sau khi t §b ‹ v it r at khó t §b ‹, v } sau tr gm s cu mu •n, bu •n bã. Vì t•i l "i ay, tr gm s yhi {n dâng hoàng h iu cho th £y th cn."

2837. "Nh ™vào ng N iTMem trai mà dân chúng # NcŸt ip h %po l]i r •i # NcŸ # Nl v } l]i nhà, và nhi }u tài s _n sau khi chi {n th kng # NcŸmang l]i t § các v N ıng qu •c khác.

2838. Chàng d ng s ßTikhi amanti là tuy ƒt v TMtrong s • các cung th £, vì t•i l "i gì mà b ƒh] s yhi {n dâng em trai cho th £y th cn?"

2839. "'Nh ™vào ta mà dân chúng # NcŸt ip h %po l]i r •i # NcŸ # Nl v } l]i nhà, và nhi }u tài s _n sau khi chi {n th kng # NcŸmang l]i t § các v N ıng qu •c khác.

2840. Ta là d ng s ßTikhi amanti là tuy ƒt v TMtrong s • các cung th £. Nh ™ vào ta mà v ‡vua này # NcŸsung s N –g,' chàng trai tr wt - hào nh Nth {.

2841. Th Na n « en s ßth im chí v ‡ay không #i # n{ h cu c in tr gm gi •ng nh N tr N c –#ây. Vì t•i l "i ay, tr gm s yhi {n dâng em trai cho th £y th cn."

2842. Ekarattena ubhayo tuvañca[1] dhanusekhav À,[2]
ubho[3] j Àettha pañc À Àsah Àyi Àsusam Àvay À.

2843. Cariy Àta anubandhittho ekadukkhasukho tava,
ussukko te div Àratti sabbakiccesu vyÀva ò,[4]
sah Àya tena dosena dajj Àsi dakarakkhino.

2844. Cariy Àya aya[5] ayye pajagghittho[6] may Àsaha,
ajj Àpi tena va ena ativela pajagghati.[7]

2845. Ubbariy Àpi me[8] ayye mantay Àmi rahogato,
an Àmant À pavisati pubbe appa ìvedito.

2846. Laddhav Àho[10] katok Àso ahirika an Àdara ,
sah Àya tena dosena dajj Àna dakarakkhino.

2847. Kusalo sabbanimitt Àna rudañ[11] Àgat Àgamo,
upp Àde[12] supine yutto niyy Àne ca pavesane.

2848. Paddho[13] bhummantalikkhasmi[14] nakkhattapadakovido,
br Àhma a kena dosena dajj Àsi dakarakkhino.

2849. Paris Àyampi me ayye m ßayitv À[15] udikkhati,
tasm Àajja bhamu[16] ludda dajj Àna dakarakkhino.

2850. Sasamuddapariy Àya mahi s Àgaraku ÷ala ,
vasundhara Àvasasi amaccaparivÀito.

2851. C Àuranto mah Àra `ho vijit Àv ámahabbalo,
pathavy Àekar Àj Àsi yaso te vipula gato.

2852. So Àpasitthisahass Àni Àmuttama iku ÷al À,
n Àn Àjanapad Àn Àiyo[17] devakañña pam Àsubh À.

---

[1] tvañceva - Ma, Sy À.
[2] dhanusekha ca - Ma.
[3] ubhato - PTS.
[4] by Àva ò - Ma; p Àva ò - Sy À.
[5] cariy Àma aya - Ma, Sy À.
[6] sañjagghittho - Sy À.
[7] sañjagghati - Sy À.
[8] ubbariy Àpiha - Ma, Sy À.
[9] an Àmanto - Ma, Sy À.
[10] laddhadv Àho - Ma, Sy À.
[11] rutañña - Ma.
[12] upp Àde - Ma.
[13] pa `ho - Ma, Sy À.
[14] bh mantalikkhasmi - Ma.
[15] umm ßitv À - Ma, Sy À;
umm ßetv À - PTS.
[16] accabhamu - Ma, Sy À.
[17] n Àá Ma, Sy À; nariyo - PTS.

2842. “C _hai ng N i™b ƒh] và Dhanusekhav À, #ã # NcŸsanh ra cùng m•t #êm. C _hai #ã # NcŸsanh ra › n Li này, # ju là ng N i™x ¥Pañc Àa, là c•ng s -, có s - ph •i h Ÿp t •t # pu.

2843. V ‡ay #ã #i theo b ƒh] trong các cu•c du hành, có chung s- vui kh ‘ v –i–b ƒh], siêng n Âng, g kn bó ngày #êm v –i–b ƒh] trong m ‰công vi ƒc; vì t •i l “i gì mà b ƒh] s yhi {n dâng ng N i™c •ng s - cho th £y th cn?”

2844. “Th Na n « en s ßv ‡này #ã c N i™l –n ti {ng cùng v –i–tr gm trong cu •c du hành, th im chí hôm nay, c ng v –i–cung cách #ó c N i™l –n ti {ng và quá l •.

2845. Th Na n « en s ßngay c _khi tr gm bàn b]c v –i–hoàng h iu › n Li kín #áo, v ‡này, không # NcŸtri ƒu m ™, c ng #i vào không thông báo tr N c.–

2846. V –i–d pp may #ã #] # NcŸ v –i–c L h •i #ã # NcŸt]o ra, vì t •i l “i ay, tr gm s yhi {n dâng ng N i™c •ng s - vô liêm s ,.b at kính cho th £y th cn.”

2847. “V ‡Bà-la-môn là thi ƒn x _o v } m ‰#i }m báo hi ƒu, bi {t gi _i thích v } ti {ng kêu (c £a các loài thú), có h‰ th ¥c # NcŸtruy }n th §a, chuyên chú v} thiên v Ân, v } gi _i m •ng, v } s - di chuy •n #i và # n{ c £a các tinh tú, –

2848. – là ng N i™thông th]o v } trái # ta và không gian, rành r y v } các chòm sao, vì t •i l “i gì mà b ƒh] s yhi {n dâng v ‡Bà-la-môn cho th £y th cn?”

2849. “Th Na n « en s ßth im chí trong bu ‘i h ‰, v ‡này m › m kt nhìn th ong vào tr gm. Vì th {, hôm nay tr gm s yhi {n dâng k wnh N –g mày, tàn b]o cho th £y th cn.”

2850. “ Í N Ÿc phò tá b ›i các cin th cn, b ƒh] c Nng ¡ trên ph cn # ta có #] d N Lg là vòng rào, có bi•n c _là vành #ai, › qu _#a‡c cu.

2851. Có # ta n N c–r •ng l –n g •m c _b •n ph N Lg, b ƒh] là ng N i™th kng tr in, có s ¥c m]nh v ß#], là v ‡vua # c nh at › trên trái # ta, danh ti {ng c £a b ƒh] lan truy }n r •ng kh kp.

2852. M N i™sáu ngàn n « nhân có các bông tai bmng ng ‰trai và ng ‰ma-ni, thu •c các x ¥s › khác nhau, xinh # pu t N Lg t - nh N các nàng tiên n «

2853. Eva sabba gasampanna sabbak Ãmasamiddhina ,
sukhit Ãna piya d ógha j úita Ãnu khattiya.

2854. Atha tva kena va ena kena v Ãpana hetun Ã,
pa ÷ita anurakkhanto p Ãa cajasi duccaja .

2855. Yatopi Ãgato ayye mama hattha mahosadho,
n Ãbhij Ãn Ãmi dh úassa a umattampi dukkata .

2856. Sace ca kismici[1] k Ãe mara a me pure siy Ã,
putte ca me[2] paputte ca sukh Ãpeyya mahosadho.

2857. An Ãgata paccuppanna sabbamattha vipassati,[3]
an Ãpar Ãdhakammanta na dajja dakarakkhino.

2858. Ida su otha[4] pañc Ã Ãc apan úassa[5] bh Ãsita ,
pa ÷ita anurakkhanto p Ãa cajati duccaja .

2859. M Ãu bhariy Ãya bh Ãucca[6] sakhino br Ãhma assa ca,
attano c Ãpi pañc Ão channa cajati j úita .

2860. Eva mahatthik Ã paññ Ãnipu Ãs Ãdhucintan á[7][8]
di `hadhamme hitatth Ãya[9] sampar Ãye sukh Ãya[10] c Ã”ti.
Dakarakkhasapañho.[11]

8. PA ûARAKAJ ¿TAKA [12]

2861. Viki av Ãca aniguyha[13] manta
asañña ta aparicakkhit Ãna ,
bhaya tamanveti saya abodha
n Ãga yath Ãpa ÷araka supa o.

2862. Yo guyhamanta parirakkha eyya
moh Ãnaro sa sati h Ãsam Ãno,[14]
ta bhinnamanta bhayamanveti khippa
n Ãga yath Ãpa ÷araka supa o.

---

[1] sacepi kimhici - Sy Ã.
[2] so me putte - Ma.
[3] sabbamatthampi passati - Ma.
[4] su Ãha - Ma.
[5] c apaneyyassa - Ma, Sy Ã;
c apaniyassa - PTS.
[6] bh Ãu ca - Sy Ã.
[7] mahiddhiy Ã - Sy Ã;
mahiddhik Ã - PTS.
[8] s Ãdhucintin á - Ma, Sy Ã;
s Ãdhucittan á - PTS.
[9] di `hadhammahitatth Ãya - Ma, Sy Ã.
[10] sampar Ãyasukh Ãya - Ma, Sy Ã.
[11] dakarakkhasaj Ãtaka - Ma, Sy Ã.
[12] pa ÷aran Ãgar Ãj Ãtaka - Ma;
pa ÷araj Ãtaka - PTS.
[13] anig apa - PTS.
[14] bh Ãsam Ãno - PTS.

2853. Tâu v ‡Sát- # {l ¯, ng N i™a #ã nói cu •c s •ng # NcŸ# y. # £m ‰y {u t •, # NcŸthành t -u t at c _các d ¡c c £a nh «ng ng N i™]nh phúc là #áng yêu và lâu dài.

2854. V iy thì vì lý do gì, hay là vì nguyên nhân gì, trong khi b _o v ƒ b ic nhân s ß,b ƒh] l]i t §b « m]ng s •ng là v it khó t §b «?"

2855. "Th Na n « en s ß,t § khi Mahosadha # # ƒn d N i–tr N–ng c £a tr gm, tr gm không nh in bi {t vi ƒc làm sai trái nào d cu là nh « nhoi c £a b ic sáng trí.

2856. Và n {u vào m •t th ™ # •m nào #ó, cái ch {t x _y ra cho tr gm tr N e,–v ‡ Mahosadha có th • giúp cho các con và các cháu £a tr gm # NcŸh]nh phúc.

2857. V ‡ay nhìn th ay rõ t at c _m ‰vi ƒc t N ung lai và hi ƒn t]i. Tr gm s y không bao gi ™hi {n dâng v ‡không có hành # •ng l "i l ơm cho th £y th ơn."

2858. "Này nh «ng ng N i™ân x ¥ Pañc Àa, các ng N i™ãy l kng nghe l ™nói này c £a # ¥ vua C ßan ýa. Trong khi b _o v ƒ b ic nhân s ß # ¥ vua t §b « m]ng s •ng là v it khó t §b «.

2859. Í ¥c vua x ¥ Pañc Àa t §b « m]ng s •ng c £a sáu ng N i™a: ng N i™m u, ng N i™V Ÿ, ng N i™em trai, ng N i™c •ng s -, v ‡Bà-la-môn, và luôn c _b _n thân.

2860. Nh N v iy, trí tu ƒ khôn khéo, s - suy nghß •t # p, có ý nghß l –n lao cho s - l Ÿ ích và t an hóa › # ï™ày và h]nh phúc › # ï™sau."

Câu H «i c £a Th £y Th ơn. [517]

8. B • N SANH R " NG CHÚA PA û ARAKA

(L ™r •ng chúa Pa ÷araka than vãn khi b ‡linh # •u b kt #)

2861. "K wcó l ™nói lung tung, không kín #áo,
không c en m it, không xem xét toàn di ƒn,
nguy hi •m # theo k wkhông t - mình th au hi •u ay,
gi •ng nh N linh # •u #eo #u 'i r •ng chúa Pa ÷araka v iy.

2862. Ng N i™ào, trong lúc #ùa gi •n, vì si mê mà bày t « chú thu it bí m it c ơn # NcŸgi au kín, nguy hi •m t ¥c th ™ # theo k wcó chú thu it #ã b ‡ti {t l • ay, gi •ng nh N linh # •u #eo #u 'i r •ng chúa Pa ÷araka v iy.

2863. N Ànumitto garu attha guyha veditumarahati,
sumitto ca asambuddha sambuddha v Àanatthav À.

2864. Viss Àsam Àpajjimaha acelo[1]
sama o aya sammato bh Àvitatto,
tass Ànamakkhi vivara[2] guyhamattha
at ámattho kapa a[3] rud Àni.

2865. Tass Àna purima[4] brahme guyha
v Àca hi ma[5] n Àsakkhi[6] sa yametu ,
tappakkhato hi bhayam Àgata me[7]
at ámatth Àkapa a rud Àni.

2866. Yo ve naro suhada mañña m Àno
guyhamattha sa sati dukkul áe,
dos Àbhay Àathav Àr Àgaratto[8]
pallatthito[9] b Àho asa saya so.

2867. Tirokkhav Àco asata pavi `ho
yo sa gat áu mud áeti v Àkya ,
Às áiso dummukho ty Ànu ta nara
Àà Àà Àà[10] sa yame t Àdisamh À.

2868. Anna p Àna k Àsika[11] candanañca
man Àpitthiyo m Àacch Àdanañca,[12]
oh Àya gacch Ànase sabbak Àme
supa a p À pagat Àva tyamh À.

2869. Kon áha ti a garaha upeti
asmiñca[13] loke p Àabh n Àgar Àja,
sama o supa e[14] athav Àtaveva[15]
ki k Àca Àpa ÷arakaggah áo.[16]

2870. Sama oti[17] me sammatatto ahosi
piyo ca me manas Àbh Àvitatto,
tass Ànamakkhi vivara guyhamattha
at ámattho kapa a rud Àni.

2871. Na catthi satto amaro pathaby À
paññ Àvidh Ànatthi na ninditabb À,
saccena[18] dhammena dhiy À[19] damena
alabbhamaby Ànarat ánaro idha.

---

[1] acela - Ma, Sy À
[2] vivari - Ma, Sy À, PTS.
[3] kapa o - PTS.
[4] parama - Ma, Sy À, PTS.
[5] h' ima - Sy À, PTS.
[6] n Àsakkhi - PTS.
[7] mama - Ma;
mama - Sy À, PTS.
[8] r Àgaratt À - Ma.
[9] pallitthito - Sy À, pallittho - PTS.
[10] Àà Àar À - PTS.
[11] k Àsika - PTS.
[12] m Àamucch Àdanañca - Ma, Sy À, PTS.
[13] asmi dha - Ma, Sy À, PTS.
[14] supa o - Ma, Sy À, PTS.
[15] tavameva - Ma, Sy À
[16] pa ÷araka gahito - Sy À
[17] sama o hi - Sy À
[18] saccena ca - Sy À
[19] dhitiy À - Ma, Sy À

2863. Ng Ni™Ì]n s Lgiao không x¥ng ‡áng ‡•bi {t ý ngh ©a quan tr %ßng c ơn ‡NcŸgi au kín, và ng Ni™Ì]n t •t không khôn ngoan, ho sc k w‡i•ngh ¢th khôn ngoan (c ng v iy).

2864. Tôi ‡ã ‡]‡ ‡ñn s - tin t Nrng r mng: Gã lõa th •này ‡ã ‡NcŸcông nh in là v ‡Sa-môn, có b_n thân ‡ã ‡NcŸtu t ip. Tôi ‡ã gi_i thích cho gã ay, trong khi b •c l •ý ngh ©a c ơn ‡NcŸgi au kín. V –i–s - vi ƒc ‡ã ‡NcŸtr_i qua, tôi khóc than m •t cách th_m th Nlng.

2865. Này linh ‡i•u cao c_, b›i vì tr Nc–‡ây tôi ‡ã không th •t - ki }m ch { mình v }l ™Ìnói c ơn ‡NcŸgi au kín ‡i•v –i–gã ay. Và chính t §phía gã ay, nguy hi •m ‡ã ‡ñn v –i–tôi. V –i–s - vi ƒc ‡ã ‡NcŸtr_i qua, tôi khóc than m •t cách th_m th Nlng.

2866. Th it v iy, ng Ni™Ìnào ngh ©à thân tình,
r •i bày t ‹ý ngh ©a c ơn ‡NcŸgi au kín cho k wcó gia t •c th ap kém,
b›i vì sân h in, b›i vì s Ÿhãi, hay là b‡‡# kn say ái luy {n,
k wngu ay ch kc ch kn s yb ‡tiêu tùng.

2867. L ™Ìnói th ơm kín ‡ã b‡lan t ‹a gi «a nh «ng ng Ni™Ìau.
K wnào th •t lên l ™Ìnói ay › các cu •c h •i h %ßa,
ng Ni™Ìa ‡ã nói k way là: ‘Loài r kn ‡•c, k wth •i mi ƒng;’
nên tránh xa k wnh Nth { ay, th it xa, th it xa!

2868. Hãy ‡•cho chúng tôi ra ‡i sau khi ‡ã b‹ xu •ng th ¥c Âm, n Nc–u •ng, v_i K Às i, g“ tr ơm h Nlng, các ph¡ n «h Ÿßo ý, tràng hoa, v it thoa, và t at c_các d¡c. Này linh ‡i•u, chúng tôi ‡i ‡ñn n Nlng t -a m]ng s •ng vào ngài.”

(L ™Ìtrao ‡ì gi «a linh ‡i•u và r •ng chúa Pa ÷araka)
2869. “Này r •ng chúa, ai trong s •ba ng Ni™› ‡ây x¥ng ‡áng s - chê trách, khi › th { gian này có ba sinh m]ng: v ‡Sa-môn, linh ‡i•u, hay là chính ngài? Này Pa ÷araka, vì lý do gì ngài ‡ã b‡b kt gi «?”

2870. “ Í •i v –i–tôi, ‘Sa-môn,’ là v ‡tcó b_n thân ‡ã ‡NcŸcông nh in,
có b_n thân ‡ã ‡NcŸtu t ip v }tâm ý, và là ‡áng yêu quý ‡i•v –i–tôi.
Tôi ‡ã gi_i thích cho v ‡ay, trong khi b •c l •ý ngh ©a c ơn ‡NcŸgi au kín.
V –i–s - vi ƒc ‡ã ‡NcŸtr_i qua, tôi khóc than m •t cách th_m th Nlng.”

2871. “š trên trái ‡ta, không có chúng sanh nào không ch{t.
Vi ƒc có ‡NcŸtrí tu ƒlà không th •b ‡tchê bai.
V –i–s - chân th it, v –i–công lý, v –i–trí thông minh, v –i–s - rèn luy ƒn,
con ng Ni™Ìthành t -u ‡i }u khó ‡]‡ ‡NcŸ› n Li này.

2872. M Àt Àpit Àparam Àbandhav Àna
n Àssa tatiyo anukampakatthi,
tesampi guyha parama na sa se
mantassa bheda parisa kam Àno.

2873. M Àt Àpit Àbhagin áh Àcaro ca
sah Àyv Àv Àyassa honti[1] sapakkh À,
tesampi guyha parama na sa se
mantassa bheda parisa kam Àno.

2874. Bhariy Àce purisa vajj Àkom Àk ápiyabh Àin á
puttar payas pet Àñ Àisa ghapurakkhat À,
tass Àpi guyha parama na sa se
mantassa bheda parisa kam Àno.

2875. Na guyhamattha vivareyya rakkheyya na yath Ànidhi ,
na hi p Àukato s Ádhu guyhamattho[2] paj Ànat À.

2876. Thiy Àguyha na sa seyya amittassa ca pa ito,
yo c Ànisena sa h áo hadayattheno ca yo naro.

2877. Guyhamatthamasambuddha sambodhayati yo naro,
mantabhedabhay Àtassa d Àsabh to titikkhati.

2878. Y Àvanto purisassattha guyha j Ànanti mantita ,[3]
t Àvanto tassa ubbeg Àtasm Àguyha na vissaje.

2879. Vivicca bh Àseyya div Àrahassa
ratti gira n Àvela pamuñce,
upassutik Àhi su anti manta
tasm Àmanto khippamupeti bheda .

2880. Yath Àpi assa nagara[4] mahanta
adv Àraka[5] Àyasa bhaddas Àa ,
samantakh Àp Àparikh Àupeta
evampi me te idha guyhamant À.

2881. Ye guyhamant Àavikin av Àc À
da þ Àsadatthesu nar Ádujivha,[6]
Àk Àamitt Àbyavajanti tehi
Às áis Àv Àriva[7] sattasa gh À.[8]

[1] sabh Àya v Àyassa hont á- PTS.
[2] guyho attho - Ma, Sy À, PTS.
[3] mantina - Ma, Sy À, PTS.
[4] yath Àpi ayonagara - Sy À
[5] À þaraka - PTS.
[6] dujivh À- Sy À, PTS.
[7] Às áis Àv Àriva - Ma;
Às áis Àv Àniva - Sy À,
Às áis Àv Àr-iva - PTS.
[8] sattusa gh À- Ma, PTS.

2872. M uvà cha là t•t nh at trong s • các thân quy{n,
không th • có ng Ni™th ¥ba nào là ng Ni™có lòng th Nlng xót,
trong khi hoài nghi s - h Nho]i c £a chú thu it,
c ng không nên bày t‹ #}u tuy ft #•i c on #NcŸgi au kín #{n h ‰

2873. M u, cha, ch‡em gái, và anh em trai,
các ng Ni™c•ng s - hay là nh «ng ng Ni™cùng phe nhóm,
trong khi hoài nghi s - h Nho]i c £a chú thu it,
c ng không nên bày t‹ #}u tuy ft #•i c on #NcŸgi au kín #{n h ‰

2874. N{u ng Ni™Ÿtr wtrung nói chuy fn v –i ch•ng, có l ™nói #áng yêu,
có sanh con trai, có skc #pu, có danh ti{ng, #NcŸt ip th • thân quy{n Nu ái,
trong khi hoài nghi s - h Nho]i c £a chú thu it, c ng không nên bày t‹ #}u
tuy ft #•i c on #NcŸgi au kín #{n nàng.

2875. Không nên b•c l • ý ngh ßa c on #NcŸgi au kín; nên b _o v fnó nh Nlà
c £a chôn gi au. B ›i vì, ng Ni™có s - nh in th ¥c làm rõ ràng ý ngh ßa c on #NcŸ
gi au kín là không t •t #pu.[1]

2876. V ‡sáng su•t không nên bày t‹ #}u bí m it cho ph ¡n «, cho k w#•i
ngh ¢th, là h]ng có th • b ‡mua chu •c b ›i tài v it và h]ng ng Ni™gi _v ™k {t thân.

2877. Ng Ni™nào cho bi{t ý ngh ßa c on #NcŸgi au kín #{n k wkhông khôn
ngoan do n“i s Ÿhãi v } chú thu it hay v } s - #‘v • quan h f #•i v –i k way, thì
ph _i ch ¢u #•ng thân ph in làm nô l f(cho k wbi {t #NcŸay).

2878. Càng có nhi }u k wbi {t #NcŸý ngh ßa c on #NcŸgi au kín c £a m •t
ng Ni™(do) #ã #NcŸth ‘ l •, thì càng có nhi }u kích #•ng #•i v –i ng Ni™ay; vì
th {, không nên th ‘ l • #}u bí m it.

2879. Vào ban ngày, nên cách ly r•i m –i nói #}u bí m it,
vào ban #êm không nên th •t ra l ™v N tŸquá th ™gian (h]n #¢th).
B ›i vì nh «ng k wnghe lén l kng nghe #}u th ‘ l •;
vì th {, #}u th ‘ l • mau chóng #ª #{n vi fc rò r …

2880. C ng gi •ng nh Nthành ph • Bhaddas À À r •ng l –n, làm b mng sk t,
không có c ©a ra vào, #NcŸtrang b ‡v –i các hào n Ne –#NcŸ#ào › xung quanh,
c ng t Nlng t - nh Nv iy, các chú thu it c on #NcŸgi au kín ay c £a tôi là › n Li
này.

2881. Này (r kn chúa) loài có hai l Ni, nh «ng ng Ni™nào có chú thu it c on
#NcŸgi au kín, không có l ™nói lung tung, kiên quy {t trong các m ¡c #ích c £a
mình, các k wthù ngh ¢th lánh xa nh «ng ng Ni™ay, t -a nh Ncác h]ng chúng
sanh lánh xa nh «ng con r kn #ªc.”

[1] Các câu kf2875 - 2879 gi •ng các câu kf2551 - 2555 › trang 74.

2882. Hitv Àghara pabbajito acelo
naggo mu ÷o vicarati[1] gh Àsahetu,
tamhi nu kho vivari guyhavattha
atth Àca dhamm Àca ap Àgatamh À.[2]

2883. Katha karo hoti[3] supa ar Àja
ki s ¿o kena vatena vatta ,
sama o cara hitv Àmam Àyit Àni
katha karo saggamupeti `h Àna .

2884. Hiriy Àtitikkh Àya damena khantiy À[4]
akkodhano pesuniya[5] pah Àya,
sama o cara hitv Àmam Àyit Àni
eva karo saggamupeti `h Àna .

2885. M À Àca[6] putta taru a tan ja[7]
sampassa ta[8] sabbagatta phareti,
evampi me tva p Àurahu dijinda
m À Àva putta anukampam Àno.

2886. Handajja tva mucca[9] vadh Àdujivha
tayo hi putt Ànahi añño atthi,
antev Às ádinnako atrajo ca
rajassu[10] puttaññataro me ahosi.

2887. Icceva v Àkya visajj ¿[11] supa o
bhumya[12] pati `h Àya dijo dujivha ,
muttajja tva sabbabhay Àtivatto
thal dake hohi may Àbhigutto.

2888. ¿ta kina yath Àkusalo bhisakko
pip Àsit Àna rahadova s ¿o,
vesma yath Àhimas ¿a `it Àna[13]
evampi te sara amaha bhav Àmi.

2889. Sandhi[14] katv Àamittena a ÷ajena jal Àbuja,
vivariya d Àh`a sayasi[15] kuto te[16] bhayam Àgata .

2890. Sa ketheva amittamhi[17] mittasmimpi na vissase,
abhay Àbhayamuppanna api m l Àni kantati.

---

[1] carati - Ma, Sy À.
[2] apaggatamh À - Ma; apagatamh À - Sy À; av Àgat' amh À - PTS.
[3] c Àhi - PTS.
[4] damenupeto - Ma.
[5] pesu iya - Ma, Sy À, PTS.
[6] m À Àva - Ma, Sy À, PTS.
[7] tanujja - Ma, Sy À, PTS.
[8] samphassat À - Ma, Sy À.
[9] muñca - Ma, PTS.
[10] rajjassu - Ma.
[11] visajji - Sy À, visaj á - PTS.
[12] bh mya - PTS.
[13] himasirira `it Àna - PTS.
[14] saddhi - Sy À.
[15] sesi - Ma; passasi - Sy À.
[16] ta - Ma, Sy À, PTS.
[17] amittasmi - Ma, Sy À.

2882. “Sau khi t §b ‹ gia #inh, v ‡xu at gia, lõa th •, tr cn tru •ng, # uc c]o, #i l]i #ó #ây vì nguyên nhân vit th -c. Qu _th it, tôi #ã b •c l • ý ngh ßa c cn # NcŸ gi au kín cho v ‡ay. Chúng tôi #ã b ‡lìa kh ‹i m ¡c #ích và công lý.

2883. Này linh #i •u chúa, v ‡Sa-môn là ng N i™ có hành # •ng th { nào, có gi –i –c am gì, #ang thi hành ph in s - gì? Trong khi th -c hành h]nh xu at gia sau khi #ã t §b ‹ các vit thu •c s › h ‹u, v ‡Sa-môn làm th { nào #i # ¡n v ‡th { cõi Tr ™?”

2884. “V –i –s - h ‘ th un (t •i l “i), v –i –s - ch ‡u # •ng, v –i –s - thu cn hóa, v –i –s - nh gn n]i, không gi in d «, #ã d ¥t b ‹ vi fc nói #âm th %, trong khi th -c hành h]nh xu at gia sau khi #ã t §b ‹ các vit thu •c s › h ‹u, v ‡Sa-môn làm nh Nv iy #i # ¡n v ‡th { cõi Tr ™.”

2885. “Ví nh Nng N i™ m u, trong khi nhìn # ¥a con trai th Ld]i # NcŸ sanh ra t §c L th • c £a mình, khi {n toàn thân rung # •ng, c ng t N ıg t - nh Nv iy, này chúa c £a loài chim, ngài hãy th • hi fn v –i –tôi gi •ng nh N ng N i™ m u #ang th N ıg xót # ¥a con trai.”

2886. “Nào, này (r kn chúa) loài có hai l N i•, hôm nay hãy # •ngài thoát kh ‹i s - gi {t h]i. B ›i vì có ba lo]i con: h %o trò, con nuôi, và con ru •t, không có lo]i (th ¥t N) nào khác. Ngài hãy vui m §ng! M •t ng N i™ con khác n ‹a #ã có thêm cho tôi.”

2887. Sau khi nói l ™ nói y nh Nth {, con linh #i •u #ã phóng thích (con r kn). Con chim #ã # ts con r kn chúa xu •ng › m st # ta (nói r mng): “Hôm nay, ngài #ã # NcŸt - do, #ã qua kh ‹i t at c _hi •m nguy. Ngài hãy › trên # tali }n và › trong n N c. Ngài # NcŸ tôi b _o v f.”

2888. “Gi •ng nh Nng N i™ th cy thu •c thi fn x _o cho các b fnh nhân,
t -a nh Nh • n N c –mát l]nh cho nh ‹ng ng N i™ ‡khát n N c,
gi •ng nh Nch “ trú ng ¡ cho nh ‹ng ng N i™ ‡kh •n kh ‘ b ›i tuy {t l]nh,
c ng t N ıg t - nh Nv iy, tôi có s - n N ıg t -a › ngài.”

2889. “Này loài thai sanh, sau khi #ã th -c hi fn s - liên k {t v –i –k w thù là loài noãn sanh, ngài nhe r Âng nanh và n mm sát xu •ng, v iy s - nguy hi •m c £a ngài t § #âu # ¡n?”

2890. “Nên nghi ng]i k w thù, c ng không nên tin t N ›ng ng N i™]n, t §ch “ không nguy hi •m, s - nguy hi •m # NcŸ sanh lên, th im chí còn c kt # ¥ các g •c r • (c £a s - s •ng).

2891. Kathannu vissase tyamhi yenÀsi kalaho kato,
niccayattena `h Àtabba so disabbhi[1] na rajjati.

2892. Viss Àsaye na ca na [2] vissaseyya[3]
asa kito ca sa kito [4] bhaveyya,
tath Àtath Àviññ parakkameyya
yath Àyath Àbh Àva paro na jaññ À.

2893. Te devava À[5] sukhum Àar p À
ubho sam Àsujayo[6] puññakkhandh À,[7]
up Àgamu k Àdambiya [8] acela .
miss bh t Àassavàh Àva n Àg À.

2894. Tato have pa ÷arako acela
sayamevup Àgamma ida avoca,
muttajjaha sabbabhay Àtivatto
na hi n na tuyha manaso piyamh À.

2895. Piyo hi me Àsi supa ar À À
asa saya pa ÷arakena sacca ,
so r Àgaratto ca[9] ak Àsi [10] eta
p Àpa kamma [11] sampaj Àno na moh À.

2896. Na me piya appiya v Àpi hoti
sampassato lokamima parañca,
susaññat Àna hi viyañjanena
asaññato lokamima car Àsi.

2897. Ariy Àvak Àsosi anariyo c Àsi[12]
asaññato saññatasannik Àso,
ka h Àbhij Àtikosi [13] anariyar po
p Àpa bahu duccarita ac Àti.

2898. Adu `h`assa tuva dubbh á dubbh á[14] ca pisuno casi,
etena saccavajjena muddh Àte phalatu sattadh À.

2899. Tasm Àhi mitt Àna na dubbhitabba
mittadubbh À[15] p Àpiyo natthi añño,
Àsittasatto nihato pathaby À
indassa v Àkyena hi sa varo hato ”ti.

Pa ÷arakaj Àtaka .[16]

---

[1] disamhi - PTS.
[2] ta - Ma.
[3] vissayeyya - Ma.
[4] asa kito sa kito ca - Ma, Sy À.
[5] devava á - PTS.
[6] sujay À - Ma, Sy À.
[7] puññagandh À - PTS.
[8] karampiya - Ma, Sy À.
[9] r Àgarattova - Ma, PTS.
[10] ak Àsi - Sy À.
[11] p Àpakamma - Ma, Sy À.
[12] anariyov Àsi - Ma;
anariyova hosi - Sy À.
[13] ka h Àbhij Àtiko - Sy À.
[14] dubbhi dubbh á - Ma, Sy À,
d bhi d bh á - PTS.
[15] mittadubbh Àhi - Sy À,
mittadubh À - PTS.
[16] pa ÷aran Àgar Àaj Àtaka - Ma;
pa ÷araj Àtaka - PTS.

2891. Làm th{ nào có th• tin t N›ng vào ngài, mà v–i–ngài có s- cãi c‰#ã # NcŸt]o ra? Ng N i™ào t•n t]i v –i–s - th N™ng xuyên sƣn sàng, ng N i™ay không b‡quy{n luy{n v –i–các k wthù (c £a mình).

2892. Nên làm cho k wkhác tin t N›ng mình, và không nên tin t N›ng k way.
Không nên b‡k wkhác nghi ng ™và k wkhác nên b‡mình nghi ng ™.
Ng N i™i •u bi{t nên n “ l -c nh Nth{ ay
•k wkhác không có th• bi{t # NcŸb _n ch at c £a mình.”

2893. H ‰có v w # pu Thiên th cn, có dáng vóc thanh nhã. C_ hai t N›Lg # N›Lg nhau v} tính ch at thanh t ‡nh và s- tích l y v} ph N c–thi ƒn. H ‰k {t h Ÿp b _n th • v –i–nhau, t -a nh Nhai con voi kéo c“ xe ng -a. H ‰#ã #i # {n g sp v ‡lõa th • K Àdambiya.

2894. Th it v iy, sau #ó, r •ng chúa Pa ÷araka #ích thân #i # {n g sp v ‡lõa th • và #ã nói #i }u này: “Hôm nay, tôi #ã # NcŸt - do, #ã qua kh‹i t at c _hi •m nguy. Chúng tôi, qu _th it, #ã không yêu thích gì tâm ý c£a ông.”

(L ™v ‡lõa th • K Àdambiya)
2895. “B ›i vì linh #i •u chúa #ã # NcŸta yêu m{n h Ln so v –i–r •ng chúa Pa ÷araka; #i }u ay là s- th it, không có hoài nghi. Và b‡# kn say ái luy{n, ta #ây #ã làm hành # •ng x au xa ay, trong khi bi{t rõ, không ph _i do si mê.”

(L ™r •ng chúa Pa ÷araka)
2896. “Không có vi ƒc yêu m{n tôi hay không yêu m{n tôi
i• v –i–v ‡#ang xem xét # i™này và # i™sau.
B ›i vì, so v –i–#i •m # s tr Nng c £a các v‡#ã khéo t - ch{ ng -,
ông s•ng › th{ gian này, không t - ch{ ng -.

2897. Ông gi _v ™là Thánh nhân, và không ph _i là Thánh nhân.
Không t - ch{ ng -, ông làm nh Nlà #ã # NcŸt - ch{ ng -.
Ông là ng N i™có b em tính #en t •i, có b _n ch at không thánh thi ƒn.
Ông #ã làm nhi }u hành # •ng ác # c, x au xa.

2898. Này k wph _n b •i, ông là k wph _n b •i ng N i™không b ‡h Nh ‹ng, và là k wnói #âm th ‰. Do l ™nói chân th it này, mong r mng cái # u c £a ông hãy v• tan thành b _y m _nh.”

(L ™# ¥ Th{ Tôn bình lu in v} câu chuy ƒn quá kh ¥)
2899. “Chính vì th{, không nên ph _n b •i các b]n bè.
Không có ng N i™ào là ác # c h Ln so v –i–k wph _n b •i b]n bè.
Con ng N i™#ã r N i–r–kc (n ‰ # c) b ‡r Li vào trong trái # ta
Chính vì l ™nói c £a r •ng chúa, mà k w(m]o nh in) thu thúc b ‡ch{t.”
B ‘n Sanh R•ng Chúa Pa ÷araka. [518]

9. SAMBUL ¿J ¿TAKA

2900. K Àvedham Àn Àgirikandar Àya[1]
ek Àtuva ti `hasi sañña t ru,[2]
pu `h Às me p Àipameyyamajjhe
akkh Àni me n Àmañca bandhave ca.

2901. Obh Àsaya vana ramma s Ávyagghanisevita ,
k Àv Àtvamasi kaly Ài kassa v Àtva sumajjhime,
abhiv Àdemi ta bhadde d Ànav Àna namatthu te.

2902. Yo putto k Àsir Àjassa sotthisenoti na[3] vid ,
tass Àna sambul Àbhariy Àeva j Àn Àni d Ànava,
abhiv Àdemi bhaddante[4] sambul Àna namatthu te.

2903. Vedehaputto bhaddante vane vasati Àuro,
tamaha rogasammatta ek Àeka upa `hahi .[5]

2904. Ahañca vanamuñch Àya madhuma sa mig Àvila ,[6]
yad Ànar Àmi ta bhakkho tassa n najja n Àdhati.

2905. Ki vane r Àjaputtena Àurena karissasi,
sambule parici ena aha bhatt Àbhav Àmi te.

2906. Soka ` `y Àa duratt Àya ki r pa vijjate mama,
añña pariyesa bhaddante abhir patara may À.

2907. Ehima girim Àuyha bhariy Àmayha[7] catussat À,
t Às a tva pavar Àhohi sabbak Àmasamiddhin á

2908. N na[8] t Àakava Àohe[9] ya kiñci manasicchasi,
sabbanta pacura mayha ramassujja[10] may Àsaha.

2909. No ce tuva maheseyya sambule k Àayisassi,
ala tva p Àar Às Àya mañ ñe[11] bhakkh Àbhavissasi.

---

[1] kandar Àya - Ma, Sy À, PTS.
[2] sa hit ru – Ma; sañcit ru - Sy À
[3] ta - Ma, Sy À, PTS.
[4] ta bhante – Ma, PTS.
[5] upa `hàaha - Ma, Sy À, PTS.
[6] mig Àvila - Ma, Sy À, PTS.
[7] bhariy Àme - Ma.
[8] nanu - Sy À, PTS.
[9] h Àakava Àohe - PTS.
[10] ramassvajja - Ma;
ramasvajja - PTS.
[11] pa he - Ma; pañhe - Sy À

9. B • N SANH HOÀNG H mU SAMBUL ¿

(L ™trao # í gi «a gã qu±s ¥và hoàng h iu Sambul À)

2900. “H •i cô nàng có cs¡p #ûi kín #áo, nàng là ai, m •t mình # ¥¥g › hang núi, run r ey? H •i cô nàng có vòng eo có th• # NcŸ#b mng bàn tay, # NcŸta h ‹i, nàng hãy nói cho ta bi {t tên và các thân quy {n.

2901. Này m ³n «, nàng là ai, #ang làm chói sáng khu r §ng #áng yêu, n Li # NcŸlai vãng b ›i loài s Nt ©và loài c %b? Này cô nàng có vòng eo xinh x kn, nàng thu •c v } ai? Này ng N i™ «hi }n th ¡c, ta xin thi l • v –i–nàng. Ta là loài A-tu-la, xin kính l •nàng.”

2902. “Ng N i™ay là con trai c £a # ¥¥ vua x ¥K Às i. Ng N i™ta bi {t chàng v –i–tên Sotthisena. Thi {p là Sambul À, v Ÿc £a ng N i™ay. Th Nta v ‡A-tu-la, ngài hãy bi {t nh Nth {. Th Nta b ic tôn # ¥¥, thi {p xin thi l • v –i–ngài. Thi {p là Sambul À, xin kính l •ngài.

2903. Th Nta b ic tôn # ¥¥, ng N i™con trai x ¥Videha b ‡b ƒnh, s •ng › trong r §ng. M •t mình thi {p #ã ph ¡c v ¡ ch .m “i chàng, trong lúc chàng #ang b ‡ hành h] b ›i c Ân b ƒnh.

2904. Và thi {p #ã thu nh st › trong r §ng mi {ng th t‡ngon, là v it Ân còn th §a l]i c £a thú r §ng. V it thi {p mang v } ay, th it v iy, s ylà th ¥c Ân ngày hôm nay cho c Lth • b ‡tàn t] c £a chàng.”

2905. “Nàng s ylàm gì trong khu r §ng v –i–v ‡hoàng t ©b ‡b ƒnh #ang # NcŸ ch Ám sóc? Này nàng Sambul À, hãy # •ta tr › thành ng N i™ch •ng c £a nàng.”

2906. “Do tr]ng thái s cu mu •n, do b _n thân b ‡kh •n kh ‘, s kc # pi gì # NcŸ tìm th ay › thi {p? Th Nta b ic tôn # ¥¥, ngài hãy tìm ki {m ng N i™ «khác xinh # pi h Ln thi {p.”

2907. “Nàng hãy # fi, hãy b N c–lên ng %b núi này. Ta có b •n tr Ám ng N i™ v Ÿ. Nàng hãy là ng N i™ «cao quý có s- thành t -u t at c _các d ¡c trong s • các nàng ay.

2908. Th it v iy, này ng N i™ «có ánh sáng nhNmàu s kc c £a các vì sao, b at c ¥v it gì mà nàng mong mu •n › trong tâm, m %th ¥ ay c £a ta # ju d •i dào. Hôm nay, nàng hãy vui s N ng cùng v –i–ta.

2909. Này nàng Sambul À, n {u nàng không ch tu làm hoàng h iu, ta ngh ß r mng nàng # Nnlg nhiên s ylà th ¥c Ân cho b «a Ân sáng.”

2910. Tañca sattaja ò luddo ka þrÀ puris Àdako,
vane n Àtha apassanti sambula aggahá bhuje.

2911. Adhipann Àpis Àcena ludden Àmisacakkhun À,
s Àca sattuvasampatt Àpatimev Ànusocati.

2912. Na me ida tath Àdukkha ya ma kh Àdeyya rakkhaso,
yañca me ayyaputtassa mano hessati aññath À.

2913. Na santi dev Àpavasanti n na
na hi n na[1] santi idha lokap À À,
sahas Àkaront Àna asaññat Àna
na hi n na santi pa ìsedhit Àro.

2914. Itth ná ames Àpavar Àyasassiná
sant Àsam Àaggirivuggatej À,
tañce tuva rakkhas Àdesi kañña
muddh Àca[2] hi sattadh Àte phaleyya
m Àtva dahi[3] muñca patibbat Às À.[4]

2915. S Àca assamam Àgañchi[5] pamutt Àpuris Àdak À,
n áaþ[6] phalinasaku ía[7] gatasi ga va Àaya .

2916. S Àtattha paridevesi r Àaputt áyasassiná,
sambul Àutumattakkh Àvane n Àtha apassatá[8]

2917. Sama e br Ànma e vande sampannacara e ise,
r Àaputta apassantá tumhamhi[9] sara a gat À.

2918. Vande sáe ca byagghe ca ye ca aññe vane mig À
r Àaputta apassantá tumhamhi sara a gat À.

2919. Ti alat Àni[10] osadhyo pabbat Àni van Àni ca,
r Àaputta apassantá tumhamhi sara a gat À.

---

[1] na ha n na - PTS.
[2] va - PTS.
[3] dah á - Ma; jah á - PTS.
[4] patibbat Àya - Ma, Sy À,
patibbat Ày À - PTS.
[5] Àgacchi - Ma, Sy À, evamuparipi.
[6] ni ÷ a - Sy À.
[7] pa þna saku ía - Ma;
phalinasaku ía - Sy À.
[8] apassantá - Ma, Sy À, PTS.
[9] tumha mhi - Ma;
tumha hi - PTS, evamuparipi.
[10] ti Àlat Àni - Ma;
ti Àlat Àni - Sy À.

(L ™ # ¥ Th { Tôn thu it l]i câu chuy fn)

2910. Và trong lúc nàng ay không tìm th ay ng N i™ b _o h • › khu r §ng, gã Ân th t‡ng N i™ có b _y búi tóc, tàn b]o, r Âng hô #ã n km l ay Sambul À› cánh tay.

2911. Và b‡b k t gi «b ›i gã qu ±s ¥ tàn b]o, quan tâm v } v it ch at, b ‡r Li vào s - kh •ng ch { c £a k w thù, nàng ay s cu t N v } ng N i™ ch •ng mà thôi.

(L ™ than vãn c £a hoàng h iu Sambul À)

2912. “S - kh ‘ s › nh N th { này c £a thi {p không ph _i là vi fc qu ±s ¥ có th • Ân th t‡ thi {p, mà là vi fc t N –g công c £a thi {p s y có ý ngh ßtheo cách khác.

2913. Ch N Thiên không hi fn h «u, ch kc ch kn các ngài s•ng › n Li khác!
Ch kc ch kn các bic h • trì th { gian không có › n Li này!
Ch kc ch kn không có các v‡ng Ân ch sn
nh «ng k w không t - ki }m ch { #ang hành # •ng b mng b]o l -c!”

(L ™ Thiên Ch £ Sakka)

2914. “Trong s • nh «ng ng N i™ ph ¡ n «, nàng ay là cao quý, có danh ti{ng, # }m #]m, bình l sng, có n Âng l -c n ‘i tr •i t -a nh N ng %b l ©a. Này qu ±s ¥, n {u ng N iL Ân th t‡ ng N i™ thi {u n « ay, cái # cu c £a ng N iL có th • v • tan thành b _y m _nh. Ng N iL ch –có thiêu # t nàng. Ng N iL hãy tr _t - do cho ng N i™ Ÿ chung th £y ay.”

2915. Í N Ÿ c thoát kh «i k w Ân th t‡ ng N i™, nàng ay #ã # v } l]i khu en c N, t -a nh N con chim m u tha m •i v } t ‘, v } ch “ trú ng ¡ v kng bóng các chim con.

2916. T]i n Li ay, nàng công chúa danh ti{ng Sambul À ay, hai m kt kh ™ d]i, trong khi không nhìn th ay ng N i™ ch •ng › trong r §ng, #ã than khóc r mng:

2917. “Thi {p xin # nh l • các v‡ Sa-môn, các v‡ Bà-la-môn, các v‡ en s ß # y c # £ # ¥ h]nh. Trong khi không nhìn th ay t N –g công, thi {p # # ¡ n N Lg nh ™ các ngài.

2918. Thi {p xin # nh l • các loài s N t ©, các loài c %b, và các con thú khác › trong r §ng. Trong khi không nhìn th ay t N –g công, thi {p # # ¡ n N Lg nh ™ các v‡

2919. (Thi {p xin # nh l • các v‡ th cn ng - ›) các gi •ng c ‹, các dây leo, các cây thu •c, các ng %b núi, và các khu r §ng. Trong khi không nhìn th ay t N –g công, thi {p # # ¡ n N Lg nh ™ các ngài.

2920. Vande ind úar úa Àma ratti nakkhattam Àni ,
r Àjaputta apassant úumhamhi sara a gat À.

2921. Vande bh Àg úathi ga ga savant úaa pa ìggaha ,
r Àjaputta apassant úumhamhi sarana gat À.

2922. Vande aha pabbatar Àjase`ha himavanta siluccaya ,
r Àjaputta apassant úumhamhi sarana gat À.

2923. Atis Àya vat Àgañchi[1] r Àjaputti yassasini,
kenanujja sam Àgañchi ko te piyataro may À.

2924. Ida khoha tadavoca [2] gahit Àtena sattun À,
na me ida tath Àdukkha ya ma kh Àleyya rakkhaso,
yañca me ayyaputtassa mano hessati añña th À.

2925. Cor úaa bahubuddh úaa y Àsu sacca sudullabha ,
th úaa bh Àvo dur Àj Àno macchassevodake gata .

2926. Tath Àma sacca p Àetu p Àayissati ce mama ,
yath Àna n Àbhij Àn Àni añña piyatara tay À,
etena saccavajjena vy Àdhi te v pasammatu.

2927. Ye kuñjar Àsattasat Àu pr À
rakkhanti rattindiva uyyut Àvudh À,
dhanuggah Ànañca sat Àni so ìsa
katha vidhe passasi bhadde sattavo.

2928. Ala kat Àyo padumuttarattac À
vir Àgit Àpassati ha sagaggar À,
t Àsa su itv Àmitag úav Àdita [3]
na d Àni me t Àa tath Àyath Àpure.

---

[1] Àgacchi - Ma, Sy À evamuparipi.
[2] tad Àvoca - Ma, Sy À PTS.
[3] mitag úav Àlina - PTS.

2920. Thi {p xin # nh l • (v ‡th cn) #êm t •i có màu s kc t -a nh Nbông hoa ind ¥ara , có vòng hoa là các vì tinh tú. Trong khi không nhìn th ay t N –ng công, thi {p #i # ¡n n N Lg nh ™ngài.

2921. Thi {p xin # nh l • th cn sông Bh Ag ¥ath ¸n Li ti {p nh in các dòng n N c. Trong khi không nhìn th ay t N –ng công, thi {p #i # ¡n n N Lg nh ™ngài.

2922. Thi {p xin # nh l • th cn núi #á Himavantu, ng %o núi chúa h]ng nh at. Trong khi không nhìn th ay t N –ng công, thi {p #i # ¡n n N Lg nh ™ngài."

(L ™trao # í gi «a Phó v N Lg Sotthisena v –i v Ÿlà hoàng h iu Sambul À)

2923. "Này nàng công chúa danh ti {ng, th it s - nàng #ã tr › v } quá t •i. V iy hôm nay, nàng #ã #i # ¡n v –i ai? Ai # NcŸnàng yêu th N Lg h Ln ta?"

2924. "B ‡b kt gi «b ›i k wthù ay, qu _th it khi ay thi {p #ã có nói #i }u này: 'S - kh ' s › nh Nth { này c £a thi {p không ph i là vi fc qu ±s ¥ có th • Ân th ‡ thi {p, mà là vi fc t N –ng công c £a thi {p s ycó ý ngh ßtheo cách khác.'"

2925. " Í •i v –i các n « #]o t sc có nhi }u trí thông minh, s - chân th it › các nàng này là #i }u khó #]l # NcŸ B n tánh c £a các ngN i™ « là khó hi •u, t -a nh N# Nng™ #i c £a loài cá › trong n N c."

2926. "Thi {p bi {t ch kc là không có ngN i™ #àn ông nào khác # NcŸthi {p yêu th N Lg h Ln chàng. N {u l ™nói nh Nth { c £a thi {p là s - th it, xin hãy h • trì cho thi {p, và s y h • trì cho thi {p trong t N Lg lai. Do l ™nói chân th it này, mong r mng b ¡nh c £a chàng # NcŸ l sng yên."

(L ™trao # í gi «a vua cha và con dâu là hoàng hiu Sambul À)

2927. "B y tr Âm con voi xu at s kc,
có v khí s qn sàng, b o v fngày #êm,
và m •t ngàn sáu tr Âm cung th £
Này th ¡c n «, b mng cách nào con nhìn th ay nh «ng k wthù?"

2928. "Chàng nhìn xem các n « nhân #ã # NcŸtrang #i •m, có làn da tuy ft m ³ màu hoa sen, có vòng eo thon, có g%o ng nói ng %o ngào nh Nchim thiên nga. Sau khi l kng nghe l ™ca ti {ng nh]c #ã # NcŸch %o l %o c £a các nàng ay, gi ™ #ây, tâu ph ¡ hoàng, chàng # i • v –i con không còn nh N là tr N c –#ây.

2929. Suva asa kaccadhar Àsuviggah À
ala kat Àm Ànusiyacchar pam À,
senopiy À t Àta anindita giyo
khattiyakaññ Àpa ìlobhayanti [2] na .

2930. Sace aha t Àta tath Àyath Àpure
pati tamuñch Àya[3] pun Àvane bhare,
samm Ànaye ma na ca ma vim Ànaye
itopi me t Àta tato vara siy À.

2931. Yamannap Àne vipulasmi ohite
n À ávima `h Àbhara Àala kat À,
sabba gupet Àpatino ca[4] appiy À
abajjha[5] tass Àmara a tato vara .

2932. Api ce da pdd Àkapa Àan Àhpiy À
ka ` Àut ý Àpatino ca s Àpiy À,
sabba gupet Àyapi appiy Àya
ayameva seyy À kapa Àpi y Àpiy À.

2933. Sudullabhitth ápurisassa y Àhit À
bhattitthiy Àdullabho yo hito ca,
hit Àca te sáavat áca bhariy À
janinda dhamma cara sambul Àya.

2934. Sace tuva vipule laddhabhoge
iss Àvati Àmara a upesi,
ahañca te bhadde im Àr Àjakaññ À
sabbeva te[10] vacanakar Àbhav Àm À"ti.
Sambul À Àtaka .

10. GANDHATINDUKAJ ¿TAKA [11]

2935. Appam Àdo amatapada [12] pam Àdo maccuno pada ,
appamatt Àna m ýanti ye pamatt Àyath Àmat À.

---

[1] sen piy À - PTS.
[2] pa ìl Àbhayanti - PTS.
[3] pat áa uñch Àya - PTS.
[4] va - PTS.
[5] avajjha - Sy À,
Àbajjha - PTS.
[6] an Àiy À - Sy À.
[7] seyyo - Sy À.
[8] s áavat ábhariy À - Sy À.
[9] im Àca kaññ À - PTS.
[10] sabbe te - Ma.
[11] bha ÷uti ÷ukaj Àtaka - Sy À,
ga ÷atinduj Àtaka - PTS.
[12] amata pada - Ma.

2929. Các nàng ay có thân hình xinh # pu, mang áo che ng-c b mng vàng, #ã # NcŸ trang #i •m, sánh t -a tiên n «, là nh «ng ng N i™ yêu d au c £a Sotthisena, có cL th • không b ‡chê bai, th Na cha, các công nN Lng dòng Sát- # {l ¯quy {n r chàng.

2930. Th Na cha, n {u con có th • c Nu mang ng N i™ch •ng ay b mng cách thu nh st › trong r §ng l cn n «a nh Nlà tr N c–#ây, mà chàng có th• tôn tr %ng con và không xem th N ng™ con, th Na cha, vì #i }u ay, # i• v –i–con khu r §ng ay còn quý giá h Ln c _n Li này.

2931. Ng N i™ph ¡ n «, khi # NcŸb • trí › n Li d •i dào c Lm Ân n N c–u •ng, có # •trang s ¥c bóng láng, #ã # NcŸtrang #i •m, # NcŸ# yc # £m %ith ¥, và không # NcŸch •ng yêu th N Lng, # i• v –i–ng N i™ « ay, d cu không b ‡giam gi «, nh Nng cái ch {t là cao quý h Ln so v –i–vi fc kia (vi fc s •ng › ngôi nhà ay).

2932. Th im chí, n {u ng N i™ph ¡ n «nghèo khó, kh •n kh ‘, không thóc lúa,
có manh chi {u làm b]n, và nàng ay # NcŸch •ng yêu th N Lng;
so v –i–ng N i™ph ¡ n « # NcŸ# yc # £m %ith ¥mà không # NcŸyêu th N Lng,
chính ng N i™ph ¡ n «kh •n kh ‘ # NcŸyêu th N Lng này là t •t h Ln.”

(L ™vua cha giáo hu an Phó v N Lng Sotthisena)
2933. “Ng N i™ph ¡ n «có l Ÿ ích # i• v –i–ng N i™am là r at khó # t] # NcŸ,
và ng N i™ch •ng có l Ÿ ích # i• v –i–ng N i™ph ¡ n «là khó # t] # NcŸ
Ng N i™ Ÿc £a con là ng N i™ «có l Ÿ ích và có gi –i–h]nh.
Này v ‡chúa c £a loài ng N i,™hãy c Nx ©#úng pháp v –i–Sambul À.”

(L ™Phó v N Lng Sotthisena nói v –i–v Ÿlà hoàng h iu Sambul À)
2934. “Này ái h iu, n {u trong lúc c £a c _i #ã # t] # NcŸd •i dào, mà nàng b ‡ áp l -c b ›i lòng ganh t ‡và tìm # n{ cái ch {t, thì tr gm và các công chúa này là thu •c v } nàng, h {t th _y t at c _chúng tôi hãy là ng N i™làm theo l ™nói c £a nàng.”

B ‘n Sanh Hoàng H iu Sambul À [519]

10. B • N SANH TH gN CÂY TINDUKA

(L ™Th cn Cây Tinduka khuyên b _o vua PañcÀa)
2935. “S - không xao lãng là # o l • B at T ©(Ni {t Bàn), s - xao lãng là con # Nng™ # Na # n{ s - ch {t. Nh «ng ng N i™không xao lãng không ch {t, nh «ng ng N i™ào xao lãng gi •ng nh N #ã ch {t.[1]

[1] Gi •ng câu k f21 c £a Dhammapadap Ài - Pháp Cú (TTPV t ip 28, trang 31).

2936. Mad Àpam Àdo j Àyetha pam Àd Àj Àyate khayo,
khay Àca dos Àj Àyanti m Àmado[2] bharat sabha.

2937. Bah hi khattiy Àj ná Àattha ra `ìa pam Àdino,
athopi g Àmino g Àm Àan Àg Àr Àag Àrino.

2938. Khattiyassa pamattassa ra`ìasmi ra `ìava ÷ Àhana,
sabbe bhog Àvinassanti rañño ta vuccate agha .

2939. Nesa dhammo mah Àr Àja ativela pamajjasi,
iddha ph ta janapada cor Àviddha sayanti na .[4]

2940. Na te putt Àbhavissanti na hirañña na dh Àniya ,
ra `ìe viluppam Àmamhi[5] sabbabhogehi jáyasi.[6]

2941. Sabbabhoga[7]pariji a r Àj Àna v Àpi khattiya ,[8]
ñ Àtimitt Àsuhajj Àca na ta[9] maññanti m Àniya .[10]

2942. Hatth Àroh Àl[11] an ka `ìa Àrathik Àpattik Àrak Àj,[12]
tamevamupaj ávant Àna ta maññanti m Àniya .

2943. Asa vihitakammanta b Àla dummantimantina ,[13]
sir ájahati dummedha ji a va urago taca .

2944. Susa vihitakammanta k Àu `ìa Àyi atandita ,
sabbe bhog Àbhiva ÷ Àhanti g Àvo sausabh Àmiva.

2945. Upassuti mah Àr Àja ra `ìe janapade cara,
tattha disv Àca sutv Àca tato ta pa ìpajjasi.

2946. Eva vedetu pañc Àlo sa g Àme sarasamappito,[14]
yath Àmamajja vedemi ka `akena samappito.

---

[1] khay Àpados À- Ma, Sy À, PTS.
[2] m Àpam Àdo - Ma.
[3] anag Àr À- Ma.
[4] ta - PTS.
[5] vilumpam Àmamhi - Sy À, PTS.
[6] jiyyasi - Ma, Sy À.
[7] sabbabhog À- Ma.
[8] c Àpi khattiya - PTS.
[9] na - PTS.
[10] mantiya - Sy À,
khattiya - PTS.
[11] hatth Àr h À- PTS.
[12] pattik Àrik À- PTS.
[13] mantita - PTS.
[14] saramappito - Ma, Sy À.

2936. T §mê #kn, sanh ra xao lãng; t§xao lãng, sanh ra s- tiêu ho]i; và t §s - tiêu ho]i, sanh ra các t•i l "i. Tâu v ‡tãnh #]p t •i cao, ch—có mê #kn.

2937. B ›i vì nhi }u v ‡Sát- # {l ¯có s - xao lãng, #á #ánh m at s - ti {n thân và #tan N e;—c ng v iy, nh «ng ng N i™ch £làng #ánh m at các ngôi làng, nh «ng ng N i™ch £nhà tr › thành không nhà.

2938. Tâu b ic làm h Nng th thh #tan N e,—t at c _c £a c i › #tan N e—c £a v ‡ Sát- # {l ¯#á b ‡xao lãng #]u b ‡tiêu tan; vi fc ay g %dà s - b at h]nh c £a v ‡vua.

2939. Tâu #]j v Nng, vi fc ay không ph i là #úng pháp. B fh] ch —xao lãng quá nhi }u th ™gian. L tr •m c N p—phá ho]i #tan N e—giàu có, ph •n th thh ay.

2940. B fh] s ykhông có con trai k { nghi fp, không có vàng, không có tài s _n. Khi #tan N e—#ang b ‡c N p—bóc, b fh] b ‡m at mát m %dth ¥c £a c i.

2941. Khi v ‡vua ho sc luôn c _v ‡Sát- # {l ¯#á b ‡tiêu tán m %dth ¥c £a c i, các thân quy {n, b]n bè, và các thân h‹u không ngh ßv }v ‡ay v –i–s - tôn tr %bg.

2942. Các viên qu _n t NÿÝg, các ng- lâm quân, các xa binh, và các b• binh #ang s •ng n Nng vào chính v ‡ay, h %kkhông ngh ßv }v ‡ay v –i–s - tôn tr %bg.

2943. Vinh quang t §b ‹ v ‡vua có trí t •i, ngu si, có công vi fc không # NcŸ s kp x {p, có s - c • v an b ›i k wc • v an t •i, t -a nh Nbcon r kn t §b ‹ l –p- da già c "i.

2944. M %dth ¥c £a c i t Âng tr Nng cho ng N i™có công vi fc khéo # NcŸs kp x {p, có s - th ¥c d iy s –m, không bi {ng nhác, t -a nh Nb cy bò có con bò m •ng # cu #ân (s yphát tri •n #ông #úc).

2945. Tâu #]j v Nng, b fh] hãy du hành › #tan N e,— › x ¥s › cho vi fc nghe ngóng. Sau khi nhìn th ay và l kng nghe t]i n Li ay, k { #ó, mong r mng b fh] hãy th -c hành #}u ay."

(L ™m •t ông lão › làng quê)

2946. "Hôm nay, ta c _m th %bo ‡tgai #âm nh Nth { nào, thì vua Pañcàla hãy c _m th %bo ‡tên b kn › chi {n tr N ÿÝg gi •ng nh Nv iy."

2947. Ji o dubbalacakkh si na r pa s Àdhu passasi,
ki tattha brahmadattassa ya ta maggeyya[1] ka `ako.[2]

2948. Bavhettha[3] brahmadattassa yoha[4] maggasmi[5] br Àhma a,
arakkhit Àj Àhapad Àadhammabalin Àhat À.

2949. Rattiñca[6] cor Àkh Àdanti div Àkh Àdanti tu ÷iy À,
ra `h`asmi k `ar Àjassa bahu adhammiko jano.

2950. Et Àdise bhaye t Àta[7] bhaya` ` t ÀÀva m Àhav À,[8]
nillenak Àni kubbanti vane Àhatva[9] ka `aka .

2951. Kad Àssu n Àmaya r Àj À brahmadatto marissati,
yassa ra`h`amhi[10] j ýyanti[11] appatik À[12] kum Àrik À.

2952. Dubbh Àsitañhi te jammi anatthapadakovide,
kuhi r Àj À kum Àr ýaa bhatt Àra pariyesati.

2953. Na me dubbh Àsita brahme kovidatthapad Àaha ,
arakkhit Àj Àhapad Àadhammabalin Àhat À.

2954. Rattiñca[6] cor Àkh Àdanti div Àkh Àdanti tu ÷iy À,
ra `h`asmi k `ar Àjassa[13] bahu adhammiko jano,
dujj ýae dubbhare d Àre kuto bhatt Àkum Àriyo.[14]

2955. Eva sayatu pañc Àlo sa g Àme sattiy Àhato,
yath Àya kapa o seti hato ph Àlena s Àliyo.

---

[1] maggheyya - PTS.
[2] ka ÷ako
[3] bahvettha - Ma, Sy À,
pahottha - PTS.
[4] soha - Ma.
[5] maggosmi - PTS.
[6] rattiñhi - Ma, Sy À,
ratti hi - PTS, evamuparipi.
[7] j Àte - Ma, Sy À.
[8] t Àta m À av À - Ma, Sy À.
[9] Àhatv À - PTS.
[10] ra `h`asmi - Sy À,
ra`h`asmi - PTS.
[11] jiyyanti - Ma, Sy À,
ýyanti - PTS.
[12] appat ýa À - PTS.
[13] ku ÷ ar Àjassa - PTS.
[14] kum Àriy À - Sy À.

(L ™viên quan t {t - #i vi hành cùng vua PañcÀa)

2947. “Ông già c_, m kt y {u, không nhìn th ay c_nh v it rõ ràng, nên cây gai m –i –#âm vào ông; trong vi fc ay, #i }u gì liên quan # n{ vua Brahmadatta?”

2948. “Th Na v ‡Bà-la-môn, › #ây, vi fc tôi b ‡gai #âm có nhi }u liên quan # n{ vua Brahmadatta. Dân chúng là không # NcŸb_o v f, b ‡hành h] b ›i thu { má phi pháp.

2949. Và ban #êm, b %o c N p–t N c–#o]t, ban ngày, l thu { v ¡ t N c–#o]t. š # tan N c–c £a v ‡vua ác # c, có nhi }u ng N i™không #]o # ¥.

2950. Tôn ông Li, khi có s - s Ÿhãi nh Nth { này, b ‡hành h] vì s Ÿhãi, dân chúng t]o ra ch “ en náu trong r §ng, sau khi #ã r_i r kc gai nh %o (› c Ân nhà c £a mình).”

(L ™m •t bà lão › làng quê)

2951. “V iy cho # n{ khi nào ông vua Brahmadatta này s y ch {t? š trong # tan N c–c £a ông, các cô con gái t–i–tu ‘i già mà v gn không ch •ng.”

2952. “Ôi l ™nói t cm xàm c £a bà! Này bà lão kém c‹i, không thông su •t ch «ngh ßa, › #âu mà # ¥ vua tìm ki {m ch •ng cho các cô con gái?”

2953. “Th Na v ‡Bà-la-môn, lão không có l ™nói t cm xàm, lão là ng N i™có ch «ngh ßa # NcŸthông su •t. Dân chúng là không # NcŸb_o v f, b ‡hành h] b ›i thu { má phi pháp.

2954. Và ban #êm, b %o c N p–t N c–#o]t, ban ngày, l thu { v ¡ t N c–#o]t. š # tan N c–c £a v ‡vua ác # c, có nhi }u ng N i™không #]o # ¥. Khi cu •c s •ng khó nh %o, khó c ap d N •ng cho ng N i™ Ÿ, thì ch •ng › #âu cho cô con gái?”

(L ™m •t nông dân)

2955. “Con bò kh •n kh ‘ SÀiya này b ‡#âm b ›i l N i• cày n mm x ¡i nh Nth { nào, thì vua PañcÀa, b ‡#âm b ›i cây th N Lg › chi {n tr N ™g, hãy n mm # L gi •ng nh N v iy.”

2956. Adhammena tuva jamma brahmadattassa kujjhasi,
yo tva sapasi r Àj Àna aparajjhitv Àna attano.[1]

2957. Dhammena brahmadattassa aha kujjh Àmi br Àhma a,
arakkhit Àj Ànapad Àadhammabalin Àhat À.

2958. Rattiñca cor Àkh Àdanti div Àkh Àdanti tu ÷iy À,
ra `hasmi k àr Àjassa[2] bahu adhammiko jano.

2959. S Àn na puna re pakk Àvik Àe bhattam Ànari,
bhattah Àni apekkhanto hato ph Àena s Àiyo.

2960. Eva hañña tu pañc Ào sa g Àme asin Àhato,[3]
yath Ànamajja paha ò[4] kh éañca me pava `ita .[5]

2961. Ya pasu kh éa cha ÷ eti pasup Àañca hi sati,[6]
ki tattha brahmadattassa ya no garahate[7] bhava .

2962. G Àayho brahme pañc Ào brahmadattassa r Àjino,
arakkhit Àj Ànapad Àadhammabalin Àhat À.

2963. Rattiñca cor Àkh Àdanti div Àkh Àdanti tu ÷iy À,
ra `hasmi k àr Àjassa bahu adhammiko jano.

2964. Ca ÷ Àa àanak À g Àv áya pure na duh Ànase,
ta d Àni ajja doh Àma kh éak Ànehupaddut À.

2965. Eva kandatu pañc Ào viputto vippasukkhatu,
yath Àya kapa Àg Àv áviputt Àparidh Àvati.

---

[1] attan À- PTS.
[2] ku ÷ ar Àjassa - PTS.
[3] asin Àda ha - PTS.
[4] pahato - Ma, Sy À PTS.
[5] pavattita - Sy À
[6] pasup Àa vihi sati - Ma;
pasu ph Àa vihi sati - Sy À,
pasu ph Àañca hi sati - PTS.
[7] garahato - PTS.
[8] Àka ÷ han À- Sy À, a àanaka - PTS.

2956. “Này ông lão hèn h], lão n ‘i gi in v –i–vua Brahmadatta m •t cách vô lý; sau khi gây ra l cm l “i cho b _n thân, lão l]i nguy }n r £a # ¥€ vua.”

2957. “Th Na v ‡Bà-la-môn, lão n ‘i gi in v –i–vua Brahmadatta m •t cách có lý l y. Dân chúng là không # NcŸb _o v f, b ‡hành h] b ›i thu { má phi pháp.

2958. Và ban #êm, b %‰c Np–t Nc–#o]t, ban ngày, l thu { v ¡ t Nc–#o]t. š # tan Nc–c £a v ‡vua ác # €c, có nhi }u ng Ni™Kkhông #]p # ¥€.

2959. Í úng v iy, ng Ni™Yh ¡ n « #ã n au l]i l cn n «a và #ã mang l]i b «a Ân tr •c gi ™.™Trong khi ta trông ngóng nàng mang l]i b «a Ân, con bò SÀiya #ã b ‡ th Nlng tích b ›i l Ni•cày.”

(L ™m •t ng Ni™V kt s «a bò)

2960. “Hôm nay, ta #ã b ‡bò #á và s«a c £a ta b ‡# ‘tràn nh Nth { nào, thì vua PañcÀa, b ‡g Nln #êm › chi {n tr Nn™, hãy b ‡th Nlng tích gi •ng nh Nv iy.”

2961. “Vi fc con thú làm # ‘s «a và hãm h]i ng Ni™Yh Ân thú, vi fc ông chê trách chúng tôi, trong vi fc ay, # }u gì liên quan # {n vua Brahmadatta?”

2962. “Th Na v ‡Bà-la-môn, vua PañcÀa thu •c hoàng t •c Brahmadatta là #áng b ‡chê trách. Dân chúng là không # NcŸb _o v f, b ‡hành h] b ›i thu { má phi pháp.

2963. Và ban #êm, b %‰c Np–t Nc–#o]t, ban ngày, l thu { v ¡ t Nc–#o]t. š # tan Nc–c £a v ‡vua ác # €c, có nhi }u ng Ni™Kkhông #]p # ¥€.

2964. Tr Nc–#ây, chúng tôi không v kt s «a con bò cái thô tháo, hoang dã. Gi ™#ây, b ‡qu ay r •i b ›i nh «ng #ôi h «i v }s «a, hôm nay chúng tôi v kt s «a nó.”

(L ™m #ám tr wcon trong làng)

2965. “Con bò cái kh •n kh ‘, m at bê con, ch]y lung tung này nh Nth { nào, thì vua PañcÀa, b ‡m at con, hãy than khóc, hãy héo khô gi •ng nh Nv iy.”

2966. Ya pasu pasup Àassa pabbhameyya[1] raveyya v À,
kon ádha apar Àdhatthi brahmadattassa r Àjino.

2967. Apar Àdho mah Àbrahme brahmadattassa r Àjino,
arakkhit Àj Ànapad Àadhammabalin Àhat À.

2968. Rattiñca cor Àkh Àdanti div Àkh Àdanti tu ÷iy À,
ra `h`asmi k `ar Àjassa[2] bahu adhammiko jano,
katha no asikosatth Àkh áap Àhaññate paj À.

2969. Eva khajjatu pañc Àlo hato yuddhe saputtako,
yath Ànamajja khajj Àmi g Ànakehi[3] araññajo.

2970. Na sabbabh tesu vidhenti rakkha
r À Àno ma ÷ ka manussaloke,
nett Àvat Àr À Àadhammac À á
y Àt Àdisa j áamadeyyu dha k À.[4]

2971. Adhammar po vata brahmac À á
anumpiya [5] bh Àsasi[6] khattiyassa,
vilumpam Àn Àya[7] puthuppaj Àya
p jesi r Àja [8] paramappav Àda .[9]

2972. Sace ida [10] brahme surajjaka siy À
ph áa ra `h`a mudita vippasanna ,
bhutv Àbali aggapi ÷añca k À k À
na m Àdisa j áamadeyyu [11] dha k À"ti.
Gandhatindukaj Àtaka .[12]

*****

TASSUDD ¿NA

Ki chanda kumbhajayaddisachaddanta
atha pa ÷ita sambhava sáakampi,
dakarakkhasa pa ÷aran Àsavaro
atha sambula tindukadevaputto "ti.

Ti satinip Àto ni ehito .

--ooOoo--

[1] sambhameyya - Ma, Sy À.
[2] ku ÷ ar Àjassa - PTS.
[3] g Ànikehi - Ma, Sy À.
[4] ya t Àdisa j áamadeyyu dha k À - Ma, Sy À, PTS.
[5] anuppiya - Ma, Sy À, PTS.
[6] bh Àsati - PTS.
[7] viluppam Àn Àya - Ma.
[8] r À À - PTS.
[9] paramappam Àda - Ma;
paramappav Àdi - Sy À, PTS.
[10] ima - Ma, PTS.
[11] j áamadeyyu - Ma, Sy À, PTS.
[12] bha ÷uti ÷ukaj Àtaka - Sy À,
ga ÷atindukaj Àtaka - PTS.

2966. “Vi fc con thú #i lang thang ho sc kêu cm ß# i• v –i–ng N i™ch Ân thú, trong vi fc này, có t•i l “i gì liên quan # ¡n vua Brahmadatta?”

2967. “Th Na v ‡Bà-la-môn, có t•i l “i liên quan # ¡n vua Brahmadatta. Dân chúng là không # NcŸb _o v f, b ‡hành h] b ›i thu { má phi pháp.

2968. Và ban #êm, b ‰c N p–t N c–#o]t, ban ngày, l thu { v ¡ t N c–#o]t. š # tan N c–c £a v ‡vua ác # c, có nhi }u ng N i™không #]o # ¥. V iy làm th { nào mà con bê còn bú s«a b ‡gi {t ch {t vì m ¡c #ích làm bao g N ım?”

(L ™con nhái)

2969. “Hôm nay, là loài nhái sanh ra › r §ng, tôi b ‡Ân th t‡b ›i nh «ng con qu] s•ng › trong làng nh Nth { nào, thì vua PañcÀa, b ‡gi {t ch {t › tr in chi {n cùng v –i–con trai, hãy b ‡Ân th t‡gi •ng nh Nv iy.”

2970. “Này nhái, các v ‡vua › th { gi –i–loài ng N i™không x {p # ts s - b _o v f cho t at c _các loài sinh v it. V –i–b ay nhiêu #ó, không th • g ‰# ¥ vua là ng N i™ th -c hành phi pháp trong vi fc các con qu] Ân th t‡nh «ng con nhái các ng N iL #ang còn s•ng nh Nth { ay.”

2971. “Ông qu _là ng N i™th -c hành Ph]m h]nh v –i–hình th ¥c phi pháp, ông nói l ™xu n ¡nh # ¡n v ‡Sát- # {l ¯. Trong khi s • #ông chúng sanh #ang b ‡ c N p–bóc, ông ca ngŸ # ¥ vua có l ™tuyên b • tuy f h _o.

2972. Th Na v ‡Bà-la-môn, n {u # tan N c–có s- cai tr ‡t •t # pu này là ph •n th ¡nh, hòa bình, an l]c, các con qu] sau khi #ã Ân # •cúng t { và các phcn th ¥c Ân quý giá, các con qu] s ykhông Ân th t‡nh «ng con nhái #ang còn s•ng nh N tôi.”

B ‘n Sanh Th cn Cây Tinduka. [520]

*****

TÓM L N £C NHÓM NÀY

Mong mu •n gì, bình r N ŸŸ, vua Jayaddisa, voi chúa Chaddanta,
r •i b ic trí Sambhava, thêm con kh .th £lãnh,
chuy fn v ‡th £y th cn, và r •ng chúa Pa ÷araka,
k { # ¡n hoàng h iu Sambul À, và Thiên t ©Tinduka.

Nhóm Ba M O IMK ˆ Ngôn # O cc ch fm d ªt.

--ooOoo--

XVII. CATT ¿ àSANIP ¿TO

1. TESAKU AJ ¿TAKA

2973. Vessantara ta pucch Ämi saku Ài[1] bhaddamatthu te,
rajja k Æetuk Ämena ki su kicca kata vara .

2974. Cirassa vata ma t Æo ka so b ÆÀ asiggaho,
pamatto appamattampi[2] pit Àputta acodayi.

2975. Pa`hameneva vitatha kodha h Æsa niv Æaye,
tato kicc Ämi k Æeyya ta vata Ænu khattiya.

2976. Ya tva t Æa tape kamma[3] pubbe katamasa saya ,
ratto du `ho ca ya kayir Ämi ta kayir Ætato puna.[4]

2977. Khattiyassa pamattassa ra`hasmi ra`hava ÷ hana,[5]
sabbe bhog Ævinassanti rañño ta vuccate agha .

2978. Sir ámca t Æa lakkh ámca[6] pucchit Æetadabravu ,
u`h Ænaviriye[7] pose ram Ænam Æa[8] anus yake.[9]

2979. Us yake[10] d hadaye[11] purise kammad sake,[12]
k Æaka ámah Æ Æa ramat ácakkabhañjan á

2980. So tva sabbesu[13] suhadayo sabbesa rakkhito bhava,
alakkhi nuda[14] mah Æ Æa lakkhy Æ[15] bhava nivesana .

2981. Salakkh ádhitisampanno puriso hi mahaggato,
amitt Ænam k Æsipati m la aggañca chindati.

2982. Sakkopi hi bh tapati u`h Ænam nappamajjati,
sakaly Æ e dhiti katv Ænu`h Ænam kurute mano.

2983. Gandhabb Æpitaro dev Æsaj á Æ[16] honti t Ælino,
u`hahato[17] appamajjato anuti `hanti devat Æ.

---

[1] saku a - Ma, Sy Ą PTS.
[2] appamatta ma - Ma, Sy Ą PTS.
[3] tapokamma - Ma.
[4] puna - PTS.
[5] ra`havaddhana - PTS.
[6] sir á Æa alakkh ámca - Ma.
[7] u`h Ænam v áye - Ma;
u`h Ænam v áye - Sy Æ.
[8] ram Ænamaha - Sy Æ.
[9] anusuyyake - Sy Ą PTS.
[10] usuyyake - Sy Ą PTS.
[11] duhadaye - Ma, Sy Ą PTS.
[12] kammadussake - Ma, Sy Ą PTS.
[13] sabbesa - Sy Ą PTS.
[14] n da - Sy Æ.
[15] lakkh á - PTS.
[16] s Æ á Æ - Ma, Sy Ą sañj á Æ - PTS.
[17] u`h Ænato - Ma.

XVII. NHÓM B ‘ N M N LI K ‡ NGÔN

1. B • N SANH BA CON CHIM

(Vua Ka sa tham kh _o ý ki {n c £a ba con chim bi {t nói ti {ng ng N i™)

2973. “Này chim, c cu chúc # i }u t •t lành # (n chim. Tr gm h ‹i chim Vessantara, v – i – ý mu •n tr ‡ vì v N ‚ng qu •c, ph in s - nào # N cŸ th -c hi ƒn là t •t nh at?”

2974. “Qu _th it, ng N i™ cha thân yêu Ka sa, v ‡ cai tr ‡ thành B À À as ‚ lâu nay b ‡ xao lãng nên # ã không h ‹i # (n con, # ¥ a con trai không b ‡ xao lãng.

2975. Tâu v ‡ Sát- # {l ¯, tr N c – tiên nên ng Â n ch s n s - không chân th it, s - gi in d «, s - c N i™ gi •n. Sau # ó, nên làm các vi ƒc c c n ph _i làm; ng N i™ X N a # ã nói vi ƒc ay là b ‘n ph in.

2976. Cha thân, vi ƒc nào là hành # • ng # ã làm tr N c – # ây ch k c ch k n có th • khi {n cho cha b -c b •i, vi ƒc nào mà cha th N ™ ng làm khi b ‡ luy {n ái và sân h in, t § # ây cha không nên làm vi ƒc ay n «a.

2977. Tâu bic làm h N ng th ‚ nh # t an N c – t at c _c £a c _i › # t an N c – c £a v ‡ Sát- # {l ¯ # ã b ‡ xao lãng # }u b ‡ tiêu tan; vi ƒc ay g % ‚ là s - b at h]nh c £a v ‡ vua.[1]

2978. Cha thân, n «th c n Sir á và n «th c n Lakkh ‚ khi # N cŸ h ‹i, # ã nói # i }u này: ‘Ta N a thích nh «ng ng N i™ Â ng n ‘, tinh t an, không # •k ¯.’

2979. Tâu # i] v N ‚ ng, n «th c n K À aka ‚ á v ‡ th c n phá ho]i v in may, N a thích nh «ng k w # •k ¯, có tâm x au xa, nh «ng k w phá ho]i công vi ƒc.

2980. Tâu # i] v N ‚ ng, cha # ây hãy có tâm t •t lành # i • v – i – t at c _, hãy b _o v ƒt at c _, hãy xua # u ‘i n «th c n Alakkh ‚ á hãy là ch “ trú c £a n «th c n Lakkh á

2981. B ›i vì, là ng N i™ có s - may m k n, # y c # £s - d ng c _m, # i # (n s - l – n – m]nh, v ‡ chúa c £a x ¥ K À si ch s t # ¥ c _g •c l g n ng % ‚ c £a các kw thù.

2982. B ›i vì, ngay c _Thiên Ch £ Sakka, v ‡ chúa c £a các sanh linh, không xao lãng trong vi ƒc n Â ng n ‘, sau khi t]o ra s - d ng c _m trong vi ƒc ph N c – thi ƒn, ngài th -c hi ƒn s - n Â ng n ‘ › tâm.

2983. Các v ‡ Càn-thát-bà, các v ‡ Ph]m Thiên, ch N Thiên có cu •c s •ng là nh N th { ay. Ch N Thiên ng - k { c in các v ‡ s •t s k ng, không xao lãng.

---

[1] Câu k ƒ 2977 gi •ng câu k ƒ 2938 › trang 159.

2984. So appamatto akuddho[1] t Àta kicc Àni k Àraya,[2]
v Àyamassu ca kiccesu[3] n Àtaso vindate sukha .

2985. Tattheva te vattapad Àes Àva[4] anus Àsan á
ala mitte sukh Àpetu amitt Àna dukh Àya[5] ca.

2986. Sakh áuva[6] ku ÷alin ámañña si khattabandhun á[7]
rajja k Àretu k Àmena ki su kicca kata vara .

2987. Dveva t Àta padak Àni yattha[8] sabba pati `hita ,
aladdhassa ca yo l Àbho laddhassa anurakkhan À[9]

2988. Amacce t Àta j Àn Àhi dh áre atthassa kovide,
anakkh Àkitave t Àta aso ÷e avin Àsake.

2989. Yo ca ta t Àta rakkheyya dhana yañceva te siy À
s tova ratha sa ga he so te kicc Àni k Àraye.

2990. Susa gah áantajano saya vitta[10] avekkhiya,
nidhiñca i ad Ànañca na kare parapattiy À.

2991. Saya Àya vaya[11] jañña Àsaya jañña Àkat Àkata ,
nigga he niggah Àraha pagga he paggah Àraha .

2992. Saya j Ànapada attha anus Àsa rathesabha,
m Àte adhammik Àyutt Àdhana ra `hañca n Àsayu .

2993. M Àca vegena kicc Àni k Àresi[12] k Àraye si v À
vegas Àhi kata kamma mando pacch Ànutappati.

2994. M Àte adhisare[13] mucca[14] sub Àhu pamadhikopita ,[15]
kodhas Àhi bah ph áA[16] kul Àkulata gat À.

2995. M Àt Àta issaromh á anatth Àya pat Àyi,
itth áa puris Ànañca m Àte Àsi dukhudrayo.[17]

---

[1] akkuddho - Ma;
akku `ho - PTS.
[2] k Àraye - PTS.
[3] sakiccesu - Sy À
[4] es Àca - PTS.
[5] dukkh Àya - PTS.
[6] sakkhisi tva - Ma;
sakkhi tuva - Sy À
sakkh áuva - PTS.
[7] khattabandhuni - Ma, Sy À
khattiyabandhun á- PTS.
[8] yesu - PTS.
[9] canurakkha À- Ma;
Ànurakkhan À- Sy À
[10] citta - PTS.
[11] Àyavaya - PTS.
[12] karosi - Ma.
[13] avisare - PTS.
[14] muñca - Ma, Sy À
[15] adhikodhita - Ma, PTS.
[16] pi t À- PTS.
[17] dukkhudrayo - Sy À

2984. Cha thân, cha #ây hãy ra l ƒnh làm các vi fc con ph _i làm, không # NcŸxao lãng, không nóng giin, và hãy n“ l -c trong các ph in s -. Ng Ni™ bi {ng nhác không tìm th ay h]nh phúc.

2985. Ngay trong tr Nm™ h Ÿp ay, các ph con công vi fc c£a b ƒh] chính là các l ™khuyên b _o ay; chúng là v §a # £# • #em l]i h]nh phúc cho các b]n bè và gây khó kh Ân cho các kwthù.”

2986. “Này chim Ku ÷alin á con là thân h «u. Này n « thân quy {n c£a dòng Sát- # {l ¯, con ngh Ith { nào (v } câu h «i), v –i–ý mu •n tr ±vì v Nlng qu •c, ph in s - nào # NcŸth -c hi ƒn là t •t nh at?”

2987. “Cha thân, có hai nguyên nhân chính, cÂn c ¥vào #ó, m %th ¥ # NcŸ thi {t l ip: Í]t # NcŸcái ch Na #] # NcŸvà b _o v ƒcái #ã #] # NcŸ

2988. Cha thân, cha hãy nh in bi {t các quan #]th con (nào là) sáng trí và rành r y v } m ¡c #ích, không c ™b]c, không gian l in, không nghi ƒn ng ip, không phung phí.

2989. Cha thân, ng Ni™ này có th • gìn gi « tài s _n thu •c v } cha, t -a nh N ng Ni™ #ánh xe có th • ch Ân sóc c“ xe, ng Ni™ ay có th • th -c hi ƒn các vi fc con ph _i làm c £a cha.

2990. V –i–nhân s - n •i b • khéo # NcŸch Ân sóc, nên #ích thân xem xét tài s _n, c £a c _i c at gi au, n Ÿn con, và v it bi {u xén. Không nên làm các công vi fc #em l]i thu nh ip cho k wkhác.

2991. Nên #ích thân bi {t v } thu th ip và chi tiêu, nên #ích thân bi {t v } vi fc #ã làm hay ch Na làm, nên khi •n trách k w#áng b ±khi •n trách, nên c at nh kc ng Ni™ #áng # NcŸc at nh kc.

2992. Tâu # ang th £lãnh xa binh, ngài nên t - mình ch .d]y dân chúng v } m ¡c #ích. Ch —# •nh «ng viên ch ¥c phi pháp h £y ho]i tài s _n và # tan N e–c £a ngài.

2993. Và ngài ch —th -c hi ƒn ho sc cho ng Ni™ th -c hi ƒn các ph in s - m •t cách v •i vã, b ›i vì # i• v –i–công vi fc # NcŸlàm m •t cách v •i vã, sau này kw# n # n s yh •i h in.

2994. Ch —# •v N tŸquá m ¥c, ch —buông l «ng tâm #ã b ±n ‘i gi in quá d « d •i, b ›i vì do gi in d «, nhi }u gia #ình #ông #úc #ã # # ƒn tình tr]ng (tan nát) không còn gia #ình.

2995. Cha thân, (nh —r mng): ‘Ta là v ±chúa t •,’ ch —d gn d kt dân chúng vào s - th •i # ‰o Ch —# •h iu qu _kh ‘ #au # ƒn v –i–nh «ng ng Ni™ «và nh «ng ng Ni™ nam c £a ngài.

2996. Apetalomaha sassa rañño kÀm Ànus Àino,
sabbe bhogÀvinassanti rañño ta vuccate agha .

2997. Tattheva te vattapad Àes Àva[1] anus Àsan á,
dakkhassud Àni puññakaro aso ÷o avin Àsako,
s láavassu[2] mah Àr Àja duss láo vinip Àiko.[3]

2998. Apucchimh Àkosiyagotta[4] ku ÷alini tatheva ca,
tva d Àni vadehi jambuka[5] bal Àna balamuttama .

2999. Bala pañcavidha loke purisasmi mahaggate,
tattha b Ànubalann Àma carima vuccate bala .

3000. Bhogabalañca d gh Àvu dutiya vuccate bala ,
amaccabalañca dgh Àvu tatiya vuccate bala .

3001. Abhijaccabalañceva ta catuttha asa saya ,
y Àni et Àni[6] sabb Àni adhiga h Àti pa ÷ito.

3002. Ta bal Àna balase`h`a[7] agga paññ Àbala vara ,[8]
paññ Àbalenupatthaddho attha vindati pa ÷ito.

3003. Api ce labhati mando ph táa dhara imuttama ,
ak Àmassa pasayha[9] v Àañño ta pa ìpajjati.

3004. Abhij Àtopi ce hoti rajja laddh Àna khattiyo,
duppañño hi k Àsipati sabbenapi na j váati.

3005. Paññ Àsuta vinicchin á[10]
paññ Àkittisilokava ÷ ÷han á,
paññ Àsahito naro idha
api dukkhepi[11] sukh Àni vindati.

3006. Paññañca kho asuss sa na koci adhigacchati,
bahussuta an Àgamma dhamma `h`a avinibbhuja .[12]

---

[1] es Àca - PTS.
[2] s láav Àssu - Ma.
[3] vinip Àtako - PTS.
[4] apucchimha kosiyagotta - Ma;
apucchamh Àpi kosika - PTS.
[5] jambuka tva d Àni vadehi - Sy À, PTS.
[6] cet Àni - Ma, Sy À, PTS.
[7] bala se`h`a - Sy À, PTS.
[8] bala - Ma, PTS.
[9] pasayha - Ma, Sy À, PTS.
[10] paññ Àva suta vinicchin á - Ma;
paññ Àsutavinicchin á - Sy À, PTS.
[11] dukkhe - Ma, Sy À, PTS.
[12] avinibbhaja - Sy À.

2996. Í •i v –i–v ‡vua làm m ‰vi ƒc theo ý thích, không còn sŸhãi l ™chê trách, t at c _c £a c _i #]u b ‡tiêu tan; vi ƒc ay g ‰là s - b at h]nh c £a v ‡vua.

2997. Ngay trong tr N ™ng h Ÿp ay, các ph cn công vi ƒc c £a b ƒ h] chính là các l ™khuyên b _o ay. Gi ™#ây, b ƒ h] hãy là ng N i™khôn ngoan, ng N i™làm vi ƒc ph N c–thi ƒn, không nghi ƒn ng ip, không phung phí. Tâu #]i v N ıLg, ngài hãy là ng N i™có gi –i–h]nh, (b ›i vì) k wcó gi –i–h]nh t •i là k ws yb ‡# ‰vào #a‡ ng ¡c."

2998. "Chúng ta #ã h ‹i chim thu •c dòng h ‰Kosiya (chim Vessantara) và chim Ku ÷alin áy nh Nv iy. Này chim Jambuka, gi ™#ây con hãy nói v} s ¥c m]nh t •i cao trong s • các s¥c m]nh."

2999. "Có n Âm lo]i s ¥c m]nh › con ng N i™#ã tr › nên v ß#]i trên th { gian; trong s • #ó, cái g ‰là s ¥c m]nh c £a cánh tay # NcŸcho là s¥c m]nh sau cùng.

3000. Th Na ti }n b •i, s ¥c m]nh v } c £a c _i # NcŸcho là s¥c m]nh th ¥nhì.[1] Th Na ti }n b •i, s ¥c m]nh c £a ng N i™c • v an # NcŸcho là s¥c m]nh th ¥ba.

3001. Và s¥c m]nh c £a dòng dõi, cái ay là th ¥t N, không có nghi ng ™.B ic sáng su •t làm ch £t at c _các s¥c m]nh ay.

3002. Trong s • các s¥c m]nh, s ¥c m]nh # ¥ng # cu, cao c _, cao quý ay là s ¥c m]nh c £a trí tu ƒ. Í N ŸC nâng # •b ›i s ¥c m]nh c £a trí tu ƒ, b ic sáng su •t tìm # NcŸs - ti {n thân.

3003. Th im chí, n {u k w# cu # •n #]i # NcŸtrái # ta quý báu, ph •n th ‡nh, thì k wkhác c ng s y dùng v l -c #o]t l ay ph cn # ta c £a k wkhông có mong mu •n.

3004. D cu cho v ‡Sát- # {l ¯ # NcŸsanh ra cao quý, sau khi #]i # NcŸv N ıLg qu •c, chính vì có trí tu ƒ t •i, v ‡chúa c £a x ¥K Ãsi không th • sinh t •n v –i–toàn th • v N ıLg qu •c ay.

3005. Trí tu ƒ có s - suy xét #]i }u #ã # NcŸnghe.
Trí tu ƒ có s - làm t Âng tr N ›ng danh th Lm ti {ng t •t.
š #ây, ng N i™# NcŸ# yc # £trí tu ƒ
tìm th ay các s - an l]c, th im chí ngay c _trong kh ' #au.

3006. Th it v iy, ng N i™không mong mu •n l kng nghe, không # {n g cn v ‡có ki {n th ¥c r •ng (#a v Âm), không chia ch wý ngh ßa c £a các pháp, không ng N i™ nào #]i # {n trí tu ƒ.

[1] S - s kp x {p › #ây là theo th ¥t - t §th ap lên cao, trí tu ƒ # NcŸx {p vào v ‡trí th ¥n Âm, t ¥c là v ‡ trí cao nh at (ND).

3007. Yo ca dhammavibh Àgañña[1] k Àu `h Àya áatandito,[2]
anu `hahati k Àena tamphala[3] tassa ijjhati.

3008. An Àyatana[4]s Éassa anÀyatana[4]sevino,
na nibbindiyak Àissa sammadattho vipaccati.

3009. Ajjhattañca payuttassa tath Àyatanasevino,
anibbindiyak Àissa sammadattho vipaccati.

3010. Yogappayogasakh Àa sambhatassÀnurakkhana ,
t Àni tva t Àa sevassu mÀakamm Àya randhayi,
akammun Àca[5] dummedho na þgÀÀa va sÉati.

3011. Dhamma cara mah ÀÀa m ÀÀpitusu[6] khattiya,
idha dhamma caritv Àna r ÀÀa sagga gamissasi.

3012. Dhamma cara mah ÀÀa puttad Àesu khattiya,
idha dhamma caritv Àna r ÀÀa sagga gamissasi.

3013. Dhamma cara mah ÀÀa mitt Àmaccesu khattiya,
idha dhamma caritv Àna r ÀÀa sagga gamissasi.

3014. Dhamma cara mah ÀÀa v Àhanesu balesu ca,
idha dhamma caritv Àna r ÀÀa sagga gamissasi.

3015. Dhamma cara mah ÀÀa g Àmesu nigamesu ca,
idha dhamma caritv Àna r ÀÀa sagga gamissasi.

3016. Dhamma cara mah ÀÀa ra `hesu[7] janapadesu ca,
idha dhamma caritv Àna r ÀÀa sagga gamissasi.

3017. Dhamma cara mah ÀÀa sama a[8]br Àhma esu ca,
idha dhamma caritv Àna r ÀÀa sagga gamissasi.

---

[1] yo ca dhammavibha gañña - Ma, Sy À
yo dhammañca vibh Àgañña - PTS.
[2] matandito - Ma.
[3] kammaphala - Ma, Sy À PTS.
[4] n Àn Àyatana - PTS.
[5] hi - Ma, Sy À PTS.
[6] m ÀÀpit su - Ma, Sy À
[7] ra `he - PTS.
[8] sama e - Sy À

3007. Và ng Ni™ào bi {t phân lo]i các pháp, có s- th ¥c d iy s –m, không bi {ng nhác, ti {n hành công vi fc theo th ™bi •u, k {t qu _c £a công vi fc # NcŸ thành t -u # ñ v ‡ay.

3008. Í •i v –i–k wcó b _n tánh không n " l -c, ph ¡c v ¡ k wkhông n " l -c, có hành # •ng m •t cách chán n _n, m ¡c #ích không # NcŸk {t trái m •t cách #úng # ñk (cho k way).

3009. Và # •i v –i–ng Ni™#ã g ñkn bó v –i–(s - tu t ip c £a) b _n thân, ph ¡c v ¡ ng Ni™ " l -c nh Nth { ay, có hành # •ng không chán n _n, m ¡c #ích # NcŸk {t trái m •t cách #úng # ñk (cho ng Ni™ay).

3010. Vi fc b _o v ƒ tài s _n #ã # NcŸtích tr « g ‰à s - g ñkn bó vào vi fc c ơn ph _i làm. Cha thân, cha hãy th -c hành hai vi fc ay và ch —# •tiêu ho]i tài s _n vì vi fc làm không thích h Ÿp. K wngu do không làm vi fc làm thích h Ÿp t -a nh Nc Ân nhà b mng s iy b ‡s ¡p # ‘.

3011. Tâu #]i v Nhg, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (ph ¡ng d Nng) # •i v –i–cha m u Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # ñ cõi Tr ™.

3012. Tâu #]i v Nhg, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (c ¤p d Nng) # •i v –i–v Ÿcon. Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # ñ cõi Tr ™.

3013. Tâu #]i v Nhg, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (thu ph ¡c) # •i v –i–b]n bè và # •ng nghi fp. Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # ñ cõi Tr ™.

3014. Tâu #]i v Nhg, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (chu c ¤p) # •i v –i–các # •i xa binh và b • binh. Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # ñ cõi Tr ™.

3015. Tâu #]i v Nhg, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (không sách nhi •u) › các thôn làng và các ph• th ‡Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # ñ cõi Tr ™.

3016. Tâu #]i v Nhg, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (không sách nhi •u) trong các # ‡a n Ne–và các x¥ s ›. Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # ñ cõi Tr ™.

3017. Tâu #]i v Nhg, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (b • thí) # ñ các Sa-môn và Bà-la-môn. Tâu bƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # ñ cõi Tr ™.

3018. Dhamma cara mah Àr Àja migapakkh áu khattiya,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

3019. Dhamma cara mah Àr Àja dhammo ci o sukh Àvaho,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

3020. Dhamma cara mah Àr Àja saind Àdev Àsabrahmak À,
suci ena diva [2] patt Àm Àdhamma r Àja pam Ào.[3]

3021. Tattheva te vattapad Àes Àva[4] anus Àsan á,
sappañña sevikaly À[5] á samatta s Àmata[6] vid ”ti.
Tesaku aj Àtaka .

2. SARABHA GAJ ¿TAKA

3022. Ala kat Àku ÷alino suvatth À
ve þriyamutt Àtharukhaggabandh À,[7]
rathesabh Àti `hatha kenu tumhe
katha vo j Ànanti manussaloke.

3023. Ahama `hako bh ámaratho pan Àya
k Ài gar Àj Àpana uggato aya ,[8]
susaññat Àna is áa[9] dassan Àya
idh Àgat Àpucchit Àyemha pañhe.

3024. Veh Àsaya ti `hati[10] antalikkhe
pathaddhuno pa araseva[11] cando,
pucch Àmi ta yakkha mah Ànubh Àva
katha ta j Ànanti manussaloke.

3025. Yam Ànu devesu sujampat á
maghav Àti ta[12] Ànu manussaloke,
sadevar Àj Àidamajja patto
susaññat Àna is áa dassan Àya.

---

[1] ind À- Sy À, indo - PTS.
[2] tidiva - katthaci.
[3] p Ànado - Ma, Sy À
[4] es Àca - PTS.
[5] sappañña sevákaly À -á Ma; sappaññe sevi kaly Ài - PTS.
[6] s Àna ta - Ma, Sy À
[7] baddh À- PTS.
[8] uggatoya - Ma, Sy À
[9] susaññat Àn' isina - PTS.
[10] ti `hasi - Ma, Sy À
[11] pannaraseva - Ma.
[12] na - PTS.

3018. Tâu # i] v N Lng, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒ h] hãy th -c hành pháp (không hãm h]i) # i• v –i–các loài thú và loài chim. Tâu b ƒ h], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒ h] s y # i # ¡n cõi Tr ™.

3019. Tâu # i] v N Lng, b ƒ h] hãy th -c hành (thi ƒn) pháp. (Thi ƒn) pháp # NcŸth -c hành là ngu •n #em l]i ni }m an l]c. Tâu b ƒ h], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒ h] s y # i # ¡n cõi Tr ™.

3020. Tâu # i] v N Lng, b ƒ h] hãy th -c hành (thi ƒn) pháp. Thiên Ch £Inda, ch NThiên, cùng v –i–Ph]m Thiên #ã # i] # NcŸcung Tr ™nh ™#ã th -c hành t •t # pu. Tâu b ƒ h], ch –xao lãng (thi ƒn) pháp.

3021. Ngay trong tr N ™ng h Ÿp ay, các ph cn công vi ƒc c £a b ƒ h] chính là các l ™khuyên b _o ay. B ƒ h] hãy là ng N i™ •t lành, có s - thân c in v –i–các b ic trí tu ƒ, là ng N i™ i •u bi {t # y c # £v } b _n thân."

B 'n Sanh Ba Con Chim. [521]

2. B • N SANH Í a I i N S ÞSARABHA GA

(L ™v ‡en s ß# ƒt ©Anusissa h‹i ba v ‡vua)

3022. "Các v ‡#ã # NcŸtrang # i •m, có #eo bông tai, y ph ¡c t N Lm t at, #eo g N Lm có chuôi b mng ng %o bích và ng %o trai. Th Na các ngài th £lãnh xa binh, xin các ngài d §ng l]i, và các ngài là ai? Ng N i™ ta nh in bi {t các ngài nh Nth { nào › th { gi –i–nhân lo]i?"

3023. "Tr gm là A `hàka, và v ‡này là Bh ámaratha, còn v ‡n 'i b it này là vua K Ài ga. Chúng tôi # i # ¡n n Li này # •y {t ki {n các v ‡en s ß#ã khéo t - ki }m ch { # •h ‹i các câu h‹i."

(L ™v ‡en s ß# ƒt ©Anusissa h‹i Thiên Ch £Sakka)

3024. "Ngài # Yng › không trung, trên b cu tr ™, t -a nh Nm st tr Âng vào ngày r mm, › l Nng ch §ng tr ™. Th Na v ‡D]-xoa có # i] oai l -c, tôi xin h ‹i ngài, ng N i™ ta nh in bi {t ngài nh Nth { nào › th { gi –i–nhân lo]i?"

3025. " š gi ‹a ch NThiên, ng N i™ ta #ã g %o ta #ây là 'Ch •ng c £a nàng Suj À' và › th { gi –i–nhân lo]i #ã g %o là 'Maghav À' Hôm nay, Thiên V N Lng ta #ây # i # ¡n n Li này # •y {t ki {n các v ‡en s ß#ã khéo t - ki }m ch {."

3026. D re sut Àno isayo sam Àgat À
mahiddhik Àiddhigu papann À,
vand Àmi te ayire pasannacitto
ye j áalokettha manussase`h À.

3027. Gandho is áa ciradikkhit Àna [1]
k Ày Àcuto gacchati m Àutena,[2]
ito pa ìkkamma [3] sahassanetta
gandho is áa asuci devar Àja.

3028. Gandho is áa ciradikkhit Àna
k Ày Àcuto gacchatu m Àutena,
vicitrapuppha surabhi va m Àla
gandha ceta [4] p Àik Àkh Àma bhante
na hettha dev Àpa ìkk lasañño.

3029. Purindado bh tapat áyasassá
dev Ànamindo maghav Àsujampati,
sa devar Àj Àasuraga appamaddano
ok Àsam Àka khati pañha pucchitu .

3030. Konevimesa idha pa ÷it Àna
pañhe pu`h o nipu e vy Àkarissati,
ti añca rañña manuj Àdhip Àna
dev Ànamindassa ca v Àsavassa.

3031. Aya is ásarabha go yasassá
yato j Àto virato methunasm À,
Àcariyaputto [8] suvin áar po
so nesa pañh Àni viy Àkarissati.

3032. Ko ÷añña pañh Àni viy Àkarohi
y Àcanti ta isayo s Àdhur p À,
ko ÷añña eso manujesu dhammo
ya vu ÷ham [9] Àgacchati esa bh Àro.

3033. Kat Àvak Às Àpucchantu bhonto
ya kiñci pañha manas Àbhipatthita ,
aha hi ta ta vo viy Àkarissa
ñatv Àsaya lokamima parañca.

3034. Tato ca maghav Àsakko atthadassápurindado,
apucchi pa`hama pañha yañc Àsi abhipatthita .

[1] dakkhit Àna - Sy À, PTS.
[2] m Àutena - Ma, Sy À, PTS.
[3] parakkamma - PTS.
[4] gandhañca eta - Ma, Sy À,
gandha eta - PTS.
[5] sakko maghav À- Ma.
[6] isi - Ma, Sy À.
[7] tapassá- Ma, Sy À, PTS.
[8] Àseraputto - Ma, Sy À.
[9] vuddham - Ma; vaddham - PTS.

(L ™trao # i gi ‹a Thiên Ch £Sakka và v‡en s ß# ƒt ©Anusissa)
3026. “Các v‡en s ß#ã # NcŸchúng tôi nghe danh t §xa. Các ngài #ã t ¡ h •i l]i. Các ngài có # i] th cn l -c, #ã # t] # NcŸcác lo]i th cn thông. Th Na các ngài, v –i–tâm t ¤nh tín, tôi xin # nh l • các ngài, nh‹ng v ‡Nu tú c £a nhân lo]i › th { gian c £a cu •c s •ng t]i n Li này.”

3027. “Mùi h N ¤Lg phát ra t §c Lth • c £a các v‡en s ß#ã xu at gia lâu ngày #i theo chi }u gió. Th Na v ‡Nghìn M kt, ngài hãy b N c–lui kh ‹i n Li này. Th Na v ‡ Thiên V N ¤Lg, mùi h N ¤Lg c £a các v‡en s ßà không trong s]ch.”

3028. “Mùi h N ¤Lg phát ra t §c Lth • c £a các v‡en s ß#ã xu at gia lâu ngày hãy #i theo chi }u gió, t -a nh Ntràng hoa th Lm ngát v –i–bông hoa nhi }u màu s kc. B]ch ngài, chúng tôi mong m ‹i mùi h N ¤Lg này, b ›i vì ch NThiên không có ý t N ›ng nh ™m g –m v } mùi h N ¤Lg này.”

(L ™v ‡en s ß# ƒt ©Anusissa trình bày v –i–h •i chúng)
3029. “V ‡#ã b • thí tr N c–#ây, v ‡chúa c £a các sanh linh, v ‡có danh ti {ng,
v ‡chúa c £a ch NThiên, v ‡Maghav À ch •ng c £a nàng Suj À
v ‡Thiên V N ¤Lg ay, v ‡có s- #ánh tan bè l A-tu-la,
mong ch ™c Lh •i # •h ‹i câu h ‹i.

3030. V iy › #ây, ai trong s • các bic sáng su•t này, khi # NcŸh ‹i, s ytr _l ™ các câu h ‹i vi t { c £a ba v ‡vua, là ba bic chúa t • cai tr ‡loài ng N i,™c £a # ng quy }n n Âng, và c £a v ‡chúa c £a ch NThiên?”

(L ™# }ngh ‡c £a h •i chúng các v‡en s ß)
3031. “V ‡en s ßSarabha ga này có danh ti {ng,
#ã lánh xa pháp #ôi l ¥a t §lúc sanh ra,
là con trai c £a v ‡giáo th ‰#ã khéo # NcŸhu an luy ƒn,
v ‡ay s ytr _l ™các câu h ‹i c £a các bic (vua chúa) ay.”

(L ™v ‡en s ß# ƒt ©Anusissa)
3032. “Th Na ngài Ko ÷añña, xin ngài tr _l ™các câu h ‹i.
Các v‡en s ß# ¥ # •th nh c cu #i }u ay.
Th Na ngài Ko ÷añña, #i }u ay là quy lu it › loài ng N i,™
trách nhi ƒm ay dành cho v ‡tr N ›ng th N ŸŸg.”

(L ™v ‡# i] en s ßSarabha ga)
3033. “C Lh •i #ã # NcŸt]o ra. Hãy # •quý ngài h ‹i
b at c ¥câu h ‹i nào # NcŸmong m ‹i › trong tâm.
B ›i vì ta s ytr _l ™cho quý v ‡t §ng câu m •t
sau khi t - thân ta bi {t v } # i™này và # i™sau.”

3034. Và sau #ó, Thiên Ch £Maghav À Sakka, v ‡mong m ‹i #i }u l Ÿ ích, v ‡ #ã b • thí tr N c–#ây, #ã h ‹i câu h ‹i # cu tiên v } #i }u #ã # NcŸmong m ‹i (› trong tâm):

3035. Ki su[1] vadhitv Àna kad Àci socati
kissappah Àna isayo va ayanti,
kass áha vutta pharusa khametha
akkh Àni me ko ÷añña etamattha .

3036. Kodha vadhitv Àna kad Àci socati
makkhappah Àna isayo va ayanti,
sabbesa vutta pharusa khametha
eta khanti uttamam Àhu santo.

3037. Sakk Àubhinna[2] vacana titikkhitu
sadisassa v Àse`hatarassa[3] v Àpi,
kathannu h áassa vaco khametha
akkh Àni me ko ÷añña etamattha .

3038. Bhay Àhi se`hassa vaco khametha
s Àsambhahetu pana s Àdisassa,
yo cidha[4] h áassa vaco khametha
eta khanti uttamam Àhu santo.

3039. Katha vijaññ Àcatuma`har pa[5]
se`ha sarikkha athav Àpi h áa ,
vir par pena caranti santo
tasm Àhi sabbesa[6] vaco khametha.

3040. Na hetamattha mahat ái sen À
sar Àjik Àyujjham Àn Àlabhetha,
ya khantim Àsappuriso labhetha
khant áalass pasamanti ver À.

3041. Subh Àsitante anumodiy Àna[7]
añña ta pucch Àmi tadi gha br hi,
yath Àah[8] da ÷ak án Àikkh áo[9]
athajjuno kal Àsu c Àpi r À À,
tesa gati br hi sup Àpakammina
katth papann Àis áa[10] vihe`hak À.

3042. Kisa hi[11] vaccha avakiriya[12] da ÷ak á
ucchinnam lo sajano sara`ho,
kukkulan Àme[13] nirayamhi paccati
tassa phuli g Àni patanti[14] k Àye.

---

[1] ki s - Ma, PTS; ki s - Sy À.
[2] sakk Àhi dvinna - PTS.
[3] se`hanarassa - PTS.
[4] c áha - Ma, Sy À, PTS.
[5] catupatthar pa - Ma.
[6] sabbesa - Ma, PTS.
[7] anumodiy Àna - PTS.
[8] ahu - Ma.
[9] n Àikkhero - Ma.
[10] isina - Ma, PTS.
[11] kisañhi - Ma;
áa hi - Sy À
[12] avakr áya - Sy À.
[13] kukku lan Àme - Ma;
kukkulan Àme - Sy À.
[14] phuli g Àni patanti - Sy À

(L ™trao # i gi «a Thiên Ch £Sakka và v‡#] en s ßSarabha ga)
3035. “Sau khi tiêu di ƒt cái gì mà không bao gi ™s cu mu •n?
Các bic en s ßkhen ng Ÿi vi ƒc d ¥t b ‹ cái gì?
Nên nh gn nh ‡n ng Ni™ào v } # }u thô l “ #ã # NcŸh %aói ra › n Li này?
Th Nda ngài Ko ÷añña, hãy gi i thích cho tôi v } # }u ay.”

3036. “Sau khi tiêu di ƒt s - gi in d «thì không bao gi ™s cu mu •n.
Các bic en s ßkhen ng Ÿi vi ƒc d ¥t b ‹ s - gièm pha.
Nên nh gn nh ‡n t at c _m %ßng Ni™ } # }u thô l “ #ã # NcŸh %aói ra.
Các bic thi ƒn nhân #ã nói s - nh gn n]i này là t •i th NŸg.”

3037. “Có th •kham nh gn l ™nói c £a hai h]ng ng Ni™
ngang b mng mình ho sc Nu tú h Ln mình,
làm th { nào nh gn nh ‡n l ™nói c £a ng Ni™th ap kém?
Th Nda ngài Ko ÷añña, hãy gi i thích cho tôi v } # }u ay.”

3038. “Có th •kham nh gn l ™nói c £a ng Ni™Nu tú b ›i vì s Ÿhãi,
và c £a ng Ni™ mng mình vì nguyên nhân nguy hi •m # ‡n sinh m]ng.
š #ây, ng Ni™ào có th •tha th ¥l ™nói c £a ng Ni™th ap kém,
các bic thi ƒn nhân #ã nói s - nh gn n]i này là t •i th NŸg.

3039. Làm th { nào có th • nh in bi {t # NcŸm •t ng Ni™à Nu tú, t Nhng # Nng, ho sc là th ap kém h Ln v –i–hình th ¥c bên ngoài c £a b •n oai nghi? Các bic thi ƒn nhân du hành v –i–hình th ¥c ng ¡y trang (gi _d]ng ng Ni™ •i tàn); chính vì th {, nên nh gn nh ‡n l ™nói c £a t at c _m %ßng Ni™

3040. Th it v iy, các #]p quân v –i–c _ # ¥t vua d cu có v ß#], trong khi chi {n # ‡a c ng không #] # NcŸm ¡c #ích ay, nh Nhng bic chân nhân có lòng nh gn n]i l]i #] # NcŸ# }u ay; # •i v –i–s ¥c m]nh c £a lòng nh gn n]i, các s - h in thù # NcŸi sng yên.”

3041. “Sau khi tùy h ±v –i–l ™khéo nói c £a ngài,
tôi h ‹i ngài # }u khác. Nào, xin ngài hãy nói v } # }u ay.
Ví nh Nth ™x Nda #ã có các v‡Da ÷ak á,N Àilp éa,
r •i v ‡Ajjuna, và luôn c _v ‡vua Kal Àbu,
xin ngài nói v } c _nh gi –i–c £a nh «ng k wcó hành # ‰ng vô cùng # ‹c ác ay,
nh «ng k wqu ay nhi •u các v‡‹n s ßs ytái sanh › #âu?”

3042. “B ›i vì #ã ném v it d Lvào Kisavaccha, vua Da ÷ak á
cùng v –i–dân chúng và c _ # tan N‹–#ã b ‡b ¥ng g •c,
r •i b ‡nung n au › #a‡ng ¡c tên Kukkula;
các c ¡c than h §ng # ‘lên thân hình c £a v ‡vua ay.

3043. Yo saññate pabbajite ahe`hayi[1]
dhamma bha ante sama e ad sake,
ta n Àilp éa sunakh Àparattha
sa gamma kh Àdanti viphandam Àna .

3044. Athajjuno niraye sattis le
ava siro patito uddhap Àdo,[2]
a g éasa gotama he`hayitv À
khanti tapassi cirabrahmac Àri .

3045. Yo kha ÷aso pabbajita achedayã[3]
khanti vadanta sama a ad saka ,
kal Àbuv éi upapajja paccati
mah Àpat Àpa[4] ka ùka bhay Ànaka .

3046. Et Àni sutv Àniray Àni pa ÷ito
aññ Àni p Àpi `hatar Àni cettha,
dhamma care samanabr Àhma esu
eva karo saggamupeti h Àna .

3047. Subh Àsitante anumodiy Àna[5]
añña ta pucch Àmi tadi gha br hi
katha vidha s éavanta vadanti
katha vidha pañña vanta vadanti,
katha vidha sappurisa vadanti
katha vidha no siri no jah Àti.

3048. K Àyena v Àc Àya ca yo dha[6] saññato
manas Àca kiñci na karoti p Àpa ,
na attahetu alika bha Àti[7]
tath Àvidha s éavanta vadanti.

3049. Gambh éapañha manas Àvicintaya[8]
n Àcc Ànita[9] kamma karoti ludda ,
k Àk Àgata[10] atthapada na riñcati
tath Àvidha pañña vanta vadanti.

[1] avañcasi - PTS.
[2] uddha p Àdo - Ma; addhap Àdo - PTS.
[3] achedayi - Ma, Sy À PTS.
[4] mah Àbhit Àpa - PTS.
[5] anumodiy Àna - PTS.
[6] yo ca - PTS.
[7] bha eti - Ma.
[8] manas Àbhicintaya - Ma, Sy À PTS.
[9] nacc Ànita - Sy À
[10] k À Àbhata - PTS.

3043. N Àilpréa #ã qu ay nhi •u các v‡xu at gia #ã t - ki }m ch {, các bic Sa-môn không t •i l "i #ang thuy {t gi _ng thi fn pháp. Các con chó Ân th t‡ k w N Àilpréa #ang run r ey ay, khi gã tái sanh vào th{ gi –i khác.

3044. Còn Ajjuna #ã b ‡r Li vào #a‡ng ¡c c %o nh %o, có chân phía trên # u phía d N i, –sau khi #ã qu ay nhi •u v ‡#]o s ßkh ' h]nh A g réasa Gotama có s-nh gn n]i, #ã th -c hành Ph]m h]nh lâu dài.

3045. Kal Àou #ã ch st # ¥ v ‡xu at gia, b ic Sa-môn không t •i l "i #ang thuy {t gi _ng v } s - nh gn n]i, thành t §ng khúc, và b ‡nung n au sau khi tái sanh vào #a‡ng ¡c Av éi có s - nóng b ¥c d « d •i, # kng cay, ch •n gây nên n "i kinh hoàng.

3046. Sau khi nghe v } nh «ng #a‡ng ¡c ay và nh «ng #a‡ng ¡c khác còn t •i t fh Ln n «a › n Li này, v ‡sáng su •t nên th -c hành thi fn pháp › n Li các v ‡Sa-môn và Bà-la-môn; v ‡làm nh Nv iy #i # n{ v ‡th {cõi Tr ™i."

3047. "Sau khi tùy h ±v –i l ™khéo nói c £a ngài,
tôi h ‹i ngài #i }u khác. Nào, xin ngài hãy nói v } #i }u ay.
(Các bic trí) nói ng N i™h Nth {nào g %o là ng N i™có gi –i?
(Các bic trí) nói ng N i™h Nth {nào g %o là ng N i™có trí tu f?
(Các bic trí) nói ng N i™h Nth {nào g %o là b ic thi fn nhân?
Ng N i™h Nth {nào thì s - vinh quang không r ™b ‹?"

3048. " š #ây, ng N i™ào #ã t - ki }m ch {thân và kh eu,
và không làm b at c ¥ #i }u x au xa nào b mng ý,
không nói vi fc không th it vì nguyên nhân b _n thân,
(các bic trí) nói ng N i™h Nth { ay g %o là ng N i™có gi –i.

3049. Ng N i™suy xét b mng tâm v } câu h ‹i thâm sâu,
không làm hành # •ng tàn b]o và không có l Ÿ ích,
không bê tr • l ™nói có l Ÿ ích khi th ™ #i •m # n{,
(các bic trí) nói ng N i™h Nth { ay g %o là ng N i™có trí tu f.

3050. Yo ve katañ ñ katavedi dh ro
kaly Àamitto da pabhatti ca hoti,
dukhitassa sakkacca karoti kicca
tath Àvidha sappurisa vadanti.

3051. Etehi sabbehi gu ehupeto
saddho mudu[1] sa vibh Àgav vadañ ñ ,
sa g Àmaka sakhila sa hav Àca
tath Àvidha no siri no jah Àti.

3052. Subh Àsitante anumodiy Àna[2]
añña ta pucch Àmi tadi gha br hi,
s ra siriñc Àpi[3] satañca dhamma
pañ ñañca[4] ka se`h atara vadanti.

3053. Pañ Àhi se`h Àkusal Àvadanti
nakkhattar Àj Àiva t Àak Àna ,
s ra siriñc Àpi[5] satañca dhammo[6]
anv Àyik Àpañ ñavato bhavanti.

3054. Subh Àsitante anumodiy Àna
añña ta pucch Àmi tadi gha br hi,
katha karo kintikaro kim Àcara
ki sevam Àno labhat dha pañ ña ,
pañ Àvid Àni pa ipada[7] vadehi
katha karo pañ ñav Àhoti macco.

3055. Sevetha vu÷ he[8] nipu e bahussute
ugg Ànako paripucchako[9] siy À,
su eyya sakkacca subh Àsit Àni
eva karo pañ ñav Àhoti macco.

3056. Sa[10] pañ ñav Àk Ànagu e avekkhati
aniccato dukkhato rogato ca,
eva vipass rapajah Àti chanda
dukkhesu k Ànesu mahabbhayesu.

3057. Sav ar Àgo pavineyya[11] dosa
metta citta[12] bh Àvaye[13] appam Àa ,
sabbesu bh tesu nidh Àya da ÷a
anindito brahmamupeti h Àna .

---

[1] mud - Ma, PTS.
[2] anumodiy Àna - PTS.
[3] sir ac Àpi - PTS.
[4] pañ Àca - PTS.
[5] s ra ac Àpi - Ma, Sy À, PTS.
[6] dhamm À- PTS.
[7] pañ Àya d Ànippa ipa - Ma;
pañ Àyad Ànippa ipada - Sy À,
pañ Àya d Àni pa ipada - PTS.
[8] vuddhe - Ma;
buddhe - Sy À, vaddhe - PTS.
[9] ugg Ànako ca paripucchako - Ma;
ugg Ànako capparipucchako - Sy À,
ugg Ànako v Àparipucchako - PTS.
[10] sa - itisaddo Ma potthake na dissate.
[11] sa vineyya - Sy À.
[12] mettacitta - Sy À.
[13] bh Àveyya - Sy À.

3050. Ng N i™ Nào th it s - là ng N i™ ri ân, bi {t báo ân, sáng trí,
là ng N i™ b]n t •t lành, và có lòng nhi ƒt tình b }n v «ng,
là ng N i™ Nàm ph in s - m •t cách nghiêm ch n.h # i•v –i–k wb ‡#au kh ‘,
(các b ic trí) nói ng N i™ Nh Nth { ay g ‰ là b ic thi ƒn nhân.

3051. Ng N i™# NcŸ# y c # £v –i–t at c _các # ¥ tính ay,
có ni }m tin, m }m m «ng, có s- chia s–t–v } tài s _n, r •ng l N ŸNg,
hào phóng, nói n Âng t ©t {, có l ™ nói d tu dàng,
ng N i™ Nh Nth { ay thì s - vinh quang không r ™ b ‹.”

3052. “Sau khi tùy h ±v –i–l ™ khéo nói c £a ngài, tôi h ‹i ngài #i }u khác. Nào, xin ngài hãy nói v } #i }u ay. V } (các y{u t •) gi –i–h]nh, cùng v –i–s - vinh quang, và # ¥ tính c £a nh «ng ng N i™ •t, và trí tu ƒ, (các b ic trí) nói y {u t • nào là Nu tú h Ln?”

3053. “Các b ic thi ƒn x _o nói chính trí tu ƒ là Nu tú,
t -a nh Nvua c £a các vì tinh tú (m st tr Âng) › gi «a các vì sao.
Gi –i–h]nh, cùng v –i–s - vinh quang, và # ¥ tính c £a nh «ng ng N i™ •t
là nh «ng y {u t • #i theo sau trí tu ƒ.”

3054. “Sau khi tùy h ±v –i–l ™ khéo nói c £a ngài,
tôi h ‹i ngài #i }u khác. Nào, xin ngài hãy nói v } #i }u ay.
Ng N i™ Nành # •ng nh Nth { nào, làm vi ƒc gì, #ang th -c hành #i }u gì,
#ang ph ¡ng s - #i }u gì thì #] # NcŸ trí tu ƒ › th { gian này?
Gi ™ #ây, xin ngài hãy nói v } # Nng™ l •i th -c hành # •#] # NcŸ trí tu ƒ.
Ng N i™ Nành # •ng nh Nth { nào là ng N i™ có trí tu ƒ?”

3055. “Hãy ph ¡ng s - các b ic tr N ›ng th N ŸNg, tinh t {, có ki {n th ¥c,
nên là ng N i™ ‰ t ip, nên là ng N i™ ‹i (#i }u th kc m kc),
nên c en th in l kng nghe các l ™ khéo nói;
ng N i™ Nành # •ng nh Nv iy là ng N i™ có trí tu ƒ.

3056. V ‡ có trí tu ƒ ay nhìn th ay các lo]i d ¡c
là vô th N ™ng, là kh ‘ não, là b ƒnh t it.
Ng N i™ có s - minh sát nh Nv iy d ¥t b ‹ s - mong mu •n
› các s- kh ‘ #au, › các d ¡c, › các n “i s Ÿhãi l –n lao.

3057. V ‡ ay có luy {n ái #ã # NcŸ xa lìa, có th • xua #i sân h in,
có th • phát tri •n tâm t §ái vô h]n l N ŸNg.
Sau khi #ã buông b ‹ s - hành h] # i•v –i–t at c _chúng sanh,
không b ‡ chê bai, v ‡ ay #] # n v ‡ th { Ph]m Thiên.”

3058. Mahiddhiya [1] Àgamana ahosi
tavama`hàka [2] bh ámarathassa cÀpi,
k Àli gar Àjassa ca uggatassa
sabbesa [3] vo k Àmar Ago pah ámo.

3059. Eva meta paracittaved á
sabbesa no k Àmar Ago pah ámo,
k Àhohi ok Àsamanuggah Àya
yath Àgati te abhisambhavema.

3060. Karomi [5] ok Àsamanuggah Àya
tath Àhi vo k Àmar Ago pah ámo,
phar Àma k Àya vipul Àya p áy À
yath Àgati me abhisambhavetha.

3061. Sabba kariss Àma tav Ànus Àsana [6]
ya ya tuva vakkhasi bh ripañña,
phar Àma k Àya vipul Àya p áy À
yath Àgati me abhisambhavema.

3062. Kat Àya [7] vacchassa kisassa pj À
gacchantu bhonto isayo s Àdhur p À,
jh Àne rat Àhotha sad Àsam Àhit À
es Àrat ápabbajitassa se`hi À.

3063. Sutv Àna g Àth Àparamatthasañhit À
subh Àsit Àisin Àpa -itena,
te vedaj À Àanumodam Àn À
pakk Ànu dev Ådevapura yasassino.

3064. G Àth Àim Àatthavat ásubyañjan À
subh Àsit Àisin Àpa -itena,
yo kocim Àa`hikatv Àsu eyya
labhetha pubb Àpariya visesa ,
laddh Àna pubb Àpariya visesa
adassana maccur Ajassa gacche.

3065. S Àriss aro s Àriputto me -issaro n Àma [8] kassapo,
pabbato anuruddho ca kacc Àyano ca devalo. [9]

3066. Anusisso ca Ànando kisavaccho ca kolito,
n Àgo pu o mant Àriputto [10] sesaparis À [11] buddhaparis À [12]
sarabha go lokan Àtho [13] eva dh Àretha j Àtakan "ti.

Sarabha gaj Àtaka .

---

[1] mahatthiya - Ma.
[2] tavama`hàk À- Ma, PTS.
[3] sabbesa - PTS.
[4] evameta paracittavedi - Ma, Sy À, PTS.
[5] karohi - PTS.
[6] tav Ànus Àsani - Ma, Sy À, PTS.
[7] kat Àya - Ma, Sy À.
[8] me -issaro ca - Sy À, PTS.
[9] devilo - Sy À
[10] n Àgo ud Àya ápthero - Ma.
[11] paris À- Ma.
[12] n Àgo ... buddhaparis À- itip Àho Sy À, PTS potthakesu na dissate.
[13] bodhisatto - Sy À, PTS.

(L ™trao # i gi ‹a v ‡#] en s ßSarabha ga và ba v‡vua)
3058. “Tâu (# ¥ vua) A `hàka, #ñ có s- #] # ñ quy }n l -c l –n lao cho b f h], luôn c _ # ¥ vua Bhámaratha, và # ¥ vua K Ài ga n‘i b it; s - luy {n ái trong các d ¡c c £a t at c _các v‡#ñ # NcŸd ¥ b ‹.”

3059. “ Í i }u ay là nh Nv iy, th Nta b ic bi {t # NcŸtâm c £a ng N i™khác,
s - luy {n ái trong các d ¡c c £a t at c _chúng tôi #ñ # NcŸd ¥ b ‹.
Xin ngài hãy t]o cho c Lh •i b mg s - nâng # •
Mong r mg chúng tôi #] # NcŸgi •ng nh Ns - thành t -u c £a ngài.”

3060. “Ta t]o cho c Lh •i b mg s - nâng # •;
b ›i vì s - luy {n ái trong các d ¡c c £a các v‡#ñ # NcŸd ¥ b ‹ nh Nth { ay.
Các v‡hãy th am nhu cn toàn thân v –i–tràn # yc h ±l]c.
Các v‡hãy #] # NcŸgi •ng nh Ns - thành t -u c £a ta.”

3061. “Chúng tôi s yth -c hành m %o# }u ch .d]y c £a ngài,
m “i m •t # }u ngài s ynói ra, th Nta b ic có trí tu f uyên bác,
Mong r mg chúng tôi th am nhu cn toàn thân v –i–tràn # yc h ±l]c.
Mong r mg chúng tôi #] # NcŸgi •ng nh Ns - thành t -u c £a ngài.”

3062. “Vi fc tôn vinh # ñ v ‡Kisavaccha này #ñ # NcŸth -c hi fn.
Các ngài hãy ra #, th Nta ch Ntôn # ¥ en s ßsáng có hình dáng t •t lành,
ch Nv ‡hãy thích thú v –i–vi fc tham thi }n, luôn luôn # nth t ßh;
vi fc ay là s - l]c thú t •i Nu c £a b ic xu at gia.”

(L ™# ¥ Th { Tôn t ‘ng k {t sau khi thu it l]i câu chuy fn quá kh ¥)
3063. “Sau khi l kng nghe các k fngôn liên h f # ñ m ¡c #ích t •i th N Ÿÿÿÿ

3. ALAMBUS ¿J ¿TAKA

3067. Athabravi[1] brah Àindo vatrabh jayata pit À,
devakañña par Àbhetv Àsudhamm Àya alambusa .

3068. Misse dev Àta y Àcanti t Àvati s Àsaindak À,
isipalobhike[2] gaccha isisi ga alambuse.

3069. Pur Àya amhe acceti[3] vatav À[4] brahmacariyav À,
nibb Àn Àbhirato vuddho[5] tassa maggÀni Àvara.[6]

3070. Devar Àja kimeva tva mameva tuva sikkhasi,
isipalobhike gaccha santi aññ Àpi acchar À.

3071. M Àdisiyo pavar Àceva asoke nandane vane,
t Àsampi hotu pariy Àyo t Àpi yantu palobhik À.[7]

3072. Addh Àhi sacca bha asi santi aññ Àpi acchar À,
t Àdisiyo pavar Àceva asoke nandane vane.

3073. Na t Àeva paj Ànanti p Àricariya puma gat À,
y Àdisa tva paj Àn Àsi n Àri sabba gasobhane.

3074. Tvameva gaccha kalyÀ i itth áa pavar Àcasi,
taveva[8] va ar pena vasamÀn Àpayissasi.[9]

3075. Na cÀna[10] na gamissÀmi devar Àjena pesit À,
vibhemi[11] ceta Às Àdu uggatejo hi br Àhma o.

3076. Aneke niraya patt Àisim Às Àdiy Àjan À,
Àpann Àmohasa s Àra tasm Àlom Àni ha saye.

3077. Ida vatv Àna pakk Àmi acchar Àk Àmava in á[12]
miss Àmissetumicchant á[13] isisi ga alambus À.

---

[1] atha bravi - Ma; ath Àbravi - Sy À,
ath' abrav á - PTS.
[2] isippalobhane - Ma;
isi palobhike - PTS.
[3] n Àceti - Sy À.
[4] vattav À - Ma.
[5] buddho - Sy À, vaddho - PTS.
[6] Àcara - PTS.
[7] palobhan À - Ma.
[8] tam eva - PTS.
[9] savasamÀnayissasi - Ma;
vasamÀn Àmayissasi - PTS.
[10] na v Àna - Ma, sy À, PTS.
[11] vabhemi - Sy À, vihemi - PTS.
[12] n Àma va in á - PTS.
[13] missitumicchant á - Ma.

3. B • N SANH TIÊN N ¯ ALAMBUS ¿

3067. Khi ay, Thiên ch £ Inda v ß # i], b ic #ã khu at ph ¡c A-tu-la Vatra, ng N iTM cha c £a các v‡chi {n th kng, #ã ch %o ra nàng tiên n « Alambus Àvà #ã nói v –i–nàng ay t]i h •i tr N ñTM Sudhamm Àr mng:

3068. "Này Alambus Àki }u di •m, ch NThiên cõi Í] o L Ÿ v –i–Thiên Ch £ Inda th nh c cu nàng. Này cô nàng quy{n r en s ßnàng hãy #i g sp Isisi ga.

3069. V ‡này # y, # £v } ph in s -, có Ph]m h]nh, thích thú Ni {t Bàn, t Âng tr N ›ng v } # ¥ # •, v N tŸtr •i chúng tôi › Thiên cung. Nàng hãy ngÂn ch sn các #]o l • c £a v ‡ay."

3070. "Tâu Thiên V N Lg, t]i sao ngài nhìn th ay ch .m "i thi {p? Ngài hãy #i # i{n các cô có kh_n Âng quy {n r các en s ßv gn còn có các tiên n« khác n «a.

3071. Có các cô tN Lg # N Lg thi {p và còn quý phái h Ln n «a t]i khu v N ñTM Nandana không có scu mu •n. Hãy là c L h •i cho các cô ay. Hãy # •các cô nàng quy {n r ay #i v iy."

3072. "Nàng nói qu _ #úng là s - th it. V gn còn có các tiên n« khác n «a. Có các cô tN Lg # N Lg nàng và còn quý phái h Ln n «a t]i khu v N ñTM Nandana không có scu mu •n.

3073. Này ng N iTM ph ¡ n « có s - xinh # pu toàn thân, các nàng ay không bi {t cách ph ¡c v ¡ khi # i{n v –i–ng N iTM am, còn ng N iTM h N nàng #ây bi {t.

3074. Và nàng là quý phái trong gi –i–ph ¡ n «. Này m ³ n «, chính nàng hãy #i, b mng s kc # pu và vóc dáng c £a chính nàng, nàng sykhi {n v ‡en s ßay chi }u theo quy }n l -c c £a nàng."

3075. " Í N Ÿ v ‡chúa c £a ch NThiên sai phái, thi {p s ykhông th • không #i. Nh Mng thi {p hãi s Ÿ › vi fc xúc ph]m v ‡ay, b ›i vì v ‡Bà-la-môn có oai l -c n 'i b it.

3076. Không ít ng N iTM #ã r Li vào #a‡ng ¡c sau khi xúc ph]m b ic en s ß #ã gánh ch tu s - luân h •i b ›i vì si mê; (ngh ß# i{n) #i }u ay, thi {p s ›n h {t c _lông."

3077. Nói xong #i }u này, nàng tiên n « Alambus Àki }u di •m, có s kc # pu theo nh Ný mu •n, d TM gót, trong khi #ang mong m ‹i # NcŸk {t thân v –i–v ‡ Isisi ga.

3078. S Àca ta [1] vanamogayha isisi gena rakkhita ,
bimbi [2]j Àtakasañchanna samant Àa ÷ hayojana .

3079. P Àova p Àtar Àsamhi udanhasamaya [3] pa ì, [4]
aggi `hìa parimajjanta isisi ga up Àgami.

3080. K Ànu vijjuriv Àbh Àsi osadh áviya t Àtak À
vicittavatth Àbhara Ä Ämuttama iku ÷al À.

3081. ¿diccava asa k Às Àhemacandanagandhin á
saññat ru [6] mah Àm Ày Àkum Àt ác Àudassan À.

3082. Vil Àk Ä muduk Àsuddh Àp Àl Àte suppati `hit À
kaman Ä [8] kaman áy Àte harantiyeva [9] me mano.

3083. Anupubb Àca [10] te ru [11] n Ägan Às asam pam À
vima `h Àtuyha susso áakkhassa phalaka yath À.

3084. Uppalasseva kiñjakkh Àn Àbhi te s Ädhu sa hit À
p r Àkañhañjanasseva [12] d rato pa ìdissati.

3085. Duvidh Àj Àt Àuraj Àava ` Às Ädhupaccud À
payodhar Àappat áÄ [13] a ÷ hal Àbusam Àthan À.

3086. D égh Àkambutal Àbh Às Àg áÀe eyyak Àyath À
pa ÷ar Àvara Àvaggu catutthamanasannibh À.

3087. Uddhagg Àca adhagg Àca dumaggaparimajjit À
duvij Ànelasambh t Ädinn Ä [14] tava sudassan À.

3088. Apa ÷ar Àlohitant Àjiñjuka [15] phalasannibh À
Ày at Àca vis Ä Àca nett Àtava sudassan À.

3089. N Ätid égh Àsusamma `h Ä [16] kanakaby Ä [17] samocit À
uttama garuh Àtuyha kes Àcandanagandhik À.

3090. Y Àvat Àkasigorakkh Àv Ài j Ämañca y Ägati,
is áañca parakkhanta [18] saññat Ämha tapassina .

---

[1] na - PTS.
[2] bimba - Ma, Sy À.
[3] uda hasamaya - Ma, PTS;
udayasamaya - Sy À.
[4] pati - Ma, Sy À, PTS.
[5] vicittahatth Àbhara Ä - Ma, Sy À,
vicitrahatth Àbhara Ä - PTS.
[6] saññat r - Ma, PTS.
[7] vilagg À - Ma.
[8] gaman Ä - Ma, Sy À.
[9] harant áñeva - PTS.
[10] anupubb Àva - Ma, PTS.
[11] r - Ma, Sy À, PTS.
[12] p r Àka hañjanasseva - Ma;
puÀka hañjanasseva - Sy À, PTS.
[13] apatit Ä - Ma.
[14] dant Ä - Ma, Sy À, PTS.
[15] jiñj ka - Ma.
[16] susama `h Ä - Sy À.
[17] kanakagg Ä - PTS.
[18] parakkanta - Ma, Sy À, PTS.

3078. Và nàng ay #ã #i sâu vào khu r§ng n‰n Li # NcŸh • trì b ›i v ‡ Isisi ga, # NcŸche ph£ b ›i các ch•i non c £a loài dây leo bimbi › xung quanh # ¡n n ©a do-tu ©n.

3079. Sáng s–m tinh m L, vào b«a #i •m tâm, lúc m st tr ™m ‰ lên, nàng ay #ã #i # ¡n g sp Isisi ga #ang quét d ‰ gian nhà th ™ ©a.

3080. “Ng N i™ n « nào chi {u sáng t -a nh N tia ch –p, t -a nh N ngôi sao osadh ã? Nàng có v i vóc và # •trang s ¥c # £ màu s kc r -c r •, có bông tai b mng ng ‰ trai và ng ‰ ma-ni, –

3081. – t N ıng t - nh N màu s kc c £a m st tr ™, có mùi th Lm c £a tr ©m h N ıng vàng, có csp #ùi tròn tr ‡a, vô cùng kâdi fu, là nàng thi {u n «có có dáng vwd • m {n.

3082. Thon th _, m _nh mai, trong tr kng, hai bàn chân c £a nàng khéo léo ch]m # ta Các b N c–#i #áng yêu c £a nàng làm ng en ng L tâm trí c £a ta.

3083. Và hai #ùi c £a nàng thon dài t -a nh N vòi voi. C sp mông # pu c £a nàng tr Ln láng gi •ng nh N t am ván c £a trò ch Li xúc x kc.

3084. L “ rún c £a nàng n mn › v ‡ trí khéo léo t -a nh N chùm nh ¡y c £a #óa sen xanh, # NcŸ nhìn th ay t § # mg xa gi •ng nh N # NcŸ ph £ # yc l –p thu •c bôi màu #en.

3085. Hai vú là hai b ©u s «a # NcŸ sanh ra t § ng -c, # yc # ns, có s- nhô lên t •t # pu, không b ‡ ch _y x f, t -a nh N hai n ©a trái bí ngô.

3086. C ‘ nàng dài, màu vàng, có vwb mng ph ©ng, gi •ng nh N c ‘ loài s Ln d N ıng. Í ôi môi xinh x kn (có màu # ‹th km) t N ıng t - nh N cái l N i•.

3087. Hàm r Âng trên và hàm r Âng d N i–# NcŸ chùi s]ch b mng # ©u nh ‰ c £a cây chà rÂng. Nh «ng cái r Âng # NcŸ m ‰ lên không có khuy {t #i •m t § hai hàm là di fn m]o xinh # pu c £a nàng.

3088. Hai con m kt dài và r •ng, có màu #en v –i– # N ng™ vi }n màu # ‹, t N ıng t - nh N trái dâu r §ng, là di fn m]o xinh # pu c £a nàng.

3089. Mái tóc c £a nàng m ‰ › # ©u, không quá dài, khéo # NcŸ ch _i chu •t, # NcŸ gom l]i b ›i chi {c l N ©Ÿ b mng vàng, có mùi th Lm c £a tr ©m h N ıng.

3090. Cho # ¡n nh «ng ng N i™ s •ng nh ™ vào vi fc tr •ng tr ‰ vi fc ch Ân nuôi bò, và l Ÿ nhu in c £a các vi fc buôn bán, cho # ¡n v ‡ #ang n “ l -c trong s • các b ic en s ßcác #]o s ßkh ‘ h]nh #ã t - ki }m ch {, –

3091. Na te samasama passe asmi pa ìhavi[1]ma ÷ale,
ko v Àtva kassa vÀputto katha j Ànemu ta maya .

3092. Na pañhak Ào bhaddante kassapeva gate sat á,
ehi samma ramiss Àma ubho asm Àka assame;[2]
ehi ta upag hissa [3] rat áa kusalo bhava.

3093. Ida vatv Àna pakk Àmi acchar Àk Ànava in á,
miss Àmissetumicchant áisi ga alambus À.

3094. So ca vegena nikkhamma chetv Àdandhaparakkama ,
tamuttam Àsu ve áu ajjhappatto[5] par Ànas á

3095. Tamud Àvatta kaly À pa ìssaji[6] susobhan À[7]
cavi tamhi[8] brahmacariy Àyath Àta atha tosit À.

3096. Manas Àgam À[9] inda vasanta nandane vane,
tass Àsa kappamañña Àya maghav Ådevakuñjaro.

3097. Palla ka pahi á[10] khippa sova a sopav Ànana ,
sa uttaracchadapañña Àsa [11] sahassapaìkatthata .[12]

3098. Tamena tattha dh Àesi ure katv Àna sobhan À,
yath Àekamuhutta va t á vass Àni dh Àrayi.

3099. Vimado t á vassehi pabujjhitv Àna br Ànma o,
addas Àsi harita[13] rukkhe samant Àaggiy Àyana .

3100. Navapattavana phulla kokil Àya a[14] ghosita ,
samant Àsa viloketv À[15] ruda ass ni vattayi.

3101. Na juhe na jape mante aggihutta pah Àpita ,
konu me p Ànicariy Àya pubbe citta palobhayi.

3102. Araññe me viharato yo me tej Àna sambhata ,[16]
n Àn Àatanaparipu a [17] n Àva va ga hi a ave.

---

[1] pathavi - Ma; puthuvi
[2] asm Àkamassame - Ma, Sy À
[3] upaguyhissa - Ma, Sy À
[4] missitumicchant á - Ma.
[5] ajjh Àpatto - PTS.
[6] palissaji - Ma, PTS;
palissajji - Sy À
[7] susobhan á - Sy À
[8] cavitamhi - Ma;
cavi tamh À - Sy À
[9] Àgam À - PTS.
[10] p Ànini - Sy À
[11] sauracchadapañña Àsa - Sy À
[12] pa ìyatthata - Ma, Sy À, PTS.
[13] har á - PTS.
[14] kokilagga a - Ma;
kokilagga a - Sy À, PTS.
[15] paviloketv À - Ma, Sy À, PTS.
[16] tej Àha sambhuta - Ma;
tej Àsasambhuta ;
tej Àha sambhata - PTS.
[17] n Àn Àatnaparip ra - Ma;
n Àn Àatanaparip ra - Sy À, PTS.

3091. – ta không nhìn th ay ai sánh b mng nàng › trên vòm trái # tanày. Nàng là ai, là con c£a ng Ni™Mào? Làm th { nào chúng tôi có th • bi {t v } nàng?"

3092. "Này Kassapa, không ph i là lúc h ‹i câu h ‹i, khi v in may qua # nh Nv cy. Chàng Li, chàng hãy # ñn. C _hai chúng ta syvui v cy › khu en c Nc£a chúng ta. Chàng hãy # ñn. Khi thi {p ôm l ay chàng, chàng hãy t‹ ra khéo léo # i•v –i–các thú vui v cy."

3093. Nói xong # }u này, nàng tiên n « Alambus Àki }u di •m, có sKc # pu theo nh Ný mu •n, d ™Mgót, trong khi # ang mong m ‹i # NcŸk {t thân v –i–v ‡ Isisi ga.

3094. Và v ‡ay, # ñ t ¥c t •c b Ne–ra, # ñ làm # ¥ #o]n s - n " l -c b ‡trì tr f, # ñ n km # NcŸhàng ay › các ph cn trên # u, › các bím tóc, và # ñ s ™Mmó.

3095. Ng Ni™Mm ³n « có sKc # pu tuy ft v ™M # ñ xoay v ‡ay l]i và ôm ch st l ay. Ph]m h]nh › v ‡ay # ñ tiêu ho]i. Và nh Nth {, tiên n « Alambus À# NcŸhài lòng v } # }u ay.

3096. B mng tâm ý, nàng tiên # ñ # # ñn v –i–Thiên Ch £Inda # ang ng - t]i khu v Ni™MNandana. Sau khi nh in bi {t ý # nh c £a nàng ay, Maghav À, v ‡# ¥ng # u ch NThiên –

3097. – # ñ t ¥c t •c phái # chi {c ki fu khiêng b mng vàng, có vit ph ¡ tùng, có n Âm m Ni Lmái che, có m •t ngàn t am v i bao b ‰.

3098. Trong chi {c ki fu, ng Ni™Mcon gái # pu # ñ # ts v ‡ay vào ng -c r •i gi « l]i; nàng # ñ ôm chàng h cu nh Nch .trong m •t ch •c lát mà # ñ ba n Âm (trôi qua › cõi nhân lo]i).

3099. Th ¥c gi ac sau ba n Âm, v ‡Bà-la-môn, h {t b ‡mê # kn, # ñ nhìn th ay các cây xanh › xung quanh gian nhà th ™M@a, –

3100. – khu r §ng m –i–thay lá xum xuê, náo nhi ft b ›i b cy chim cu cu. Và sau khi quan sát xung quanh, v ‡ay # ñ tuôn nh «ng gi ‰n Ne–m kt, than khóc r mng:

3101. "Ta không có th • cúng t {, ta không có th • trì t ¡ng các chú thu it, l • t { th cn l @a # ñ b ‡b ‹ bê. V iy ai # ñ quy {n r tâm tr Ne–#ây c £a ta vào vi fc ph ¡c v ¡ (các chuy fn ô nhi •m)?

3102. Ng Ni™Mào # ñ l ay # pháp tích l y # NcŸt §n Âng l -c (Sa-môn) c £a ta trong khi ta s •ng › trong r §ng, t -a nh N# ñ l ay # chi {c thuy }n ch ¥a # cy các lo]i châu báu › ngoài bi •n kh Li."

3103. Ahante p Ãicariy Ãya devar Ãjena pesit Ã,
avadhi [1] citta cittena pam Ãl Ãtva na bujjhasi.

3104. Im Ãni kira ma t Ãto kassapo anusÃsati,[3]
kamal Ãsarisitthiyo [4] t Ãyo bujjhesi m Ãava.

3105. Ure ga ÷ Ãyo bujjhesi t Ãyo bujjhesi m Ãava,
icc Ãnus Ãsi ma [5] t Ãto yath Ãma anukampako.

3106. Tass Ãna vacana n Ãka pitu vuddhassa[6] s Ãsana ,
araññe nimmanussamhi sv Ãja jh Ãy Ãmi [7] ekako.

3107. Soha tath Ãkariss Ãmi dhiratthu j Ãvitena me,
puna v Ãt Ãliso hessa mara a v Ãme bhavissati.

3108. Tassa tejañca viriyañca dhiti [9] ñatv Ãsuva ÷ hita ,[10]
siras Ãaggah Ãp Ãde isisi ga alambus Ã.

3109. M Ãme kujjha[11] mah Ãv Ãa m Ãme kujjha mah Ãsi,[12]
mah Ãattho may Ãci o tidas Ãna yasassina ,
tay Ãpakampita [13] Ãsi sabba devapura tad Ã.

3110. T Ãvati s Ãca ye dev Ãtidas Ãnañca v Ãsavo,
tvañca bhadde sukh Ãnohi gaccha kañña yath Ãsukha .

3111. Tassa p Ãde gahetv Ãna katv Ãca na padakkhi a ,
añjali paggahetv Ãna tamh Ãh Ãn Ãpakkami.

3112. Yo tass Ã Ãsi[14] palla ko sova o sopav Ãnano,[15]
sauttaracchadapañn Ãso sahassapa ikatthato,[16]
tameva palla kam Ãruyha ag Ãdev Ãna santike.

3113. Tamokkamiva Ãyanti jalanti [17] vijjuta yath Ã,
pat Ão sumano vitto devindo adad Ãvara .

3114. Vara ce me ado sakka sabbabht Ãnamissara,
na isipalobhik Ã[18] gacche eta sakka vara vare ”ti.
Alambus Ã J Ãtaka .

---

[1] avadhi - Sy Ã, avadh Ã- PTS.
[2] pam Ãlo - Ma.
[3] anus Ãsate - PTS.
[4] sadisitthiyo - Ma.
[5] icc Ãnus Ãsima - Sy Ã.
[6] buddhassa - Sy Ã,
vaddhassa - PTS.
[7] svajja jh Ãy Ãmi - Ma, Sy Ã,
sv- Ãja-jjh Ãy Ãmi - PTS.
[8] teja - Ma, Sy Ã.
[9] dhitiñca - PTS.
[10] ava `hita - Ma, Sy Ã, PTS.
[11] kujjhi - PTS.
[12] mah Ãse - Ma, Sy Ã.
[13] sa kampita - Ma, Sy Ã.
[14] yo ca tass Ãsi - Ma;
yo ca tass Ãsi - PTS.
[15] sova asopav Ãnano - PTS.
[16] pa iyatthato - Ma, Sy Ã, PTS.
[17] jalanta - PTS.
[18] nisippalobhik Ã- Ma;
na isipalobhiya - PTS.

3103. “Thi {p # NcŸv ‡chúa c£a ch NThiên sai phái # ñ # •ph ¡c v ¡ cho chàng. Thi {p #ã phá ho]i tâm b mng tâm. Do xao lãng, chàng #ã không c_nh giác.”

3104. “Ng Ni™cha yêu d au Kassapa qu_th it có d]y b_o ta nh «ng l ™này: ‘Này ng Ni™trai tr w,con hãy c_nh giác nh «ng ph ¡n «nh Nlà #óa hoa sen ay.

3105. Con hãy c_nh giác các nàng có hai khi nhô lên › ng -c. Này ng Ni™ trai tr w,con hãy c_nh giác các cô ay.’ Là ng Ni™có lòng th Nlng t N¤ng # ñ ta, ng Ni™cha yêu d au #ã d]y b_o ta nh Nth {.

3106. Ta #ã không th -c hi ñ l ™nói c£a v ‡ay, l ™gi _ng d]y c£a ng Ni™cha, c£a b ic tr N¤ng th N¤g. Hôm nay, trong khu r §ng v kng bóng ng Ni¸™ta #ây ch .m •t mình, Ân n Ân.

3107. Ta #ây sylàm nh Nth { nào! Th it x au h ‘ thay cho m]ng s •ng c£a ta! Ta sytr › l]i là ng Ni™tu t ip nh Ntr Ne–#ây, hay là ta sych %o l ay cái ch {t?”

3108. Sau khi bi {t # NcŸn Ângl -c, s - tinh t an, s - qu _quy {t #ã # NcŸt Âng tr N¤ng t •t # pu cho v ‡ay, tiên n « Alambus À #ã #ê # pu › bàn chân c£a Isisi ga, (nói r mng):

3109. “Th Nla b ic #]hùng, xin ngài ch –gi in thi {p. Th Nla b ic #]en s ßxin ngài ch –gi in thi {p. Thi {p #ã làm # NcŸ Ÿích l –n lao cho ch NThiên cõi Tam Th ip danh ti {ng. Khi ay, ngài #ã làm cho toàn b • Thiên gi –i–b ‡rung chuy •n.”

3110. “Ch NThiên cõi Í]o L Ÿ và Thiên Ch £V Àsava c£a ch NThiên cõi Tam Th ip, và nàng, này ng Ni™ «hi }n th ¡c, mong r mng nàng # NcŸan lành. Này cô gái, nàng hãy ra # tho _i mái.”

3111. Sau khi nkm l ay hai bàn chân c£a v ‡en s ßvà # nhi •u vòng quanh v ‡ ay, nàng tiên #ã ch kp tay lên và #ã r ™kh ‹i n Li ay.

3112. Í ã có chi {c ki ƒu khiêng b mng vàng, có vit ph ¡ tùng, có n Ân m N iL mái che, có m •t ngàn t an v _i bao b %o hi ñ ra cho nàng ay. Nàng tiên #ã b Ne– lên chi {c ki ƒu ay và # v }trú x ¥c£a ch NThiên.

3113. Trong khi nàng ay ti {n # ñ t -a nh Ncây #u •c #ang cháy sáng gi•ng nh Ntia ch –p, v ‡Chúa c£a ch NThiên sung s N¤ng, có thi ñ ý, có tâm vui v w,#ã ban cho nàng ay # }u Ne–mu •n.

3114. “Tâu Sakka, n{u ngài ban cho thi {p # }u Ne–mu •n, tâu v ‡chúa t • c£a t at c_sanh linh, thi {p có th • không ph _i # quy {n r en s ßTâu Sakka, thi {p ch %o # }u Ne–mu •n ay.”

B ‘n Sanh Tiên N «Alambus À [523]

4. SAKHAPAÔIÔAKATHÀ

3115. Ariyavakkasopi[1] pasannanetto
mañño bhavaü pabbajito kulamhà,
kathannu vitthàni pahàya bhoge
pabbaji nikkhamma gharàsapañño.[2]

3116. Sayaü vimànaü naradeva disvà
mahànubhàvassa mahoragassa,
disvàna puññànaü[3] mahàvipàkaü
saddhàyahaü pabbajitomhi ràja.

3117. Na kàmakàmà pana bhayàna dosà
vàsaü musàpabbajità bhavanti,
akkhàni me pucchito etamattha
sutvàna me jàyihitippasàdo.

3118. Vàijja[4] raññhàdhipa gacchamàno
pathe addasàsiü mahiyà mil àsaputte,[5]
pavaóóhakàyaü[6] uraga mahanta
àsàvaü gacchante pamodamàne.

3119. Sohaü sam àgamma janinda tehi
sahaü `ñhàlomo[7] avacasmi[8] bhàto,
kuhiü aya n ýàti bhójanakàyo
n àgena ki kàtha bhojaputtà.

3120. Nàgo aya n ýàti bhojanattha[9]
pavaóóhakàyo[10] urago mahanto,
sàduñca th lañca muduñca ma sa
na tva rasaññàsi videhaputta.

3121. Ito mayaü gantvàsaka niketa[11]
àsàvaü satthàni vikopayitvà,
ma sàni bhokkhàma[12] pamodamànà
maya hi ve[13] sattavo pannagàna .

3122. Sace aya n ýàti bhojanattha
pavaóóhakàyo urago mahanto,
dadàni vo balivadd àni[14] sopasa
n àga ima muñcatha bandhanasmà.

---

[1] ariyavakkàsosi - Ma, Syà.
[2] sapañño - Syà.
[3] puññàna - PTS.
[4] vaijja - PTS.
[5] bhojaputte - Ma, Syà.
[6] pavaddhakàya - Ma;
pavaóóhakàya - PTS.
[7] pahaü`ñhàlomo - Ma, Syà.
[8] avacamhi - Ma, Syà, avacasmi - PTS.
[9] bhojanatthà - Ma.
[10] pavaddhakàyo - Ma;
[11] niketana - PTS.
[12] bhakkhàma - Ma, Syà.
[13] vo - Syà, PTS.
[14] balibaddàni - Ma;
balibaddhàni - Syà.

4. LONG V N LNG SA KHAP ¿LA

(L ™trao # i gi ‹a # ¥ vua và v‡en s ßA þrÀ)

3115. “V–i–t N–ng h_o quang minh, #ôi m k trong sáng, tr gm ngh ßr mng ngài #ã xu at thân t §gia #inh danh giá. Th Na b ic có trí tu f, vì lý do gì ngài #ã d ¥t b ‹ các tài s_n c £a c_i, #ã lìa kh ‹i gia #inh, và #ã xu at gia?”

3116. “’Tâu v‡chúa c £a con ng N i,™ sau khi t - mình nhìn th ay cung # f n c £a Chúa R•ng có # i] n Ân g l -c, sau khi nhìn th ay qu _thành t -u l –n lao c £a các vi fc ph N c–thi fn, vì # ¥ tin tôi #ã xu at gia, tâu b f h].”

3117. “Không vì ham mu•n các d ¡c, không vì s Ÿhãi, không vì si mê mà các b ic xu at gia nói l ™d •i trá. Í N Ÿc h ‹i, xin ngài hãy gi_i thích # i }u ay cho tr gm. Sau khi l kng nghe, ni }m t ‡nh tín s ysanh lên cho tr gm.”

3118. “Tâu v‡lãnh # o] # tan N c–, trong khi # i buôn bán, tôi #ã nhìn th ay nh ‹ng # ¥ a tr wdã man #ang vui m §ng # i › trên # N ng™ l •, mang theo con thú loài bò sát to l –n có c Lth • #ã phát tri •n.

3119. Tâu v‡chúa c £a loài ng N i,™ tôi #ây b ‡kinh hãi, có lông d -ng # ¥ng, #ã # i # ¡n g sp chúng và #ã nói v –i chúng r mng: ‘Con v it có c Lth • d • s Ÿnày b ‡ #em # i #âu v iy? Này các trai làng, các ng N i™ s ylàm gì v –i con r kn này?’

3120. ‘Con r kn này b ‡#em # i vì m ¡c #ích th -c ph em. Nó là con thú loài bò sát to l –n có c Lth • #ã phát tri •n. Và th t‡ (c £a nó) ng %ₒ béo, m }m. Này ng N i™ con trai x ¥Videha, ông không bi {t h N Lng v ‡(c £a nó).’

3121. T§n Li này, chúng tôi s y # i v } ch “ › c £a mình, s y c cm l ay các con dao, s y c k t ra, và s y vui m §ng th N ›ng th ¥c các mi {ng th t‡. B ›i vì chúng tôi chính là nh ‹ng k w thù c £a các con r kn.’

3122. ‘N {u con v it này b ‡#em # i vì m ¡c #ích th -c ph em. Nó là con thú loài bò sát to l –n có c Lth • #ã phát tri •n. Tôi bi {u các ng N i™ m N i™ sáu con bò # c. Các ng N i™ hãy phóng thích con r kn này kh ‹i s - trói bu •c.’

3123. Addh Àhi no bhakkho aya man Àpo
bah ca no urag À bhuttapubb À,
karoma te ta vacana a þrÀ
mittañca no hohi videhaputta.

3124. Tadassu te bandhan Àmocayi su
ya natthuto pa ìmokkhassa p Àse,
mutto ca so bandhan Àn Àgar À À
pakk Àmi p Àc áamukho muhutta .

3125. Gantv Àna p Àc áamukho muhutta
pu ehi nettehi p Àokay áma ,
tadassaha [2] pi `h`ito anvagacchi [3]
dasa guli [4] añjali paggahetv À.

3126. Gaccheva kho tva taram Àhar po
m Àta amitt Àpunaraggahesu ,
dukkho [5] hi luddehi pun Àsam Àgamo
adassana bhojaputt Àna gaccha.

3127. Agam Àsi so rahada vippasanna
n áobh Àsa rama ýa sutittha ,
samotata [6] jambuhi vetas Àni [7]
p Àvekkhi nitti abhayo pat áo.

3128. So ta pavissa na cirassa nÀgo
dibbena me p Àurah [8] janinda,
upa `h`ahi ma pitara va putto
hadaya gama ka asukha bha anto.

3129. Tva mesi m À Àca pit À a þrÀ
abbhantaro p À adado sah Àyo,
sakañca iddhi pa ìl Àbhitosmi [10]
a þrÀ passa me nivesan Àni,
pah tabhakkha bahu annap Àna
masakkas Àra viya v Àsavassa.

3130. Ta bh mibh Àgehi upetar pa
asakkhar Àceva mud subh Àca,
n áati À [1] apparaj Àca bh mi
p Às Àdik Àyattha jahanti soka .

3131. An Àvak l À [2] ve þriy pan áÀ
c Àtuddisa [13] ambavana suramma ,
pakk Àca pesáca phal Àsuphull À
niccotuk Àdh Àrayant áphal Àni.

---

[1] orag À - Sy À.
[2] tad Àssaha - Ma.
[3] anvagañchi - PTS.
[4] dasa gul á - Sy À.
[5] dakkho - Sy À.
[6] samonata - Sy À.
[7] vedis Àni - Sy À.
[8] p Àurahu - Ma.
[9] pit Àca - PTS.
[10] pa ìl Àbhakosmi - Ma, Sy À.
[11] n áatti À - Ma;
n áÀi À - Sy À, PTS.
[12] an Àvakul À - Ma, PTS;
an Àvakal À - Sy À.
[13] catuddisa - Ma, Sy À, PTS.

3123. ‘Qu_th it, món Ân này m –i–h Ÿp ý chúng tôi.
Và nh «ng loài bò sát, # i• v –i–chúng tôi #ã # NcŸÂn tr N c–#ây nhi }u r •i.
Này ông A þrÀ, chúng tôi làm theo l ™nói ay c £a ông.
Này ng N i™con trai x ¥Videha, ông hãy là b]n c £a chúng tôi.’

3124. T at nhiên, b %o chúng #ã phóng thích con r kn kh ‹i s - trói bu •c,
là s - v N –ng m kc vào sŸ dây #ã # NcŸxuyên qua l“ m i c £a con r kn.
Và # NcŸt - do kh ‹i s - trói bu •c, con r kn chúa ay
#ã mau chóng tr N ñ™#i, v –i–m st h N –ng v } phía #ông.

3125. Sau khi #ã mau chóng tr N ñ™#i, v –i–m st h N –ng v } phía #ông,
con r kn #ã ng N c–nhìn tôi v –i–hai m kt # gn l f.
Khi ay, tôi #ã #i theo phía sau c £a con r kn,
sau khi #ã # NLên m N i™gón tay # NcŸch kp l]i, (nói r mng):

3126. ‘Ng N iLhãy mau mau #i #i.
Ch —# •các kwthù b kt l]i ng N iLl cn n ‹a.
B ›i vì, vi fc g sp l]i nh «ng k wtàn b]o l cn n ‹a thì kh ‘ l km.
Ng N iLhãy #i khu at t cm nhìn c £a nh «ng gã trai làng.’

3127. Con rkn #ã #i # ñ m •t h • n N c–trong veo,
có màu n N c–xanh, #áng yêu, có b{n t km xinh,
NcŸtr _i dài v –i–nh «ng cây m in và nh «ng cây lau siy.
V –i–n “i s Ÿhãi #ã qua #i, con r kn #ã h –n–h › tr N ñ™vào h • n N c–.

3128. Sau khi tr N ñ™vào h • n N c–không bao lâu, tâu v‡chúa c £a loài ng N i™, con r kn ay #ã hi fn ra tr N c–m st tôi v –i–dáng vóc thiên th cn. Con r kn #ã ph ¡c v ¡ cho tôi, t -a nh N# ¥a con trai ph ¡c v ¡ ng N i™cha, trong lúc th •t ra l ™nói th am vào trái tim, tho _i mái l “ tai.

3129. ‘Này A þrÀ, ông là ng N i™h u, là ng N i™cha c £a ta,
là máu th t, là ng N i™#ã ban cho m]ng s •ng, là ng N i™ •ng s - c £a ta.
Và ta #ã #]l]i th cn l -c c £a mình.
Này A þrÀ, ông hãy xem các ch“ trú ng ¡ c £a ta,
có vô s• th ¥c Ân, có nhi }u c Lm n N c–,
t -a nh Ncung #i fn Masakkas Àa c £a Thiên Ch £V Àsava.

3130. N Li ay có hình th ¥c # NcŸc au trúc v –i–nhi }u ph cn # ta
Các ph cn # ta ay không có s‹i, êm ái, và xinh # pu,
có các loài c‹ th ap, và m st # takhông có b ¡i,
t]o ra s - d • ch tu; là n Li m %ng N i™buông b ‹ s cu mu •n.

3131. Không b‡ •i lõm, (có h • n N c–) g cn nh Nmàu xanh ng %o bích,
› b •n h N –ng có r §ng xoài vô cùng #áng yêu,
v –i–nh «ng chùm trái chín có trái vô cùng xum xuê,
quanh n Ân th N ñ™g xuyên tr ß n sng nh «ng trái cây.

3132. Tesaṁ vanantare naradeva majjhe
nivesanaṁ bhassarasannikāsaṁ,
rajatagga[1]paṁ so amaya[2] upeta
pabhāsati vijjurivantalikkhe.

3133. Mayūrasova amayā upetā
anekacittā satata sunimmitā,
paripūrakaññā nikkhamanti alaṅkatā
sova[3]kā vyā radharā nirañjanā.

3134. So saṅkhapālo taramānarūpo
pāsādamāruyha anomavaṇṇo,
sahassathambhaṁ atulānubhāvaṁ
yatthassa bhariyāmahesikāhosi.

3135. Ekañca nāgaṁ taramānarūpā
nāgā vyā veḷuriyamaya mahagghaṁ,
subhaṁ maṇiṁ jātimant papanna
acoditā sāsanamabbhihāsi.

3136. Tato maṇiṁ urago hatthe[6] gahetvā
nisīdayī pamukhaṁ āsanasmiṁ,[7]
idaṁ āsana atra bhava nisīdatu
bhavañhi me aññatāro gar na .

3137. Aññañca nāgaṁ taramānarūpā
nāgā vyā vāmi upasaṅkamitvā
pāḷiṁ pakkhāyi me janinda
bhariyā[8] bhattu patino piyassa.

3138. Aparañca nāgaṁ taramānarūpā
paggayha sova amayā[9] pāviyā
anekasūpā vividha viyañjana
upanāmayī bhatta manuññar pa .

3139. Turiyehi maṁ bhāsata bhuttabhatta[10]
upaṭṭhahu bhattu mano viditvā,
tatuttari maṁ nipatī mahanta
dibbehi kāmehi anappakehi.

3140. Bhariyāmamet atisat āpurā
sabbattamajjhā[11] padumuttarassa,
Ā pāvet su[12] te kāmak āo[13]
dadāmi te t āparic āyassu.

---

[1] sova a - Ma, Syā, PTS.
[2] obhāsatī Ma, PTS;
obhāsati - Syā
[3] so amayā - Ma.
[4] paripūra - PTS.
[5] suva a - Ma, Syā, PTS.
[6] hatthe urago - Syā
[7] pāmukha āsanasmiṁ - Ma; pāmukhaṁ āsanasmiṁ - Syā
[8] bhariyā ca - PTS.
[9] sova amayā - PTS.
[10] bhuttavanta - Ma, Syā, PTS.
[11] sabb' atthamajjhā - PTS.
[12] et āsu - Ma; etāsu - PTS.
[13] kāmak āo - Ma, Syā

3132. ‘Tâu v‡chúa c£a con ng N i¦™› gi «a các khu r§ng ay là n Li trú ng ¡ có v wngoài r -c r •, cao quý làm b mng vàng, có ch•t c Ga b mng b]c, phát sáng t-a nh Ntia ch –p› không trung.

3133. Tâu b ƒh], (các gian phòng) # NcŸàm b mng ng‰ ma-ni, # NcŸàm b mng vàng, cao quý, có nhi}u tranh v yth N ™ xuyên khéo # NcŸhóa hi ƒn ra, # NcŸ#ông #úc v –i–các thi {u n « #ã # NcŸtrang #i •m, có mang các vòng vàng› cánh tay.

3134. V‡Sa khap Àa ay, có s-c # pn hoàn h _o, #ã v •i vã b N e–lên tòa lâu #ài có s- uy nghi không th • sánh b mng v –i–m •t ngàn c •t tr ¡, n Li ay hoàng h iu, ng N i™ Ÿc £a v ‡ay, c Nng ¡.

3135. Và m •t n «nhân, không # NcŸsai b _o, #ã v •i vã c cm l ay và mang l]i chi {c gh { xinh # pn, làm b mng ng‰ bích, vô cùng giá tr‡ # NcŸg kn viên ng‰ ma-ni nguyên ch at.

3136. K { #ó, v ‡Long V N tng #ã c cm l ay tôi › bàn tay
và #ã m ™tôi ng •i vào chi {c gh { cao nh at (nói r mng):
‘Th Nta ngài, hãy ng •i › chi {c gh { này t]i #ây,
b ›i vì ngài là m •t trong nh «ng v ‡quan tr ‰ng # •i v –i–ta.’

3137. Và m •t n «nhân khác #ã v •i vã
l ay n N e–mang # ƒn g cn
và #ã r Ga s]ch hai bàn chân c£a tôi, tâu v ‡chúa c£a loài ng N i¦™
t -a nh Nng N i™ Ÿr Ga chân cho ng N i™ch •ng, ng N i™ch £nhân yêu quý.

3138. Và m •t n «nhân khác n «a #ã v •i vã
trình lên chi {c # Bàm b mng vàng,
và #ã dâng b «a Ân có hình th ¥c h ap d gn,
v –i–nhi }u xúp, v –i–nhi }u lo]i th ¥c Ân ph ¡.

3139. Tâu v ‡cai qu _n # tan N e–khi tôi #ã Ân xong b «a Ân, bi {t # NcŸtâm ý c£a ch •ng, các nàng #ã ph ¡c v ¡ tôi b mng các lo]i nh]c c ¡. Chúa r •ng #ã cung ph ¡ng tôi còn l –n lao h Ln th { n «a b mng các d ¡c c£a cõi Tr ™không ph _i là ít, (nói r mng):

3140. ‘Th Nta ngài A þrà, ba tr Âm nàng này là nh «ng ng N i™ Ÿc £a ta, t at c _ # ju có l Nng ong, có s- r]ng r • v N tŸtr •i hoa sen. Th Nta A þrà, các nàng sy ph ¡c v ¡ d ¡c l]c cho ngài. Ta ban ts ng các nàng # ƒn ngài. Ngài hãy # •cho các nàng ay h cu h].’

3141. Sa vacchara dibbaras Ànubhutv À
tadassaha [1] uttari paccabh Àsi ,[2]
n Àgassida kinti kathañca laddha
kathajjhagam Àsi vim Ànase `ha .

3142. Adhicca laddha pari Ànajante
saya kata ud Ànu devehi dinna ,
pucch Àmi ta [3] n Àgar Àjetamattha
kathajjhagam Àsi vim Ànase `ha .

3143. N Àdhicca laddha na pari Ànaja me
na saya kata napi[4] devehi dinna ,
sakehi kammehi ap Àpakehi
puññehi me laddhamida vim Àna .

3144. Kinte vata ki pana brahmacariya
kissa suci assa aya vip Àko,
akkh Àmi me n Àgar Àjetamattha
kathannu te laddhamida vim Àna .

3145. R Àj Àahosi magadh Ànamissaro
duyyodhano n Ànma mah Ànubh Àvo,
so ittara j ávita sa viditv À
asassata vipari Ànadhamma .

3146. Annañca p Ànañca pasannacitto
sakkacca d Ànna vipula ad Àsi ,[5]
op Ànabh ta me ghara tad Àsi
santappit Àsama abr Ànma Àca.

3147. M Àlañca gandhañca vilepanañca
pad ápiya [6] y Ànamupassayañca,
acch Àdana sayanam[7] athannap Ànna
sakkacca d Ànn Àni adamha tattha.[8]

3148. Ta me vata ta pana brahmacariya
tassa suci assa aya vip Àko,
teneva me laddhamida vim Àna
pah tabhakkha bahuannap Ànna ,
naccehi g áehi cupetar pa [9]
cira `hitika na ca sassat Àya .

3149. App Ànubh Àv Àta mah Ànubh Àva
tejassina hanti atejavanto,
kimeva d Àh `Àvudha ki pa ìcca
hatthattham Àgañchi[10] va ibbak Ànna .[11]

---

[1] tad Àssuha - Ma, Sy À.
[2] uttarimajjhabh Àsi - Ma;
uttari paccabh Àsi - Sy À.
[3] te - PTS.
[4] n Àpi - Ma, Sy À.
[5] ad Àsi - PTS.
[6] pad áaya - Sy À
[7] seyyam - Ma, Sy À
[8] Aya g Àh À PTS potthake natthi.
[9] upetar pa - PTS.
[10] hatthattam Àgacchi - Ma;
hatthattham Àgacchi - Sy À.
[11] vanibbak Ànna - Ma, Sy À, PTS.

3141. Sau khi hN »ng th ¡ h N tng v ‡(ng d ¡c) › cõi Tr ™m •t n Ân,
khi ay, tôi #ã h ‹i v ‡này nhi }u h Ln n ‹a (r mng):
'Vi fc này c £a Long V N tng là nh N th { nào? Và #ã #] # NcŸnh N th { nào?
Làm th { nào ngài #ã có # NcŸcung # f n tuy ft v ™?

3142. Cung # f n #ã #] # NcŸdo ng gu nhiên, #ã # NcŸsanh lên dành riêng cho ngài, #ã # NcŸt - thân làm ra, hay là #ã # NcŸch N Thiên ban t sng? Th Na Long V N tng, tôi h ‹i ngài v } s - vi fc này. Làm th { nào ngài #ã có # NcŸcung # f n tuy ft v ™?'

3143. 'Nó không ph _i #ã #] # NcŸdo ng gu nhiên, không ph _i #ã # NcŸ sanh lên dành riêng cho ta, không ph _i #ã # NcŸt - thân t]o ra, c ng không ph _i #ã # NcŸch N Thiên ban t sng. Ta #ã #] # NcŸcung # f n này nh ™ vào các vi fc ph N e–thi f n, nh ™ vào các hành # •ng không x au xa c £a b _n thân.'

3144. 'S - hành trì c £a ngài là gì? Thêm n ‹a, Ph]m h]nh c £a ngài là gì?
Qu _thành t -u này là c £a vi fc nào #ã khéo # NcŸth -c hành?
Th Na Long V N tng, tôi h ‹i ngài v } s - vi fc này.
Làm th { nào ngài #ã có # NcŸcung # f n tuy ft v ™ này?'

3145. 'Ta #ã là v ‡vua, v ‡chúa t • c £a x ¥Magadha,
tên là Duyyodhana có #] loai l -c.
Ta #ây #ã bi {t # NcŸm]ng s •ng là ng kn ng £i,
không th N ™ còn, có tính ch at bi {n ho]i.

3146. Có tâm t nh tín, ta #ã b • thí r •ng rãi v it thí, c Lm Ân, và n N e–u •ng m •t cách trân tr %ng. Khi ay, ngôi nhà c £a ta #ã có hình th ¥c nh N là cái gi {ng n N e–và các v ‡Sa-môn, Bà-la-môn #ã # NcŸto]i ý.

3147. T]i n Li ay, chúng tôi #ã ban phát các vit thí m •t cách trân tr %ng,
nh N là tràng hoa, h N tng th Lm, và d cu thoa,
#èn #u •c, xe thuy }n, và ch " trú ng ¡,
v _i vóc che thân, gi N ™ n mm, r •i c Lm n N e–.

3148. Vi fc ay #ã là s - hành trì c £a ta. Vi fc ay còn là Ph]m h]nh c £a ta.
Qu _thành t -u này là c £a vi fc #ã khéo # NcŸth -c hành ay.
Chính nh ™ vào vi fc ay, ta #ã có # NcŸcung # f n tuy ft v ™ này,
có vô s • th ¥c Ân, có nhi }u c Lm n N e–,
và có hình th ¥c # NcŸcung ¥ng v –i–các # fu v l ™ ca;
vi fc này # NcŸt •n t]i lâu dài, nh ng không v ßh vi •n.'

3149. 'T]i vì sao mà nh ‹ng k wkhông có uy quy }n, có n Âng l -c ít ‹i l]i có th • hành h] ngài là ng N i™ có uy quy }n, có #] loai l -c? Th Na v ‡có r Âng nanh là v khí, liên quan # f # }u gì mà ngài #ã ph _i ch u n mm yên › trong tay c £a nh ‹ng k wcùng kh '?

3150. Bhayannu te anvagata mahanta
tejonu te n Ànvaga dantam la ,
kimeva d Àh` Àvudha ki pa ìcca
kilesam Àpajji va ibbak Àna .

3151. Na me bhaya anvagata mahanta
tejo na sakk Àmama tehi hantu ,[1]
satañca dhamm Àni sukittit Àni
samuddavel Àva duraccay Àni.

3152. C Àuddasi pañcadasi c' a þpr À[2]
uposatha niccamup Àvas Àmi,
ath Àgamu so þsa bhojaputt À
rajju gahetv Àna da þpañca p Àsa .

3153. Bhetv Ànna n Àsa atikassa rajju
nayi su ma samparigayha[3] ludd À,
et Àdisa dukkhamaha titikkha [4]
uposatha appa ìkopayanto.

3154. Ek Àyane ta pathe addasa su[5]
balena va ena c' upetar pa ,[6]
siriy Àca[7] paññ Àya ca bh Àvitosi
kimatthiya [8] n Àga tapo karosi.

3155. Na puttahetu na dhanassa hetu
na Àyuno c Àpi a þpr À hetu,
manusassayoni abhipatthay Àno
tasm Àparakkamma tapo karomi.

3156. Tva lohitakkho vihatantara so
ala kato kappitakesamassu,
surosito lohitacandanena
gandhabbar Àj Àva dis Àpabh Àsasi.

3157. Deviddhipattosi mah Ànubh Àvo
sabbehi k Ànehi sama gibh to,
pucch Àmi ta n Àgar Àjetamattha
seyyo ito kena manussaloko.

---

[1] tebhihantu - Sy À.
[2] a þpr À - Ma, Sy À.
[3] sampa ìggayha - PTS.
[4] titikkhi - Ma.
[5] addas Àsi - PTS.
[6] upetar pa - Ma, PTS.
[7] siriy À - Ma, Sy À
[8] ki patthaya - Ma.

3150. Ph_ ch Âng uy l -c c£a ngài #ã # theo n "i s Ÿhãi l –n lao? T]i vì sao mà uy l -c c£a ngài không # vào g •c r • c£a chi {c r Âng? Th Na v ‡có r Âng nanh là v khí, liên quan #(n # }u gì mà ngài #ã ph_ ch tu s - qu ay nhi •u c£a nh «ng k wcùng kh '?'

3151. 'Uy l-c c£a ta #ã không # theo n "i s Ÿhãi l –n lao. Uy l -c c£a ta không th • b ‡h £y ho]i b ›i b ‰ chúng. Các l™giáo hu an c£a các bic thi ƒn nhân #ã khéo # NcŸthuy {t gi _ng là không th • vi ph]m, t -a nh Nb ™bi •n là không th • v N tŸqua.

3152. Này Aþrà, vào ngày m N i™b •n và ngày m N i™Âm,
ta th N ng xuyên th -c hành ngày trai gi –.
Khi ay, m N i™sáu gã trai làng #ã # #(n
mang theo dây th §ng và l N i–b gy ch kc ch kn.

3153. Sau khi #âm th £ng l " m i và xuyên s Ÿ dây qua,
nh «ng k wtàn b]o #ã n km l ay ta và lôi ta #.
Ta #ã ch tu # -ng s - kh ' #au nh Nth { ay,
trong khi không làm h Nho]i ngày trai gi –.'

3154. 'B ‰ trai làng #ã nhìn th ay ngài trên # N ng #, › l •i # b •
v –i v óc dáng # y # £s ¥c m]nh và s kc # u.
Ngài #ã # NcŸthành t -u v } quy }n uy và trí tu ƒ,
th Na Long V N tng, vì m ¡c #ích gì mà ngài th -c hành kh ' h]nh?'

3155. 'Không vì nguyên nhân con trai, không vì nguyên nhân tài s _n,
và c ng không vì nguyên nhân tu 'i th ‰ này Aþrà,
trong khi N e –nguy ƒn v } b _n th • loài ng N i™
sau khi n " l -c vì # }u ay, ta #ã th -c hành h]nh kh kc kh '.'[1]

3156. 'V –i –m kt # «ng cu, v –i –b ™vai r •ng,
#ã # NcŸtrang # •m, có râu tóc #ã # NcŸch Âm sóc,
khéo # NcŸthoa tr cm h N tng # ¿
ngài t «a sáng các phN tng t -a nh Nv ‡vua c£a các Càn-thát-bà.

3157. Ngài #ã #] # NcŸth cn thông c£a ch NThiên, có #] loai l -c,
NcŸphú cho t at c _các d ¡c.
Th Na Long V N tng, tôi h «i ngài ý ngh Ša này,
th { gi –i loài ng N i™t •t h Ln n Li này b ›i # }u gì?'

[1] Các câu kƒ 3155 - 3158 tN tng t - nh Ncác câu kƒ 2495 - 2498 › các trang 62 và 64.

3158. ¿ þrÀ[1] n Àññatra manussalok À
suddhi v À[2] sa vijjati saññamo[3] v À,
ahañca laddh Àna manussayoni
k Àn Àmi j Àtimara assa anta .

3159. Sa vaccharo me usito[4] tavantike
annena p Ànena upa`hìitosmi,
Àmantayitv Àna pa þemi[5] n Àga
cirappavutthosmi[6] aha janinda.

3160. Putt Àca d À Àc' anuj áino ca[7]
nicc Ànusi`hì Àupati`hìate ta ,
kaccinnu te n Àbhisa sittha[8] koci
piyañhi me dassana tuyha þrÀ.[9]

3161. Yath Àpi m À ca pit ag Àre[10]
putto piyo pa ìvihito vaseyya,[11]
tatopi mayha idha meva seyyo
citta hi te n Àga may ápasanna .

3162. Ma ámama vijjati lohita ko[12]
dhan Ànaro ma iratana u þrÀ ,
Àd Àya ta[13] gaccha saka niketa
laddh Àdhana ta ma imossajassu.[14]

3163. Di`hì Àmay Àm Ànusik Àpi k Àm À
asassat Àvipari Àmadhamm À,
Àd áava k Àmagu esu disv À
saddh Àyaha pabbajitomhi r Àja.

3164. Dumapphal Àneva[15] patanti m À av À
dahar Àca vuddh À[16] ca sar áabhed À,
etampi disv Àpabbajitomhi r Àja.
apa aka samaññameva seyyo.

3165. Addh Àhave sevitabb Àsapaññ À
bahussut Àye bahu`h Ànacintino,
n Àgañca sutv Àna tavañca þrÀ[17]
k Àn Àmi puññ Àni anappak Àni.

---

[1] a þrÀ - Ma, Sy À, PTS.
[2] suddh áva - Ma, Sy À, suddh áca - PTS.
[3] sa yamo - Ma, Sy À.
[4] vasato - Ma, Sy À, vusito - PTS.
[5] palemi - Ma, Sy À, PTS.
[6] cirappavu`hìosmi - Ma, Sy À.
[7] d À Àanuj áino ca - Ma, Sy À.
[8] ta n Àbhisapittha - Ma.
[9] tuyha a þrÀ - Ma; tuyha a þrÀ - Sy À.
[10] yath Àpi m Àu ca pitu ag Àre - Sy À,
yath Àca m À Àca pit Àc' ag Àre - PTS.
[11] va seyyo - PTS.
[12] lohita go - Sy À.
[13] tva - Ma, Sy À.
[14] ma im ussajassu - PTS.
[15] dumapphal Àn áva - Ma.
[16] vu ÷ h À - Sy À.
[17] tuvañca þrÀ - Sy À.

3158. ‘Này A þrÀa, ngo]i tr §th { gi –i loài ng N i¸™ không n Li nào khác
NcŸtìm th ay s - trong s]ch và s - t - ki }m ch {.
Và ta sau khi #]l # NcŸb _n th • loài ng N i¸™
s yth - c hi ƒn vi ƒc ch am d ¥¢ sanh t ©’

3159. ‘M •t n Ân qua tôi # NcŸs •ng bên c]nh ngài,
tôi # NcŸph ¡c v ¡ c Lm Ân n N e–u •ng.
Th Na Long V N tng, sau khi thông báo thì tôi ra #i.
Tâu v ‡ chúa c £a loài ng N i¸™ tôi s •ng xa nhà #ã lâu.’

3160. ‘V Ÿ, các con, và nh «ng ng N i¸™ s •ng ph ¡ thu •c
th N i¸™ng xuyên # NcŸgiáo hu an, có th • ph ¡c v ¡ ông.
Ph _i ch Âng không ng N i¸™ mào #ã m kng nhi {c ông?
B ›i vì, này A þrÀa, vi ƒc nhìn th ay ông là # }u yêu thích c £a ta.’

3161. ‘C ng gi •ng nh N ng N i¸™ m uvà ng N i¸™ cha › gia #ình,
ng N i¸™ con trai s •ng, # NcŸyêu th N tng, # NcŸch Âm sóc;
tuy nhiên, # i v –i tôi, chính n Li này là t •t h Ln n Li ay,
b ›i vì, th Na Long V N tng, tâm c £a ngài # NcŸt ‡nh tín › n Li tôi.’

3162. ‘Viên ng ‰ ma-ni c £a ta # NcŸbi {t là viên h •ng ng ‰,
b _o v it ma-ni cao quý là v it mang l]i tài s _n.
Ông hãy c cm l ay nó và # v }ch “ › c £a mình.
Sau khi #]l # NcŸtài s _n, ông hãy tr _l]i viên ng ‰ ma-ni ay.’

3163. Tôi nhìn th ay các d ¡c thu •c v } nhân lo]i
là không th N i¸™ng còn, có tính ch at bi {n ho]i.
Sau khi nhìn th ay # }u b at l Ÿ › các lo]i d ¡c,
vì # ¥¢ tin tôi #ã xu at gia, tâu b ƒh].

3164. T -a nh N các trái › trên cây r ¡ng xu •ng, loài ng N i¸™
› tu ‘i non tr wà già c ¸, khi có s - tan rã thân xác # }u ngã xu •ng.
Tâu b ƒh], sau khi nhìn th ay # }u ay, tôi #ã xu at gia.
Ch .có # i¸™s •ng Sa-môn không có l “i l cm là t •t h Ln.”

3165. “Qu _th it, #úng v iy, nên ph ¡ng s - các bic có trí tu ƒ,
các bic #a v Ân, các v ‡ có nh «ng suy ngh ßthi {t th -c.
Này A þrÀa, sau khi l kng nghe v ‡ Long V N tng và ngài,
tr gm s ylàm các vi ƒc ph N e–thi ƒn không ph _i là ít.”

3166. Addh Àhave sevitabb Àsapaññ À
bahussut Àye bahu h Ànacintino,
n Àgañca sutv Àna mamañca r Àja
karohi puññ Àni puññ Àni anappak Àn á'ti.
Sa khap Àaj Àtaka .

5. CULLASUTASOMAJ ¿TAKA [1]

3167. ¿mantay Àmi nigama
mitt Àmacce p Àrisajje ca,[2]
sirasmi palita j Àta
pabbajja d Àni rocaha .

3168. Abhu me kathannu bha asi
salla me deva urasi kappesi,[3]
sattasat Àte bhariy À
kathannu te t Àbhavissanti.

3169. Paññ Àyihinti et À
dahar Àaññampi t Àgamissanti,
saggañca patthay Àno
ten Àna [4] pabbajiss Àmi.

3170. Dulladdha me Àsi sutasoma
yassa te homaha m À À,
ya me vilapantiy À
anapekkho pabbajasi deva.

3171. Dulladdha me Àsi sutasoma
yanna [5] aha vij Àyissa ,
ya me vilapattiy À
anapekkho pabbajasi deva.

3172. Ko n Àmeso dhammo sutasoma
k Àca n Àma pabbajj À,
ya no amhe ji e[6]
anapekkho pabbajasi deva.

3173. Putt Àpi tuyha bahavo
dahar Àappattayobban À,
mañj te[7] ta apassant À
maññe dukkha nigacchanti.

---

[1] c Àpasutasomaj Àtaka - Ma.
[2] parissaje - Ma; par áaje - PTS.
[3] kampesi - PTS.
[4] tena aha - Ma; tena-m-aha - PTS.
[5] ya ta - Ma, Sy À, PTS.
[6] ya no amhe ji e pah Àya - Sy À.
[7] tepi - Ma, Sy À.

3166. “Qu _th it, #úng v iy, nên ph ¡ng s - các bic có trí tu ƒ,
các bic #a v Ân, các v ‡có nh «ng suy ngh ßhi {t th -c.
Tâu b ƒh], sau khi l kng nghe v ‡Long V N Lng và tôi,
b ƒh] hãy làm các vi ƒc ph N c–thi ƒn không ph _i là ít.”
B ‘n Sanh Long V N Lng Sa khap Àa. [524]

5. TI ƒU B • N SANH SUTASOMA

(L ™tuyên b • c £a # ¥e vua Sutasoma)
3167. “Tr gm thông báo cho c Ndân › ph • th ‡,
các thân h «u và các quan #] th cn trong cu •c h %p,
› trên # cu (c £a tr gm) có s Ÿ tóc b]c #ã xu at hi ƒn,
gi ™#ây tr gm #ã vui thích s - xu at gia.”

(L ™can gián c £a v ‡quan)
3168. “T]i sao b ƒh] l]i nói v –i th cn v } #]u thua thi ƒt?
Tâu b ƒh], b ƒh] #ã c km m i tên vào ng -c c £a th cn.
B ƒh] có b _y tr Âm ng N i™ Ÿ,
các nàng ay c £a b ƒh] s ynh Nth { nào?”

3169. “Các nàng ay s ybi {t (vi ƒc c £a h %p,
còn tr w,các nàng sy # theo ng N i™khác.
Là ng N i™#ang N c–nguy ƒn cõi Tr ™,
vì th {, tr gm s yxu at gia.”

(L ™m gu h iu)
3170. “ Í i }u #] # NcŸx au xa #ã có cho ta! Này Sutasoma,
khi ta là m uc £a ngài #ây,
là vi ƒc trong khi m u #ang than khóc
mà con xu at gia, ch ong #oái hoài, th Na b ƒh].

3171. Í i }u #] # NcŸx au xa #ã có cho ta! Này Sutasoma,
là vi ƒc ta #ã h] sinh ra ngài #ây,
là vi ƒc trong khi m u #ang than khóc
mà con xu at gia, ch ong #oái hoài, th Na b ƒh].”

(L ™ph ¡ hoàng)
3172. “Cái gì g%là #]o lý ay? Này Sutasoma,
và cái gì g%là vi ƒc xu at gia?
Là vi ƒc m ucha #ây thì già c _,
mà con xu at gia, ch ong #oái hoài, th Na b ƒh].

3173. Con còn có nhi}u ng N i™con trai,
còn tr w,ch Na # ƒn tu ‘i thành niên.
Chúng là #áng yêu, trong lúc không nhìn th ay con,
cha ngh ßr mng, chúng r Li vào c _nh kh ‘ #au.”

3174. Puttehi ca me etehi
daharehi appattayobbanehi,
mañj hi sabbehipi tumhehi
cirampi hatv Àvin Ành Àvo.[1]

3175. Chinna nu tuyha hadaya
Àdu[2] karu Àca natthi amhesu,
ya no vikkandantiyo[3]
anapekkho pabbajasi deva.

3176. Na ca mayha chinna hadaya
atthi karu Àpi mayha tumhesu,
saggañca patthayÀno[4]
ten Àna pabbajiss Àmi.

3177. Dulladdha me Àsi sutasoma
yassa te aha bhariy À,
ya me vilapantiy À
anapekkho pabbajasi deva.

3178. Dulladdha me Àsi sutasoma
yassa te aha bhariy À,
ya me kucchipa ìsandhi[5]
anapekkho pabbajasi deva.

3179. Paripakko me gabbho
kucchigato y Àva na vij Ày Àmi,
m Àna eko vidhav À
pacch Àdukkh Àmi addakkhi .

3180. Paripakko te gabbho
kucchigato i gha tva[6] vij Àyassu,
putta anomava a
ta hitv Àpabbajiss Àmi.

3181. M Àtva cande rudi
m Àsoci vanatimiramattakkhi,
Àroha varap Às Àda[7]
anapekkho aha gamiss Àmi.

3182. Ko ta amma kopesi
ki rodasi pekkhasi ca ma b Àhpa ,
ka avajjha gh Àemi[8]
ñ Àéa udikkham Àn Àna .

[1] vin Àsabh Àvo - Ma.
[2] adu te - Ma; Àdu - Sy À.
[3] vikandantiyo - Ma, Sy À; pi kandantiyo - PTS.
[4] patthayam Àno - Sy À
[5] ma kucchimati santi - PTS.
[6] i gha na - PTS.
[7] Àroha ca p Às Àda - PTS.
[8] gh Àemi ka avajjha - PTS.`

3174. “Và v–i–nh «ng ng Ni™con này c£a tr gm,
còn tr wch Na # ¡n tu ‘i thành niên,
#áng yêu, th im chí v–i–t at c _, v–i–cha m u,
sau khi s•ng chung #ã lâu thì có s- chia lìa.”

(L ™các cung phi)
3175. “Trái tim chàng có b‡v • tan?
Hay là lòng th Nlg xót c£a chàng không có cho chúng thi{p?
Là vi fc chúng thi {p #ang khóc thét,
mà chàng xu at gia, ch ong #oái hoài, th Na b fh].”

3176. “Trái tim c £a tr gm b ‡v • tan.
Lòng th Nlg xót c £a tr gm c ng có cho các nàng.
Là ng Ni™#ang N c–nguy fn cõi Tr ™,
vì th {, tr gm s yxu at gia.”

(L ™hoàng h iu)
3177. “Í i }u # ¡ # NcŸx au xa #ã có cho thi {p! Này Sutasoma,
khi thi {p là v Ÿc £a ngài #ây,
là vi fc trong khi thi {p #ang than khóc
mà chàng xu at gia, ch ong #oái hoài, th Na b fh].

3178. Í i }u # ¡ # NcŸx au xa #ã có cho thi {p! Này Sutasoma,
khi thi {p là v Ÿc £a ngài #ây,
là vi fc b ¡ng mang d] ch ©a c £a thi {p,
mà chàng xu at gia, ch ong #oái hoài, th Na b fh].

3179. Bào thai, thai nhi c £a thi {p #ã # £ngày. Cho # ¡n lúc thi {p h] sanh ra hài nhi ay, ch —# •thi {p m •t mình, góa ph ¡, thi {p #ã nhìn th ay các n“i kh ‘ s › sau này.”

3180. “Bào thai, thai nhi c £a nàng #ã # £ngày. Nào, nàng hãy sanh ra# Ya con trai có s kc # pu hoàn h _o. Sau khi lìa b‹ nó, tr gm s yxu at gia.

3181. Này hoàng hiu Cand À, nàng ch —khóc lóc.
H •i nàng có cs p m kt #en tuy }n (nh Nbông hoa ka ika) c £a núi r §ng,
nàng hãy b N c–lên tòa lâu #ài cao quý.
Tr gm s yra #i, ch ong #oái hoài.”

(L ™hoàng t ©c _)
3182. “Th Na m u, ng Ni™ào #ã làm cho m ugi in?
Vì sao m ukhóc lóc và nhìn con ch Âm ch Âm?
Trong s • các thân quy {n #ang xem xét,
con s ygi {t ch {t k wnào, d cu k way không th • b ‡gi {t?”

3183. Na hi so sakk Àhantu
vijit Àv á[1]yo ma t Àa kopesi,
pit Àte ma t Àa avaca
anapekkho aha gamiss Àmi.

3184. Y Àna [2] pubbe niyy Àmi [3]
uyy Àna kuñjare [4] ca yodhemi,
sutasome pabbajite
kathannud Àni kariss Àmi.

3185. M Àu ca [5] me rudanty À
je `hassa ca bh Àuno ak Àmassa,
hatthepi te gahessa [7]
na hi gacchasi [8] no ak Àm Àna .

3186. U `hehi tva dh Àni
ima kum Àra ramehi añña tha,
m Àme paripanthamak À [9]
sagga mama patthay Ànassa.

3187. Yann nima dadeyya [10] pabha kara
ko nu me imin Àattho, [11]
sutasome pabbajite
kinnu me ta [12] kariss Àmi.

3188. Koso ca tuyha vipulo
ko `h Àg Àra ca tuyha parip ra ,
pa hav á[13] ca tuyha vijit À
ramassu m Àpabbajassu [14] deva.

3189. Koso cá[15] tuyha vipulo
ko `h Àg Àra ca mayha parip ra ,
pa hav á ca mayha vijit À
ta [16] hitv Àpabbajiss Àmi.

3190. Mayhampi dhana pah ta
sa khy Àu [17] nopi deva sakkomi,
ta deva te dad Àmi sabbampi [18]
ramassu m Àpabbaja [19] deva.

---

[1] j áit Àv á - PTS.
[2] yoha - Ma, Sy À, PTS.
[3] pubbe rathena y Àmi - Sy À
[4] mattakuñjare - Ma, Sy À, PTS.
[5] m Àucca - Ma, PTS.
[6] rudaty À - PTS.
[7] gahissa - Sy À
[8] gañchisi - PTS.
[9] paripanthamak Àsi - Ma, Sy À
[10] jaheyya - PTS.
[11] ko nu me imin Àtho - Ma;
ko nu me n' attho - PTS.
[12] mena - Ma, Sy À,
me na - PTS.
[13] pathav á - Sy À
[14] pabbaji - Ma, Sy À,
pabbaja - PTS.
[15] koso - PTS.
[16] na - PTS.
[17] sa kh Àu - Ma, Sy À, PTS.
[18] ta te dad Àmi sabbampi - Ma, Sy À,
tan te dad Àmi sabba - PTS.
[19] pabbaji - Ma, Sy À

3183. “B ›i vì v ‡ay không th • gi {t ch {t # NcŸ
này con yêu, v ‡vua chi {n th kng #ã làm m ugi in.
Này con yêu, cha c£a con #ã nói v –i–m ur mng:
‘Tr gm s yra #i, ch ong #ôái hoài.’”

3184. “Tr Nc–#ây, con #ã # NcŸ(vua cha) # ßa # ßn
v Nn™hoa và chi {n # ßa v –i–các con voi.
Khi (vua cha) Sutasoma #ã xu ßt gia,
v iy gi ™#ây, con sylàm th {nào?”

(L ™hoàng t ©nh ‹)
3185. “Trong khi m uc£a con khóc lóc,
và anh c£a con không mu •n,
con c ng có th • n km cha › cánh tay,
cha không sao #i # NcŸkhi chúng con không mu •n.”

3186. “Này nh m gu, bà hãy # ¥ng lên.
Hãy cho # ¥a tr wtrai này vui #ùa › n Li khác.
Ch —# •nó t]o ra s - ch N¤g ng]i cho tr gm,
trong khi tr gm #ang Nc–nguy fn cõi Tr ™i.”

(L ™hoàng nh m gu)
3187. “Có lytôi nên cho # cái v it chi {u sáng này.
L Ÿ ích gì cho tôi v –i–v it này?
Khi (# ¥e vua) Sutasoma #ã xu ßt gia,
không l ytôi s ys ©d ¡ng v it ay cho tôi?”

(L ™v ‡#]t N¤g)
3188. “Kho tàng c£a b fh] là bao la,
kho ch ¥a # •c£a b fh] # ¥y kp,
trái # ßa #ã # NcŸchi {n th kng là thu •c v }b fh];
tâu b fh], xin b fh] hãy vui s N¤g, ch —xu ßt gia.”

3189. “Kho tàng c£a tr gm là bao la,
kho ch ¥a # •c£a tr gm # ¥y kp,
trái # ßa #ã # NcŸchi {n th kng là thu •c v }tr gm;
sau khi lìa b ‹ nó, tr gm s yxu ßt gia.”

(L ™v ‡phú gia Kulava ÷ hana)
3190. “Tài s _n c£a th on c ng d •i dào,
tâu b fh], th on c ng không th • tính # ßm.
Tâu b fh], th on hi {n dâng m %ßi th ¥c£a th on # ßn b fh];
tâu b fh], xin b fh] hãy vui s N¤g, ch —xu ßt gia.”

3191. J Àn Àmi te[1] dhana pah ta
kulava ÷ hana[2] p jito tay Àc' asmi,
saggañca patthay Àno
ten Àma pabbajiss Àmi.

3192. Ukka hitosmi b Àhha
arati ma somadatta Àvisati,
bahuk Àhi[3] antar Àya À
ajjev Àma[4] pabbajiss Àmi.

3193. Idampi[5] tuyha rucita sutasoma
ajjevad Àni tva pabbaja,
ahampi pabbajiss Àmi
na ussahe tay Àvin Àaha h Àtu .

3194. Na hi sakk Àpabbajitu
nagare na hi paccati janapade ca[6],
sutasome pabbajite
kathannud Àni kariss Àma.

3195. Upan ýatida[7] maññe
paritta udaka va ca gav Àamhi,[8]
eva suparittake j ývite
na ca pamajjitu k Ào.[9]

3196. Upan ýatida maññe
paritta udaka va ca gav Àamhi,
eva suparittake j ývite
atha b Àl À[10] pamajjanti.

3197. Te va ÷ hayanti niraya
tiracch Ànayoniñca pettivisayañca,[11]
ta h Àbandhanabaddh À[12]
va ÷ henti asurak Àya .

3198. hañña te rajagga
avid re pupphakamhi[13] p Às Àde,
mañña no kes Àchinn À
yasassino dhammar Àjassa.

3199. Ayamassa p Às Ào
sova apuppham Àyav ýaki o,[14]
yahimanuvicar ā[15] r Àj À
pariki o itth Àg Àre hi.

---

[1] j Àn Àmi - Ma.
[2] kulavaddhana - Ma, PTS.
[3] bahuk Àpi me - Ma; bahuk Àpi - PTS.
[4] ajj' ev' aha - PTS.
[5] idañca - Ma, PTS; ida ca - Sy À.
[6] v À - PTS.
[7] upaniyyatida - Sy À.
[8] ca kav Àamhi - Ma;
pa kav Àamhi - Sy À.
[9] na-ppamajjituk Ào - PTS.
[10] andhab Àl À - Ma.
[11] pittivisayañca - Sy À.
[12] ta h Àya bandhanabaddh À - Ma.
[13] pubbakamhi ca - Ma;
pupphakamhi ca - Sy À.
[14] suva o pupphamalyav ýaki o - PTS, evamuparipi.
[15] yamhi-m-anuvicari - PTS, evamuparipi.

3191. “Tr gm bi {t r mng tài s _n c £a khanh là d •i dào,
và tr gm #ã # NcŸkhanh hi {n dâng, này Kulava ÷ –hana.
Là ng N i™#ang N c –nguy fn cõi Tr ™i,
vì th {, tr gm s yxu at gia.”

3192. “Tr gm chán ngán l km r •i,
này (hoàng #)f Somadatta, s - không vui s N –ng xâm chi {m tr gm,
b ›i vì có nhi }u s - tai h]i.
Tr gm s yxu at gia ngay ngày hôm nay.”

(L ™hoàng # fSomadatta)
3193. “Tâu (hoàng huynh) Sutasoma, vi fc này c ng # NcŸ# fvui thích,
gi ™#ây, huynh hãy xu at gia ngay ngày hôm nay.
Í f c ng s yxu at gia.
Không có huynh, # fkhông th • n “ l -c # •duy trì.

3194. Í úng v iy, (huynh) không th • xu at gia,
b ›i vì › thành th ‡và › thôn quê không ai cai qu _n.”
“Khi (# ¥e vua) Sutasoma #ã xu at gia,
thì (ng N i™dân) chúng tôi s ylàm th { nào bây gi ™#ây?”

(L ™ # ¥e vua Sutasoma)
3195. “Tr gm ngh ßr mng m]ng s •ng này # NcŸ# bN #i,
t -a nh Nchút ít n N c –› trên t am màng l %o,
t N nLg t - nh Nv iy, khi m]ng s •ng là vô cùng ít ‹i,
không có th ™gian # •xao lãng.

3196. Tr gm ngh ßr mng m]ng s •ng này # NcŸ# bN #i,
t -a nh Nchút ít n N c –› t am màng l %o,
t N nLg t - nh Nv iy, khi m]ng s •ng là vô cùng ít ‹i,
ch .nh «ng k wngu m –i –xao lãng.

3197. Nh «ng k way t Âng thêm nhi }u › #a‡ng ¡c,
› thai bào c £a súc sanh, và › c _nh gi –i –ng] qu ±
B ‡trói bu •c b ›i s - trói bu •c c £a tham ái,
chúng t Âng thêm nhi }u › t ip th • A-tu-la.”

(L ™bàn lu in c £a dân chúng)
3198. “Có #ám b ¡i mù # NcŸb •c lên › không xa tòa lâu #ài Pupphaka. Tôi ngh ßr mng tóc c £a vua công minh có danh ti {ng c £a chúng ta #ã # NcŸc kt lìa.

3199. Tòa lâu #ài này là thu •c v } v ‡ay,
NcŸche ph £b ›i các bông hoa bmng vàng và các tràng hoa.
N Li #ây, # ¥e vua #ã th N ™ng lui t –i –,
NcŸvây quanh b ›i các cung tcn.

3200. Ayamassa pÀs Àdo
sova apuppham Àp Àyav tiki o,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o ñ Àtisa ghena.

3201. Idamassa k `gÀ Àra
sova apuppham Àp Àyav tiki o,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o itth Àg Àrehi.

3202. Idamassa k `gÀ Àra
sova apuppham Àp Àyav tiki o,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o ñ Àtisa ghena.

3203. Ayamassa asokavanik À
supupphit Àsabbak Àik Àramm À,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o itth Àg Àrehi.

3204. Ayamassa asokavanik À
supupphit Àsabbak Àik Àramm À,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o ñ Àtisa ghena.

3205. Idamassa uyy Àna
supupphita sabbak Àika ramma ,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o itth Àg Àrehi.

3206. Idamassa uyy Àna
supupphita sabbak Àika ramma ,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o ñ Àtisa ghena.

3207. Idamassa ka ik Àravana
supupphita sabbak Àika ramma ,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o itth Àg Àrehi.

3208. Idamassa ka ik Àravana
supupphita sabbak Àika ramma ,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o ñ Àtisa ghena.

3209. Idamassa p Àa`pvana
supupphita sabbak Àika ramma ,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o itth Àg Àrehi.

3210. Idamassa pÀa`pvana
supupphita sabbak Àika ramma ,
yahimanuvicar ár Àj À
pariki o ñ Àtisa ghena.

3200. Tòa lâu #ài này là thu •c v}v ‡ay,
NcŸche ph£b ›i các bông hoa bmng vàng và các tràng hoa.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i thân b mng quy {n thu •c.

3201. Ngôi nhà mái nh %b này là thu •c v}v ‡ay,
NcŸche ph£b ›i các bông hoa bmng vàng và các tràng hoa.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i các cung tcn.

3202. Ngôi nhà mái nh %b này là thu •c v}v ‡ay,
NcŸche ph£b ›i các bông hoa bmng vàng và các tràng hoa.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i thân b mng quy {n thu •c.

3203. Vùng # tar Sng không scu mu •n này là thu •c v}v ‡ay,
khéo # NcŸn › r • hoa vào m %dth ™ # •m, #áng yêu.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i các cung tcn.

3204. Vùng # tar Sng không scu mu •n này là thu •c v}v ‡ay,
khéo # NcŸn › r • hoa vào m %dth ™ # •m, #áng yêu.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i thân b mng quy {n thu •c.

3205. V N ™th N Ÿg uy •n này là thu •c v}v ‡ay,
khéo # NcŸn › r • hoa vào m %dth ™ # •m, #áng yêu.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i các cung tcn.

3206. V N ™th N Ÿg uy •n này là thu •c v}v ‡ay,
khéo # NcŸn › r • hoa vào m %dth ™ # •m, #áng yêu.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i thân b mng quy {n thu •c.

3207. Khu r Sng cây ka ik Àka này là thu •c v}v ‡ay,
khéo # NcŸn › r • hoa vào m %dth ™ # •m, #áng yêu.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i các cung tcn.

3208. Khu r Sng cây ka ik Àka này là thu •c v}v ‡ay,
khéo # NcŸn › r • hoa vào m %dth ™ # •m, #áng yêu.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i thân b mng quy {n thu •c.

3209. Khu r Sng cây hoa kèn này là thu•c v}v ‡ay,
khéo # NcŸn › r • hoa vào m %dth ™ # •m, #áng yêu.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i các cung tcn.

3210. Khu r Sng cây hoa kèn này là thu•c v}v ‡ay,
khéo # NcŸn › r • hoa vào m %dth ™ # •m, #áng yêu.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N mg lui t –i,
NcŸvây quanh b ›i thân b mng quy {n thu •c.

3211. Idamassa ambavana
supupphita sabbak Àlika ramma ,
yahimanuvicar á r Àj À
pariki o itth Àgu Àrehi.
3212. Idamassa ambavana
supupphita sabbak Àlika ramma ,
yahimanuvicar á r Àj À
pariki o ñ Àisa ghena.
3213. Ayamassa pokkhara á
sañchann Àa ÷ajehi v táki Àj,
yahimanuvicar á r Àj À
pariki o itth Àgu Àrehi.
3214. Ayamassa pokkhara á
sañchann Àa ÷ajehi v táki Àj,
yahimanuvicar á r Àj À
pariki o ñ Àisa ghena.
3215. R Àj Àkho[1] pabbajito
sutasomo rajja ima pahatv Àna,[2]
k Às Àyavatthavasano
n Ágova ekakova[3] carati.
3216. M Àssu pubbe ratik átp Àni
hasit Àni anussarittha,[4]
m Àvo k Àn Àhani su
ramma hi[5] sudassana n Àma nagara .[6]
3217. Metta cittañca[7] bh Àvetha
appam Àa div Àca ratto ca,
atha gañchittha[8] devapura[9]
Àv Àsa puññakamminan ”ti.[10]

Cullasutasomaj Àtaka .

*****

TASSUDD ¿NA

Suvapa ÷itajambukaku ÷alino
sarabha gamalambusaj Àtakañca,
pavaruttamasa khasirivhayako
sutasoma arindama r Àjavaro ”ti.

Catt Àsánip Àto ni ehito .

--ooOoo--

[1] r Àj Àvo kho - Ma.
[2] pahantv Àna - Sy À
[3] ekako - Ma, Sy Á PTS.
[4] anussarittho - PTS.
[5] surammañhi - Sy À.
[6] sudassana nagara - Ma, Sy Á PTS.
[7] mettacittañca - Ma, Sy Á.
mettañca cittañca - PTS.
[8] agacchittha - Ma.
[9] devapura - Ma;
deva pura - PTS.
[10] puññakamm Ànanti - PTS.

3211. Khu r§ng xoài này là thu•c v}v ‡ay,
khéo # NcŸn › r • hoa vào m%ith ™i # •m, #áng yêu.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N ™ng lui t –i,
NcŸvây quanh b›i các cung tcn.
3212. Khu r§ng xoài này là thu•c v}v ‡ay,
khéo # NcŸn › r • hoa vào m%ith ™i # •m, #áng yêu.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N ™ng lui t –i,
NcŸvây quanh b›i thân b mng quy {n thu •c.
3213. H • sen này là thu•c v}v ‡ay,
NcŸche ph£(b ›i các gi•ng cây), # NcŸlai vãng b›i các loài chim.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N ™ng lui t –i,
NcŸvây quanh b›i các cung tcn.
3214. H • sen này là thu•c v}v ‡ay,
NcŸche ph£(b ›i các gi•ng cây), # NcŸlai vãng b›i các loài chim.
N Li #ây, # ¥ vua #ã th N ™ng lui t –i,
NcŸvây quanh b›i thân b mng quy {n thu •c.
3215. Qu_th it, # ¥ vua #ã xu at gia.
Sutasoma #ã d ¥t b ‹ v N Lng qu •c này,
có y ph¡c b mng v_i màu ca-sa,
t -a nh Ncon voi s•ng ch ..# Ln # c m •t mình."
(L ™tuyên b • c £a # ¥ B • Tát, t ¥c là vua Sutasoma trN c–khi xu at gia)
3216. "Th it v iy, quý v ‡ch –h •i t N ›ng v} các l]c thú và các s- #ùa gi •n, v} nh «ng n ¡ c N i™tr N c–#ây. Ch—# •các d¡c gi {t ch {t quý v ‡b ›i vì thành ph • tên Sudassana là #áng yêu.
3217. Và quý v‡hãy tu t ip tâm t §ái,
vô l N ŸŸg, ban ngày và ban #êm.
R •i hãy #i # n{ thành ph • c £a ch NThiên,
là n Li c Nng ¡ c £a nh «ng ng N i™có hành # •ng ph N c–thi fn."
Ti •u B 'n Sanh Sutasoma. [525]

*****

TÓM L N £C NHÓM NÀY

Con chim két sáng su•t, chim Jambuka, và chim Ku ÷alin á
b 'n sanh # i] en s ßSarabha ga, và tiên n «Alambus À
Long v N Lng cao quý t•i th N ŸŸg quy }n uy tên Sa khap Àa,
và chuy fn # ¥ vua Sutasoma thucn ph ¡c k wthù.

Nhóm B 'n M O MK ˆ Ngôn # O c ch fm d ªt.

--ooOoo--

XVIII. PAÑÑ ¿SANIP ¿TO

1. NALINIK ¿J ¿TAKA

3218. U÷÷hayhate[1] janapado ra`hàñc Àpi vinassati,
ehi nalinike[2] gaccha ta me br Àhma am Àhaya.

3219. N Àha dukkhakkham Àr Àja n Àha addh Àhakovid À,
katha aha gamiss Àmi vana kuñjarasevita .

3220. Ph ta janapada gantv Àhatthin Àca rathena ca,
d Àusa gh Àay Àhena eva gaccha nalinike.[3]

3221. Hatth ass Àrath Àpatt[4] agacchev Àd Àya khattiye,
taveva va ar pena vasa ta Àhayissasi.

3222. Kadal dhajapaññ À o Àbhuj pariv Àito,
eso padissati rammo isisi gassa assamo.

3223. Eso aggissa sakh Àto eso dh mo padissati,
maññe no aggi h Àpeti isisi go mahiddhiko.

3224. Tañca disv Àna Àyanti Àmuttama iku ÷ala ,
isisi go p Àvisi bh to assama pa ach Àdana .

3225. Assamassa ca s Àdv Àre bhe ÷ukenassa[5] k ap,
vida sayant a g Àni guyha pak Àsit Àni ca.

3226. Tañca disv Àna k ap ti pa as Àagato ja`,á
assam Ànikkhamitv Àna ida vacanamabravi.

3227. Ambho ko n Àma so rukkho yassa teva gata phala ,
d repi khitta pacceti na ta oh Àya gacchati.

3228. Assamassa mama[6] brahme sam pe gandham Àdane,
pabbate[7] t Àdis Àrukkh Àyassa teva gata phala ,
d repi khitta pacceti na ma oh Àya gacchati.

---

[1] uddayhate - Ma, Sy À.
[2] ni pnike - Ma; na pnike - Sy À, PTS.
[3] ni pnike - Ma;
na pnike - Sy À,
na pnaye - PTS.
[4] hatthiassarathe patt á - Ma;
hattha assarath Àpatti - PTS.
[5] ge ÷ukenassa - Ma, Sy À.
[6] mama - Ma, Sy À, PTS.
[7] bahavo - Ma, Sy À, PTS.

XVIII. NHÓM N ÁM M N LI K ‡ NGÔN

1. B • N SANH CÔNG CHÚA NALINIK ¿

3218. “X ¥ s › b ‡ # t cháy, và # tan N e– c ng tiêu ho]i. Này Nalinik À, con hãy # ñ. Con hãy # và quy {n d ¡ v ‡ Bà-la-môn ay cho tr gm.”

(L ™ công chúa Nalinik À)

3219. “Th Na ph ¡ v N ug, con không th • ch t # ng kh ‘, con không rành r y # N ng™ xa, làm th {nào con sy # # ñ khu r §ng # N Ÿoài voi lai vãng?”

3220. “Con hãy # # ñ # tan N e– th th v N ÿg b mg voi và b mg c “ xe, r •i b mg ph N ug ti ƒn bè g “, này Nalinik À, con hãy ra # nh N v iy.

3221. Con hãy ra # mang theo t N ÿg binh, mã binh, xa binh, b • binh, và các v ‡ Sát- # {l ¯. Con sy quy {n d ¡ v ‡ ay vào t m _ nh h N ng b mg s k # p và vóc dáng c a chính con.”

(L ™ ch .d gn c a ng N i™ dân vùng núi)

3222. “Khu en c N # áng yêu ay c a Isisi ga # N Ÿ nhìn th ay v –i– d au hi ƒu c a nh «ng tàu lá chu •i, # N Ÿ bao quanh b ›i gi •ng cây À bhuj á

3223. Làn khói này # N Ÿ nhìn th ay, cái này có th • # N Ÿ xem là ng ‰ l @a. Tôi ngh ßt mg v ‡ Isisi ga có #]i th cn l -c hi {n t sng ng ‰ l @a cho chúng tôi.”

3224. Và sau khi nhìn th ay nàng (công chúa) ay # ang # # ñ, có bông tai b mg ng ‰ trai và ng ‰ ma-ni, v ‡ Isisi ga, b ‡ kinh hãi, # ã # vào n Li en c N có mái che b mg lá cây.

3225. Và nàng ay # ûa gi •n v –i– qu _ c cu › c @a ra vào c a n Li en c N, trong khi phô bày ra các ph cn thân th •, v it kín và các ph cn l • li •u.

3226. Và sau khi nhìn th ay nàng ay # ang # ûa gi •n, v ‡ en s ßt óc b ƒn, › trong gian nhà mái lá, # ã # ra kh ‹i n Li en c N và # ã nói l ™ mói này:

(L ™ trao # i gi «a v ‡ en s ß Isisi ga và công chúa Nalinik À)

3227. “C iu Li,[1] cây ay tên là gì, mà trái c a cây ay di chuy •n # ñ c iu nh N v iy, d cu # N Ÿ ném ra xa, nó c ng tr › v }, không lìa b ‹ c iu # luôn?”

3228. “Th Na v ‡ Bà-la-môn, có nh «ng cây nh N th { ay › núi Gandham À dana t]i khu v -c lân c in c a n Li en c N thu •c v } thi {p, trái c a nó di chuy •n # ñ thi {p nh N v iy, d cu # N Ÿ ném ra xa, nó c ng tr › v }, không lìa b ‹ thi {p # luôn.”

---

[1] V ‡ en s ß Isisi ga # N Ÿ sanh ra và l –n– lên › trong r §ng cùng v –i– cha, ch Na có c Lh •i ti {p xúc v –i– ng N i™ « nên không bi {t v } s - khác bi ƒt v } c Lth • c a ng N i™ am và ng N i™ « c ng nh N cách x Nng hô phù h Ÿp theo gi –i– tính. Trong câu chuy ƒn này, v ‡ en s ßg ‰ nàng công chúa là “bhava ,” v –i– ý ngh a thông d ¡ng là “ngài, ông” # •t ‹ s - tôn tr ‰g và ch .dùng # •g ‰p phái nam. š b _n d ¢th này, nàng công chúa sy x Nng hô là “thi {p và chàng,” còn v ‡ ey s ßs y là “t –và c iu” # •nh an m]nh s - ngây th Lv } gi –i– tính c a v ‡ này (ND).

3229. Etu[1] bhava assamima adetu
pajjañca bhakkhañca pa ìccha dammi,
idam Àsana atra bhava nis ádatu
ito bhava m laphal Àni kh Àdatu.[2]

3230. Kinte ida r namantarasmi
supicchita ka harivappak Àsati,
akkh Àni me pucchito etamattha
kose nu te uttama ga pavi `ha .

3231. Aha vane m laphalesana cara
Às Àdayi accha sughorar pa ,
so ma patitv Àsahasajjhapatto[3]
panujja ma abbahi[4] uttama ga .

3232. Sv Àya va o khajjati ka ÷uv Àyati
sabbañca k Àya na labh Àmi s Àya ,
paho bhava ka ÷umima vinetu
kuruta[5] bhava y Àcito br Àhma attha .

3233. Gambh ára po te va o salohito
ap tiko pakkagandho[6] mah Àca,
karomi te kiñci kas Àyayoga
yath Àbhava paramasukh á bhaveyya.

3234. Na mantayog Àna kas Àyayog Ã
na osadh Àbrahmac Àri ákamanti,
ya te mudu tena[8] vinehi ka ÷u[9]
yath Àaha paramasukh á bhaveyya .

3235. Ito nu bhoto katamena assamo
kacci bhava abhiramas áraññe,
kacci nu te m laphala pah ta
kacci bhavanta na vihi santi v À þ À

3236. Ito uju uttar Àya dis Àya
khem Ànad á himavant Àpabh Àni,[10]
tass Àt áre assamo mayha rammo
aho bhava assama mayha[11] passe.

---

[1] et - Ma, PTS.
[2] bhuñjatu - Ma, Sy Ą PTS.
[3] sahas Ąjjhapatto - Ma.
[4] abbuhi - Sy À
[5] kurute - PTS.
[6] va agandho - Ma;
pannagandho - Sy Ą PTS.
[7] kas Àyayog À - Ma, Sy À
[8] gha `è mudukena - Ma;
gha `è mudukena a gena - Sy Ą
ya te mud tena - PTS.
[9] ka ÷u - Ma, Sy Ą
ka ÷uka - PTS.
[10] himavat Àpabh Àv á - Ma.
[11] mayha - Ma, PTS.

3229. “Này c iu, hãy #i # ¡n n Li en c Nnày. Hãy dùng (th ¥c Ân có sqn).
Hãy nh in l ay d cu bôi chân và v it nhai, t —m ™.
C iu hãy ng •i xu •ng ch “ ng •i này › #ây.
Này c iu, hãy Ân các lo]i c £và trái cây t §n Li này.

3230. Cái này c£a c iu là cái gì, › gi ‹a hai b kp v {,
NcŸxúc ch]m nh unhàng, # NcŸnhìn th ay nh Nlà có màu #en?
Í N Ÿc h ‹i, xin c iu hãy gi i thích cái ay cho t —.
Có ph i cái b @u b •i c £a c iu #ã #i vào trong cái v ‹ b ‰?”

3231. “Trong khi thi {p #ang #i tìm ki {m r • c £và trái cây › trong r §ng,
thi {p #ã ch ‰t ¥c con g au có dáng vóc vô cùng ghê rŸn.
Con g au #ã r N tŸ #u ‘i thi {p và #ã b kt # NcŸthi {p b mng s ¥c m]nh.
Nó #ã #ánh # ip thi {p và nh ‘ lên cái b @u b •i (c £a thi {p).

3232. V {t th N nLg này #ây b ‡khoét sâu vào và gây ng¥a.
Thi {p không # t] # NcŸs - khoái l]c vào m ‰lúc.
Chàng Li, chàng có kh _n Âng di ft tr §ch ¥ng ng ¥a này.
Chàng Li, # NcŸyêu ccu, chàng hãy th -c hi fn m ¡c #ích c £a Bà-la-môn.”

3233. “V {t th N nLg c £a c iu có v wsâu th om, có màu # ‹,
không có th t‡th •i, và n sng mùi trái cây chín.
T —s yth -c hi fn cho c iu vi fc áp d ¡ng m •t lo]i thu •c cao nào #ó,
này c iu, nh Nth { c iu có th • có # NcŸs - tho i mái t •i #a.”

3234. “Th Na v ‡có Ph]m h]nh, các vi fc áp d ¡ng v } chú thu it, các vi fc áp d ¡ng v } thu •c cao, các lo]i d N cŸth o không #i vào # NcŸ Chàng hãy di ft tr § ch ¥ng ng ¥a b mng cái v it m }m m]i c £a chàng, nh Nth { thi {p có th • có # NcŸs - tho i mái t •i #a.”

3235. “T §n Li này, khu en c Nc £a c iu là › v } h N ng nào?
Này c iu, ph i ch Âng c iu có thích thú › trong r §ng?
Ph i ch Âng c iu có nhi }u c £và trái cây?
Ph i ch Âng các loài thú d «không hãm h]i c iu?”

3236. “T §n Li này, #i th ong v } h N ng B kc,
có dòng sông KhemÀphát xu at t §dãy núi Hi-mã-l]p.
Khu en c N #áng yêu c£a thi {p › bên b ™sông ay.
Ôi, chàng Li, chàng nên nhìn th ay khu en c Nc £a thi {p.

3237. Amb Àca sÀ Àtilak Àca jambuyo
udd Àak Àp Àa liyo ca phull À,
samantato kimpuris Àbhig éa
aho bhava assama mayha[1] passe.

3238. T À Àca m l Àca phal Àca mettha
va ena gandhena upetar p À,[2]
ta bh mibh Àyehi upetar pa
aho bhava assama mayha passe.

3239. Phal Àca m l Àca pah tamettha
va ena gandhena rasenupet À,
Àyanti ca luddak Àna [3] padesa
m Àme tato m laphala ah Àsu .[4]

3240. Pit Àmama m laphalesana gato
id Àni Àgacchati sÀyak Àe,
ubhova gacch Àmase assama ta
y Àva pit Àm laphalato etu.

3241. Aññe bah isayo sÀdhur p À
r À éayo anumagge vasanti,
teyeva pucchesi mamassama ta
te ta nayissanti mama sak Àse.

3242. Na te ka`h Àni bhinn Àni na te udakam Àhata ,
aggipi[5] te na h Àsito[6] kinnu mandova jh Àyasi.

3243. Bhinn Àni ka`h Àni huto ca aggi
tapan éi te samit Àbrahmac À é,
p éh ca mayha udakañca hoti
ramasi tva [7] brahmabh to puratth À

3244. Abhinnaka`hosi an Àhatodako
ah Àsitagg éi[8] asiddhabhojano,
na me tuva Àapas émamajja
na`hannu ki cetasikañca dukkha .

[1] mayha - Ma.
[2] upetar pa - Ma, Sy À PTS.
[3] ta - Ma, Sy À PTS.
[4] aha su - PTS.
[5] agg éi - Ma.
[6] h Àsito - Ma, Sy À PTS.
[7] tuva - Ma, Sy À PTS.
[8] ah Àsitagg éi - Ma, PTS.

3237. Có các cây xoài, các cây À a, các cây h%mè, các cây min # ‚
các cây udd À aka, và các cây p À ai # NcŸn › r • hoa,
› kh kp n Li có các nhân # • u hát ca.
Ôi chàng Li, nên nhìn th ay khu en c Nc £a thi {p.

3238. Các cây t À a, các r • c £, và các trái cây › n Li ay c £a thi {p,
có vóc dáng # NcŸthành t -u v –i–màu s kc và mùi th Lm,
n Li ay có phong c_nh # NcŸhình thành v –i–nh ‹ng vùng # ta
Ôi chàng Li, nên nhìn th ay khu en c Nc £a thi {p.

3239. Các trái cây và các r • c £là d • i dào › n Li ay c £a thi {p,
NcŸthành t -u v –i–màu s kc, v –i–mùi th Lm, v –i–h N Lng v ‡
Và các th Ÿs Ân th N ng™ # # n{ khu v -c ay,
mong r mng h %ch –mang # i các r • c £và trái cây c £a thi {p kh ‹i n Li ay.”

3240. “Cha c £a t —#ã # i tìm ki {m r • c £và trái cây,
gi ™này, s ytr › v } vào lúc x { chi }u.
Í {n lúc cha tr › v } t §vi fc ki {m r • c £và trái cây,
c _hai chúng ta có th • # i # n{ khu en c Nay.”

3241. “Có nhi }u v ‡en s ßkhác có vóc dáng t • t lành,
có các v ‡en s ßc £a hoàng gia s • ng d %o theo # Nng™ # i.
Chàng hãy h ‹i th ong h %w } khu en c Nay c £a thi {p;
các v ‡ay s yd gn chàng # n{ ch “ › c £a thi {p.”

(L ™trao # i gi ‹a v ‡en s ß –n tu ‘i và en s ßsisi ga)
3242. “Các thanh c £i không # NcŸcon ch w,n N c–không # NcŸcon xách v},
th im chí ng %o l @a c ng không # NcŸcon # t lên, v iy con tr cm t N # i }u gì nh N
là k w# n c # n v iy?

3243. (M %o hôm) các thanh c £i # ã # NcŸch w,và ng %o l @a # ã # NcŸ# t lên,
s - s N i › am # ã # NcŸcon chu en b ‡này ng N i™có Ph]m h]nh,
gh { c £a cha (# ã # NcŸs kp x {p), và n N c–(r @a chân # ã # NcŸmang l]i),
tr N c–#ây, con thích thú là ng N i™có b _n th • cao th N ŸNg.

3244. (Gi ™#ây) con có c £i còn ch Na ch w,có n N c–ch Na # NcŸxách v},
có ng %o l @a ch Na # NcŸ# t lên, có th ¥c Ân ch Na # NcŸhoàn t at.
Hôm nay, con không nói chuy fn v –i–cha, này con c £a cha,
có ph _i có cái gì b ‡m at mát và tâm t Nb ‡#au kh ‘?”

3245. Idhāgamā jalo brahmacārī
sudassaneyyo sutanū vineti,
nevātidīgho na panātirasso
sukā haka hacchadanehi bhoto.

3246. Amassujāto apurāṇavaṇṇī
ādhārapañcā panassa kāhe,
dvepassagā[1] ūrusujātajātā
suvā api[2] panibhā[3] pabhassarā.

3247. Mukhañca tassa bhusadassaneyya
kāsu lambanti ca kuñcitaggā,
te jotare carato mānavassa
suttañca yāsa yamanā[4] jaṭāyā.

3248. Añjanañca tassa sañjamanīyacatasso
nāsāpuṭā lohitikā ca setā,
tāsa sare[5] carato mānavassa
cirānusā[6] sa ghāniva pāvusamhi.

3249. Na mekhalā[7] muñjamayā dhareti[8]
na santace[9] no pana babbajassā,[10]
tājotare jaghanantare[11] visatthā[12]
sateritā[13] vijjurivantalikkhe.

3250. Akhāṇakāni ca avaṇṭakāni
heṭṭhāganthābhyā[14] kāsamohitāni,
aghaṭitā[15] niccakili[16] karonti
hatthā[17] ki rukkhaphalāni tāni.

3251. Jaṭā ca tassa bhusadassaneyyā
parosatā vellitaggāsugandhā,
dvedhāsiro sādhu vibhattarūpo
aho nukho mayha tathājaṭāssu.

3252. Yadā ca so pakirati[18] tājaṭāyo
vaṇena gandhena upetarūpā,
nīluppalā vātasamerita va
tatheva sā vāti[19] vanassamo[20] aya .

---

[1] dve yamā - Ma, Syā,
dvāssa - PTS.
[2] uresu jātā - Ma.
[3] suva atindukanibhā - Ma;
suva atiūsannibhā - Syā,
sovannapi ūpanibhā - PTS.
[4] sa yamānā - Syā.
[5] sa yamāni - Ma, Syā,
sa yamanā - PTS.
[6] nāsāpuṭā - Ma.
[7] lohitakā - Syā, PTS.
[8] pi sare - Ma, PTS.
[9] tiri ī - Ma, Syā.
[10] mikhalā - Ma.
[11] dhāreti - Ma, Syā.
[12] santhare - Ma, Syā, santaca - PTS.
[13] pabbajassa - Ma, Syā, PTS.
[14] ja ghanantare - Syā,
jaghanavare - PTS.
[15] vilaggā - Ma, Syā, PTS.
[16] saterat - Ma, PTS.
[17] nabhyā - Ma, Syā, PTS.
[18] avighaṭitā - PTS.
[19] niccakāḷa - Ma, Syā,
nicca kili - PTS.
[20] hantāna - Syā,
hanāna - PTS.
[21] parikati - PTS.
[22] sa vāyati - Syā,
sakhāni - PTS.
[23] panassamo - Ma, Syā.

3245. “Th Na b ic Ph]m h]nh, có m •t #]o s ßb fn tóc #ã #i # {n #ây,
c iu ay không quá cao, v_l]i c ng không quá m ip,
vô cùng xinh x kn, có eo thon, và cu•n hút
nh ™vào # cu tóc #en tuy }n và y ph ¡c màu #en c £a c iu ay.

3246. C iu ay ch Na m %o râu, có dáng vwxu at gia không lâu l km.
H Ln n ‹a, › c ‘ c £a ng N i™ày có #eo cái vòng trang s¥c.
Ng N i™ày còn có hai kh •i nhô lên khéo # NcŸsanh ra › ng -c,
có ánh sáng r-c r • g cn gi •ng nh Nlà kh •i vàng tinh ch at.

3247. Và khuôn m st c £a ng N i™ày #áng # NcŸng km nhìn vô cùng,
có vòng khuyên treo l £ng l ong › hai tai,
chúng l ap lánh khi chàng trai tr wb N c—#i.
Và có sŸi ch .# •bu •c ch st các búi tóc.

3248. Và c iu ay còn có b•n v it trang #i •m khác n ‹a,
màu xanh, màu vàng, màu # ‹, và màu tr kng,
chúng phát ra âm thanh khi chàng trai tr wb N c—#i,
t -a nh Nbo cy chim két kêu réo trong mùa m Na.

3249. Y n •i (h] y) c £a c iu này # NcŸlàm không ph _i b mng c ‹ muñja ,
không ph _i b mng v ‹ cây, l]i càng không ph _i b mng lau s iy.
Í N Ÿc bó sát vào phía trong c £a ph cn mông, nó l ap lánh,
t -a nh Ntia ch –p Saterit À› không trung.

3250. (Ng N i™ày) có các vit không có gai và không có cu•ng,
NcŸg kn vào › bên hông, › bên d N i—l—“ rún.
Không b ‡va ch]m, chúng t]o ra ti {ng kêu leng keng liên t ¡c.
Này cha Li, chúng là các trái cây c £a lo]i cây gì?

3251. Và búi tóc b fn c £a c iu ay #áng # NcŸng km nhìn vô cùng,
có h Ln m •t tr Âm l %o tóc, # NcŸcu •n tròn › # cu s Ÿi tóc, có mùi th Lm d tu.
Í cu tóc có v w#ã # NcŸphân chia thành hai ph cn khéo léo.
Ôi, N c—gì các búi tóc b fn c £a con là nh Nth {.

3252. Và vào lúc c iu ay x ‘ tung các búi tóc b fn,
chúng có v w# NcŸthành t -u b mng màu s kc và mùi th Lm,
t -a nh N#óa sen xanh # NcŸlay # •ng b ›i làn gió;
ch •n en c Nn Li s Ln lâm này thoang tho _ng mùi h N Ltg gi •ng y nh Nth {.

3253. Pa ko ca tassa bhusadassaneyyo
net Ádiso y Ádiso mayhak Áyo,[1]
so v Áyati erito m Àut ena[2]
vana yath Àaggagimhe suphulla .

3254. Nihanti so rukkhaphala pa haby Á[3]
sucittar pa rucira dassaneyya ,
khittañca tassa[4] punareti hattha
ha t Àa ki rukkhaphala nu kho ta .

3255. Dant Àca tassa bhusadassaneyy Á
suddh Àsam Àsa khavar papann Á,
mano pas Ádenti vivariyam Àn À
naha[5] n na so s Ákamakh Ádi tehi.

3256. Akakkasa agaha ta[6] muhu mudu
uju anuddhata acapalamassa bh Ásita ,
ruda manuññña karav ákasussara
hadaya gama rañjayateva me mano.

3257. Bindussaro n Ávissa `hav Ákyo[7]
na n na sajjh Áyamatippayutto,
icch Ámi kho[8] ta punareva[9] da `hu
mitta hi[10] me m Àav Ámu[11] puratth À.

3258. Susandhi sabbattha vima `hima va a
puth [12] suj Àa kharapattasannibha ,
teneva ma uttariy Àna m Àavo
vivariya[13] ru jaghanena p ápayi.

3259. Tapanti Ábhanti virocare ca
saterat Á[14] vijjurivantalikkhe,
b Àn Àmud añjanalomas Ádis Á[15]
vicitrava `à gulik Àssa[16] sobhare.

3260. Akakkasa go na ca d ghalomo
nakhassa[17] d gh Àapi lohitagg Á,
mud hi b Àn Àni pa lissajanto[18]
kaly Àar po ramaya upa `hahi.

---

[1] mayha k Áye - Ma.
[2] m Àutena - Ma, Sy À,PTS.
[3] pathaby À- Ma; pathavy À- PTS.
[4] nassa - PTS.
[5] na hi - Ma, Sy À,na ha - PTS.
[6] aggaha ta - Ma, Sy À.
[7] n Ávisa `hav Ákyo - Ma.
[8] bho - Ma.
[9] punadeva - Ma, Sy À.
[10] mitto hi - Ma; mittañhi - Sy À.
[11] m Àavohu - Ma; m Àav Àn - PTS.
[12] puthu - Sy À,puthu - PTS.
[13] vivarita - Ma.
[14] saterit À- Sy À.
[15] sadis À- Sy À.
[16] a gulikassa - Sy À.
[17] nakh Àssa - Ma.
[18] palissajanto - Ma, Sy À,PTS.

3253. Và cáu # ta c £a c iu ay #áng # NcŸng km nhìn vô cùng,
cáu # ta › c Lth • c £a con không # NcŸnh Nth { ay.
C iu ay t ‹a ra mùi h N ıLg tho _ng # NN theo chi }u gió,
gi •ng nh Nkhu r §ng khéo n › r • hoa vào # ıc mùa h].

3254. C iu ay ném m •t lo]i trái cây xu •ng trên m st # ta,
v it ay có màu skc # pu # y› b } ngoài, xinh x kn, #áng # NcŸng km nhìn,
và v it #ã # NcŸném #i li }n quay tr › l]i bàn tay c £a c iu ay.
Này cha Li, v it ay là trái cây c £a lo]i cây gì?

3255. Và hàm r Âng c £a c iu ay #áng # NcŸng km nhìn vô cùng,
chúng trong s]ch, #]u # ns, #]t # NcŸmàu v ‹ •c cao quý,
trong khi # NcŸb •c l •, chúng gây # NcŸni }m tin › tâm (ng N i™ # i • di fn),
có l ychàng trai tr way không nhai rau c _i b mng các r Âng ay.

3256. L ™nói c £a ng N i™ này không thô l “, không nhát g §ng, mau m kn, m }m m ‹ng, th ong th kn, không khoa tr N ıLg, không tráo tr ›, có âm #i fu làm v §a lòng, có thanh âm ng %ngào nh Nc £a loài chim karav ka, #i vào trái tim, khi {n tâm ý con b ‡quy {n luy {n.

3257. V –i–l ™nói # NcŸth •t ra không quá l –n, có thanh âm tròn tr ‡a,
ch kc ch kn không s sc mùi ki {n th ¥c t §vi fc h %ot ip.
Con th it s - mong mu •n g sp l]i ng N i™ ay thêm l cn n ‹a,
chàng trai tr wch kc h on #ã là b]n bè c £a con tr N c –#ây.

3258. V {t th N ıLg này có s- li }n l]i khéo léo, m %n Li #]u tr Ln láng. Là v {t th N ıLg l –n, khéo # NcŸt]o ra, t N ıLg t - cánh c £a #óa hoa sen. Chàng trai trw #ã n mm lên trên ng N i™ con, #ã m › r •ng b kp v {, và #ã dùng v {t th N ıLg ay áp sát vào.

3259. Hai cánh tay m }m m]i nh Nlà có l –p lông t Lb mng thu •c m •.
Các ngón tay c £a ng N i™ này tròn tr ‡a, # NcŸtô nhi }u màu s kc, l ap lánh.
Chúng t ‹a sáng, phát sáng, và chi {u sáng,
t -a nh Ntia ch –p Saterit À› không trung.

3260. Tay chân c £a ng N i™ này không chai c ¥ng và không có lông dài. Các móng tay chân c £a ng N i™ này dài và # ıc ngón # NcŸtô # ‹. Trong lúc ôm ch st b mng hai cánh tay m }m m]i, con ng N i™ có vóc dáng yêu ki }u #ã k } c in con, làm con vui thích.

3261. Dumassa t l panibh Àpabhassar À
suva akamb talava `àsucchav á
hatth Àmud tehi ma samphusitv À
ito gato te[1] ma dahanti t Àa.

3262. Naha n na[2] so kh Àvidha ah Àsi
na n na ka `h Àni saya abhañji,
na n na so hanti dume ku h Àiy À
na pissa[3] hatthesu kh á Àni[4] atthi.

3263. Accho ca kho tassa vaa ak Àsi
so ma brav á sukhita ma karohi,
t Àna kari tena mam Àsi[5] sokhya
so ma brav á[6] sukhitosm á brahme.

3264. Ayañca te m Àuvapa asanthat À
viki ar p Àva may Àca tena ca,
kilantar p Àudake ramitv À
punappuna pa aku ì [7] vaj Àma.

3265. Na majja mant Àpa ìbhanti t Àa
na aggihutta napi yañña tantra ,[8]
na c Àpi te m laphal Àni bhuñje
y Àva na pass Àmi ta brahmac Àri .

3266. Addh Àpaj Àn Àsi tuvampi t Àa
yassa dis Àya[9] vasate brahmac Àr á
ta ma dis À[10] p Àpaya t Àa khippa
m Àte aha amari assamamhi.

3267. Vicitrapuppha[11] hi vana suta may À
dij Àbhighu `h a dijasa ghasevita ,
ta ma vana[12] p Àpaya t Àa khippa
pur Àte p À a vijah Àmi assame.

3268. Imasm Àna jotirase vanamhi
gandhabbadevaccharasa ghasevite,
is á am Àv Àse sanantanamhi
net Àdisa arati p Àpu etha.

---

[1] tena - Ma, Sy À
[2] na n na - Ma, Sy À
[3] hissa - Ma.
[4] khil Àni - Ma, Sy À
[5] mam Àpi - Sy À, PTS.
[6] so cabravi - Ma;
so ca brav á - Sy À, PTS.
[7] c' assa kuì - PTS.
[8] yañña tanta - Ma;
yañña tatra - Sy À, PTS.
[9] yassa disa - Ma.
[10] ta ma disa - Ma, Sy À, PTS.
[11] vicitraphulla - Ma.
[12] ta ma disa - PTS.

3261. Hai tay m }m m]i c £a c iu ay có ánh sáng r-c r •, g cn gi •ng nh N bông gòn › trên cây, có làn da tròn tr ‡a và xinh # pu nh Nb } m st c £a t am g N ıLg b mng vàng. Sau khi xúc ch]m v –i–con b mng hai tay, c iu ay #ã ra #i kh ‹i n Li này, th Na cha, các c_m giác ay v gn còn thiêu # t con.

3262. Í N Lng nhiên, c iu ay ch kc ch kn #ã không l ay #i gi ‹ # •v it nào,
ch kc ch kn #ã không t - mình ch wcác thanh c £i,
c iu ay ch kc ch kn #ã không # •n ngã các cây bmng chi {c rìu,
và c ng không có các c%nh %o › hai tay c £a ng N i™ này.

3263. Và con gau, qu _th it, #ã gây ra v{t th N ıLg cho c iu ay.
C iu ay #ã nói v –i–con r mng: ‘C iu hãy làm cho t —# NcŸtho _i mái.’
Con #ã làm cho c iu ay. V –i–vi fc ay, #ã có s- tho _i mái cho con.
C iu ay #ã nói v –i–con r mng: ‘Này v ‡Ph]m h]nh, t —# NcŸtho _i mái.’

3264. Và t am th _m tr _i b mng lá dây leom Àuva c £a cha
có tình tr]ng b ‡vung vãi b ›i con và b ›i c iu ay.
Í {n khi b ‡ki ft s ¥c, chúng con #ã vui #ùa › h • n N c,–
r •i chúng con tr › v } l]i c Ân chòi lá.

3265. Th Na cha, hôm nay, v –i–con các chú thu it không còn ¥ng nghi fm,
không có cúng t{ th cn l ©a, c ng không có nghi th ¥c hi {n dâng,
và con c ng không th • th %d ¡ng các r • c £và trái cây c £a cha n «a,
ch §ng nào con còn ch Na nhìn th ay v ‡Ph]m h]nh ay.

3266. Th Na cha, ch kc ch kn r mng cha c ng nh in bi {t # NcŸ
v ‡Ph]m h]nh c Nng ¡ › vùng # ta nào.
Th Na cha, cha hãy mau giúp cho con# ıf # NcŸvùng # ta ay.
Ch —# •con ch {t › khu en c Nc £a cha.

3267. B ›i vì con #ã # NcŸnghe nói v } khu r §ng có hoa muôn s kc,
NcŸvang d •i ti {ng hót c £a loài chim, # NcŸlai vãng b ›i các b cy chim.
Th Na cha, cha hãy mau giúp cho con# ıf # NcŸkhu r §ng ay,
tr N c–khi con lìa b ‹ m]ng s •ng › khu en c Nc £a cha.”

3268. “ š khu r §ng có viên ng %o nh Ný này,
n Li # NcŸlai vãng b ›i h •i chúng Càn-thát-bà, ch NThiên, và tiên n «,
trú x ¥c £a các bic en s ßt §th ™xa x Na,
không có # t] # ıf tr]ng thái b at an nh Nth { này.

3269. Bhavanti mitt Àni atho na honti
ñ Àtáu mittesu karonti pema ,
ayañca jammo kissa vÀ nivi `hìo
yo neva j Àn Àti kutomhi Àgato.

3270. Sa v Àsena hi mitt Àni sandh yáanti[2] punappuna ,
sveva mitto[3] asa gantu asa v Àsena j áati.

3271. Sace tuva dakkhasi brahmac Àni
sace tuva sallapi[4] brahmac Àin À,
sampannasassa va mahodakena
tapogu a khippamima pahassasi.[5]

3272. Punapi[6] ce dakkhasi brahmac Àni
punapi ce sallape brahmac Àin À,
sampannasassa va mahodakena
usm Àgata khippamima pahassasi.

3273. Bh t Àni het Àni[7] caranti t Àta
vir par pena manussaloke,
na t Àni sevetha naro sapañño
Àsajja na[8] nassati[9] brahmac Àt á'ti.
Nalinik À Àtaka .[10]

2. UMM ¿DANT àJ ¿TAKA

3274. Nivesana kassa nuda sunanda
p Àk Àena pa ÷umayena gutta ,
k Àdissati aggisikh Àva d re
veh Àsaya[11] pabbataggeva acci.

3275. Dh tá Ànaya[12] kassa sunanda hoti
su is Ànaya[13] kassa athopi bhariy À,
akkh Àni me khippamidheva pu `hìo
av Àva ` Àyadi v Àatthi bhatt À.

3276. Aha hi j Àn Àmi janinda eta
maty Àca pety Àca athopi assÀ,
taveva[14] so puriso bh mip Àta
rattindiva appamatto tavatthe.

---

[1] kissa div À- Sy À.
[2] sandhiyanti - Ma, Sy À.
[3] s Àca metti - PTS.
[4] sallape - Ma, Sy À, PTS.
[5] pahissasi - Ma.
[6] punappi - PTS.
[7] et Àni - PTS.
[8] Àsajjana - Sy À, PTS.
[9] tassati - PTS.
[10] ni pnik À Àtaka - Ma;
napnik À Àtaka - Sy À,
napnij Àtaka - PTS.
[11] veh Àyasa - Ma, Sy À.
[12] dh tá Ànvaya - Ma;
dh tá Ànv Àya - Sy À,
dh tá Àn' aya - PTS.
[13] su is Ànvaya - Ma;
su is Ànv Àya - Sy À,
su is Àn' aya - PTS.
[14] tath' eva - PTS.

3269. Chúng sanh tr › thành b]n bè, r •i không còn là b]n bè.
Chúng sanh th • hi ƒn s - yêu m {n › thân quy {n, › b]n bè.
Và # ¥a tr wt •i nghi ƒp này t]i sao l]i b ‡v N Lg v an,
khi nó còn không bi {t mình t § #âu #ã #i # ¡n n Li này.

3270. Do s - c •ng trú mà các b]n bè # NcŸg kn bó thêm lên. Ch —# •chúng g sp g • nhau. Do không có s- c •ng trú, chính cái tình b]n ay s yl ¡i tàn.

3271. N {u con còn g sp v ‡hành Ph]m h]nh,
n {u con còn trò chuy ƒn v –i–v ‡hành Ph]m h]nh,
t -a nh Nmùa màng #ã #]l # NcŸb ‡cu •n #i b ›i c Ln l l –n,
con s ymau chóng #ánh m at công # ¥e kh ‘ h]nh này.

3272. N {u con c ng còn g sp v ‡hành Ph]m h]nh l cn n «a,
n {u con c ng còn trò chuy ƒn v –i–v ‡hành Ph]m h]nh l cn n «a,
t -a nh Nmùa màng #ã #]l # NcŸb ‡cu •n #i b ›i c Ln l l –n,
con s ymau chóng #ánh m at n Âng l -c Sa-môn này.

3273. Này con, b›i vì các qu ±th cn sinh s •ng
› th { gi –i–loài ng N iTM v –i–hình dáng bi {n d]ng,
con ng N iTM có trí tu ƒ không ph ¡c v ¡ chúng,
sau khi g cn g i k way, ng N iTM hành Ph]m h]nh b ‡tiêu vong.”
B ‘n Sanh Công Chúa Nalinik À [526]

2. B • N SANH M · NHÂN UMM ¿DANT à

(L TM # ¥e vua h «i ng N iTM #ánh xe Sunanda)
3274. “Này Sunanda, bi ƒt th - này là c £a ng N iTM ào
mà # NcŸb _o v ƒb ›i t N TM ng thành xây b mng g]ch màu cam?
Cô nàng nào # NcŸ nhìn th ay t § # mng xa t -a nh Nng %b l @a,
t -a nh N# •ng l @a trên #nh ng %b núi › gi «a không trung?

3275. Này Sunanda, cô này là con gái £a ai?
Cô này là con dâu c £a ai, r •i là v Ÿc £a ai n «a?
Í N Ÿc h «i, khanh hãy mau mau tr _l TM cho ta, ngay t]i #ây,
nàng còn ch Na # NcŸc N i–h «i, hay là #ã có ch •ng?”

3276. “Tâu v ‡chúa c £a loài ng N iTM, th cn qu _có bi {t v } cô này,
v } bên m uvà v } bên cha, r •i luôn c _ng N iTM ch •ng c £a cô ay.
Tâu # ng h • qu •c, ng N iTM #ân ông ay là thu •c v } chính b ƒh],
ngày #êm không xao lãng # i• v –i–phúc l Ÿc £a b ƒh].

3277. Iddho ca ph ta ca suva÷ ÷hito[1] ca
amacco ca te aññataro janinda,
tasses À bhariy Àahip Àrakassa[3]
umm Àdant ´an Àmadheyyena r Àja.

3278. Ambho ambho n Àmamida imiss À
maty Àca pety Àca kata sus Àdhu,
tath Àhi[5] mayha avalokayant á
ummattaka ummadant áak Àsi.

3279. Y Àpu am Àse migamandalocan À
up Àvis ápu ÷ar ´kattaca g ,á
dve pu am Àyo tadah amañña[6]
disv Àna p Àr Àvatarattav Àsini .

3280. A prÀpamhehi subhehi vagguhi
palobhayant áma yad Àudikkhati,
vijambham Àn Ã[7] harateva me mano
j À Àvane kimpuris ´va pabbate.

3281. Tad Àhi brahat ás Àm À Àmuttama iku ÷al À,
ekaccavasan Àn Àr ámig ´bhant Àvudikkhati.

3282. Kad Àssu ma tambanakh Àsulom À
b Àn Àmud candanas Àralitt À,
va `à gul ásannatadh ´akuttiy À
n Àr ´upaññissati s ´sato subh À.

3283. Kad Àssu ma kañcanaj Àuracchad À
dh ´tiÀtir ´is`sa vil Àkamajjh À,[8]
mud hi b Àn Àni pa ¡ssajissati[9]
brah Àvane j Àaduma va m Àuv À.

3284. Kad Àssu[10] l Àkh Àrasarattasucchav á
bindutthan ápu ÷ar ´kattaca g ,á
mukha mukhena upan Àmayissati
so ÷ova so ÷assa sur Àya th Àa .

3285. Yad Àdda ta[11] ti `h`anti sabbagatta[12] manorama ,
tato sakassa cittassa nÀvabodh Àmi kañcina .[13]

---

[1] sub Àhi ¡ko - PTS.
[2] tadseva sÀ - Sy À.
[3] abhip Àrakassa - Ma, Sy À.
[4] umm Àdant ´ti - Sy À.
[5] tad Àhi - Ma.
[6] amaññaha - Ma; amaññi - Sy À.
[7] vijamham Àn À - Sy À.
[8] vilaggamajjh À - Ma.
[9] palissajissati - Ma, Sy À.
[10] kad Àssu ma - Sy À.
[11] yath Àddasa na - PTS.
[12] sabbabhadda - Ma.
[13] kañci na - Sy À,
kiñcana - PTS.

3277. (Ng N i™ay) giàu có, d Nd _, vô cùng phát #]t.
và là m •t v ‡quan #]i th cn c £a b ƒh], tâu v ‡chúa c £a loài ng N i.™
Nàng ay là ng N i™ Ÿc £a v ‡Ahip Àaka ay,
v –i–tên g ‰là 'Cô gái làm cho #iên cu •ng,' tâu b ƒh]."

3278. "Tr ™i! Tr ™i! Cái tên này dành cho nàng này
#ã # NcŸm uvà cha t]o ra th it khéo léo!
B ›i vì # i• v –i–tr gm là nh Nth { ay, trong khi nhìn tr gm,
nàng Ummadant á#ã làm cho tr gm tr › thành k w#iên cu •ng.

3279. Nàng ay, vào #êm tr Âng tròn, có c sp m kt ng Lngác c £a loài nai,
#ã ng •i › bên c©a s', có làn da và cLth • màu hoa sen tr kng.
Sau khi nhìn th ay nàng m sc y ph ¡c màu # ‹t -a nh Nchân chim b • câu,
tr gm ngh ßr mng #ã có hai m st tr Âng tròn.

3280. Vào lúc nàng ng N c–nhìn lên, nàng khi {n cho tr gm say # kn b ›i hàng lông mi dài, xinh # pu, d • th N nLg. Trong lúc nghiêng ng N i™(ném bông hoa), nàng chi {m l ay tâm trí c £a tr gm, t -a nh Nloài nhân #i •u cái sanh ra › trong khu r §ng, › n Li núi non (thu hút nhân #i •u # c).

3281. B ›i vì vào lúc ay, ng N i™ph ¡ n « quý phái, có màu da màu hoàng kim, có bông tai b mng ng ‰trai và ng ‰ma-ni, có trang ph ¡c ch .m •t t am v _i, t -a nh Ncon nai cái ng N c–nhìn lên trong lúc #ang #i quanh qu en.

3282. V iy thì khi nào thì ng N i™ph ¡ n « xinh # pu # {n t in #nh. # cu, có móng tay màu # •ng # ‹, có mái tóc # pu, có hai cánh tay m}m m]i, # NcŸthoa tinh ch at tr cm h N nLg, có các ngón tay tròn tr ‡a, có các #i fu b • khôn khéo #ã # NcŸtính toán, s y #oái hoài # {n tr gm?

3283. V iy khi nào thì ng N i™con gái có t am l N i–b mng vàng che › ng -c, có làn eo thon c £a (gia t •c) Tir ái,`s yôm ch st l ay tr gm b mng hai cánh tay m}m m]i, t -a nh Nloài dây leo m Àuv Àqu an ch st l ay thân cây m ‰lên › khu r §ng bao la?

3284. V iy thì khi nào ng N i™ph ¡ n « có làn da # pu h •ng hào v –i–màu cánh ki {n, có b cu ng -c tròn, có làn da và cLth • màu hoa sen tr kng, s ym st # i• m st dâng lên chén r N ŸŸ, t -a nh Nk wsay sNa # i• v –i–k wsay sNa?

3285. Vào lúc tr gm nhìn th ay nàng ay, v –i–toàn b • c L th • làm thích ý, #ang # ¥ng, t §khi ay, tr gm không còn nh in bi {t b at c ¥ng N i™Mào › trong tâm c £a mình n ‹a.

3286. Umm Àdantimaha [1] di `hìo [2] Àmuttama iku ÷ala ,[3]
na sup Àmi [4] div Àratti sahassa va par Àjito.

3287. Sakko ca [5] me vara dajj Àso ca labbhetha me varo,
ekaratta diratta [6] v Àbhaveyya ahip Àrako,[7]
umm Àdanty Àramitv Àna sivir Àj À [8] tato siya .[9]

3288. Bh t Àni me bh tapat ánamassato
Àgamma yakkho idamevamabravi,[10]
rañño mano ummadanty Ànivi `hìo
dad Àmi te ta paric Àrayassu.[11]

3289. Puññ Àvidha se [12] amaro na camhi
jano ca me [13] p Àpamidanti [14] jaññ À,
bhuso ca tyassa manaso vighÀto
datv Àpiya ummadanti adi `hì À.[15]

3290. Janinda n Àññatra tay Àmay Àv À
sabb Àpi kammassa katassa jaññÀ,
yante may Àummadant ápadinn À
bhusehi r Àj Àvanatha saj Àni.

3291. Yo pÀpaka kammakara manusso
so maññati m Àyida [16] maññi su aññe,
passanti bh t Àni karontameta
yutt Àva [17] ye honti nar Àpa `haby À.

3292. Añño nu te koci [18] naro pa `haby À
saddaheyya [19] lokasmi [20] na me piy Àti,
bhuso ca tyassa manaso vighÀto
datv Àpiya ummadanti adi `hì À.

3293. Addh Àpiy Àmayha janinda es À
na s Àmama [21] appiy Àbh mip Àla,
gaccheva tva ummadanti bhadante [22]
s ´hova selassa guha upehi.[23]

---

[1] umm Àdant ámay À - Sy À,
ummadant ámay À - PTS.
[2] da `hì À - Ma; di `hì À - Sy À, PTS.
[3] ku ÷al À - Sy À, PTS.
[4] supp Àmi - Sy À.
[5] ce - Ma, Sy À.
[6] dviratta - Ma, Sy À,
diratti - PTS.
[7] abhip Àrako - Ma, Sy À.
[8] s ´vir Àj À - Sy À.
[9] siy À - Sy À, PTS.
[10] idametadabravi - Ma, Sy À.
[11] pariv Àrayassu - PTS.
[12] puññ Àca dha se - Sy À, PTS.
[13] no - PTS.
[14] p Àpamidañca - Ma, Sy À.
[15] ada `hì À - Ma.
[16] m Àyida - Ma;
mÀy-idha - PTS.
[17] ca - Ma, Sy À, PTS.
[18] ko 'dha - PTS.
[19] saddheyya - Ma, Sy À.
[20] lokasmi - Ma, Sy À.
[21] mama - Ma, Sy À, PTS.
[22] bhaddante - Sy À.
[23] upehi - Ma, Sy À, PTS.

3286. (T §khi) tr gm nhìn th ay nàng Umm Àdant ácó bông tai b mng ng‰ trai và ng‰ ma-ni, tr gm không ng £ban ngày và ban #êm, t -a nh Nk w#ã b ‡ #ánh b]i m •t ngàn l cn.

3287. N {u Thiên Ch £Sakka ban cho tr gm #}u N e–mu •n, và #}u N e–mu •n ay có th • #] #NcŸb ›i tr gm. Tr gm (N e–mu •n) có th • tr › thành Ahip Àaka m •t #êm ho sc hai #êm, sau khi vui s N ng cùng Umm Àdant á•i l]i tr › thành vua x ¥Sivi."

(L ™trao #ì gi ‹a Ahip Àaka, ch •ng nàng Ummadant ávà #¥ vua)

3288. "Tâu v ‡chúa t • c £a muôn dân, lúc th cn #ang l • bái các th cn linh, có v ‡D]-xoa #ì #ñ và #ã nói #}u này nh Nv cy: 'Tâm trí c £a #¥ vua #ã b ‡ v N ng v an v –Ummadant á Th cn xin dâng nàng Ummadant á#ñ b ƒh]. B ƒh]hãy b _o nàng ay h cu h]."

3289. "Tr gm s y h £y ho]i các ph N e–báu, và tr gm không ph _i là ng N i™ Loài ng N i™có th • bi {t v } #}u x au xa này c £a tr gm. Và có th • có nhi }u s - khó ch tu › tâm trí c £a khanh do không #NcŸnhìn th ay nàng, sau khi #ã dâng hi {n nàng Ummadant áyêu quý."

3290. "Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i™ngo]i tr §b ƒh] và h] th cn, t at c _m ‰ ng N i™#}u không th • nào bi {t v } hành #•ng #ã #NcŸlàm. B ›i vì nàng Ummadant á#ã #NcŸth cn dâng #ñ b ƒh], tâu b ƒh], xin b ƒh] hãy t in h N ng thú yêu #N ng, r •i hoàn tr _l]i (nàng cho h] th cn)."

3291. "K wnào là ng N i™có làm hành #•ng x au xa, k way ngh ß mng: 'Mong r mng nh ‹ng ng N i™khác #ßg bi {t v } vi fc này c £a ta.' Các th cn linh và nh ‹ng h]ng ng N i™nào › trái #ta #NcŸg kn bó v –i–th cn thông thì nhìn th ay k wlàm vi fc ay."

3292. "Có ng N i™#ân ông nào khác › trên trái #ta › trên th { gian, có th • tin #NcŸl ™c £a khanh r mng: 'Ummadant ákhông #NcŸtôi yêu m {n'? Và có th • có nhi }u s - khó ch tu › tâm trí c £a khanh do không #NcŸnhìn th ay nàng, sau khi #ã dâng hi {n nàng Ummadant áyêu quý."

3293. "Nàng ay qu _th it là ng N i™yêu quý c £a th cn, tâu v ‡chúa c £a loài ng N i™Nàng ay không ph _i là không #NcŸth cn yêu quý, tâu #•ng h • qu •c. B ƒh]hãy #ì #ñ v –i–Ummadant áth Nta b ic #áng tôn kính, t -a nh Ncon s Nt ©#•c #ì #ñ hang c £a con s Nt ©cái."

3294. Na p átipÀattadukkhena dh áÀ
sukhapphala kamma [1] pariccajanti,
sammohit ÀvÀpi [2] sukhena matt À
na p ÀpakammañcaÀ [3] sam Àcaranti.

3295. Tuvañhi m ÀtÀca pit Àca mayha
bhatt ÀpatÀ áposako devatÀca,
d Àso aha tuyha saputtad Àso
yath Àsukha sibba [4] karohi k Àma .

3296. Yo issaromh táÀ karoti p Àpa
katv Àca so nuttapate [5] paresa ,
na tena so j áyati d égham Àyu [6]
dev ÀpiÀ p Àpena samekkhare na .

3297. Añña Àka s Àmikeh ápadinna
dhamme hit Àye pa ìcchanti d Àna ,
pa ìcchak Àd Àyak Àc ÀpiÀ tattha
sukhapphalañña karonti kamma .

3298. Añño nu te koci [7] naro pa ìhaby À
saddaheyya [8] lokasmi [9] na me [10] piy Àti,
bhuso ca tyassa [11] manaso vigh Àto
datv Àpiya ummadanti adi `ñ À. [12]

3299. Addh ÀpiÀ mayha janinda es À
na s Àmama [13] appiy Àbh mip Àa,
yante may Àummadant ápadinn À
bhusehi r Àj Àvanatha saj Àni.

3300. Yo attadukkhena parassa dukkha
sukhena v Àattasukha dah Àti, [14]
yathevida mayha tath Àparesa
yo eva j Àn Àti [15] sa vedi dhamma .

3301. Añño nu te koci naro pa ìhaby À
saddaheyya lokasmi na me piy Àti,
bhuso ca tyassa manaso vigh Àto
datv Àpiya ummadanti adi `ñ À.

[1] kamma - Ma, Sy Ą PTS.
[2] c ÀpiÀ - PTS.
[3] p Àpaka kamma - PTS.
[4] s Àmi - Ma;
s ái - Sy À.
[5] nuttasate - Ma.
[6] d égham Àyu - Ma.
[7] ko 'dha - PTS.
[8] saddheyya - Ma, Sy Ą PTS.
[9] lokasmi - Ma, Sy Ą PTS.
[10] s À - PTS.
[11] ty Àssa - PTS.
[12] ada `ñ À - Ma.
[13] mama - Ma, Sy Ą PTS.
[14] dahati - Sy À.
[15] paj Àn Àti - Sy À.

3294. “Không vì b ‡hành h] b ›i s - kh ‘ #au c £a b _n thân,
mà các bic sáng trí buông b ‹ vi ƒc làm có qu _báo an l]c.
D œu cho b ‡hoàn toàn mê mu •i, ho sc b ‡# kn say h]nh phúc,
các v ‡v gn không th -c hi ƒn hành # rng x au xa.”

3295. “B ›i vì b ƒh] là ng N i™h uvà là ng N i™Chà c £a h] th œn,
là ng N i™ch •ng, là ch £nhân, là ng N i™Muôi d N rng, và là v ‡Thiên th œn.
H] th œn cùng v –i–v Ÿcon # ju là tôi t —c £a b ƒh].
Tâu Sibba, xin b ƒh] hãy h N rng d ¡ng d ¡c l]c m •t cách tho _i mái.”

3296. “K wnào (ngh ß rng): ‘Ta là chúa t •’ r •i làm vi ƒc ác,
và sau khi làm xong, k way không t ‹ ra h •i l “i # i•v –i–nh ‹ng ng N i™khác.
Do # ju ay, k way không s •ng cu •c s •ng dài lâu.
Ngay c _ch NThiên c ng nhìn k way v –i–ánh m kt x au xa.”

3297. “Khi c £a c _i nào # ó # ã # NcŸbi {u t sng b ›i các ch £nhân,
và nh ‹ng ng N i™# ã trú vào thi ƒn pháp ti {p nh in v it thí,
trong tr N ng h Ÿp ay, ng N i™h in lãnh và luôn c _ng N i™b • thí
ju th -c hi ƒn vi ƒc làm có qu _báo an l]c.”

3298. “Có ng N i™# ân ông nào khác › trên trái # ta, › trên th { gian, có th •
tin # NcŸl ™c £a khanh r ng: ‘Ummadant ákhông # NcŸtôi yêu m {n’? Và có
th • có nhi }u s - khó ch tu › tâm trí c £a khanh do không # NcŸnhìn th ay nàng,
sau khi # ã dâng hi {n nàng Ummadant áyêu quý.”

3299. “Nàng ay qu _th it là ng N i™yêu quý c £a th œn, tâu v ‡chúa c £a loài
ng N i™Nàng ay không ph _i là không # NcŸth œn yêu quý, tâu # ang h • qu •c.
B ›i vì nàng Ummadant á# ã # NcŸth œn dâng # {n b ƒh], tâu b ƒh], xin b ƒh]
hãy t in h N rng thú yêu # Nng, r •i hoàn tr _l]i (nàng cho h] th œn).”

3300. “K wnào t]o ra kh ‘ #au cho ng N i™khác b ng kh ‘ #au c £a mình,
ho sc t]o ra h]nh phúc cho mình b ng h]nh phúc c £a ng N i™khác, (ngh ß
r ng): ‘Vi ƒc này # i•v –i–ta y nh Nth {nào thì # i•v –i–nh ‹ng ng N i™khác là nh N
v iy;’ ng N i™ào bi {t nh Nv iy, ng N i™ay hi •u bi {t v } # jo # ¥.”

3301. “Có ng N i™# ân ông nào khác › trên trái # ta, › trên th { gian, có th •
tin # NcŸl ™c £a khanh r ng: ‘Ummadant ákhông # NcŸtôi yêu m {n’? Và có
th • có nhi }u s - khó ch tu › tâm trí c £a khanh do không # NcŸnhìn th ay nàng,
sau khi # ã dâng hi {n nàng Ummadant áyêu quý.”

3302. Janinda j Àn Àsi piy Àmames À
na s Àmama appiy Àbh mip Àla,
piyena te dammi piya janinda
piyad Àyino deva piya labhanti.

3303. So n n Àna [1] vadhiss Àmi att Àna k Àmahetuka ,
na hi dhamma adhammena aha vadhitumussahe.

3304. Sace tuva mayha sati janinda
na k Àmay Àsi narav ráase `hìa,[2]
caj Àmi na sabbajanassa sibba[3]
may Àpamutta tato avhayesi na .[4]

3305. Ad siya ce ahip Àraka[5] tva
caj Àsi katte ahit Àya tyassa,
mah À ca te upav Àdopi assa
na c Àpi tyassa nagaramhi pakkho.

3306. Aha sahissa upav Àdameta
ninda pasa sa garahañca[7] sabba ,
mametam Àgacchatu bh mip Àla
yath Àsukha sibba[8] karohi k Àma .

3307. Yo neva ninda na punappasa sa [9]
Àd ýati[10] garaha nopi p ja ,
sir ca lakkh ca apeti tamh À
Àpo suvu `hì ýa yath Àthalamh À.

3308. Ya kiñci dukkhañca sukhañca etto
dhamm Àtis Àrañca[11] manovigh Àla ,
uras Àaha pa ìcchiss Àmi[12] sabba
pa `hav ýyath Àth Àvar Àna tas Àna .

3309. Dhamm Àtis Àrañca manovigh Àla
dukkha ca nicch Àmi aha paresa ,
ekopima t Àrayiss Àmi[13] bh Àla
dhamme `hito kañci[14] ah Àpayanto.[15]

---

[1] n n' aha - PTS.
[2] narav ráa se `hìa - Ma, Sy À;
naraviriyase `hìa - PTS.
[3] siby À - Ma; majjhe - Sy À.
[4] tato nam avhayesi - PTS.
[5] abhip Àraka - Ma, Sy À; evamuparipi.
[6] sabb À - katthaci.
[7] garaham pi - PTS.
[8] sivi - Ma; s ýi - Sy À.
[9] panappasa sa - Ma.
[10] Àdiyati - Ma, Sy À; Àdiyat á - PTS.
[11] dhamm Àtis Àla va - PTS.
[12] paccuttariss Àmi - Ma;
paccupadiss Àmi - PTS.
[13] ekovima h Àrayiss Àmi - Ma;
eko p' ima h Àrayiss Àmi - PTS.
[14] kiñci - Ma, Sy À.
[15] na t Àpayanto - PTS.

3302. “Tâu v ‡chúa c£a loài ng N i™b ƒh] bi {t r mng nàng ay là ng N i™yêu quý c £a th cn. Tâu # ng h • qu •c, nàng ay không ph _i là không # NcŸth cn yêu quý. Tâu v ‡chúa c£a loài ng N i™th cn dâng hi {n v it yêu quý # ¡n b ƒh] vì lòng yêu quý. Tâu b ƒh], nh «ng ng N i™b • thí v it yêu quý #]t # NcŸv it yêu quý.”

3303. “Không l ytr gm #ây s yh £y ho]i b _n thân vì nguyên nhân d ¡c v %ng! Tr gm không bao gi ™a s ¥c # •h £y ho]i #]o # ¥ b ›i #i }u phi #]o # ¥.”

3304. “Tâu v ‡chúa c£a loài ng N i™n {u b ƒh] ngh ßr mng nàng #ang thu •c v } h] th cn, tâu v ‡d ng s ßh]ng nh at › loài ng N i™nên b ƒh] không ham mu •n nàng. Tâu Sibba, hãy # •th cn x _b ‹ nàng ay # ¡n t at c _m %ng N i™Khi nàng #ã # NcŸth cn tr _t - do, sau #ó, b ƒh] hãy # ¥N nàng #i.”

3305. “Này Ahip Àaka, n {u nàng không có l “i l cm mà khanh
b ‹ r Li nàng khi không còn l Ÿ ích # i• v –i–khanh, này ng N i™có công lao,
có th • có s- ch .tr.ích l –n– # i• v –i–khanh,
và th im chí d Nlu in › thành ph • có th • không thu •c v } khanh.”

3306. “Th cn s ych tu # ng s - ch .tr.ích ay,
s - chê bai, s- khen ng Ÿ, và m %s - khi •n trách.
Tâu # ng h • qu •c, hãy # •vi ƒc ay x _y # ¡n v –i–th cn.
Tâu Sibba, xin b ƒh] hãy h N ng d ¡ng d ¡c l]c m •t cách tho _i mái.”

3307. “K wnào không quan tâm # ¡n s - chê bai, r •i s - khen ng Ÿ, và s - khi •n trách, luôn c _s - dâng cúng, thì vinh quang và s- may m kn r ™xa k w ay, gi •ng nh Nn N c–t §c Ln m Na l –n– r ™kh ‹i m st # ta”

3308. “B at c ¥kh ‘ #au hay h]nh phúc nào t §vi ƒc này,
và s- v N tŸqua l } thói #]o # ¥ có s- khó ch tu › tâm trí,
th cn s y N n ng -c #ón nh in t at c _,
gi •ng nh Ntrái # ta # i• v –i–m %th ¥, b at # ng và c© # ng.”

3309. “S - v N tŸqua l } thói #]o # ¥ có s- khó ch tu › tâm trí,
và tr gm không mu •n nh «ng ng N i™khác có s- kh ‘ #au.
M •t mình tr gm s yv N tŸqua gánh n sng này,
ng N i™#ã trú vào thi ƒn pháp không b ‹ quên b at c ¥m •t ai.”

3310. Sagg paga puññakamma janinda
m Àme tuva antar Àya ak Àsi,
dad Àmi te ummadanti pasanno
r Àj Àva yañña [1] dhana br Àhma Àna .

3311. Addh Àtuva katte hitosi [2] mayha
sakh Àmama [3] ummadant átuvañca,
nindeyyu [4] dev Àpitaro ca sabbe
p Àpañca passa abhisampar Àya .

3312. Naheta dhamma [5] sivir Àja [6] vajju
sanegam Àj Ànapad Àca sabbe,
yante may Àummadant ápadinn À
bhusehi r Àj Àvanatha saj Àni.

3313. Addh Àtuva katte hitosi mayha
sakh Àmama ummadant átuvañca,
satañca dhamm Àni sukittit Àni
samuddavel Àva duraccay Àni.

3314. ¿huneyyo [7] mesi hit Ànukamp á
dh À Àvidh À Àcasi k Àmap Àlo,
tay áhut Àdeva [8] mahapphal Àhi [9]
k Àmena me ummadanti pa ìccha.

3315. Addh Àhi sabba ahip Àraka tva [10]
dhamma ac À ámama kattuputta, [11]
añño nu te ko idha sotthikatt À
dipado [12] naro aru e j úvaloke.

3316. Tuva [13] nu se`hìo tvamanuttarosi
tva dhammagutto [14] dhammavid sumedho,
so dhammagutto cirameva j úva
dhammañca me desaya dhammap Àla.

3317. Tadi gha ahip Àraka su ohi vacana mama,
dhammante desayiss Àmi sata Àsevita aha .

---

[1] yaññe - Ma, Sy À, PTS.
[2] hitesi - Ma, PTS.
[3] mama - Ma, Sy À, PTS.
[4] nindeyyu - PTS.
[5] na hetadhamma - Ma;
na h' et' adhamma - PTS.
[6] s úvir Àja - Sy À.
[7] Àn niyo - PTS.
[8] r Àja - Ma, Sy À.
[9] mahapphal Àhi me - PTS.
[10] tuva - Sy À.
[11] kattaputta - PTS.
[12] dvipado - Ma, Sy À.
[13] tva - Sy À.
[14] dhammag - Ma, Sy À, PTS.

3310. “Tâu v ‡chúa c £a loài ng N i™vi ƒc làm ph N c–# Ñu # ñn cõi Tr ™M.
Xin b ƒh] ch –gây ch N ng–ng]i cho th ‹n.
Í N Ÿc t ‡nh tín, th ‹n dâng nàng Ummadant á# ñn b ƒh],
t -a nh N v ‡vua dâng v it hi {n cúng là tài s _n # ñn các v ‡Bà-la-môn.”

3311. “Này quan #]i th ‹n, qu _th it khanh là ng N i™có l Ÿi ích cho tr gm.
Nàng Ummadant á và khanh là b mng h «u c £a tr gm.
Ch NThiên, các v ‡Ph]m Thiên, và t at c _c Ndân s ychê bai,
trong khi nhìn th ay s - x au xa trong ngày v ‡lai.”

3312. “Tâu # Ÿ vua Sivi, t at c _dân chúng có c_các th ‡dân không có th • nói r mng: ‘Vi ƒc ay không ph _i là phi #]o # Ÿ.’ B ›i vì nàng Ummadant á #ã # NcŸth ‹n dâng # ñn b ƒh], tâu b ƒh], xin b ƒh] hãy t in h N ›ng thú yêu # Nmlg, r •i hoàn tr _l]i (nàng cho h] th ‹n).”

3313. “Này ng N i™có công lao, qu _th it khanh là ng N i™có l Ÿi ích cho tr gm.
Nàng Ummadant á và khanh là b mng h «u c £a tr gm.
Các l ™giáo hu an c £a các bic thi ƒn nhân # ã khéo # NcŸthuy {t gi _ng
là không th • vi ph]m, t -a nh N b ™bi •n là không th • # NcŸqua.”

3314. “B ƒh] có s- quan tâm # ñn # }u t •t # µ, là x Ÿng # áng v –i–s - hi {n cúng c £a th ‹n. B ƒh] là ng N i™mâng # ; là ng N i™b _o qu _n, và là ng N i™mg - tr ‡ các d ¡c. Tâu b ƒh], các vit # ã # NcŸdâng hi {n # ñn b ƒh] ch kc ch kn có qu _ báo l –n lao. Xin b ƒh] hãy ti {p nh in nàng Ummadant á theo N c–mu •n c £a th ‹n.”

3315. “Này Ahip Àaka, qu _th it khanh # ã th -c hành m %‰ph in s - # i•v –i– tr gm. Này ng N i™con trai c £a v ‡quan #]i th ‹n, v iy ngoài khanh ra, có con ng N i™mai chân nào khác là ng N i™]o ra s - bình yên › n Li này, › th { gian c £a cu •c s •ng, t §lúc r]ng # ông?”

3316. “B ƒh] là h]ng nh at, b ƒh] là vô th N Ÿg.
B ƒh] là ng N i™b _o v ƒ #]o lý, là ng N i™thông hi •u #]o lý, là b ic thi ƒn trí.
C ‹u cho ng N i™b _o v ƒ #]o lý ay s •ng th it dài lâu.
Tâu v ‡h •trì #]o lý, xin b ƒh] hãy gi _ng gi _i #]o lý cho th ‹n.”

3317. “Này Ahip Àaka, gi ™khanh hãy l kng nghe l ™nói c £a tr gm. Tr gm s y gi _ng gi _i cho khanh v } #]o lý # ã # NcŸcác bic thi ƒn nhân th -c hành.

3318. SÀdhu dhammaruc ár Àj Às Àdhu paññ À av Ànaro,
s Àdhu mitt Ànamaddubbho[1] p Àpass Àkara a [2] sukha .

3319. Akkodhanassa vijite `hitadhammassa r Àjino,
sukha manuss À Àsetha s ta acch Ày Àya sa ghare.

3320. Na c Ànam[3] eta abhirocay Àmi
kamma asamekkha kata as Àdhu,[4]
yev Àpi ñatv Àna saya karonti
upam Àim Àmayha[5] tuva su ohi.

3321. Gavañce taram Àn Àna jimha gacchati pu gavo,
sabb Àt Àjimha gacchanti nette jimha gate sati.

3322. Evameva[6] manussesu yo hoti se`h`asammato,
so ce adhamma carati pageva itar Àpaj À,
sabba ra `h`a dukha seti r Àj Àce hoti adhammiko.

3323. Gavañce taram Àn Àna uju gacchati pu gavo,
sabb Àt Àuju gacchanti[7] nette ujugate[8] sati.

3324. Evameva manussesu yo hoti se`h`asammato,
so cepi[9] dhamma carati pageva itar Àpaj À,
sabba ra `h`a sukha seti r Àj Àce hoti dhammiko.

3325. Na c Àpaha [10] adhammena amarattamabhipatthaye,[11]
ima v Àpa `havi sabba vijetu ahip Àtaka.

3326. Ya hi kiñci manussesu ratana idha vijjati,
g Àvo d Àso hiraññañca vatthiya haricandana .

3327. Assitthiyo ca[12] ratana ma ikañca
yañc Àpi me[13] candasuriy Àbhip Àayanti,[14]
na tassa hetu visama careyya
majjhe siv ána usabhosmi[15] j Àto.

---

[1] mitt Àna adubbho - PTS.
[2] p Àpass' akara a - PTS.
[3] v Ànam - PTS.
[4] as Àdhu - PTS.
[5] mayha - Ma, PTS.
[6] evam eva - PTS.
[7] sabb Àg Àv áuju yanti - Ma.
[8] uju gate - Ma, SyÀ.
[9] so sace - Ma.
[10] c Àp Àna - Ma.
[11] amarattam pi patthaye - PTS.
[12] assitthiyo - Ma.
[13] yañc Àpime - Sy À, yañc Àp' ime - PTS.
[14] candas riy Àabhip Àayanti - Ma;
candasuriy Àabhip Àayanti - Sy À, PTS.
[15] usabhomhi - Ma, PTS.

3318. T•t # pu thay v ‡vua vui thích › thi ƒn pháp! T•t # pu thay con ng Ni™ có trí tu ƒ! T•t # pu thay k wkhông ph _n b•i b]n bè! Không làm # }u ác là h]nh phúc.

3319. š lãnh #at cfa v ‡vua không có s- gi in d «, có công lý #ã # NcŸthi {t l ip, loài ng Ni™có th • sinh s•ng h]nh phúc trong bóng mát (c fa thân quy {n) › c Ân nhà c fa mình.

3320. Không xem xét mà #ã th -c hi ƒn hành # •ng là không t•t # pu.
Và tr gm không h ¥ng thú v } vi ƒc ay.
Ch .nh «ng ng Ni™ào sau khi #ã bi {t thì t - mình hành # •ng.
Khanh hãy l kng nghe ví d ¡ này c fa tr gm.

3321. Trong khi b cy bò #ang v NtŸqua sông, n {u con bò # € # quanh co, t at c _các con bò cái sy # quanh co khi con bò d gm # Nn™ # quanh co.[1]

3322. T Nlng t - y nh Nth { › loài ng Ni¸™n {u ng Ni™# NcŸphong làm th £ lãnh th -c hành không #úng pháp, không ph _i # }c ip # ƒn nh «ng ng Ni™khác, toàn b • # tan Ne–sy b ‡t cm than n {u # ¥ vua là k wkhông công minh.

3323. Trong khi b cy bò #ang v NtŸqua sông, n {u con bò # € # ngay th ng, t at c _các con bò cái sy # ngay th ng khi con bò d gm # Nn™ # ngay th ng.

3324. T Nlng t - y nh Nth { › loài ng Ni¸™n {u ng Ni™# NcŸphong làm th £ lãnh th -c hành #úng pháp, không ph _i # }c ip # ƒn nh «ng ng Ni™khác, toàn b • # tan Ne–sy # NcŸnh]nh phúc n {u # ¥ vua là ng Ni™công minh.

3325. Và tr gm c ng không Ne–nguy ƒn b _n th • Thiên nhân m •t cách phi pháp, hay là # •chi {n th kng toàn b • trái # tanày, này Ahip Àaka.

3326. B ›i vì b at c ¥ v it gì quý báu › gi «a loài ng Ni™# NcŸtìm th ay › n Li này: nh Nlà trâu bò, nô l ƒ, vàng, v _i vóc, tr ơm h Nlng màu vàng, –

3327. – ng -a, ph ¡ n «, báu v it (b _y lo]i), vòng ng ‰ (quý giá), và luôn c _ n Li nào mà m st tr ™và m st tr Âng (chi {u sáng) b _o h • cho tr gm, nh Nlng không vì nguyên nhân (v Nlng quy }n) c fa tr gm #ây mà tr gm hành x ©không công b mng, b ›i vì tr gm là quý t •c, # NcŸsanh ra › trong dòng t •c Sivi.

[1] Các câu kƒ 3321 - 3324 gi•ng các câu kƒ 640 - 643 › R Àjov Àdaj Àaka - B –n Sanh Giáo Hu fn Í a c Vua [334] c fa J Àakap Ài - B –n Sanh I (TTPV t ip 32, trang 191).

3328. Net Àpit À uggato ra`h̀ap Àno
dhamma siv ńa apac Àyam Àno,
so dhammamev Ànuvicintayanto
tasm Àsake cittavase na vatte.[2]

3329. Addh Àtuva mah À Àja nicca abyasana siva ,
karissasi cira rajja paññ Àhi tava t Àdis á

3330. Eta te anumod Àmi[3] ya dhamma nappamajjasi,
dhamma pamajja khattiyo h̀ Àn À cavati issaro.

3331. Dhamma cara mah À Àja m À Àpitusu khattiya,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

3332. Dhamma cara mah À Àja puttad Àresu khattiya,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

3333. Dhamma cara mah À Àja mitt Àmaccesu khattiya,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

3334. Dhamma cara mah À Àja v Ànanesu balesu ca,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

3335. Dhamma cara mah À Àja g Àmesu nigamesu ca,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

3336. Dhamma cara mah À Àja ra`h̀esu[5] janapadesu ca,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

3337. Dhamma cara mah À Àja sama abr Àhma esu ca,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

---

[1] net Àhit À - Ma, Sy À.
[2] vatto - Ma, Sy À, PTS.
[3] anumod Àma - Ma, Sy À, PTS.
[4] ra`h̀ À - Ma, Sy À, PTS.
[5] ra`h̀e - PTS.

3328. Là b ic lãnh # }o, ng N i™M cha, ng N i™M ‘i b it, # ang h • trì # tan N e—
trong lúc tôn kính truy }n th •ng c £a ng N i™M Sivi,
trong lúc suy xét v } chính truy }n th •ng ay, tr gm #ây,
do #ó, không th • hành # •ng theo s - tác # •ng c £a tâm mình."

3329. "Tâu # i v N ng, #úng v iy, b ƒh] s ycai tr ‡v N ng qu •c lâu dài, v ßnh vi •n, không b ‡suy s ¡p, an toàn, b ›i vì trí tu ƒc £a b ƒh] là nh Nth { ay.

3330. Th on tùy h ±v –i– # }u ay c £a b ƒh], v } vi ƒc b ƒh] không xao lãng truy }n th •ng. Sau khi xao lãng truy }n th •ng, v ‡Sát- # {l ¯, v ‡chúa t • #ánh m at ngôi v ‡

3331. Tâu # i v N ng, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (ph ¡ng d N •ng) # •i v –i– cha m u Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # {n cõi Tr ™M.[1]

3332. Tâu # i v N ng, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (c ap d N •ng) # •i v –i– v Ÿcon. Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # {n cõi Tr ™M.

3333. Tâu # i v N ng, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (thu ph ¡c) # •i v –i– b]n bè và # •ng nghi ƒp. Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # {n cõi Tr ™M.

3334. Tâu # i v N ng, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (chu c ap) # •i v –i– các # •i xa binh và b • binh. Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # {n cõi Tr ™M.

3335. Tâu # i v N ng, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (không sách nhi •u) › các thôn làng và các ph• th ‡Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # {n cõi Tr ™M.

3336. Tâu # i v N ng, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (không sách nhi •u) trong các # tan N e—và các x¥s ›. Tâu b ƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # {n cõi Tr ™M.

3337. Tâu # i v N ng, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒh] hãy th -c hành pháp (b • thí) # {n các Sa-môn và Bà-la-môn. Tâu bƒh], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒh] s y # # {n cõi Tr ™M.

[1] Các câu kƒ3331 - 3340 gi •ng các câu kƒ3011 - 3020 › các trang 173, 175.

3338. Dhamma cara mah À Àja migapakkh áu khattiya,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

3339. Dhamma cara mah À Àja dhammo ci o sukh Àvaho,
idha dhamma caritv Àna r Àja sagga gamissasi.

3340. Dhamma cara mah À Àja saind Àdev À sabrahmak À,
suci ena diva patt Àm Àdhamma r Àja pam Àdo ”ti.
Umm Àdant ją Àtaka .

3. MAH ¿BODHIJ ¿TAKA

3341. Kinnu da ÷a kimajina ki chatta ki up Àhana ,
ki a kusañca pattañca sa gh Àiñc Àpi br Àhma a,
taram Àhar po ga h Àsi[2] kannu[3] patthayase disa .

3342. Dv Àdaset Àni vass Àni vusit Àni[4] tavantike,
n Àbhij Àn Àmi so ena pi galen Àbhikujjita .[5]

3343. Sv Àya dittova nadati sukkad Àh`a vida saya ,
tava sutv Àsabhariyassa vá asaddhassa ma pati.

3344. Ahu esa kato doso yath Àbh Àsasi br Àhma a,
esa bhiyyo pasá Àmi vasa br Àhma a m Àgam À.[6]

3345. Sabbaseto pure Àsi tatopi sabalo ahu,
sabbalohitakod Àni k Àlo pakkamitu mama.

---

[1] sainda dev À - PTS.
[2] taram Àhar poh Àsi - Ma.
[3] ki nu - Ma; kinnu - Sy À,
kin nu - PTS.
[4] vasit Àni - Sy À.
[5] pi galen Àbhik jita - Ma, Sy À,
pi galena abhik jita - PTS.
[6] m Àgam À - Sy À, PTS.

3338. Tâu # i] v N Lng, tâu v ‡Sát- # {l ¯, b ƒ h] hãy th -c hành pháp (không hãm h]i) # i• v –i–các loài thú và loài chim. Tâu b ƒ h], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒ h] s y #i # ¡n cõi Tr ™.

3339. Tâu # i] v N Lng, b ƒ h] hãy th -c hành (thi ƒn) pháp. (Thi ƒn) pháp # NcŸth -c hành là ngu •n #em l]i ni }m an l]c. Tâu b ƒ h], sau khi th -c hành pháp › n Li này, b ƒ h] s y #i # ¡n cõi Tr ™.

3340. Tâu # i] v N Lng, b ƒ h] hãy th -c hành (thi ƒn) pháp. Thiên Ch £Inda, ch NThiên, cùng v –i–Ph]m Thiên #ã # i] # NcŸcung Tr ™nh ™#ã th -c hành t •t # pu. Tâu b ƒ h], ch –xao lãng (thi ƒn) pháp."

B 'n Sanh M ³ Nhân Umm Àdant á[527]

3. B • N SANH B mC Í a I NHÂN MAH ¿BODHI

(L ™trao # i gi «a # ¥e vua và v ‡en s)ß

3341. "T]i sao ngài có vw •i vã c cm l ay cây giy ch •ng, t am y da dê, cái dù che, #ôi #ép, cái móc câu, cái bình bát, và luôn c_t am y khoác ngoài? Th Na v ‡ Bà-la-môn, ngài mong mu •n #i v } h N –ng nào?"

3342. "M N i™ai n Âm này # NcŸs •ng g cn b ƒ h], b cn #]o không bi {t gì v } ti {ng s £a c £a con chó hung.

3343. Sau khi nghe # NcŸb ƒ h] và hoàng hiu không còn ni }m tin # i• v –i– b cn #]o, con chó này #ây g cm g § t -a nh Nkiêu ng]o, còn nhe r Âng tr kng h {u."

3344. "Th Na v ‡Bà-la-môn, l "i l cm ay #ã # NcŸt]o ra gi •ng nh Nngài nói. Tr gm #ây tin t N ›ng vào ngài nhi }u h Ln n «a. Th Na v ‡Bà-la-môn, ngài hãy › l]i, xin ch –ra #i."

3345. "Tr N c–#ây, #ã là c Lm tr kng toàn b •. Sau #ó, #ã có l am t am (tr •n l gn g]o # }). Bây gi ™,toàn b • g]o # ‹ Là th ™ #i •m ra #i c £a b cn #]o.

3346. Abbhantara pure Àsi tato majjhe tato bahi,
pur Àniddhaman Àhoti sayameva vaj Àmaha .[1]

3347. V éasaddha na seveyya udapàna vanodaka ,
sacepi na anukha e v Àvikaddama[2] gandhika .

3348. Pasannameva seveyya appasanna vivajjaye,
pasanna payirup Àseyya rahada vodakatthiko.[3]

3349. Bhaje bhajanta purisa abhajanta na bhajjaye,[4]
asappurisadhammo so yo bhajanta na bhajjati.[5]

3350. Yo bhajanta na bhajati sevam Àna na sevati,
sa ve manussap Àpi `ho migo s Àkhassito yath À.

3351. Acc Àbhikkha asa sagg Àsamosara ena ca,
etena mitt Àj éanti ak Àe y Àcan Àya ca.

3352. Tasm Àn Àbhikkha a gacche na ca gacche cir Àsira ,
k Àena y Àca y Àceyya eva mitt Àna j éare.[6]

3353. Aticira niv Àsena piyo bhavati appiyo,
Àmanta kho ta gacch Àma pur Àte homa appiy À.

3354. Eva ce y Àcam Àn Àna añjali n Àvabujjhasi,
paric Àak Àna[7] satt Àna[8] vacana na karosi no,
eva ta abhiy Àc Àma puna kayir Àsi pariy Àya .

3355. Eva ce no viharata antar Àyo na hessati,
tumha c Àpi[9] mah Àñ Àa amha v À[10] ra `hava ÷ hana,[11]
appeva n Àma passema[12] ahoratt Àmaccaye.

---

[1] caj Àm' aha - PTS.
[2] v Àvi kaddama - Ma, PTS.
[3] rahada vudakatthiko - Ma, Sy À,
rahada va udakatthiko - PTS.
[4] bh Àjaye - PTS.
[5] bh Àjati - PTS.
[6] jirare - Sy À, j éare - PTS.
[7] paric Àik Àna - Sy À,
pariv Àak Àna - PTS.
[8] sata - Ma.
[9] tuyha v Àpi - Ma;
tuyha v Àpi - Sy À,
tuyha c Àpi - PTS.
[10] mayha v À- Ma;
mayha v À- Sy À,
mayhañ ca - PTS.
[11] ra `havaddhana - Ma, PTS.
[12] pass Àma - katthaci.

3346. Tr Nc–#ây, (ch“ ng •i) là › phòng trong, sau #ó là phòng gi «a, k{ #ñ là › bên ngoài. B ơn #ã hãy t - mình ra #i tr Nc–khi có vi fc t •ng kh ¥.

3347. Không nên ti {p c in ng Ni™#ã không còn ni }m tin (#i v –i–mình), t -a nh Ncái gi {ng không còn n Nc–th im chí n {u có th • #ào sâu thêm thì c ng ch .là n Nc–bùn có mùi hôi.

3348. Nên ti {p c in ng Ni™th it s - tin t Nnng (mình), nên xa lánh k wkhông tin t Nnng, nên g ơn g i ng Ni™tin t Nnng (mình), t -a nh Nng Ni™c ơn n Nc–g ơn g i cái h •.

3349. Nên h Ÿp tác v –i–ng Ni™h Ÿp tác (v –i–mình), không nên h Ÿp tác v –i–k wkhông h Ÿp tác (v –i–mình). K wnào không h Ÿp tác v –i–ng Ni™h Ÿp tác (có thi fn tâm), k way có b _n ch at c £a ng Ni™không t •t.

3350. K wnào không h Ÿp tác v –i–ng Ni™#ang h Ÿp tác, không ph ¡c v ¡ ng Ni™#ang ph ¡c v ¡, chính k way là t •i t fnh at › loài ng Ni;™gi •ng nh Nloài thú, loài kh …

3351. Do gsp g • th Nm™ xuyên quá nhi }u, do không h •i h %p chung, và do yêu c ơu không #úng th ™;do vi fc ay các thân h «u b ±suy gi _m.

3352. Vì th {, không nên qua l]i th Nm™ xuyên, và quá lâu không qua l]i, nên bày t ‹ yêu c ơu lúc h Ÿp th ™;nh Nv iy thì các thân h «u không b ±suy gi _m.

3353. Do vi fc c Nng ¡ quá lâu mà ng Ni™yêu quý không còn # NcŸyêu quý. Th it v iy, hãy # •chúng tôi chào b fh] và ra #i, tr Nc–khi chúng tôi #ây không còn # NcŸyêu quý.”

3354. “N {u nh Ngài không # •tâm # ñ vi fc ch kp tay c £a nh «ng ng Ni™ #ang th nh c ơu, n {u ngài không nói l ™nào v –i–chúng tôi, nh «ng ng Ni™ • # • ngài, thì chúng tôi th nh c ơu ngài nh Nv cy: Mong r mng ngài có th • th -c hi fn vi fc quay tr › l]i l ơn n «a.”

3355. “Tâu # i v Nlng, n {u nh Nsy không có nguy bi {n x _y ra cho chúng tôi trong khi sinh s •ng, và # i v –i–b fh] n «a, ho sc # i v –i–(c _hai) chúng ta, tâu b ic làm h Nng th ±nh # tan Nc–, có l ychúng ta syg sp l]i (sau m •t th ™gian) khi nh «ng ngày #êm #ã qua #i.”

3356. Ud ýa Àce sa gaty Àbh Àv Àya manuvattati,
ak Àm Àkara ýa v Àkara ýa v Àpi kubbati, [1]
ak Àmakara ýasmi [2] kvidha [3] p Àpena lippati. [4]

3357. So ce attho ca dhammo ca kalyÀo na ca pÀpako,
bhoto ce vacana sacca suhato v Ànaro may À

3358. Attano ce hi v Àdassa aparÀdha vij Àniy À, [5]
na ma tva garaheyy Àsi bhoto v Àdo hi t Ädiso.

3359. Issaro sabbalokassa sace kappeti ýita ,
iddhi [6] byasanabh Àvañca kamma kaly Àp Àpaka ,
niddesak À á puriso issaro tena lippati.

3360. So ce attho ca dhammo ca kalyÀo na ca pÀpako,
bhoto ce vacana sacca suhato v Ànaro may À

3361. Attano ce hi v Àdassa aparÀdha vij Àniy À,
na ma tva garaheyy Àsi bhoto v Àdo hi t Ädiso.

3362. Sace pubbekatahetu sukhadukkha nigacchati,
por Àaka kata p Àpa tameso muñcate [7] i a ,
por Àaka [8] i amokkho kvidha p Àpena lippati.

3363. So ce attho ca dhammo ca kalyÀo na ca pÀpako,
bhoto ce vacana sacca suhato v Ànaro may À

3364. Attano ce hi v Àdassa aparÀdha vij Àn ý À,
na ma tva garaheyy Àsi bhoto v Àdo hi t Ädiso.

[1] krubbati - Sy À
[2] Àk Àm Àkara ýamhi - Ma.
[3] kuv-idha - PTS.
[4] limpati - Sy À
[5] vij Àniya - Sy À, PTS.
[6] iddhi - Ma, Sy À
[7] muccate - Ma, PTS.
[8] por Àakam - PTS.

3356. “N {u nói r mng: Th { gian này di •n ti {n do #}u ki fn t - nhiên c £a s- h •i t ¡, con ng N i™]o tác vi fc không nên làm (vi fc ác) hay vi fc nên làm (vi fc thi fn) không do N e–mu •n; trong tr N ™g h Ÿp vi fc #NcŸlàm không do N e– mu •n, thì › #ây, ai b ‡I am nh Lb ›i t •i ác?

3357. N {u ý ngh £a và giáo pháp ay là t •t lành và không x au xa, n {u l ™mói c £a ngài là s- th it, thì nh ™tôi mà con kh .#ã #NcŸch {t t •t #p.

3358. B ›i vì, n {u h ‰thuy {t c £a b _n thân ngài #ã cho r mng không có t •i l “i, thì ngài không th •chê trách tôi; chính h ‰thuy {t c £a ngài là nh Nth { ay.

3359. N {u v ‡chúa t • c £a toàn b • th { gian x {p #s cu •c s •ng, s- thành t -u, s- #NcŸm at, và vi fc làm t •t x au, con ng N i™là công c ¡ làm theo s- ch … #nth, thì v ‡chúa t • b ‡I am nh Lb ›i #}u ay.

3360. N {u ý ngh £a và giáo pháp ay là t •t lành và không x au xa, n {u l ™mói c £a ngài là s- th it, thì nh ™tôi mà con kh .#ã #NcŸch {t t •t #p.

3361. B ›i vì, n {u h ‰thuy {t c £a b _n thân ngài #ã cho r mng không có t •i l “i, thì ngài không th •chê trách tôi; chính h ‰thuy {t c £a ngài là nh Nth { ay.

3362. N {u con ng N i™#i #fn s N e–g hay kh ‘ do nhân #ã làm ki {p tr N e,–và ng N i™ay thoát kh ‹i món n Ÿlà vi fc ác #ã làm th ™x Na ay, v ‡–vi fc thoát kh ‹i món n Ÿth ™x Na ay, thì › #ây, ai b ‡I am nh Lb ›i t •i ác?

3363. N {u ý ngh £a và giáo pháp ay là t •t lành và không x au xa, n {u l ™mói c £a ngài là s- th it, thì nh ™tôi mà con kh .#ã #NcŸch {t t •t #p.

3364. B ›i vì, n {u h ‰thuy {t c £a b _n thân ngài #ã cho r mng không có t •i l “i, thì ngài không th •chê trách tôi; chính h ‰thuy {t c £a ngài là nh Nth { ay.

3365. Catunna yevup Àd Àya r pa sambhoti p À ina ,
yato ca r pa sambhoti tattheva anupagacchati.[1]

3366. Idheva j ú ati j ú o pecca pecca vinassati,
ucchijjati aya loko ye b À À ye ca pa ÷it À,
ucchijjam Àne lokasmi kvidha p Àpena lippati.

3367. So ce attho ca dhammo ca kalyÀ o na ca pÀpako,
bhoto ce vacana sacca suhato v Àn aro may À.

3368. Attano ce hi v Àdassa aparÀdha vij Àniy À,
na ma tva garaheyy Àsi bhoto v Àdo hi t Àdiso.

3369. ¿hu khattavidh À[2] loke b À À pa ÷itam Àn ino,
m Àtara pitara hañña atho je`h`ampi bh Àtara ,
haneyya puttad Àre ca[3] attho ce t Àdiso siy À.

3370. Yassa rukkhassa chÀy Àya nis ú leyya sayeyya vÀ,
na tassa sÀkha bhañjeyya mittadubbho[4] hi p Àpako.

3371. Atha atthe samuppanne sam lamapi abbahe,[5]
attho me sambalen Àsi[6] suhato v Àn aro may À.

3372. So ce attho ca dhammo ca kalyÀ o na ca pÀpako,
bhoto ce vacana sacca suhato v Àn aro may À.

3373. Attano ce hi v Àdassa aparÀdha vij Àniy À,
na ma tva garaheyy Àsi bhoto v Àdo hi t Àdiso.

3374. Ahetuv Àdo puriso yo ca issarakuttiko,
pubbekat ú ca ucchedá yo ca khattavidho[7] naro.

---

[1] tattheva anupagacchati - Ma, SyÀ.
[2] khattavid À - Ma.
[3] putte ca d Àre ca - PTS.
[4] mittad bh á - PTS.
[5] abbhuhe - SyÀ.
[6] sambalen Àpi - Ma, Sy À,
sambalen À'ti - PTS.
[7] khattavido - Ma.

3365. S kc liên quan # ñ b •n thành ph cn (# ta, n N c–, l ©a, gió) t]o nên sinh v it. Và s kc hình thành t §n Li nào thì s yti {n # ñ chính n Li ay.

3366. M]ng s •ng sinh s •ng › ngay t]i n Li này và tiêu ho]i sau khi ch {t #, l cn này # ñ l cn khác. Th { gian này b ‡# ¥ #o]n, nh «ng ai là k wngu hay nh «ng ai là ng N i™ trí (# ¡u nh Nnhau). Trong lúc th { gian này b ‡# ¥ #o]n, thì › #ây, ai b ‡l am nh Lb ›i t •i ác?

3367. N {u ý ngh ßa và giáo pháp ay là t •t lành và không x au xa, n {u l ™ nói c £a ngài là s- th it, thì nh ™ tôi mà con kh ..#ã # NcŸch {t t •t # pu.

3368. B ›i vì, n {u h ‰ thuy {t c £a b _n thân ngài #ã cho r mng không có t •i l “i, thì ngài không th • chê trách tôi; chính h ‰ thuy {t c £a ngài là nh Nth { ay.

3369. H]ng ng N i™ theo thuy {t vua chúa › th { gian, nh «ng k wngu d •t l]i t - hào là sáng su•t, #ã b _o r mng có th • gi {t ch {t m u, cha, r •i anh trai và luôn c _em trai, có th • gi {t ch {t v Ÿvà con, n {u m ¡c #ích nh Nth { ay là c cn thi {t.

3370. Ng N i™ Mg •i ho sc n mm › bóng râm c £a cây nào thì không nên bwgãy cành lá c £a cây ay, b ›i vì k wph _n b •i b]n bè là k wác x au.[1]

3371. R•i khi có nhu c cu sanh kh ›i thì có th • nh ‘ lên th im chí luôn c _ g •c r •. Tôi #ã có nhu c cu v } v it d - phòng, và nh ™ tôi mà con kh ..#ã # NcŸ ch {t t •t # pu.

3372. N {u ý ngh ßa và giáo pháp ay là t •t lành và không x au xa, n {u l ™ nói c £a ngài là s- th it, thì nh ™ tôi mà con kh ..#ã # NcŸch {t t •t # pu.

3373. B ›i vì, n {u h ‰ thuy {t c £a b _n thân ngài #ã cho r mng không có t •i l “i, thì ngài không th • chê trách tôi; chính h ‰ thuy {t c £a ngài là nh Nth { ay.

3374. Có ng N i™ V –i–h ‰ thuy {t không nguyên nhân, và có ng N i™ Mn vào s - sáng t]o c £a v ‡chúa t •, ng N i™ thì quan ni fm do vi fc #ã làm ki {p tr N c–, ng N i™ thì cho r mng có s- # ¥ #o]n, và ng N i™ theo thuy {t vua chúa, –

[1] Câu k f3370 gi •ng câu k f1503 › J Àtakap Ài - B –n Sanh I (TTPV t ip 32, trang 381).

3375. Ete asappuris Àloke b Àl Àpa ÷itam Ànino,
kareyya t Àdiso p Àpa atho aññampi k Àraye,
asappurisasa saggo dukka ò[1] ka ùkudrayo.

3376. Urabbhar pena bak Àsu[2] pubbe
asa kito ajay tha upeti,
hantv Àura i [3] ajiya [4] ajañca
citr Àsayitv À yena k Àma paleti.

3377. Tath Àvidheke sama abr Àhma Àse
chadana katv Àvañcayant ámanusse,
an Àsak Àtha ÷ilaseyyak Àca
rajojalla ukku ìkappadh Àna ,
pariy Àyabhattañca ap Àkatta [6]
p Àp Às Àk Àarahanto vad Àn À.

3378. Ete asappuris Àloke b Àl Àpa ÷itam Ànino,
kareyya t Àdiso p Àpa atho aññampi k Àraye,
asappurisasa saggo dukka ò ka ùkudrayo.

3379. Yam Ànu[7] natthi viriyanti hetuñca apavadanti [8] ye,
parak Àra attak Àrañca ye tuccha samava ayu .

3380. Ete asappuris Àloke b Àl Àpa ÷itam Ànino,
kareyya t Àdiso p Àpa atho aññampi k Àraye,
asappurisasa saggo dukka ò ka ùkudrayo.

3381. Sace hi viriya n Àssa kamma kaly Àp Àpaka ,
na bhare va ÷ haki r Àj Ànapi yant Àni k Àraye.

3382. Yasm Àca viriya atthi kamma kaly Àp Àpaka ,
tasm Àyant Àni k Àreti r Àj Àbharati va ÷ haki .

3383. Yadi vassasata devo na vasse na hima pate,
ucchijjeyya aya loko vinasseyya aya paj À.

---

[1] dukkhanto - Ma, Sy À, PTS.
[2] vakassu - Ma; vak Àsu - PTS.
[3] ur Àj i - PTS.
[4] ajika - Ma.
[5] utr Àsayitv À - Ma; hantv Àsayitv À - Sy À
[6] ap Ànakatt À - Ma, Sy À, ap Ànakatta - PTS.
[7] y' Ànu - PTS.
[8] ahetuñca pavadanti - Ma.

3375. – nh «ng ng N i™ày là nh «ng k wkhông t •t › th { gian, nh «ng k wngu d •t l]i t - hào là sáng su•t. K wnh Nth { ay có th • làm # }u ác, r •i còn xúi ng N i™ khác làm. S - ti {p xúc v –i–k wkhông t •t là vi fc làm sai trái, là ngu •n t]o ra s - # kg cay.

3376. Vào th ™quá kh ¥, có con sói gi_d]ng con c §u
r •i # # fi g cn b cy dê, và #ñ không b ‡nghi ng ™.
Sau khi gi {t h]i c §u, dê cái, và dê # c,
sau khi làm cho khi {p s Ÿ, nó t eu thoát theo nh Ný mu •n.

3377. T N ing t - nh Nth {, có m •t s • h]ng Sa-môn và Bà-la-môn
th -c hi fn vi fc che # iy r •i l §a g]t nhi }u ng N i:™
H %k không Âñ, và n mm › trên m st # ta,
có b ¡i b sm và cáu ghét, ra s¥c ng •i ch •m h ‘m,
có b «a Âñ theo # nth k â, và th -c hi fn vi fc không u •ng n N e,–
có hành vi x au xa, có s- khoe khoang là A-la-hán.

3378. Nh «ng ng N i™ày là nh «ng k wkhông t •t › th { gian, nh «ng k wngu d •t l]i t - hào là sáng su•t. K wnh Nth { ay có th • làm # }u ác, r •i còn xúi ng N i™ khác làm. S - ti {p xúc v –i–k wkhông t •t là vi fc làm sai trái, là ngu •n t]o ra s - # kg cay.

3379. Nh «ng ng N i™ào #ñ nói là không có s- n “ l -c, nh «ng ng N i™ào không tuyên thuy {t v } nhân, và nh «ng ng N i™ào #ñ ca ng Ÿ vi fc làm c fa b _n thân và hành # ng c fa ng N i™khác là r “ng không, –

3380. – nh «ng ng N i™ày là nh «ng k wkhông t •t › th { gian, nh «ng k wngu d •t l]i t - hào là sáng su•t. K wnh Nth { ay có th • làm # }u ác, r •i còn xúi ng N i™ khác làm. S - ti {p xúc v –i–k wkhông t •t là vi fc làm sai trái, là ngu •n t]o ra s - # kg cay.

3381. B ›i vì n {u không có s- n “ l -c, không có nghi fp thi fn và ác, # ¥e vua không c ap d N ng ng N i™th Ÿm •c thì c ng không th • cho th -c hi fn các công trình xây d -ng.

3382. Và b ›i vì có s- n “ l -c, có nghi fp thi fn và ác, cho nên # ¥e vua c ap d N ng ng N i™th Ÿm •c và cho th -c hi fn các công trình xây d -ng.

3383. N {u m •t tr Âm n Âm tr ™không # ‘m N a, c ng không r Li tuy {t, th { gian này có th • b ‡gián #o]n, loài ng N i™ày có th • b ‡di ft vong.

3384. Yasm Àca vassati[1] devo hima c Àpi phus ýati,[2]
tasm Àsassàni paccanti ra `ñca pallate[3] cira .

3385. Gavañce taram Àn Àna jimha gacchati pu gavo,
sabb Àt Àjimha gacchanti nette jimha [4]gate sati.

3386. Evameva[5] manussesu yo hoti se`ñhasammato,
so ce adhamma carati pageva itar Àpaj À,
sabba ra `ña dukkha [6] seti r Àj Àce hoti adhammiko.[7]

3387. Gavañce taram Àn Àna uju gacchati pu gavo,
sabb Àt Àuju gacchanti[8] nette ujugate[9] sati.

3388. Evameva manussesu yo hoti se`ñhasammato,
so ceva[10] dhamma carati pageva itar Àpaj À,
sabba ra `ña sukha seti r Àj Àce hoti dhammiko.

3389. Mah Àdukkhassa phalino Àma chindati yo phala ,
rasañcassa na jàn Ài b jýañcassa vinassati.

3390. Mah Àdukkh pama ra `ña adhammena yo pasÀsati,
rasañcassa na jàn Ài ra `ñañcassa vinassati.

3391. Mah Àdukkhassa phalino pakka chindati yo phala ,
rasañcassa vijàn Ài b jýañcassa na nassati.

3392. Mah Àdukkh pama ra `ña dhammena yo pasÀsati,
rasañcassa vijàn Ài ra `ñañcassa na nassati.

3393. Yo ca r Àj Àjanapada adhammena pasÀsati,
sabbosadhàni so r Àj Àviruddha [11] hoti khattiyo.

---

[1] vassatá Ma, Sy À PTS.
[2] himañc Ànuphus Àyati - Ma;
himañc Ànuphus ýati - Sy À PTS.
[3] p Àte - Ma;
p Àyate - Sy À
[4] jimha - PTS.
[5] evameva - PTS.
[6] dukha - Ma.
[7] adhammako - PTS.
[8] sabb Àg Àv áuju yanti - Ma.
[9] uju gate - Ma, Sy À
[10] so sace - Ma;
so cepi - Sy À so ce pi - PTS.
[11] viruddho - Ma, Sy À PTS.

3384. Và nh ™vào tr ™M # ‘m Nha và còn rLi tuy {t xu •ng n «a, nh ™th { các mùa màng # NcŸchín r • và # tan Ne–# NcŸh • trì lâu dài.

3385. Trong khi b cy bò #ang v NtŸqua sông, n{u con bò # c #i quanh co, t at c _các con bò cái sy #i quanh co khi con bò d gn # Nn™M #i quanh co.[1]

3386. T Nthg t - y nh Nth { › loài ng Ni¸™n {u ng Ni™# NcŸphong làm th £ lãnh th -c hành #úng pháp, nói gì thêm nh «ng ng Ni™Khác, toàn b • # tan Ne–s yb ‡t cm than n {u # ¥e vua là kwkhông công minh.

3387. Trong khi b cy bò #ang v NtŸqua sông, n{u con bò # c #i ngay th ong, t at c _các con bò cái sy #i ngay th ong khi con bò d gn # Nn™M #i ngay th ong.

3388. T Nthg t - y nh Nth { › loài ng Ni¸™n {u ng Ni™# NcŸphong làm th £ lãnh th -c hành #úng pháp, nói gì thêm nh «ng ng Ni™Khác, toàn b • # tan Ne– s y # NcŸh]nh phúc n {u # ¥e vua là ng Ni™Công minh.

3389. K wnào hái trái cây còn non c£a c •i cây l –n #ang k {t trái, k way không bi {t # NcŸv ‡ngon c£a trái cây này và h£y ho]i h]t gi •ng c£a nó.

3390. Í at n Ne–# NcŸví nh Nc •i cây l –n, k wnào cai tr ‡ # tan Ne–không công minh, k way không bi {t rõ ti }m l -c c£a nó và h£y ho]i # tan Ne–c£a mình.

3391. Ng Ni™Mào hái trái cây #ã chín c£a c •i cây l –n #ang k {t trái, ng Ni™ ay bi {t # NcŸv ‡ngon c£a trái cây này và không h£y ho]i h]t gi •ng c£a nó.

3392. Í at n Ne–# NcŸví nh Nc •i cây l –n, ng Ni™Mào cai tr ‡ # tan Ne–công minh, ng Ni™ay bi {t rõ ti }m l -c c£a nó và không h£y ho]i # tan Ne–c£a mình.

3393. Và v ‡vua nào cai tr ‡x ¥s › không công minh, v ‡vua ay là Sát- # {l ¯ b ‡th at b]i v –i–m %ogi _i pháp c ¥u ch «a.

[1] Các câu kf 3385 - 3388 gi •ng các câu kf 640 - 643 › R Àjov Àdaj Àaka - B –n Sanh Giáo Hu fn Í a c Vua [334] c £a J Àakap Ài - B –n Sanh I (TTPV t ip 32, trang 191).

3394. Tatheva negame hi sa ye yutt Àkayavikkaye,
ojad Ànabal ká Àre[1] sa kosena virujjhati.

3395. Pah Àvarakhettañ sa g Àme katanissame,
ussite hi saya r Àj Àsabalena virujjhati.

3396. Tatheva isayo hi sa sa yame[2] brahmac Àrino,[3]
adhammac À á khattiyo so saggena virujjhati.

3397. Yo ca r Àj Àadhamma `ho bhariya hanti ad saka ,[4]
ludda pasavate p Àpa[5] puttehi ca virujjhati.

3398. Dhammañcare j Ànapade negamesu balesu ca,
isayo ca na hi seyya[6] puttad Àre samañcare.

3399. Sa t Àdiso bh mipati ra `hap Ào akodhano,
s Ànante[7] sampakampeti indova asur Ádhipo ”ti.

Mah Àbodhij Àtaka .

*****

TASSUDD ¿NA

Sana þmákamavhayano pa `hamo
dutiyo pana sa-ummadantivaro,
tatiyo pana bodhi sirivhayano
kathit Àpana t ái jinena subh À”ti.

Paññ Àsanip Àto ni ehi to .[8]

--ooOoo--

[1] ojad Ànabal ákare - PTS.
[2] sañña te - Ma, PTS.
[3] brahmac Àiyo - Ma; brahmac Àiye - Sy À
brahmac Àyo - PTS.
[4] ad sika - Ma, PTS.
[5] h Àna - Ma, Sy À PTS.
[6] hi seyya - Ma, Sy À
[7] sapatte - Ma.
[8] pa Àsanip Àta ni `hita - Ma;
pañ Àsanip Àta ni `hita - Sy À

3394. T N Lng t - y nh Nth {, trong khi hãm h]i các th ‡dân, là nh «ng ng N i™ g kn bó v –i–vi fc buôn bán, thông qua vi fc quy #n‡h thu { má vào vi fc v in chuy •n hàng hóa, v ‡vua ay b ‡th at b]i v –i–ngân sách t •n tr «

3395. Trong khi hãm h]i nh «ng ng N i™ tài gi ‹i v } lãnh v -c chi {n # ua #ã th • hi fn s - ra s ¥c › chi {n tr N ng™, #ã # NcŸn ‘i b it, v ‡vua ay b ‡th at b]i v –i–quân # i• c £a chính mình.

3396. T N Lng t - y nh Nth {, trong khi hãm h]i các v ‡ en s ßcó s- t - ki }m ch {, có s- th -c hành Ph]m h]nh, b mng s - hành x ©không công minh, v ‡Sát- # {l ¯ ay b ‡th at b]i v –i–cõi Tr ™.

3397. Và v ‡vua nào duy trì phi pháp, gi {t ch {t ng N i™ v Ÿkhông ph _i là k w l Âng loàn, và gây ra t•i ác tàn b]o, (v ‡vua ay) b ‡th at b]i v –i–các con.

3398. Nên hành x ©công minh # i• v –i–dân chúng, # i• v –i–các th ‡dân, và # i• v –i–các # i• quân lính. Và không nên hãm h]i các v ‡ en s ß nên hành x © bình # ng v –i–v Ÿcon.

3399. V ‡nh Nth { ay là chúa t • c £a trái # ta, # ng h • trì # tan N c, –có s- khoan dung, làm cho các lân bang ph _i khi {p s Ÿ, t -a nh Nv ‡th cn Inda, chúa t • c £a loài A-tu-la.”

B ‘n Sanh B ic Í] i Nhân Mah Àbodhi. [528]

*****

TÓM L N £C NHÓM NÀY

Câu chuy fn th ¥nh at có tên là Công Chúa Nalinik À,
r •i th ¥nhì là chuy fn M ³N «Ummadant á,
thêm chuy fn th ¥ba có tên g‰cao quý là B ic Í] i Nhân Mah Àbodhi,
ba câu chuy fn hay #ã # NcŸthuy {t gi _ng b ›i # ng Chi {n Th kng.

Nhóm N Âm M O lMK ˆ Ngôn # O c ch fm d ªt.

--ooOoo--

XIX. SA d dHINIP ¿TO

1. SO AKAJ ¿TAKA

3400. Kassa[1] sutv Àsata dammi sahassa da`hu[2] so aka ,[3]
ko me so akamakkh Àsi sah Ày a pa suk átha .

3401. Atha brav ám Àavako daharo pañcac apako,
mayha sutv Àsata dehi sahassa da`hu so aka ,
aha so akamakkhissa [5] sah Ày a pa suk átha .

3402. Katarasmi [6] so janapade ra`hesu nigamesu ca,
kattha te so ako di`ho[7] ta me akkh Àsi pucchito.

3403. Taveva deva vijite tavevuyy Ànabh miy À,
ujuva s Àmah Às Àn ábh Às Àmanoram À,
ti`hanti meghasam Àn Àramm Àañño ñanissit À.

3404. Tesa m lasmi [8] so ako jh Àyati anup Àlano,[9]
up Àd Ànesu lokesu dayham Ànesu[10] nibbuto.

3405. Tato ca r Àj Àp Ày Às i sen Àya catura giy À,
k Àr Àpetv Àsama magga agam Àyena so ako.

3406. Uyy Ànabh mi gantv Àna vicaranto brah Àvane,
Às áa so aka dakkhi dayham Ànesu nibbuta .

3407. Kapa o vat Àya [11] bhikkhu mu ¯o sa gh Àip Àuto,
am Àiko apitiko [12] rukkham lasmi [13] jh Àyati.

3408. Ima v Àkya nis Ànetv Àso ako etadabravi,
na r Àj Àkapa o hoti dhamma k Àyena phassaya .

---

[1] tassa - Ma.
[2] di`ha - Ma, Sy À.
[3] sonaka - PTS, evamuparipi.
[4] athabrav á- Ma; atha bravi - Sy À.
[5] aha te so akakkhissa - Ma;
aha te so akamakkhissa - Sy À.
[6] katamasmi - Ma.
[7] kattha so akamaddakkhi - Ma, Sy À.
[8] m lamhi - Ma; m lasmi - Sy À.
[9] anup Àlino - Sy À, anup Àl Ào - PTS.
[10] ¯ayham Ànesu - Ma, Sy À, PTS.
[11] vataya - Ma.
[12] ap áko - PTS.
[13] rukkham lasmi - Ma, Sy À.

XIX. NHÓM SÁU M N LI K ‡ NGÔN

1. B • N SANH PH mT Í ™C GIÁC SO AKA

3400. “Ng Ni™ào nói cho tr gm v } v ‡So aka, ng Ni™ b]n #ã cùng tr gm #ûa ngh ¢h #ta cát? Tr gm s yth N¤ng m •t tr Âm cho ng Ni™ào #ã nghe, th N¤ng m •t ngàn #•tr gm nhìn th ay v ‡So aka.”

3401. Khi ay, m •t #¥a bé trai dòng Bà-la-môn có n Âm búi tóc #ã nói r mg: “Xin b ƒh] hãy cho m •t tr Âm sau khi l kng nghe l ™ nói c £a con, r •i m •t ngàn #•nhìn th ay v ‡So aka. Con sy nói v } v ‡So aka, ng Ni™ b]n #ã cùng b ƒh] #ûa ngh ¢h #ta cát.”

3402. “V ‡So aka ay #ã #NcŸcon nhìn th ay › #âu, › x ¥s › nào, › các qu •c #•nào và các th‡tr an nào? Í N ¢c h ‹i, con hãy gi i thích #i }u ay cho tr gm.”

3403. “Tâu b ƒh], › lãnh #at c £a chính b ƒh], › khu #ta thu •c v N ™ th N Ÿÿÿÿ

3409. Yodha[1] dhamma nira katv Àadhammamanuvattati,
sa r Àja kapa o hoti p Àpo p Àpapar Àyano.

3410. Arindamoti me n Àma k Àsir Àj Àti ma vid ,
kacci bhoto sukhaseyy À idha pattassa so aka.

3411. Sad Àpi bhadramadhanassa an Àg Àtassa bhikkhuno,
na tesa ko `hi e openti[3] na kumbhi na kha ppiya ,[4]
parani `hitames Àn À tena y Àpenti subbat À.

3412. Dutiyampi bhadramadhanassa an Àg Àtassa bhikkhuno,
anavajjapi ÷o[6] bhottabbo na ca koc parodhati.

3413. Tatiyampi bhadramadhanassa an Àg Àtassa bhikkhuno,
nibbutapi ÷o[7] bhottabbo na ca koc parodhati.

3414. Catutthampi[8] bhadramadhanassa an Àg Àtassa bhikkhuno,
muttassa ra `hi e carato sa go yassa na vijjati.

3415. Pañcamampi[9] bhadramadhanassa an Àg Àtassa bhikkhuno,
nagaramhi dayham Ànamhi[10] n Àssa kiñci adayhatha.[11]

3416. Cha `hampi[12] bhadramadhanassa an Àg Àtassa bhikkhuno,
ra `hi e vilumpam Ànamhi n Àssa kiñci ah Àtha.[13]

3417. Sattamampi[14] bhadramadhanassa an Àg Àtassa bhikkhuno,
corehi rakkhita magga ye cañña paripanthik À,[15]
pattac áaram Àl Àya sotthi gacchati subbato.[16]

3418. A `hamampi[17] bhadramadhanassa an Àg Àtassa bhikkhuno,
ya ya disa pakkamati anapekkhova gacchati.

---

[1] yo ca - Ma, PTS.
[2] sukhasseyy À- Ma; sukh Àseyy À- PTS.
[3] upenti - PTS.
[4] na kumbhi na kha ppiya - Ma;
na kumbhe na ka ppiy À- Sy À, PTS.
[5] parini `hitames Àn À- Sy À
[6] anavajjo pi ÷o - PTS.
[7] nibbuto pi ÷o - Ma, Sy À, PTS.
[8] catuttha - PTS.
[9] pañcama - PTS.
[10] ÷ayham Ànamhi - Ma, Sy À, PTS.
[11] a ÷ayhatha - Ma, Sy À, PTS.
[12] cha `ha - PTS.
[13] ah áatha - Ma, PTS.
[14] sattama - PTS.
[15] p Àpanthik À- Ma.
[16] subbat À- PTS.
[17] a `hama - PTS.

3409. š #ây, ng Ni™ào l Là thi ƒn pháp và hành theo b at thi ƒn pháp, tâu b ƒh], ng Ni™ây b ‡kh •n kh ', là k wác, có s- n Nlng t -a vào vi ƒc ác."

3410. "Tên c £a tr gm là: 'Arindama (b ic thu cn hóa k wthù).' M ‰ong Ni™ bi {t tr gm là: 'Vua c £a x ¥K Às i.' Th Na v ‡So aka, ph _i ch Âng s - ngh .ng Li c £a ngài # NcŸtho _i mái khi # ñ › #ây?"

3411. "V ‡t âkh Nu không có tài s _n, không có nhà c ©a, luôn luôn có # }u t •t # pn là: Các v ‡ay không c at gi « › nhà kho, trong lu ch iu, trong túi xách. Các v ‡có s- hành trì t •t # pn nuôi thân b mng v it xin # NcŸ› nhà c £a nh «ng ng Ni™khác.

3412. Í i }u t •t # pn th ¥nhì c £a v ‡t âkh Nu không có tài s _n, không có nhà c ©a là: Th ‰d ¡ng mi {ng Ân không t •i l "i và không b ‡b at c ¥ai qu ay r cy.

3413. Í i }u t •t # pn th ¥ba c £a v ‡t âkh Nu không có tài s _n, không có nhà c ©a là: Th ‰d ¡ng mi {ng Ân #ã # NcŸquán xét và không b ‡b at c ¥ai qu ay r cy.

3414. Í i }u t •t # pn th ¥t Nc £a v ‡t âkh Nu không có tài s _n, không có nhà c ©a là: Í •i v –i–v ‡#ã # NcŸgi _i thoát #ang du hành › qu •c # ;s - quy {n luy {n c £a v ‡ay không # NcŸbi {t # ñ.

3415. Í i }u t •t # pn th ¥n Ân c £a v ‡t âkh Nu không có tài s _n, không có nhà c ©a là: Khi thành ph • #ang b ‡# t cháy, không có m •t v it nào thu •c v }v ‡ay b ‡# t cháy.

3416. Í i }u t •t # pn th ¥sáu c £a v ‡t âkh Nu không có tài s _n, không có nhà c ©a là: Khi qu •c # • #ang b ‡c Np–bóc, không có m •t v it nào thu •c v }v ‡ay b ‡ c Np–bóc.

3417. Í i }u t •t # pn th ¥b _y c £a v ‡t âkh Nu không có tài s _n, không có nhà c ©a là: š con # NnTM # NcŸb _o h • b ›i b ‰o tr •m c Np–và › nh «ng n Li có các b ‰o # ñ p t sc khác, v ‡có s- hành trì t •t # pn mang theo bình bát và y ra # m •t cách bình yên.

3418. Í i }u t •t # pn th ¥tám c £a v ‡t âkh Nu không có tài s _n, không có nhà c ©a là: Khi kh ›i hành # # ñ n b at c ¥ph Nlng tr ™nào, v ‡ay ra # không có trông mong."

3419. Bah ni sama abhadr Àni[1] ye[2] tva bhikkhu pasa sasi,
ahañca giddho k Àmesu katha k Àn Àmi so aka.

3420. Piy Àme m Ànus Àk Àm Àatho diby Àpi[3] me piy À,
atha kena nu va ena ubho loke labhamhase.[4]

3421. K Àmesu giddh À k Àmarat Àk Àmesu adhimucchit À,
nar Àp Àp Àni katv Àna upapajjanti duggati .

3422. Ye ca k Àme pahatv Àna[6] nikkhant Àakutobhay À,
ekodibh Àv Àdhigat Àna te gacchanti duggati .

3423. Upamante kariss Àmi ta su ohi arindama,
upam Àyapidhekacce[7] attha j Àanti pa it À.

3424. Ga g Àya ku apa disv Àvuyham Àna maha ave,
v Àyaso samacintesi appapañño acetaso.

3425. Y Àmañca vatida laddha bhakkhov Àya[8] anappako,
tattha ratti tattha div Àtattheva nirato mano.

3426. Kh Àla n Àgassa ma s Àni piva bh Àg áathodaka ,[9]
sampassa vanacety Àni na palettha[10] viha gamo.

3427. Tañca[11] otara ága g Àpamatta ku ape rata ,
samudda ajjhag Àn Àsi[12] agat áyattha pakkhina .

3428. So ca bhakkhaparikkh áo uppatitv À[13] viha gamo,
na pacchato na purato nuttara nopi dakkhi a .

3429. D áa so na ajjhagañchi[14] agat áyattha pakkhina ,
so ca tattheva p Àpattha yath Àdubbalako tath À.

---

[1] bah pi bhadrak Àetesa - Ma, Sy À,
bah pi bhadrak Àete - PTS.
[2] yo - Ma, Sy À, PTS.
[3] divy Àpi - PTS.
[4] labh Àmase - Ma, Sy À, PTS.
[5] k Àme giddh À - Ma, Sy À
[6] pahantv Àna - Ma, Sy À
[7] upam Àya midhekacce - Ma, Sy À
[8] bhakkho c Àya - Ma, Sy À, PTS.
[9] bh Àg áasodaka - Sy À, PTS.
[10] palittha - PTS.
[11] ta va - PTS.
[12] ajjhag Àmayi - PTS.
[13] udapatv À - Ma, sy À
udp Àtv À - PTS.
[14] so najjhag Àgañchi - Ma;
so najjhag Àgañchi - Sy À,
so na ajjhagacchi - PTS.

3419. “Th Na v ‡t âkh Nu, ngài ca ng Ÿ nhi }u # }u t •t # pu c £a các v‡Sa-môn. Còn tr gm thì thèm khát các d ¡c, th Na v ‡So aka, tr gm s ylàm th { nào?

3420. Các d ¡c thu •c v } nhân gian # NcŸtr gm yêu thích, và (các d ¡c) thu •c v } Thiên gi –i–c ng # NcŸtr gm yêu thích; v iy thì b mng cách nào chúng tôi #]] # NcŸc _hai th { gi –i–ay?”

3421. “Nh «ng ng N i™ thèm khát các d ¡c, thích thú các d ¡c, b ‡mê m en › các d ¡c, làm các vi fc ác r •i sanh vào kh ‘ c _nh.

3422. Và nh «ng ng N i™ #ã d ¥t b ‹, #ã # ra ngoài các d ¡c, không có s- s Ÿ hãi t §b at c ¥ #âu, #ã #]] # ¡ n tr]ng thái chuyên nh at (c £a tâm), nh «ng ng N i™ ay không # # ¡ n kh ‘ c _nh.

3423. Tâu # ng thu cn ph ¡c k wthù, b cn #]o s ylàm ví d ¡ cho b fh]. Xin b f h] l kng nghe chuy fn ay. C ng nh ™ vào ví d ¡, m •t s • ng N i™ sáng su •t hi •u # NcŸý ngh ßa.

3424. Sau khi nhìn th ay thây (con voi) ch {t › sông Ga g À #ang trôi n ‘i › v ng n N c–l –n, con qu] thi •u trí, vô t N, #ã ngh ßr mng:

3425. ‘V it #ã #]] # NcŸnày qu _th it là ph N nLg ti fn di chuy •n, v it này còn là th ¥c Ân không ph _i ít. Ban #êm › n Li ay, ban ngày › n Li ay, tâm (c £a ta) Na thích › chính n Li ay.’

3426. Trong khi Ân các mi {ng th t‡c £a con voi, trong khi u •ng n N c–c £a sông Bh À g áath á, trong khi nhìn xem các b _o tháp › khu r §ng, con chim #ã không b ‹ #.

3427. Và b ‡say # kn, thích thú › thây ch {t, v –i–s - trôi xuôi theo dòng sông Ga g À, con qu] ay #ã # sâu vào bi •n kh Li, n Li không ph _i là ch “ # ¡ n c £a loài chim.

3428. Và khi th ¥c Ân #ã h {t h on, con chim ay #ã bay lên, v } h N –ng tây không # NcŸ, v } h N –ng #ông không # NcŸ, h N –ng b kc không # NcŸ, và h N –ng nam c ng không # NcŸ (vì b •n b } #]u là bi •n c _).

3429. Nó #ã không #]] # ¡ n # NcŸhòn # o. Và nó #ã ngã xu •ng ngay t]i n Li ay, n Li không ph _i là ch “ # ¡ n c £a loài chim, gi •ng nh Nm •t k wy {u –t.

3430. Tañca sÀmuddik Àmacch Àkumbh ÁÀmakar Àsus ,
pasayhak À Àkh Àdi su phandam Àna vipakkhina .[1]

3431. Evameva tuva r Àja ye caññe kÀmabhogino,
giddh Àce na vamissanti kÀkapaññ Àya[2] te vid .

3432. Es Àte upam Àr Àja atthasandassanakat À,
tva ca paññ Àyase tena yadi kÀnasi v Àna v À.

3433. Ekav Àcampi dve v Àca [3] bha eyya anukampako,
tatuttari [4] na bh Àseyya dÀso vayyassa[5] santike.

3434. Ida vatv Àna pakk Àmi so ako amitabuddhim À,
veh Àse antalikkhasmi anus Àsitv Àna khattiya .

3435. Ko nu me r Àjakatt Àro s t Àveyyattim Àgat À,[6]
rajja niyy Àdayiss Àmi n Àna rajjenamatthiko.

3436. Ajjeva pabbajiss Àmi ko jaññ Àmara a suve,
m Àna k Àkova dummedho k Àm Àna vasamanvaga .[7]

3437. Atthi te daharo putto d ágh Àvu ra `h`ava ÷ Ìhano,
ta rajje abhisiñcassu so no r À Àbhavissati.

3438. Khippa kum Àra Ànetha d ágh Àvu ra `h`ava ÷ Ìhana ,
ta rajje abhisiñcissa [8] so vo r À Àbhavissati.

3439. Tato kum Àra Ànesu d ágh Àvu ra `h`ava ÷ Ìhana ,
ta disv À Àapi r À Àekaputta manorama .

3440. Sa`h`i g Àmasahass Àni paripu Àni[9] sabbaso,
te putta pa ìpajjassu rajja niyy Àday Àmi te.

---

[1] vipakkhaka - Ma; vipakkhika - Sy À.
[2] k Àkapaññ Àva - Ma.
[3] dviv Àca - Ma, Sy À.
[4] taduttari - PTS.
[5] d Àsovayyassa - Ma; dÀso ayirassa - PTS.
[6] sudd Àveyyattam Àgat À - Ma.
[7] vasamanvagÀ - Sy À,
vasamannagÀ - PTS.
[8] abhisiñcassu - Sy À, PTS.
[9] paripuññ Àni - PTS.

3430. Và các loài cá › bi •n, cá sau, cá #ao, cá d«, v –i–nh «ng hành # •ng tàn b]o, #ã Ân th t‡con chim #ang run r ey, không còn s¥c # •v “ cánh bay lên.

3431. Tâu b ƒh], t N Lng t - y nh Nv iy, b ƒh] và nh «ng ng N iTMkhác có s- th ‰ h N ›ng các d¡c, r •i b ‡tham # kn. N {u nh «ng ng N iTMay không ch •i t §tham ái, các b ic trí nh in bi {t nh «ng ng N iTMay nh Nlà có trí tu ƒc £a loài qu].

3432. Tâu b ƒh], ví d ¡ này #ã # NcŸt]o ra cho b ƒh], có s- ch .rõ ý ngh ãa, và b ƒh] s y # NcŸhi •u rõ #i }u ay, và tùy thu •c b ƒh] s ylàm hay không làm.”

3433. V ‡có lòng th N Lng t N ›ng có th • thuy {t m •t l TM, hai l TM, và không th • nói nhi }u h Ln th {, t -a nh Nng N iTMt —trai không th • nói nhi }u khi có m st ng N iTMch £

3434. Sau khi nói #i }u này, sau khi #ã ch .d]y v ‡Sát- # {l ¯, v ‡So aka có trí hi •u bi {t vô l N ŸŸg #ã ra #i b mng # NnTMkhông trung, trên b cu tr TM.

3435. “Các quan viên làm l• phong v N Lng, các xa phu, các v‡#ã #]t # {n tài n Âng #âu r •i? Tr gm s ybàn giao v N Lng quy }n. Tr gm không còn ham mu •n v –i–v N Lng quy }n.

3436. N •i trong ngày hôm nay, tr gm s yxu at gia. Ai có th • bi {t # NcŸcái ch {t vào ngày mai. Ch—# •tr gm tr › thành k wthi •u trí, t -a nh Ncon qu] #ã #i theo s - tác # •ng c £a các d¡c.”

3437. “B ƒh] có ng N iTMcon trai tr wtu ‘i D ágh Àvu, là b ic làm h Nng th nh # ta n N c.–B ƒh] hãy t an phong v ‡ay vào v N Lng v ‡v ‡ay s ytr › thành # ¥e vua c £a chúng th cn.”

3438. “Hãy mau tri ƒu v TMhoàng t ©D ágh Àvu, b ic làm h Nng th nh # ta n N c.–Tr gm s yt an phong v ‡ay vào v N Lng v ‡v ‡ay s ytr › thành # ¥e vua c £a các khanh.”

3439. K { #ó, h ‰#ã tri ƒu v TMhoàng t ©D ágh Àvu, b ic làm h Nng th nh # ta n N c.–Sau khi nhìn th ay v ‡ay, # ¥e vua #ã nói v } #i }u làm cho thích ý v –i– ng N iTMcon trai # c nh at:

3440. “Có sáu m N iLngàn ngôi làng hoàn toàn # yc # £v } m ‰m st. Này con trai, con hãy ti {p nh in chúng. Tr gm bàn giao v N Lng quy }n cho con.

3441. Ajjeva pabbajiss Àmi ko jañña Àmara a suve,
m Àna k Àkova dummedho k Àm Àna vasamanvaga .[1]

3442. Sa`hin Àyasahass Àni sabb Àla k Àlabh sit À,
suva akacch Àm Àla g Àhemakappanav Àsas À.

3443. ¿r ho Àg Àma gehi tomara kusap Àihi,
te putta pa ìpajjassu rajja niyy Àdaya Àmi te.

3444. Ajjeva pabbajiss Àmi ko jañña Àmara a suve,
m Àna k Àkova dummedho k Àm Àna vasamanvaga .

3445. Sa`hiassasahass Àni sabb Àla k Àlabh sit À,
À Àn ga Àca[2] j Àniy Àsindhav Às gahav Ànan À.[3]

3446. ¿r ho Àg Àma gehi illiy Àc Àpadh Àihi,[4]
te putta pa ìpajjassu rajja niyy Àdaya Àmi te.

3447. Ajjeva pabbajiss Àmi ko jañña Àmara a suve,
m Àna k Àkova dummedho k Àm Àna vasamanavaga .

3448. Sa`hirathasahass Àni sannaddh Àussitaddhaj À,
d ghÀathopi veyyaggh Àsabb Àla k Àlabh sit À.

3449. ¿r ho Àg Àma gehi c Àpahatthehi vammihi,[5]
te putta pa ìpajjassu rajja niyy Àdaya Àmi te.

3450. Ajjeva pabbajiss Àmi ko jañña Àmara a suve,
m Àna k Àkova dummedho k Àm Àna vasamanvaga .

3451. Sa`hidhenusahass Àni rohañña Àpu gav sabh À,
t Àputta pa ìpajjassu rajja niyy Àdaya Àmi te.

3452. Ajjeva pabbajiss Àmi ko jañña Àmara a suve,
m Àna k Àkova dummedho k Àm Àna vasamanvaga .

3453. Soḷasitth ghahass Àni sabb Àla k Àlabh sit À,
vicitravatth Àbhara À Àmuttama iku ÷al À
t Àputta pa ìpajjassu rajja niyy Àdaya Àmi te.

---

[1] vasamannag À- PTS.
[2] À Àn ga Àva - Ma.
[3] s ghahav Àino - Ma.
[4] indiy Àc Àpadh Àibhi - Sy À.
[5] vammibhi - Ma; cammibhi - Sy À.
[6] vicitrahatth Àbhara À- PTS.

3441. N•i trong ngày hôm nay, tr gm s yxu at gia. Ai có th • bi {t # NcŸcái ch {t vào ngày mai. Ch—# •tr gm tr › thành k wthi •u trí, t -a nh Ncon qu] #ã #i theo s - tác # •ng c £a các d¡c.

3442. Có sáu mN iLngàn con voi #ã # NcŸtô #i •m v –i–m %ith ¥trang s ¥c, có dây #ai b mng vàng, là nh«ng con long t N ŸŸg có trang ph ¡c là yên cN ıLg b mng vàng.

3443. Chúng # NcŸc•i lên b ›i các viên qu _n t N ŸŸg có cây th N ıLg móc câu › bàn tay. Này con trai, con hãy ti {p nh in chúng. Tr gm bàn giao v N ıLg quy }n cho con.

3444. N•i trong ngày hôm nay, tr gm s yxu at gia. Ai có th • bi {t # NcŸcái ch {t vào ngày mai. Ch—# •tr gm tr › thành k wthi •u trí, t -a nh Ncon qu] #ã #i theo s - tác # •ng c £a các d¡c.

3445. Có sáu mN iLngàn con ng -a #ã # NcŸtô #i •m v –i–m %ith ¥trang s ¥c, là thu cn ch £ng v } dòng dõi, là gi •ng ng -a Sindhu, có s¥c chuy •n v in mau l u

3446. Chúng # NcŸc•i lên b ›i các viên mã phu có mang gN ıLm và cung. Này con trai, con hãy ti {p nh in chúng. Tr gm bàn giao v N ıLg quy }n cho con.

3447. N•i trong ngày hôm nay, tr gm s yxu at gia. Ai có th • bi {t # NcŸcái ch {t vào ngày mai. Ch—# •tr gm tr › thành k wthi •u trí, t -a nh Ncon qu] #ã #i theo s - tác # •ng c £a các d¡c.

3448. Có sáu mN iLngàn c " xe, #ã # NcŸtrang b ‡ có lá c ™#ã # NcŸgi N ıLg lên, có các tam th _m da báo, da c%po, #ã # NcŸtô #i •m v –i–m %ith ¥trang s ¥c.

3449. Chúng # NcŸc•i lên b ›i các viên xa phu m sc áo giáp, có cây cung› tay. Này con trai, con hãy ti {p nh in chúng. Tr gm bàn giao v N ıLg quy }n cho con.

3450. N•i trong ngày hôm nay, tr gm s yxu at gia. Ai có th • bi {t # NcŸcái ch {t vào ngày mai. Ch—# •tr gm tr › thành k wthi •u trí, t -a nh Ncon qu] #ã #i theo s - tác # •ng c £a các d¡c.

3451. Có sáu mN iLngàn bò cái màu hung # ‹ v –i–các con bò # c # u #àn. Này con trai, con hãy ti {p nh in chúng. Tr gm bàn giao v N ıLg quy }n cho con.

3452. N•i trong ngày hôm nay, tr gm s yxu at gia. Ai có th • bi {t # NcŸcái ch {t vào ngày mai. Ch—# •tr gm tr › thành k wthi •u trí, t -a nh Ncon qu] #ã #i theo s - tác # •ng c £a các d¡c.

3453. Có sáu mN iLngàn n «nhân #ã # NcŸtô #i •m v –i–m %ith ¥trang s ¥c, có v _i vóc và # •trang s ¥c # £màu s kc r -c r •, có các bông tai bmng ng %o trai và ng %o ma-ni. Này con trai, con hãy ti {p nh in các nàng ay. Tr gm bàn giao v N ıLg quy }n cho con.

3454. Ajjeva pabbajiss Àmi ko jaññ Àmara a suve,
m Àna k Àkova dummedho k Àm Àna vasamanvaga .

3455. Daharasseva me t Àta m À Àmat Àti me suta ,
tay Àvin Àaha t Àta j úitumpi [1] na ussahe.

3456. Yath Àssa kañña ka n Ágga poto anveti pacchato,
jessanta giriduggesu samesu visamesu ca.

3457. Eva ta anugacch Àmi puttam Àd Àya[2] gacchato,[3]
subharo te bhaviss Àmi na te hess Àmi dubbharo.

3458. Yath Às Àmuddika n Àva v Àij Àna dhanesina ,
voh Àro tattha ga heyya v Àij Àbyasan ásiy À,
evameva puttakali[5] antar Àyakaro mama.[6]

3459. Ima kum Àra p Àpetha p Às Àda rativa ÷hana ,
tattha kambusa[7] hatth Àyo yath Àsakka va acchar À,
t Àna tattha ramessanti[8] t Àni ceso[9] ramissati.

3460. Tato kum Àra p Àpesu p Às Àda rativa ÷hana ,
ta disv Àavacu kaññ Àd ágh Àvu ra `hava ÷hana .

3461. Devat Ànusi gandhabbo Àdu[10] sakko purindado,
ko v Àtva kassa v Àputto katha j Ànemu ta maya .

3462. Namhi devo na gandhabbo napi[11] sakko purindado,
k Àsiraññho aha putto d ágh Àvu ra `hava ÷hano,
mama [12] bharatha bhadda vo aha bhatt Àbhav Àmi vo.

3463. Ta tattha avacu kaññ Àd ágh Àvu ra `hava ÷hana ,
kuhi r Àj Àanuppatto ito r Àj Àkuhi gato.

---

[1] j úitum hi - PTS.
[2] pattam Àd Àya - PTS.
[3] pacchato - Ma, Sy À PTS.
[4] vyasan á- PTS.
[5] evamev Àya puttakali - Ma, PTS;
evamev Àya puttaka - Sy À
[6] mama - PTS.
[7] kambussa - PTS.
[8] ramissanti - Sy À
[9] t Àni-m-eso - PTS.
[10] adu - Ma;
Àd - Sy À
[11] n Àpi - Ma.
[12] mama - PTS.

3454. N•i trong ngày hôm nay, tr gm s yxu at gia. Ai có th• bi {t # NcŸcái ch {t vào ngày mai. Ch—# •tr gm tr › thành k wthi •u trí, t -a nh Ncon qu] #ã #i theo s - tác # •ng c £a các d¡c."

3455. "Ngay t § khi con còn nh ‹, th Na cha, m uc £a con #ã ch {t, con #ã # NcŸnghe nh Nth {. Th Na cha, không có cha, con không th• s •ng # NcŸ

3456. Gi •ng nh Ncon voi con #i theo phía sau con voi l–n s •ng › r §ng, trong lúc d]o ch Li › nh «ng khe núi hi •m tr ›, › nh «ng n Li b mng ph ong và g• gh }.

3457. T N ng t - nh Nv iy, con sy c cm bình bát #i theo cha › phía sau. Con s ylà d • nuôi # i• v –i–cha, con sylà không khó nuôi # i• v –i–cha."

3458. "Gi •ng nh Nchi {c tàu bi •n c £a nh «ng ng N iTM th N ng buôn #ang t cm c cu tài s _n có th • g sp xoáy n N c–› bi •n kh Li, ng N iTM th N ng buôn có th • có s- r £i ro; t N ng t - y nh Nv iy, này # ¥a con b at h]nh, #ây là vi fc gây ch N –ng ng]i cho tr gm.

3459. Các khanh hãy tan phong cho hoàng t©này t]i lâu #ài có s- h Nng th nh v } l]c thú. T]i n Li ay, các n« nhân có cánh tay b mng vàng. T]i n Li ay, các nàng ay s ylàm cho hoàng t©thích thú, và hoàng t©s ythích thú v –i–các nàng ay, gi •ng nh Ncác nàng tiên n« làm cho Thiên Ch £Sakka thích thú v iy."

3460. K { #ó, h %#ã t an phong cho v ‡hoàng t©t]i lâu #ài có s- h Nng th nh v } l]c thú. Sau khi nhìn th ay hoàng t©, các cô gái #ã nói v –i–hoàng t© D ¡gh Àvu, b ic làm h Nng th nh # tan N c–r mng:

3461. "Ph _i ch Âng ngài là v ‡Thiên nhân, là v ‡Càn-thát-bà, hay là Thiên Ch £Sakka, v ‡#ã b • thí tr N c–#ây? Chàng là ai, chàng là con c £a ng N iTM nào? Làm th { nào b %o thi {p có th • bi {t v } chàng?"

3462. "Ta không ph _i là Thiên nhân, không ph _i là Càn-thát-bà, c ng không ph _i là Thiên Ch £Sakka, v ‡#ã b • thí tr N c–#ây. Ta là con trai c £a # ¥e vua x ¥K Àsi, là D ¡gh Àvu, b ic làm h Nng th nh # tan N c–. Các nàng hãy chap nh in ta; #i }u t •t lành s y # n{ v –i–các nàng. Ta là ch•ng c £a các nàng."

3463. T]i n Li ay, các cô gái #ã nói v –i–v ‡D ¡gh Àvu ay, b ic làm h Nng th nh # tan N c–, r mng: "Ph ¡ hoàng #ã # n{ # NcŸn Li nào? T § n Li này ph ¡ hoàng #ã #i # n{ n Li nào?"

3464. Pa ka r Àj Àatikkanto thale r Àj Àpati `hito,
aka àka agahana pa ìpanno mah Àpatha .

3465. Ahañca pa ìpannosmi magga duggatig Ànina ,
saka àka sagahana yena gacchanti duggati .

3466. Tassa te sv Àgata [1] r Àja s ñasseva giribbaja ,
anus Àsa mah Àr Àja tva no sabb Às amissaro ”ti.
So akaj Àtaka .

2. SA KICCAJ ¿TAKA

3467. Disv Ànisinna r Àj Àna brahmadatta rathesabha ,
athassa pa ìvedesi yass Àsi anukampako.

3468. Sa kicc Àya anuppatto is ña s Àdhusammato,
taram Ànar po niyy Àni khippa passa mahesina .

3469. Tato ca r Àj Àtaram Àno yuttam Àruyha sandana ,
mitt Ànaccaparibb ìho[2] agam Àsi rathesabho.

3470. Nikkhippa pañca kakudh Àni k Às ña ra `hava ÷ hano,
v Àlov ñanimu h ña [3] khagga chattañcup Àhana .

3471. Oruyha r Àj Ày Ànamh À hapayitv Àpacchada ,[4]
Às ña d Àyapassasmi sa kiccamupasa kami.

3472. Upasa kamitv Àso r Àj Àsammodi isin Àsaha,
ta katha v ñas Àetv Àekamanta up Àvisi.

3473. Ekamanta nisinnova atha[5] k Àa amañña tha,
tato p Àp Àni kamm Àni pucchitu pa ìpajjatha.[6]

---

[1] s Àgata - PTS.
[2] pariby ìho - Ma, Sy À
[3] v Àlob ñanimu h ña - Ma; v Àav ñanimu h ña - Sy Ç v Àalob ñani u h ña - PTS.
[4] pa ìcchada - Ma, Sy Ç PTS.
[5] yath À - PTS.
[6] paccapajjatha - PTS.

3464. “Ph¡ hoàng #ã v NtŸqua v ng l cy (ng d¡c). Ph¡ hoàng #ã #¥ng v «ng › #tab mng (xu at gia), #ã th -c hành #]o l • l –n (#]o l • gi i thoát) không có gai nh %ob (ô nhi •m), không có s - n km gi «(các ô nhi •m).

3465. Còn tr gm #ang th -c hành #]o l • #ÀN #ñ c nh gi –i–kh ‘ #au, có gai nh %ob, có s - n km gi «; do #]o l • #ó chúng sanh #i #ñ c nh gi –i–kh ‘ #au.”

3466. “Tâu b ƒh], chào m§ng b ƒh] #ã ng - #ñ, t -a nh Nvi ƒc #i #ñ hang núi c £a con sNt © Tâu #i] v Nlg, xin #i] v Nlg hãy ch .d]y. Í]i v Nlg là chúa t • c £a t at c _chúng th cn.”

B ‘n Sanh Phit Í • c Giác So aka. [529]

2. B • N SANH i N S ÞSA KICCA

3467. Sau khi nhìn th ay #¥ vua Brahmadatta, #ng th £lãnh xa binh, khi ay, (ng Ni™gi « v Nn™) #ã thông báo cho #¥ vua hay rmg: “V ‡mà b ƒh] có lòng th Nlg t Nng, –

3468. – v ‡#ã #NcŸcông nh in là t •t #pu trong s • các bic en s ßv ‡Sa kicca này #ã #ñ. Xin b ƒh] hãy mau chóng kh›i hành, hãy c ap t •c g sp g • v ‡#i] en s ß”

3469. Sau #ó, #¥ vua #ã v •i vã b Nc–lên c“ xe #ã #NcŸth kng ng -a. Í N Ÿc các thân h «u và các quan #i] th cn tháp tùng, #ng th £lãnh xa binh #ã ra #i.

3470. B ic làm h Nng th ¡nh #tan Nc–K Àsi #ã d up b ‹ n Âm bi •u hi ƒu (c £a nhà vua) là: qu]t lông #uôi bò, v Nlg mi ƒn, cây g Nlm, l %ng che, và #ôi hài.

3471. Sau khi bNc–xu •ng c“ xe, #¥ vua #ã #•l]i áo khoác ngoài, r •i #ã #i #ñ g cn v ‡Sa kicca #ang ng •i › v Nn™th NŸg uy •n D Àyapassa.

3472. Sau khi #i #ñ g cn, v ‡vua ay #ã vui m §ng chào h ‹i v –i–v ‡en s ßsau khi trao #i l ™chào h ‹i v –i–v ‡ay, #¥ vua #ã b Nc–#ñ › m •t bên.

3473. Ngay lúc v §a ng •i xu •ng › m •t bên, khi ay, #¥ vua #ã bi {t là th ™ #i •m, sau #ó #ã ti {n hành #•h ‹i v }nh «ng hành #ng #c ác.

3474. Isi pucch Àmi[1] sa kicca is ńaa s Àdhusammata ,
Às ńaa d Àyapassasmi isisa ghapurakkhata .

3475. Ka gati pecca gacchanti nar Àdhamm Àtic Àtino,
atici o may Àdhammo tamme akkh Àmi pucchito.

3476. Is ź avaca sa kicco k Às ńaa ra `h`ava ÷ ÷ hana ,
Às ńaa d Àyapassasmi mah Àr Àja su ohi me.

3477. Uppathena vajantassa yo maggamanus Àsati,
tassa ce[3] vacana kayir Àn Àssa maggeyya ka `ako.

3478. Adhamma pa ìpannassa yo dhammamanus Àsati,
tassa ce vacana kayir Àna so gaccheyya duggati .

3479. Dhammo patho mah Àr Àja adhammo pana uppatho,
adhammo niraya neti dhammo p Àpeti suggati .

3480. Adhammac Àtino r Àja nar Àvisamaj ńino,
ya gati pecca gacchanti niraye te su ohi me.

3481. Sañj ńo k Àaps utto ca sa gh Àto[4] dve ca roruv Àṇ
ath Àparo mah Àv ńi tapano[5] ca pat Àpano.

3482. Iccete a `h`a niray Àakkh Àt Àd ratikkam Àṇ[6]
Àki Àluddakammehi paccek Àso pasussad Àṇ

3483. Kadariyat Àpan Àṇ ghor Àaccimanto[8] mahabbhay Àṇ
lomaha sanar p Àca bhesm Àpa ìbhay Àdukh Àṇ

---

[1] pucch Àma - Ma, Sy Àṇ
[2] isi - Sy Àṇ PTS.
[3] ve - PTS.
[4] sa gh Ào` - Sy Àṇ
[5] t Àpano - Ma, Sy Àṇ
[6] duratikkam Àṇ - Ma, PTS.
[7] kadariy Àt Àpan Àṇ - Sy Àṇ
kadariy Àtapan Àṇ - PTS.
[8] accimant Àṇ - PTS.

3474. “Tr gm xin h ‹i en s ßSa kicca, v ‡#ã # NcŸcông nh in là t •t # pu trong s • các bic en s ßv ‡#ang ng •i › v N n™th N nŸg uy •n D Àyapassa, phía tr N c–t ip th • các bic en s ß

3475. Nh «ng ng N i™#ã v N tŸqua luân lý s y #i # n{ c_nh gi –i–nào sau khi ch {t? Luân lý #ã b ‡tr gm v N tŸqua. Í N ŸC h ‹i, xin ngài hãy gi_i thích #i }u ay cho tr gm.”

3476. V ‡en s ßSa kicca #ã nói v –i–b ic làm h Nng th nh # tan N c–K Àsi #ang ng •i › v N n™th N nŸg uy •n D Àyapassa rmng: “Tâu #] v N Lng, xin hãy l kng nghe b cn #]o.

3477. Khi có v ‡nào ch .d]y con # Nng™ an toàn cho ng N i™#ang #i theo l •i #i sai trái, n {u ng N i™ày có th • th -c hành l ™nói c £a v ‡ay, thì chông gai (k w b at l N Lng) không th • ng Ân tr › con # Nng™ #i c £a ng N i™ày.

3478. Khi có v ‡nào ch .d]y thi fn pháp cho ng N i™#ang th -c hành phi pháp, n {u ng N i™ày có th • th -c hành l ™nói c £a v ‡ay, ng N i™ay không th • nào #i # n{ kh ‘ c_nh.

3479. Tâu #] v N Lng, thi fn pháp là l •i #i; h Ln n «a, phi pháp là l •i #i sai trái. Phi pháp d gn # n{ #a‡ng ¡c, thi fn pháp giúp cho #] # NcŸnhàn c_nh.

3480. Tâu b f h], nh «ng k wth -c hành phi pháp là nh «ng k wcó cu •c s •ng b at chánh. C_nh gi –i–mà nh «ng k way #i # n{ sau khi ch {t là các #a‡ng ¡c, xin b f h] hãy l kng nghe b cn #]o.

3481. Í ‡a ng ¡c Sañjáva, #a‡ng ¡c K Àaputta, #a‡ng ¡c Sa gh Àta, và hai #a‡ng ¡c Roruva, r •i có các #a‡ng ¡c khác n «a là #a‡ng ¡c Mah Àv ái, #a‡ng ¡c Tapana, và #a‡ng ¡c Pat Àpana.

3482. Tám #a‡ng ¡c này # NcŸnói # n{ nh Nth {, là r at khó thoát ra, #ông #úc nh «ng ng N i™có hành # •ng tàn b]o; m “i m •t #a‡ng ¡c này b mng m N i™ sáu #a‡ng ¡c Ussada.

3483. Các #a‡ng ¡c có ng %o l ©a ghê g–m thiêu # •t nh «ng k wb ‹n x wu, có s - s Ÿhãi l –n–lao, có dáng vwgây nên s- d -ng # ¥ng lông, kh £ng khi {p, gây ra s - s Ÿhãi, kh ‘ #au.

3484. Catukka Àcatudv Àra Àvibhatt Àbh Àgaso mit À,
ayop Àk Àapariyant Àayas Àpa ìkujjit À.

3485. Tesa ayomay Àbh mi jalit Àtejas Àyut À,
samant Àyojanasata phu ` Àti ` ìhanti sabbad À.

3486. Ete patanti niraye uddhap Àd Àava sir À,
is áa ativatt Àro sañña t Àna tapassina .

3487. Te bh nahuno paccanti macch Àbilakat Àyath À,
sa vacchare asa kheyye nar Àkibbisak Àino.

3488. öayham Àmena gattena nicca santarab Àhira ,
niray Àn Àdhigacchanti dv Àra nikkhamanesino.

3489. Puratthimena dh Àvanti tato dh Àvanti pacchato,
uttarenapi dh Àvanti tato dh Àvanti dakkhi a .

3490. Ya ya hi dv Àra gacchanti ta tadeva[3] pith ýati,[4]
bah ni vassasahass Àni[5] jan Ànirayag Àmino,[6]
b Àn Àpaggayha kandanti patv Àdukkha anappaka .

3491. ¿s áisa va kupita[7] tejassi[8] d ratikkama ,[9]
na s Àdhur pe Às áe sañña t Àna tapassina .

3492. Atik Àyo mahiss Àso ajjuno kekak Àdhipo,
sahassabh Àu ucchinno isim Àsajja gotama .

3493. Araja rajas Àvaccha kisa avakiriya[10] da ÷ak á,
t Àova m lato chinno sar À,Àvibhava gato.

3494. Upahacca mana mejjho[11] m Àra gasmi yassasine,
sap Àisajjo ucchinno mejjh Àsañña[12] tad Àahu.

---

[1] uddha p Àd À– Ma; Sy À.
[2] macch Àbh áa Àkat À– PTS.
[3] tantadeva - Sy À,ta ta dev À– PTS.
[4] pidh ýare - Ma;
pithiyyare - Sy À,
pith ýare - PTS.
[5] satasahass Àni - Sy À.
[6] nirayav Àsino - PTS.
[7] kuppita - Sy À.
[8] tejasi - Sy À,PTS.
[9] duratikkama - Ma.
[10] k áa avakr ýa - Sy À.
[11] majjho - Ma.
[12] majjh Àsañña - Ma.

3484. B •n góc có b•n c©a ra vào, # NcŸphân chia, # NcŸ#o #]c thành t §ng ph cn, # NcŸbao quanh b›i t N™ng thành b mng s kt, # NcŸ# iy l]i b mng vòm s kt.

3485. M st # tac £a các #a‡ng ¡c làm b mng s kt, # NcŸ# t nóng, # NcŸtràn ng ip b›i s ¥c nóng. Các #a‡ng ¡c luôn luôn # NcŸlan t‹a và duy trì s ¥c nóng › xung quanh m •t tr Âm do-tu cn.

3486. Nh «ng k wnói l ™xúc ph]m v –i–các v ‡en s ßv –i–các v ‡#]o s ßkh ‘ h]nh #ã t - ki }m ch {, nh «ng k wnày r Li vào #a‡ng ¡c v –i–t Nth { chân phía trên, # cu phía d N i.—

3487. Nh «ng con ng N i™gây ra t •i ác, nh «ng k w ay b ‡nung n au v –i–s - hành h] # NcŸgia t Âng trong vô s • n Âm không # ¡m # NcŸ gi •ng nh Nnh «ng con cá b ‡c kt thành t §ng khúc r •i n N –ng chín.

3488. V –i–thân th • th N™ng xuyên b ‡# t cháy bên trong l gn bên ngoài, có nh «ng k wtìm ki {m l •i thoát ra kh ‹i #a‡ng ¡c nh Nng không #]l # ¡n # NcŸcánh c©a.

3489. Chúng ch]y v } h N –ng #ông, sau #ó ch]y v } h N –ng tây, chúng còn ch]y v } h N –ng b kc, sau #ó ch]y v } h N –ng nam.

3490. B ›i vì m “i m •t cánh c©a nào mà chúng #i # ¡n, chính cánh c©a ay b ‡ #óng l]i. Nh «ng con ng N i™có s - #i # ¡n #a‡ng ¡c trong nhi }u ngàn n Âm gi L các cánh tay lên khóc lóc, sau khi #ã ch u s - kh ‘ #au không ph _i là ít.

3491. T -a nh Ncon r kn có n %o # c, b ‡n ‘i gi in, có oai l -c, khó ch { ng -, không nên công kích các v ‡có b } ngoài t •t # pu, các v ‡#]o s ßkh ‘ h]nh #ã t - ki }m ch {.

3492. Gã cung th £ v ß #]l có thân hình l -c l N •ng Ajjuna, chúa t • x ¥ Kekaka, có ngàn cánh tay, #ã b ‡tiêu di ft sau khi công kích v ‡en s ßGotama.

3493. Vua Da ÷ak ,á sau khi ném v it d Lvào b ic vô nhi •m Vaccha Kisa, v ‡ vua ay #ã #i # ¡n s - h £y di ft, t -a nh Ncây th •t n •t b ‡ch st # ¥t in g •c.[1]

3494. Sau khi có tâm ý xau xa v –i–v ‡en s ßM Àa ga có danh ti {ng, vua x ¥ Mejjha cùng toàn b • x ¥s › #ã b ‡tiêu di ft. T § #ó, #ã có khu r §ng Mejjha.[2]

[1] Xem Sarabha gaj Àaka - B ‘n Sanh Í] i dn S ßSarabha ga c £a t ip này (trang 175).
[2] Xem M Àa gaj Àaka - B ‘n Sanh dn S ßM Àa ga c £a t ip này (trang 3).

3495. Ka had á Àyan Àsajja isi andhakave huyo,[1]
añña mañña [2] musale[3] hantv Àsampatt Àyamas Àdhana .[4]

3496. Ath Àya isin Àsatto antalikkhe caro[5] pure,
p Àvekkhi pa `havi [6] cecco há atto pattapariy Àya .

3497. Tasm Àhi chand Àgamana nappasa santi pa ÷it À,
adu `hacitto bh Àseyya gira sacc pasa hita .

3498. Manas Àce padu `hena yo naro pekkhate muni ,
vijj Àcara asampanna gant Àso niraya adho.

3499. Ye vuddhe[7] paribh Àsanti pharus pakkam Àjan À,
anapacc Àd Àya Àsl Àt Àavatth [8] bhavanti te.

3500. Yo ca pabbajita hanti katakicca mahesina ,
sa k Àaputte niraye ciraratt Àya[9] paccati.

3501. Yo ca rÀj Àadhamma `ho ra `haviddha sano cuto,[10]
t Àpayitv Àjanapada t Àpane[11] pecca paccati.

3502. Yo[12] ca vassasahass Àna [13] sata diby Àni[14] paccati,
accisa ghapareto so dukkha vedeti vedana .

3503. Tassa aggisikh Àk Àya Àniccharanti pabhassar À,
tejobhakkhassa gatt Àni lomaggehi[15] nakhehi ca.

3504. öayham Àhena gattena nicca santarab Àhira ,
dukkh Àbhitunno nadati n Àgo tuttaddito[16] yath À.

3505. Yo lobh Àpitara hanti dos Àv Àpuris Ádhamo,
sa k Àaputte niraye ciraratt Àya paccati.

---

[1] ve ÷ayo - Ma; vendayo - Sy À
[2] aññoñña - Ma; aññañña - PTS.
[3] musal À- Ma.
[4] yamas Àdana - Ma, PTS.
[5] antalikkhacaro - PTS.
[6] pathavi - Ma.
[7] vu ÷ he - Ma, Sy À, PTS; vaddhe - PTS.
[8] t Àavatthu - Ma; t Àvatthu - PTS.
[9] cira ratt Àya - Sy À
[10] mago - Ma, PTS; mato - Sy À
[11] tapane - PTS.
[12] so - Ma, Sy À, PTS.
[13] vassasahass Àni - Ma, PTS.
[14] dibb Àni - Ma; divy Àni - PTS.
[15] lomehi ca - Ma.
[16] tutta `ito - Ma; tu ÷a `ito - Sy À

3495. Nh «ng ng Ni™con trai c £a Andhakave hu sau khi công kích v ‡en s ß Ka had á Àyana[1] #ã dùng chày gi{t h]i l gn nhau, r •i #ã # #ñ lãnh #at c £a Diêm V Nlng.

3496. R •i v ‡vua Cetiya này, tr Ne–kia có s- di chuy •n › không trung, v } sau b ‡nguy }n r £a b ›i v ‡en s ß #ã r Li vào trong trái # ta có b _n thân b ‡tiêu ho]i, #ã #]i #ñ #o]n cu •i c £a cu •c s •ng.[2]

3497. Chính vì th {, các bic sáng su •t không khen ng Ÿi vi ¡c # theo s- ham mu •n. Ng Ni™có tâm không x au xa nên nói l ™nói liên quan #ñ s- th it.[3]

3498. Ng Ni™nào v –i tâm ý x au xa, n {u soi mói b ic hi }n trí #ã # Nc Ÿthành t -u s- hi •u bi {t và # ¥e h]nh, ng Ni™ay là k w# #ñ #at ng ¡c › bên d Ni—

3499. Nh «ng ng Ni™nào có s- ra s ¥c thô l “, m knng nhi {c các bic tr Nng th Nïg, nh «ng k way tr › thành không có con cái, không ng Ni™th Sa t -, t -a nh Ncây th •t n •t b ‡tr •c g •c.

3500. K wnào gi {t h]i b ic xu at gia, b ic #]i en s ß#ã hoàn thành ph in s -, k way b ‡nung n au › #at ng ¡c K Àapsutta trong th ™gian lâu dài.

3501. Và v ‡vua nào duy trì s- b at công, có s- h £y ho]i # tan Ne–b ‡t ey chay, sau khi làm cho x ¥s › b ‡#êu tàn, khi ch {t #, b ‡nung n au › #at ng ¡c T Àpana.

3502. Và k way b ‡nung n au m •t tr Âm ngàn n Âm theo cách tính c £a cõi Tr ™. B ‡vây quanh b ›i nh «ng # ng l @a, k way nh in ch tu c _m th %kh ‘ #au.

3503. T §thân th •c £a k way, có nh «ng ng %bl @a phát ra chói sáng. Các b• ph in c Lth •cùng v –i các lông và các móng tr› thành m •i c £a ng %bl @a.

3504. V –i thân th •th Nï™ xuyên b ‡# t cháy bên trong l gn bên ngoài, k w b ‡kh ‘ #au hành h] gào thét, gi •ng nh Ncon voi b ‡áp # o b ›i các móc câu.

3505. K wnào gi {t cha vì tham lam, hay vì sân hin, là k w# nm]t, k way b ‡ nung n au › #at ng ¡c K Àapsutta trong th ™gian lâu dài.

---

[1] Xem Ka had á Àyanaj Àtaka - B –n Sanh in S ßKa had á Àyana [444] › J Àtakap Ài - B –n Sanh I (TTPV t ip 32, trang 361).
[2] Xem Cetiyaj Àtaka - B –n Sanh Vua Cetiya [422] › J Àtakap Ài - B –n Sanh I (S #d., trang 313).
[3] Câu k f3497 gi •ng câu k f282 › J Àtakap Ài - B –n Sanh I (S #d., trang 101).

3506. Sa t Àsiso paccati lohakumbhiya [1]
pakkañca satt áni hananti nittaca ,
andha karitv Àmuttakar ásabhakkha
kh Àre nimujjenti [2] tath Àvidha nara .

3507. Tatta pakka `hita ayogu ḷañca[3]
d ágha ca ph Àe cirarattat Àpite,
vikkhambham Àl Àya vibhajja[4] rajjuhi
viva è[5] mukhe sa savayanti[6] rakkhas À.

3508. S Àm Àca so Àsabal Àca gijjh À
k Àko ḷa[7]sa gh Àca dij Àayomukh À,
sa gamma kh Àdanti vipphandam Àna
jivha vibhajja vigh Àsa salohita .

3509. Ta da ÷ hat Àa [8] paribhinnagatta
nippho `hayant À[9] anuvicaranti rakkhas À,
rat áni tesa [10] dukhino pan áre
et Àdisasmi niraye vasanti
ye keci loke idha pettigh Àino.

3510. Putto ca m Àtara hantv Àito gantv Àyamakkhaya ,
bhusam Àpajjate dukkha attakammaphal pago.

3511. Amanuss Àatibal À[11] hant Àa janayantiy À,
ayomayehi v Àehi[12] p áḷayanti punappuna .

3512. Ta passava [13] sak Àgatt Àrudhira [14] attasambhava ,
tambalohavil áa va tatta p Àyenti mattiya .[15]

3513. Jiguccha [16] ku apa p ti[17] duggandha g thakaddama ,
pubbalohitasa k Àsa rahada ogayha[18] ti `hati.

3514. Tamena kimayo[19] tattha atik Ày Àayomukh À,
chavi chetv Àna[20] kh Àdanti pagiddh À[21] ma salohite.

3515. So ca ta niraya patto nimuggo sataporisa ,
p tika [22] ku apa v Ài samant Àsatayojana .

---

[1] lohakumbhiy À- PTS.
[2] nimujjanti - Ma, Sy À, PTS.
[3] pakkuthitamayogu ḷañca - Ma;
pakku `hitamayogu ḷañca - Sy À.
[4] vibandha - Ma.
[5] vatte - PTS.
[6] sampavisanti - Ma.
[7] k Àkola - Sy À, PTS.
[8] da ÷ hakola - PTS.
[9] nippothayant À- Ma, Sy À, PTS.
[10] nesa - Ma, PTS.
[11] atib ÀÀ- Sy À
[12] v Àehi - Ma; ph Àehi - PTS.
[13] tamassava - Ma;
ta passuta - PTS.
[14] ruhira - Ma, PTS.
[15] mattigha - Ma, Sy À, PTS.
[16] jighañña - PTS.
[17] p ti - Ma, Sy À
[18] rahadoggayha - Sy À.
[19] kimiyo - Sy À.
[20] bhetv Àna - Ma, Sy À.
[21] sa giddh À- Ma.
[22] p t áa - PTS.

3506. K wnh Nth { ay b ‡nung n au › v]c # ng. Và h %(nh «ng ng Ni™Ÿcai qu _n #at ng ¡c) #âm k w#ã b ‡n au chín b mg nh «ng cây giáo # ñ khi không còn l –p da ngoài. H %làm cho con ng Ni™Ÿthu •c h]ng nh Nth { ay b ‡mù, r •i cho Ân phân và n Ne–ti •u, sau #ó nh an chìm trong n Ne–mu •i.

3507. Các qu±s ¥ #ã c cm các l Ni•cày dài #ã # NcŸ# t nóng nhi }u ngày #êm, # NcŸn •i v –i–nh «ng s Ÿdây th §ng, r •i banh mi ƒng (và kéo cái l Ni•ra), sau #ó nhét vào c ¡c s kt #ã # NcŸ# t nóng # ñ cháy # ‹ › cái mi ƒng #ã # NcŸ m › r •ng.

3508. Nh «ng con chó màu #en, nh «ng con chim kên kên có s ¥c m]nh,
nh «ng b cy qu], và nh «ng con chim có m ‹ s kt
t ¡ t ip l]i ng au nghi {n k w#ang giãy gi ¡a,
sau khi #ã xâu xé cái l Ni•thành nh «ng m eu th t ‡ # gn máu.

3509. Các qu±s ¥v §a di chuy •n theo sau k way v §a #ánh # ip, và k way có thân th •b ‡nát tan, t -a nh Ncây th •t n •t b ‡thiêu # t. Chính các qu±s ¥ ay có s - khoái l]c, còn nh «ng k wkhác (chúng sanh › #at ng ¡c) thì có s - kh ‘ #au. Nh «ng k ws •ng › #at ng ¡c gi •ng nh Nv iy là nh «ng k w#ã gi {t ch {t cha ru •t › th {gian này.

3510. Và # ¥a con, sau khi gi{t ch {t ng Ni™Ÿm u, thì t §th {gian này # # ñ trú x ¥c £a Diêm V Nlng và nh in lãnh nhi }u s - kh ‘ #au, là k wb ‡gánh ch tu qu _báo v }hành # ng c £a b _n thân.

3511. Các phi nhân có s ¥c m]nh v NtŸtr •i hành h] k wgi {t h]i m gu thân b mg nh «ng s Ÿdây roi làm b mg s kt, l NtŸnày # ñ l NtŸkhác.

3512. H %bo kt k wgi {t m uu •ng máu c £a b _n thân # NcŸr .ra t §chính c Lth • c £a mình, t -a nh Nn Ne–# ng # ‹ #ã # NcŸnung nóng tan ch _y.

3513. K way # ¥ng, chìm ng ip trong h •n Ne–, là v ng l cy c £a phân, nh ™Ÿm g –m, có mùi hôi khó ch tu c £a thây ch {t #ã b ‡ho]i r «a, t -a nh Nm £máu.

3514. T]i n Li ay, nh «ng con giòi có thân hình to l –n, có mi ƒng b mg s kt, c kt # ¥thân xác k way › l –p da ngoài, r •i ng au nghi {n th t ‡và máu v –i–v w thèm khát.

3515. Và k way, khi #ã #]i # ñ #at ng ¡c Sataporisa ay, b ‡chìm # kn (ng ip # cu), và t ‹a ra mùi thây ch {t hôi th •i › xung quanh # ñ m •t tr Ân do-tu cn.

3516. Cakkhum Àpi hi cakkh hi[1] tena gandhena jáyati,[2]
et Àdisa brahmadatta m Àugh Àtá labhe[3] dukha .

3517. Khuradh Àramanukkamma tikkha durabhisambhava ,[4]
patanti gabbhap Àtiniyo[5] dugga vetara i[6] nadi .

3518. Ayomay Àsimbaliyo so lasa gula[7]ka `ak À,
ubhato mabhilambanti[8] dugga vetara i nadi .

3519. Te accimanto ti`h`anti aggikkhandh Àva Àrak À,
Àditt Àj Àravedena uddha yojanamuggat À.

3520. Ete sajanti[9] niraye tatte tikhi aka `ake,
n Àriyo ca atic Àri iyo[10] nar Àca parad Àrag .

3521. Te patanti adhokkhandh À[11] vivatt Àvihat Àputh ,
sayanti vinividdha g Àd ágha jagganti sa vari .[12]

3522. Tato raty Àvivasane[13] mahati pabbat pama ,
lohakumbhi pavajjanti tatta aggisam daka .

3523. Eva div Àca ratto ca dussá Àmohap Àrut À,
anubhonti saka kamma pubbe dukkatam[14] attano.

3524. Y Àca bhariy Àdhanakk tá Às Àmika atimaññati,
sassu v Àsasura[15] v Àpi je `h`a v Àpi nanandara .[16]

3525. Tass Àva kena jivhagga nibbahanti sabandhana ,
saby Àmamatta kimina jivha passati attano,[17]
viññ Àpetu sakkoti[18] t Àpane[19] pecca paccati.

---

[1] cakkh ni - Sy À.
[2] jiyyati - Sy À.
[3] m Àugho labhate - Ma, Sy À,
mattigho labhate - PTS.
[4] d rabhisambhava - Sy À.
[5] gabbhap Àtiyo - Ma.
[6] vettara i - Sy À.
[7] sa guli - Sy À.
[8] ubhato abhilambanti - Ma;
dubhato-m-abhilambanti - PTS.
[9] vajanti - Ma; pajjanti - Sy À.
[10] atic À À - Ma;
atic Àriniyo - Sy À, PTS.
[11] adhakkhandh À - PTS.
[12] sabbad À - Ma.
[13] vivas Àne - Ma.
[14] dukka `am - Ma, Sy À.
[15] sassura - Sy À.
[16] nanandana - Sy À.
[17] attani - Ma, PTS.
[18] na sakkoti - Ma, Sy À, PTS.
[19] tapane - PTS.

3516. B ›i vì, ngay c _k w sáng m kt c ng b ‡h Nho]i #ôi m kt b ›i mùi hôi ay. Tâu Brahmadatta, k wgi {t ch {t m uru •t nh in lãnh kh ' #au nh Nth { ay.

3517. Sau khi vN tŸqua #at ng ¡c Khuradh Àra (L Ni•Dao C]o) s kc bén, khó có th • ch tu # ng, các ph ¡ n «phá thai r Li vào dòng sông Vetara ánhi •m tr ›.

3518. Có nh «ng cây bông gòn làm b mg s kt có gai nh ‰ dài m Ni™sáu ngón tay treo lòng thòng › hai bên b ™c £a dòng sông Vetara ánhi •m tr ›.

3519. Các chúng sanh ay # ¥g v –i–thân r -c l @a t -a nh Nnh «ng kh •i l @a › xa xa, b ‡cháy r -c v –i–ng ‰ l @a v Nu cao m •t do-tu cn › bên trên.

3520. Nh «ng ng Ni™ày, các ph ¡ n «ngo]i tình và các nam nhân # # ft v –i–v Ÿng Ni™khác, ti {n vào #at ng ¡c b ‡# t nóng, có gai nh ‰ s kc bén.

3521. Chúng r Li vào v –i–thân ch 'ng ng NŸ, nhi }u ng Ni™b ‡quay tròn, b ‡ #ánh # ip. Chúng n mm dài v –i–các ph cn thân th • b ‡#âm th £ng và không ng £ # NcŸsu •t #êm dài.

3522. Sau #ó, vào cu •i #êm, chúng b ‡ném vào v]c # ng to l –n–t Nhg t - qu _núi, có n Ne–và l @a b mg nhau b ‡# t nóng.

3523. Nh Nv iy, ngày và #êm, nh «ng k wcó b _n ch at x au xa, b ‡bao ph £b ›i si mê, ch tu # ng nghi fp c £a mình #ã làm tr Ne–#ây c £a b _n thân.

3524. Và cô vŸnào # NcŸmua v } b mg tài s _n mà khinh khi ng Ni™ch •ng, ho sc m uch •ng, ho sc cha ch •ng, ho sc anh ch •ng, ho sc em gái ch •ng, –

3525. – nh «ng ng Ni™cai qu _n #at ng ¡c kéo chót l Ni•c £a cô ay ra b mg l Ni•câu, có s- c •t l]i (r •i lôi #). Cô ay nhìn th ay cái l Ni•(b ‡kéo ra) có kích th Ne–dài m •t s _i tay c £a mình # yc giòi, và không th • nào than vãn. Sau khi ch {t #, cô ay b ‡hung n au › #at ng ¡c T Àpbana.

3526. Orabbhik Às karik Àmacchik Àmigabandhak Ç,[1]
cor Àgogh Àtak Àludd Àava e va ak Àtak À.

3527. Satt Çai lohak èhi netti sehi us hi ca,
hañña m Àn Àkh Àtanadi papatanti ava sir À.

3528. S Àya p Àto k èak Àt Çáayok èhi hañña ti,
tato vanta duratt Àma paresa bhuñjate[2] sad À.

3529. Dha k Àbhera ÷ak Àgijjh Àk Àko þ[3] Àca ayomukh Ç,
vipphandam Àna kh Àdanti nara kibbisak Àina .[4]

3530. Ye migena miga hanti pakkhi v Àpana pakkhin Ç,
asanto rajas Àchann Àgant Àte nirayussada .[6]

3531. Santo cá uddha gacchanti suci enidha kammun Ç,
suci assa phala passa sahind Àdev Às sabrahmak À.

3532. Ta ta br mi mah Àt Àa dhamma ra `hapat ácara,
tath Àtath Àr Àja[9] car Àmi dhamma ,
yath Àta suci a n Ànutappeyya pacch À[10] "ti.
Sa kiccaj Àtaka .

*****

TASSUDD ¿NA

Atha sa `hinip Àtamhi su Àha mama bh Àsita ,
pavaro so aka arindamasavhayano,
tath Àvutta rathesabha kicca varo "ti.

Sa ehinip Àto ni ehito .

--ooOoo--

[1] migabandhik À- PTS.
[2] bhuñjare - Ma.
[3] k Àkol À- Sy À.
[4] kibbisak Àtaka - Ma, Sy À.
[5] gantv À- Sy À.
[6] niraya adho - PTS.
[7] santova - Sy À.
[8] saind Àdev À- Ma; sind Àdev À- Sy Ç; saindadev À- PTS.
[9] tath Àr Àja - Ma.
[10] pecc À- PTS.

3526. Nh «ng ng N i™gi {t m ‘ c §u, gi {t m ‘ heo, ng Nph £, b gy thú, tr •m c N p–, gi {t m ‘ bò, nh «ng k wtàn b]o, nh «ng k wca ng Ÿ # }u x au xa, –

3527. – (nh «ng k w ay) b ‡ #ánh # ip b mng các cây giáo, bmng nh «ng búa # •ng, b mng nh «ng thanh g N Lm, và b mng nh «ng m i tên, r •i r Li vào dòng sông n N c–m sn, có # cu chúc xu •ng.

3528. Nh «ng k wsáng chi }u làm công vi fc l N ™ng g]t b ‡ #ánh b mng nh «ng cây búa skt, sau #ó luôn ph _i th %d ¡ng v it ói m ©a ra c £a nh «ng k wt •i t f khác.

3529. Nh «ng con qu], nh «ng con chó r §ng, nh «ng con chim kên kên, và nh «ng con qu] #en có m ‹ s kt ng au nghi {n con ng N i™gây ra t •i ác #ang b ‡ giãy gi ¡a.

3530. Nh «ng k wnào gi {t h]i thú v it b mng thú v it, ho sc là gi {t h]i chim chóc b mng chim chóc (làm m •i nh ©), nh «ng k w ay không t •t lành, b ‡che l ap b ›i b ¡i b sm; h %là nh «ng k w# # n {n #a‡ng ¡c Ussada.

3531. Và ng N i™t •t lành # # n {n cõi Tr ™do nghi fp #ã # NcŸth -c hành t •t # pu › th { gian này. B f h] hãy nhìn xem qu _báo c £a ng N i™#ã th -c hành t •t # pu: là ch N Thiên, v –i–Thiên Ch £Inda, và các v ‡Ph]m Thiên.

3532. Tâu # i] v N Lg, b cn #]o nói v –i–b f h] v } # }u ay. Tâu v ‡chúa c £a # tan N c–, b f h] hãy th -c hành thi fn pháp. Tâu b f h], b f h] hãy th -c hành thi fn pháp nh N th { này, nh N th { này, gi •ng nh N vi fc #ã # NcŸth -c hành t •t # pu ay thì s ykhông h •i h in v } sau này.”

B ‘n Sanh dn S ßSa kicca. [530]

*****

TÓM L N £C NHÓM NÀY

Gi ™xin hãy l kng nghe l ™thuy {t gi _ng c £a tôi › nhóm sáu m N iLk f ngôn,
v ‡So aka cao quý có tên là Arindama (bic thu cn hóa k wthù),
t N Lg t -, chuy fn v } ph in s - c £a # ng th £lãnh xa binh #ã # NcŸnói # n {n.

Nhóm Sáu M O lMK ˆ Ngôn # O cc ch fm d ªt.

--ooOoo--

XX. SATTATINIP ¿TO

1. KUSAJ ¿TAKA

3533. Ida te ra`ha sadhana sayogga
sak Àyura sabbak Àm papanna ,
idante rajja anus Àsa amma
gacch Àmaha yattha piy Àpabh Àvat á

3534. Anujjubh tena[1] hara mahanta
div Àca ratto ca nis ádak Àe,
pa ìgaccha tva khippa kus Àvati kusa[2]
na icch Àmi[3] dubba amaha vasanta .

3535. N Àna gamiss Àmi ito kus Àvati
pabh Àvat áva apalobhito tava,
ram Àmi maddassa niketaramme
hitv Àna ra`ha tava dassane rato.

3536. Pabh Àvat áva apalobhito tava
samm ìpar po vicar Àmi medini ,[4]
disa na j Àn Àmi[5] kutomhi Àgato
tayamhi[6] matto migamandalocane.

3537. Suva a[7]c áva vasane j Àar pasumekhale,
susso i tava k Àm Àhi[8] n Àna rajjenamatthiko.

3538. Abbh hi[9] tassa bho hoti yo anicchantamicchati,
ak Àma r Àja k Àmehi[10] akanto kantamicchasi.[11]

3539. Ak Àma v Àsak Àma v Àyo naro labhate piya ,
l Àbhamettha pasa s Àmi[12] al Àbho tattha p Àpako.

---

[1] anujubh tena - Sy À.
[2] kus Àvati - Sy À.
[3] nicch Àmi - Ma, Sy À.
[4] medani - Sy À.
[5] disa j Àn Àmi - PTS.
[6] tayimhi - Sy À.
[7] sova a - Sy À.
[8] k Àm Àmi - PTS.
[9] abbh ti - Ma;
abh ti - Sy À,
abbhu hi - PTS.
[10] k Àmesi - Ma.
[11] akanta kantu micchasi - Ma.
[12] pasa s Àma - Ma, Sy À, PTS.

XX. NHÓM B cY M N LI K ‡ NGÔN

1. B • N SANH Í © C VUA KUSA

(L ™ # ¥ vua Kusa th Na v – i – m gu h iu)
3533. " Í at n N c – này là thu • c v } m u, có tài s _n, có c " xe ng -a kéo,
có bi • u hi fu (c £a # ¥ vua), # NcŸ# y c # £t at c _các d ¡c.
Th Na m u, xin m u hãy lãnh #]o v N Lng qu • c này c £a m u
Con # i # ¡n n Li nào mà nàng PabhÀvat á #áng yêu (#ang ›)."

(L ™ trao # i gi ‹ a công chúa PabhÀvat á và # ¥ vua Kusa)
3534. "Trong khi mang vác n sng n } m • t cách không chính #áng,
vào ban ngày, vào ban #êm, và vào lúc n©a #êm,
h • i chàng Kusa, chàng hãy mau tr › v } thành Kus Àvat á
Thi {p không mu • n k wcó b • d]ng x au xa s • ng (› n Li này)."

3535. "Này PabhÀvat á, b ‡ tham # kn s kc # pu c £a nàng,
ta s y không t §n Li này # i v } l]i thành Kus Àvat á
Ta vui thích ch " › #áng yêu thu • c x ¥ s › Madda.
Sau khi t §b ‹ # tan N c, – ta # NcŸ vui thích trong vi fc nhìn th ay nàng.

3536. Này PabhÀvat á, b ‡ tham # kn s kc # pu c £a nàng,
ta lang thang › trái # ta, v – i – dáng v wb ‡ mê mu • i.
Ta không nh in bi {t ph N Lng h N ng. T §n Li nào ta #ã # i # ¡n?
Ta say mê nàng › c sp m kt ng Lngác c £a loài nai.

3537. H • i cô nàng khoác y ph ¡c d ft s Ÿ vàng, h • i cô nàng có th kt l Mng xinh # pu b mng vàng, h • i cô nàng có mông # pu, b › i vì lòng ham mu • n # i • v – i – nàng, ta không còn h ¥ng thú v – i – # tan N c."

3538. "Th it không th -c t { # i • v – i – ngài #ây, là k wmong mu • n m • t ng N i™ không mong mu • n (mình). Tâu b f h], b f h] ham mu • n m • t ng N i™ không ham mu • n (b f h]); là k wkhông # NcŸ yêu, b f h] l]i mu • n tr › thành ng N i™ # NcŸ yêu."

3539. "Ng N i™ nào #]t # NcŸ ng N i™ mình yêu, cho d cu ng N i™ kia không t - nguy fn hay là có s- t - nguy fn, ta ca ng Ÿ vi fc #]t # NcŸ trong tr N ng™ h Ÿp này, vi fc không #]t # NcŸ trong tr N ng™ h Ÿp ay là t f h]i."

3540. P Às À as Àra kha asi ka ik Àrassa d Àrun À,
v Àta j Àena b Àdhesi yo anicchantamicchati.[1]

3541. P Às À o n na te hadaye ohito mudulakkha e,
yo te s Àta na vind Àmi tirojanapad Àgato.[2]

3542. Yad Àma bh ku ì [3] katv Àr Àjaputti udikkhasi, [4]
À pikò tad Àhomi rañño maddassa th áupure.[5]

3543. Yad Àumhayam Àn Àma r Àjaputti udikkhasi,
n À pikò tad Àhomi r À À homi tad Àkuso.

3544. Sace hi vacana sacca nemitt Àna bhavissati,
neva me tva pati assa k Àma chindantu sattadh À.

3545. Sace hi vacana sacca aññesa yadi v Àmama,[6]
neva tuyha [7] pati atthi añño s áassar Àkus À.

3546. Nekkha g áante k Àressa patv Àkhujje kus Àvati ,
sace ma n Àgan Às ru[8] olokeyya pabh Àvat á

3547. Nekkha g áante k Àressa patv Àkhujje kus Àvati ,
sace ma n Àgan Às ru Àapeyya pabh Àvat á

3548. Nekkha g áante k Àressa patv Àkhujje kus Àvati ,
sace ma n Àgan Às ru umh Àyeyya pabh Àvat á

3549. Nekkha g áante k Àressa patv Àkhujje kus Àvati ,
sace ma n Àgan Às ru pamh Àyeyya pabh Àvat á

3550. Nekkha g áante k Àressa patv Àkhujje kus Àvati ,
sace ma n Àgan Às ru p À há upasamphuse.

---

[1] icchasi - Ma, Sy À, PTS.
[2] tiro janapada gato - PTS.
[3] bhaku ì - Ma, Sy À.
[4] r Àjaputt áudikkhati - Ma, Sy À.
[5] maddassantepure - Ma, Sy À.
[6] mama - Ma, Sy À.
[7] na c' eva te - PTS.
[8] n Àgan Às r - Ma; n Àgan Às ru - Sy À.

3540. “B ƒh] #ào #á r kn b mng thanh g “ c £a câyka ik Àra , b ƒh] ng Ân c _n gió b mng t am l N i, –là k wmong mu •n m •t ng N iTM không mong mu •n (mình).”

3541. “H •i cô nàng có # s #i •m d ¡u dàng, ta #ây #ã #i # ¡n, b Âng ngang qua các x¥s ›, mà ta không tìm th ay s - h ¥ng thú › n Li nàng. Có l yt _ng #á #ã #è n sng › trái tim c £a nàng.

3542. H •i nàng công chúa, khi nào nàng cau mày nhìn ta, khi ay ta là ng N iTM# ¤ b {p › h iu cung c £a # ¥ vua x¥Madda.

3543. H •i nàng công chúa, khi nào nàng nhìn ta m m. c N i,TM khi ay ta không ph _i là ng N iTM# ¤ b {p, khi ay ta là # ¥ vua Kusa.”

3544. “B ›i vì, n {u l TM nói c £a các th cy bói t N –ng s y là s - th it, thì hãy # • cho h %ch st thi {p thành b _y m _nh theo nh Ný mu •n, ch ¥ngài không bao gi TM có th • tr › thành ch •ng c £a thi {p.”

3545. “B ›i vì, n {u l TM nói c £a nh «ng ng N iTM khác hay c £a ta là s - th it, thì không có ng N iTM nào khác là ch •ng c £a nàng, ngo]i tr § # ¥ vua Kusa có gi %ng nói s Nt ©”

(L TM # ¥ vua Kusa nói v –i –bà nh m gu c £a công chúa PabhÀvat ¡a
3546. “Này bà gù, n {u nàng PabhÀvat á có c sp #ùi nh Nvòi voi nhìn ta, thì ta s yb _o làm cho bà t am l kc vàng › c ‘, sau khi ta v } l]i Kus Àvat á

3547. Này bà gù, n {u nàng PabhÀvat á có c sp #ùi nh Nvòi voi nói chuy ƒn v –i –ta, thì ta s yb _o làm cho bà t am l kc vàng › c ‘, sau khi ta v } l]i Kus Àvat á

3548. Này bà gù, n {u nàng PabhÀvat á có c sp #ùi nh Nvòi voi m m. c N iTM v –i – ta, thì ta s yb _o làm cho bà t am l kc vàng › c ‘, sau khi ta v } l]i Kus Àvat á

3549. Này bà gù, n {u nàng PabhÀvat á có c sp #ùi nh Nvòi voi c N iTM #ùa v –i – ta, thì ta s yb _o làm cho bà t am l kc vàng › c ‘, sau khi ta v } l]i Kus Àvat á

3550. Này bà gù, n {u nàng PabhÀvat á có c sp #ùi nh Nvòi voi ch]m các bàn tay vào ta, thì ta s yb _o làm cho bà t am l kc vàng › c ‘, sau khi ta v } l]i Kus Àvat á”

3551. Na hi n n Àya r Àjaputt á kuse s Àampi vindati,
À bhike bhate pose vetanena[1] anatthike.

3552. Na hi n na aya[2] khujj Àlabhati jivh Àya chedana ,
sunisitena satthena eva dubbh Àsita bha a .

3553. M Àna r pena p Àmesi Àmohena pabh Àvati,[3]
mah Àyasoti katv Àna karassu rucire piya .

3554. M Àna r pena p Àmesi Àmohena pabh Àvati,
mahaddhanoti katv Àna karassu rucire piya .

3555. M Àna r pena p Àmesi Àmohena pabh Àvati,
mahabbaloti katv Àna karassu rucire piya .

3556. M Àna r pena p Àmesi Àmohena pabh Àvati,
mah Àna `hoti katv Àna karassu rucire piya .

3557. M Àna r pena p Àmesi Àmohena pabh Àvati,
mah À À Àti katv Àna karassu rucire piya .

3558. M Àna r pena p Àmesi Àmohena pabh Àvati,
s álassaroti katv Àna karassu rucire piya .

3559. M Àna r pena p Àmesi Àmohena pabh Àvati,
vaggussaroti katv Àna karassu rucire piya .

3560. M Àna r pena p Àmesi Àmohena pabh Àvati,
bindussaroti katv Àna karassu rucire piya .

3561. M Àna r pena p Àmesi Àmohena pabh Àvati,
mañjussaroti katv Àna karassu rucire piya .

---

[1] vettanena - Sy À
[2] na hi n n Àya s À - Ma, PTS.
[3] pabh Àvat á - Sy À, evamuparipi.

(L ™trao # í gi ‹a bà nh m gu và công chúa PabhÀvat ¿á

3551. “Chong l ycô công chúa này không tìm thay s - h ¥ng thú › n Li vua Kusa, khi ông ta là ng N i™# u b {p ph ¡c d tch không vì m ¡c #ích l N ıg b ‘ng.”

3552. “Chong l ytrong khi nói l ™nói t ƒh]i nh Nv iy, cái bà gù này không nh in l ay hình ph]t c kt l N i•b mng con dao bén ngót hay sao?”

3553. “Này PabhÀvat ¿á cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh—r mng: ‘V ‡này có danh ti {ng l gy l §ng.’ Này cô gái xinh x kn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3554. Này PabhÀvat ¿á cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh—r mng: ‘V ‡này có tài s_n k {ch sù.’ Này cô gái xinh x kn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3555. Này PabhÀvat ¿á cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh—r mng: ‘V ‡này có binh l -c v ß#].’ Này cô gái xinh x kn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3556. Này PabhÀvat ¿á cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh—r mng: ‘V ‡này có # tan N c–r •ng l –n.’ Này cô gái xinh x kn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3557. Này PabhÀvat ¿á cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh—r mng: ‘V ‡này là #] v N ıg.’ Này cô gái xinh x kn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3558. Này PabhÀvat ¿á cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh—r mng: ‘V ‡này có gi%ng nói s Nt ©’ Này cô gái xinh x kn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3559. Này PabhÀvat ¿á cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh—r mng: ‘V ‡này có gi%ng nói êm d tu.’ Này cô gái xinh x kn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3560. Này PabhÀvat ¿á cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh—r mng: ‘V ‡này có gi%ng nói tròn tr ¿a.’ Này cô gái xinh x kn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3561. Này PabhÀvat ¿á cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh—r mng: ‘V ‡này có gi%ng nói d tu dàng.’ Này cô gái xinh x kn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3562. M Àna r pena p Àmesi Àrohena pabh Àvati,
madhurassaroti[1] katv Àna karassu rucire piya .

3563. M Àna r pena p Àmesi Àrohena pabh Àvati,
satasippoti katv Àna karassu rucire piya .

3564. M Àna r pena p Àmesi Àrohena pabh Àvati,
khattiyoti karitv Àna[2] karassu rucire piya .

3565. M Àna r pena p Àmesi Àrohena pabh Àvati,
kusar Àj Àti katv Àna karassu rucire piya .

3566. Ete n Àg Àupatthaddh Àsabbe ti `h`anti vammit Àj,[3]
pur Àmaddanti p Àk Àra Àmenteta pabh Àvati .

3567. Satta kha ÷e[4] karitv Àna ahameta pabh Àvati ,
khattiy Àna padass Àmi ye ma hantumidh Àgat À.

3568. Athu `h`ah ár[5] Àj Àputt ás Àm Àkoseyyav Àsin á,
assupu ehi nettehi d Às ga apurakkhat À.

3569. Ta n na kakk pasevita mukha
Àd Àsadant Àharupaccavekkhita ,
subha sunetta viraja ana ga a
chuddha[6] vane `hassati khattiyehi.

3570. Te n na me asite vellitagge
kese mud candanas Àralitte,
sam Àkule s vathik Àya majjhe
p Àdehi gijjh Àparika ÷ Àhayanti.[7]

3571. T Àn na me tambanakh Àsulom À
b Àn Àmud candanas Àralitt Àj,
chinn Àvane ujjhit Àkhattiyehi
gayha dha ko[8] gacchati yenak Àma .[9]

---

[1] madhussaroti - Ma, PTS.
[2] khattiyotipi katv Àna - Ma, Sy Àj, PTS.
[3] vammik À - Sy À.
[4] bile - Ma, Sy À.
[5] avu `h`ahi - Ma, Sy Àj, apu `h`ahi - PTS.
[6] chu ÷ a - Sy À.
[7] parika ÷ Àhissanti - Ma.
[8] vako - PTS.
[9] yena k Àma - Ma, Sy À.

3562. Này PabhÀvat ¸ cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh —r mng: 'V ‡này có gi%ng nói ng %ngào.' Này cô gái xinh xkn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3563. Này PabhÀvat ¸ cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh —r mng: 'V ‡này bi{t tr Âm ngành ngh }.' Này cô gái xinh xkn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3564. Này PabhÀvat ¸ cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh —r mng: 'V ‡này là Sát-#{l ¯.' Này cô gái xinh xkn, cô hãy t‹ ra #áng yêu.

3565. Này PabhÀvat ¸ cô ch—#ánh giá ngài ay qua hình dáng và chi}u cao. Hãy ghi nh —r mng: 'V ‡này là #¥ vua Kusa.' Này cô gái xinh xkn, cô hãy t‹ ra #áng yêu."

(L ™tri }u th cn khuyên can ph ¡ v N ng c £a công chúa PabhÀvat ¸)

3566. "Nh «ng con voi này là hung hãn, t at c _ #ã #NcŸmang giáp #¥ng dàn tr in. Hãy #•cho chúng #N công chúa PabhÀvat ¸ này #i tr N c—khi chúng d gm nát t N ™ng thành."

3567. "Tr gm s y phanh thây công chúa PabhÀvat ¸ này thành b _y ph cn và s yban cho các v‡Sát-#{l ¯#ã #i #n ¸ #ây #•gi{t ch{t tr gm."

3568. Nàng công chúa #ã #¥ng d iy, xu•ng s kc, choàng t am l ¡a d ft s Ÿ vàng, v –i—#ôi m kt #gn l f, #NcŸh cu c in b ›i #ám n «tì.

(L ™công chúa PabhÀvat ¸ than vãn v –i—m gu h iu)

3569. "Có l y khuôn m st m ³ mi }u, v –i—#ôi m kt xinh #pu, không l am b ¡i, không v{t nh L, #NcŸthoa son ph an, #NcŸng km nhìn › t am g N ng có cán ngà ay s yb ‡qu Âng b‹ và t•n t]i › trong r §ng b ›i các v‡Sát-#{l ¯.

3570. Có l y nh «ng s Ÿ tóc #en tuy }n, có ph cn ng %o #ã #NcŸu•n cong, m }m m]i, #ã #NcŸx ¥c tinh d cu tr cm h N ng ay c £a con sy v N ng vãi › gi «a bãi tha ma, và các con kên kên s ylôi #i b mng nh «ng bàn chân.

3571. Có l y hai cánh tay có móng màu #•ng #‹, có lông #pu, m }m m]i, #ã #NcŸx ¥c tinh d cu tr cm h N ng ay c £a con sy b ‡các v‡Sát-#{l ¯ch st #¥, r •i th _y b‹ › trong r §ng, và chim qu] s yg kp l ay r •i ra #i theo nh Ný mu •n.

3572. Te n na t À panibhe alambe
nisevite k Àsikacandanena,
thanesu me lambissati[1] sig Ào[2]
m À va putto taru o tan jo.[3]

3573. Ta n na so i puthula suko `hita[4]
nisevita kañcanamekhal Àni,
chinna vane khattiyeh [5]avattha
sig Àsa gh Àparika ÷ hayanti.[6]

3574. So Àdha k Ã sig À Àca ye cañña santi dÀhino,
ajar Àn na hessanti bhakkhayitv Àpabh Àvati .

3575. Sace ma s Àni h Àesu[8] khattiy Àd rag Àmino,
a `h ái amma y Àcitv Àanupanthe[9] dah Àha na .

3576. Khett Àni amma k Àetv Àka ik Àettha ropaya,[10]
yad Àte pupphit Àassu hemant Àna himaccaye,
sareyy Àha mama[11] amma eva va Àpabh Àvat á

3577. Tass Àm À Àuda `h Àsi khattiy Àdevava in á
disv Àasiñca s añca[12] rañño maddassa th áure.[13]

3578. Imin Àn na asin Àsusañña tanumajjhima ,
dh ára mama[14] hantv Àna khattiy Àna padassasi.[15]

3579. Na me ak Àsi vacana atthak Àm Àya puttike,[16]
s Àja lohitasañchann Àgañchisi[17] yamas Àdhana .

3580. Evam Àpajjat áposo p Àpiyañca nigacchati,
yo ve[18] hit Àna vacana na kara[19] atthadassina .

3581. Sace tva amma[20] dh Àesi[21] kum Àra c Àudassana ,
kusena j Àa khattiya suva ama imekhala ,
p jita[22] ñ Àisa ghehi na gañchisi[23] yamakkhaya .

3582. Yatthassu bher ánadati kuñjaro pa ìkujjati,[24]
khattiy Àna kule bhadde kinnu sukhatara tato.

---

[1] lambah ái - PTS.
[2] si g Ào - Ma, evamuparipi.
[3] tanujo - Sy À
[4] suko `ita - Ma, Sy À
[5] khattiyehi - Sy À, PTS.
[6] gayh Àvako gacchati yenak Àma - PTS.
[7] vak À - PTS.
[8] hari su - Ma, Sy À
har ái su - PTS.
[9] anupathe - Ma, PTS.
[10] ropaye - Sy À
[11] mama - Ma.
[12] s nañca - Ma, Sy À
[13] maddassantepure - Ma, Sy À
[14] madda - Ma, Sy À, maddo - PTS.
[15] padassati - PTS.
[16] puttaki - PTS.
[17] gacchasi - Ma, Sy À
[18] ce - Sy À
[19] na karoti - Ma, Sy À, PTS.
[20] sace ca ajja - Ma;
saceva ajja - Sy À
sace tva ajja - PTS.
[21] v Àesi - PTS.
[22] p jit À - PTS.
[23] na gacchasi - Ma, Sy À
[24] kuñjaro ca nik jati - Ma, Sy À,
kuñjaro ca nikuñjati - PTS.

3572. Có ly con chó r§ng s y #eo bám hai b cu vú không b ‡thõng xu •ng t N Lng t - trái th •t n •t, # NcŸt em v –i–tr cm h N Lng x ¥ K Àsi c £a con, t -a nh N # ¥a con trai, còn nh ‹ d]i, bé b ‹ng, bám vào vú mu

3573. Có ly c sp mông # y c # s, khéo # NcŸv " v }, # NcŸquen thu •c v –i– nh ‹ng dây n t‡b mng vàng ay s yb ‡các v‡Sát- # {l ¯ch st # ¥, r •i ném b ‹ › trong r §ng, và b cy chó r §ng s ytranh giành.

3574. Nh ‹ng con chó, nh ‹ng con qu], nh ‹ng con chó r §ng, và nh ‹ng loài thú khác có r Âng nanh, sau khi Ân th t‡Pabh Àvat ,á có l ys ykhông b ‡già.

3575. Th Na m u, n {u các v‡Sát- # {l ¯ # ¡n t §ph N Lng xa ra l ƒnh mang #i các ph cn th t‡, thì m uhãy xin l]i các m eu x N Lng r •i thiêu nó › d ‰ # Nng™l •.

3576. Th Na m u, m u hãy cho th -c hi ƒn các th©a ru •ng r •i tr •ng cây ka ik Àra › n Li này. Lúc các cây ay tr ‘ bông vào cu•i mùa tuy {t r Li c £a nh ‹ng tháng mùa #ông, th Na m u, m ucó th • nh —# ¡n con r mng: ‘Pabh Àvat ácó màu da nh Nv cy.’”

3577. Sau khi nhìn th ay thanh g N Lm và th –t–g " › h iu cung c £a # ¥e vua x ¥ Madda, v ‡n « Sát- # {l ¯có vóc dáng Thiên th cn, m uc £a nàng công chúa, #ã # ¥ng lên.

(L ™m gu h iu nói v –i–ph ¡ hoàng)
3578. “Có l yv –i–thanh g N Lm này, b ƒ h] s y gi {t ch {t cô con gái vô cùng gi ‹i giang, có vòng eo thon c £a thi {p r •i ban cho các v‡Sát- # {l ¯.”

(L ™trao # i gi ‹a m gu h iu và công chúa Pabh Àvat ¡á)
3579. “Này con gái, con #ã không làm theo l ™nói c £a m uv –i–s - mong mu •n #i }u l Ÿ ích. Hôm nay, con #ây, (toàn thân s y) b ‡bao trùm b ›i máu, #i # ¡n lãnh #a‡c £a Diêm V N Lng.

3580. Th it v iy, ng N i™ào không làm theo l ™nói ch .rõ s - l Ÿ ích c £a các b ic h ‹u ân, ng N i™i ph]m nh Nv iy thì # ‰ vào #i }u t ƒh]i h Ln.

3581. Này con, n{u con ch ap nh in v ‡hoàng t ©có có dáng vwd • m {n, v ‡ Sát- # {l ¯ # NcŸsanh ra b ›i dòng h ‰ Kusa, có th kt l Nng b mng vàng và ng‰ ma- ni, # NcŸtôn vinh b ›i t ip th • thân quy {n, con s y không #i # ¡n trú x ¥ c £a Diêm V N Lng.

3582. š gia t •c c £a các v‡Sát- # {l ¯, là n Li có tr •ng #ánh vang, có voi gcm r •ng, này con gái ngoan, cái gì là h]nh phúc h Ln #i }u ay?

3583. Asso hasisati[1] dv Àre kum Àro uparodati,[2]
khattiy Àna kule bhadde kinnu sukhatara tato.

3584. May rakoñc Àbhirude kokil Àbhinik jite,[3]
khattiy Àna kule bhadde kinnu sukhatara tato.

3585. Kaha nukho[4] sattumaddano[5] parara `h`appamaddano,
kuso so þrÀpaññ À o so[6] no dukkh Àpamocaye.

3586. Idheva so sattumaddano[7] parara `h`appamaddano,
kuso so þrÀpaññ À o yo no dukkh Àpamocaye.[8]

3587. Ummattik Ànu bha asi Àdu b À Àva bh Àsasi,[9]
kuso ce Àgato assa ki na[10] j Ànemu ta maya .

3588. Eso À þikÀo poso kum À þuramantare,
da þa katv Àna sa velli[11] kumbhi[12] dhovati onato.[13]

3589. Ve átvamasi ca ÷ LÀáÀd si[14] kulagandhin á,[15]
katha maddakule j À Àd Àsa kayir Àsi k Àmuka .

3590. Namhi ve ána ca ÷ LÀána camhi kulagandhin á,
okk Àkaputto bhaddante tvannu d Àsoti maññasi.

3591. Yo br Àhma asahassÀni sad Àbhojeti v áati ,[16]
okk Àkaputto bhaddante tvannu d Àsoti maññasi.

3592. Yassa nÀgasahassÀni sad Àbhojenti v áati ,[17]
okk Àkaputto bhaddante tvannu d Àsoti maññasi.

---

[1] asso ca sisati - Ma;
asso hasiyati - SyÀ;
asso ca si sati - PTS.
[2] c' uparodati - PTS.
[3] kokil Àbhinikuñjite - PTS.
[4] kaha nu so - Ma, SyÀ;
kahan nu - PTS.
[5] sattudamano - PTS.
[6] yo - Ma, SyÀ.
[7] idh' eva no sattudamano - PTS.
[8] yo te sabbe vadhissati - Ma; yo ne sabbe vadhissati - SyÀ;
[9] andhab À Àpabh Àsasi - Ma, SyÀ.
[10] ki nu - SyÀ.
[11] sa vella - SyÀ.
[12] kumbh á - PTS.
[13] o ato - Ma.
[14] ad si - Ma; ad si - PTS.
[15] kulagatthin á - PTS.
[16] vi sati - SyÀ.
[17] sad Àyojenti v áati - Ma, PTS;
sad Àyojenti v áati - SyÀ.
so no sabbe vadhissati - PTS.

3583. š gia t •c c £a các v‡Sát- # {l ¯, có ng -a hí vang › ngoài c ©a, có nh]c công ca hát, này con gái ngoan, cái gì là]nh phúc h Ln # }u ay?

3584. š gia t •c c £a các v‡Sát- # {l ¯, có ti {ng kêu c £a chim công, chim cò, # NcŸvang d •i v –i–ti {ng kêu c £a chim cu cu, này con gái ngoan, cái gì là h]nh phúc h Ln # }u ay?

3585. V iy v ‡#ánh b]i k wthù, v ‡phá tan # tan N e–c £a k wkhác, v ‡Kusa có trí tu ƒcao c_ › #âu? V ‡ay có th • giúp cho chúng ta thoát kh ‹i kh ‘ #au."

3586. "V ‡#ánh b]i k wthù, v ‡phá tan # tan N e–c £a k wkhác, v ‡Kusa có trí tu ƒcao c_ ay › ngay t]i n Li này, là v ‡có th • giúp cho chúng ta thoát kh ‹i kh ‘ #au."

3587. "Con #ên r • nên m –i–nói v iy, ho sc con phát ngôn nh Nlà k wngu si. N {u v ‡Kusa #á # ñ, t]i sao chúng ta không hay bi {t # }u ay?"

3588. "Ng N i™ày là gã #ân ông # u b {p › trong cung c £a các công n Nlng, là k w#á v an ch st y ph ¡c và #ang cúi xu •ng r ©a cái ch_o."

3589. "Có ph_i con là cô gái th ap hèn, là n «nhân dòng h]ti ƒn? Hay con là k wbôi nh %gia #ình? Sanh ra › dòng t •c Madda, t]i sao con có th • bày t ‹ d ¡c v %ng v –i–k wnô l ƒ?"

3590. "Con không ph_i là cô gái th ap hèn, không ph_i là n «nhân dòng h]ti ƒn, và không ph_i là k wbôi nh %gia #ình. Gã ay là con trai c £a vua Okk Àka. Mong r mng # }u t •t lành hãy có cho m u V iy mà m ul]i ngh ßà 'k wnô l ƒ!

3591. Ng N i™ày luôn luôn dâng v it th -c # ñn hai m N iLngàn v ‡Bà-la-môn, là con trai c £a vua Okk Àka. Mong r mng # }u t •t lành hãy có cho m u V iy mà m ul]i ngh ßà 'k wnô l ƒ!

3592. Ng N i™a luôn luôn cung c ap th ¥c Ân cho hai m N iLngàn con voi c £a ng N i™ày. Ng N i™ày là con trai c £a vua Okk Àka. Mong r mng # }u t •t lành hãy có cho m u V iy mà m ul]i ngh ßà 'k wnô l ƒ!

3593. Yassa assasahassàni sadà bhojenti vàsaati ,[1]
okkàkaputto bhaddante tvannu dàsoti mañ ñasi.

3594. Yassa rathasahassàni sadà yojenti vàsaati ,
okkàkaputto bhaddante tvannu dàsoti mañ ñasi.

3595. Yassa usabhasahassàni sadà yojenti vàsaati ,
okkàkaputto bhaddante tvannu dàsoti mañ ñasi.[2]

3596. Yassa dhenusahassàni sadà duyhanti vàsaati ,[3]
okkàkaputto bhaddante tvannu dàsoti mañ ñasi.

3597. Taggha te dukkaà b àe ya khattiya mahabbala ,
n àga ma ÷ kava ena na ta akkh àsi àgata .[4]

3598. Apar àdha mah à à a tva no khama rathesabha,
ya ta [5] añ ñàvesena naññàsimh à idh àgata .

3599. M àdisassa na ta channa yoha à pik à o bhave,
tvañ ñeva me pasàdassu natthi te deva dukkaà .

3600. Gaccha b àe kham àpehi kusar à a mahabbala ,
kham àpito kusar à à so te dassati jàvita .

3601. Pitussa vacana sutvà devava á pabh àvat á
siras àggaha á p àde kusar à a mahabbala .

3602. Y àvim à ratyo atikkant à t àvim à deva tay à vin à
vande te siras àp àde m àme kujjha[10] rathesabha.

3603. Sacca te[11] pa ìj à n àmi mah à à a su ohi me,
na c àpi appiya tuyha kareyy àmi aha puna.

---

[1] sadàyojenti vàsaati - Ma, PTS; sadàyojenti vàsaati - Syà
[2] aya gàth àMa, Syà potthakesu na dissate.
[3] duhanti vàsaati - Ma;
dahanti vàsaati - Syà
duyhanti vàsaati - PTS.
[4] na na akkh àsidh àgata - Ma;
na na akkh àsim àgata - Syà
na ta akkh à' idh àgata - PTS.
[5] tva - Syà
[6] n àñ ñàsimh à - Ma;
na ñàsimh à - PTS.
[7] kuso r à à - Ma.
[8] y àm à - Ma; y àva - Syà
[9] t àm à - Ma, Syà; im à - PTS.
[10] kujjha - Ma; kujjhi - PTS.
[11] sabba te - Ma;
saccante - Sà

3593. Ng N i™ta luôn luôn cung c ap th ¥c Ân cho hai m N iLngàn con ng -a c £a ng N i™này. Ng N i™này là con trai c £a vua Okk Àka. Mong r mng # i }u t •t lành hãy có cho m u V iy mà m ul]i ngh ßà 'k wnô l ƒ!

3594. Ng N i™ta luôn luôn th kng ng -a vào hai m N iLngàn c " xe c £a ng N i™ này. Ng N i™này là con trai c £a vua Okk Àka. Mong r mng # i }u t •t lành hãy có cho m u V iy mà m ul]i ngh ßà 'k wnô l ƒ!

3595. Ng N i™ta luôn luôn nai n t‡ cho hai m N iLngàn bò m •ng c £a ng N i™ này. Ng N i™này là con trai c £a vua Okk Àka. Mong r mng # i }u t •t lành hãy có cho m u V iy mà m ul]i ngh ßà 'k wnô l ƒ!

3596. Ng N i™ta luôn luôn v kt s «a hai m N iLngàn bò cái c £a ng N i™này. Ng N i™này là con trai c £a vua Okk Àka. Mong r mng # i }u t •t lành hãy có cho m u V iy mà m ul]i ngh ßà 'k wnô l ƒ!"

(L ™ # ¥ vua Madda nói v –i công chúa Pabh Àvat ¿a)

3597. "Này cô con gái kh ™d]i, qu _ th it con # ã có # i }u sái qu ay! Con không nói (v –i tr gm) v } vi ƒc v ‡Sát- # {l có binh l -c v ß# i], b ic long t N ŸŸg ay # ã # i # ¡n v –i b • d]ng c £a con {ch."

(L ™ # ¥ vua Madda nói v –i – # ¥ vua Kusa)

3598. "Ôi # i] v N Lng, xin con r • hãy tha th ¥ cho l "i l cm c £a chúng tôi. Ôi # ng th £ lãnh xa binh, vì chúng tôi # ã không bi {t vi ƒc # i # ¡n n Li này v –i b } ngoài # ã # NcŸc _i trang ay."

3599. "Vi ƒc con tr › thành gã # u b {p là không thích h Ÿp # i • v –i k wnh N là con. Xin cha hãy tin t N ng › con. Tâu b ƒh], b ƒh] không có # i }u gì sái qu ay."

3600. "Này cô con gái kh ™d]i, hãy # i # ¡n. Con hãy xin # ¥ vua Kusa, v‡ có binh l -c v ß# i], th ¥l "i. Khi # ã # NcŸ# ¥ vua Kusa th ¥l "i, v ‡ ay s yban cho con m]ng s •ng."

3601. Nghe theo l ™ nói c £a vua cha, nàng Pabh Àvat ¿ v –i vóc dáng Thiên th cn, # ã cúi # u n km l ay bàn chân c £a # ¥ vua Kusa, v‡ có binh l -c v ß# i].

(L ™ trao # i gi «a công chúa Pabh Àvat ¿ và # ¥ vua Kusa)

3602. "Tâu b ƒh], nh «ng # êm thi {u v kng chàng # ã trôi qua. Thi {p xin # ê # u # _nh l • hai bàn chân c £a chàng. Tâu # ng th £ lãnh xa binh, xin chàng ch –gi in d «v –i thi {p.

3603. Thi {p xin bày t ‹ s - th it v –i chàng, tâu # i] v N Lng, xin chàng hãy l kng nghe thi {p. Không còn có vi ƒc thi {p có th • t ‹ ra không yêu quý chàng.

3604. Evañce[1] y Àcam Àn Àya vacana me na k Ànasi,
id Àni ma t Ào hantv Àkhattiy Ànaa padassati.

3605. Evante y Àcam Àn Àya ki na k Àn Àmi te vaco,
vikuddho tyasmi kaly Ài m Àtva bh Àyi pabh Àvati.

3606. Sacca te[2] pa ij Àn Àmi r Àjaputti su ohi me,
na c Àpi appiya tuyha kareyy Àmi aha puna.

3607. Tava k Àn Àni[3] susso i bahu[4] dukkha titikkhisa ,[5]
pahu maddakula gantv Ànayitu ta pabh Àvati.

3608. Yojayantu rathe asse n Àn Àcitte[7] sam Ànite,
atha dakkhatha me vega vidhamentassa[8] sattavo.

3609. Tañca tattha udikkhi su rañño maddassa th úure,[9]
vijambham Àna s úa va pothenta[10] digu a bhuja .[11]

3610. Hatthikkhandhañca Àruyha Àopetv Àpabh Àvati ,
sa g Àma otaritv Àna s úan Àla nad úkuso.

3611. Tassa ta nadato sutv Às úassevitare mig À,
khattiy Àvipal Àyi su[12] kusasaddabhaya`iti À.[13]

3612. Hatth Àoh À[14] an úa `hi Àrathik Àpattik Ànak À,[15]
aññamaññassa chindanti kusasaddabhaya`iti À.

3613. Tasmi sa gh Àna[16]s úasmi passitv Àtu `hi Ànaso,[17]
kusassa rañño devindo ad Àverocana ma i .

3614. So ta vijitv Às g Àma laddh Àverocana ma i ,
hatthikkhandhagato r Àj Àp Àvekkhi nagara pura .

3615. J úag Àna[18] gahetv Àna bandhitv Àsatta khattiye,[19]
sasurassupan Ànesi[20] ime te deva sattavo.

---

[1] evañca - Sy À
[2] sabba te - Ma.
[3] k Àn Àni - PTS.
[4] pahu - Ma; bahu - Sy À
[5] titikkhissa - PTS.
[6] bahu maddakula hantv À- Ma;
bahumaddakula hantv À- Sy À;
bah Maddakule hantv À- PTS.
[7] n Àn Àcitre - PTS.
[8] vidhamantassa - Ma.
[9] maddassantepure - Ma, Sy À
[10] pho ènta - Ma.
[11] bh ja - PTS.
[12] khattiy Àpi pal Àyi su - PTS.
[13] bhaya`hit À- PTS.
[14] hatth Àuh À- PTS.
[15] pattik Ànik À- PTS.
[16] sa g Àma - Ma, Sy À, PTS.
[17] ha `ham Ànaso - Ma, Sy À, PTS.
[18] j úagg Àna - Ma, Sy À
[19] sattukhattiye - PTS.
[20] sassurass pan Ànesi - Sy À

3604. N {u trong lúc thi {p c œu xin nh Nv iy, mà chàng sykhông th -c hi fn l ™Mnói c £a thi {p. Lúc này #ây, cha sygi {t ch {t thi {p r •i ban cho các v‡Sát- # { l ¯."

3605. "Trong lúc nàng c œu xin nh Nv iy, t]i sao ta sykhông th -c hi fn l ™M nói c £a nàng? Này m³ n «, ta không có gi in nàng. Này PabhÀvat á nàng ch— s Ÿhãi.

3606. Ta xin bày t ‹ s - th it v –i–nàng, h •i nàng công chúa, xin nàng hãy l œng nghe ta. Không còn có vi fc ta có th •t ‹ ra không yêu quý nàng.

3607. B ›i vì d ¡c v %œg # •i v –i–nàng, h •i cô nàng có mông # œu, ta ch œu # –ng nhi }u kh ' s ›. Này PabhÀvat á ta #ã nhi }u l œn # # {n gia t •c Madda # • r N e–nàng #."

(L ™Mra l fnh chi {n # œa c £a # ¥¥ vua Kusa)

3608. "Hãy th œng nh «ng con ng -a #ã # NcŸthu œn th ¡c vào c" xe có nhi }u màu s œc. R •i các ng Ni™Mhãy nhìn xem n Âng l -c c £a ta trong khi ta tiêu di fc các k wthù."

3609. Và t]i n Li ay, các n« nhân › h iu cung c £a # ¥¥ vua x¥¥ Madda #ã quan sát v ‡ay #ang v " vào hai cánh tay, t -a nh Ncon s Nt ©#ang v N œu d iy.

3610. Sau khi c •i lên mình voi, và #ã # ßu nàng PabhÀvat âên (ng •i › phía sau), # ¥¥ vua Kusa #ã lao vào tr in chi {n và #ã r •ng lên ti {ng r •ng s Nt ©

3611. Sau khi nghe ti {ng r •ng c £a v ‡ay trong lúc v ‡ay r •ng lên, các v‡Sát- # {l ¯, b ‡kh •n kh ' b ›i n "i s Ÿhãi v –i–ti {ng r •ng c £a # ¥¥ vua Kusa, #ã t œu tán, t -a nh Ncác loài thú khác #ã ch]y tr •n sau khi nghe ti {ng r •ng c £a con s Nt ©

3612. Các viên qu_n t N ÿg, các ng- lâm quân, các xa binh, và các b• binh, b ‡kh •n kh ' b ›i n "i s Ÿhãi v –i–ti {ng r •ng c £a # ¥¥ vua Kusa, #ã d gm #]p l gn nhau.

3613. Sau khi nhìn th ay tr in chi {n # œa ay, v ‡Chúa c £a ch NThiên, v –i–tâm ý hoan h ±, #ã ban cho # ¥¥ vua Kusa viên ng‰ ma-ni tên Verocana.

3614. Sau khi chi {n th œng tr in chi {n ay và #ã nh in # NcŸviên ng‰ Verocana, v ‡vua ay, ng •i › mình voi, #ã # vào thành ph • Nagara.

3615. Sau khi #ã b kt s •ng và trói l]i b _y v ‡Sát- # {l ¯, # ¥¥ vua Kusa #ã trình h ‰lên cha v Ÿ(nói r mng): "Tâu b fh], nh «ng ng Ni™Mày là nh «ng k w# •i # dh v –i–b fh].

3616. Sabbeva te vasagat Àamitt Àvihat Àtava,
k Àma karohi te tay Àmuñca v Àte hanassu vÀ.

3617. Tumheva[1] sattavo ete nahi te mayha[2] sattavo,
tvaññeva no mah Àr Àja muñca v Àte hanassu vÀ.

3618. Im Àte dh ´taro satta devakaññ pam À[3] subh À,
dad Àhi nesa [4] ekeka hontu j Àm Àtaro tava.[5]

3619. Amh Àkañceva t Àsañca tva no sabbesamissaro,
tvaññeva no mah Àr Àja dehi nesa yadicchasi.

3620. Ekamekassa ekeka ad Às ´laassaro kuso,
khattiy Àna tad Ànesa [6] rañño maddassa dh ´taro.

3621. Páit Àtena l Àbhena tu `h` Às ´laassare kuse,
sakara `h` Àni p Àyi su khattiy Àsatta t Àvade.

3622. Pabh Àvatiñca Àd Àya ma i verocana subha ,[7]
kus Àvati kuso r Àj Àagam Àsi mahabbalo.

3623. Tyassu ekarathe yant Àpavisant Àkus Àvati ,
sam Àn Àva ar pena[8] n Àññamaññamatirocayu .[9]

3624. M Àt Àputtena sa gañchi[10] ubhayo ca jayampat´a,
samagg Àte tad À Àsu ph ´ta dhara im Àvasun ”ti.
Kusaj Àtaka .

---

[1] tuyheva - Ma, Sy À, PTS.
[2] na h’ ete mayha - PTS.
[3] devakaññ Àsam À - PTS.
[4] tesa - PTS.
[5] tava - PTS.
[6] tesa - Ma, Sy À, PTS.
[7] verocana tad À - PTS.
[8] sam Ànava ar pena - PTS.
[9] n Àññamaññ Àtirocisu - Ma, Sy À,
n’ aññamaññ Àtirocisu - PTS.
[10] sa gacchi - Ma.

3616. Tat c _b %ho h %o# ¡µ › trong quy }n h]n c £a b ƒh]. Nh «ng k wthù c £a b ƒh] #ã # NcŸlo]i tr § B ƒh] hãy # i• x ©v –i–chúng tùy theo ý thích c £a b ƒh]: B ƒh] hãy tr _t - do cho chúng hosc hãy gi {t ch {t chúng."

3617. "Nh «ng ng Ni™này là nh «ng k w# i• #c‡h c £a chính con, h %okhông ph _i là nh «ng k w# i• #c‡h v –i–tr gm. Này # ¡l v N ¡Lg, chính con là chúa t• c £a chúng tôi. Con hãy tr _t - do cho b %ho h %ho sc hãy gi {t ch {t b %ho h %o"

3618. "B _y ng Ni™con gái này c £a b ƒh] xinh # µt N ¡Lg t - nh Ncác tiên n « B ƒh] hãy ban cho chúng m"i ng Ni™m •t cô. Hãy # •chúng tr › thành nh «ng ng Ni™con r • c £a b ƒh]."

3619. "Không nh «ng # i• v –i–chúng tôi mà còn # i• v –i–các nàng ay n «a, con là chúa t• c £a t at c _chúng tôi. Này # ¡l v N ¡Lg, chính con là chúa t• c £a chúng tôi. Con hãy ban cho b %ho h %ho {u con thích."

3620. Khi ay, # ¥€ vua Kusa có gi %ng nói s Nt ©#ã ban t §ng cô con gái m•t c £a # ¥€ vua x¥Madda # ¡ t §ng ng Ni™m •t trong s • các v‡Sát- # {l ¯ ay.

3621. Í N Ÿ¢ hài lòng v –i–vi ƒc # ¡l # NcŸay, # NcŸvui v ww –i– # ¥€ vua Kusa có gi %ng nói s Nt ©, b _y v ‡Sát- # {l ¯ #ã tr › v } # tan N c–c £a mình li }n khi ay.

3622. Sau khi mang theo nàng PabhÀvat á và viên ng %o ma-ni Verocana xinh # µt, # ¥€ vua Kusa, v‡có binh l -c v ß# ¡l, #ã #i # ¡ ¡ thành Kus Àvat á

3623. Trong lúc #i chung m •t c " xe, trong lúc #i vào thành Kus Àvat á, v –i– s kc # µt và dáng vóc tN ¡Lg # N ¡Lg nhau, hai ng Ni™#ã không v N tŸtr •i l gn nhau.

3624. Ng Ni™m u #ã g sp l]i # ¥a con trai. Và c _hai v Ÿch •ng ay, t § #ó, #ã tr › nên hòa h Ÿp, #ã c Nng ¡ › trái # tah Nng th ¡nh.

B 'n Sanh Í ¥c Vua Kusa. [531]

2. SO ANANDAJ ¿TAKA

3625. Devat Ànusi gandhabbo Ædu[1] sakko purindado,
manussabh to iddhim Àkatha j Ænemu ta maya .

3626. Namhi[2] devo na gandhabbo namhi[3] sakko purindado,
manussabh to iddhim Æeva j Ànmi bh Àmata.[5]

3627. Katar pamida bhot Æveyy Àvacca anappaka ,
devamhi vassam Ænamhi anovassa[7] bhava ak Ą.

3628. Tato v Àt Àape[8] ghore sa ácch Ąya bhava ak Ą,
tato amittamajjhe ca[9] sarat Àa[10] bhava ak Ą.

3629. Tato ph á Ąni ra `h Ąni vasino te bhava ak Ą,
tato ekasata khatye anuyante[11] bhava ak Ą.

3630. Pat á Æssu[12] maya bhoto vara ta[13] bhañña micchasi,[14]
hatthiy Ąna assaratha n Ąriyo ca ala kat Ą,
nivesan Ąni ramm Ąni maya bhoto dad Ąmase.

3631. Atha v Àa ge v Æ[15] magadhe maya bhoto dad Ąmase,
atha v Àassak Àvanti[16] suman Ądamma te maya .

3632. Upa ÷ Ąna v Ąpi rajjassa maya bhoto dad Ąmase,
sace te attho rajjena anus Àsa yadicchasi.

3633. Na me atthopi[17] rajjena nagarena dhanena v Ą,
athopi janapadena attho mayha na vijjati.

3634. Bhotova[18] ra `h e vijite araññe atthi assamo,
pit Ąmayha janett á ca ubho sammanti assame.

3635. Tes Ąna pubb Ącariyesu puñña na labh Ąmi k Ąave,
bhavanta ajjh Ącara[19] katv Àso a[20] y Ąc Ąmu[21] sa vara .

---

[1] adu - Ma, PTS; Ædu - Sy Ą.
[2] n Ąpi - Ma.
[3] n Ąpi - Ma; na pi - PTS.
[4] idhim À - PTS.
[5] bh Ąkadha - Ma;
bh Ąkatha - Sy Ą.
[6] bhoto - Ma, Sy Ą.
[7] anv Àvassa - PTS.
[8] v Àt Ąape - PTS.
[9] amittamajjhesu - Ma, Sy Ą, PTS.
[10] sarat Ąna - PTS.
[11] khatte anuyutte - PTS.
[12] patitassu - Sy Ą.
[13] vada ta - Ma.
[14] bhañja micchasi - Ma;
bhuñjamicchasi - Sy Ą.
[15] atha va ge v À - Ma;
athava ge v À - Sy Ą;
atha a ge và magadhe - PTS.
[16] assak Àvant á - Ma.
[17] attho hi - PTS.
[18] bhoto ca - PTS.
[19] ajjh Àvara - Ma, Sy Ą;
ajjh Ąc Ąra - PTS.
[20] sona - PTS, eva sabbattha.
[21] y Ąc Ąmu - Ma, Sy Ą.

2. B • N SANH SO A VÀ NANDA

(L ™trao # i gi «a # ¥ vua Manoja và v‡ en s ßNanda)

3625. “Ph i ch Âng ngài là v‡Thiên nhân, là v‡Càn-thát-bà, hay là Thiên Ch £Sakka, v‡#ã b • thí tr N c—#ây, hay là ng N i™có th on thông? Làm th { nào chúng tôi có th • bi {t v } ngài?”

3626. “Ta không ph i là Thiên nhân, không ph i là Càn-thát-bà, c ng không ph i là Thiên Ch £Sakka, v‡#ã b • thí tr N c—#ây, ta là ng N i™có th on thông. Tâu v‡cai qu n # tan N c—xin b ƒh] hãy bi {t nh N v iy.”

3627. “Công vi ƒc ph ¡c v ¡ v—i—hình th ¥c này #ã # NcŸngài làm không ph i là ít. Trong khi tr ™ #ang m Na, ngài #ã làm cho không có m Na.

3628. Sau #ó, khi có làn gió nóng d «d • i, ngài #ã t]o ra bóng râm mát m w K { # ƒn, khi › gi «a quân thù, ngài #ã làm ra s - che ch kn các m i tên.

3629. Ti {p #ó, ngài #ã làm cho các # tan N c—c £a v‡quân v N Lng chúng tôi tr › nên ph • n th ‡nh. Sau #ó, ngài #ã khi {n cho m • t tr Âm v‡Sát- # {l ¯quy thu in.

3630. Chúng tôi th it s - hoan nghênh ngài. Ngài hãy ch%o # i }u quý giá mà ngài thích. Hãy # • chúng tôi ban cho ngài ph N Lng ti ƒn di chuy • n b mng voi, c “ xe ng -a kéo, các n «nhân #ã # NcŸtrang # i • m, và các ch“ trú ng ¡ #áng yêu.

3631. Hay là chúng tôi syban t sng ngài x ¥s › A ga hay Magadha. Hos c là chúng tôi s yvui lòng ban t sng ngài x ¥s › Assaka và Avanti.

3632. Th im chí, hãy # • chúng tôi ban t sng ngài luôn c _ m • t n ©a # ta n N c—N {u ngài có nhu c ou v—i—toàn th • v N Lng qu • c, xin ngài hãy lãnh #]o n {u ngài mu • n.”

3633. “Ta không có nhu c ou v—i—v N Lng qu • c, v—i—thành ph •, hay v—i—c £a c i, th im chí nhu c ou v—i—x ¥s ›; nhu c ou c £a ta không có.

3634. š # tan N c—#ã # NcŸthâu ph ¡c c £a chính b ƒh], có m • t khu en c N › trong r §ng. Ng N i™cha và ng N i™m uru • t c £a ta, c _hai trú › khu en c N(ay).

3635. Ta không có # NcŸc L h • i # • làm ph N c—# ƒn hai v‡th oy # ou tiên ay. Sau khi có b ƒh] làm ng N i™£ng h •, chúng ta hãy yêu cou So a v } vi ƒc ng Ân c am (làm ph N c—) ay.”

3636. Karomi te ta vacana ya ma bha asi br Àhma a,
etañca kho no akkh Àni k áganto hontu[1] y Àsak À.

3637. Parosata j Ànapad Àmah Às À Àca br Àhma À,
ime ca khattiy Àsabbe abhij À Àyasassino,
bhavañca r À Àmanojo ala hessanti y Àsak À.

3638. Hatth áasse ca yojentu ratha sannayha s Àrathi,[2]
Àbandhan Àni ga hatha[3] p Àlesuss Àraya dhaje,[4]
assama ta gamiss Àmi yattha sammati kosiyo.

3639. Tato ca r À Àp Àv Às i sen Àya catura gin á
agam Àsi[5] assama ramma yattha sammati kosiyo.

3640. Kassa k Àlambayo k À[6] veh Às a catura gula ,
a sa asamphusa eti udah Àassa[7] gacchato.

3641. Aha so o mah À Àa, t Àpaso sahitabbato,[8]
bhar Àni m À Àpitaro rattindivamatandito.

3642. Vane phalañca[9] m lañca Ànaritv Àdisampati,
posemi m À Àpitaro pubbekatamanussara .

3643. Icch Àma assama gantu yattha sammati kosiyo,
magga no so a akkh Àni yena gacchemu assama .

3644. Aya ekapad á À Àa yeneta meghasannibha ,
kovi Àrehi sañchanna ettha sammati kosiyo.

3645. Ida vatv Àna pakk Àmi taram Àno mah Às i,
veh Às e antalikkhasmi anus Àsitv Àna[10] khattiye.

3646. Assama parimajjitv Àpañña Àpetv Àna[11] Àsana ,
pa as Àna pavisitv Àpitara pa ìbodhayi.

---

[1] bhontu - PTS.
[2] sannayha na rathi - PTS.
[3] ga h Àha - Ma, Sy À, PTS.
[4] p Àl Às uss Àayaddhaje - Ma, Sy À,
p Àl Às' uss Àaya dhaje - PTS.
[5] agam À - Ma, PTS.
[6] k Às o - PTS.
[7] udah Àa Àya - Ma.
[8] sahita vato - PTS.
[9] vanaphalañca - Sy À
[10] anus Àsetv Àna - Sy À
[11] pañña petv Àna - Ma, Sy À

3636. “Th Na v ‡Bà-la-môn, # }u mà ngài nói v –i–tr gm, hãy # •tr gm th -c hi ƒn l ™nói ay c £a ngài. Và ngài hãy gi i thích cho chúng tôi # }u này: ‘Ph i có bao nhiêu ng Ni ™th nh c u?’”

3637. “H Ln m •t tr Âm gia ch £, và các Bà-la-môn có #]s nh,
cùng t at c các v ‡Sát- # {l ¯ #ã # Nc Ÿsanh ra cao quý, có danh ti{ng này,
và ngài là # ¥€ vua Manoja, thì s y # £nh «ng ng Ni ™th nh c u.”

3638. “Hãy chu en b ‡các con voi và các con nga. Này ng Ni ™#ánh xe, hãy s qn sàng c“ xe. Các khanh hãy nkm l ay các dây c Nng, hãy gi Nng lên các lá c ™› nh «ng tr ¡ ckm. Tr gm s y # # ƒn khu en c Nay, n Li v ‡Kosiya trú ng ¡.”[1]

3639. Và sau #ó, # ¥€ vua #ã kh ›i hành cùng v –i–#oàn quân g •m b •n binh ch £ng. Í ¥c vua #ã # # ƒn khu en c N#áng yêu, n Li v ‡Kosiya trú ng ¡.

(L ™trao # i gi «a # ¥€ vua Manoja và v ‡en s ßSo a)
3640. “Cái gi « làm b mg cây kadamba c £a ng Ni ™ào #ang # l ay n N e–mà di chuy •n › trên không v –i–kho _ng cách b •n ngón tay và không ch]m vào vai c £a ng Ni ™ay?”

3641. “Tâu #]i v Ng, tôi là #]o s ßkh ‘ h]nh So a #ang hành trì ph in s -. Tôi ch Âm sóc m uvà cha, #êm ngày không bi{ng nhác.

3642. Tâu b ic chúa t •m •t ph Ng, sau khi mang l]i trái cây và r • c £ › trong r Sng, tôi ph ¡ng d N•ng m uvà cha, trong khi t N›ng nh —# ƒn ân # ¥€ #ã làm tr N e–#ây (c £a h ‰)”

3643. “Chúng tôi mu •n # # ƒn khu en c Nay, n Li v ‡Kosiya trú ng ¡. Th Na ngài So a, ngài hãy ch .d gm cho chúng tôi con # Nng ™, nh ™nó chúng tôi có th • # # ƒn khu en c N.”

3644. “Tâu b ƒh], #ây là l •i # b • # e nh at, theo #ó (b ƒh] s ynhìn th ay) n Li ay gi •ng nh N#ám mây, # Nc Ÿche ph £b ›i nh «ng cây kovi Àa; v ‡Kosiya trú ng ¡ › n Li #ây.”

3645. Sau khi nói # }u này, sau khi #ã ch .b _o cho các v ‡Sát- # {l ¯, v ‡#]i en s ß#ã v •i vã ra # b mg # Ng ™h Nkhông › trên b cu tr ™.

3646. Sau khi quét d ‰khu en c Nvà x {p # tsch “ ng •i, v ‡ay #ã # vào gian nhà lá thông báo cho ng Ni ™cha:

[1] Kosiya là g ‰theo tên c £a dòng h ‰(JaA. v, 139).

3647. Ime Àyanti r Àj Àno abhij Àt Àyasassino,
assam Ànikkhamitv Àna nis ál Àni mah Àsi.[1]

3648. Tassa ta vacana sutv Àtaram Àno mah Àsi,
assam Ànikkhamitv Àna padv Àramhi[2] up Àvisi.

3649. Tañca disv Àna Àyanta jalantariva[3] tejas À,
khattasa ghaparibb ḷa[4] kosiyo etadabravi.

3650. Kassa bherámudi g Àca[5] sa kh Àpa avade -im À,[6]
purato pa ìpann Àni h Àsayant Àrathesabha .

3651. Kassa kañcanapà èna puthun Àvijjuva in À,
yuv Àkal Àpasannaddho ko eti siriy Àjala .

3652. Ukk Àmukhe paha `h`a va[7] khadira g Àrasannibha ,
mukhañca rucira bh Àti[8] ko eti siriy Àjala .

3653. Tassa[9] paggahita chatta sasal Àka manorama ,
Àdiccara s Àvara a ko eti siriy Àjala .

3654. Kassa a ga pariggayha v Àav ja ánimuttam À,[10]
caranti[11] varapaññassa[12] hatthikkhandhena Àyato.

3655. Kassa setÀni chatt Àni Àj Àn ý Àca vammit À,[13]
samant Àparik ránti[14] ko eti siriy Àjala .

3656. Kassa ekasata khaty Àanuyant À[15] yasassino,
samant Àanupariyanti ko eti siriy Àjala .

3657. Hatth ássÀrath Àpatt ásen Àya[16] catura gan á,[17]
samant Àanupariyanti[18] ko eti siriy Àjala .

3658. KassesÀmahat ásen Àpi `h`ito anuvattat á,
akkhobhan á[19] apariyant Às Àgarasseva miyo.

---

[1] nis ála tva mah Àse - Ma, Sy À, PTS.
[2] sadv Àramhi - Ma, Sy À, pa adv Àramhi - PTS.
[3] jalanta riva - Ma, Sy À.
[4] khatyasa ghapariby ḷa - Ma;
khattasa ghapariby ḷa - Sy À.
[5] muti g Àca - PTS.
[6] pa avadindim À - Ma, Sy À.
[7] ukk Àmukhapaha `h`a va - Ma, Sy À.
[8] mukhañca rucir Àbh Àti - Ma;
mukhañca rucir Àbh Àti - Sy À,
mukha c Àru r-iv Àbh Àti - PTS.
[9] kassa - Ma, Sy À.
[10] v Àaḷb ja ánimuttama - Ma;
v Àav ja ánimuttama - Sy À.
[11] carati - PTS.
[12] varapuññassa - Ma, Sy À.
[13] vammik À - Sy À.
[14] parikirenti - Ma;
parikiranti - Sy À, PTS.
[15] anuyutt À - PTS.
[16] hatthiassarathapatti sen Àca - Sy À,
hatthiassarathapattisen Àya - PTS.
[17] catura gin á - PTS.
[18] samant Àanupariyanti - Ma;
samant Àanupariy Àti - PTS.
[19] akkhobha á - Ma, PTS;
akkhobhin á - Sy À.

3647. “Các v‡vua #ã # NcŸsanh ra cao quý, có danh ti{ng này #ang # #ñ, th Na b ic #] en s ßcha hãy r ™kh ‹i n Li en c Nvà ng•i xu •ng (› #ây).”

3648. Sau khi l kng nghe l ™nói ay c £a v ‡ay, b ic #] en s ß#ã v •i vã r ™ kh ‹i n Li en c Nvà #ã ng•i xu •ng › phía tr Ne–cánh c@a ra vào.

3649. Và sau khi nhìn th ay v ‡vua ay – t -a nh N#ang chói sáng nh ™vào uy quy }n – #ang # #ñ, # NcŸtháp tùng b ›i t ip th • các v‡Sát- #{l ¯, b ic en s ß Kosiya #ã nói # }u này:

3650. “Ng Ni™Ìào có các tr•ng l –n, các tr•ng nh ‹, các tù và bmng v ‹ •c, các chip chõa và các tr•ng con di chuy •n › phía tr Ne, –#ang làm vui lòng # ag th £lãnh xa binh?

3651. Ng Ni™Ìào mang kh Ân qu an # cu b mng vàng r •ng l –n có màu s kc c £a tia ch –p? Ng Ni™Ìào, tr wtu ‘i, nai n t‡v –i–bó tên, #ang # #ñ, chói sáng v –i–s - vinh quang?

3652. Ng Ni™Ìào t ‹a sáng gNtng m st h ¥ng kh ›i, gi •ng nh Nthan h §ng cây khadira cháy r -c › mi ƒng b • lò rèn? Ng Ni™Ìào #ang # #ñ, chói sáng v –i–s - vinh quang?

3653. Cây l %ag che c £a v ‡ay, v –i–g %ag s Ni™Ìàm thích ý, # NcŸgi Ntng lên c _n ng Ân ánh n kng m st tr ™. Ng Ni™Ìào #ang # #ñ, chói sáng v –i–s - vinh quang?

3654. Ng Ni™Ìào có trí tu ƒcao quý, › trên mình voi #ang ti {n # #ñ g cn, có nh «ng ng Ni™Ì cu # theo (› hai bên) c cm các chi{c qu]t lông #uôi bò tuy ƒt h _o che ch› c Lth • c £a v ‡ay?

3655. Ng Ni™Ìào có nh «ng chi{c l %ag màu tr kng và nh «ng con ng -a thu cn ch £ng #ã # NcŸv trang t _n mác › xung quanh, kh kp m %an Li? Ng Ni™Ìào #ang sáng ng ™r -c r • # #ñ?

3656. Ng Ni™Ìào # NcŸm •t tr Ân v ‡Sát- #{l ¯có danh ti{ng tháp tùng, di chuy •n theo › kh kp m %an Li? Ng Ni™Ìào #ang # #ñ, chói sáng v –i–s - vinh quang?

3657. Í oàn quân g •m b •n binh ch £ng: t NŸg binh, k ¯binh, xa binh, và b • binh di chuy •n theo › kh kp m %an Li. Ng Ni™Ìào #ang # #ñ, chói sáng v –i– s - vinh quang?

3658. Ng Ni™Ìào có # •i quân v ß#] ay ti {p n •i › phía sau, không b ‡r •i lo]n, không Ne–l NŸg # NcŸt -a nh Ncác làn sóng c £a bi •n c _ là tu cn t -, vô s •?”

3659. R Ãj Ãbhir Ãj Ãmanojo indova jayata pati,
nandassajjh Ãvara eti assama brahmac Ãrina .

3660. TassesÃmahat ásen Ãpi `hito anuvattat á
akkhobhan áapariyant Às Ãgarasseva miyo.

3661. Anulitt Ãcandanena k Ãsikuttamadh Ãrino, [2]
sabbe pañjalik Ãhutv Ãis áa ajjhup Ãgamu .

3662. Kacci nu bhoto kusala kacci bhoto an Ãmaya ,
kacci uñchena y Ãpetha kacci m laphal Ãbah .

3663. Kacci ÷a s Ãca makasÃappameva siri sap Ã, [3]
vane v Ãamig Ãki e [4] kacci hi s Ãna vijjat á

3664. Kusalañceva no r Ãja atho r Ãja an Ãmaya ,
atho uñchena y Ãpema atho m laphal Ãbah .

3665. Atho ÷a s Ãca makasÃappameva siri sap Ã,
vane v Ãamig Ãki e hi s Ãamha [6] na vijjati.

3666. Bah ni vassa [7] p g Ãni assame vasat [8] idha,
n Ãbhij Ãn Ãni uppanna Ãb Ãdha amanorama .

3667. Sv Ãgatante mah Ãr Ãja atho te adur Ãgata ,
issarosi anuppatto ya idhatthi pavedaya.

3668. Tinduk Ãni [9] piy Ãl Ãni madhuke k Ãsam Ãriyo, [10]
phal Ãni khuddakapp Ãni bhuñja r Ãja vara vara .

3669. Idampi p Ãn áya s áa Ãbhata girigabbhar Ã,
tato piva mah Ãr Ãja sace tva abhika khasi.

3670. Pa ìggah áa [11] ya dinna sabbassa agghiya kata ,
nandass Ãpi nis Ãmetha vacana ya [12] pavakkhati.

---

[1] akkhobha á- Ma, PTS;
akkhobhin á- Sy Ã.
[2] k Ãsikavatthadh Ãrino - PTS.
[3] sar áap Ã- Ma.
[4] v Ãapamig Ãki e - Ma, PTS;
b Ãapamig Ãki e - Sy Ã.
[5] ÷a s Ãmakas Ãca - Ma, Sy Ã;
÷a s Ãca makasÃca - PTS.
[6] mayha - Ma, Sy Ã.
[7] bah ni c' assa - PTS.
[8] sammata - Ma, Sy Ã, PTS.
[9] ti ÷uk Ãni - Sy Ã.
[10] k Ãsum Ãriyo - Ma.
[11] pa ìggahita - Ma, Sy Ã.
[12] so - Ma, Sy Ã;
yaso - PTS.

3659. Í ¥c vua Manoja, vua c£a các v‡vua, t -a nh Nv ‡Th cn Inda chúa t • c £a cõi Tr ™ Í]o L Ÿ, £ng h • tôn gi _Nanda, và #i # ¡ khu en c Ng sp b ic Ph]m h]nh.

3660. Í • i quân v ß# i] ay c £a # ¥ vua ti {p n • i › phía sau, không b‡r • i lo]n, không N c–l N ÿg # NcŸ t -a nh Ncác làn sóng c£a bi • n c _là tu cn t -, vô s •.

3661. Ta t c _(#oàn ng N i)™ #ã # NcŸthoa tr cm h N ıg, v –i–trang ph ¡c h]ng nh at c £a x ¥K Àsi, #ã ch kp tay l]i và #i # ¡ g cn các v‡en s ß

(L ™trao # i gi «a # ¥ vua Manoja và v‡en s ßSo a)

3662. “Ph _i ch Âng các ngài # NcŸan khang? Ph _i ch Âng các ngài # NcŸvô s -? Ph _i ch Âng các ngài nuôi s•ng b mng vi fc thu nh st? Ph _i ch Âng có nhi }u r • c £và trái cây?

3663. Ph _i ch Âng có r at ít ru • i, mu “i, và các loài bò sát? Ph _i ch Âng không có s - hãm h]i › khu r §ng #ông #úc các loài thú d «?”

3664. “Tâu b f h], chúng tôi # NcŸan khang. Và tâu b f h], chúng tôi # NcŸ vô s -. Chúng tôi nuôi s •ng b mng vi fc thu nh st. R • c £và trái cây có nhi }u.

3665. Có r at ít ru • i, mu “i, và các loài bò sát. Không có s - hãm h]i # ¡ v –i– chúng tôi › khu r §ng #ông #úc các loài thú d «

3666. Có nhi }u cây cau lâu nÂm cho ng N i™ s •ng › khu en c Nt]i n Li này. B cn #]o không bi {t # ¡ b fnh t it không thích ý #ã # NcŸsanh kh ›i.

3667. Tâu # i] v N ıg, chào m §ng b f h] #ã # ¡ và vi fc #i # ¡ t • t lành c £a b f h]. Là b ic quân v N ıg, b f h] #ã ng - # ¡, có vi fc gì › n Li này xin b f h] hãy cho bi {t.

3668. Tâu b f h], có các lo]i trái cây tinduka , piy Àa, madhuka , k Àsam Àk á ng %nh Nm it ong, xin b f h] hãy th N ng lãm các trái ngon nh at.

3669. C ng có n N c–u • ng mát l]nh này # NcŸmang l]i t § hang núi, tâu # i] v N ıg, xin b f h] hãy u • ng n N c–#ã mang l]i ay n {u b f h] mu • n.”

3670. “V it b • thí #ã # NcŸchúng tôi nh in lãnh, vi fc ti {p khách # i • v –i–t at c _chúng tôi #ã # NcŸth -c hi fn. Xin các v ‡hãy l kng tai nghe l ™nói c £a ngài Nanda s yphát bi • u.

3671. Ajjh Àvaramh À nandassa bhoto santikam Àgat À,
su Àtu me[2] bhava vacana nandassa paris Àya ca.

3672. Parosata j Ànapad À[3] mah Às À Àca br Àhma À,
ime ca khattiy Àsabbe abhij À Àyasassino,
bhavañca r À Àmanojo anumaññantu me vaco.

3673. Ye vasanti[4] sam á Àro yakkh Àni idha assame,[5]
araññe bh tabhavy Àni[6] su antu vacana mama.

3674. Namo katv Àna bh t Àna isi vakkh Àmi subbata ,
so ty Àna dakkhi o[7] b Àhu[8] tava kosiya sammato.

3675. Pitara me janettiñca bhattuk Àmassa me sato,
v ára puññamida h Àna m Àma kosiya v Àraya.

3676. Sabbhiheta upaññ Àta mameta apanissaja,
u `h Ànap Àricariy Àya d gharatta tay Àkata ,
m À Àpitusu puññ Àni mama lokadado bhava.

3677. Tatheva santi manuj Àdhamme dhammapada vid ,
maggo saggassa lokassa yath À Àn Àsi tva ise.

3678. U `h Ànap Àricariy Àya m À Àpitusukh Àvaha ,
ta ma puññ Àbhiv Àreti[9] ariyamagg Àvaro naro.

3679. Su antu bhonto vacana bh Àtu rajjh Àvar À[10] mama,
kulava sa mah À Àja por À a parih Àpaya ,
adhammac À áyo je `h`o[11] niraya so upapajjati.[12]

---

[1] ajjh Àvar' amha - PTS.
[2] su Àtu - Ma, PTS.
[3] janapad À- PTS.
[4] ye ca santi - Ma, Sy À,
ye hi santi - PTS.
[5] idhamassame - Sy À.
[6] bhaby Àni - Ma, Sy À.
[7] dakkhi À- Ma, Sy À.
[8] b Àna - Sy À.
[9] puññ Àniv Àreti - Ma;
puññ Àni v Àreti - Sy À.
[10] bh Àturajjh Àvar À- Ma, Sy À,
bh Àtur ajjh Àvar À- PTS.
[11] adhammac À áje `h`esu - Ma, Sy À, PTS.
[12] sopapajjati - Ma.

3671. Chúng tôi #ã # # #ñ n Li này, là nh «ng ng Ni™£ng h • ngài Nanda. Th Nla tôn # ¥, xin hãy l kng nghe l ™nói c £a ngài Nanda và c£a h •i chúng."

(L ™v ‡en sß Nanda)

3672. "Th Nla các gia ch£ h Ln m •t tr Âm v ‡ và các Bà-la-môn có #]s _nh, cùng t at c _các v‡Sát- # {l ¯ #ã # NcŸsanh ra cao quý, có danh ti{ng này, và ngài là # ¥ vua Manoja, xin các v‡hãy tán thành l ™nói c £a b on #]p.

3673. Th Nla các v‡D]-xoa s •ng › n Li này t]i khu en c N, các v‡th on linh già tr w› khu r Sng #ã t ¡ h •i l]i, xin các v‡hãy l kng nghe l ™nói c £a tôi.

3674. Sau khi th -c hi fn vi fc kính l • # ñ các bic th on linh, tôi s ynói v –i–v ‡ en sßcó s- hành trì t •t # pn. Th Nla huynh Kosiya, # f#ây #ã # NcŸhuynh công nh in là cánh tay m st c £a huynh.

3675. Trong khi # fcó Ne–mu •n là ng Ni™ph ¡ng d Nmng cha và muru •t c £a # f th Nla v‡tinh t an, vi fc làm này là ph Ne–thi fn c £a # f Th Nla huynh Kosiya, xin huynh ch –ea m c _n # f

3676. Vi fc này #ã # NcŸcác bic thi fn nhân khích l f. Huynh hãy trao l]i vi fc này cho # f V } công vi fc # • # pn và h cu h], huynh #ã làm m •t th ™gian dài. Các vi fc ph Ne–thi fn › cha và mulà thu •c v } # f xin huynh hãy là ng Ni™ b • thí cõi Tr ™cho # f

3677. T Nlng t - y nh Nv iy, có nh «ng ng Ni™hi •u bi {t v } pháp c Ân b _n thu •c v } #]p # ¥ là #]p l • # Nl # ñ th { gi –i–thu •c cõi Tr ™, gi •ng nh Nhuynh bi {t v iy, th Nla v‡en sß

3678. V } vi fc #em l]i s - an l]c cho mu và cha bmng công vi fc # • # pn và h cu h], ng Ni™c am #oán # fv } vi fc ph Ne–thi fn ay là ng Ni™ng Ân c _n #]p l • cao th NŸg c £a # f"

(L ™v ‡en sß So a)

3679. "Th Nla các v‡£ng h • ng Ni™em trai c £a tôi, xin các ngài hãy l kng nghe l ™nói c £a tôi. Tâu #]j v Nlng, ng Ni™huynh tr Nmng nào, trong khi b ‹ bê truy }n th •ng gia #nh #ã có tr Ne–#ây, r •i có s - hành trì sai pháp, k way s ytái sanh vào #at ng ¡c.

Khuddakanik